

Broj: 03-07-6-512-5/24
Sarajevo, 11.06.2024. godine

- PREDSTAVNIČKI DOM PARLAMENTARNE SKUPŠTINE BIH
- DOM NARODA PARLAMENTARNE SKUPŠTINE BIH

BOSNA I HERCEGOVINA
PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BOSNE I HERCEGOVINE
SARAJEVO

PRIMLJENO: 19-06-2024

Organizaciona jedinica	Klasifikaciona oznaka	Redni broj
03-07-6-512-3/24		1183/24

PREDMET: Dostava izvještaja

U skladu sa članom 17. Zakona o finansiranju političkih stranaka („Službeni glasnik BiH”, broj 95/12 i 41/16) dostavljamo Izvještaj o pregledanom stanju finansijskog poslovanja političkih stranaka u 2021. godini, broj: 03-07-6-512-3/24 od 18.04.2024. godine, radi informiranosti o finansijskom poslovanju političkih stranaka.

Izvještaj se dijeli kao skupštinski štampani materijal.

U prilogu se nalazi elektronska forma Izvještaja.

S poštovanjem,

Dostavljeno:

- naslovu
- a/a

IZVJEŠTAJ

O PREGLEDANOM STANJU FINANSIJSKOG POSLOVANJA POLITIČKIH STRANAKA U 2021. GODINI

U skladu s članom 17. Zakona o finansiranju političkih stranaka

(Izveštaj se dijeli kao skupštinski štampani materijal)

Sarajevo, 18. april 2024. godine

1. UVOD

1. Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Centralna izborna komisija BiH), u skladu s odredbom iz člana 17. Zakona o finansiranju političkih stranaka („Službeni glasnik BiH“, broj 95/12 i 41/16), svake godine Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine podnosi izvještaj o pregledanom stanju finansijskog poslovanja političkih stranaka.
2. Centralna izborna komisija BiH je u skladu s članom 10, stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka uspostavila Službu za reviziju finansiranja političkih stranaka (u daljnjem tekstu: Služba za reviziju), koja pregleda i kontrolira finansijske izvještaje koje podnesu političke stranke i obavlja reviziju finansiranja političkih stranaka u skladu s ovim zakonom.

Služba za reviziju je uspostavljena Odlukom Centralne izborne komisije BiH o uspostavljanju Službe za reviziju finansijskog poslovanja, broj 01-07-653/05 od 10. 03. 2005. godine, u skladu s tada važećim Zakonom o finansiranju političkih stranaka¹.
Naknadnom izmjenom Zakona o finansiranju političkih stranaka, 2010. godine, promijenjen je naziv Službe za reviziju finansijskog poslovanja u Službu za reviziju finansiranja političkih stranaka.
3. Ovaj izvještaj obuhvata pregledano stanje finansijskog poslovanja političkih stranaka u 2021. godini.

2. PRAVNI OKVIR

1. Finansiranje političkih stranaka i izbornih kampanja u Bosni i Hercegovini uređeno je Zakonom o finansiranju političkih stranaka (u daljnjem tekstu: Zakon o finansiranju)², Poglavljem 15. Izbornog zakona Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Izborni zakon BiH),³ koji se odnosi na finansiranje izborne kampanje, Zakonom o finansiranju političkih stranaka iz budžeta Republike, grada i opštine⁴, Zakonom o izvršenju budžeta Federacije Bosne i Hercegovine⁵ i Zakonom o finansiranju političkih stranaka iz budžeta Brčko distrikta BiH⁶.
2. U skladu sa svojim nadležnostima, Centralna izborna komisija BiH je donijela podzakonske akte kojima je uređeno izvještavanje u oblasti finansiranja političkih stranaka i izbornih kampanja, te procedure po kojima Služba za reviziju vrši pregled, kontrolu i reviziju finansijskih izvještaja političkih stranaka.

---

¹ Dana 05. 12. 2012. godine, stupanjem na snagu Zakona o finansiranju političkih stranaka („Službeni glasnik BiH“, broj 95/12), stavljen je van snage Zakon o finansiranju političkih stranaka („Službeni glasnik BiH“, broj 22/00, 102/09 i 54/10). Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o finansiranju političkih stranaka („Službeni glasnik BiH“, broj 41/16) stupio je na snagu 11. 06. 2016. godine.

² Odredbe ovog zakona koje se odnose na dobrovoljne priloge, zabranu finansiranja i pogodovanja, te nadzor i finansijsko poslovanje odgovarajuće se primjenjuju na liste nezavisnih kandidata i nezavisne kandidatice.

³ „Službeni glasnik BiH“, broj 23/01, 7/02, 9/02, 20/02, 25/02, 4/04, 20/04, 25/05, 52/05, 65/05, 77/05, 11/06, 24/06, 32/07, 33/08, 37/08, 32/10, 18/13, 7/14, 31/16, 41/20, 38/22, 51/22, 67/22 i 24/24)

⁴ „Službeni glasnik RS“, broj 65/08.

⁵ Zakon o izvršenju budžeta Federacije Bosne i Hercegovine donosi se za svaku kalendarsku godinu.

⁶ „Službeni glasnik Brčko distrikta BiH“, broj 29/04, 14/07 i 19/07.

3. U skladu s odredbama iz člana 3, stav (1) Zakona o finansiranju, politička stranka se može finansirati iz:
- članarina,
  - dobrovoljnih priloga pravnih i fizičkih lica,
  - izdavačke djelatnosti, prodaje propagandnog materijala i organiziranja stranačkih manifestacija,
  - prihoda od imovine u vlasništvu političke stranke,
  - budžeta BiH u skladu s članom 7. ovog zakona, entitetskih budžeta, kantonalnih budžeta i budžeta Brčko distrikta BiH, te budžeta drugih jedinica lokalne uprave i samouprave u skladu sa zakonom, i
  - dobiti od preduzeća koja su u vlasništvu političke stranke.
4. Preduzeće u vlasništvu političke stranke može se baviti samo djelatnošću vezanom za kulturu ili izdavačkom djelatnošću.
5. Godišnji prihod političke stranke ostvaren od imovine u vlasništvu političke stranke i dobiti od preduzeća koja su u vlasništvu političke stranke ne smije prelaziti 20% iznosa ukupnog godišnjeg prihoda stranke.
6. Političke stranke se finansiraju iz budžeta Bosne i Hercegovine u skladu s članom 7. Zakona o finansiranju, entitetskih budžeta, kantonalnih budžeta i budžeta Brčko distrikta BiH, te budžeta drugih jedinica lokalne uprave i samouprave u skladu sa zakonom.
- (1) U skladu s odredbama člana 7. Zakona o finansiranju, u budžetu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine sredstva se obezbjeđuju za finansiranje političkih stranaka, odnosno koalicija političkih stranaka i nezavisnih kandidata zastupljenih u Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine i parlamentarnih grupa, odnosno klubova zastupnika i delegata u Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine. Ukupna sredstva koja se izdvajaju za finansiranje pomenutih političkih subjekata ne mogu prelaziti iznos od 0,2% budžeta Bosne i Hercegovine u kalendarskoj godini. Političkim strankama, odnosno koalicijama političkih stranaka, sredstva se raspodjeljuju na način da se:
- 30% sredstava dijeli jednako svim političkim strankama, odnosno koalicijama političkih stranaka koje su osvojile mandate,
  - 60% sredstava dijeli prema broju zastupničkih, odnosno delegatskih mandata, koje svaka politička stranka, koalicija političkih stranaka, odnosno nezavisni kandidat, ima u trenutku dodjele mandata,
  - 10% od ukupnog iznosa raspoređuje parlamentarnim grupama srazmjerno broju zastupničkih, odnosno delegatskih mjesta koja pripadaju manje zastupljenom polu.
- Zajednička komisija za administrativne poslove Parlamentarne skupštine BiH će svojim aktima detaljnije regulisati raspodjelu sredstava iz ovog člana, kontrolu trošenja i druga finansijska pitanja u vezi s provođenjem ovog zakona.
- (2) U Republici Srpskoj, u skladu sa Zakonom o finansiranju političkih stranaka iz budžeta Republike, grada i opštine, sredstva se izdvajaju iz budžeta za:

- finansiranje dijela troškova redovnog rada političkih stranaka, koalicija, nezavisnih zastupnika, odnosno vijećnika,
  - pokriće dijela troškova izborne kampanje političkih stranaka, koalicija, nezavisnih lista i nezavisnih kandidata kojima su potvrđene izborne liste za izbor zastupnika, odnosno vijećnika, i
  - pokriće dijela troškova rada zastupničkih, delegatskih, odnosno vijećničkih klubova i grupa.
- a) Sredstva izdvojena za finansiranje troškova redovnog rada političkih stranaka, koalicija, nezavisnih zastupnika, odnosno vijećnika ne mogu biti manja od 0,2% ukupnih budžetskih prihoda iz prethodne godine, a raspoređuju se na sljedeći način:
- 20% sredstava se raspoređuje u jednakim iznosima svim političkim strankama i koalicijama koje imaju zastupnike u skupštini i nezavisnim zastupnicima, i
  - 80% se raspoređuje srazmjerno broju osvojenih mandata, koje politička stranka, koalicija, nezavisni zastupnik, odnosno vijećnik ima u skupštini.
- b) Sredstva za izbornu kampanju obezbjeđuju se u budžetu za godinu u kojoj se održavaju izbori u iznosu ne manjem od 0,05% ukupnih budžetskih prihoda iz prethodne godine. Način raspodjele sredstava vrši se u skladu s izbornim propisima.
- c) Sredstva za rad zastupničkih, delegatskih, odnosno vijećničkih klubova i grupa, dodjeljuju se radi pokrivanja:
- paušalnih troškova za rad u izbornim jedinicama zastupnika, odnosno vijećnika,
  - putnih troškova u inostranstvo, ako organizator nije Narodna skupština Republike Srpske ili Vijeće naroda Republike Srpske, odnosno skupština jedinice lokalne samouprave,
  - troškova nabavke materijala – goriva, štampe, službenih glasnika i publikacija,
  - troškova smještaja i ishrane zastupnika, delegata, odnosno vijećnika, u vrijeme kada se ne održavaju sjednice skupštine ili vijeća, i
  - ostalih troškova u vezi s radom zastupnika, delegata, odnosno vijećnika u klubovima i grupama.
- (3) Federacija Bosne i Hercegovine nije donijela poseban zakon o finansiranju političkih stranaka iz budžeta, pa sredstva za finansiranje političkih stranaka i drugih političkih subjekata izdvaja u skladu sa Zakonom o izvršenju Budžeta Federacije Bosne i Hercegovine, koji donosi svake godine.
- U skladu sa Zakonom o izvršavanju Budžeta Federacije BiH za 2021. godinu, sredstva su ustanovljena kao „Tekući transferi neprofitnim organizacijama – za političke stranke i koalicije“ i korištena su po programu koji donosi Vlada. Sredstva su se izdvajala u iznosu od 0,09% u odnosu na ukupne prihode, bez primitaka.
- Sredstva namijenjena za finansiranje političkih subjekata raspoređuju se tako da:
- 40% od predviđenog iznosa pripada političkim subjektima koji su zastupljeni u Parlamentu Federacije Bosne i Hercegovine, u jednakim iznosima, a
  - 60% prema broju zastupnika u domovima Parlamenta, na dan dodjele mandata.

Ukoliko je ugovorom između članica koalicije regulisan način raspodjele novčanih sredstava koja pripadaju koaliciji, Vlada sredstva raspoređuje na osnovu odredaba ugovora.

(4) Zakonom o finansiranju političkih stranaka iz budžeta Brčko distrikta Bosne i Hercegovine propisano je da se sredstva iz budžeta Brčko distrikta BiH izdvajaju za:

- predizbornu kampanju političkih stranaka koje učestvuju na izborima za Skupštinu Brčko distrikta BiH, i
  - redovan rad političkih stranaka zastupljenih u Skupštini Brčko distrikta BiH.
- a) Sredstva za predizbornu kampanju političkih stranaka obezbjeđuju se u godini u kojoj se održavaju redovni izbori za Skupštinu Brčko distrikta BiH, i to u iznosu 0,03% prihoda u budžetu Brčko distrikta BiH ili 60.000 KM, zavisno od toga koji je iznos niži.
- b) Sredstva za redovan rad političkih stranaka izdvajaju se po godišnjoj osnovi od 0,1% od prihoda u budžetu Brčko distrikta BiH ili 200.000 KM, zavisno od toga koji od ova dva iznosa je niži.

Sredstva izdvojena za redovan rad političkih stranaka i njihovih zastupničkih klubova u Skupštini Brčko distrikta BiH raspoređuju na taj način da se:

- 30% sredstava raspoređuje u jednakim iznosima svim zastupničkim klubovima političkih stranaka zastupljenih u Skupštini Brčko distrikta BiH, a
- 70% od ukupnog iznosa raspoređuje srazmjerno broju zastupničkih mjesta koje svaka politička stranka ima u Skupštini Brčko distrikta BiH u trenutku raspodjele.

2.1. Finansijsko izvještavanje političkih stranaka

1. Zakon o finansiranju, u članu 12, stav (1), propisuje da političke stranke vode evidenciju o svojim prihodima i rashodima i dužne su da Centralnoj izbornoj komisiji BiH podnose finansijski izvještaj za svaku kalendarsku godinu (računovodstvenu godinu). U skladu s odredbom iz člana 12, stav (4), izvještaj se podnosi do 31. marta naredne godine.
2. Političke stranke, u skladu s odredbom člana 12, stav (3) istog zakona, podnose poseban finansijski izvještaj za period izborne propagande na način kako je ustanovljeno Izbornim zakonom BiH.
3. Politička stranka je, u skladu s odredbom iz člana 12, stav (2) Zakona o finansiranju, obavezna u svom finansijskom izvještaju uključiti sve koristi ostvarene od aktivnosti subjekata koji su na bilo koji način povezani s političkom strankom ili su pod njenom kontrolom.
4. Politička stranka dužna je javno prikazati porijeklo i način utroška sredstava prikupljenih tokom protekle kalendarske godine (računovodstvene godine). Završni račun i finansijski izvještaj u kojem se detaljno navode izvori prihoda, podaci o fizičkim i pravnim licima koja su dala dobrovoljne priloge, te podaci o namjeni, odnosno aktivnostima za koje su sredstva utrošena, javni su dokumenti i objavljuju se na *web*-stranici političke stranke.

5. Centralna izborna komisija BiH donosi propise za provođenje odredaba kojima se bliže ustanovljavaju sadržaj, forma, način i drugi detalji izvještavanja.
6. Centralna izborna komisija BiH donijela je podzakonske akte kojima je ustanovila sadržaj, formu, način i druge detalje finansijskog izvještavanja:
  - a) Pravilnik o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka⁷
  - b) Pravilnik o predizbornim i postizbornim finansijskim izvještajima političkih stranaka⁸ i
  - c) Pravilnik o predizbornim i postizbornim finansijskim izvještajima nezavisnih kandidata⁹.
7. Centralna izborna komisija BiH donijela je dva uputstva:
  - a) Uputstvo o postupku otvaranja i korištenja posebnog računa za finansiranje troškova izborne kampanje¹⁰ i
  - b) Uputstvo o donošenju finansijskog plana i programa utroška sredstava političke stranke.¹¹
8. Centralna izborna komisija BiH donijela je Pravilnik o administrativnim procedurama pregleda, kontrole i revizije finansijskih izvještaja političkih stranaka¹², kojim je propisala procedure po kojima se vrši pregled, kontrola i revizija finansijskih izvještaja političkih stranaka, u skladu s odredbama Zakona o finansiranju.

2.2. Finansijska kontrola političkih stranaka

1. Pregled, kontrolu i reviziju finansijskih izvještaja koje podnesu političke stranke obavlja Služba za reviziju.
2. Revizija finansijskih izvještaja političke stranke, u skladu s članom 10, stav (2) Zakona o finansiranju uključuje izvještaje sjedišta stranke i najmanje dvije niže organizacione jedinice koje odabere Služba za reviziju.
3. Služba za reviziju prikuplja revizorske dokaze, koje pregleda, ocjenjuje i izvodi zaključke na osnovu kojih revizor priprema preliminarni izvještaj revizije s nalazima revizije i mišljenjem revizora o finansiranju političke stranke u skladu sa zakonom.
4. U slučaju da Služba za reviziju smatra da treba obaviti detaljniji finansijski pregled kako bi se ustanovilo da li se politička stranka finansirala u skladu sa zakonom, Službi za reviziju se omogućava pristup prostorijama stranke.
5. U slučaju da bude uskraćen pristup prostorijama stranke, smatra se da navedena stranka nije dostavila finansijski izvještaj i Centralna izborna komisija BiH joj uskraćuje pravo da se kandiduje na narednim izborima.

---

⁷ „Službeni glasnik BiH“, broj 96/13, 89/16 i 5/22

⁸ „Službeni glasnik BiH“, broj 10/18 i 5/22

⁹ „Službeni glasnik BiH“, broj 10/18 i 5/22

¹⁰ „Službeni glasnik BiH“, broj 5/22 i 27/22

¹¹ „Službeni glasnik BiH“, broj 5/22

¹² „Službeni glasnik BiH“, broj 103/08 i 5/22

6. Preliminarni izvještaj revizije, s nalazima i mišljenjem revizora, dostavlja se političkoj stranci na očitovanje.
7. Politička stranka se u roku od deset dana od dana prijema preliminarnog izvještaja revizije može očitovati o nalazima revizije, ili u skladu s članom 14, stav (3) Zakona o finansiranju otkloniti nedostatke u izvještaju i povrede zakona koje su otklonjive. Stranka uz očitovanje može dostaviti dodatne dokaze kojima osporava nalaze revizije iz preliminarnog izvještaja revizije ili dostaviti dokaze koje revizorima nije predočila u vrijeme obavljanja revizije.
8. Nakon što se politička stranka očituje o nalazima revizije navedenim u preliminarnom izvještaju revizije, revizor u skladu sa svojom procjenom dopunjava i koriguje prethodni nalaz ukoliko smatra da su primjedbe stranke osnovane, ili je stranka dostavila dodatne dokaze i izdaje konačan izvještaj s mišljenjem revizora o postupanju stranke u skladu sa Zakonom o finansiranju i Poglavljem 15. Izbornog zakona BiH.
9. Ako politička stranka na osnovu nalaza i preporuka iz preliminarnog izvještaja revizije dobrovoljno otkloni nedostatke koji su otklonjivi i u ostavljenom roku revizoru dostavi dokaz o otklonjenim nedostacima, revizor u konačnom izvještaju neće navesti prekršaje koje je stranka otklonila.
10. Ako nakon izdavanja i dostave političkoj stranci preliminarnog pismenog izvještaja o reviziji politička stranka ne uloži prigovor, revizor izdaje konačan izvještaj s mišljenjem revizora o tome da li se politička stranka finansirala u skladu s ovim zakonom.
11. U konačnom izvještaju revizije navode se nazivi organizacionih dijelova političke stranke u kojima je obavljena revizija.

3. AKTIVNOSTI CENTRALNE IZBORNE KOMISIJE BiH U IZVJEŠTAJNOM PERIODU

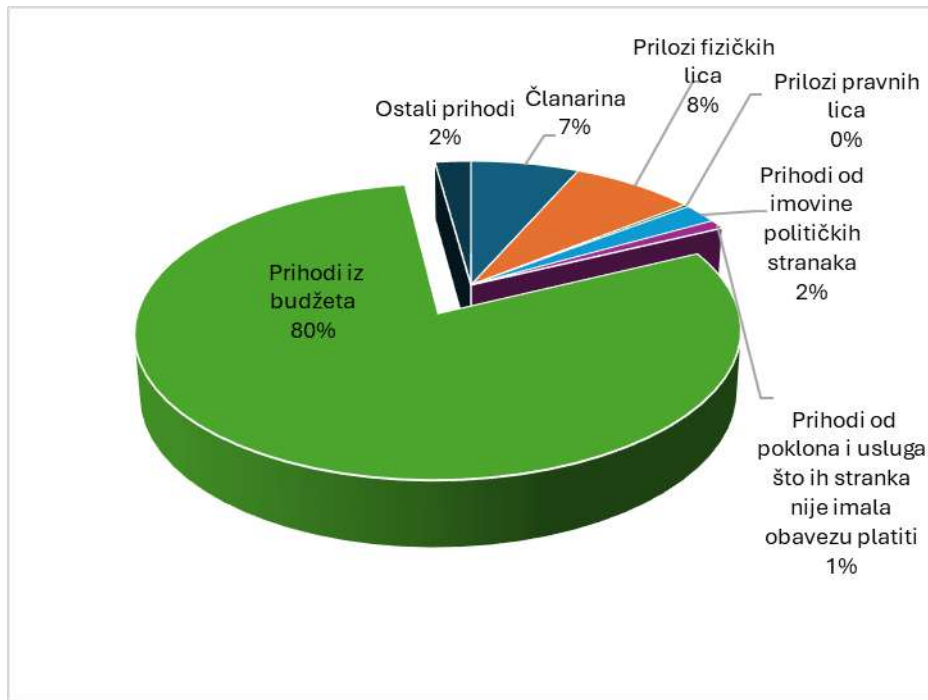
1. Centralna izborna komisija BiH je od 31. marta 2022. godine, do kada su političke stranke bile obavezne da podnesu godišnji finansijski izvještaj za 2021. godinu, do marta 2024. godine, kada je okončan postupak revizije i izdavanja konačnih revizorskih izvještaja, poduzela niz aktivnosti kojima je provjeravana zakonitost finansiranja političkih stranaka:
  - izvršila je prijem finansijskih izvještaja političkih stranaka,
  - uspostavila je evidenciju o podnesenim finansijskim izvještajima, za javnost sačinila informaciju o izvorima finansiranja političkih stranaka, te ju je skupa s izvještajima političkih stranaka dala na uvid javnosti, putem *web*-stranice Centralne izborne komisije BiH,
  - obavijestila je političke stranke kod kojih su ustanovljeni nedostaci u finansijskom izvještaju, kako bi u skladu s odredbama člana 14, stav (3) Zakona o finansiranju dobrovoljno otklonile uočene nedostatke, ako su oni otklonjivi,
  - prikupila je podatke o sredstvima koja su iz budžeta svih nivoa vlasti u BiH isplaćena političkim subjektima, sačinila informaciju o finansiranju političkih stranaka iz budžeta i dala na uvid javnosti putem svoje *web*-stranice,

- prikupila je podatke od svih opština u Bosni i Hercegovini o dodijeljenim poslovnim prostorima u njihovom vlasništvu na korištenje političkim strankama,
  - prikupila je podatke o transakcijskim računima političkih stranaka iz Jedinственог регистра transakcijskih računa kod Centralne banke BiH,
  - izvršila je pregled, kontrolu i reviziju finansijskih izvještaja za 70 političkih stranaka,
  - dodatno izvršila reviziju na terenu u prostorijama šest političkih stranaka,
  - revizorske izvještaje s nalazima revizije i mišljenjem revizora o finansiranju političkih stranaka u skladu sa zakonom dala na uvid javnosti, putem svoje *web*-stranice, i
  - revizorska mišljenja, u skladu s članom 10, stav (7) Zakona o finansiranju dala na objavu u Službenom glasniku BiH.
2. Centralna izborna komisija BiH je, u skladu sa Zakonom o finansiranju, izvršila prijem i kontrolu godišnjih finansijskih izvještaja za 2021. godinu, koje je dostavilo 139 političkih stranaka, sačinila informaciju o izvorima finansiranja političkih stranaka, te je putem svoje *web*-stranice dala na uvid javnosti, skupa s finansijskim izvještajima političkih stranaka. Tri političke stranke su podnijele izvještaje nakon što je Centralna izborna komisija BiH pokrenula postupak ustanovljavanja njihove odgovornosti radi nepodnošenja izvještaja, dok su dvije političke stranke brisane su iz sudskog registra na osnovu odluke organa političkih stranaka.

Na osnovu finansijskih izvještaja koje su podnijele političke stranke, Centralna izborna komisija BiH je ustanovila da su se političke stranke u 2021. godini finansirale iz sljedećih izvora: članarina u procentu od 6,65%, priloga fizičkih lica u procentu 7,70%, priloga pravnih lica u procentu 0,29%, prihoda od imovine političkih stranaka u procentu 2,22%, prihoda od poklona i usluga koje stranka nije imala obavezu platiti u procentu 1,03%, prihoda iz budžeta u procentu 79,91% i ostalih prihoda u procentu 2,20% od ukupno ostvarenih prihoda, kao što je prikazano u narednim tabelama i grafikonima:

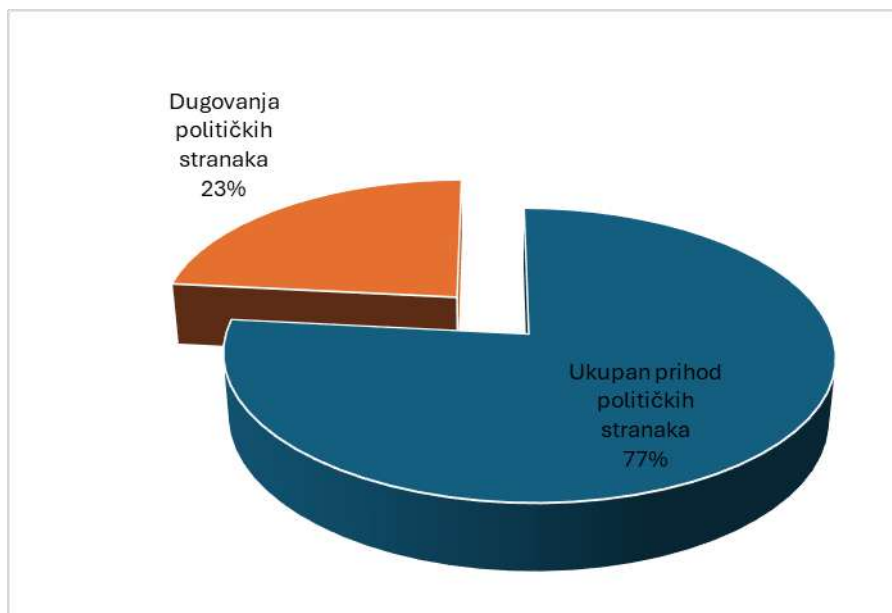
Prihodi	Iznos u KM	Struktura
- Članarina	1.589.875,83	6,65%
- Prilozi fizičkih lica	1.842.790,24	7,70%
- Prilozi pravnih lica	68.950,00	0,29%
- Prihodi od imovine političkih stranaka	532.032,58	2,22%
- Prihodi od poklona i usluga koje stranka nije imala obavezu platiti	245.710,86	1,03%
- Prihodi iz budžeta	19.118.161,44	79,91%
- Prihodi od izdavačke djelatnosti, prodaje prop. materijala i organiziranja stran. manifestacija	0,00	0,00%
Ostali prihodi i drugo	525.637,71	2,20%
UKUPNI IZVORI FINANSIRANJA	23.923.158,66	100,00%

Tabela broj 1. Pregled izvora finansiranja političkih stranaka u 2021. godini

Grafikon broj 1. Prikaz strukture izvora finansiranja političkih stranaka u 2021. godini

Političke stranke su na dan 31. 12. 2021. godine imale dugovanja u iznosu od 7.292.909,68 KM, što je prikazano u tabeli koja slijedi. Dugovanja su činila 23% ukupnih izvora finansiranja političkih stranaka.

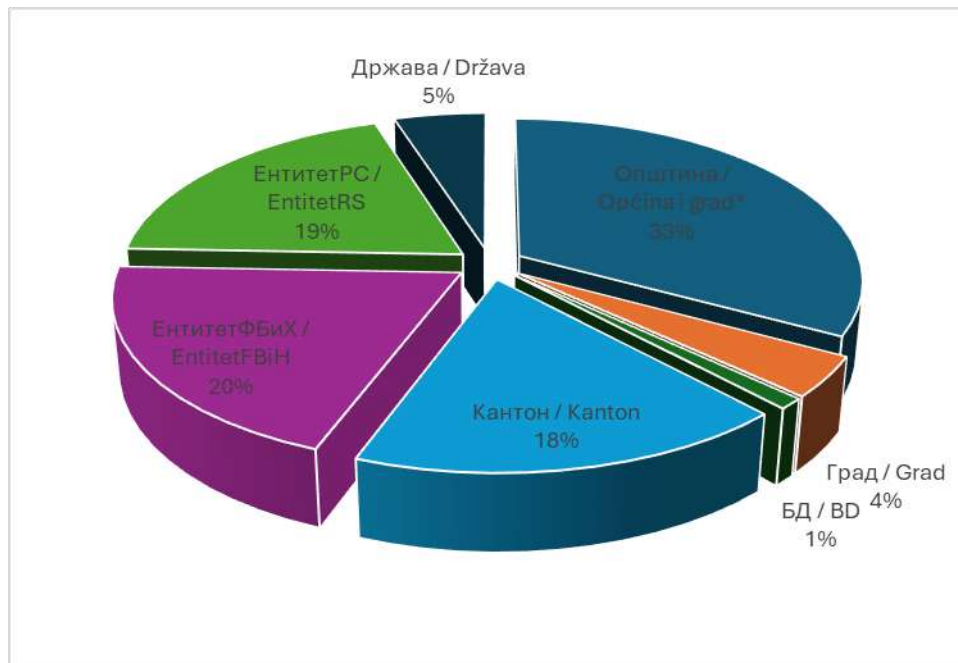

Grafikon broj 2. Prikaz dugovanja političkih stranaka na dan 31. 12. 2021. godine

3. Centralna izborna komisija BiH prikupila je podatke o sredstvima koja su iz budžeta svih nivoa izvršne vlasti isplaćena političkim subjektima u 2021. godini. Prema podacima prikupljenim od nadležnih organa i institucija na svim nivoima u Bosni i Hercegovini, za finansiranje političkih subjekata u 2021. godini planirana su sredstva u iznosu od 19.392.958,53 KM. Od planiranog iznosa isplaćeno je 97,44%, odnosno političkim subjektima su isplaćena sredstva u iznosu od 18.895.745,38 KM, kao što je prikazano u tabeli broj 2 i predstavljeno na grafikonu broj 3.

Budžet/nivo vlasti	Ukupno uplaćena sredstva	Struktura finansiranja
- Budžeti općina/opština i gradova	6.223.566,75	32,94%
- Budžeti gradova	759.304,97	4,02%
- Brčko distrikt BiH	199.999,99	1,06%
- Budžeti kantona/županija	3.345.484,07	17,70%
- Budžet Federacije BiH	3.757.323,00	19,88%
- Budžet Republike Srpske	3.669.999,84	19,42%
- Budžet BiH (isplaćeno političkim strankama)	573.440,12	3,04%
- Budžet BiH (utrošeno za rad klubova)	366.626,64	1,94%
UKUPNO:	18.895.745,38	100,00%

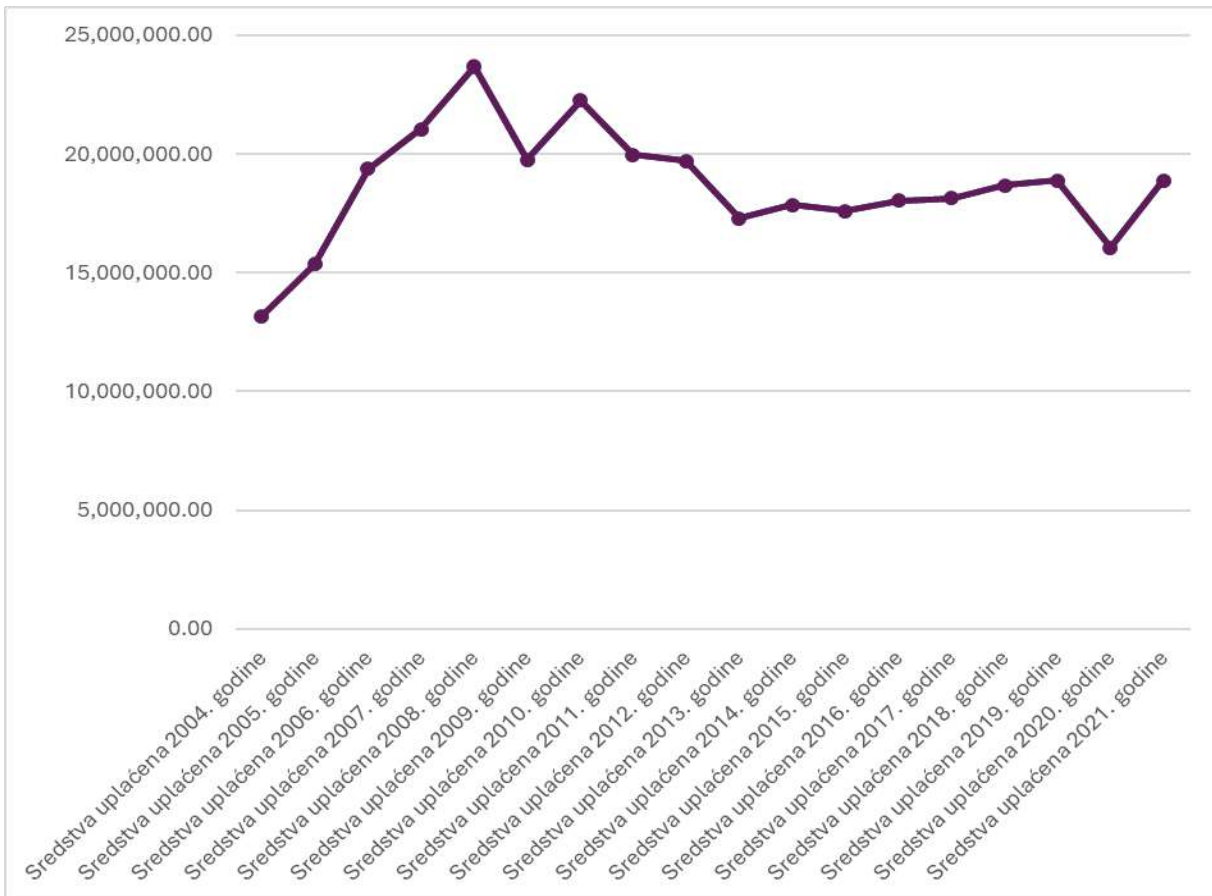
Tabela broj 2. Budžetska izdvajanja za političke subjekte u 2021. godini

Grafikon broj 3. Prikaz strukture budžetskih izdvajanja za političke subjekte u 2021. godini

4. U periodu od 2004. do 2021. godine iz budžeta svih nivoa vlasti političkim subjektima je isplaćeno 335,74 miliona KM, i to: 2004. godine 13,2 miliona KM, 2005. godine 15,4 miliona KM, 2006. godine 19,4 miliona KM, 2007. godine 21,1 milion KM, 2008. godine 23,7 miliona KM, 2009. godine 19,7 miliona KM, 2010. godine 22,2 miliona KM, 2011. godine 19,96 miliona KM, 2012. godine 19,7 miliona KM, 2013. godine 17,3 miliona KM, 2014. godine 17,9 miliona KM, 2015. godine 17,6 miliona KM, 2016. godine 18 miliona KM, 2017. godine 18,1 milion KM, 2018. godine 18,7 miliona KM, 2019. godine 18,9 miliona KM, 2020. godine 16,04 miliona KM i 2021. godine 18,9 miliona KM. Od 2004. do 2008. godine budžetska izdvajanja su konstantno rasla, period od 2009. do 2012. godine karakterišu oscilacije iznosa budžetskih sredstava izdvojenih političkim strankama, da bi 2013. godine ta izdvajanja pala za 12,27%. Od 2014. do 2018. godine budžetska izdvajanja ponovo rastu u procentima 2,5–3% godišnje, dok su 2019. godine porasla za 1,08%, da bi 2020. godine izdvajanja pala za 15,04% u odnosu na budžetska sredstva izdvojena političkim subjektima 2019. godine. Budžetska izdvajanja za političke subjekte u 2021. godini veća su za 17,78% u odnosu na izdvajanja 2020. godine.

Trend budžetskih izdvajanja za političke subjekte u periodu od 2004. do 2021. godine je sljedeći:

Grafikon broj 4. Trend prihoda koje su političke stranke ostvarile iz budžeta od 2004. do 2021. godine

Nivo vlasti	Uplaćeno u periodu 2004–2014. godine	Uplaćeno 2015. godine	Uplaćeno 2016. godine	Uplaćeno 2017. godine	Uplaćeno 2018. godine	Uplaćeno 2019. godine	Uplaćeno 2020. godine	Uplaćeno 2021. godine	Uplaćeno u periodu 2004–2021. godine	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Općine/opštine i gradovi	85.954.013,63	7.024.248,93	6.645.104,11	6.468.241,93	6.621.622,04	6.549.924,36	6.062.001,45	6.982.871,72	132.308.028,17	
Brčko distrikt BiH	2.314.285,05	199.999,97	258.019,03	199.999,96	200.000,00	200.000,00	259.999,99	199.999,99	3.832.303,99	
Kantoni	44.849.857,22	3.540.079,76	3.414.923,62	3.543.989,16	3.802.581,96	3.955.578,57	3.226.702,28	3.345.484,07	69.679.196,64	
Federacija BiH	33.138.464,50	2.775.000,03	3.600.000,03	3.799.999,00	3.800.000,00	3.713.004,00	1.954.211,00	3.757.323,00	56.538.001,56	
Republika Srpska	36.728.199,49	3.129.999,96	3.180.000,00	3.180.000,00	3.342.440,06	3.531.916,65	3.597.915,93	3.669.999,84	60.360.471,93	
Država BiH	<i>Uplaćeno strankama</i>	3.195.997,17	570.281,47	534.224,00	375.797,80	548.300,00	579.151,71	580.218,13	573.440,12	6.957.410,40
	<i>Utrošeno za rad klubova</i>	3.285.423,46	359.120,86	406.721,19	561.730,00	368.133,19	354.457,82	361.940,44	366.626,64	6.064.153,60
UKUPNO:	209.466.240,52	17.598.730,98	18.038.991,98	18.129.757,85	18.683.077,25	18.884.033,11	16.042.989,22	18.895.745,38	335.739.566,29	

Tabela broj 3. Pregled isplaćenih sredstava iz budžeta političkim strankama po nivoima vlasti u periodu 2004.–2021. godine

5. U okviru budžetskih sredstava izdvojenih političkim strankama u 2021. godini, iz budžeta u Federaciji BiH isplaćena su sredstva u iznosu od 12.597.987,22 KM ili 66,67%, iz budžeta Republike Srpske 5.157.691,41 KM ili 27,30%, iz budžeta Brčko distrikta BiH 199.999,99 KM ili 1,06%, dok su iz budžeta Bosne i Hercegovine izdvojena sredstva u iznosu od 940.066,76 KM ili 4,98%.

Red. broj	Naziv nivoa vlasti	Ukupno uplaćeno	% uplate planiranih sredstava
1	2	3	4
I	Federacija BiH	12.597.987,22	66,67%
1	Opštine i gradovi osnovne izborne jedinice	4.775.875,18	37,91%
2	Gradovi	719.304,97	5,71%
3	Kantoni	3.345.484,07	26,56%
4	Budžet FBiH	3.757.323,00	29,82%
II	Republika Srpska	5.157.691,41	27,30%
1	Opštine i gradovi osnovne izborne jedinice	1.447.691,57	28,07%
2	Gradovi	40.000,00	0,78%
3	Budžet RS	3.669.999,84	71,16%
III	Brčko distrikt BiH	199.999,99	1,06%
IV	Državni nivo BiH	940.066,76	4,98%
	UKUPNO:	18.895.745,38	100,00%

Tabela broj 5. Pregled isplaćenih sredstava iz budžeta političkim strankama po nivoima vlasti (državni nivo, entitetski nivoi i nivo Brčko distrikta BiH)

6. Iz budžeta opština i gradova, osnovnih izbornih jedinica, u Federaciji BiH političkim subjektima u 2021. godini isplaćena su sredstva u iznosu 4.775.875,18 KM, dok su iz budžeta opština i gradova u Republici Srpskoj isplaćena sredstva u iznosu 1.447.691,57 KM.
7. Iz budžeta gradova u Federaciji BiH (Grad Sarajevo i Grad Mostar), političkim subjektima isplaćena su sredstva u iznosu 719.304,97 KM, dok je iz grada Istočno Sarajevo političkim subjektima isplaćen iznos od 40.000,00 KM.
8. Iz budžeta kantona u Federaciji BiH političkim subjektima u 2021. godini isplaćena su sredstva u iznosu 3.345.484,07 KM.
9. Iz budžeta Federacije BiH političkim subjektima u 2021. godini isplaćena su sredstva u iznosu 3.757.323,00 KM, dok su iz budžeta Republike Srpske isplaćena sredstva u iznosu od 3.669.999,84 KM. Iz budžeta Bosne i Hercegovine političkim subjektima u 2021. godini izdvojena su sredstva u iznosu od 940.066,76 KM, od kojih je za rad parlamentarnih grupa utrošeno 366.626,64 KM, dok je iznos od 573.440,12 KM uplaćen političkim strankama. Iz

budžeta Brčko distrikta BiH političkim subjektima u 2021. godini isplaćena su sredstva u iznosu 199.999,99 KM.

4. NALAZI REVIZIJE

- Služba za reviziju finansiranja političkih stranaka je na osnovu člana 10. Zakona o finansiranju, a u vezi s članom 2. Pravilnika o administrativnim procedurama pregleda, kontrole i revizije finansijskih izvještaja političkih stranaka izvršila pregled, kontrolu i reviziju godišnjeg finansijskog izvještaja za 2021. godinu za 70 političkih stranaka, od ukupno 144 stranke koje su podnijele godišnji finansijski izvještaj, te izdala izvještaje revizije s nalazima revizije i mišljenjima revizora o finansiranju političkih stranaka u skladu s odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka.
- Od ukupno 181 političke stranke s evidencije Centralne izborne komisije BiH, godišnji finansijski izvještaj za 2021. godinu nisu podnijele 42 političke stranke. Među političkim strankama koje nisu podnijele finansijski izvještaj za 2021. godinu je 13 stranaka za koje je ustanovljeno da duži period ne obavljaju svoju djelatnost, ne podnose finansijske izvještaje i ne učestvuju na izborima, što ukazuje na činjenicu da ne obavljaju svoju djelatnost u periodu dužem od godinu dana, čime su u skladu sa Zakonom o političkim organizacijama („Službeni list SR BiH“, broj 27/91– preuzet iz Socijalističke Republike BiH), Zakonom o političkim organizacijama („Službeni glasnik RS“, broj 15/96 i 17/02) i Zakonom o političkim organizacijama („Službeni glasnik Brčko distrikta BiH“, broj 12/02, 19/07 i 2/08) stečeni uslovi za njihovo brisanje iz sudskog registra, pa je Centralna izborna komisija BiH nadležnim sudovima uputila prijedloge za njihovo brisanje iz sudskog registra. Nadležni sudovi su 2022. i 2023. godine iz registra izbrisali 11 političkih stranaka na prijedlog Centralne izborne komisije BiH.

Red. broj	POLITIČKA STRANKA	Nadležni sud	Broj i datum sudskog rješenja
1.	POKRET ZA NAŠ GRAD	Osnovni sud Sokolac	089-0-F1-22-000 081 od 28. 07. 2022.
2.	NARODNA STRANKA (POKRET ZA BROD)	Osnovni sud Doboj	085-0-Rp-07-000-001 od 04. 05. 2022.
3.	SOCIJALDEMOKRATSKA PARTIJA RS	Okružni sud u Banjoj Luci	11 0 V 033894 23 Gž od 07. 04. 2023.
4.	PARTIJA EKONOMSKE I SOCIJALNE PRAVDE	Okružni sud u Banjoj Luci	11 0 V 033883 23 Gž od 07. 04. 2023.
5.	SRPSKA TRADICIONALNA OSLOBODILAČKA PARTIJA	Okružni sud u Banjoj Luci	11 0 V 033896 23 Gž od 10. 04. 2023.
6.	POKRET ZA PRNJAVOR	Okružni sud u Banjoj Luci	11 0 V 033899 23 Gž od 21. 04. 2023.
7.	PARTIJA SOCIJALNE PRAVDE	Okružni sud u Banjoj Luci	11 0 V 033881 23 Gž od 11. 04. 2023.
8.	STRANKA DEVIZNIH ŠTEDIŠA RS	Okružni sud u Banjoj Luci	11 0 V 033900 23 Gž od 12. 05. 2023.
9.	GRAĐANSKA PARTIJA NAPRETKA	Okružni sud u Banjoj Luci	11 0 V 033884 23 Gž od 23. 05. 2023.
10.	SLOBODNA SRPSKA	Okružni sud u Banjoj Luci	11 0 V 033901 23 Gž od 23. 05. 2023.
11.	SRPSKA ALTERNATIVA	Okružni sud u Banjoj Luci	11 0 V 033882 23 Gž od 07. 06. 2023.

Dvije političke stranke brisane su iz sudskog registra na osnovu odluka organa političkih stranaka.

Red. broj	POLITIČKA STRANKA	Nadležni sud	Broj i datum sudskog rješenja
1.	NOVA ALTERNATIVA – STRANKA RADA I RAZVOJA	Opštinski sud u Sarajevu	065-0-F1-22-000005 od 20. 02. 2023. godine
2.	SNAGA EKONOMSKOG POKRETA U BIH	Opštinski sud u Sarajevu	032-0-Reg-23-000723 od 22. 06. 2023. godine

Centralna izborna komisija BiH pokrenula je postupak protiv 27 političkih stranaka koje nisu podnijele finansijske izvještaje. Protiv 24 političke stranke postupak je okončan tako što im je Centralna izborna komisija BiH na svojoj 36. sjednici održanoj 04. 05. 2023. godine izrekla administrativnu mjeru kojom je političkim strankama uskraćeno pravo da se kandiduju za učešće na narednim izborima. Tri političke stranke su dobrovoljno postupile u skladu s odredbom iz člana 14, stav (3) Zakona o finansiranju političkih stranaka, odnosno podnijele su finansijske izvještaje, pa je Centralna izborna komisija obustavila postupak. Centralna izborna komisija BiH je izrekla administrativnu mjeru sljedećim političkim strankama:

Red ni broj	POLITIČKA STRANKA	Odluke CIK BiH s 36. sjednice od 04. 05. 2023. godine
1.	GRAĐANSKA DEMOKRATSKA STRANKA BIH	05-1-07-6-1059/22
2.	DEMOKRATSKA STRANKA INVALIDA BIH	05-1-07-6-1060/22
3.	POVRATAK OTPISANIH	05-1-07-6-1061/22
4.	IZVORNA SRPSKA	05-1-07-6-1062/22
5.	STRANKA PRAVEDNE POLITIKE	05-1-07-6-1064/22
6.	SRPSKA ALTERNATIVA	05-1-07-6-1065/22
7.	POKRET ZA PRNJAVOR	05-1-07-6-1066/22
8.	SOCIJALISTI – SPS	05-1-07-6-1067/22
9.	EKOLOŠKI SLOBODARSKI POKRET	05-1-07-6-1068/22
10.	SAVEZ OSTANAK	05-1-07-6-1069/22
11.	NOVA SNAGA BIH	05-1-07-6-1071/22
12.	NOVI BOŠNJAČKI POKRET	05-1-07-6-1072/22
13.	SNAGA CENTRA	05-1-07-6-1073/22
14.	NARODNA STRANKA NOVI GRAD	05-1-07-6-1074/22
15.	SLOBODNA SRPSKA	05-1-07-6-1077/22
16.	POKRET ZA BOLJE BRČKO – ĐAPO MIRSAD	05-1-07-6-1079/22

17.	SRPSKA NAPREDNA STRANKA – IZVORNA	05-1-07-6-1080/22
18.	STRANKA DEVIZNIH ŠTEDIŠA RS	05-1-07-6-1081/22
19.	PARTIJA SOCIJALNE PRAVDE	05-1-07-6-1082/22
20.	NOVA GRAĐANSKA INICIATIVA – KOZARAC	05-1-07-6-1083/22
21.	NAPREDNA DEMOKRATSKA STRANKA BIH	05-1-07-6-1084/22
22.	HRVATSKA NARODNA ZAJEDNICA 1908	05-1-07-6-1086/22
23.	STRANKA ZA BOLJE GORAŽDE	05-1-07-6-1087/22
24.	SOCIJALDEMOKRATSKI FRONT BIH	05-1-07-6-1088/22

3. Centralna izborna komisija BiH je donijela Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o administrativnim procedurama pregleda, kontrole i revizije finansijskih izvještaja političkih stranaka¹³, u kojem je propisala da pregled, kontrolu i reviziju finansijskih izvještaja političkih stranaka čiji su ukupni prihodi iskazani u godišnjim finansijskim izvještajima manji od 10.000,00 KM Služba za reviziju obavlja najmanje jedanput u četiri godine, a u skladu sa svojim planom koji odobrava Centralna izborna komisija BiH.

Uvidom u finansijske izvještaje za 2021. godinu, ustanovljeno je da je 78 političkih stranaka u svom finansijskom izvještaju za 2021. godinu iskazalo prihod manji od 10.000,00 KM.

4. U skladu s navedenom odredbom Pravilnika, a na osnovu zaključka Centralne izborne komisije BiH, Služba za reviziju izvršila je pregled, kontrolu i reviziju kod 70 političkih stranaka (60 stranaka čiji je prihod veći od 10.000,00 KM i 10 političkih stranaka s prihodom ispod 10.000,00 KM). Kod 64 političke stranke (Prilog 2) izvršeni su pregled i kontrola finansijskih izvještaja i dodatne finansijske dokumentacije koju su političke stranke dostavile Centralnoj izbornoj komisiji BiH. Također, u svrhu kontrole zakonitosti finansiranja političkih stranaka, pribavljeni su revizorski dokazi i iz eksternih izvora (organa izvršne vlasti, Centralne banke BiH i drugih lica koja se dovode u vezu s finansiranjem političkih stranaka).

Kod šest političkih stranaka (Prilog 1), pored kontrole finansijskih izvještaja, prethodno spomenute dokumentacije i revizorskih dokaza iz eksternih izvora, izvršena je revizija u prostorijama stranaka.

5. Pregledom, kontrolom i revizijom finansijskih izvještaja političkih stranaka za 2021. godinu ustanovljeno je sljedeće:

- Kod 31,43% kontrolisanih političkih stranaka ustanovljeni su manji prekršaji: isplate malih iznosa sredstava bez programa utroška, neprijavlivanje nenovčanih donacija male vrijednosti, neizdavanje potvrda o primljenim članarinama i priložima u malim iznosima, njihovo neuplaćivanje na transakcijski račun centrale stranke, manja kršenja računovodstvenih propisa, nevođenje ili pogrešno vođenje evidencija o prihodima i rashodima u manjim iznosima, greške u popunjavanju finansijskih izvještaja i dostavljanje izvještaja nakon zakonom propisanog roka.

¹³ „Službeni glasnik BiH“, broj 5/22

Također, veći broj političkih stranaka je u skladu s odredbom iz člana 14, stav (3) Zakona o finansiranju dobrovoljno otklonio nedostatke, nakon što im je dostavljen preliminarni izvještaj revizije. Stranke su uglavnom ispravljale finansijske izvještaje, prijavile priloge i vratile zabranjene priloge.

- Kod 67,14% kontrolisanih političkih stranaka ustanovljena su kršenja odredaba Zakona o finansiranju političkih stranaka i odredaba Poglavlja 15 Izbornog zakona BiH, za koja u skladu s ovim zakonom postoji osnov za ustanovljavanje odgovornosti, te sankcionisanje nakon provedenog postupka.

6. Političke stranke su kršile odredbe Zakona o finansiranju na sljedeći način:

- Finansijska sredstva obezbijedena za finansiranje političkih stranaka, uglavom sredstva iz budžeta, nisu koristile isključivo za ostvarivanje ciljeva ustanovljenih svojim programom i statutom, čime su prekršile odredbe člana 4, stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka,
- Stranke nisu vodile evidenciju o prijemu članarina i dobrovoljnih priloga, nisu izdavale potvrde o prijemu članarina i dobrovoljnih priloga, te priloge nisu prijavile u finansijskim izvještajima, čime su prekršile odredbe člana 5, stav (4) Zakona,
- Sredstva od članarina i dobrovoljnih priloga, koja su primana u gotovini, nisu uplaćivana na transakcijski račun političke stranke, iako je Zakonom o finansiranju propisano da ovlašteno lice u političkoj stranci uplaćuje članarinu i dobrovoljne priloge neposredno na transakcijski račun centrale političke stranke najkasnije u roku od 10 dana od dana prijema uplate, čime su prekršile odredbe člana 5, stav (4) i člana 6. stav (2) Zakona,
- Tri političke stranke su otvorile priloge iznad limita ustanovljenog u članu 6, stav (4) i stav (5) Zakona,
- Znatno broj stranaka, suprotno odredbama člana 8. Zakona, finansirao se se iz zabranjenih izvora,
- Dvije političke stranke su prekoračile limit na troškove izborne kampanje na prijevremenim izborima za načelnike/gradonačelnike, propisan članom 15.10 Izbornog zakona BiH,
- Poslovne knjige političke stranke nisu vodile u skladu s važećim propisima, nisu uspostavile pravovremene i tačne evidencije o svojim prihodima, rashodima, obavezama i novčanim tokovima putem transakcijskih računa i blagajne, finansijske izvještaje nisu podnijele u zakonom propisanim rokovima i na način kako je propisala Centralna izborna komisija BiH, čime su prekršile odredbe člana 11. i člana 12. Zakona o finansiranju političkih stranaka,
- Znatno je broj političkih stranaka koje nisu prijavile transakcijske račune kod poslovnih banaka putem kojih su obavljale finansijske transakcije.

U prilogu broj 1 navedeni su nalazi revizije iz izvještaja o reviziji godišnjih finansijskih izvještaja političkih stranaka za 2021. godinu za šest političkih stranaka.

U prilogu broj 2 navedeni su nalazi revizije iz izvještaja o pregledu godišnjih finansijskih izvještaja političkih stranaka za 2021. godinu za 64 političke stranke.

7. Centralna izborna komisija BiH je na osnovu nalaza revizije, a u okviru svojih nadležnosti i ovlaštenja iz člana 14, stav (1) Zakona o finansiranju, člana 115, stav (1) Zakona o upravnom postupku („Službeni glasnik BiH“, br. 29/02, 12/04, 88/07, 93/09, 41/13 i 53/16), te člana 18. Poslovnika Centralne izborne komisije BiH („Službeni glasnik BiH“, br. 29/18, 25/20 i 32/23), pokrenula postupak protiv 47 političkih stranaka zbog osnovane sumnje da su 2021. godine prekršile odredbe Zakona o finansiranju i odredbe Poglavlja 15 Izbornog zakona BiH na prijevremenim izborima za načelnike i gradonačelnike, koji su održani 2021. godine.

5. ZAKLJUČNA RAZMATRANJA

1. Centralna izborna komisija BiH je, u skladu s odredbama člana 14, stav (2) Zakona o finansiranju, nadležna za provođenje odredaba Zakona o finansiranju.
2. U slučaju da politička stranka ne postupi prema odredbama ovog zakona, Centralna izborna komisija BiH nadležna je za izricanje novčane kazne u skladu s ovim zakonom i Izbornim zakonom BiH.
3. U skladu s odredbom člana 14, stav (4) Zakona o finansiranju, svaku sumnju o krivičnom djelu koje se može dovesti u vezu s finansiranjem političkih stranaka i finansiranjem izborne kampanje, Centralna izborna komisija BiH obavezna je prijaviti nadležnom tužilaštvu i drugim tijelima nadležnim za provođenje zakona.
4. U vezi s finansijskim izvještajima političkih stranaka za 2021. godinu, Centralna izborna komisija BiH je provela sve aktivnosti koje su propisane odredbama Zakona o finansiranju, te odredbama Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka i odredbama Pravilnika o administrativnim procedurama pregleda, kontrole i revizije finansijskih izvještaja političkih stranaka koje se mogu grupisati na sljedeći način: prijem godišnjih finansijskih izvještaja političkih stranaka, prikupljanje podataka o sredstvima koja su iz budžeta svih nivoa isplaćena političkim subjektima, prikupljanje revizorskih dokaza, kako od političkih stranaka, tako i iz eksternih izvora (tijela vlasti, Centralne banke BiH, poslovnih banaka, pravnih i fizičkih lica koja su donatori ili poslovni partneri političkih stranaka, sudova i sl.), kontrola i revizija finansijskih izvještaja političkih stranaka, izdavanje revizorskih izvještaja s nalazima revizije i mišljenjem revizora o finansiranju političkih stranaka u skladu s odredbama Zakona o finansiranju, pokretanje postupka ustanovljavanja odgovornosti i sankcionisanja političkih stranaka za koje postoje osnovi sumnje da su prekršile Zakon o finansiranju, obavještavanje tijela nadležnih za provođenje zakona koji nisu u nadležnosti Centralne izborne komisije BiH, obavještavanje nadležnih sudova o političkim strankama za koje su stečeni uslovi za njihovo brisanje iz sudskog registra, jer ne obavljaju djelatnost za koju su registrovane i ostale aktivnosti.
5. Centralna izborna komisija BiH je, putem svoje oficijelne *web*-stranice, dala na uvid javnosti brojne informacije i izvještaje o izvorima finansiranja političkih stranaka, podatke o iznosu troškova izborne kampanje i njenom finansiranju, podatke o sredstvima koja su političkim strankama isplaćena iz budžeta svih nivoa vlasti, izvještaje političkih stranaka, izvještaje revizije svih političkih stranaka, s nalazima i mišljenjem revizora o finansiranju političkih stranaka u skladu sa Zakonom o finansiranju.

6. PREPORUKE

1. Kao i u prethodnom periodu, Centralna izborna komisija BiH preporučuje da se u narednom periodu posveti pažnja daljnjem unapređenju transparentnosti finansiranja političkih stranaka.
2. Na osnovu navedenog i dosadašnjih stečenih iskustava u primjeni Zakona o finansiranju političkih stranaka, predlažemo da Parlamentarna skupština BiH preispita zakonodavstvo koje reguliše osnivanje, političko djelovanje i finansiranje političkih stranaka i izbornih kampanja, te da se harmonizuju entitetski propisi i propisi Brčko distrikta BiH s propisima na državnom nivou.
3. Političke stranke imaju organizacione dijelove u oba entiteta i Brčko distriktu BiH, ali su registrovane prema entitetskim zakonima o političkim organizacijama, koji propisuju različite uslove kako za njihovo osnivanje, tako i za njihovo djelovanje.
U Federaciji BiH političke stranke se osnivaju u skladu sa Zakonom o političkim organizacijama („Službeni list SR BiH“, broj 27/91 – preuzet u FBiH), u Republici Srpskoj u skladu sa Zakonom o političkim organizacijama („Službeni glasnik RS“, broj 15/96 i 17/02) i Brčko distriktu BiH u skladu sa Zakonom o političkim organizacijama („Službeni glasnik Brčko distrikta BiH“, broj 12/02, 19/07 i 2/08).
4. Zakon o finansiranju političkih stranaka („Službeni glasnik BiH“, broj 95/12 i 41/16) propisuje da se finansiranje političkih stranaka iz entitetskih budžeta, kantonalnih budžeta i budžeta Brčko distrikta BiH, te budžeta drugih jedinica lokalne uprave i samouprave vrši u skladu s entitetskim zakonima i zakonom Brčko distrikta BiH, iako Zakon o finansiranju političkih stranaka iz budžeta Republike, grada i opštine („Službeni glasnik RS“, broj 65/08) i Zakon o finansiranju političkih stranaka iz budžeta Brčko distrikta Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Brčko distrikta BiH“, broj 29/04 i 14/07) propisuju drugačiji način izdvajanja i raspodjele budžetskih sredstva za finansiranje političkih stranaka, a Federacija BiH nema Zakon o finansiranju političkih stranaka iz budžeta, pa sredstva za njihovo finansiranje izdvaja u skladu sa Zakonom o izvršenju Budžeta Federacije Bosne i Hercegovine, koji donosi svake godine.
5. U okviru trećeg kruga evaluacije za Bosnu i Hercegovinu – oblast Transparentnost finansiranja političkih stranaka, u Evaluacijskom izvještaju za Bosnu i Hercegovinu „Transparentnost finansiranja političkih stranaka“ (usvojenom na 51. plenarnoj sjednici GRECO-a, Strasbourg, 23–27. maj 2011. godine), Izvještaju o usklađenosti za Bosnu i Hercegovinu „Transparentnost finansiranja političkih stranaka“ (usvojenom na 61. plenarnoj sjednici GRECO-a, Strasbourg, 14–18. oktobar 2013. godine), Privremenom izvještaju o usklađenosti za Bosnu i Hercegovinu „Transparentnost finansiranja političkih stranaka“ (usvojenom na 64. plenarnoj sjednici GRECO-a, Strasbourg, 16–20. juni 2014.), Drugom privremenom izvještaju o usklađenosti Bosne i Hercegovine s preporukama GRECO-a „Transparentnost finansiranja političkih stranaka“ (usvojenom na 68. plenarnoj sjednici GRECO-a, Strasbourg, 15–19. juni 2015.), Trećem privremenom izvještaju o usklađenosti Bosne i Hercegovine s preporukama GRECO-a (usvojenom na 72. plenarnoj sjednici GRECO-a u Strasbourg, 27. juni – 1. juli 2016.), Četvrtom privremenom izvještaju o usklađenosti Bosne i Hercegovine s preporukama GRECO-a (usvojenom na 76. plenarnoj sjednici u Strasbourg, 19–23. juni 2017.) i Drugom izvještaju o usklađenosti Bosne i Hercegovine s preporukama GRECO-a (usvojenom na 81. plenarnoj sjednici u Strasbourg, 03–07. decembar 2018.), u trećem krugu evaluacije navodi se da od devet datih preporuka,

tri preporuke nisu uopšte realizovane, pet preporuka je realizovano djelimično i jedna preporuka je realizovana na zadovoljavajući način.

Nakon Drugog izvještaja o usklađenosti Bosne i Hercegovine s preporukama GRECO-a izdat je i Dodatak Drugom izvještaju o usklađenosti Bosne i Hercegovine (usvojen na 85. plenarnoj sjednici GRECO-a u Strasbourgu, 21–25. septembar 2020.), u kojem se navodi: „GRECO izražava razočarenje zbog toga što nije postignut napredak od Četvrtog privremenog izvještaja o usklađenosti iz 2017. godine. Još mnogo toga treba učiniti, između ostalog, za usklađivanje složenog zakonskog okvira, promovisanje upotrebe bankarskog sistema za doprinose političkim strankama i povećanje finansijskih i kadrovskih resursa dodijeljenih Centralnoj izbornoj komisiji za nadzor političkog finansiranja“.

U drugom dodatku Drugom izvještaju o usklađenosti Bosne i Hercegovine (usvojenom na 85. plenarnoj sjednici GRECO-a u Strasbourgu, 21–25. mart 2022.) GRECO navodi da je proces reformi potrebno energično provoditi kako bi se dodatno povećala transparentnost političkog finansiranja i uloga političkih stranaka kao temeljnog elementa demokratskog sistema. GRECO je još jednom pozvao Bosnu i Hercegovinu da u potpunosti provede osam (od devet) preporuka.

6. Važeći Zakon o finansiranju političkih stranaka ne pruža adekvatan okvir za potpunu realizaciju preporuka GRECO-a, pa Centralna izborna komisija BiH predlaže Parlamentarnoj skupštini BiH da se intenziviraju aktivnosti na njegovim izmjenama i dopunama.
7. Licima ovlaštenim za predstavljanje i zastupanje političke stranke kojoj je izrečena administrativna mjera uskraćivanja prava da se kandiduje na narednim izborima, radi kršenja odredaba Zakona o finansiranju političkih stranaka, treba propisati zabranu osnivanja nove političke stranke ili djelovanja u drugoj stranci, dok traje administrativna mjera koju je izrekla Centralna izborna komisija BiH.
8. Lice koje politička stranka imenuje i ovlasti za vođenje poslovnih knjiga, podnošenje finansijskih izvještaja i koje je ovlašteno da kontaktira s Centralnom izbornom komisijom BiH, obavezno je kontinuirano se edukovati u skladu s planom i programom edukacije koji donosi Centralna izborna komisija BiH.
9. S obzirom na povećan obim poslova Službe za reviziju finansiranja političkih stranaka, uslijed povećanja broja političkih stranaka na evidenciji Centralne izborne komisije BiH, te povećan broj izvršenih pregleda i revizija finansijskih izvještaja političkih stranaka, preporuka GRECO-a broj VII je da se povećaju finansijski i kadrovski resursi dodijeljeni Službi za reviziju Centralne izborne komisije BiH kako bi bila bolje opremljena za efikasno obavljanje svojih nadzornih zadataka koji se tiču političkog finansiranja, uključujući obezbjeđivanje bržeg i značajnijeg nadzora nad političkim strankama i finansijskim izvještajima za vrijeme izbornih kampanja.
10. Preporuka iz izvještaja Evropske unije sa Šestog sastanka Pododbora za pravdu, slobodu i sigurnost, održanog 8–9. decembra 2022. godine je da se obezbijede neophodna sredstva za Centralnu izbornu komisiju BiH za zapošljavanje novih kadrova u Službi za reviziju za praćenje poštivanja propisa o finansiranju političkih stranaka, u skladu s preporukama ODIHR-a/GRECO-a (rok – 3. kvartal 2023. godine).
11. Preporuke iz izvještaja Evropske unije sa Sedmog sastanka Pododbora za pravdu, slobodu i sigurnost, održanog 6–7. decembra 2023. godine su:

- Usvajati Budžet institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH za 2024. godinu, kojim će se obezbijediti neophodna sredstva za Centralnu izbornu komisiju BiH za zapošljavanje novih kadrova u Službi za reviziju za praćenje poštivanja propisa o finansiranju političkih stranaka, u skladu s preporukama ODIHR-a/GRECO-a (rok – 1. kvartal 2024. godine); i
- Usvajati novi Zakon o finansiranju političkih stranaka u skladu s preporukama ODIHR-a/GRECO-a.

12. Preporuka 1 iz Mišljenja Evropske komisije o zahtjevu Bosne i Hercegovine za članstvo u Evropskoj uniji:

- Osigurati da se izbori provode u skladu s evropskim standardima, provedbom OSCE/ODIHR-ovih preporuka i preporuka Venecijanske komisije, osiguravanje transparentnosti financiranja političkih stranaka.

13. Centralna izborna komisija BiH izražava punu spremnost da se aktivno uključi u rad interesorne radne grupe i predloži rješenja za realizaciju preporuka GRECO-a.

Broj: 03-07-6-512-3/24
Sarajevo, 18. 04. 2024. godine

PRILOZI

Prilog br. 1. – Nalazi revizije iz izvještaja o reviziji godišnjih finansijskih izvještaja političkih stranaka za 2021. godinu

1. HRVATSKI NACIONALNI POMAK (Kod 2802)

Prema podacima iz godišnjeg finansijskog izvještaja za 2021. godinu, Hrvatski nacionalni pomak se finansirao iz sljedećih izvora:

Redni broj	Izvori finansiranja	Iznos (KM)	Struktura (%)
1.	Članarina	0,00	0,00
2.	Prilozi fizičkih lica (3-a)	0,00	0,00
3.	Prilozi pravnih lica (3-b)	0,00	0,00
4.	Prihodi od imovine (3-c)	0,00	0,00
5.	Prihodi od dobiti preduzeća u vlasništvu političke stranke (3-d)	0,00	0,00
6.	Prihodi od poklona (3-e)	0,00	0,00
7.	Prihodi iz budžeta (3-f)	97.436,32	89,78
8.	Prihodi od propagande (3-g)	0,00	0,00
I	Ukupni prihodi (1-9)	97.436,32	89,78
II	Ostali prihodi i drugo	11.094,28	10,22
	Izvori finansiranja (I+II)	108.530,60	100,00

Revizijom finansijskog izvještaja za 2021. godinu, ustanovljeno je da je Hrvatski nacionalni pomak prekršio odredbe člana 4, stav (1), člana 8, stav (1), člana 11. i člana 12, stav (1) i stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

- a) Politička stranka nije sačinila Program utroška na način da obezbjeđuje transparentnost utrošenih sredstava, kao i njegovo poređenje s ostvarenim troškovima, odnosno on nije dovoljno analitičan. Stranka je finansijska sredstva u iznosu od 7.072,98 KM utrošila mimo ustanovljenog Programa utroška sredstava za 2021. godinu, te su prekršene odredbe člana 4. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Hrvatski nacionalni pomak je u godišnjem finansijskom izvještaju za 2021. godinu iskazao rashode u ukupnom iznosu od 43.622,01 KM.

U Programu utroška sredstava za 2021. godinu Hrvatski nacionalni pomak planirao je rashode u ukupnom iznosu od 60.600,00 KM, i to: 1) troškove najma u iznosu od 19.200,00 KM; 2) troškove plata i doprinosa u iznosu od 20.400,00 KM; 3) materijalne troškove u iznosu od 4.500,00 KM; 4) troškove promocije u iznosu od 5.500,00 KM; i 5) nabavku kancelarijskog materijala i namještaja u iznosu od 11.000,00 KM.

Uvidom u Program utroška sredstava za 2021. godinu, Služba za reviziju je ustanovila da je on sačinjen na način da ne obezbjeđuje transparentnost utrošenih sredstava, kao i njegovo poređenje s ostvarenim troškovima, odnosno nije analitičan, te da je politička stranka finansijska sredstva utrošila mimo ustanovljenog Programa utroška sredstava za 2021. godinu, i to:

- Planirani troškovi bruto plata zaposlenih prekoračeni su u iznosu od 628,27 KM. Hrvatski nacionalni pomak ostvario je troškove bruto plata zaposlenih u iznosu od 21.028,27 KM, dok ih je planirao u iznosu od 20.400,00 KM, i
- Politička stranka je u 2021. godini ostvarila troškove koje nije predvidjela u Programu utroška sredstava, i to: troškove električne energije, troškove usluga, troškove reprezentacije, troškove platnog prometa, humanitarne rashode i troškove telefona (fiksni telefon).

Stranka je u 2021. godini navedene troškove ostvarila u ukupnom iznosu od 6.444,71 KM, i to: troškove električne energije u iznosu od 1.803,71 KM, troškove usluga u iznosu od 93,60 KM, troškove reprezentacije u iznosu od 1.994,12 KM, troškove platnog prometa u iznosu od 799,45 KM, humanitarne rashode u iznosu od 1.000,00 KM i troškove telefona (fiksni telefon) u iznosu od 753,83 KM.

- b) Politička stranka je u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala prihode iz budžeta Kantona 10 u ukupnom iznosu od 80.000,00 KM.

Na zahtjev Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine, Ministarstvo finansija Kantona 10 je svojim aktom broj 03-04-11-347.2/23 od 27. 07. 2023. godine dostavilo podatke o isplata i dokumentaciju na osnovu koje je izvršena uplata sredstava na račun političke stranke Hrvatski nacionalni pomak.

Uvidom u dostavljene podatke ustanovljeno je da su političkoj stranci Hrvatski nacionalni pomak u toku 2021. godine isplaćena sredstva u iznosu od 40.000,00 KM na osnovu Odluke o odobravanju sredstava iz Proračuna za 2020. godinu, u kojoj je navedeno se sredstva izdvajaju na osnovu osvojenih 5 mandata HNP-a u Skupštini Kantona 10. Hrvatski nacionalni pomak je dana 11. 01. 2021. godine Skupštini Kantona 10 dostavio podatke o broju transakcijskog računa za uplatu budžetskih sredstava. Takođe, ustanovljeno je da su političkoj stranci Hrvatski nacionalni pomak u toku 2021. godine na osnovu Odluke o odobravanju sredstava iz Proračuna za 2021. godinu isplaćena i sredstva u ukupnom iznosu od 40.000,00 KM. U navedenoj odlucinavedeno je da se sredstva izdvajaju na osnovu osvojenih 5 mandata HNP-a u Skupštini Kantona 10. Hrvatski nacionalni pomak je Skupštini Kantona 10, takođe, dana 04. 11. 2021. godine dostavio podatke o broju transakcijskog računa za uplatu sredstava namjenjenih za finansiranje političkih stranaka iz budžeta Skupštine Kantona 10.

Uvidom u potvrđene rezultate Opštih izbora 2018. godine, ustanovljeno je da Hrvatski nacionalni pomak nije učestvovao na Opštim izborima 2018. godine, niti je osvojio mandate u Skupštini Kantona 10.

Prema podacima iz Rješenja Opštinskog suda u Livnu broj 068-0-F1-20-000 002, Hrvatski nacionalni pomak upisan je u registar ovog suda dana 10. 06. 2020. godine.

Imajući u vidu da se prihodom iz budžeta smatra prihod definisan članom 3, stav (1), tačka e) Zakona o finansiranju političkih stranaka, odnosno da se sredstva za rad raspodjeljuju na osnovu osvojenih mandata, a da Hrvatski nacionalni pomak nije učestvovao na Opštim izborima 2018. godine, pa samim nije mogao osvojiti ni mandate u Skupštini Kantona 10 u periodu od 2018. do 2022. godine, te da je Hrvatski nacionalni pomak upisan u registar suda 10. 06. 2020. godine, mišljenja smo da je Hrvatski nacionalni pomak sredstva iz budžeta Kantona 10 u iznosu od 80.000,00 KM primio suprotno odredbama člana 8, stav (1), tačka a) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

- c) Na osnovu obavljene revizije godišnjeg finansijskog izvještaja za 2021. godinu, ustanovljeno je da Hrvatski nacionalni pomak nije vodio pravilne, potpune i pravovremene evidencije o poslovanju gotovim novcem, potraživanjima, prihodima, rashodima i obavezama, nije postupao u skladu s računovodstvenim propisima i godišnji finansijski izvještaj nije podnio na način ustanovljen Pravilnikom o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka (u daljnjem

tekstu: Pravilnik), čime je prekršio odredbe člana 11, stav (1) i člana 12, stav (1) i stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

- (1) Hrvatski nacionalni pomak nije izvršio popis imovine i obaveza na dan 31. 12. 2021. godine, što je suprotno odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji Federacije Bosne i Hercegovine i internom aktu političke stranke, Pravilniku o računovodstvu političke stranke. Stranka nije izvršila popis osnovnih sredstava, novčanih sredstava na transakcijskim računima i blagajni, potraživanja i obaveza političke stranke, što za rezultat ima pogrešno iskazane prihode, rashode, potraživanja i obaveze u Godišnjem obračunu za 2021. godinu, odnosno godišnjem finansijskom izvještaju koji je politička stranka podnijela Centralnoj izbornoj komisiji Bosne i Hercegovine.

Uvidom u Inventurnu listu koja je predočena u toku obavljanja revizije, ustanovljeno je da je stranka izvršila popis inventara – stolica na dan 13. 06. 2023. godine.

Stranka u svojim poslovnim knjigama iskazuje potraživanja po osnovu depozita za izbore (taksa za izbore) u iznosu od 2.300,00 KM, iako je u toku 2021. godine izvršen povrat takse u iznosu od 2.000,00 KM. Stranka je uplatu u iznosu od 2.000,00 KM trebala proknjižiti na kontu potraživanja, a razliku od 300,00 KM isknjižiti na teret troškova.

- (2) Hrvatski nacionalni pomak nije podnio godišnji finansijski izvještaj za 2021. godinu u skladu s članom 3, stav (2) Pravilnika.

Uvidom u Obrascu godišnjeg finansijskog izvještaja, ustanovljeno je da politička stranka nije dostavila Obrazac 1 (*Opšti podaci o političkoj stranci*) u čvrstoj kopiji.

- (3) U poslovnim knjigama i Obrascu 2 (*Pregled prometa svih transakcijskih računa političke stranke*) godišnjeg finansijskog izvještaja politička stranka je iskazala transakcijski račun broj 3382302273664049 kod *UniCredit* banke sa sljedećim stanjem i prometom: početno stanje u iznosu od 6.228,73 KM, ukupan promet ulaza u iznosu od 2.000,53 KM, ukupan promet izlaza u iznosu od 8.229,26 KM i stanje na dan 31. 12. 2021. godine u iznosu od 0,00 KM. Uvidom u izvode s ovog transakcijskog računa, ustanovljeno je da je početno stanje na dan 01. 01. 2021. godine iznosilo 6.238,73 KM, ukupan promet ulaza 2.000,53 KM, ukupan promet izlaza 8.239,26 KM, te stanje na dan 31. 12. 2021. godine u iznosu od 0,00 KM.

S obzirom na to da je stranka u Obrascu 2 iskazala pogrešne podatke o početnom stanju i ukupnom prometu izlaza, prekršila je odredbe člana 11. Pravilnika.

- (4) Politička stranka nije u Obrascu 2.1 (*Stanje blagajne*) iskazala promet ostvaren putem blagajne, čime je prekršila odredbe člana 12. Pravilnika.

- (5) U poslovnim knjigama političke stranke evidentirano je sljedeće: početno stanje na dan 01. 01. 2021. godine u iznosu od 0,00 KM, ukupan promet ulaza u iznosu od 500,00 KM, ukupan promet izlaza u iznosu od 500,00 KM, te stanje na dan 31. 12. 2021. godine u iznosu od 0,00 KM.

Uvidom u dokumentaciju o poslovanju putem blagajne, blagajnički izvještaj br. 1, ustanovljeno je da je stranka dana 14. 01. 2021. godine izvršila polog novca u blagajnu u iznosu od 500,00 KM, te da je istog dana izvršena isplata sredstava po fiskalnim računima u istom iznosu. Međutim, kontrolom fiskalnih računa ustanovljeno je da je zbir isplaćenih fiskalnih računa iznosio 497,50 KM, a ne 500,00 KM, koliko je isplaćeno, kao i da se računi odnose na nabavku izvršenu u toku 2020. godine.

Navedeno ukazuje da stranka nije uspostavila interne kontrole, te da nije vodila pravilne i pravovremene evidencije o poslovanju gotovim novcem, rashodima i obavezama stranke.

- (6) Hrvatski nacionalni pomak je u Obrascu 3 (*Izvori finansiranja*) u okviru ostalih prihoda iskazao i prihode po osnovu povrata uplaćene takse za ovjeru političke stranke za učešće na Lokalnim izborima 2020. godine u iznosu od 2.000,00 KM.

Uvidom u poslovne knjige, ustanovljeno je politička stranka taksu za ovjeru političke stranke za učešće na Lokalnim izborima 2020. godine u iznosu od 2.300,00 KM, koju je uplatila u toku 2020. godine, evidentirala na kontu 1150 – *Depozit za izbore*, te na dan 01. 01. 2021. godine u svojim poslovnim knjigama iskazuje potraživanje u iznosu od 2.300,00 KM. S obzirom na to da je dana 16. 03. 2021. godine izvršen povrat sredstava u iznosu od 2.000,00 KM, stranka je navedenu uplatu trebala evidentirati na kontu 1150 – *Depozit za izbore*, te za razliku od 300,00 KM teretiti konto troškova.

Na osnovu navedenog, ustanovljeno je da stranka nije ostvarila prihode u iznosu od 2.000,00 KM po osnovu povrata dijela uplaćene takse, već rashode u iznosu od 300,00 KM.

Pogrešnim iskazivanjem prihoda i rashoda u godišnjem finansijskom izvještaju, politička stranka je prekršila odredbe članova 13, 21. i 22. Pravilnika.

- (7) Stranka je sredstva primljena iz budžeta Kantona 10 u iznosu od 80.000,00 KM, koja nije ostvarila u skladu s odredbama člana 3, stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka, iskazala kao prihode iz budžeta, čime je prekršila odredbe članova 13. i 19. Pravilnika.

- (8) Hrvatski nacionalni pomak nije u poslovnim knjigama i obrascima rashoda godišnjeg finansijskog izvještaja pravilno iskazao rashode, čime je prekršio odredbe članova 21. i 22. Pravilnika. Takođe je ustanovljeno da stranka nije evidentirala sve troškove, dio troškova je evidentirala u momentu plaćanja, odnosno u iznosu plaćenih troškova, dok je dio troškova evidentiran bez računa. Pored navedenog, ustanovljeno je da računi nisu ovjereni za knjiženje i plaćanje, iako je članom 6. Pravilnika o računovodstvu Hrvatskog nacionalnog pomaka ustanovljeno da se kontrola formalne, suštinske i računске ispravnosti knjigovodstvenih isprava potvrđuje potpisom predsjednika ili lica koje on ovlasti.

Revizijom finansijskog izvještaja, ustanovljeno je sljedeće:

- Kontrolom troškova reprezentacije, koje je stranka u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala u iznosu od 1.994,12 KM, ustanovljeno je da politička stranka nije pravilno evidentirala račune dobavljača „Eko Stridon“ d. o. o., Tomislavgrad, tj. nije pravilno evidentirala troškove.

Uvidom u poslovne knjige stranke i analitičku karticu potraživanja pravnog lica „Eko Stridon“ d. o. o., Tomislavgrad od političke stranke u periodu od 01. 01. do 31. 12. 2021. godine, v je da u poslovnim knjigama stranke nije bilo evidentirano početno stanje u iznosu od 495,95 KM. Takođe, v je da je politička stranka u svojim poslovnim knjigama proknjižila dva puta isti trošak po računima i otpremnicama dobavljača u iznosima od 60,70 KM i 43,01 KM, dok je trošak u iznosu od 391,94 KM evidentirala bez računa. Stranka na dan 31. 12. 2021. godine nema obaveze prema dobavljaču „Eko Stridon“ d. o. o., Tomislavgrad, što odgovara podacima koje je iskazao dobavljač.

- Uvidom u račune koji su evidentirani na kontu 4001 – *Materijal i energija*, ustanovljeno je da je na istom kontu evidentirana nabavka kablova i USB-a po fiskalnim računima iz 2020. godine, troškovi električne energije, kancelarijskog materijala i cvijeća.

1. Politička stranka u poslovnim knjigama za 2021. godinu nije evidentirala troškove električne energije za decembar 2021. godine u iznosu od 72,12 KM.
2. U toku obavljanja revizije nije predöčen račun u iznosu od 150,00 KM, koji je u poslovnim knjigama evidentiran na dan 31. 12. 2021. godine, a odnosi se na dobavljača „Cvjećarna Mija“. Uvidom u izvode br. 20 i 51 s transakcijskog računa stranke broj 3382300273663176, ustanovljeno je da je stranka dana 07. 05. 2021. godine izvršila plaćanje računa br. 2021-00002 od 27. 04. 2021. godine u iznosu od 150,00 KM, te da je isti račun ponovo platila 24. 12. 2021. godine. Stranka je, dakle, u poslovnim knjigama evidentirala obavezu u iznosu od 150,00 KM, te njeno plaćanje dana 07. 05. 2021. godine, odnosno dana 24. 12. 2021. godine. U postupku revizije predöčeno je da stranka nije imala račun na iznos od 150,00 KM od 31. 12. 2021. godine, te da je dobavljač „Cvjećarna Mija“ dana 09. 02. 2022. godine izvršio povrat pogrešno uplaćenih sredstava u iznosu od 150,00 KM. Stranka je, međutim, zatvorila avans knjiženjem iznosa od 150,00 KM na kontu obaveze prema dobavljaču.

Navedeno ukazuje na to da stranka nije vodila pravilne evidencije o svojim rashodima i obavezama, čime je troškove i obaveze pogrešno iskazala u svojim poslovnim knjigama i godišnjem finansijskom izvještaju.

- Uvidom u poslovne knjige ustanovljeno je da stranka račun dobavljača „HT Eronet“ za decembar 2021. godine u iznosu od 49,61 KM nije evidentirala u svojim poslovnim knjigama za 2021. godinu.
- Stranka je troškove zakupnine poslovnog prostora evidentirala u svojim poslovnim knjigama i iskazala u godišnjem finansijskom izvještaju u iznosu od 14.400,00 KM, odnosno u manjem iznosu za 4.800,00 KM u odnosu na ugovorenu zakupninu. Uvidom u Ugovor o zakupu poslovnog prostora, ustanovljeno je da je Hrvatski nacionalni pomak koristio prostor, na neodređeno vrijeme, počev od 01. 01. 2021. godine, uz obavezu da plaća mjesečnu zakupninu od 1.600,00 KM, odnosno 19.200,00 KM godišnje.
- Kontrolom računa koji su evidentirani na kontu troškova reklame, ustanovljeno je da je stranka trošak u iznosu od 100,00 KM evidentirala bez računa.

(9) Hrvatski nacionalni pomak nije u Obrascu 5 (*Obaveze*) godišnjeg finansijskog izvještaja iskazao obaveze na dan 31. 12. 2021. godine, čime je prekršio odredbe člana 24. Pravilnika.

Prema podacima iz poslovnih knjiga, obaveze političke stranke na dan 31. 12. 2021. godine iznosile su 1.748,64 KM.

Pored navedenog, a kontrolom finansijske dokumentacije, ustanovljeno je da nije izvršeno usaglašavanje obaveza s dobavljačima.

- Hrvatski nacionalni pomak je u svojim poslovnim knjigama iskazao obaveze prema dobavljaču „HT Eronet“ u iznosu od 61,04 KM. S obzirom na to da stranka nije evidentirala račun za decembar 2021. godine u iznosu od 49,61 KM, tako su i obaveze stranke prema ovom dobavljaču iskazane u manjem iznosu za 49,61 KM.
- S obzirom na to da politička stranka nije evidentirala troškove električne energije za decembar 2021. godine u iznosu od 72,12 KM, niti troškove zakupnine poslovnog prostora za period oktobar – decembar 2021. godine u iznosu od 4.800,00 KM, tako ni

obaveze prema dobavljačima nisu pravilno iskazane u poslovnim knjigama i godišnjem finansijskom izvještaju.

2. UJEDINJENA SRPSKA (Kod 1972)

Prema podacima iz godišnjeg finansijskog izvještaja, Ujedinjena Srpska se finansirala iz sljedećih izvora:

Redni broj	Izvori finansiranja	Iznos (KM)	Struktura (%)
1.	Članarina	68.993,97	17,56
2.	Prilozi fizičkih lica (3-a)	13.630,00	3,47
3.	Prilozi pravnih lica (3-b)	0,00	0,00
4.	Prihodi od imovine (3-c)	0,00	0,00
5.	Prihodi od dobiti preduzeća u vlasništvu političke stranke (3-d)	0,00	0,00
6.	Prihodi od poklona (3-e)	0,00	0,00
7.	Prihodi iz budžeta (3-f)	309.957,80	78,89
8.	Prihodi od propagande (3-g)	0,00	0,00
I	Ukupni prihodi (1-8)	392.581,77	99,92
II	Ostali prihodi i drugo	323,45	0,08
	Izvori finansiranja (I+II)	392.905,22	100,00

Revizijom finansijskog izvještaja za 2021. godinu, ustanovljeno je da je Ujedinjena Srpska prekršila odredbe člana 4, stav (1), člana 5, stav (4), člana 8, stav (1), člana 11, stav (1) i stav (2) i člana 12, stav (1) i stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

- a) Ujedinjena Srpska je sredstva u iznosu od 132.862,37 KM utrošila mimo Programa utroška sredstava za 2021. godinu, čime je prekršila je odredbe člana 4, stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Politička stranka je u godišnjem finansijskom izvještaju za 2021. godinu, koji je podnijela Centralnoj izbornoj komisiji BiH, iskazala ukupne rashode u iznosu od 294.217,64 KM.

Uvidom u Program utroška sredstava koji je stranka dostavila, ustanovljeno je da je Ujedinjena Srpska za 2021. godinu planirala troškove u ukupnom iznosu od 301.150,00 KM.

Pregledom finansijskog izvještaja i finansijske dokumentacije, ustanovljeno je da je politička stranka sredstva utrošila mimo svog programa utroška sredstava za 2021. godinu, kako slijedi:

- Stranka je u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala troškove koje nije planirala Programom utroška sredstava za 2021. godinu, u iznosu od 21.534,55 KM, i to: troškove goriva i maziva u iznosu od 741,93 KM, troškove ostalih zakupnina u iznosu od 4.980,00 KM, troškove usluga u iznosu od 160,00 KM, bruto plate zaposlenih u iznosu od 9.642,84 KM, naknade za topli obrok, prevoz, regres i sl. u iznosu od 3.608,80 KM i troškove hotelskih usluga u iznosu od 2.400,98 KM.
- Ujedinjena Srpska je prekoračila planirane troškove za 111.327,82 KM kako slijedi: troškove kancelarijskog materijala za 30.175,18 KM, troškove vode za 17,49 KM, troškove zakupnine od fizičkih lica za 37.920,89 KM, troškove zakupnine poslovnih prostora od pravnih lica za 22.192,99 KM, troškove reprezentacije za 4.674,62 KM, troškove platnog prometa za 156,36 KM, ostale rashode za 4.173,65 KM, troškove komunalnih usluga za 1.256,25 KM, troškove prevoza za 284,00 KM i troškove telefonskih i PTT usluga za 10.476,39 KM.

Ujedinjena Srpska je u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala troškove kancelarijskog materijala u iznosu od 33.675,18 KM, troškove vode u iznosu od 517,49 KM, troškove zakupnine poslovnih prostora od fizičkih lica u iznosu od 83.420,89 KM, troškove zakupnine poslovnih prostora od pravnih lica u iznosu od 22.192,99 KM, troškove reprezentacije u iznosu od 4.874,62 KM, troškove platnog prometa u iznosu od 1.856,36 KM, ostale rashode u iznosu od 9.173,65 KM, troškove komunalnih usluga u iznosu od 2.256,25 KM, troškove prevoza u iznosu od 2.284,00 KM i troškove telefonskih i PTT usluga u iznosu od 25.476,39 KM.

Analizom Programa utroška sredstava za 2021. godinu ustanovljeno je da je stranka navedene troškove planirala kako slijedi: troškove kancelarijskog materijala u iznosu od 3.500,00 KM, troškove vode u iznosu od 500,00 KM, troškove zakupa kancelarijskog prostora – fizička lica u iznosu od 35.000,00 KM, troškove zakupnine poslovnih prostora – pravna lica u iznosu od 10.500,00 KM, troškove reprezentacije u iznosu od 200,00 KM, troškove platnog prometa u iznosu od 1.700,00 KM, troškove ostalih rashoda u iznosu od 5.000,00 KM, troškove komunalnih usluga u iznosu od 1.000,00 KM, troškove prevoza u iznosu od 2.000,00 KM i troškove telefonskih i PTT usluga u iznosu od 15.000,00 KM.

b) Ujedinjena Srpska je prekršila odredbe člana 5, stav (4) i člana 8, stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

(1) Pregledom godišnjeg finansijskog izvještaja političke stranke, ustanovljeno je da je stranka primila nenovčanu donaciju po osnovu korištenja poslovnog prostora bez naknade, te je nije evidentirala u poslovnim knjigama i nije iskazala u godišnjem finansijskom izvještaju, čime je prekršila odredbe člana 5, stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Uvidom u Ugovor o podzakupu poslovnog prostora broj 184-08/19 od 28. 08. 2019. godine ustanovljeno je da je Ujedinjena Srpska od 01. 09. 2019. godine koristila bez naknade poslovni prostor u Šamcu, na adresi Ulica Majke Jevrosime, Park II. Takođe je ustanovljeno da je podzakupodavac Partija demokratskog progresa, Opštinski odbor Šamac, koja je zaključila Ugovor o zakupu sa zakupodavcem „Megamarket International“ d. o. o., Brčko.

S obzirom na to da Ujedinjena Srpska nije platila naknadu za korištenje navedenog poslovnog prostora, ostvarila je nenovčanu donaciju Partije demokratskog progresa koju je u skladu s Pravilnikom o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka i Zakonom o finansiranju političkih stranaka bila dužna evidentirati u poslovnim knjigama i prijaviti u godišnjem finansijskom izvještaju za 2021. godinu.

Imajuću u vidu da se politička stranka Partija demokratskog progresa u 2021. godini finansirala prihodima iz budžeta, Ujedinjena Srpska je ostvarila nenovčanu donaciju političke stranke, koja je zabranjena odredbama člana 8, stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

(2) Ujedinjena Srpska nije izdala potvrde o priložima u ukupnom iznosu od 4.350,00 KM koje je primila od dva fizička lica, čime je prekršila odredbe člana 5, stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

c) Na osnovu obavljenog pregleda godišnjeg finansijskog izvještaja za 2021. godinu i druge finansijske dokumentacije, ustanovljeno je da Ujedinjena Srpska nije vodila pravilne i potpune evidencije o prihodima, rashodima i obavezama, te godišnji finansijski izvještaj za 2021. godinu nije popunila u skladu s Pravilnikom, što je suprotno računovodstvenim propisima i odredbama

člana 11, stav (1) i stav (2) i člana 12, stav (1) i stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

- (1) Ujedinjena Srpska nije izvršila potpun i sveobuhvatan popis imovine i obaveza na dan 31. 12. 2021. godine.

Uvidom u izvještaj Komisije za popis, ustanovljeno je da popis ne sadrži popis gotovine u iznosu od 203,15 KM, koliko je stranka iskazala u poslovnim knjigama i godišnjem finansijskom izvještaju. Takođe je ustanovljeno da popisna lista osnovnih sredstava sadrži stavku *Oprema* čija je vrijednost na dan 31. 12. 2021. godine iznosila 10.742,93 KM, a za koju se ne može ustanoviti na koju opremu se odnosi.

Isto tako, u popisnoj listi obaveza prema dobavljačima na dan 31. 12. 2021. godine navedeno je da stranka ima obaveze prema dobavljačima u iznosu od 33.117,31 KM. U popisnoj listi su navedene obaveze prema „ostalim dobavljačima“ u iznosu od 14.587,01 KM za koje nije moguće ustanoviti prema kojim dobavljačima i u kojem iznosu stranka ima obaveze.

Cilj popisa imovine i obaveza je ustanovljavanje njihovog stvarnog stanja, te usklađivanje stanja u poslovnim knjigama sa stvarnim stanjem ustanovljenim popisom, kao pretpostavkom za pravilno finansijsko izvještavanje, a što je propisano Zakonom o računovodstvu i reviziji Republike Srpske.

Takođe, politička stranka nije donijela interne akte kojima bi uredila računovodstvene postupke i finansijsko izvještavanje, te unutrašnje kontrole radi sprečavanja pogrešnog evidentiranja prihoda i rashoda i zloupotrebe finansijskih sredstava, a što je propisano odredbama člana 11, stav (2) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

- (2) Ujedinjena Srpska nije u godišnjem finansijskom izvještaju prijavila transakcijski račun broj 5550000025763121 kod Nove banke a. d., čime je prekršila odredbe člana 11. Pravilnika.

U toku obavljanja revizije, ustanovljeno je da je transakcijski račun broj 5550000025763121 kod Nove banke a. d. ugašen dana 23. 04. 2021. godine, te da na njemu nije bilo prometa.

Stranka je imala obavezu da u godišnjem finansijskom izvještaju iskaže sve transakcijske račune koji su bili aktivni u izvještajnom periodu, bez obzira na to da li je ostvaren promet.

- (3) U finansijskom izvještaju stranka nije prijavila kompletnu organizacionu strukturu u skladu s članom 10. Pravilnika.

Uvidom u ugovore o zakupu ustanovljeno je da je stranka koristila poslovne prostore, a pri tome u svojoj organizacionoj strukturi nije iskazala sljedeće opštinske odbore: Lončari, Pelagićevo, Lopare, Šamac, Novo Goražde, Ljubinje, Petrovo, Osmaci, Kotor Varoš, Višegrad, Čajniče, Istočno Novo Sarajevo, Sokolac, Srbac, Nova Topola, Stanari, Kozarska Dubica, te gradske odbore: Prijedor, Zvornik i Banja Luka, kao i odbor Brčko.

- (4) Pregledom godišnjeg finansijskog izvještaja, poslovnih knjiga i dodatne dokumentacije, ustanovljeno je da Ujedinjena Srpska nije uspostavila potpune i tačne evidencije o prihodima stranke, te ih nije pravilno iskazala u godišnjem finansijskom izvještaju.

1. U poslovnim knjigama i Obrascima 3 (*Izvori finansiranja*) i 3-e (*Nenovčane donacije i računi koje stranka nije imala obavezu platiti*), stranka nije iskazala nenovčanu donaciju po osnovu korištenja poslovnog prostora u Šamcu bez naknade, čime je prekršila odredbe članova 13. i 18. Pravilnika.

2. Ujedinjena Srpska je u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala članarine u iznosu od 68.993,97 KM, priloge fizičkih lica u iznosu od 13.630,00 KM, prihode iz budžeta u iznosu od 309.957,80 KM i ostale prihode u iznosu od 323,45 KM.

Kontrolom izvoda s transakcijskih računa ustanovljeno je da su prihodi od članarina iznosili 49.105,00 KM, prilozi fizičkih lica 17.980,00 KM i prihodi iz budžeta 318.996,77 KM. Takođe, stranka je ostvarila ostale prihode po osnovu povrata takse u iznosu od 6.500,00 KM.

Uvidom u poslovne knjige ustanovljeno je da je stranka dio prihoda iz budžeta u iznosu od 18.138,97 KM, u godišnjem finansijskom izvještaju i poslovnim knjigama, iskazala kao članarinu, dok je priloge fizičkih lica u iznosu od 4.350,00 KM iskazala kao prihod iz budžeta u iznosu od 2.600,00 KM, odnosno kao članarinu u iznosu od 1.750,00 KM.

Nevođenjem tačnih evidencija, stranka je pogrešno iskazala iznos primljenih članarina, priloge fizičkih lica, prihode iz budžeta i ostale prihode u godišnjem finansijskom izvještaju, čime je prekršila odredbe članova 13, 14. i 19. Pravilnika.

3. U Obrascu 3-f (*Prihodi iz budžeta*) stranka nije iskazala tačne podatke o prihodima iz budžeta, čime je prekršila odredbe člana 19. Pravilnika.

- Ujedinjena Srpska iskazala je prihode iz budžeta Republike Srpske u iznosu od 201.623,35 KM. Kontrolom izvoda s transakcijskog računa ustanovljeno je da je iz budžeta Republike Srpske na račun stranke uplaćeno 215.513,15 KM.

- Ujedinjena Srpska je u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala prihode iz budžeta sljedećih opština: Čelinac u iznosu od 1.695,33 KM, Pale u iznosu od 499,00 KM, Foča u iznosu od 948,87 KM i Kotor Varoš u iznosu od 1.527,79 KM. Kontrolom izvoda s transakcijskog računa ustanovljeno je da je stranka primila sredstva iz budžeta navedenih opština, kako slijedi: Opština Čelinac 2.122,45 KM, Opština Pale 534,00 KM, Opština Foča 1.626,67 KM i Opština Kotor Varoš 2.037,04 KM.

- Stranka je u Obrascu 3-f iskazala prihode iz budžeta Federacije Bosne i Hercegovine u iznosu od 11.500,00 KM.

Kontrolom izvoda s transakcijskog računa ustanovljeno je da se stranka nije finansirala iz budžeta Federacije Bosne i Hercegovine, te da je u 2021. godini iz budžeta Bosne i Hercegovine primila sredstva u iznosu od 5.000,00 KM.

Takođe, ustanovljeno je da je stranka kao prihode iz budžeta iskazala povrat uplaćenog novčanog iznosa takse za ovjeru prijave za učešće političkih subjekata na Lokalnim izborima za 2020. godinu u iznosu od 6.300,00 KM i povrat uplaćenog novčanog iznosa takse za ovjeru prijave za učešće političkih subjekata na ponovljenim izborima u Doboju i Srebrenici u iznosu od 200,00 KM.

Ujedinjena Srpska je sredstva u iznosu od 6.500,00 KM trebala iskazati u Obrascu 3 kao ostali prihod, a ne kao prihod iz budžeta.

(5) Politička stranka nije pravilno iskazala rashode u Obrascima 4 (*Ukupni rashodi političke stranke*), 4.1 (*Režijsko-administrativni i ostali troškovi*) i 4.2 (*Troškovi propagande*) finansijskog izvještaja, niti je u poslovnim knjigama uspostavila pravilne evidencije o rashodima, čime je prekršila računovodstvene propise i odredbe članova 21, 22. i 23. Pravilnika.

- Stranka nije uspostavila i vodila analitičke evidencije o troškovima po mjestu nastanka troška, tj. za svaki organizacioni dio pojedinačno, niti je u godišnjem finansijskom izvještaju troškove iskazala u Obrascima 4.1 (*Režijsko-administrativni i ostali troškovi*) za svaki organizacioni dio pojedinačno, čime je prekršila odredbe člana 7, stav (2) Pravilnika.

Stranka je imala obavezu da nastale troškove rasporedi po mjestu nastanka troška, odnosno iskaže po odborima.

- Stranka je u poslovnim knjigama i finansijskom izvještaju iskazala troškove zakupa poslovnih prostora Glavnog odbora u iznosu od 105.613,88 KM, i to: troškove bruto naknada zakupa fizičkim licima u iznosu od 83.420,89 KM i troškove zakupa pravnim licima u iznosu od 22.192,99 KM.

Uvidom u dokumentaciju ustanovljeno je da su troškovi zakupa Glavnog odbora i opštinskih odbora stranke za koje Glavni odbor plaća zakup iskazani u jednom iznosu kao trošak Glavnog odbora.

1. Uvidom u ugovore o zakupu poslovnih prostora, ustanovljeno je da su troškovi zakupa poslovnih prostora koje su koristili sljedeći odbori: Teslić, Stanari, Pelagićevo, Pale, Derventa, Kneževo, Kotor Varoš, Osmaci, Šipovo, Nova Topola, Čelinac, Rogatica, Bratunac, Vlasenica, Bileća, Rudo, Ljubinje, Srbac, Foča, Višegrad, Petrovo, Sokolac, Lopare, Šamac, Novo Goražde, Kozarska Dubica, Čajniče, Prijedor, Istočna Ilidža, Derventa, Istočno Novo Sarajevo, Doboj, Zvornik, Bijeljina, Trebinje i Banja Luka, kao i odbor Brčko, u 2021. godini iznosili 105.158,13 KM.
2. Uvidom u poslovne knjige i kontrolom izvoda s transakcijskog računa, ustanovljeno je da je stranka u 2021. godini evidentirala i troškove zakupa u Pelagićevo koji se odnose na 2020. godinu u iznosu od 195,62 KM. Takođe je ustanovljeno da je Ujedinjena Srpska iskazala troškove zakupa u Vlasenici manje za iznos od 80,00 KM, a u Rudom manje za iznos od 152,00 KM. Stranka je iskazala troškove zakupa u Ljubinju više za 60,01 KM, dok troškove zakupa za poslovne prostore koje je koristila u Doboju u iznosu od 55,11 KM i Tesliću u iznosu od 232,80 KM nije iskazala.
3. Stranka je kao troškove zakupa poslovnih prostora iskazala troškove korištenja školskog dvorišta u iznosu od 120,00 KM po računu JU Osnovna škola „Ivo Andrić“ Banja Luka, broj 19/21 od 06. 08. 2021. godine, troškove zakupa u iznosu od 100,00 KM po računu dobavljača Siniša Vidović, zakupodavac, Banja Luka, broj I09-006-118/2021 od 31. 12. 2021. godine i zakup foajea SD „Obilićevo“ u iznosu od 500,00 KM po računu dobavljača JU „Sportski centar Zvornik“, broj 1-R-1909/21 od 23. 12. 2021. godine.

Stranka je ove troškove trebala iskazati kao troškove ostalih zakupnina.

4. Ujedinjena Srpska nije prijavila i nije evidentirala troškove zakupa poslovnog prostora u Šamcu koji je koristila bez naknade.
5. Ujedinjena Srpska je iskazala troškove kampanje u Obrascu 4.2 godišnjeg finansijskog izvještaja u iznosu od 29.700,26 KM.
Pregledom poslovnih knjiga ustanovljeno je da je stranka na kontu ostalih troškova reklame i propagande (konto 5359) evidentirala storno predračuna i duplog knjiženja računa iz prethodnih godina u ukupnom iznosu od 27.816,23 KM, te je proknjižila fakturu iz prethodne godine u iznosu od 12.728,60 KM, čime je ostale troškove reklame i propagande umanjila za iznos od 15.087,63 KM.
Ukupni ostali troškovi za reklamu i propagandu u 2021. godini iznosili su 44.786,89 KM, koliko je stranka trebala iskazati u godišnjem finansijskom izvještaju.

Stranka je korekcije knjiženja trebala provesti na način da 27.816,23 KM proknjiži u korist ostalih prihoda, a iznos od 12.728,60 KM na teret rashoda ranijih godina.

6. Novčane pomoći koje je stranka dala fizičkim licima u svrhe liječenja i izgradnje porodične kuće stranka je evidentirala kao humanitarne rashode u iznosu od 400,00

KM, odnosno kao naknadu za topli obrok, prevoz, regres i slično u iznosu od 500,00 KM. Uvidom u poslovne knjige ustanovljeno je da na isplate fizičkim licima, koje imaju karakter ličnih primanja, nije obračunat niti plaćen porez na dohodak.

7. Uvidom u poslovne knjige ustanovljeno je da je stranka troškove nabavke zastava knjižila na dva različita konta, kao troškove kancelarijskog materijala i troškove neproizvodnih usluga.

- (6) Stranka je pojedine troškove evidentirala na osnovu predračuna, dok je neke troškove, nastale ranijih godina i troškove naredne godine, evidentirala kao troškove tekućeg perioda.

Pored navedenog, ustanovljeni su nedostaci kod računa dobavljača koji su knjigovodstvene isprave o nastalim poslovnim događajima. U skladu s računovodstvenim propisima, knjigovodstvena isprava mora biti potpuna, istinita, računski tačna i uredna, sačinjena tako da omogućava potpun uvid u vjerodostojnost dokumenta.

Takođe, ustanovljeno je da računi nisu ovjereni prijemnim pečatom i nisu odobreni za knjiženje i plaćanje.

- Ujedinjena Srpska je u poslovnim knjigama po osnovu predračuna evidentirala troškove ostalih zakupnina u iznosu od 4.095,00 KM, troškove kancelarijskog materijala u iznosu od 22.464,00 KM, troškove hotelskih usluga u iznosu od 164,00 KM i ostale troškove propagande u iznosu od 6.500,00 KM.

Uvidom u predračun dobavljača „Bambusi“ Banjaluka, broj 2145/21 od 16. 11. 2021. godine za nabavku 1.200 komada šušlavaca u iznosu od 22.464,00 KM ustanovljeno je da ga je stranka iskazala kao trošak kancelarijskog materijala, dok je po predračunu Agencije „Vip reklame“, broj 3/21 od 29. 01. 2021. godine u iznosu od 3.057,00 KM stranka na kontu ostalih troškova propagande evidentirala trošak u iznosu od 1.500,00 KM, tj. u iznosu koji je platila dobavljaču dana 10. 05. 2021. godine.

Takođe, stranka je troškove za hotelski smještaj po predračunu dobavljača „Sloboprom S“ Brčko distrikt, broj 63/21 od 16. 11. 2021. godine u iznosu od 164,00 KM iskazala kao naknadu za topli obrok, prevoz, regres i sl.

- Pregledom poslovnih knjiga i uvidom u račun dobavljača „Kulturni centar Trebinje“, broj 11/20 od 25. 02. 2020. godine, ustanovljeno je da je stranka kao troškove ostalih zakupnina evidentirala upotrebu pozorišne sale u iznosu od 585,00 KM, a koju je koristila dana 29. 02. 2020. godine.

S druge strane, Ujedinjena Srpska je u Obrascu 4.2 (*Troškovi propagande*) kao troškove ostale propagande iskazala i troškove zakupa svadbenog salona za proslavu 8. marta 2022. godine, a po predračunu dobavljača „Džungla“ d. o. o., Doboj, broj 147/21 od 27. 12. 2021. godine u iznosu od 5.000,00 KM.

- Na računu dobavljača „Kafe bar“ s. p. Rosić Milenko, Banja Luka, broj MFK-00020-12-21 od 30. 08. 2021. godine u iznosu od 1.055,75 KM kao naziv artikla navedena je konzumacija hrane i pića, bez specifikacije o vrsti i količini hrane i pića, a račun nije potpisan od strane izdavaoca i primaoca usluge.

- (7) Ujedinjena Srpska je u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala nepomenute ostale rashode u iznosu od 9.173,63 KM.

Uvidom u poslovne knjige ustanovljeno je da je stranka 02. 01. 2021. godine donijela Odluku broj 01/21 o otpisu avansa datih dobavljačima (19 dobavljača), te je dana 02. 01. 2021. godine izvršila otpis avansa na teret nepomenutih ostalih rashoda u iznosu od 9.173,63 KM.

U cilju ustanovljavanja stvarnog stanja, Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine je od pravnih lica „Antena net“ d. o. o., Teslić, „Gatarić“ d. o. o., Derventa i „Reklame Darko“ s. p., Laktaši, za koje su otpisani avansi, zatražila da dostave izvode otvorenih stavki na dan 31. 12. 2021. godine i analitičke kartice potraživanja i obaveza za političku stranku Ujedinjena Srpska.

Uvidom u dostavljenu dokumentaciju ustanovljeno je sljedeće:

- Stranka je u svojim poslovnim knjigama na kontu 1510 – *Dati avansi drugim pravnim licima iz RS* iskazala početno stanje potraživanja od „Antena net“ d. o. o., Teslić na dan 01. 01. 2021. godine u iznosu od 1.000,00 KM.

Uvidom u dokumentaciju koju je dostavilo pravno lice „Antena net“ d. o. o., Teslić ustanovljeno je da Ujedinjena Srpska nema potraživanja i obaveza prema ovom pravnom licu, ali da Ujedinjena Srpska u svojim poslovnim knjigama nije evidentirala račun broj 379/18 od 28. 12. 2018. godine u iznosu od 1.000,00 KM.

- Stranka je na dan 02. 01. 2021. godine isknjižila svoja potraživanja po osnovu datih avansa pravnom licu „Gatarić“ d. o. o., Derventa u iznosu od 1.287,00 KM. Uvidom u dokumentaciju koju je dostavilo ovo pravno lice, ustanovljeno je da stranka nema potraživanja i obaveza, što odgovara podacima iz poslovnih knjiga stranke na dan 31. 12. 2021. godine. Takođe, ustanovljeno je da je stranka račune iz 2020. godine u ukupnom iznosu od 818,51 KM evidentirala u poslovnim knjigama 2021. godine.

- Pravno lice „Reklame Darko“ PR s. p., Laktaši za koje je Ujedinjena Srpska izvršila otpis datih avansa u iznosu od 4.261,14 KM, dostavilo je, dana 05. 09. 2023. godine, nakon izdavanja preliminarog izvještaja, Centralnoj izornoj komisiji Bosne i Hercegovine analitičku karticu kupca i izvod otvorenih stavki kupca za 2021. godinu, iz kojih je ustanovljeno da ovo pravno lice nema potraživanja ili obaveza prema stranci.

- S obzirom na to da je na dan 31. 12. 2021. godine Ujedinjena Srpska iskazala potraživanja po osnovu datih avansa dobavljaču „Mikro print“, Ševa Davor s. p., Banja Luka u iznosu od 1.170,00 KM, Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine je i ovom pravnom licu uputila zahtjev da dostavi izvod otvorenih stavki na dan 31. 12. 2021. godine i analitičke kartice potraživanja i obaveza za političku stranku Ujedinjena Srpska.

Pregledom dokumentacije koju je dostavio „Mikro print“ Ševa Davor s. p., Banja Luka, ustanovljeno je da Ujedinjena Srpska kod ovog dobavljača ima preplatu u iznosu od 11,70 KM, te da u svojim poslovnim knjigama nema proknjižen račun broj 341/2021 od 21. 07. 2021. godine u iznosu od 1.158,30 KM.

Nepostupanje u skladu s računovodstvenim propisima i načelima kojima je ustanovljeno da se troškovi evidentiraju u momentu nastanka obaveze, a ne u momentu plaćanja, prouzrokovalo je pogrešno iskazivanje troškova u izvještajnim periodima, odnosno pogrešno iskazivanje troškova po vrsti troška.

Navedeno ukazuje na to da stranka nije uspostavila potpune i pravovremene evidencije o svojim rashodima i obavezama, što za rezultat ima pogrešno iskazane rashode u godišnjem finansijskom izvještaju.

- (8) Ujedinjena Srpska nije u godišnjem finansijskom izvještaju evidentirala i u poslovnim knjigama pravilno iskazala obaveze prema dobavljačima na dan 31. 12. 2021. godine, čime je prekršila odredbe člana 24. Pravilnika. Takođe, stranka nije izvršila usaglašavanje međusobnih obaveza i potraživanja s dobavljačima, što za rezultat ima pogrešno iskazane obaveze stranke.

Služba za reviziju je od Ujedinjene Srpske zatražila da dostavi potvrde stanja obaveza na dan 31. 12. 2021. godine od dobavljača „Reklame Darko“ PR s. p., Laktaši, „Bambusi“ d. o. o., Banja Luka, „Slobo prom“, d. o. o., Lončari, „Gastro imperial“ d. o. o., Bijeljina, „Astra media“ d. o. o., Bijeljina, „Radio Ljubić“ d. o. o., Prnjavor, „Metromedia“ d. o. o., Banja Luka, „Odgovor kontakt“ d. o. o., Banja Luka i „Hotel Prijedor“ a. d., Prijedor. Od navedenih dobavljača potvrde su dostavili „Bambusi“ d. o. o., Banja Luka, „Hotel Prijedor“ a. d., Prijedor i „Metromedia“ d. o. o., Banja Luka.

- Uvidom u finansijsku karticu potraživanja pravnog lica „Bambusi“ d. o. o., Banja Luka od Ujedinjene Srpske ustanovljeno je da stranka na dan 31. 12. 2021. godine ima preplatu u iznosu od 22.464,00 KM. Ujedinjena Srpska je, međutim, u svojim poslovnim knjigama proknjižila Predračun u iznosu od 22.464,00 KM i njegovo plaćanje, odnosno obaveze prema dobavljaču na dan 31. 12. 2021. godine su zatvorene, te nema potraživanja po osnovu avansa.

(9) U godišnjem finansijskom izvještaju za 2021. godinu stranka je u Obrascu 3-a iskazala priloge fizičkih lica u ukupnom iznosu od 13.630,00 KM, za koje je izdala 6 potvrda o primljenim priložima fizičkih lica. Potvrde o primljenim priložima, koje je izdala Ujedinjena Srpska, nisu u skladu s odredbama člana 6. Pravilnika.

Uvidom u potvrde o primljenim priložima koje je stranka izdala fizičkim licima ustanovljeno je da obrazac potvrde ne sadrži broj ličnog dokumenta. Takođe, ustanovljeno je da stranka na pet potvrda nije upisala adresu lica koje je uplatilo prilog.

U skladu s odredbama iz člana 6. Pravilnika, politička stranka je dužna svakom fizičkom i pravnom licu od kojeg je primila članarinu ili prilog izdati potvrdu u kojoj su sadržani sljedeći podaci: naziv političke stranke, serijski broj potvrde, ukupan iznos članarine/priloga, ime i prezime/naziv donatora, broj ličnog dokumenta/identifikacioni broj donatora, adresa i mjesto prebivališta/sjedišta donatora, datum uplate, datum izdavanja potvrde i potpis ovlaštenog lica.

3. DEMOKRATSKI SAVEZ – DEMOS (Kod 2420)

Prema podacima iz godišnjeg finansijskog izvještaja za 2021. godinu, Demokratski savez – DEMOS se finansirao iz sljedećih izvora:

Redni broj	Izvori finansiranja	Iznos (KM)	Struktura (%)
1.	Članarina	17.715,00	10,24
2.	Prilozi fizičkih lica (3-a)	38.800,00	22,43
3.	Prilozi pravnih lica (3-b)	0,00	0,00
4.	Prihodi od imovine (3-c)	0,00	0,00
5.	Prihodi od dobiti preduzeća u vlasništvu političke stranke (3-d)	0,00	0,00
6.	Prihodi od poklona (3-e)	8.976,00	5,19
7.	Prihodi iz budžeta (3-f)	107.510,10	62,14
8.	Prihodi od propagande (3-g)	0,00	0,00
I	Ukupni prihodi (1-9)	173.001,10	100,00
II	Ostali prihodi i drugo	0,00	0,00
	Izvori finansiranja (I+II)	173.001,10	100,00

Revizijom finansijskog izvještaja za 2021. godinu, ustanovljeno je da je Demokratski savez – DEMOS prekršio odredbe člana 4, stav (1), člana 5, stav (4), člana 11, stav (1) i člana 12, stav (1) i stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

- a) Demokratski savez – DEMOS je sredstva u iznosu od 39.363,45 KM utrošio mimo Programa utoška sredstava, čime je prekršio odredbe člana 4, stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Uvidom u godišnji finansijski izvještaj za 2021. godinu, ustanovljeno je da je Demokratski savez – DEMOS u 2021. godini ostvario rashode u iznosu od 147.941,04 KM.

Programom utoška sredstava za 2021. godinu Demokratski savez – DEMOS je planirao rashode u iznosu od 155.000,00 KM.

Uvidom u Program utoška sredstava ustanovljeno je da je stranka planirala troškove bruto plata zaposlenih u iznosu od 40.000,00 KM i troškove zakupnine poslovnih prostora u iznosu od 45.000,00 KM, dok je pregledom finansijskog izvještaja i poslovnih knjiga ustanovljeno da su troškovi bruto plata zaposlenih ostvareni u iznosu od 51.717,18 KM, a troškovi zakupnine poslovnih prostora u iznosu od 54.555,00 KM.

Demokratski savez – DEMOS je u godišnjem finansijskom izvještaju iskazao troškove u iznosu od 18.091,27 KM, koje nije planirao Programom utoška sredstava, i to: troškove stručnih publikacija, časopisa, dnevnih novina u iznosu od 30,00 KM, troškove grijanja u iznosu od 470,80 KM, troškove knjigovodstvenih usluga u iznosu od 3.600,00 KM, troškove reklame i propagande u iznosu od 361,50 KM, troškove vode u iznosu od 1.372,56 KM, troškove poreza i drugih obaveza u iznosu od 2.818,40 KM, troškove goriva i maziva u iznosu od 350,23 KM, troškove kancelarijskog materijala u iznosu od 378,99 KM, troškove neproizvodnih usluga u iznosu od 150,01 KM, troškove poštarine, internet-usluga u iznosu od 330,16 KM, troškove usluga u iznosu od 2.202,82 KM, troškove ostalih zakupnina u iznosu od 100,00 KM, takse, novčane kazne i slično u iznosu od 1.550,00 KM i ostale troškove propagande u iznosu od 4.375,80 KM.

- b) Demokratski savez – DEMOS postupio je suprotno odredbama člana 5, stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Uvidom u izvode s transakcijskih računa, ustanovljeno je da je Gradski odbor Zvornik, u toku 2021. godine, na transakcijski račun stranke uplatio članarinu u iznosu od 15.300,00 KM.

Kontrolom dostavljene dokumentacije ustanovljeno je da je Gradski odbor Zvornik sredstva po osnovu prikupljene članarine u iznosu od 8.660,00 KM uplatio na transakcijski račun stranke nakon proteka 10 dana od dana prijema gotovinske uplate, čime je prekršio odredbe člana 5, stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Pored navedenog, ustanovljeno je da stranka nije izdavala potvrde fizičkim licima o primljenoj članarini, što je, takođe, suprotno odredbama člana 5, stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

- c) Na osnovu obavljene revizije godišnjeg finansijskog izvještaja za 2021. godinu, ustanovljeno je da Demokratski savez – DEMOS nije vodio pravilne, potpune i pravovremene evidencije o prihodima, rashodima i obavezama, nije postupao u skladu s računovodstvenim propisima i principima blagajničkog poslovanja i godišnji finansijski izvještaj nije popunio u skladu s odredbama Pravilnika, čime je prekršio odredbe člana 11, stav (1) i člana 12, stav (1) i stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

- (1) Demokratski savez – DEMOS nije izvršio redovan popis imovine i obaveza na dan 31. 12. 2021. godine, kao pretpostavku za pravilno finansijsko izvještavanje, odnosno iskazivanje imovine, obaveza, prihoda i rashoda političke stranke u 2021. godini, a što je propisano Zakonom o računovodstvu i reviziji Republike Srpske.

Politička stranka je donijela interni akt kojim se uređuju računovodstveni postupci i finansijsko izvještavanje, te unutrašnje kontrole radi sprečavanja pogrešnog evidentiranja prihoda i rashoda, te zloupotrebe finansijskih sredstava, međutim, uvidom u poslovne knjige i finansijsku dokumentaciju ustanovljeno je da Demokratski savez – DEMOS nije postupao u skladu sa svojim Pravilnikom o računovodstvu i računovodstvenim politikama.

- Podaci o приходima i rashodima koje je stranka iskazala u godišnjem finansijskom izvještaju za 2021. godinu koji je politička stranka dostavila Centralnoj izbornoj komisiji Bosne i Hercegovine ne odgovaraju podacima iz Bilansa uspjeha za 2021. godinu.

Demokratski savez – DEMOS je u godišnjem finansijskom izvještaju iskazao ukupne prihode u iznosu od 173.001,10 KM, dok je u poslovnim knjigama i Bilansu uspjeha za 2021. godinu iskazao ukupne prihode u iznosu od 164.025,00 KM. U godišnjem finansijskom izvještaju politička stranka je iskazala ukupne rashode u iznosu od 147.941,04 KM, a u poslovnim knjigama i Bilansu uspjeha za 2021. godinu rashode u ukupnom iznosu od 138.965,00 KM. Pored navedenog, ustanovljeno je da je stranka sredstva u iznosu od 8.976,00 KM koja po iznosu odgovaraju приходima po osnovu nenovčanih donacija evidentirala u vanbilansnoj evidenciji, na kontima 8848 – *Ostala aktiva u vanbilansnoj evidenciji* i 8948 – *Ostala pasiva u vanbilansnoj evidenciji*.

- (2) Politička stranka nije vodila blagajničko poslovanje i nije uspostavila evidencije o gotovinskom prometu putem blagajne, te nije prijavila tačan promet blagajne u finansijskom izvještaju, čime je prekršila odredbe člana 12. Pravilnika.

Demokratski savez – DEMOS je u godišnjem izvještaju za 2021. godinu, na Obrascu 2.1 (*Promet blagajne*) iskazao promet blagajne Glavnog odbora Banja Luka i to: početno stanje u iznosu 0,00 KM, ukupan promet ulaza i izlaza u iznosu od 15.300,00 KM i stanje na dan 31. 12. 2021. godini u iznosu od 0,00 KM.

Kontrolom izvoda s transakcijskih računa stranke ustanovljeno je da je Gradski odbor Zvornik na transakcijski račun stranke uplatio gotovinska sredstva u ukupnom iznosu od 15.300,00 KM na ime članarine više fizičkih lica. Uvidom u poslovne knjige i analitičku karticu blagajne, ustanovljeno je da je stranka promet blagajne evidentirala na osnovu gotovinskih uplata Gradskog odbora Zvornik na njen transakcijski račun.

Demokratski savez – DEMOS je, u toku obavljanja revizije, revizorima predočio priznanice kao dokaz o primljenim gotovinskim uplatama članarine. Stranka nije predočila blagajničku dokumentaciju kao što su nalozi uplate i isplate u blagajnu i blagajnički dnevnik, što upućuje na činjenicu da stranka nije vodila dnevnike blagajne, nije sačinila naloge naplate za uplate članarine fizičkih lica koje je primila putem blagajne, a za uplate novčanih sredstava iz blagajne na transakcijski račun nije sačinila naloge isplate iz blagajne.

Takođe, uvidom u dostavljene priznanice o uplati gotovine, ustanovljeno je da su fizička lica u 2021. godini na ime članarine Gradskom odboru Zvornik uplatila sredstva u iznosu od 15.310,00 KM.

Na osnovu navedenog, ustanovljeno je da Demokratski savez – DEMOS nije vodio blagajnu u skladu s pravilima i principima blagajničkog poslovanja, te da je приход od članarina u

poslovnim knjigama i godišnjem finansijskom izvještaju za 2021. godinu iskazao u manjem iznosu za 10,00 KM.

- (3) Pregledom godišnjeg finansijskog izvještaja, poslovnih knjiga i dodatne dokumentacije, ustanovljeno je da Demokratski savez – DEMOS nije uspostavio potpune i tačne evidencije o prihodima stranke, te ih nije pravilno iskazao u godišnjem finansijskom izvještaju, čime je prekršio odredbe članova 13, 14, 18. i 19. Pravilnika.

Demokratski savez – DEMOS je u godišnjem finansijskom izvještaju iskazao ukupne prihode u iznosu od 173.001,10 KM i to: članarine u iznosu od 17.715,00 KM, priloge fizičkih lica u iznosu od 38.800,00 KM, prihode od poklona u iznosu od 8.976,00 KM i prihode iz budžeta u iznosu od 107.510,10 KM.

- Uvidom u dostavljene priznanice o uplati članarine u gotovini, koje je dostavio Gradski odbor Zvornik, i izvode s transakcijskih računa Glavnog odbora, ustanovljeno je da prihodi od članarina iznose 17.725,00 KM, što je za 10,00 KM manje od iznosa prihoda koje je stranka iskazala u godišnjem finansijskom izvještaju i poslovnim knjigama.
- U postupku revizije finansijskog izvještaja ustanovljeno je da Demokratski savez – DEMOS nije u svojim poslovnim knjigama evidentirao prihode po osnovu nenovčanih donacija u iznosu od 8.976,00 KM.

Naime, stranka je u Obrascu 3-e (*Nenovčane donacije i računi koje stranka nije imala obavezno platiti*) godišnjeg finansijskog izvještaja iskazala nenovčanu donaciju od pravnog lica *L. T. G. Company* d. o. o., Banja Luka po osnovu besplatno ustupljenog poslovnog prostora u iznosu od 7.800,00 KM i nenovčanu donaciju fizičkog lica Spomenka Stojanovića u iznosu od 1.176,00 KM po osnovu njegove uplate za naknadu za korištenje poslovnog prostora u Foči.

- U Obrascu 3-f (*Prihodi iz budžeta*) stranka nije iskazala tačne podatke o prihodima iz budžeta.

Stranka je u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala prihode iz budžeta gradova i opština: Banja Luka u iznosu od 28.239,90 KM, Bijeljina u iznosu od 33.661,89 KM, Istočno Novo Sarajevo u iznosu od 1.440,00 KM, Kotor Varoš u iznosu od 2.171,29 KM i Šipovo u iznosu od 1.308,29 KM.

Kontrolom izvoda s transakcijskog računa ustanovljeno je da je stranka primila sredstva iz budžeta ovih gradova i opština, kako slijedi: Banja Luka 17.963,11 KM, Bijeljina 32.038,68 KM, Istočno Sarajevo 1.440,00 KM, Kotor Varoš 2.037,04 KM i Šipovo 1.442,54 KM.

- Uvidom u izvode s transakcijskog računa i dokumentaciju koju je dostavila Narodna skupština Republike Srpske, ustanovljeno je da su Demokratskom savezu – DEMOS-u uplaćena sredstva u iznosu od 5.500,00 KM, koja su iz budžeta izdvojena za pokriće troškova rada poslanika u Narodnoj skupštini Republike Srpske.

S obzirom na to da Demokratski savez – DEMOS nije učestvovao na Opštim izborima 2018. godine i nije imao osvojene mandate, sredstva koja su mu iz budžeta isplaćena za pokriće troškova rada poslanika u Klubu poslanika DEMOS-a u Narodnoj skupštini Republike Srpske, predstavljaju donacije tih poslanika, odnosno zasupnika, a ne prihod iz budžeta Grada Banje Luke.

- Stranka je kao prihod iz budžeta iskazala povrat uplaćenog novčanog iznosa takse za ovjeru prijave za učešće političkih subjekata na Lokalnim izborima za 2020. godinu u iznosu od 6.400,00 KM. Stranka je sredstva u iznosu od 6.400,00 KM trebala iskazati kao ostali prihod, a ne kao prihod iz budžeta FBiH.
- (4) Revizijom finansijskog izvještaja ustanovljeno je da stranka nije uspostavila potpune i pravovremene evidencije o svojim rashodima, odnosno nije uspostavila evidencije o rashodima po organizacionim odborima, te ih nije na pravilan način iskazala u godišnjem finansijskom izvještaju, čime je prekršila računovodstvene propise i odredbe člana 7, stav (1), te člana 21. i 22. Pravilnika.
- U godišnjem finansijskom izvještaju Demokratski savez – DEMOS je iskazao troškove zakupa poslovnih prostora koje su koristili sljedeći odbori: OO Čajniče u iznosu od 2.600,00 KM, OO Prnjavor u iznosu od 3.351,44 KM, GO Gradiška u iznosu od 5.759,47 KM, GO Doboj u iznosu od 62,59 KM i GO Zvornik u iznosu od 8.812,50 KM.
Uvidom u dostavljene ugovore o zakupu ustanovljeno je da su troškovi zakupa poslovnog prostora koji je koristio OO Čajniče iznosili 2.400,00 KM, OO Prnjavor 3.000,00 KM, GO Gradiška 5.728,32 KM, GO Doboj 68,28 KM i GO Zvornik 8.312,50 KM.
- Uvidom u analitičke kartice troškova zakupa, ustanovljeno je da je stranka za OO Čajniče pored zakupnine poslovnog prostora za dvanaest mjeseci 2021. godine iskazala i troškove zakupa za decembar 2020. godine, čime je troškove zakupa uvećala za 200,00 KM, a troškove zakupa poslovnog prostora u Doboju je iskazala u manjem iznosu za 5,69 KM u odnosu na ugovorenu cijenu zakupnine.
- Takođe, uvidom u račun dobavljača GP „Gradip“ a. d., Prnjavor, broj 2021-T004-53-000036 od 09. 03. 2021. godine i poslovne knjige, ustanovljeno je da je stranka kao troškove zakupa poslovnog prostora iskazala i troškove električne energije i utrošak vode u ukupnom iznosu od 351,44 KM.
- Isto tako, stranka je kao troškove zakupa poslovnog prostora GO Gradiška iskazala i troškove električne energije u iznosu od 31,15 KM, dok je troškove zakupa poslovnog prostora u februaru za GO Zvornik u iznosu od 500,00 KM dva puta evidentirala i platila.
- Demokratski savez – DEMOS nije iskazao troškove zakupa poslovnog prostora koje je koristio OO Sokolac u iznosu od 2.400,00 KM, dok je troškove zakupa poslovnog prostora koje je koristio OO Teslić u iznosu od 276,60 KM, u poslovnim knjigama i u godišnjem finansijskom izvještaju, iskazao kao troškove poreza i drugih obaveza (konto 5550 – *Troškovi poreza na zakup*).
  - Kontrolom komunalnih usluga koje je stranka u Obrascu 4.1 (*Režijsko-administrativni i ostali troškovi*) za Glavni odbor iskazala u okviru troškova usluga, ustanovljeno je da stranka na kontu 53202 – *Komunalne usluge – odvoz smeća* nije evidentirala troškove po računu za januar 2021. godine u iznosu od 13,92 KM. Stranka je na kontu 53202 evidentirala komunalne usluge – odvoz smeća za period februar – decembar 2021. godine u iznosu od 153,12 KM, dok je na kontu 4320023 – *Obaveze prema dobavljaču „Čistoća“*, a. d., *Banja Luka* evidentirala račune za period januar – decembar 2021. godine u ukupnom iznosu od 167,04 KM.
  - Uvidom u račune za telekomunikacijske usluge za period januar – decembar 2021. godine, ustanovljeno je da su troškovi telekomunikacijakih usluga iznosili 617,30 KM. Stranka je

troškove za period januar – juli 2021. godine u iznosu od 356,54 KM evidentirala na kontu 53150 – *Troškovi telefona, interneta Glavni odbor*, te iskazala u Obrascu 4.1 kao troškove Glavnog odbora, dok je račune za period avgust – decembar 2021. godine u iznosu od 260,76 KM iskazala u Obrascu 4.1 Gradskog odbora Doboj kao troškove PTT usluga.

- Politička stranka nije u poslovnim knjigama evidentirala, niti u finansijskom izvještaju iskazala troškove knjigovodstvenih usluga za decembar 2021. godine.
- Kontrolom troškova sitnog inventara i automobilskih guma, ustanovljeno je da je stranka nabavku stolica po računu dobavljača *FEF Export-Import* Sarajevo u iznosu od 1.272,00 KM direktno proknjižila na teret troškova, iako je nabavku trebala evidentirati na konto osnovnih sredstava. Postupajući na taj način, politička stranka je propustila da uspostavi evidencije o svojim osnovnim sredstvima.
- Demokratski savez – DEMOS je u Obrascu 4.2 (*Troškovi propagande*) iskazao troškove u iznosu od 4.340,70 KM. Kontrolom računa ustanovljeno je da je stranka nabavku bilborda po osnovu kampanje stranke u periodu od 09. 12. 2020. godine do 22. 12. 2020. godine, evidentirala kao trošak 2021. godine. Bez obzira na to što je dobavljač „Metromedia“ Banja Luka račun za bilborde izdao tek 26. 01. 2021. godine, stranka je troškove trebala ukalkulisati u poslovnim knjigama za 2020. godinu.
- Politička stranka je račun dobavljača „Zvornik stan“ a. d., Zvornik za utrošeni gas za decembar 2020. godine u iznosu od 67,76 KM evidentirala kao trošak 2021. godine, dok je propustila evidentirati trošak utrošenog gasa po računu broj 1885 od 30. 04. 2021. godine u iznosu od 61,90 KM i kamatu za januar i februar 2021. godine u iznosu od 0,81 KM.
- Demokratski savez – DEMOS je u Obrascu 4.1 Gradskog odbora Doboj iskazao troškove reprezentacije u iznosu od 6.356,75 KM.

Uvidom u pojedinačne račune ustanovljeno je da se troškovi odnose na katering, nabavku pića i sl., te da se pojedini troškovi ne odnose na Gradski odbor Doboj, već su troškovi Gradskog odbora Prijedor. Naime, uvidom u račun dobavljača „MLADOST-TRADE“ d. o. o., Prijedor, broj 4791 od 04. 06. 2021. godine u iznosu od 331,95 KM, ustanovljeno je da je nabavku ovjerio Gradski odbor Prijedor.

- U Obrascu 4.1 Gradskog odbora Doboj iskazani su troškovi električne energije u iznosu od 172,36 KM. Uvidom u analitičku karticu troškova ustanovljeno je da su proknjiženi troškovi električne energije za januar, april, maj, juni i decembar, da je račun za april u iznosu od 24,21 KM proknjižen dva puta, dok računi za februar, mart, juli, avgust, septembar, oktobar i novembar nisu evidentirani u poslovnim knjigama.
- Demokratski savez – DEMOS u poslovnim knjigama nije iskazao ni sve troškove vode za prostor koji je koristio Gradski odbor Doboj. Stranka je u poslovnim knjigama evidentirala samo račune za period januar – mart 2021. godine u iznosu od 40,79 KM.
- Demokratski savez – DEMOS nije u godišnjem finansijskom izvještaju u Obrascu 4.1 Opštinskog odbora Šamac iskazao troškove električne energije i troškove komunalnih usluga, iako je koristio poslovni prostor u Šamcu.

- Stranka je troškove zakupnine poslovnog prostora u Foči koje je koristila po osnovu nenovčane donacije fizičkog lica u iznosu od 1.176,00 KM iskazala u poslovnim knjigama u vanbilansnoj evidenciji.
- (5) Demokratski savez – DEMOS nije vodio pravilne i potpune evidencije o svojim obavezama, nije vršio usaglašavanje obaveza s dobavljačima i nije sve obaveze na dan 31. 12. 2021. godine iskazao u godišnjem finansijskom izvještaju, čime je prekršio odredbe člana 24. Pravilnika.

- Demokratski savez – DEMOS je u Obrascu 5 (*Obaveze*) iskazao obaveze prema pravnom licu MH „Elektroprivreda Republike Srpske“ a. d., Trebinje u iznosu od 501,32 KM, u okviru kojih su i obaveze po računima za prostor u Zvorniku, koji nisu glasili na stranku već na zakupodavca.

Uvidom u izvode otvorenih stavki na dan 31. 12. 2021. godine koje je dostavilo ovo pravno lice, obaveze Demokratskog saveza – DEMOS-a po osnovu električne energije iznosile su 585,38 KM i to: Sokolac 63,74 KM, Čajniče 27,44 KM, Foča 133,00 KM, Pale 94,29 KM, Rogatica 23,92 KM, Pelagićevo 27,41 KM, Doboj 82,83 KM i Šipovo 132,74 KM, te dug u iznosu od 0,01 KM.

Prema podacima s računa za januar 2022. godine za prostor u Zvorniku, koji je ispostavljen zakupodavcima Eminu i Mustafi Begtaševiću, a koji je u postupku revizije dat revizorima, obaveze stranke za korištenje električne energije za ovaj prostor na dan 31. 12. 2021. godine iznosile su 207,13 KM.

Navedeno ukazuje na to da su ukupne obaveze stranke po osnovu utrošene električne energije veće od iskazanih, te da stranka nije u svojim poslovnim knjigama evidentirala sve troškove električne energije i obaveze prema dobavljaču.

- Uvidom u podatke koje je dostavio dobavljač „Astra media“ d. o. o., Bijeljina ustanovljeno je da Demokratski savez – DEMOS na dan 31. 12. 2021. godine nema obaveze prema ovom pravnom licu.

Demokratski savez – DEMOS u svojim poslovnim knjigama i u Obrascu 5 (*Obaveze*) nije iskazao obaveze prema ovom pravnom licu, ali iskazuje potraživanja po osnovu uplaćenog avansa u iznosu od 257,40 KM iz ranijeg perioda.

Politička stranka, takođe, iskazuje preplatu u iznosu od 501,70 KM na analitičkoj kartici dobavljača „Alternativna televizija“. Uvidom u karticu dobavljača „Alternativna televizija“ ustanovljeno je da je stranka 03. 03. 2021. godine izvršila uplatu u iznosu od 9.850,00 KM, dok je obaveza iz ranijih godina iznosila 9.348,30 KM.

- Analitička evidencija o obavezama prema dobavljaču, odnosno potraživanjima po osnovu avansa-preplata za „Vodovod“ a. d., Doboj i „Zvornik stan“ a. d., Zvornik nisu vođene na pravilan način.

Prema podacima s računa dobavljača „Vodovod“ a. d., Doboj, obaveze Demokratskog saveza – DEMOS-a na dan 31. 12. 2020. godine, odnosno 01. 01. 2021. godine iznosile su 39,80 KM. Stranka je, međutim, u svojim poslovnim knjigama na analitičkoj kartici obaveza prema dobavljaču iskazala početno stanje – preplatu u iznosu 46,82 KM. Stranka je u toku godine izvršila plaćanje obaveza u ukupnom iznosu od 121,71 KM, ali nije knjižila ulazne račune za period od aprila do decembra 2021. godine, te je na kraju izvještajnog perioda izvršila prenos preplate u iznosu od 127,74 na konto 1516 – *Avansi*.

Isto tako, uvidom u analitičku karticu dobavljača „Zvornik stan“ a. d., Zvornik za 2021. godinu, ustanovljeno je da Demokratski savez – DEMOS prema ovom pravnom licu na dan 31. 12. 2021. godine ima obavezu u iznosu od 55,63 KM. Stranka je u poslovnim knjigama i finansijskom izvještaju iskazala preplatu u iznosu od 12,04 KM na kontu 1513 – *Avansi*.

Navedeno ukazuje na to da politička stranka nije evidentirala troškove u momentu nastanka, odnosno nije vodila potpune evidencije o rashodima i obavezama.

- (6) Demokratski savez – DEMOS je izdao potvrdu o prijemu nenovčane donacije od fizičkog lica po osnovu korištenja poslovnog prostora u Foči u iznosu većem za 24,00 KM od iznosa date donacije, čime je prekršio odredbe člana 6. Pravilnika.

Uvidom u Ugovor o zakupu poslovnog prostora u Foči ustanovljeno je da mjesečna zakupnina iznosila 98,00 KM, odnosno godišnja zakupnina 1.176,00 KM. Stranka je u finansijskom izvještaju iskazala troškove zakupa poslovnog prostora u Foči u iznosu od 1.176,00 KM i nenovčanu donaciju fizičkog lica Spomenka Stojanovića u iznosu od 1.176,00 KM.

Pregledom potvrda o primljenim priložima koje je stranka izdala fizičkim i pravnim licima, ustanovljeno je da je stranka izdala potvrdu broj D-02-10/21 od 27. 12. 2021. godine na ime Spomenko Stojanović za izvršenu uplatu u ime DEMOS-a za korištenje prostora OO DEMOS Foča u iznosu od 1.200,00 KM.

- (7) Uvidom u finansijsku dokumentaciju političke stranke i knjigovodstvene isprave, ustanovljeni su nedostaci kod dijela računa dobavljača koji su knjigovodstvene isprave o nastalim poslovnim događajima. Takođe, ustanovljeno je da računi nisu ovjereni za knjiženje i plaćanje.

Na računu dobavljača „Motel Le Pont“ Prijedor, broj 70-442/21 od 01. 06. 2021. godine u iznosu od 300,00 KM navedeno je „ketering za 30 osoba“ bez specifikacije o vrsti hrane i pića. Takođe, na računu dobavljača „Garfield“ Doboj, broj 1/2021 od 03. 09. 2021. godine u iznosu od 2.600,00 KM, u dijelu računa u kojem se upisuje naziv usluge navedeno je „restoranske usluge – ketering“, u količini 1 kom., bez navođenja vrste hrane/pića i količina.

4. POLITIČKA ORGANIZACIJA NEZAVISNI BLOK (Kod 2314)

Prema podacima iz godišnjeg finansijskog izvještaja za 2021. godinu, Politička organizacija Nezavisni blok se finansirala iz sljedećih izvora:

Redni broj	Izvori finansiranja	Iznos	Struktura
		(KM)	(%)
1.	Članarina	7.761,96	2,20
2.	Prilozi fizičkih lica (3-a)	0,00	0,00
3.	Prilozi pravnih lica (3-b)	0,00	0,00
4.	Prihodi od imovine (3-c)	0,00	0,00
5.	Prihodi od dobiti preduzeća u vlasništvu političke stranke (3-d)	0,00	0,00
6.	Prihodi od poklona (3-e)	90,00	0,03
7.	Prihodi iz budžeta (3-f)	318.784,70	90,33
8.	Prihodi od propagande (3-g)	0,00	0,00
I	Ukupni prihodi (1-8)	326.636,66	92,56
II	Ostali prihodi i drugo	26.258,45	7,44
	Izvori finansiranja (I+II)	352.895,11	100,00

Revizijom finansijskog izvještaja za 2021. godinu, ustanovljeno je da je Politička organizacija Nezavisni blok prekršila odredbe člana 4, stav (1), člana 5, stav (4), člana 11, stav (1) i člana 12, stav (1) i stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

- a) Politička organizacija Nezavisni blok Plan prihoda i rashoda za 2021. godinu nije sačinila na način da obezbjeđuje transparentnost utrošenih sredstava, kao i njegovo poređenje s ostvarenim troškovima, te je finansijska sredstva u iznosu od 54.580,98 KM utrošila mimo ustanovljenog Plana prihoda i rashoda za 2021. godinu, čime je prekršila odredbe člana 4, stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Politička stranka je u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala ukupne troškove u iznosu od 253.877,03 KM.

U Planu prihoda i rashoda za 2021. godinu, stranka je planirala ukupne troškove u iznosu od 301.800,00 KM, uključujući i troškove po osnovu neplaćenih faktura iz 2020. godine u iznosu od 37.000,00 KM, koji su trebali biti uključeni u Plan prihoda i rashoda za 2020. godinu.

Uvidom u Plan prihoda i rashoda za 2021. godinu, Služba za reviziju je utvrdila da je on sačinjen na način da ne obezbjeđuje transparentnost utrošenih sredstava, kao i njegovo poređenje s ostvarenim troškovima, odnosno nije analitičan.

Politička stranka je finansijska sredstva u iznosu od 54.580,98 KM utrošila mimo ustanovljenog plana rashoda za 2021. godinu, i to:

Stranka je troškove takse i novčanih kazni ostvarila u iznosu većem za 25.585,00 KM u odnosu na planirani iznos. Planom prihoda i rashoda za 2021. godinu, troškovi takse i novčanih kazni planirani su u iznosu od 5.000,00 KM, a ostvareni su u ukupnom iznosu od 30.585,00 KM.

Politička organizacija Nezavisni blok je troškove propagande planirala u iznosu od 15.000,00 KM, a ostvarila ih je u iznosu od 27.175,13 KM, što je za 12.175,13 KM više u odnosu na planirane.

U Planu prihoda i rashoda za 2021. godinu, stranka nije predvidjela sljedeće troškove: troškove kancelarijskog materijala, troškove održavanja opreme, troškove usluga, troškove reprezentacije, troškove platnog prometa, troškove prethodnih godina, troškove ostalog materijala, troškove stipendije i troškove sudske takse.

Stranka je u 2021. godini navedene troškove ostvarila u ukupnom iznosu od 16.820,85 KM, i to: troškove kancelarijskog materijala u iznosu od 591,05 KM, troškove održavanja opreme u iznosu od 30,00 KM, troškove usluga u iznosu od 1.678,73 KM, troškove reprezentacije u iznosu od 8.107,61 KM, troškove platnog prometa u iznosu od 2.211,40 KM, troškove prethodnih godina u iznosu od 2.636,06 KM, troškove ostalog materijala u iznosu od 866,00 KM, troškove stipendije u iznosu od 200,00 KM i troškove sudske takse u iznosu od 500,00 KM.

- b) Stranka je prekršila odredbe člana 5, stav (4), člana 11, stav (1) i člana 12, stav (1) i stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Politička organizacija Nezavisni blok nije vodila poslovne knjige u skladu s računovodstvenim propisima, nije vodila potpune i pravilne evidencije o svojim prihodima, rashodima i obavezama, te obrasce godišnjeg finansijskog izvještaja nije popunila u skladu s Pravilnikom, čime je prekršila odredbe člana 11, stav (1) i člana 12, stav (1) i stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

- (1) U godišnjem finansijskom izvještaju, koji je podnijela Centralnoj izbornoj komisiji BiH, politička stranka je na Obrascu 1.1 (*Opšti podaci o političkoj stranci – teritorijalna organizacija političke stranke*), u okviru organizacione strukture navela: Centralu stranke u Sarajevu, Kantonalni odbor stranke u Zenici i Kantonalni odbor stranke u Bihaću, te odbore Donji Vakuf, Kakanj, Vareš, Sanski Most, Zavidovići, Tešanj i Visoko.

Kontrolom podataka o finansiranju političkih stranaka iz budžeta svih nivoa vlasti, kao i kontrolom prometa izvoda s transakcijskih računa političke stranke, utvrđeno je da je stranka osim prihoda koje je ostvarila iz budžeta Zeničko-dobojskog kantona i Unsko-sanskog kantona, ostvarila prihod i iz Srednjobosanskog kantona i Bosansko-podrinjskog kantona, te opština Hadžići, Bihać i Ključ, što ukazuje na činjenicu da Politička organizacija Nezavisni blok u godišnjem finansijskom izvještaju nije prijavila sve organizacione dijelove.

Stranka je u toku 2021. godine zaključila ugovore o djelu s fizičkim licima radi provođenja aktivnosti u vezi s tehničkom realizacijom, organizacionim, analitičkim i administrativno-tehničkim poslovima u Zenici, Prijedoru i Banjoj Luci.

S obzirom na to da politička stranka u finansijskom izvještaju nije prijavila kompletnu organizacionu strukturu, prekršila je odredbe člana 10. Pravilnika.

- (2) Pregledom godišnjeg finansijskog izvještaja, poslovnih knjiga i dodatne dokumentacije, ustanovljeno je da Politička organizacija Nezavisni blok nije uspostavila blagovremene, potpune i tačne evidencije o članarinama, priložima fizičkih lica i pravnih lica, prihodima iz budžeta, te ih nije pravilno iskazala u godišnjem finansijskom izvještaju, čime je prekršila odredbe člana 5, stav (4), člana 11, stav (1) i člana 12, stav (1) i stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka i članova 13, 14, 18. i 19. Pravilnika.

- U poslovnim knjigama i godišnjem finansijskom izvještaju, stranka je iskazala prihode od članarine u iznosu od 7.761,96 KM, te je fizičkim licima – članovima stranke izdala potvrde o primljenim članarinama.

Kontrolom transakcijskih računa stranke ustanovljeno je da su članarinu, u različitim iznosima, uplatila četiri fizička lica i to: dva fizička lica u iznosu od po 20,00 KM, fizičko lice Aida Ibrahimpašić u iznosu od 1.116,00 KM i fizičko lice Amer Obradović u iznosu od 6.605,96 KM za koje je stranka izdala potvrde o primljenoj članarini.

Uvidom u Odluku o preporuci plaćanja i visini eventualne članarine u Političkoj organizaciji Nezavisni blok ustanovljeno je da se članarina plaća na dobrovoljnoj osnovi i da je iznos godišnje članarine definisan u rasponu od 12,00 do 120,00 KM.

Imajući u vidu da je preporučeni maksimalni iznos godišnje članarine 120,00 KM, Politička organizacija Nezavisni blok je u Obrascu 3 (*Izvori finansiranja*) trebala iskazati članarinu u iznosu od 280,00 KM i priloge fizičkih lica u iznosu od 7.481,96 KM, i to: prilog fizičkog lica Aida Ibrahimpašić u iznosu od 996,00 KM i prilog fizičkog lica Amer Obradović u iznosu od 6.485,96 KM.

Stranka je bila obavezna priloge fizičkih lica iskazati u Obrascu 3-a godišnjeg finansijskog izvještaja, te fizičkim licima izdati potvrde o primljenim priložima.

- Politička organizacija Nezavisni blok je u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala ostale prihode u iznosu od 26.258,45 KM. Pregledom godišnjeg finansijskog izvještaja, i poslovnih knjiga, ustanovljeno je da je stranka kao ostale prihode iskazala prihod od kamata u iznosu od 2,59 KM i naknadno ustanovljene prihode iz prethodnih godina u iznosu od 26.255,86 KM.

Uvidom u knjižno obavještenje broj 1-8/19 od 20. 08. 2019. godine dobavljača GP „ŽGP“ d. d., Sarajevo, ustanovljeno je da je pravno lice izvršilo odobrenje duga Političkoj organizaciji Nezavisni blok po osnovu računa iz 2017. i 2018. godine u ukupnom iznosu od 26.255,86 KM, što predstavlja njegovu nenovčanu donaciju, koju je stranka trebala iskazati u Obrascu 3-e (*Prihodi od poklona i usluga koje politička stranka nije imala obavezu platiti*) godišnjeg finansijskog izvještaja.

Pored toga, Politička organizacija Nezavisni blok je u godišnjem finansijskom izvještaju ostale prihode u iznosu od 26.255,86 KM iskazala na osnovu knjižnog obavještenja iz 2019. godine, što ukazuje na činjenicu da stranka nije uspostavila blagovremene evidencije o svojim prihodima.

- Politička stranka je u godišnjem finansijskom izvještaju sredstva u iznosu od 1.200,00 KM koja je primila po osnovu povrata uplaćenog novčanog iznosa takse za ovjeru prijave za učešće političkih subjekata na Lokalnim izborima za 2020. godinu iskazala kao prihod iz budžeta Bosne i Hercegovine. Politička organizacija Nezavisni blok je navedena sredstva trebala iskazati kao ostali prihod.

(3) Pregledom finansijske dokumentacije ustanovljeno je da potvrde koje je stranka izdala fizičkim licima od kojih je primila članarinu ne sadrže podatke propisane članom 6. Pravilnika, odnosno ne sadrže podatke o broju ličnog dokumenta, adresi i mjestu prebivališta.

(4) Politička organizacija Nezavisni blok u poslovnim knjigama nije uspostavila potpune, pravilne i blagovremene evidencije o svojim rashodima i obavezama i nije ih pravilno iskazala u godišnjem finansijskom izvještaju, čime je prekršila odredbe članova 21, 22, 23. i 24. Pravilnika.

- U godišnjem finansijskom izvještaju Politička organizacija Nezavisni blok je iskazala troškove zakupa poslovnih prostora koje su koristili sljedeći organizacioni dijelovi: Centrala u iznosu od 18.462,60 KM, Kantonalni odbor Zenica u iznosu od 7.258,80 KM i Kantonalni odbor Bihać u iznosu od 3.000,00 KM.

Uvidom u dostavljene ugovore o zakupu ustanovljeno je da su troškovi zakupa poslovnog prostora koji je koristila Centrala stranke iznosili 18.252,00 KM, kao i da je stranka kao troškove zakupa poslovnog prostora iskazala troškove zakupa sale za sastanke po osnovu

računa dobavljača *Unitic* d. o. o., Sarajevo, broj 3127-KS/2021 od 07. 10. 2021. godine u iznosu od 210,60 KM.

- Uvidom u poslovne knjige stranke, ustanovljeno je da je stranka troškove novčanih kazni i prekršajnog postupka evidentirala u manjem iznosu za 500,00 KM.

Stranka je dana 26. 05. 2021. godine evidentirala novčanu kaznu u iznosu od 27.000,00 KM koju je izrekla Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine i koju stranka plaća u ratama. Stranka je dana 04. 10. 2021. godine izvršila plaćanje prve rate novčane kazne u iznosu od 2.250,00 KM koju je proknjižila na konto novčanih kazni, te je naknadno izvršila njeno preknjiženje na konto obaveza, ali u iznosu od 2.750,00 KM, čime je ukupne troškove i obaveze umanjila za 500,00 KM.

- Politička organizacija Nezavisni blok je u finansijskom izvještaju za 2021. godinu, suprotno računovodstvenim propisima, iskazala troškove koji su nastali u prethodnim godinama, što ukazuje na to da nije vodila pravilne evidencije o svojim rashodima. Uvidom u poslovne knjige i račun dobavljača „Uskinfo Promocija“ d. o. o., Bihać, broj 67-10-2021, ustanovljeno je da je stranka troškove objavljivanja banera na portalu po osnovu kampanje Izbori 2020. godine u periodu od 14. 10. 2020. godine do 14. 11. 2020. godine u iznosu od 1.755,00 KM evidentirala kao troškove propagande – ostali troškovi. Bez obzira na to što je dobavljač račun za objavu banera na portalu izdao dana 22. 10. 2021. godine, stranka je ove troškove trebala uračunati u poslovnim knjigama i iskazati u godišnjem finansijskom izvještaju za 2020. godinu.

Takođe, stranka je na dan 31. 12. 2021. godine iskazala potraživanje po osnovu avansa datog dobavljaču D. D. agencija „VIP HD“ Sarajevo u iznosu od 5.382,00 KM.

U toku obavljanja revizije, dobavljač je ispostavio fakturu broj 38-2023 od 07. 08. 2019. godine i fiskalni račun broj 408 od 13. 07. 2023. godine u iznosu od 5.382,00 KM za usluge medijskog praćenja predizbornih aktivnosti (snimanje skupova) i snimanje videospota. Na računu je navedeno da je stranka navedeni iznos uplatila iz dva dijela i to: dana 30. 08. 2019. godine u iznosu od 3.000,00 KM i dana 07. 05. 2021. godine u iznosu od 2.382,00 KM. Politička organizacija Nezavisni blok je i ove troškove u svojim poslovnim knjigama i finansijskom izvještaju trebala iskazati u godini u kojoj su nastali.

Stranka je u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala rashode iz ranijih godina u iznosu od 2.636,06 KM.

Uvidom u poslovne knjige i dostavljenu dokumentaciju ustanovljeno je da je stranka u poslovnim knjigama, na konto 40890 – *Naknadno ustanovljeni rashodi iz prošle godine*, evidentirala zakup poslovnog prostora za juli 2019. godine u iznosu od 2.310,00 KM, utrošak vode u iznosu od 35,10 KM i troškove električne energije u iznosu od 20,76 KM, hosting paket za period juli – decembar 2020. godine u iznosu od 70,20 KM i zakupninu poslovnog prostora u Zavidovićima za decembar 2020. godine u iznosu od 200,00 KM.

- Politička organizacija Nezavisni blok je u Obrascu 5 (*Ostale obaveze*) iskazala obaveze prema pravnom licu MH „Elektroprivreda BiH“ d. d., Bihać u iznosu od 26,94 KM, MH „Elektroprivreda BiH“ d. d., Breza u iznosu od 10,99 KM i MH „Elektroprivreda BiH“ d. d., Zenica u iznosu od 80,27 KM.

Uvidom u izvode otvorenih stavki na dan 31. 12. 2021. godine, koje je dostavila „Elektroprivreda Bosne i Hercegovine“ d. d., Sarajevo, obaveze Političke organizacije Nezavisni blok po osnovu električne energije za Područje snabdijevanja Zenica iznose 80,27 KM, dok za Bihać i Brezu nema podataka.

Prema podacima s računa za decembar 2021. godine za prostor u Bihaću, koji je ispostavljen zakupodavcu Halimu Stupcu, a koji je u postupku revizije dat revizorima, obaveze stranke za korištenje električne energije za prostor u Bihaću na dan 31. 12. 2021. godine iznosile su 26,92 KM.

Navedeno ukazuje na to da stranka u svojim poslovnim knjigama nema pravilno evidentirane obaveze prema dobavljačima.

- (5) Uvidom u finansijsku dokumentaciju političke stranke i knjigovodstvene isprave, ustanovljeni su nedostaci kod dijela računa dobavljača koji su knjigovodstvene isprave o nastalim poslovnim događajima.

Naime, na računu dobavljača Pansion „Čarolija“ Vlašić, broj 1-2021 od 21. 06. 2021. godine u iznosu od 1.398,00 KM kao vrsta usluge navedeno je „organizacija savjetovanja seminarskog tipa uz konzumaciju jela i pića“ bez specifikacije o vrsti hrane i pića.

5. HRVATSKA REPUBLIKANSKA STRANKA (Kod 1705)

Prema podacima iz godišnjeg finansijskog izvještaja, Hrvatska republikanska stranka se finansirala iz sljedećih izvora:

Redni broj	Izvori finansiranja	Iznos (KM)	Struktura (%)
1.	Članarina	0,00	0,00
2.	Prilozi fizičkih lica (3-a)	745,30	0,61
3.	Prilozi pravnih lica (3-b)	600,00	0,49
4.	Prihodi od imovine (3-c)	0,00	0,00
5.	Prihodi od dobiti preduzeća u vlasništvu političke stranke (3-d)	0,00	0,00
6.	Prihodi od poklona (3-e)	0,00	0,00
7.	Prihodi iz budžeta (3-f)	119.433,74	97,59
8.	Prihodi od propagande (3-g)	0,00	0,00
I	Ukupni prihodi (1-8)	120.779,04	98,69
II	Ostali prihodi i drugo	1.600,00	1,31
	Izvori finansiranja (I+II)	122.379,04	100,00

Revizijom finansijskog izvještaja za 2021. godinu, ustanovljeno je da je Hrvatska republikanska stranka prekršila odredbe člana 4, stav (1), člana 11, stav (1) i člana 12, stav (1) i stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

- a) Politička stranka je finansijska sredstva u iznosu od 47.347,32 KM utrošila mimo ustanovljenog Programa utroška sredstava za 2021. godinu, te su prekršene odredbe člana 4, stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Uvidom u godišnji finansijski izvještaj za 2021. godinu, ustanovljeno je da je Hrvatska republikanska stranka u 2021. godini ostvarila rashode u ukupnom iznosu od 57.915,58 KM. Programom utroška sredstava za 2021. godinu koji je Centralnoj izbornoj komisiji Bosne i Hercegovine dostavljen uz godišnji finansijski izvještaj za 2020. godinu, Hrvatska republikanska stranka planirala je rashode u ukupnom iznosu od 11.070,00 KM, i to: 1) troškove kancelarijskog materijala u iznosu od 1.000,00 KM; 2) troškove električne energije u iznosu od 600,00 KM; 3) najam prostora u Mostaru i Livnu u iznosu od 7.800,00 KM; 4)

troškove telekomunikacija u iznosu od 800,00 KM; 5) troškove vode u iznosu od 70,00 KM; 6) računovodstvene usluge u iznosu od 500,00 KM; i 7) ostale materijalne troškove u iznosu od 300,00 KM.

Pregledom finansijskog izvještaja i finansijske dokumentacije, ustanovljeno je da je politička stranka sredstva utrošila mimo svog programa utroška sredstava za 2021. godinu, kako slijedi:

- Uvidom u poslovne knjige i finansijski izvještaj, ustanovljeno je da je politička stranka ostvarila troškove koji nisu planirani, i to: usluge održavanja, troškove reprezentacije, troškove održavanja domene i grafičke usluge koje je u finansijskom izvještaju iskazala kao troškove stručnog obrazovanja – seminari, troškove ugovora o djelu, troškove reprezentacije, troškove platnog prometa, troškove poreza i drugih obaveza, humanitarne rashode, troškove advokatskih usluga i sudske troškove, troškove revizije i troškove zakupa sala.

U korigovanom godišnjem finansijskom izvještaju stranka je iskazala usluge održavanja u iznosu od 3.274,00 KM, troškove reprezentacije u iznosu od 5.329,97 KM, troškove održavanja domene i grafičke usluge u iznosu od 2.455,03 KM, troškove ugovora o djelu u iznosu od 8.080,00 KM, troškove platnog prometa u iznosu od 689,14 KM, troškove poreza i drugih obaveza u iznosu od 962,38 KM, humanitarne rashode u iznosu od 24.373,80 KM, troškove advokatskih usluga i sudske troškove u iznosu od 1.755,00 KM, ostale troškove u iznosu od 70,00 KM i troškove zakupa sala u iznosu od 100,00 KM, odnosno ukupno 47.089,32 KM.

- Stranka je planirane troškove električne energije prekoračila za 258,00 KM. U Programu utroška sredstava za 2021. godinu stranka je planirala troškove električne energije u iznosu od 600,00 KM, a ostvarila ih je u iznosu od 858,00 KM.

- b) Na osnovu obavljene revizije godišnjeg finansijskog izvještaja za 2021. godinu, ustanovljeno je da Hrvatska republikanska stranka nije vodila pravilne i potpune evidencije o rashodima i obavezama, nije postupala u skladu s računovodstvenim propisima i godišnji finansijski izvještaj nije popunila u skladu s odredbama Pravilnika, čime je prekršila odredbe člana 11, stav (1) i člana 12, stav (1) i stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

- (1) Uvidom u Inventurnu listu na dan 31. 12. 2021. godine, ustanovljeno je da je izvršen popis osnovnih sredstava i opreme, ali da nije izvršen popis novčanih sredstava na transakcijskim računima i blagajni, potraživanja i obaveza političke stranke, što je propisano Zakonom o računovodstvu i reviziji Federacije Bosne i Hercegovine i Pravilnikom o računovodstvu političke stranke.

- (2) Stranka je u poslovnim knjigama sve rashode evidentirala na nivou političke stranke, kao rashode organizacionog dijela u Mostaru, odnosno nije uspostavila evidencije o troškovima za svaki organizacioni dio pojedinačno.

Takođe, stranka nije uspostavila analitičke evidencije za troškove telefona, knjigovodstvene usluge, advokatske usluge i sl., već ih je knjižila u okviru analitičkog konta 4015 – *Ostale usluge*, mjesečno, u zbirnom iznosu. Isto tako, stranka je troškove noćenja iskazala u okviru konta 4013 – *Troškovi za reprezentaciju, reklamu*.

- (3) Hrvatska republikanska stranka nije u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala tačne podatke o rashodima, čime je prekršila odredbe članova 21. i 22. Pravilnika.

- Podaci o troškovima koje je politička stranka iskazala u Obrascu 4.1 godišnjeg finansijskog izvještaja ne odgovaraju podacima koje je stranka evidentirala u svojim poslovnim knjigama.

Stranka je troškove u iznosu od 5.637,93 KM koje je evidentirala u poslovnim knjigama na kontu 4015 – *Ostale usluge* iskazala u Obrascu 4.1 u ukupnom iznosu od 5.364,96 KM, kako slijedi: utrošena voda u iznosu od 60,45 KM, troškovi stručnog obrazovanja – seminari u iznosu od 2.455,03 KM, troškovi telefona (fiksni telefoni) u iznosu od 794,48 KM, troškovi knjigovodstvenih usluga u iznosu od 500,00 KM, troškovi advokatskih usluga i sudski troškovi u iznosu od 1.755,00 KM i troškovi revizije u iznosu od 70,00 KM.

Uvidom u analitičke kartice, naloge knjiženja i račune, ustanovljeno je sljedeće:

- Troškove održavanja domene i grafičke usluge po računima dobavljača „Visign kreativni studio“ i „Leftor“ u iznosima od 2.367,28 KM i 87,75 KM, odnosno ukupno 2.455,03 KM stranka je iskazala kao troškove stručnog usavršavanja – seminari.
  - Uvidom u analitičke kartice i naloge knjiženja ustanovljeno je da je stranka račune za električnu energiju za april 2021. godine u ukupnom iznosu od 62,56 KM evidentirala na kontu troškova energije u iznosu od 42,56 KM, dok je 20,00 KM evidentirala kao ostale usluge, čime je podatke o troškovima električne energije i ostalim uslugama iskazala u pogrešnom iznosu.
  - Prema podacima iz poslovnih knjiga – analitičke kartice obaveza prema dobavljaču „HT Eronet“, troškovi telefonskih usluga iznosili su 777,45 KM, dok je stranka u Obrascu 4.1 iskazala troškove telefonskih usluga u iznosu od 794,48 KM.
  - Stranka u poslovnim knjigama nije pravilno evidentirala troškove održavanja i troškove reprezentacije. Naime, stranka je u poslovnim knjigama troškove usluga održavanja evidentirala u iznosu od 3.711,00 KM, iako su ovi troškovi iznosili 3.274,00 KM. S druge strane, stranka je troškove reprezentacije evidentirala u iznosu od 4.892,97 KM, a ostvarila ih je u iznosu od 5.329,97 KM. U korigovanom godišnjem finansijskom izvještaju stranka je troškove reprezentacije iskazala u iznosu od 5.332,97 KM.
  - Hrvatska republikanska stranka nije u svojim poslovnim knjigama evidentirala, niti je u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala, troškove zakupnine poslovnog prostora koji je koristila u Grudama u iznosu od 1.500,00 KM, te je troškove zakupa sale u iznosu od 100,00 KM u Obrascu 4.1 pogrešno iskazala kao troškove zakupnine poslovnih prostora.
- (4) Kontrolom isplata ugovora o djelu i donacija fizičkim licima, ustanovljeno je da u poslovnim knjigama i godišnjem finansijskom izvještaju nisu iskazani svi troškovi poreza na dohodak i doprinosa i obaveze po istom osnovu, što je suprotno odredbama članova 21, 22. i 24. Pravilnika.
- Kontrolom isplata ugovora o djelu ustanovljeno je da je stranka u toku novembra i decembra 2021. godine isplatila naknade fizičkim licima u ukupnom iznosu od 3.600,00 KM, ali da nije izvršila plaćanje obaveza po osnovu poreza na dohodak i doprinosa u skladu s poreskim propisima.

Stranka u svojim poslovnim knjigama nije evidentirala ni troškove, niti obaveze nastale po navedenom osnovu, tako da ih nije iskazala ni u godišnjem finansijskom izvještaju koji je dostavila Centralnoj izbornoj komisiji Bosne i Hercegovine.

- Uvidom u dokumentaciju, ustanovljeno je da je stranka na osnovu pojedinačnih odluka o doniranju novčanih sredstava za studiranje, te Odluke za doniranje novčanih sredstava za gostovanje na tribini isplatila sredstva fizičkim licima u ukupnom iznosu od 1.700,00 KM, te ih je evidentirala na kontu humanitarnih rashoda.
S obzirom na to da su novčana sredstva isplaćena fizičkim licima, navedene isplate imaju karakter ličnih primanja, na koje je stranka imala obavezu da obračuna i plati porez na dohodak i doprinose u skladu s poreskim propisima.

Stranka troškove i obaveze po osnovu poreza na dohodak i doprinosa na isplaćena novčana sredstva fizičkim licima nije evidentirala u poslovnim knjigama, niti je iskazala u godišnjem finansijskom izvještaju, čime je prekršila odredbe članova 21, 22. i 24. Pravilnika.

- (5) Uvidom u finansijsku dokumentaciju političke stranke i knjigovodstvene isprave, ustanovljeni su nedostaci kod dijela računa dobavljača koji su knjigovodstvene isprave o nastalim poslovnim događajima. Takođe, ustanovljeno je da računi nisu ovjereni za knjiženje i plaćanje, iako je članom 6. Pravilnika o računovodstvu Hrvatske republikanske stranke ustanovljeno da se kontrola formalne, suštinske i računске ispravnosti knjigovodstvenih isprava potvrđuje potpisom direktora ili lica koje on ovlasti.

- Na računu dobavljača „Restoran San Antonio“, Ružići, broj 29/21 od 20. 12. 2021. godine u iznosu od 560,00 KM, u dijelu računa u kojem se upisuje naziv artikla ili usluge navedeno je „konzumacija jela i pića“, u količini 1 kom., bez navođenja vrste hrane/pića i količina. Takođe, na računu dobavljača „Villa Milas“, Mostar, broj 9231/2021 od 13. 10. 2021. godine u ukupnom iznosu od 2.400,00 KM, navedeno je „večera“ u iznosu od 1.920,00 KM, dok je na računu *Gril Green park*, broj 01-1/21 od 04. 06. 2021. godine u iznosu od 437,00 KM navedeno „konzumacija jela i pića po fiskalnom računu br.“.
- Račun dobavljača „Keramika Leko“, broj 46/21 od 14. 05. 2021. godine u iznosu od 700,00 KM ne sadrži potpis odgovornog lica i pečat dobavljača. Stranka u prilogu računa ima fiskalni račun.
- U okviru troškova reprezentacije, stranka je evidentirala i troškove noćenja za više lica koja nisu zaposlena u stranci, dok na računu dobavljača Hotel „Otok“, Grude, broj 01-276/2021 od 20. 12. 2021. godine nisu navedeni podaci o licu koje je koristilo uslugu noćenja.

- (6) Uvidom u potvrde o primljenim priložima koje je stranka izdala fizičkim i pravnim licima ustanovljeno je da potvrde ne sadrže serijski broj potvrde, broj ličnog dokumenta/identifikacioni broj donatora i adresu i mjesto prebivališta/sjedišta donatora, što je suprotno odredbama člana 6. Pravilnika.

6. NAPREDNA SRPSKA – NS (Kod 1694)

Prema podacima iz godišnjeg finansijskog izvještaja, Napredna Srpska – NS se finansirala iz sljedećih izvora:

Redni broj	Izvori finansiranja	Iznos (KM)	Struktura (%)
1.	Članarina	0,00	0,00
2.	Prilozi fizičkih lica (3-a)	0,00	0,00
3.	Prilozi pravnih lica (3-b)	0,00	0,00
4.	Prihodi od imovine (3-c)	0,00	0,00
5.	Prihodi od dobiti preduzeća u vlasništvu političke stranke (3-d)	0,00	0,00
6.	Prihodi od poklona (3-e)	0,00	0,00
7.	Prihodi iz budžeta (3-f)	8.378,22	31,97
8.	Prihodi od propagande (3-g)	0,00	0,00
I	Ukupni prihodi (1-8)	8.378,22	31,97
II	Ostali prihodi i drugo	17.829,20	68,03
Izvori finansiranja (I+II)		26.207,42	100,00

Revizijom finansijskog izvještaja za 2021. godinu, ustanovljeno je da je Napredna Srpska – NS prekršila odredbe člana 4, stav (1), člana 11. i člana 12, stav (1) i stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

a) Napredna Srpska – NS nije postupila u skladu s odredbama člana 4, stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Uvidom u godišnji finansijski izvještaj za 2021. godinu ustanovljeno je da je Napredna Srpska – NS u 2021. godini ostvarila rashode u ukupnom iznosu od 21.487,27 KM.

Napredna Srpska – NS je u Planu prihoda i rashoda za 2021. godinu planirala rashode u ukupnom iznosu od 26.850,00 KM.

(1) Napredna Srpska – NS je planirane troškove sudskih taksi i kazne prekoračila za 250,00 KM, čime je prekršila odredbe člana 4, stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka. U Planu prihoda i rashoda za 2021. godinu stranka je planirala troškove sudskih taksi i kazne u iznosu od 8.500,00 KM, a ostvarila ih je u iznosu od 8.750,00 KM.

(2) Uvidom u račune dobavljača „Legal AR“ Čavić Aleksandar s. p., broj 23-12/2021 od 31. 12. 2021. godine u iznosu od 2.600,00 KM i „Legal IT“ Goran Talijan s. p., broj 37-12/2021 od 31. 12. 2021. godine u iznosu od 2.000,00 KM, ustanovljeno je da su računi izdati za ostala savjetovanja, te da je uslugom obuhvaćen set usluga savjetovanja, organizacije rada, obuke aktivista i članova, kreiranja prijedloga javnih politika, IT-usluga, administrativno-tehničkih i srodnih poslova. Na računima nije precizirano koje usluge su konkretno izvršene, niti je potvrđen prijem usluge.

S obzirom na to da su u opisima računa navedene iste vrste usluga i da na računima nije potvrđeno izvršenje usluge, nije bilo moguće utvrditi u koju svrhu su korištena finansijska sredstva stranke, odnosno da li su finansijska sredstva političke stranke Napredna Srpska – NS u iznosu od 4.600,00 KM utrošena isključivo za ostvarivanje ciljeva političke stranke.

b) Na osnovu obavljene revizije godišnjeg finansijskog izvještaja za 2021. godinu, ustanovljeno je da Napredna Srpska – NS nije vodila pravilne i potpune evidencije o prometu putem transakcijskog računa i rashodima, nije postupala u skladu s računovodstvenim propisima i godišnji finansijski izvještaj nije popunila u skladu s odredbama Pravilnika, čime je prekršila

odredbe člana 11, stav (1) i člana 12, stav (1) i stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

- (1) Napredna Srpska – NS nije izvršila redovan popis imovine i obaveza na dan 31. 12. 2021. godine, kao pretpostavku za pravilno finansijsko izvještavanje, odnosno iskazivanje imovine, obaveza, prihoda i rashoda političke stranke u 2021. godini, a što je propisano Zakonom o računovodstvu i reviziji Republike Srpske.

Takođe, politička stranka nije donijela interne akte kojima bi uredila računovodstvene postupke i finansijsko izvještavanje, te unutrašnje kontrole radi sprečavanja pogrešnog evidentiranja prihoda i rashoda, te zloupotrebe finansijskih sredstava, a što je bila obavezna u skladu s odredbama člana 11, stav (2) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

- (2) Stranka je u Bruto bilansu za period 01. 01–31. 12. 2021. godine i godišnjem finansijskom izvještaju koji je dostavila Centralnoj izbornoj komisiji Bosne i Hercegovine iskazala stanje novčanih sredstava u blagajni na dan 241,39 KM.

Iako je dala izjavu da u 2021. godini nije obavljala poslovanje putem gotovinske blagajne, stranka je bila obavezna da izvrši popis novčanih sredstava u blagajni na dan 31. 12. 2021. godine.

- (3) Stranka je u svojim poslovnim knjigama i godišnjem finansijskom izvještaju iskazala stanje na transakcijskom računu broj 5551000048911733 kod Nove banke a. d. na dan 31. 12. 2021. godine u iznosu od 30,00 KM, iako je, prema podacima Centralne banke Bosne i Hercegovine o računima poslovnih subjekata, navedeni račun ugašen 16. 04. 2021. godine.

Navedeno ukazuje na to da stranka nije vodila pravilne evidencije o ostvarenom prometu i saldu transakcijskog računa, te da u Obrascu 2 (*Pregled prometa svih transakcijskih računa*) nije iskazala pravilan promet i saldo, čime je prekršila odredbe člana 11. Pravilnika.

- (4) Uvidom u finansijsku dokumentaciju političke stranke i knjigovodstvene isprave, ustanovljeni su nedostaci kod dijela računa dobavljača koji su knjigovodstvene isprave o nastalim poslovnim događajima.

Na računu dobavljača „Legal AR“ Čavić Aleksandar s. p., broj 23-12/2021 od 31. 12. 2021. godine u iznosu od 2.600,00 KM i računu dobavljača „Legal IT“ Goran Talijan s. p., broj 37-12/2021 od 31. 12. 2021. godine u iznosu od 2.000,00 KM, nije precizirano koje usluge su izvršene i nije potvrđen prijem usluge. Takođe, ustanovljeno je da računi nisu ovjereni za knjiženje i plaćanje.

Prilog br. 2. – Nalazi revizije iz izvještaja o pregledu godišnjih finansijskih izvještaja političkih stranaka za 2021. godinu

1. SAVEZ NEZAVISNIH SOCIJALDEMOKRATA – SNSD (Kod 515)

Prema podacima iz godišnjeg finansijskog izvještaja, Savez nezavisnih socijaldemokrata – SNSD se finansirao iz sljedećih izvora:

Redni broj	Izvori finansiranja	Iznos (KM)	Struktura (%)
1.	Članarina	603.903,45	19,05
2.	Prilozi fizičkih lica (3-a)	575.617,00	18,16
3.	Prilozi pravnih lica (3-b)	30.000,00	0,95
4.	Prihodi od imovine (3-c)	1.050,00	0,03
5.	Prihodi od dobiti preduzeća u vlasništvu političke stranke (3-d)	0,00	0,00
6.	Prihodi od poklona (3-e)	40.006,19	1,26
7.	Prihodi iz budžeta (3-f)	1.874.702,71	59,14
8.	Prihodi od propagande (3-g)	0,00	0,00
I	Ukupni prihodi (1-8)	3.125.276,35	98,58
II	Ostali prihodi i drugo	44.888,62	1,42
	Izvori finansiranja (I+II)	3.170.164,97	100,00

Pregledom godišnjeg finansijskog izvještaja za 2021. godinu, ustanovljeno je da je Savez nezavisnih socijaldemokrata – SNSD prekršio odredbe člana 4, stav (1), člana 5, stav (4), člana 6, stav (3), člana 8, stav (1), člana 11, stav (1) i člana 12, stav (1) i (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

a) Savez nezavisnih socijaldemokrata – SNSD sačinio je Program utroška sredstava na način kojim se ne obezbeđuje potpuna transparentnost troškova, te je sredstva u iznosu od 97.474,08 KM utrošio mimo Programa utroška, čime je prekršio je odredbe člana 4, stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

(1) Programom utroška sredstava za 2021. godinu, koji je politička stranka dostavila uz godišnji finansijski izvještaj za 2020. godinu, a potom i njegovim rebalansom od 03. 11. 2021. godine, predviđeni su troškovi u iznosu od 2.825.777,20 KM, nabavka opreme u iznosu od 250.000,00 KM, kupovina poslovnih prostora u iznosu od 700.000,00 KM i kupovina automobila u iznosu od 40.000,00 KM, što ukupno iznosi 3.815.777,20 KM.

Nabavka opreme, poslovnih prostora i vozila ne predstavlja trošak tekuće godine, pa planirane isplate sredstava u tu svrhu nisu trebale biti obuhvaćene Programom utroška sredstava za 2021. godinu.

(2) U finansijskom izvještaju, politička stranka je prijavila ostvarene troškove u iznosu od 2.156.433,40 KM, u okviru kojih je amortizacija stalnih sredstava u iznosu od 77.936,44 KM.

Uvidom u strukturu planiranih i ostvarenih troškova ustanovljeno je da Program utroška sredstava nije sačinjen na način da obezbijedi potpunu transparentnost utroška sredstava, kao i njegovo poređenje s ostvarenim troškovima.

Takođe, troškovi su nerealno planirani u odnosu na obim poslovanja političke stranke. Isključujući iz Programa utroška sredstava nabavku opreme, poslovnih prostora i vozila, planirani troškovi su ostvareni u procentu od 73,55%. Neki od troškova (troškovi prevoza i troškovi osiguranja) ostvareni su u procentu od 10% od planiranih troškova.

(3) Analizom ostvarenih troškova, ustanovljeno je da je Savez nezavisnih socijaldemokrata – SNSD planirane troškove prekoračio za iznos od 69.216,96 KM, troškove u iznosu od 8.000,00 KM nije predvidio Programom utroška sredstava, a za troškove u iznosu od 20.257,12 KM nije moguće utvrditi da li su sadržani u nekoj od kategorija planiranih troškova i u kojem iznosu.

- Programom utroška sredstava stranka je predvidjela troškove usluga organizacije sjednica u iznosu od 150.000,00 KM i ostale neproizvodne usluge u iznosu od 60.000,00 KM.

Politička stranka je ostvarila i u finansijskom izvještaju iskazala troškove neproizvodnih usluga u iznosu od 143.259,46 KM, u okviru kojih su sadržani: troškovi organizacije sjednica Saveza nezavisnih demokrata – SNSD-a u iznosu od 14.042,25 KM, troškovi stranačkog okupljanja na Kozari pod sloganom „Živjeće Srpska“ u iznosu od 54.5054,33 KM, troškovi koncerata u iznosu od 44.096,70 KM koje je organizovao Gradski odbor SNSD-a Banja Luka, troškovi stranačkog skupa u iznosu od 28.014,01 KM koji je organizovao Glavni odbor SNSD-a i troškovi ostalih neproizvodnih usluga u iznosu od 2.600,92 KM.

S obzirom na to da se koncerti i stranački skupovi, za koje je politička stranka utrošila sredstva u iznosu od 129.216,96 KM, ne mogu smatrati sjednicama političke stranke, već su to prema Programu utroška sredstava ostale neproizvodne usluge, Savez nezavisnih socijaldemokrata – SNSD je planirane troškove ostalih neproizvodnih usluga prekoračio za iznos od 69.216,96 KM.

- Stranka je ostvarila humanitarne rashode u iznosu od 8.000,00 KM, koje nije predvidjela svojim programom utroška sredstava.

- U finansijskom izvještaju, politička stranka je iskazala troškove usluga u iznosu od 12.031,15 KM, troškove ostalih zakupnina u iznosu od 6.628,65 KM, troškove obezbjeđenja u iznosu od 1.392,30 KM, gubitke od rashodovanih stalnih sredstva u iznosu od 155,40 KM i kamate i kursne razlike u iznosu od 49,62 KM, za koje nije moguće utvrditi da li su planirani i u kojem iznosu. Troškove zakupnine u Programu utroška stranka nije navela analitički po vrstama zakupa, a značajan dio troškova je planirala kao ostale nematerijalne troškove.

b) Politička stranka je prekršila odredbe člana 5, stav (4), člana 6, stav (3) i člana 8, stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

(1) Savez nezavisnih socijaldemokrata – SNSD nije uspostavio evidenciju, niti je u finansijskom izvještaju prijavio nenovčane donacije koje je ostvario od prevoznika koji su prevozili članove i simpatizere političke stranke na stranački skup, koji je 21. avgusta 2021. godine održan na Kozari. Prema broju ulaznica koje je Nacionalni park Kozara fakturisao političkoj stranci, skupu je prisustvovalo 14 hiljada članova i simpatizera političke stranke koji su došli iz svih krajeva Republike Srpske.

Prema dostupnim informacijama, učesnicima na skupu na Kozari 12. 08. 2021. godine je sugerisano da ih što više dođe autobusima da bi se smanjila gužva na prilazima Kozari, a odbori političke stranke će sami organizovati prevoz učesnika.

Politička stranka je u svojim poslovnim knjigama evidentirala troškove prevoza kod Gradskog odbora SNSD-a Prijedor u iznosu od 3.000,00 KM, koje je fakturisalo pravno lice „Autotransport Prijedor“ a. d., za usluge prevoza 21. 08. 2021. godine na relaciji Prijedor – Mrakovica – Prijedor.

U finansijskom izvještaju, politička stranka je pored troškova u iznosu od 3.000,00 KM koje je platio njen organizacioni dio u Prijedoru, prijavila i troškove prevoza u iznosu od 800,00 KM, koje je platila Opština Kneževo samostalnom poduzetniku „BoBo“, vlasnik Živko Đuranović, po računu broj 14/21 od 23. 08. 2021. godine, za prevoz na relaciji Kneževo – Kozara.

Iznos troškova prevoza koji je politička stranka prijavila u finansijskom izvještaju u iznosu od 3.800,00 KM, a imajući u vidu broj kupljenih ulaznica od 14 hiljada, potvrđuje činjenicu da je većina usluga prevoza učesnika na skup na Kozari pružena bez naknade, čime je politička stranka ostvarila nenovčane donacije koje je bila obavezna prijaviti u svom finansijskom izvještaju.

S obzirom na to da politička stranka nije uspostavila evidencije o licima koja su besplatno izvršila usluge prevoza, niti je na drugi način ustanovljen njihov identitet, Savez nezavisnih socijaldemokrata – SNSD je ostvario nenovčane donacije od anonimnih donatora, koje su odredbama iz člana 8, stav (1), tačka c) Zakona o finansiranju političkih stranaka zabranjen izvor finansiranja političkih stranaka.

- (2) Politička stranka je u finansijskom izvještaju prijavila nenovčane donacije estradnih umjetnika iz Republike Srbije, u iznosu od 22.000,00 KM, koji su na skupovima Gradskog odbora SNSD-a u Banjoj Luci održali četiri koncerta.
- Jovan Perišić je održao dva koncerta, prvi koncert 21. 12. 2021. godine, a drugi koncert 22. 12. 2021. godine u Banjoj Luci. Nastup ovog umjetnika politička stranka je prijavila kao dvije nenovčane donacije u iznosima po 4.500,00 KM.
  - Miroslav Ilić je održao koncert u Banjoj Luci 26. 12. 2021. godine. Nastup estradnog umjetnika politička stranka je prijavila kao nenovčanu donaciju u iznosu od 7.000,00 KM.
  - Radmila Manojlović je koncert u Banjoj Luci održala 28. 12. 2021. godine. Njen nastup stranka je u izvještaju prijavila kao nenovčanu donaciju u iznosu od 6.000,00 KM.

Prema dostupnim podacima o tržišnim cijenama nastupa estradnih umjetnika iz Republike Srbije, ustanovljeno je da je politička stranka nenovčane donacije evidentirala i u finansijskom izvještaju, te ih prijavila u iznosima koji su niži od tržišne vrijednosti pruženih usluga.

Prema dostupnim podacima, honorari navedenih estradnih umjetnika iznose 8.000,00 do 10.000,00 eura.

S obzirom na to da u skladu s odredbom iz člana 6, stav (3) Zakona o finansiranju političkih stranaka ukupan iznos dobrovoljnih priloga fizičkog lica jednoj političkoj stranci ne smije prelaziti iznos od 10.000,00 KM, Savez Nezavisnih socijaldemokrata – SNSD je ostvario priloge iznad zakonom propisanog limita.

c) Pregledom finansijskog izvještaja, poslovnih knjiga i finansijske dokumentacije, ustanovljeno je da politička stranka nije uspostavila potpune evidencije o prihodima i rashodima, godišnji finansijski izvještaj nije popunila na način kako je Centralna izborna komisija BiH propisala Pravilnikom o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka (u daljnjem tekstu: Pravilnik), čime je prekršila odredbe člana 11, stav (1) i člana 12, stav (1) i stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

(1) Politička stranka nije u poslovnim knjigama uspostavila potpune evidencije o dijelu nenovčanih donacija i dijelu prihoda iz budžeta, čime je prekršila računovodstvene propise i odredbe člana 11, stav (1) i člana 12, stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka. Takođe, stranka dio nenovčanih donacija nije prijavila ni u finansijskom izvještaju, čime je prekršila i odredbe člana 12, stav (4) ovog zakona.

1. U poslovnim knjigama stranka nije uspostavila evidenciju o nenovčanoj donaciji koju je ostvario njen organizacioni dio u Novom Gradu korištenjem poslovnog prostora bez plaćanja zakupnine. Ugovorom o dodjeli poslovnih prostorija na korištenje koji je Opština Novi Grad 10. 06. 2021. godine zaključila sa Savezom nezavisnih socijaldemokrata – SNSD-om, političkoj stranci je na korištenje bez naknade dodijeljen poslovni prostor površine 48,16 m². Politička stranka je u korigovanom finansijskom izvještaju, koji je 25. 12. 2023. godine dostavila Centralnoj izornoj komisiji BiH prijavila nenovčanu donaciju Opštine Novi Grad u iznosu od 1.200,00 KM.

2. Politička stranka nije evidentirala u poslovnim knjigama, niti je prijavila u finansijskom izvještaju, nenovčane donacije koje je ostvarila po osnovu besplatnih usluga prevoza, dok je donacije estradnih umjetnika evidentirala i prijavila u izvještaju u iznosima koji su niži od tržišne vrijednosti, kao što je navedeno u nalazu pod b).

Neprijavlivanjem pomenutih donacija, politička stranka je prekršila i odredbe člana 13. i člana 18. Pravilnika.

3. Za dva organizaciona dijela politička stranka u poslovnim knjigama nije evidentirala prihod iz budžeta.

- Iz budžeta Opštine Stolac Savezu nezavisnih socijaldemokrata – SNSD-u isplaćena su sredstva u iznosu od 1.529,41 KM. Opština Stolac je u svom aktu broj 01/1-272-1/22 od 02. 03. 2022. godine navela da su sredstva, po zahtjevu vijećnika Nedjeljka Đoge, isplaćena na njegov lični račun. U prilogu akta Opština je dostavila kopiju ovjerene Izjave koju je dao Nedjeljko Đogo, u kojoj navodi da želi da se njemu, kao vijećniku izabranom u Opštinsko vijeće Stolac, sredstva s konta *Transfer za parlamentarne političke stranke* isplate u korist njegovog ličnog računa.

- Iz budžeta Opštine Kneževo Savezu nezavisnih socijaldemokrata – SNSD-u izdvojena su sredstva u iznosu od 2.119,70 KM. Opština Kneževo je dostavila akt broj 04-03-3/22 od 07. 03. 2022. godine skupa s Odlukom o odobrenju sredstava Savezu nezavisnih socijaldemokrata – SNSD-u u navedenom iznosu. Opštinska odluka je realizovana tako što su sredstva koja su izdvojena Savezu nezavisnih socijaldemokrata – SNSD-u isplaćena obrtničkoj radnji „Banana“ u iznosu od 91,20 KM, obrtničkoj radnji „Bobo“ u iznosu od 800,00 KM i štampariji *Design* iz Čelinca u iznosu od 1.228,50 KM.

U korigovanom finansijskom izvještaju za 2021. godinu, od 21. 12. 2023. godine, politička stranka je prijavila prihod iz budžeta Opštine Stolac u iznosu od 1.529,41 KM i budžeta Opštine Kneževo u iznosu od 2.119,70 KM.

(2) Pregledom poslovnih knjiga i finansijske dokumentacije, ustanovljeno je da Savez nezavisnih socijaldemokrata – SNSD u poslovnim knjigama nije uspostavio potpune evidencije o dijelu rashoda političke stranke, čime je pored računovodstvenih propisa prekršio i odredbe člana 11. i člana 12, stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

- Stranka nije evidentirala u poslovnim knjigama troškove zakupa poslovnog prostora koji je koristio njen organizacioni dio u Novom Gradu.
- Politička stranka je troškove zakupnine kod Gradskog odbora SNSD-a u Banjoj Luci u poslovnim knjigama iskazala u iznosu od 66.078,08 KM. Prema ugovorima o zakupu, koje je politička stranka zaključila s pravnim licem „Sloboprom“ d. o. o., Banja Luka i pravnim licem „Rudi Čajavec“ Banja Luka, zakupnina je iznosila 59.670,00 KM.

U korigovanom finansijskom izvještaju, politička stranka je prijavila trošak zakupnine poslovnog prostora kod organizacionog dijela u Novom Gradu u iznosu od 1.200,00 KM, a kod Gradskog odbora SNSD-a u Banjoj Luci trošak zakupnine u iznosu od 59.670,00 KM.

(3) Politička stranka, uslijed nepotpunih evidencija o dijelu troškova u poslovnim knjigama, ni u finansijskom izvještaju nije prijavila stvarno stanje troškova, čime je pored računovodstvenih propisa, odredaba člana 11. i člana 12, stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka, prekršila i odredbe člana 12, stav (4) ovog zakona i odredbe članova 21. i 22. Pravilnika.

- Stranka u poslovnim knjigama nije uspostavila potpune evidencije, niti je u izvještaju prijavila dio troškova prevoza članova i simpatizera političke stranke na stranački skup Saveza nezavisnih socijaldemokrata – SNSD-a, koji je 21. avgusta 2021. godine održan na Kozari.
- Troškove vezane za organizaciju skupova Gradskog odbora SNSD-a u Banjoj Luci stranka je evidentirala u poslovnim knjigama i prijavila u finansijskom izvještaju u nižim iznosima od tržišne vrijednosti usluga.

(4) Politička stranka je u finansijskom izvještaju u okviru troškova izborne kampanje za Prijevremene izbore za gradonačelnika Grada Prijedora iskazala troškove štampanja plakata i plakatiranja u iznosu od 11.798,28 KM i troškove oglašavanja u štampanim i elektronskim medijima u iznosu od 10.737,68 KM.

Međutim, suprotno odredbama člana 23. Pravilnika, stranka nije prijavila troškove internet-oglašavanja. Ove usluge političkoj stranci je obezbijedilo pravno lice „Vorto“ d. o. o., Banja Luka, s kojim je Savez nezavisnih socijaldemokrata – SNSD zaključio ugovor o poslovnoj saradnji, uz mjesečne naknade od 3.000,00 KM.

Prema izvještajima pravnog lica „Vorto“ d. o. o., Banja Luka o upravljanju naložima na društvenim mrežama, koje je politička stranka dostavila uz očitovanje na Preliminarni izvještaj o pregledu godišnjeg finansijskog izvještaja za 2021. godinu Saveza nezavisnih socijaldemokrata – SNSD-a, politička stranka je u mjesecu novembru imala 137 objava na društvenim mrežama, a u decembru 119 objava.

(5) Uvidom u račune za reklamu i propagandu, odnosno oglašavanje političke stranke putem društvenih mreža, ustanovljeni su nedostaci kod računa dobavljača „Vorto“ d. o. o., Banja Luka, koji su knjigovodstvene isprave o nastalim poslovnim događajima.

U skladu s računovodstvenim propisima, sadržaj knjigovodstvene isprave mora nedvojbeno i vjerodostojno pokazivati vrstu i obim nastale promjene (kupovina, količina, cijena, ukupan iznos), karakter poslovne promjene u knjigovodstveno-tehničkom smislu, tehnička obilježja, potpise lica kojima se potvrđuje da je materijal isporučen, odnosno usluga izvršena i sl.

- Savez nezavisnih socijaldemokrata – SNSD je 26. 02. 2021. godine s pravnim licem „Vorto“ d. o. o., Banja Luka zaključio ugovor o poslovnoj saradnji, uz mjesečnu naknadu do 3.000,00 KM, kojom se političkoj stranci obezbjeđuju usluge u oblasti komunikacije s javnošću u periodu od 01. 03. 2021. godine do 28. 02. 2022. godine.

U skladu s navedenim sporazumom, pravno lice „Vorto“ d. o. o., Banja Luka političkoj stranci je ispostavilo račune za pružene usluge internet-oglašavanja, kako je navedeno u izvještaju stranke, u periodu od marta do decembra 2021. godine u mjesečnim iznosima od 2.975,31 KM do 2.997,54 KM, što ukupno iznosi 29.884,14 KM. Na računima, koje je političkoj stranci ispostavio navedni dobavljač, nisu navedeni vrsta i obim pruženih usluga, te platforme na kojima je politička stranka promovisana.

Nakon što je političkoj stranci dostavljen Preliminarni izvještaj o pregledu godišnjeg finansijskog izvještaja, s nalazima revizije, stranka je 25. 12. 2023. godine dostavila mjesečne izvještaje pravnog lica „Vorto“ d. o. o., Banja Luka o upravljanju nalogima na društvenim mrežama, u kojima su navedene društvene mreže putem kojih je promovisan Savez nezavisnih socijaldemokrata – SNSD i broj objava na svakoj od društvenih mreža. Međutim, u izvještajima nisu navedeni datumi oglašavanja političke stranke i njenih članova, vrijeme oglašavanja, dužina trajanja oglasa, cijena oglasa, kao ni svrha oglašavanja. Na osnovu navedenih izvještaja nije moguće utvriti broj oglasa niti troškove izborne kampanje Saveza nezavisnih socijaldemokrata – SNSD na prijevremenim izborima za gradonačelnika Grada Prijedora, koja je provedena putem društvenih mreža.

S obzirom na to da je na računima dobavljača svaki mjesec fakturisana naknada po ugovoru o poslovnoj saradnji, a ne vrsta, cijena i obim pružene usluge, a što se ne može utvrditi ni na osnovu izvještaja koje je politička stranka naknadno dostavila, računi pravnog lica „Vorto“ d. o. o., Banja Luka u knjigovodstveno-tehničkom smislu nisu potpune i adekvatne isprave u skladu s računovodstvenim propisima.

Troškovi izborne kampanje na prijevremenim izborima za gradonačelnika Grada Prijedora

Savez nezavisnih socijaldemokrata – SNSD učestvovao je na prijevremenim izborima za gradonačelnika Grada Prijedora, koji su održani 12. 12. 2021. godine.

Prema odredbama člana 15.10 Izbornog zakona BiH, Savez nezavisnih socijaldemokrata – SNSD je u svrhu izborne kampanje za prijevremene izbore za gradonačelnika Grada Prijedora mogao da potroši sredstva u iznosu od 25.919,70 KM.

U godišnjem finansijskom izvještaju za 2021. godinu, politička stranka je prijavila troškove izborne kampanje u iznosu od 22.535,96 KM. Pored iznosa troškova izborne kampanje koji su prijavljeni u finansijskom izvještaju, politička stranka je imala i troškove internet-oglašavanja, čiji iznos nije prijavila u finansijom izvještaju.

2. SOCIJALDEMOKRATSKA PARTIJA BOSNE I HERCEGOVINE (Kod 008)

Prema podacima iz godišnjeg finansijskog izvještaja, Socijaldemokratska partija Bosne i Hercegovine se finansirala iz sljedećih izvora:

Redni broj	Izvori finansiranja	Iznos (KM)	Struktura (%)
1.	Članarina	236.515,00	9,40
2.	Prilozi fizičkih lica (3-a)	59.783,00	2,38
3.	Prilozi pravnih lica (3-b)	1.250,00	0,05
4.	Prihodi od imovine (3-c)	457.665,41	18,20
5.	Prihodi od dobiti preduzeća u vlasništvu političke stranke (3-d)	0,00	0,00
6.	Prihodi od poklona (3-e)	14.616,00	0,58
7.	Prihodi iz budžeta (3-f)	1.733.426,15	68,92
8.	Prihodi od propagande (3-g)	0,00	0,00
I	Ukupni prihodi (1-8)	2.503.255,56	99,53
II	Ostali prihodi i drugo	11.890,69	0,47
	Izvori finansiranja (I+II)	2.515.146,25	100,00

Pregledom godišnjeg finansijskog izvještaja za 2021. godinu, ustanovljeno je da je Socijaldemokratska partija Bosne i Hercegovine prekršila odredbe člana 4, stav (1), člana 5, stav (4), člana 6, stav (2), člana 8, stav (4), člana 11, stav (1) i člana 12, stav (1) i stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

- a) Socijaldemokratska partija Bosne i Hercegovine nije sačinila plan na način kojim bi se obezbijedila transparentnost planiranog trošenja sredstava, kao i poređenje ostvarenih troškova s planiranim, te je finansijska sredstva u iznosu od 607.078,64 KM utrošila mimo Finansijskog plana za 2021. godinu, čime je prekršila odredbe člana 4, stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Socijaldemokratska partija Bosne i Hercegovine je u godišnjem finansijskom izvještaju za 2021. godinu iskazala rashode u ukupnom iznosu od 2.178.281,37 KM, od čega se 700.549,12 KM odnosi na troškove amortizacije.

Uvidom u Okvirni finansijski plan prihoda i rashoda za 2021. godinu, ustanovljeno je da je Socijaldemokratska partija Bosne i Hercegovine planirala rashode u ukupnom iznosu od 975.960,00 KM.

Analizom Finansijskog plana stranke za 2021. godinu, ustanovljeno je da plan nije sačinjen na način kojim bi se obezbijedila transparentnost planiranog trošenja sredstava, kao i poređenje ostvarenih troškova s planiranim.

Pregledom finansijskog izvještaja i finansijske dokumentacije, ustanovljeno je da je politička stranka sredstva utrošila mimo svog finansijskog plana rashoda za 2021. godinu, kako slijedi:

- Stranka je planirane troškove goriva i maziva prekoračila za 23.750,96 KM, troškove električne energije za 36.506,33 KM, troškove telefona (fiksno i mobilno) za 30.132,43 KM, troškove poštarine i internet usluga za 5.266,44 KM, troškove zakupnine poslovnih

prostora za 12.112,08 KM, troškove reprezentacije za 50.758,68 KM, troškove platnog prometa za 22.711,38 KM, bruto plate zaposlenih za 51.165,43 KM, naknade za topli obrok, prevoz, regres i sl. za 13.302,00 KM, troškove knjigovodstvenih usluga za 248,00 KM, troškove komunalnih usluga za 13.454,46 KM, troškove prevoza za 4.451,00 KM, stručne publikacije, časopisi i dnevne novine za 2.880,69 KM, troškove hotelskih usluga za 780,38 KM, troškove advokatskih usluga i sudske troškove za 23.508,20 KM i troškove neproizvodnih usluga u iznosu od 5.125,69 KM, odnosno ukupno 296.154,15 KM.

- Stranka nije planirala ostale rashode, a ostvarila ih je u iznosu od 42.850,00 KM.

U godišnjem finansijskom izvještaju stranka je iskazala ostale rashode u ukupnom iznosu od 47.193,50 KM, u okviru kojih je iskazala troškove registracije auta u iznosu od 2.346,28 KM, troškove programskog rješenja *Wand* u iznosu od 1.783,02 KM i troškove ostalog materijala u iznosu od 214,20 KM. Stranka je u svom finansijskom planu troškove registracije auta planirala u iznosu od 3.500,00 KM, a troškove programskog rješenja *Wand* u iznosu od 2.000,00 KM.

- Stranka nije planirala troškove reklame i propagande, troškove usluga, troškove kamata, takse, novčane kazne i sl., troškove dnevnica i putne troškove, humanitarne rashode, troškove poreza i dr. obaveza, rashode prethodnih godina, troškove grijanja, troškove sitnog inventara i automobilskih guma i troškove premije osiguranja, a ostvarila ih je u ukupnom iznosu od 268.074,49 KM.

U godišnjem finansijskom izvještaju stranka je iskazala troškove reklame i propagande u iznosu od 18.344,59 KM, troškove usluga u iznosu od 21.748,55 KM, troškove kamata u iznosu od 3.905,04 KM, takse, novčane kazne i sl. u iznosu od 18.119,87 KM, troškove dnevnica i putne troškove u iznosu od 11.669,59 KM, humanitarne rashode u iznosu od 44.200,19 KM, troškove poreza i dr. obaveza u iznosu od 32.392,16 KM, rashode prethodnih godina u iznosu od 102.669,10 KM, troškove grijanja u iznosu od 7.500,69 KM, troškove sitnog inventara i automobilskih guma u iznosu od 5.883,28 KM i troškove premije osiguranja u iznosu od 1.641,43 KM.

- b) Socijaldemokratska partija Bosne i Hercegovine prekršila je odredbe člana 5, stav (4) i člana 6, stav (2) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

U postupku pregleda finansijskog izvještaja, ustanovljeno je da prilog pravnog lica „Sančo“ d. o. o., Srebrenik u iznosu od 500,00 KM nije uplaćen na transakcijski račun Glavnog odbora stranke.

Takođe je ustanovljeno da ni prilozi fizičkih lica-donatora SDP BiH Brčko distrikta BiH u ukupnom iznosu od 3.630,00 KM, prilog OO SDP Centar u iznosu od 140,00 KM, te prilozi Kantonalnog odbora SDP Kantona Sarajevo u ukupnom iznosu od 2.850,00 nisu uplaćeni na transakcijski račun Glavnog odbora stranke.

S obzirom na to da prilozi fizičkih i pravnih lica nisu uplaćeni na transakcijski račun Glavnog odbora političke stranke, prekršene su odredbe člana 6, stav (2) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Prilog fizičkog lica u iznosu od 140,00 KM koji je uplaćen u blagajnu OO SDP Centar, uopšte nije uplaćen na transakcijski račun, čime su prekršene i odredbe člana 5, stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

- c) Socijaldemokratska partija Bosne i Hercegovine izvršila je otpis svojih obaveza prema „HIT TV“ Brčko distrikta BiH u iznosu od 1.286,00 KM, te je ostvarila prihode koje je u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala u Obrascu 3 (*Izvori finansiranja*) u okviru ostalih prihoda.

U postupku pregleda godišnjeg finansijskog izvještaja, politička stranka je dostavila Odluku Organizacije SDP BiH Brčko distrikta BiH broj 01-36/21 od 16. 12. 2021. godine o otpisu obaveza prema „HIT TV“ Brčko distrikta BiH, te kopiju računa broj 535/2010 za emitovanje reklama.

Prema podacima koje je dostavila Opština Šamac, Preduzeće za radiodifuznu, proizvodnu i trgovinsku djelatnost „HIT“ d. o. o. Brčko distrikta BiH imalo je zaključen Ugovor s Opštinom Šamac o nabavci usluge „Medijsko praćenje aktivnosti (usluge informisanja) opštine Šamac“ u iznosu 15.000,00 KM.

S obzirom na to da je politička stranka u 2021. godini izvršila otpis obaveza iz ranijih godina prema pravnom licu, koje je u toku 2021. godine imalo zaključen ugovor o javnoj nabavci usluga s organom izvršne vlasti u većem iznosu od 10.000,00 KM, ostvarila je nenovčanu donaciju koja je članom 8, stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka zabranjena političkim strankama.

- d) Socijaldemokratska partija Bosne i Hercegovine nije u poslovnim knjigama uspostavila pravilne, pravovremene i potpune evidencije o novčanim sredstvima, приходima, rashodima i obavezama, te obrasce godišnjeg finansijskog izvještaja za 2021. godinu nije popunila u skladu s odredbama Pravilnika, čime su prekršene odredbe člana 11, stav (1) i člana 12, stav (1) i stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka. Takođe, ustanovljeno je da poslovne knjige nisu vođene na pravilan način, te da u skladu s odredbama člana 11. Zakona o finansiranju političkih stranaka nisu uspostavljene adekvatne interne kontrole nad nižim organizacionim dijelovima političke stranke radi sprečavanja pogrešnog evidentiranja prihoda i rashoda.

- (1) Socijaldemokratska partija Bosne i Hercegovine nije vodila poslovne knjige u skladu s računovodstvenim propisima i praksom.

- Socijaldemokratska partija Bosne i Hercegovine nije izvršila popis osnovnih sredstava. Takođe, uvidom u poslovne evidencije ustanovljeno je da stranka nije uspostavila pomoćnu knjigu osnovnih sredstava stranke.
- Uvidom u poslovne knjige, odnosno analitičke kartice potraživanja od kupaca, ustanovljeno je da je stranka umjesto početnog stanja potraživanja na pojedinačnim karticama izvršila prenos ukupnog dugovnog i potražnog prometa iz prethodne godine, čime je ostvareni promet u toku godine uvećan za iznos prometa prethodne godine. Takav način knjiženja početnog stanja potraživanja nije u skladu s računovodstvenim propisima i praksom.

Na isti način, stranka je iskazala promet po analitičkim karticama obaveza prema dobavljačima.

- Stranka je u poslovnim knjigama za 2020. godinu iskazala ostala kratkoročna potraživanja u ukupnom iznosu od 33.782,59 KM. U toku 2021. godine, politička stranka je isknjižila potraživanja od Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine u iznosu od 12.100,00 KM, za koja je u prethodnim izvještajima o reviziji ustanovljeno da su pogrešno iskazana u poslovnim knjigama stranke. Na dan 31. 12. 2021. godine, politička stranka iskazuje ostala kratkoročna potraživanja u ukupnom iznosu od 21.682,59 KM.

Isto tako, stranka u poslovnim knjigama iskazuje potraživanja od uposlenih u ukupnom iznosu od 13.260,05 KM, iako se, u skladu s važećim propisima, ova potraživanja moraju pravdati kroz troškove ili se novac treba vratiti političkoj stranci. Ističemo da je dana 28. 10. 2021. godine izvršena naplata potraživanja od Irme Kabahije u iznosu od 12.090,00 KM po presudi.

Pored navedenog, a što je konstatovano i u Izvještaju o reviziji godišnjeg finansijskog izvještaja za 2018. godinu i postizbornog finansijskog izvještaja – Opšti izbori 2018. godine, Izvještaju o pregledu godišnjeg finansijskog izvještaja za 2019. godinu, te Izvještaju o reviziji godišnjeg finansijskog izvještaja za 2020. godinu i postizbornog finansijskog izvještaja – Lokalni izbori 2020. godine, stranka kroz duži niz godina na kontu ostalih dugoročnih razgraničenja iskazuje obavezu u iznosu od 46.570,00 KM. Na kontu ostalih dugoročnih razgraničenja ni tokom 2021. godine nije bilo nikakvih promjena.

(2) Socijaldemokratska partija Bosne i Hercegovine nije popunila Obrazac 2 (*Pregled prometa svih transakcijskih računa političke stranke*) godišnjeg finansijskog izvještaja u skladu s odredbama člana 11. Pravilnika.

- Socijaldemokratska partija Bosne i Hercegovine u Obrascu 2 godišnjeg finansijskog izvještaja nije iskazala transakcijski račun broj 3387202238350954 kod *UniCredit* banke d. d. koji je, prema podacima iz Jedinstvenog registra računa u Bosni i Hercegovini, ugašen 18. 08. 2021. godine.
- Stranka je izvršila ispravku Obrasca 2 godišnjeg finansijskog izvještaja za 2021. godinu na način da je iz Obrasca isključila transakcijske račune koji su ugašeni prije 2021. godine, te račune koje je iskazala dva (2) puta u Obrascu. Stranka, međutim, u poslovnim knjigama vodi ugašene transakcijske račune, te iskazuje da na njima na dan 31. 12. 2021. godine ima novčana sredstva, kako slijedi: OO Rudo broj 1610300005320446 u iznosu od 4,28 KM, OO B. Šamac broj 5514602206359132 u iznosu od 3,62 KM, OO Čelinac broj 5517102243968526 u iznosu od 202,05 KM, OO Ribnik broj 5517102236343550 u iznosu od 1,02 KM, OO Trebinje broj 1610200040430862 u iznosu od 496,32 KM.
- U Obrascu 2 politička stranka nije iskazala tačne podatke o prometu ostvarenom putem transakcijskih računa Glavnog odbora stranke broj 3387302205322158, 1610000011860007 i 3387202238391015.

1. U Obrascu 2 godišnjeg finansijskog izvještaja iskazan je transakcijski račun Glavnog odbora broj 3387302205322158 kod *UniCredit* banke d. d. sa sljedećim podacima o stanju i prometu: početno stanje u iznosu od 103,26 KM, ukupan promet ulaza u iznosu od 24.821,46 KM, ukupan promet izlaza u iznosu od 24.828,64 KM i stanje na dan 31. 12. 2021. godine u iznosu od 96,08 KM. Uvidom u izvode s transakcijskog računa, ustanovljeno je da je početno stanje iznosilo 103,26 KM, ukupan promet ulaza 25.121,46 KM, ukupan promet izlaza 25.128,64 KM, a stanje na dan 31. 12. 2021. godine 96,08 KM.
2. U Obrascu 2 godišnjeg finansijskog izvještaja stranka nije iskazala tačne podatke o prometu izlaza i saldu na dan 31. 12. 2021. godine na transakcijskom računu Glavnog odbora broj 1610000011860007 kod *Raiffeisen* banke d. d.

Naime, stranka je u Obrascu 2 iskazala transakcijski račun Glavnog odbora broj 1610000011860007 sa sljedećim podacima o stanju i prometu: početno stanje u iznosu od 1.526,90 KM, ukupan promet ulaza u iznosu od 246.796,45 KM, ukupan promet

izlaza u iznosu od 241.622,54 KM i stanje na dan 31. 12. 2021. godine u iznosu od 6.700,81 KM. Uvidom u izvode s transakcijskog računa, ustanovljeno je da je početno stanje iznosilo 1.526,90 KM, ukupan promet ulaza 246.796,45 KM, ukupan promet izlaza 241.642,44 KM, a stanje na dan 31. 12. 2021. godine 6.680,91 KM.

3. U godišnjem finansijskom izvještaju stranka nije iskazala tačne podatke o prometu ostvarenom putem transakcijskog računa Glavnog odbora broj 3387202238391015 kod *UniCredit* banke d. d.

Stranka je u Obrascu 2 iskazala sljedeće podatke o stanju i prometu ostvarenom putem ovog transakcijskog računa: početno stanje u iznosu od 7.583,47 KM, ukupan promet ulaza u iznosu od 18.890,37 KM, ukupan promet izlaza u iznosu od 21.131,77 KM i stanje na dan 31. 12. 2021. godine u iznosu od 5.342,07 KM. Uvidom u izvode s transakcijskog računa, ustanovljeno je da je početno stanje iznosilo 7.583,47 KM, ukupan promet ulaza 1.628.799,87 KM, ukupan promet izlaza 1.631.041,27 KM, a stanje na dan 31. 12. 2021. godine 5.342,07 KM.

- (3) Socijaldemokratska partija Bosne i Hercegovine nije u godišnjem finansijskom izvještaju pravilno iskazala prihode, čime je prekršila odredbe člana 13. i člana 19. Pravilnika.

- U Obrascu 3-f (*Prihodi iz budžeta*) godišnjeg finansijskog izvještaja Socijaldemokratska partija Bosne i Hercegovine iskazala je prihode iz budžeta Bosne i Hercegovine u iznosu od 77.546,45 KM, koliko je i evidentirala u poslovnim knjigama. Uvidom u izvode s transakcijskih računa Glavnog odbora broj 1610000011860007 i 3387202238391015, ustanovljeno je da je stranka iz budžeta Bosne i Hercegovine primila sredstva u iznosu od 66.146,45 KM.

Kontrolom prometa transakcijskog računa Glavnog odbora broj 3387302205322158 (Izborni račun), ustanovljeno je da je izvršen povrat takse za učešće na Lokalnim izborima 2020. godine u iznosu od 11.400,00 KM, te povrat takse za učešće na Lokalnim izborima u Mostaru 2020. godine u iznosu od 300,00 KM. Stranka je povrat takse u iznosu od 11.400,00 KM evidentirala na kontu prihoda iz budžeta Bosne i Hercegovine, dok je povrat takse u iznosu od 300,00 KM evidentirala na kartici konta 40895 – *Rashodi prethodnih godina* i to kao storno rashoda (u minusu 300,00 KM).

- Uvidom u poslovne knjige ustanovljeno je da stranka nije vodila pravilne evidencije o svojim prihodima, na način da je dio prihoda iz budžeta evidentirala kao članarine, povrat takse za ovjeru učešća na Lokalnim izborima 2020. godine u iznosu od 11.400,00 KM evidentirala je kao prihode iz budžeta Bosne i Hercegovine, dok je sredstva po osnovu povrata takse za učešće na Lokalnim izborima u Mostaru 2020. godine u iznosu od 300,00 KM evidentirala na kontu rashoda.

Takođe, stranka u poslovnim knjigama nije evidentirala nenovčane donacije po osnovu besplatnog korištenja poslovnih prostorija u Novom Sarajevu, Jablanici, Ključu i Ilijašu, a koje je u korigovanom Obrascu 3-e (*Nenovčane donacije i računi koje politička stranka nije imala obavezu platiti*) finansijskog izvještaja iskazala u ukupnom iznosu od 14.616,00 KM.

- (4) Politička stranka u Obrascu 3-b (*Prilozi pravnih lica*) nije navela sjedište pravnih lica-donatora političke stranke, niti je navela broj potvrde, čime je prekršila odredbe člana 15. Pravilnika.

U skladu s važećim propisima, sjedište je sastavni dio naziva svakog pravog lica.

- (5) Podaci koje je stranka iskazala u Obrascima 3 (*Izvori finansiranja*) i 3-c (*Prihodi od imovine*) finansijskog izvještaja ne odgovaraju podacima o ostvarenim prihodima po osnovu izdavanja prostora u zakup, čime su prekršene odredbe članova 13. i 16. Pravilnika.

Uvidom u ugovore o zakupu poslovnih prostorija koje je Socijaldemokratska partija Bosne i Hercegovine zaključila sa zakupoprincipima i fakture, ustanovljeno je da stranka u poslovnim knjigama i Godišnjem finansijskom izvještaju nije iskazala tačne podatke o prihodima, kako slijedi:

- Stranka je prihode ostvarene po osnovu izdavanja prostorija pravnom licu *Keen d. o. o.* iskazala u manjem iznosu za 1.538,46 KM.

Stranka je u Finansijskom izvještaju iskazala prihode po osnovu izdavanja prostora ovom pravnom licu u iznosu od 1.538,46 KM. Uvidom u Sporazum o raskidu ugovora o zakupu poslovnog prostora, ustanovljeno je da se ugovor raskida 05. 03. 2021. godine. Na osnovu ustanovljeno, utvrđeno je da je prihod od zakupnine iznosio 3.076,92 KM.

- U Godišnjem finansijskom izvještaju iskazani su prihodi od izdavanja poslovnog prostora pravnom licu „Međunarodna kvalitetna škola – Međunarodna škola Sarajevo“ u iznosu od 350.625,20 KM.

Uvidom u poslovne knjige, ustanovljeno je da je politička stranka izvršila prenos prihoda u iznosu od 263.957,70 KM s analitičke kartice 38004 – *Razgraničene naplaćene zakupnine* na analitičku karticu 4170 – *Usluge*, te da je na kartici prihoda evidentirala i fakturu za oktobar 2021. godine u iznosu od 24.476,08 KM, te prihod u iznosu od 62.191,42 KM, odnosno ukupne prihode u iznosu od 350.625,20 KM.

Pregledom dostavljene dokumentacije ustanovljeno je da je „Međunarodna kvalitetna škola – Međunarodna škola Sarajevo“ koristila prostorije uz obavezu da plaća zakupninu, te je politička stranka izdala račun br. 166/20 od 18. 09. 2020. godine za period 01. 12. 2020. do 30. 11. 2021. godine u iznosu od 287.953,85 KM bez PDV-a, odnosno 336.906,00 KM s PDV-om. Prema ovoj fakturi, mjesečna zakupnina bez PDV-a iznosila je 23.996,15 KM. Stranka je unaprijed naplaćenu zakupninu u poslovnim knjigama za 2020. godinu evidentirala na analitičkoj kartici 38004 – *Razgraničene naplaćene zakupnine*.

Dana 30. 06. 2021. godine zaključen je novi Ugovor o dugoročnom zakupu kojim je predviđeno da počev od 01. 10. 2021. godine, godišnja zakupnina iznosi 465.220,80 KM s uključenim PDV-om, odnosno 397.624,62 KM bez PDV-a. Prema ovom ugovoru, počev od 01. 10. 2021. godine, mjesečna zakupnina bez PDV-a iznosila je 33.135,38 KM.

Imajući u vidu odredbe ugovora, račun br. 166/20, te račun za oktobar 2021. godine, ustanovljeno je da politička stranka nije izdala račun za oktobar 2021. godine u skladu s ugovorom, kao i da je ukupan prihod po osnovu izdavanja poslovnog prostora trebao iznositi 315.371,50 KM.

- Politička stranka je u poslovnim knjigama i Godišnjem finansijskom izvještaju iskazala prihode od izdavanja poslovnog prostora pravnom licu „ESO-promet“ d. o. o., Stolac u iznosu od 43.419,66 KM. Uvidom u račun br. 89/21 od 18. 05. 2021. godine za period januar – april 2021. godine u iznosu od 14.294,22 KM bez PDV-a, te račun br. 71/21 od 05. 05. 2021. godine za period od maja 2021. godine do februara 2027. godine u iznosu od 251.206,94 KM bez PDV-a, ustanovljeno je da je mjesečna zakupnina iznosila 3.573,56 KM, odnosno ukupno 42.882,60 KM bez PDV-a.

(6) Uvidom u dokumentaciju o ostalim rashodima ustanovljeno je da je stranka na kontu ostalih rashoda evidentirala prihod od prodaje automobila *Citroen C4* u iznosu prodajne cijene od 6.917,00 KM. U postupku pregleda Finansijskog izvještaja, politička stranka je Centralnoj izbornoj komisiji Bosne i Hercegovine dostavila samo Kupoprodajni ugovor broj 04/21 od 28. 10. 2021. godine zaključen između *Safe Agent* d. o. o. i SDP BiH, bez druge prateće dokumentacije, kao što su: dokumentacija o knjigovodstvenoj vrijednosti automobila, dokument o procijenjenoj vrijednosti, odluka o prodaji automobila i sl.

Imajući u vidu da Socijaldemokratska partija Bosne i Hercegovine ne vodi pomoćnu knjigu osnovnih sredstava, odnosno nema podatke o knjigovodstvenoj vrijednosti osnovnih sredstava pojedinačno, nije moguće utvrditi da li je politička stranka ostvarila dobitak od prodaje osnovnog sredstva i u kojem iznosu.

(7) Uvidom u dostavljene potvrde o primljenim priložima od fizičkih lica, ustanovljeno je da na potvrdama koje je izdao Glavni odbor nije navedena adresa i broj ličnog dokumenta fizičkog lica, dok su potvrde koje je izdala Organizacija SDP BiH Brčko distrikta BiH izdate dana 23. 08. 2022. godine, te sadrže brojeve od 1 do 3 iz 2022. godine, što je suprotno odredbama člana 6. Pravilnika.

Isto tako, uvidom u izdate potvrde o priložima primljenim od pravnih lica „Sančo“ d. o. o., Velika Kladaša i *Cybervision* Velika Kladaša, ustanovljeno je da u potvrdama nije navedena adresa sjedišta donatora, te da je stranka u potvrdi izdatoj donatoru „Sančo“ d. o. o. Velika Kladaša navela da je prilog uplaćen na račun Glavnog odbora, iako je uplaćen na transakcijski račun OO SDP Srebrenik, broj 3386900245087037.

(8) Politička stranka je u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala prihode SDP BiH Brčko distrikta BiH u ukupnom iznosu od 20.493,33 KM, i to: članarine u iznosu od 690,00 KM, priloge fizičkih lica u iznosu od 4.030,00 KM, prihode iz budžeta u iznosu od 14.486,81 KM i ostale prihode u iznosu od 1.286,52 KM.

Uvidom u poslovne knjige i dostavljenu dokumentaciju, ustanovljeno je da stranka u Finansijskom izvještaju nije pravilno iskazala prihode SDP BiH Brčko distrikta BiH, čime je prekršila odredbe članova 13, 14, 18. i 19. Pravilnika.

- U Obrascu 3-a (*Prilozi fizičkih lica*) SDP BiH Brčko distrikta BiH iskazani su prilozi u ukupnom iznosu od 4.030,00 KM i to: Esad Atić u iznosu od 2.900,00 KM, Egrin Huseinović u iznosu od 1.000,00 KM, Nusret Kusturica u iznosu od 100,00 KM, te prilog niži od 100,00 KM u iznosu od 30,00 KM.

Pregledom dostavljenih naloga naplate ustanovljeno je da je Esad Atić donirao stranci sredstva u ukupnom iznosu od 2.630,00 KM, a Egrin Huseinović prilog u iznosu od 1.000,00 KM.

Uvidom u pojedinačne naloge naplate, ustanovljeno je da je Nusret Kusturica u toku 2021. godine plaćao dodatnu članarinu u ukupnom iznosu od 500,00 KM, te redovnu članarinu u iznosu od 48,00 KM, koje je stranka evidentirala kao prihode od članarine u iznosu od 148,00 KM i donacije u iznosu od 400,00 KM.

- U godišnjem finansijskom izvještaju iskazani su prihodi iz budžeta Brčko distrikta BiH u iznosu od 14.486,81 KM. Uvidom u izvode s transakcijskog računa ustanovljeno je da su dana 14. 06. 2021. godine uplaćena sredstva iz budžeta Brčko distrikta BiH u iznosu od 14.486,81 KM, te da je dana 21. 06. 2021. godine izvršen prenos sredstava u iznosu od

7.243,41 KM fizičkom licu Alija Denjagić po osnovu Sporazuma o zajedničkom djelovanju u Skupštini Brčko distrikta BiH.

Na osnovu navedenog, ustanovljeno je da su prihodi Socijaldemokratske partije Bosne i Hercegovine iz budžeta Brčko distrikta BiH iznosili 7.243,40 KM, a ne 14.486,81 KM.

Takođe, ustanovljeno je da je stranka prenos sredstava fizičkom licu Aliji Denjagiću po osnovu Sporazuma o zajedničkom djelovanju u Skupštini Brčko distrikta BiH u iznosu od 7.243,41 KM u poslovnim knjigama i Godišnjem finansijskom izvještaju iskazala kao ostale rashode, čime je ukupne prihode i ukupne rashode iskazala u većem iznosu za 7.243,41 KM u odnosu na ostvarene.

Navedeno ukazuje na to da poslovne knjige nisu vođene na pravilan način, kao i da, u skladu s odredbama člana 11. Zakona o finansiranju političkih stranaka, nisu uspostavljene adekvatne interne kontrole nad nižim organizacionim dijelovima političke stranke radi sprečavanja pogrešnog evidentiranja prihoda i rashoda.

- Uvidom u poslovne knjige SDP BiH Brčko distrikta BiH, ustanovljeno je da je izvršen otpis obaveza prema dobavljaču „HIT TV“ u iznosu od 1.286,52 KM u korist ostalih prihoda. Stranka je ostvarene prihode po osnovu otpisanih obaveza iskazala u Obrascu 3 (*Izvori finansiranja*) Godišnjeg finansijskog izvještaja kao ostale prihode, čime je prekršila odredbe članova 13. i 18. Pravilnika.

Socijaldemokratska partija Bosne i Hercegovine je prihode u iznosu od 1.286,52 KM po osnovu otpisanih obaveza prema dobavljaču trebala iskazati u Obrascu 3-e (*Nenovčane donacije i računi koje politička stranka nije imala obavezu platiti*).

- Kontrolom rashoda prethodnih godina, ustanovljeno je da je stranka otpis obaveza prema dobavljaču *Avaz Roto Press* d. o. o. u iznosu od 3.878,00 KM po osnovu usaglašavanja salda, te storno računa dobavljača Obrt „Megal-in“, broj 01-0-25/18 od 10. 08. 2018. godine u iznosu od 15.200,00 KM umjesto na kontu prihoda evidentirala kao storno troškova na dugovnoj strani kontu 40895 – *Rashodi prethodnih godina*. Postupajući na taj način, stranka je izbjegla da prijavi prihode po osnovu usaglašavanja salda s dobavljačima, odnosno prihode je iskazala u manjem iznosu u odnosu na ostvarene, čime je prekršila odredbe člana 13. Pravilnika.

Stranka je ostvarene prihode po osnovu usaglašavanja salda s dobavljačima *Avaz Roto Press* d. o. o. u iznosu od 3.878,00 KM i Obrt „Megal-in“ u iznosu od 15.200,00 KM trebala iskazati u Obrascu 3 (*Izvori finansiranja*) Godišnjeg finansijskog izvještaja kao ostale prihode.

- (9) Socijaldemokratska partija Bosne i Hercegovine nije u poslovnim knjigama i godišnjem finansijskom izvještaju pravilno i u potpunosti iskazala rashode, čime je prekršila odredbe članova 21, 22. i 23. Pravilnika.

- Politička stranka je u Obrascima 4.1 (*Režijsko-administrativni i ostali troškovi*) godišnjeg finansijskog izvještaja pogrešno iskazala ostale rashode, troškove ostalog materijala i troškove neproizvodnih usluga. Naime, stranka je troškove ostalog materijala u iznosu od 2.730,78 KM iskazala kao troškove neproizvodnih usluga, dok je troškove ostalog materijala u iznosu od 214,20 KM, troškove registracije automobila u iznosu od 2.346,28 KM i troškove programskog rješenja *Wand* u iznosu od 1.783,02 KM iskazala kao ostale rashode.

- Kontrolom troškova zakupnine poslovnih prostorija, ustanovljeno je da je stranka troškove provizije u iznosu od 14,00 KM evidentirala na kontu troškova zakupnine poslovnih prostorija.
- Socijaldemokratska partija Bosne i Hercegovine je troškove izborne kampanje za prijevremene izbore za načelnika opštine Travnik u ukupnom iznosu od 2.396,13 KM pogrešno iskazala u Obrascu 4.1 (*Režijsko-administrativni i ostali troškovi*) kao troškove reklame i propagande i troškove ostalih zakupnina. Stranka je troškove izborne kampanje za prijevremene izbore za načelnika opštine Travnik trebala iskazati u Obrascu 4.2 (*Troškovi propagande*) godišnjeg finansijskog izvještaja.
- Socijaldemokratska partija Bosne i Hercegovine nije vodila analitičke evidencije o troškovima zakupa poslovnih prostorija po mjestu nastanka troška, tj. za svaki organizacioni dio pojedinačno, niti je u godišnjem finansijskom izvještaju u Obrascima 4.1 (*Režijsko-administrativni i ostali troškovi*) nižih organizacionih odbora iskazala tačne podatke o troškovima zakupa poslovnih prostorija.

U postupku pregleda finansijskog izvještaja, ustanovljeno je sljedeće:

1. Stranka je u Obrascu 4.1 Glavnog odbora iskazala troškove zakupnine poslovnih prostora u ukupnom iznosu od 79.066,26 KM, iako Glavni odbor stranke ne koristi prostorije po osnovu zakupa.

Kontrolom troškova evidentiranih na analitičkoj kartici konta 40120 – *Troškovi zakupnine* za Glavni odbor (mjesto tr. 111107 *UniCredit zagrebačka banka* i mjesto tr. 111112 *Fond solidarnosti*), ustanovljeno je da je stranka na istoj kartici evidentirala troškove zakupnine poslovnih prostora koje su koristili gradski i opštinski odbori Banja Luka, Bugojno, Busovača, Bužim, Doboj Jug, Doboj Istok, Foča-Ustikolina, Gornji Vakuf-Uskoplje, Kladanj, Kreševo, Kostajnica, Livno, Mostar, Odžak, Olovo, Prozor-Rama, Sapna, Stolac, Teočak, Goražde, Žepče, Čapljina, Kiseljak, Zenica i Bihać.

2. Na osnovu raspoložive dokumentacije (ugovori o zakupu i analitičke kartice konta 40120 – *Troškovi zakupnine za Glavni odbor*), ustanovljeno je da je stranka u poslovnim knjigama evidentirala i u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala troškove zakupnine poslovnih prostorija u manjem iznosu u odnosu na ugovorenu zakupninu, i to: GO Banja Luka u iznosu od 1.989,00 KM, OO Bugojno u iznosu od 500,00 KM, OO Busovača u iznosu od 200,00 KM, OO Bužim u iznosu od 200,00 KM, OO Doboj Jug u iznosu od 150,00 KM, OO Doboj Istok u iznosu od 150,00 KM, OO Foča-Ustikolina u iznosu od 100,00 KM, OO Kladanj u iznosu od 180,00 KM, OO Kreševo u iznosu od 100,00 KM, OO Kostajnica u iznosu od 160,00 KM, OO Odžak u iznosu od 180,00 KM, OO Olovo u iznosu od 215,00 KM, OO Prozor-Rama u iznosu od 200,00 KM, OO Sapna u iznosu od 150,00 KM, OO Teočak u iznosu od 150,00 KM i OO Žepče u iznosu od 150,00 KM.

S druge strane, stranka je u poslovnim knjigama i godišnjem finansijskom izvještaju troškove zakupnine poslovnih prostorija koje su koristili OO Gornji Vakuf-Uskoplje i OO Livno iskazala u većem iznosu u odnosu na ugovorenu cijenu zakupnine.

3. Politička stranka u poslovnim knjigama i godišnjem finansijskom izvještaju nije iskazala troškove zakupnine poslovnih prostorija koje je koristila u Laktašima, a koji su, prema podacima iz ugovora o zakupu poslovnih prostorija, iznosili 3.000,00 KM.
4. Troškovi zakupa poslovnog prostora koji je koristio OO Vogošća iskazani su u većem iznosu za 800,00 KM u odnosu na stvarne troškove. Stranka je u poslovnim

knjigama, na kontu 40120, mjesto troška: *Troškovi zakupnine za Glavni odbor* i mjesto troška: *OO Vogošća*, evidentirala troškove u ukupnom iznosu od 3.608,00 KM, dok su troškovi zakupnine za korištenje poslovnog prostora, prema podacima koje je dostavila Opština Vogošća, iznosili 2.808,00 KM.

5. Socijaldemokratska partija Bosne i Hercegovine je u korigovanim Obrascima 4.1 iskazala troškove zakupnine poslovnih prostorija koje je koristila u Novom Sarajevu, Jablanici, Ključu i Ilijašu, ali isti evidentirani u poslovnim knjigama.
6. Stranka nije iskazala troškove zakupnine poslovnih prostorija koje su koristili OO Ilidža i OO Lukavac, a koji su, prema podacima koje su dostavile ove opštine, iznosili 982,80 KM, odnosno 843,60 KM.

Isto tako, ustanovljeno je da je stranka troškove zakupnine poslovnih prostorija koje su koristili sljedeći organizacioni odbori SDP BiH iskazala u manjem iznosu u odnosu na ugovorenu cijenu zakupa: OO Teslić 92,04 KM, OO Kalesija 235,88 KM, OO Centar Sarajevo 763,60 KM, OO Doboj 47,36 KM, OO Živinice 535,43 KM, OO Sanski Most 149,79 KM i OO Konjic 630,12 KM, dok su troškovi zakupnine poslovnih prostorija koje je koristio OO Gradačac iskazani u većem iznosu za 1.723,02 KM u odnosu na stvarne.

U postupku pregleda godišnjeg finansijskog izvještaja nije moglo biti ustanovljeno koliko su iznosili troškovi zakupnine poslovnih prostorija koje su koristili organizacioni dijelovi stranke u Kiseljaku, Bihaću, Čapljini, Tešnju i Kaknju jer stranka nije dostavila ugovore o zakupu.

- Politička stranka je u Obrascu 4.1 iskazala troškove OO SDP Drvar u ukupnom iznosu od 2.625,00 KM, i to: troškove platnog prometa u iznosu od 165,00 KM i ostale rashode u iznosu od 2.460,00 KM. Uvidom u dostavljenu dokumentaciju ustanovljeno je da su dana 10. 11. 2020. godine isplaćena sredstva u iznosu od 2.460,00 KM za rad u osnovnim organizacijama, te da je dana 12. 02. 2021. godine dostavljeno Pravdanje novčanih sredstava u kojem je navedeno da su sredstva utrošena u svrhu prikupljanja potpisa za izbornu kampanju tokom Opštinskih izbora 2020–2024. u Drvaru.

Na osnovu isplatnice i pravdanja, politička stranka je proknjižila isplatu iz blagajne na kontu 1001083 – *Blagajna – OO SDP Drvar*, te je evidentirala rashode u iznosu od 2.460,00 KM na kontu 408442 – *Pomoć mjesnim odborima*.

- U godišnjem finansijskom izvještaju, Socijaldemokratska partija Bosne i Hercegovine je iskazala humanitarne rashode u ukupnom iznosu od 44.200,19 KM. Uvidom u poslovne knjige stranke, ustanovljeno je da su humanitarni rashodi evidentirani na kontu 4060 – *Humanitarni rashodi – pomoći* u iznosu od 42.930,19 KM i kontu 4061 – *Pomoć organizacijama* u iznosu od 5.655,00 KM, odnosno ukupno 48.585,19 KM.

U uzetom uzorku, blagajničkim nalozima za isplatu Gradskog odbora SDP BiH Tuzla, ustanovljeno je da su vršene isplate novčane pomoći fizičkim licima, pomoći penzionerima, mjesnim zajednicama i osnovnim organizacijama GO SDP BiH Tuzla, a na osnovu pojedinačnih molbi i zahtjeva. Takođe, uvidom u poslovne knjige ustanovljeno je da je u izvještajnom periodu Gradski odbor SDP BiH Tuzla isplatio humanitarne rashode-pomoći u ukupnom iznosu od 14.055,01 KM.

1. Uvidom u pojedinačne zahtjeve ustanovljeno je da su novčane pomoći u iznosu od 6.150,00 KM isplaćene fizičkim licima, u gotovini, putem blagajne, bez prateće dokumentacije o zdravstvenom stanju ili socijalnom statusu lica kojima se pomoć isplaćuje. Za sredstva u iznosu od 1.050,00 KM koja su su isplaćena fizičkim licima uz zahtjeve za pomoć je dostavljena i medicinska dokumentacija, te su pomoći isplaćene putem transakcijskog računa.

2. Sredstva u iznosu od 550,00 KM isplaćena su putem transakcijskog računa udruženjima, 200,00 KM je isplaćeno gotovinski udruženju, dok su sredstva u ukupnom iznosu od 1.300,00 KM isplaćena kao podrška SDP-a penzionerima putem transakcijskog računa.
3. Kada je riječ o isplatama sredstava mjesnim zajednicama, sredstva u iznosu od 2.800,00 KM su, izuzev isplate Savjetu MZ Tušanj u iznosu od 200,00 KM, isplaćena gotovinski, iz blagajne, a na osnovu zahtjeva osnovnih organizacija GO SDP BiH Tuzla. Pored navedenog, ustanovljeno je da pojedini zahtjevi nisu potpisani niti sadrže pečat mjesne zajednice, već su potpisani kao „Savjet MZ“.
4. Dana 31. 12. 2021. godine iz blagajne su isplaćena sredstva u ukupnom iznosu od 1.500,00 KM za 10 osnovnih organizacija GO SDP BiH Tuzla, a na osnovu Odluke o novčanoj pomoći osnovnim organizacijama za provođenje redovnih aktivnosti i organizaciju obilježavanja praznika.

Uvidom u poslovne knjige stranke nije ustanovljeno da je na isplaćena sredstva fizičkim licima, koja imaju karakter ličnih primanja, obračunat i plaćen porez na dohodak.

S obzirom na to da stranka u organizacionoj strukturi nema mjesne odbore, te da mjesni odbori (osnovne organizacije, forumi žena i forumi mladih) djeluju u okviru opštinskih/gradskih/kantonálnih odbora, u poslovnim knjigama su isplate trebale biti evidentirane na kontu *Potraživanja od mjesnih odbora* do momenta dostavljanja računa za utrošena sredstva. Tek po dostavljanju računa za usluge i/ili robe, stranka je troškove trebala evidentirati u poslovnim knjigama i to po vrsti troška i u iznosu stvarnog troška, te ih iskazati u finansijskom izvještaju u skladu s odredbama člana 22. Pravilnika.

- Stranka je na kontu 40895 – *Rashodi prethodnih godina* evidentirala rashode u ukupnom iznosu od 102.059,49 KM, što ukazuje na to da stranka ne vodi pravovremene evidencije o svojim rashodima i obavezama.

Uvidom u pojedine račune i dokumentaciju na osnovu koje je izvršeno knjiženje rashoda na kontu 40895 – *Rashodi prethodnih godina* za OO SDP Gradačac, OO Gračanica, GO Banja Luka i OO Zavidovići, koje je politička stranka dostavila u postupku pregleda finansijskog izvještaja, ustanovljeno je da je stranka izvršila knjiženje računa za telefonske usluge, kancelarijski materijal, električnu energiju, grijanje, reprezentaciju, cvijeće i sl. iz 2020. godine, te račune za izbornu kampanju za Lokalne izbore 2020. godine, kako slijedi:

1. Uvidom u pojedine račune OO SDP Gradačac koje je politička stranka na kontu 40895 – *Rashodi prethodnih godina* iskazala u iznosu od 3.538,11 KM, ustanovljeno je da su na ovom kontu evidentirani troškovi iz 2020. godinu za telefonske usluge, kancelarijski materijal, cvijeće, te promociju kandidata za Lokalne izbore 2020. godine.
2. Na kontu 40895 – *Rashodi prethodnih godina* za OO Gračanica, koji su iskazani u ukupnom iznosu od 25.192,52 KM, evidentirani su računi iz 2020. godine za telefonske usluge, električnu energiju, grijanje, reprezentaciju, kancelarijski materijal, te računi za izbornu kampanju za Lokalne izbore 2020. godine.
3. Na kartici konta 40895 za GO Banja Luka evidentirani su rashodi po računu za telefonske usluge za decembar 2020. godine, te isplate fizičkom licu Saši Grbiću, koordinatore za posmatrače i biračke odbore, u ukupnom iznosu od 1.000,00 KM. Fizičkom licu Saši Grbiću dana 10. 11. 2020. godine isplaćena su sredstva u iznosu od 300,00 KM gotovinski iz blagajne, o čemu je sačinjen nalog isplate broj 07, te dana

11. 11. 2020. godine sredstva u iznosu od 700,00 KM, o čemu je sačinjena priznanica 35/22.

Činjenica da su isplate koje su izvršene iz blagajne u toku 2020. godine proknjižene tek u 2021. godini ukazuje na to da politička stranka u poslovnim knjigama nije pravovremeno evidentirala poslovne promjene, odnosno da nema pravilne evidencije o poslovanju gotovim novcem.

4. Kontrolom računa koji su evidentirani na kontu 40895 za OO Zavidovići, a koje je politička stranka dostavila u toku obavljanja pregleda, ustanovljeno je da su u poslovnim knjigama evidentirani i računi OO Zavidovići iz 2020. godine za usluge kopiranja, zakupa sale, reprezentaciju, kancelarijski materijal, električnu energiju, te račun za fotografisanje kandidata za opštinsko vijeće za izbore 2020. godine.
5. Na kontu 40895 – *Rashodi prethodnih godina* Socijaldemokratska partija Bosne i Hercegovine proknjižila je i otpis potraživanja od Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine u iznosu od 12.100,00 KM, koja je politička stranka pogrešno vodila u svojim poslovnim knjigama.

Takođe, politička stranka je na istom kontu evidentirala i otpis obaveza prema dobavljačima *Avaz Roto Press* d. o. o. u iznosu od 3.878,00 KM i Obrt „Megal-in“ u iznosu od 15.200,00 KM, i to kao storno troška, čime je ukupne rashode iskazala u manjem iznosu od ostvarenih.

- Uvidom u analitičku karticu konta 3000 – *Obaveze prema dobavljačima* za partnera 02584 (*Kartično plaćanje*), ustanovljeno je da stranka na ovoj kartici ima preplatu u iznosu od 24.403,31 KM, od čega se na početno stanje odnosi 13.914,38 KM, a 10.488,93 KM predstavlja kartično plaćanje u toku 2021. godine.

Činjenica da je riječ o kartičnom plaćanju računa, ukazuje na to da je stranka platila robe ili usluge, ali da nije proknjižila račune, tj. troškove u svojim poslovnim knjigama.

- (10) Socijaldemokratska partija Bosne i Hercegovine nije u godišnjem finansijskom izvještaju i poslovnim knjigama pravilno iskazala obaveze prema dobavljačima, čime je prekršila odredbe člana 24. Pravilnika.

U godišnjem finansijskom izvještaju politička stranka je iskazala ukupne obaveze na dan 31. 12. 2021. godine u iznosu od 1.951.577,67 KM, što ne odgovara podacima iskazanim u Bilansu stanja na dan 31. 12. 2021. godine. U Bilansu stanja na dan 31. 12. 2021. godine Socijaldemokratska partija Bosne i Hercegovine je iskazala ukupne obaveze u iznosu od 2.045.566,00 KM. U poslovnim knjigama koje vodi Organizacija SDP BiH Brčko distrikta BiH iskazane su obaveze ovog organizacionog dijela po osnovu neto honorara u iznosu od 173,88 KM, te preplata prema dobavljačima u iznosu od 447,39 KM.

Uvidom u poslovne knjige ustanovljeno je da je stranka, kao i u poslovnim knjigama za 2020. godinu, umjesto salda po početnom stanju prenijela iznos dugovne i potražne strane iz prethodnog perioda, čime je ukupan promet po karticama obaveza prema dobavljačima iskazala u većem iznosu u odnosu na ostvareni promet u 2021. godini. Pored navedenog, ustanovljeno je da stranka nije usaglašavala obaveze s dobavljačima, tako da u poslovnim knjigama na analitičkim karticama obaveza prema dobavljačima ima iskazane i preplate, što ukazuje na to da nema potpune i pravilne evidencije o svojim rashodima i obavezama.

Na osnovu dostavljenih izvoda otvorenih stavki, ustanovljeno je sljedeće:

- Podaci o obavezama prema dobavljaču „Zavod za planiranje i izgradnju Općine Kakanj“, koje stranka iskazuje u svojim poslovnim knjigama i godišnjem finansijskom izvještaju, ne odgovaraju podacima koje je dostavio dobavljač.
- U Obrascu 5.2 (*Ostale obaveze*) godišnjeg finansijskog izvještaja politička stranka je iskazala obaveze prema dobavljaču „Zavod za planiranje i izgradnju Općine Kakanj“ u iznosu od 11.437,48 KM, dok u poslovnim knjigama stranka iskazuje obaveze u iznosu od 9.805,00 KM. Prema podacima iz Izvoda otvorenih stavki na dan 31. 12. 2021. godine, potraživanja pravnog lica „Zavod za planiranje i izgradnju Općine Kakanj“ od OO SDP BiH Kakanj iznose 10.167,54 KM.
- U godišnjem finansijskom izvještaju stranka je iskazala obaveze prema dobavljaču „Metromedia“ d. o. o., Sarajevo u iznosu od 186.566,30 KM. Uvidom u Izvod otvorenih stavki koji je dostavio dobavljač, ustanovljeno je da obaveze stranke na dan 31. 12. 2021. godine iznose 263.039,65 KM. Stranka je osporila obaveze u iznosu od 70.681,85 KM koje se prema navodima stranke odnose na kamatu.
  - Stranka u poslovnim knjigama iskazuje obaveze prema dobavljaču „Restoran Dubrovnik“ Zenica u iznosu od 6.613,78 KM. Prema podacima iz Izvoda otvorenih stavki na dan 31. 12. 2021. godine koji je dostavio dobavljač, obaveze Socijaldemokratske partije Bosne i Hercegovine prema dobavljaču „Restoran Dubrovnik“ Zenica iznose 6.693,78 KM.
  - Organizacija SDP BiH Brčko distrikta BiH je iz svojih poslovnih knjiga iskazala obaveze prema dobavljaču Radiotelevizija „HIT“ Brčko, te na dan 31. 12. 2021. godine nema obaveze prema ovom dobavljaču. Uvidom u podatke koje je dostavio dobavljač „HIT“ d. o. o., Brčko distrikt BiH ustanovljeno je da obaveze Organizacije SDP BiH Brčko distrikta BiH na dan 31. 12. 2021. godine iznose 183,76 KM.
  - U Obrascu 5 stranka je iskazala obaveze prema dobavljaču „Megal“ u iznosu od 9.802,60 KM. Uvidom u poslovne knjige, ustanovljeno je da je na analitičkoj kartici obaveza prema dobavljaču „Megal“ iskazana preplata u iznosu od 6.876,97 KM.

Socijaldemokratska partija Bosne i Hercegovine nije dostavila izvode otvorenih stavki na dan 31. 12. 2021. godine, već analitičke kartice obaveza prema dobavljačima iz svojih poslovnih knjiga, kako slijedi: „Nezavisne novine“, „Megal“, „Adverto media“, „Euro master“ d. o. o., RTV „USK“, „Eso promet“ d. o. o. i SUR „Dubrovnik“. Za dobavljača SUR „Dubrovnik“ stranka je navela da je dobavljač ugašen, dok je za dobavljača „Eso promet“ d. o. o. dostavila kopiju računa.

- (11) Uvidom u finansijsku dokumentaciju političke stranke i knjigovodstvene isprave ustanovljeni su nedostaci kod dijela računa dobavljača koji su knjigovodstvene isprave o nastalim poslovnim događajima. Takođe, ustanovljeno je da računi nisu ovjereni za knjiženje i plaćanje, niti je pisanim aktom uređen način trošenja finansijskih sredstava stranke. Na računu dobavljača „Eso-promet“ d. o. o., Stolac, broj 76/21 od 15. 03. 2021. godine u iznosu od 442.792,35 KM navedeno je „fakturisanje građevinskih radova... Hotel Stolac“. Uz račun je izdat i fiskalni račun 3168 od 31. 03. 2021. godine. Račun dobavljača nije ovjeren od strane Socijaldemokratske partije Bosne i Hercegovine, odnosno ne sadrži potpis primaoca kojim se potvrđuje prijem građevinskih radova. Na računu nisu navedeni izvedeni građevinski radovi, niti specifikacije vrste materijala i pojedinačne količine materijala. Pored navedenog, račun nije ovjeren za knjiženje, a proknjižen je na analitičkoj kartici konta 00105 – *Zgrada Stolac*.

Troškovi izborne kampanje na prijevremenim izborima za načelnika opštine Travnik

Socijaldemokratska partija Bosne i Hercegovine je u koaliciji s Političkom organizacijom Narod i pravda i Našom strankom učestvovala na prijevremenim izborima za načelnika opštine Travnik, koji su održani 2021. godine.

Prema odredbama člana 15.10 Izbornog zakona BiH, Socijaldemokratska partija Bosne i Hercegovine je u svrhu izborne kampanje za prijevremene izbore za načelnika opštine Travnik, kao članica koalicije, mogla da potroši sredstva u iznosu od 4.765,10 KM.

Prema podacima i dokumentaciji koju je dostavila stranka, ustanovljeno je da su njeni troškovi izborne kampanje za prijevremene izbore za načelnika u opštini Travnik iznosili 2.396,13 KM.

3. SAVEZ ZA BOLJU BUDUĆNOST BIH (Kod 1182)

Prema podacima iz godišnjeg finansijskog izvještaja, Savez za bolju budućnost BiH se finansirao iz sljedećih izvora:

Redni broj	Izvori finansiranja	Iznos (KM)	Struktura (%)
1.	Članarina	22.591,84	2,66
2.	Prilozi fizičkih lica (3-a)	25.997,00	3,06
3.	Prilozi pravnih lica (3-b)	0,00	0,00
4.	Prihodi od imovine (3-c)	0,00	0,00
5.	Prihodi od dobiti preduzeća u vlasništvu političke stranke (3-d)	0,00	0,00
6.	Prihodi od poklona (3-e)	25.798,16	3,03
7.	Prihodi iz budžeta (3-f)	773.858,02	91,05
8.	Prihodi od propagande (3-g)	0,00	0,00
I	Ukupni prihodi (1-8)	848.245,02	99,80
II	Ostali prihodi i drugo	1.622,15	0,20
	Izvori finansiranja (I+II)	849.907,17	100,00

Pregledom godišnjeg finansijskog izvještaja za 2021. godinu, ustanovljeno je da je Savez za bolju budućnost BiH prekršio odredbe člana 4, stav (1), člana 6, stav (5), člana 8, stav (4), člana 11, stav (1) i člana 12, stav (1) i stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

a) Savez za bolju budućnost BiH je finansijska sredstva u iznosu od 64.615,14 KM utrošio mimo ustanovljenog Programa utroška sredstava za 2021. godinu, dok za sredstva u iznosu od 31.115,02 KM nije ustanovljeno da su utrošena isključivo za ostvarivanje ciljeva političke stranke, čime su prekršene odredbe člana 4, stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

(1) Stranka je u godišnjem finansijskom izvještaju za 2021. godinu iskazala ukupne rashode u iznosu od 653.863,31 KM.

Uvidom u Program utroška sredstava za 2021. godinu koji je dostavio Savez za bolju budućnost BiH, ustanovljeno je da je stranka planirala troškove u ukupnom iznosu od 915.787,00 KM.

Analizom dostavljenog Programa utroška sredstava za 2021. godinu, ustanovljeno je da stranka nije planirala sve troškove, a da je pojedine troškove ostvarila u većem iznosu od planiranih, kako slijedi:

Stranka je u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala troškove prethodnih godina u iznosu od 2.973,23 KM, ostale nematerijalne troškove u iznosu od 463,89 KM, ostale rashode u iznosu od 140,19 KM i troškove obezbjeđenja u iznosu od 1.216,10 KM, koje nije planirala Programom utroška sredstava za 2021. godinu.

Stranka je planirala troškove električne energije, goriva i maziva u iznosu od 15.000,00 KM, a ostvarila je troškove električne energije u iznosu od 6.214,72 KM i troškove goriva i maziva u iznosu od 10.930,27 KM, što je za 2.144,99 KM više od planiranih troškova.

Savez za bolju budućnost BiH planirao je troškove ostalih zakupnina u iznosu od 3.000,00 KM, a u 2021. godini navedene troškove je ostvario u iznosu od 6.965,70 KM, što je za 3.965,70 KM više u odnosu na sredstva planirana Programom utroška sredstava.

Savez za bolju budućnost BiH je troškove reklame i propagande planirao u iznosu od 17.000,00 KM, a ostvario ih je u iznosu od 26.252,97 KM, što je za 9.252,97 KM više u odnosu na plan.

Stranka je troškove knjigovodstvenih usluga iskazala u iznosu većem za 669,24 KM u odnosu na planirani iznos. Programom utroška sredstava za 2021. godinu, troškovi knjigovodstvenih usluga planirani su u iznosu od 14.040,00 KM, a stranka ih je, u obrascima godišnjeg finansijskog izvještaja, iskazala u iznosu od 14.709,24 KM.

Planirane troškove usluga stranka je prekoračila za 6.607,91 KM. U Programu utroška sredstava troškovi usluga planirani su u iznosu od 3.000,00 KM, a ostvareni su u iznosu od 9.607,91 KM.

Savez za bolju budućnost BiH je troškove reprezentacije planirao u iznosu od 20.000,00 KM. U Obrascu 4.1 godišnjeg finansijskog izvještaja za 2021. godinu stranka je troškove reprezentacije iskazala u iznosu od 32.896,46 KM, što je za 12.896,46 KM više u odnosu na planirana sredstva.

Savez za bolju budućnost BiH je u Programu utroška sredstava planirao troškove bruto plata zaposlenih u iznosu od 183.216,00 KM, a u Obrascu 4.1 godišnjeg finansijskog izvještaja ove troškove je iskazao u iznosu od 200.918,68 KM, odnosno više za 17.702,68 KM od planiranih.

Planirane troškove poreza i drugih obaveza stranka je prekoračila za 146,78 KM. Stranka je ostvarila troškove poreza i drugih obaveza u iznosu od 1.146,78 KM, a planirala ih je u iznosu od 1.000,00 KM.

Savez za bolju budućnost BiH je planirao troškove zakupnine vozila u iznosu od 14.040,00 KM, a ostvario ih je u iznosu od 20.475,00 KM, što je za 6.435,00 KM više od planiranih troškova.

- (2) Centrala stranke je u toku 2021. godine isplatila troškove dnevnica u inostranstvu u iznosu od 14.370,00 KM, putne troškove u inostranstvu u iznosu od 3.751,46 KM i usluge noćenja u iznosu od 12.993,56 KM.

Uvidom u putne naloge koji su izdati Edisu Ramoviću, ustanovljeno je da je navedeno lice više puta u toku 2021. godine putovalo u Crnu Goru (Tivat) i Hrvatsku (Zagreb), te da su mu po tom osnovu isplaćene dnevnice u iznosima od 100,00 KM do 800,00 KM. Takođe, uvidom u putne naloge, ustanovljeno je da je kao svrha putovanja navedeno obavljanje

službenog posla, a na pojedinim računima za smještaj je kao korisnik smještaja naveden je naziv stranke, a ne lice koje je upućeno na službeni put.

Na osnovu navedenog nije bilo moguće utvrditi u koju svrhu su korištena finansijska sredstva stranke, odnosno da li su sredstva stranke utrošena isključivo za ostvarivanje ciljeva političke stranke.

- b) Savez za bolju budućnost BiH je prekršio odredbe člana 6, stav (5) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Uvidom u poslovne knjige i kontrolom izvoda s transakcijskih računa stranke ustanovljeno je da je fizičko lice Fahrudin Radončić više puta u toku godine uplatio sredstva na račun stranke i to: dana 19. 01. 2021. godine donaciju u iznosu od 10.000,00 KM, dana 26. 01. 2021. godine donaciju u iznosu od 5.000,00 KM i dana 21. 12. 2021. godine članarinu u iznosu od 2.500,00 KM. Ukupan iznos uplaćenih sredstava od fizičkog lica Fahrudina Radončića, predsjednika stranke, u toku 2021. godine iznosio je 17.500,00 KM.

Kako je ukupan iznos sredstava, uključujući i članarinu, koje je član političke stranke u toku jedne kalendarske godine uplatio na račun političke stranke veći za 2.500,00 KM od zakonom dozvoljenog iznosa, Savez za bolju budućnost BiH je prekršio odredbe člana 6, stav (5) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

- c) Savez za bolju budućnost BiH prekršio je odredbe člana 8, stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Na osnovu pregleda finansijskog izvještaja, ustanovljeno je da je Savez za bolju budućnost BiH primio prilog u iznosu od 15.000,00 KM od pravnog lica koje je sklopilo ugovore o javnim nabavkama roba s organima izvršne vlasti na svim nivoima u Bosni i Hercegovini, a čija je vrijednost veća od 10.000,00 KM, čime je prekršio odredbe člana 8, stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Stranka je u godišnjem finansijskom izvještaju za 2021. godinu iskazala nenovčanu donaciju pravnog lica *Robot general trading Co d. o. o.*, Sarajevo u iznosu od 15.000,00 KM. Navedeno pravno lice je dana 14. 04. 2021. godine donijelo odluku o otpisu duga Savezu za bolju budućnost BiH u iznosu od 15.000,00 KM, na osnovu koje je stranka u poslovnim knjigama isknjižila obavezu prema ovom pravnom licu i iskazala prihod od nenovčane donacije.

Uvidom u podatke koje su dostavili Opština Bratunac i Služba za zajedničke poslove institucija BiH, pravno lice *Robot general trading Co d. o. o.*, Sarajevo je tokom 2021. godine imalo sklopljen Ugovor s Opštinom Bratunac o nabavci i isporuci sredstava za higijenu i namirnica za bife Opštinske uprave Bratunac i nabavci namirnica za potrebe organizovanja prijema, manifestacija i sl. ukupne vrijednosti od 18.029,10 KM i Okvirni sporazum o nabavci voća i povrća sa Službom za zajedničke poslove institucija BiH u vrijednosti od 240.798,09 KM.

- d) Pregledom finansijskog izvještaja, ustanovljeno je da Savez za bolju budućnost BiH nije u poslovnim knjigama vodio pravilne i potpune evidencije o gotovom novcu, prihodima, rashodima i obavezama, te obrasce godišnjeg finansijskog izvještaja za 2021. godinu nije popunio u skladu s odredbama Pravilnika, čime je prekršio odredbe člana 11, stav (1) i člana 12, stav (1) i stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

- (1) Savez za bolju budućnost BiH nije u Obrascu 2 (*Pregled prometa svih transakcijskih računa političke stranke*) iskazao tačne podatke o svojim transakcijskim računima, čime je prekršio odredbe člana 11. Pravilnika.

Naime, Savez za bolju budućnost BiH je u Obrascu 2 promet ostvaren putem transakcijskog računa broj 1027080000035947 kod Union banke d. d., Sarajevo iskazao kao promet transakcijskog računa broj 1020500000113197 kod Union banke d. d., Sarajevo koji je ugašen 10. 01. 2017. godine. Takođe, stranka je promet ostvaren putem transakcijskog računa broj 5520251477796263 kod *Addiko* banke a. d., Banja Luka iskazala kao promet transakcijskog računa broj 1321002023258212 kod NLB banke d. d., Sarajevo.

- Stranka je u godišnjem finansijskom izvještaju prijavila transakcijski račun broj 1020500000113197 kod Union banke d. d., Sarajevo, za koji je ustanovljeno da je ugašen 10. 01. 2017. godine. Za navedeni račun stranka je iskazala početno stanje u iznosu od 292,95 KM, ukupan promet ulaza u iznosu 5.900,00 KM, ukupan promet izlaza u iznosu 5.578,50 KM i stanje na dan 31. 12. 2021. godine u iznosu od 614,45 KM, što su podaci koji odgovaraju prometu po transakcijskom računu broj 1027080000035947 kod Union banke d. d., Sarajevo.
- Savez za bolju budućnost BiH je u godišnjem finansijskom izvještaju dva puta prijavio transakcijski račun broj 1321002023258212 kod NLB banke d. d., Sarajevo s dva različita prometa. Kontrolom izvoda s transakcijskog računa broj 5520251477796263 kod *Addiko* banke, koje je stranka dostavila, ustanovljeno je sljedeće: početno stanje u iznosu od 30,00 KM, ukupan promet izlaza u iznosu od 30,00 KM i saldo na dan 31. 12. 2021. godine u iznosu od 0,00 KM, što odgovara prometu koji je stranka iskazala kao jedan od prometa po transakcijskom računu broj 1321002023258212 kod NLB banke d. d., Sarajevo.

(2) Na osnovu obavljenog pregleda, ustanovljeno je da stranka u Obrascima 3 (*Izvori finansiranja*) i 3-a (*Prilozi fizičkih lica*) nije navela tačne podatke o uplaćenim članarinama i priložima fizičkih lica, čime je prekršila odredbe članova 13. i 14. Pravilnika.

Savez za bolju budućnost BiH je u godišnjem finansijskom izvještaju iskazao članarinu u iznosu od 22.591,84 KM i prihode od donacija u iznosu od 25.997,00 KM.

Kontrolom izvoda s transakcijskih računa i dostavljene dokumentacije, ustanovljeno je da je stranka primila članarinu u iznosu od 22.027,84 KM i prihode od donacija u iznosu od 26.561,00 KM.

Pregledom finansijskog izvještaja i izvoda s transakcijskih računa, ustanovljeno je sljedeće:

1. Stranka je u Obrascu 3-a iskazala da je primila donaciju fizičkog lica Kenana Alijagića u iznosu od 680,00 KM, za koju je izdala potvrdu o uplati donacije. Kontrolom izvoda s transakcijskog računa ustanovljeno je da je Kenan Alijagić na ime članarine uplatio iznos od 168,00 KM, a na ime donacije iznos od 1.112,00 KM.
2. Stranka je u Obrascu 3-a iskazala da je primila donaciju fizičkog lica Rifata Čabrića u iznosu od 1.120,00 KM, za koju je izdala potvrdu o uplati donacije. Kontrolom izvoda s transakcijskog računa ustanovljeno je da je Rifat Čabrić uplatio na ime članarine iznos od 24,00 KM, a na ime donacije iznos od 1.280,00 KM.
3. Stranka je u Obrascu 3-a iskazala da je primila donaciju fizičkog lica Faruka Ćupine u iznosu od 28,00 KM, za koju je izdala potvrdu o uplati donacije. Kontrolom izvoda s transakcijskog računa ustanovljeno je da je Faruk Ćupina na račun stranke uplatio 308,00 KM članarine, a da u toku 2021. godine nije dao donaciju Savezu za bolju budućnost BiH.

Takođe, kontrolom izdatih potvrda o primljenim priložima fizičkih lica, ustanovljeno je da stranka u potvrdama nije navela tačne podatke o donatorima ili nije navela sve potrebne

podatke o donatorima (broj lične karte i adresa), odnosno podatke o iznosima uplaćenih priloga, čime je prekršila odredbe člana 6. Pravilnika.

Uvidom u izdate potvrde, ustanovljeno je da u potvrdama o uplatama donacija za 13 donatora-fizičkih lica nedostaju podaci o broju lične karte i/ili adresi donatora, dok je za navedena tri lica u potvrdama iskazan pogrešan iznos priloga.

- (3) Savez za bolju budućnost BiH u Obrascu 3-e (*Nenovčane donacije i računi koje stranka nije imala obavezu platiti*) godišnjeg finansijskog izvještaja nije iskazao tačan iznos primljenih nenovčanih donacija, čime je prekršio odredbe članova 13. i 18. Pravilnika.

Pregledom poslovnih knjiga i Obrasca 3-e godišnjeg finansijskog izvještaja ustanovljeno je da je stranka kao nenovčanu donaciju iskazala prihod po osnovu korištenja poslovnog prostora bez naknade u Visokom u iznosu od 1.008,00 KM. Uvidom u Ugovor o zakupu poslovnog prostora kojim pravo raspolaganja ima Grad Visoko, broj 03-1-19-118/20 od 16. 07. 2020. godine, ustanovljeno je da je poslovni prostor dat stranci u zakup i to uz mjesečnu naknadu od 158,42 KM.

Na osnovu naprijed navedenog, ustanovljeno je da politička stranka nije ostvarila prihode po osnovu korištenja poslovnog prostora bez naknade u Visokom u iznosu od 1.008,00 KM, čime je prihode od nenovčanih donacija iskazala u većem iznosu za 1.008,00 KM u odnosu na ostvarene.

- (4) U Obrascu 3-f (*Prihodi iz budžeta*) stranka nije pravilno iskazala prihode iz budžeta kantona i opština, čime je prekršila odredbe člana 19. Pravilnika.

- Savez za bolju budućnost BiH je u godišnjem finansijskom izvještaju iskazao prihode iz budžeta Kantona Sarajevo u iznosu od 65.729,55 KM i Zeničko-dobojskog kantona u iznosu od 42.680,23 KM.

Uvidom u izvode s transakcijskog računa ustanovljeno je da je stranka iz budžeta Kantona Sarajevo u 2021. godini primila sredstva u iznosu od 71.862,89 KM, dok je iz budžeta Zeničko-dobojskog kantona primila sredstva u iznosu od 36.546,89 KM.

- Stranka je u Obrascu 3-f godišnjeg finansijskog izvještaja iskazala prihode iz budžeta Opštine Novi Grad u iznosu od 1.562,49 KM, budžeta Opštine Novi Grad Sarajevo u iznosu od 1.333,32 KM i budžeta Opštine Novo Sarajevo u iznosu od 7.296,34 KM.

Kontrolom izvoda s transakcijskog računa, ustanovljeno je da Savez za bolju budućnost BiH iz budžeta Opštine Novi Grad u toku 2021. godine nije primio finansijska sredstva, dok je iz budžeta Opštine Novi Grad Sarajevo primio sredstva u iznosu od 3.333,32 KM. Stranka je iz budžeta Opštine Novo Sarajevo primila sredstva u iznosu od 6.858,84KM.

- (5) Savez za bolju budućnost BiH je u godišnjem finansijskom izvještaju iskazao ostale prihode u iznosu od 1.662,15 KM.

Uvidom u dostavljenu dokumentaciju i poslovne knjige, ustanovljeno je da ostali prihodi iznose 65,10 KM, a odnose se na otpis duplo knjiženog računa iz ranijih godina u iznosu 65,00 KM i otpisa sitnih salda u iznosu od 0,10 KM.

Prema izjavi knjigovođe, stranka je, u godišnjem finansijskom izvještaju, kao ostali prihod iskazala korekciju knjiženog predračuna dobavljača *Murix* d. o. o. u iznosu od 1.597,05 KM, a koju je izvršila u poslovnim knjigama u 2020. godini i iskazala u godišnjem finansijskom izvještaju u 2020. godini.

Savez za bolju budućnost je u godišnjem finansijskom izvještaju iskazao ostale prihode u većem iznosu za 1.597,05 KM od stvarnih, čime je prekršio odredbe člana 13. Pravilnika.

- (6) Uvidom u ugovore o zakupu poslovnih prostora ustanovljeno je da stranka u poslovnim knjigama i godišnjem finansijskom izvještaju nije iskazala sve troškove zakupa poslovnih prostora koje su koristili opštinski i gradski odbori: Breza, Novo Sarajevo, Novi Grad Sarajevo, Zavidovići, Ključ, Tuzla, Živinice, Vogošća i Visoko, čime je prekršila odredbe članova 21. i 22. Pravilnika.
- Savez za bolju budućnost BiH iskazao je troškove zakupa poslovnog prostora u Brezi u iznosu od 39,29 KM. Uvidom u podatke i Ugovor o zakupu poslovnih prostorija od 08. 07. 2020. godine, ustanovljeno je da mjesečni zakup iznosi 39,29 KM, odnosno trošak zakupa za 2021. godinu iznosi 157,16 KM, što je za 117,87 KM više od iznosa koji je stranka iskazala u godišnjem finansijskom izvještaju.
  - Stranka je iskazala troškove zakupa za poslovni prostor koji je koristio organizacioni odbor u Opštini Novo Sarajevo u iznosu od 1.908,00 KM. Prema podacima koje je dostavila Opština Novo Sarajevo, ustanovljeno je da je mjesečni zakup iznosio 173,95 KM, odnosno troškovi zakupa za 2021. godinu iznosili su 2.087,40 KM, što je za 179,40 KM više od iskazanog iznosa.
  - Savez za bolju budućnost BiH iskazao je troškove zakupa poslovnog prostora u Opštini Novi Grad Sarajevo u iznosu od 561,60 KM. Uvidom u Ugovor o zakupu poslovnog prostora od 01. 11. 2021. godine, ustanovljeno je da je mjesečni zakup iznosio 351,00 KM, odnosno da su troškovi zakupa za 2021. godinu iznosili 702,00 KM.
  - Prema podacima koje je dostavio Grad Zavidovići, ustanovljeno je da je zakup poslovnog prostora koji je stranka koristila u Zavidovićima iznosio 230,00 KM mjesečno, tj. 2.760,00 KM godišnje. Stranka je u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala troškove zakupa za poslovni prostor u Zavidovićima u iznosu od 2.744,40 KM.
  - Stranka nije iskazala troškove zakupa poslovnog prostora koji je koristila u Ključu u iznosu od 300,00 KM.
  - Stranka je iskazala troškove zakupa poslovnog prostora koji koristi Gradski odbor Tuzla za 23,08 KM manje od stvarnih troškova. Uvidom u dopis Grada Tuzle, ustanovljeno je da Savez za bolju budućnost BiH koristi poslovni prostor u Tuzli, površine 179,61 m², uz mjesečni zakup od 210,14 KM, što iznosi 2.311,54 KM godišnje. U godišnjem finansijskom izvještaju stranka je iskazala troškove zakupa poslovnog prostora u Tuzli u iznosu od 2.288,46 KM.
  - Uvidom u dostavljene podatke Grada Živinica ustanovljeno je da troškovi zakupa poslovnog prostora iznose 51,76 KM mjesečno, odnosno za 2021. godinu 517,60 KM, a koje stranka nije iskazala u godišnjem finansijskom izvještaju i nije evidentirala u poslovnim knjigama.
  - Savez za bolju budućnost BiH je troškove zakupa poslovnog prostora u Vogošći iskazao u iznosu od 117,00 KM, što je za 1.287,00 KM manje od ugovorene cijene zakupa. Uvidom u Ugovor o zakupu ustanovljeno je da godišnji zakup poslovnog prostora u Vogošći iznosi 1.404,00 KM.

- U godišnjem finansijskom izvještaju Savez za bolju budućnost BiH je iskazao troškove zakupa u Visokom u iznosu od 1.008,00 KM, što je za 893,04 KM manje od ugovorenog iznosa zakupa. Uvidom u poslovne knjige i Ugovor o zakupu s Gradom Visoko, ustanovljeno je da je mjesečni zakup poslovnog prostora iznosio 158,42 KM, odnosno da je godišnji zakup iznosio 1.901,04 KM.

(7) Politička stranka nije vodila potpune i pravovremene evidencije o rashodima, što za rezultat ima pogrešno iskazane rashode u godišnjem finansijskom izvještaju, čime su prekršene odredbe članova 21, 22. i 23. Pravilnika.

U postupku pregleda godišnjeg finansijskog izvještaja, ustanovljeno je da je stranka u poslovnim knjigama za 2021. godinu evidentirala račun iz 2016. godine, a da nije evidentirala sve rashode nastale u toku 2021. godine, što ukazuje na to da dio rashoda stranka nije evidentirala u momentu nastanka.

- Pregledom finansijskog izvještaja i poslovnih knjiga, ustanovljeno je da je Savez za bolju budućnost BiH u poslovnim knjigama evidentirao ukupne troškove u iznosu od 654.756,35 KM, dok je u godišnjem finansijskom izvještaju troškove iskazao u iznosu od 653.863,31 KM.

Kontrolom troškova stranke ustanovljeno je da stranka u godišnjem finansijskom izvještaju nije prijavila dio troškova zakupa poslovnog prostora u Visokom u iznosu od 893,04 KM.

- Savez za bolju budućnost BiH je u godišnjem izvještaju i poslovnim knjigama, zbog pogrešnih evidencija, iskazao manje troškove za iznos od 12.600,00 KM.

Savez za bolju budućnost BiH je u poslovnim knjigama na kontu 128133 – *Potraživanja za takse CIK* evidentirao početno stanje u iznosu od 18.500,00 KM, što je iznos koji je stranka uplatila po osnovu takse za učešće na Lokalnim izborima u 2020. godini. U 2021. godini Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine je izvršila povrat sredstava od takse na račun stranke u iznosu od 5.900,00 KM. Stranka je za ovaj iznos umanjila potraživanje i na dan 31. 12. 2021. godine na kontu 128133 – *Potraživanja za takse CIK* iskazala stanje u iznosu od 12.600,00 KM.

Stranka je trebala zatvoriti potraživanje i u poslovnim knjigama i godišnjem finansijskom izvještaju iskazati trošak po osnovu takse, novčane kazne i sl. u iznosu od 12.600,00 KM.

- Uvidom u poslovne knjige, ustanovljeno je da je stranka u okviru rashoda iz prethodnih godina evidentirala troškove goriva u iznosu od 874,00 KM po računu dobavljača „Karamujić“ d. o. o., Gornji Rahić, Brčko DC, broj 5812/16 od 17. 10. 2016. godine, a koji se odnosi na nabavku dizel goriva u količini od 493,79 litara.

Pored navedenog, ističemo da stranka na kontu 128120 – *Potraživanja za date avanse* na dan 31. 12. 2021. godine iskazuje saldo u iznosu od 57.884,27 KM, što upućuje na to da nije vršila usaglašavanje svojih obaveza s dobavljačima, odnosno da troškovi nisu evidentirani u poslovnim knjigama u periodu u kojem su nastali.

(8) Savez za bolju budućnost BiH nije u godišnjem finansijskom izvještaju evidentirao i u poslovnim knjigama pravilno iskazao obaveze prema dobavljačima na dan 31. 12. 2021. godine, čime je prekršio odredbe člana 24. Pravilnika.

- Stranka je u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala obaveze prema Gradu Visoko u iznosu od 792,10 KM, a prema podacima koje je dostavio Grad Visoko obaveze stranke iznose 2.696,54 KM.
- Stranka je u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala obaveze prema dobavljaču Grad Tuzla, Služba za ekonomski razvoj u iznosu od 325,94 KM. Uvidom u Izvod otvorenih stavki dobavljača, Grad Tuzla sa stanjem na dan 31. 12. 2021. godine, koji je stranka ovjerila, ustanovljeno je da stranka ima preplatu u iznosu od 212,89 KM.
- Uvidom u podatke koje je dostavio Grad Živinice, ustanovljeno je da Grad Živinice od Saveza za bolju budućnost BiH po osnovu zakupa poslovnog prostora potražuje sredstva u iznosu od 67,68 KM, dok stranka, u svojim poslovnim knjigama i godišnjem finansijskom izvještaju, nema evidentiranih obaveza prema ovom dobavljaču.

(9) Pregledom finansijske dokumentacije političke stranke, ustanovljeno je da računi dobavljača, koji su knjigovodstvene isprave o nastalim poslovnim događajima, nisu ovjereni potpisom ovlaštenog lica za knjiženje i plaćanje.

Naime, ustanovljeno je da računi dobavljača „Daani“ d. o. o., Sarajevo, broj 38/21 od 27. 12. 2021. godine u iznosu od 2.550,00 KM, dobavljača „Tradicija“ d. o. o., Višegrad, broj 55/21 od 12. 11. 2021. godine u iznosu od 3.276,00 KM i dobavljača „IC Štamparija Mostar“ d. o. o. , Mostar, broj 21-360-001221 od 12. 11. 2021. godine u iznosu od 2.836,55 KM na osnovu kojih je Savez za bolju budućnost BiH evidentirao i platio troškove reprezentacije nisu ovjereni za knjiženje i nisu potpisani od strane lica koje je robu preuzelo.

(10) Kontrolom blagajne Centrale i odbora stranke u Brčko distriktu BiH ustanovljeno je da blagajnički izvještaji nisu vođeni u skladu s propisima o blagajničkom poslovanju, te da pojedine isplate nisu vršene na osnovu validne dokumentacije.

- Centrala stranke je u toku 2021. godine isplatila troškove dnevnica u inostranstvu u iznosu od 14.370,00 KM, putne troškove u inostranstvu u iznosu od 3.751,46 KM i usluge noćenja u iznosu od 12.993,56 KM, kao što je navedeno u nalazu a), stav (2).

Uvidom u izvršene isplate dnevnica i putnih troškova ustanovljeno je da su oni isplaćeni na osnovu putnih naloga koji su izdati Edisu Ramoviću, Jasminu Kučukoviću, Mustafi Alihodži i Adisu Aliću. Prema podacima iz putnih naloga, navedena lica su više puta u toku 2021. godine putovala u Crnu Goru (Tivat) i Hrvatsku (Zagreb), te su im po tom osnovu isplaćene dnevnice u iznosima od 100,00 KM do 800,00 KM.

Takođe, uvidom u putne naloge ustanovljeno je da je na nalogima kao svrha putovanja navedeno obavljanje službenog posla, a na pojedinim računima za smještaj je kao korisnik smještaja naveden naziv političke stranke, a ne lice koje je upućeno na službeni put.

Na osnovu navedenog nije moglo biti ustanovljeno u koju svrhu su korištena finansijska sredstva stranke, odnosno da li su sredstva stranke utrošena isključivo za ostvarivanje ciljeva političke stranke.

- U godišnjem finansijskom izvještaju stranka je iskazala promet blagajne u Brčko distriktu BiH: početno stanje iznosi 908,09 KM, ukupan promet ulaza iznosi 6.000,00 KM, ukupan promet izlaza iznosi 1.684,16 KM i stanje na dan 31. 12. 2021. godine iznosi 5.223,93 KM.

Kontrolom izvoda s transakcijskog računa ustanovljeno je da je odbor stranke u Brčko distriktu BiH u toku 2021. godine više puta podizao sredstva s transakcijskog računa u

ukupnom iznosu od 6.000,00 KM, a koja nisu bila potrebna za neometano tekuće gotovinsko poslovanje, te je postupio suprotno Uredbi o uslovima i načinu plaćanja gotovim novcem.

Podizanje gotovine s transakcijskog računa i njen polog na blagajnu vrši se u slučaju kada u blagajni nedostaju gotovinska sredstva za tekuće potrebe stranke.

- Kontrolom blagajne ustanovljeno je da je stranka iz blagajne Brčko distrikta platila ugostiteljske usluge po osnovu sljedećih računa: paragon blok broj 380489 od 16. 06. 2021. godine dobavljača Trgovinska radnja „Boba“ Brčko u iznosu od 460,00 KM, i računa broj 38195 od 23. 12. 2021. godine dobavljača „Tofita“ s. p., vl. Rikanović Nenad, Brčko, u iznosu od 461,50 KM.

Gotovinskim plaćanjem izvršenih usluga u iznosu većem od 200,00 KM, Savez za bolju budućnost BiH je postupio suprotno odredbama Uredbe o uslovima i načinu plaćanja gotovim novcem.

Pored navedenog, ističemo da nalozi isplate iz blagajne nisu potpisani od strane blagajnika i lica koje je novac primilo.

4. SAVEZ MLADIH SNAGA (Kod 2325)

Prema podacima iz godišnjeg finansijskog izvještaja, Savez mladih snaga se finansirao iz sljedećih izvora:

Redni broj	Izvori finansiranja	Iznos (KM)	Struktura (%)
1.	Članarina	0,00	0,00
2.	Prilozi fizičkih lica (3-a)	0,00	0,00
3.	Prilozi pravnih lica (3-b)	0,00	0,00
4.	Prihodi od imovine (3-c)	0,00	0,00
5.	Prihodi od dobiti preduzeća u vlasništvu političke stranke (3-d)	0,00	0,00
6.	Prihodi od poklona (3-e)	0,00	0,00
7.	Prihodi iz budžeta (3-f)	26.664,59	100,00
8.	Prihodi od propagande (3-g)	0,00	0,00
I	Ukupni prihodi (1-8)	26.664,59	100,00
II	Ostali prihodi i drugo	0,00	0,00
	Izvori finansiranja (I+II)	26.664,59	100,00

Pregledom godišnjeg finansijskog izvještaja za 2021. godinu, ustanovljeno je da je Savez mladih snaga prekršio odredbe člana 4, stav (1), člana 8, stav (1), člana 11, stav (1) i člana 12, stav (1), stav (4) i stav (5) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

- a) Savez mladih snaga je sredstva u iznosu od 36.745,24 KM utrošio bez Programa utroška sredstava. Takođe je ustanovljeno da više od polovine sredstava, koja su političkoj stranci uplaćena iz budžeta, nisu utrošena za ostvarivanje stranačkih ciljeva, čime su prekršene odredbe člana 4, stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

- (1) U skladu s odredbama iz člana 4, stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka, stranka je obavezna sačiniti Program utroška sredstava za svaku kalendarsku godinu, te u skladu s njim sredstva koristiti isključivo za ostvarivanje ciljeva ustanovljenih svojim programom i statutom. Obavještenjem broj 03-07-6-606-1/21 od 15. 03. 2021. godine za podnošenje godišnjeg finansijskog izvještaja za 2020. godinu, od političke stranke je zatraženo da dostavi Program utroška sredstava za 2021. godinu. Politička stranka nije postupila po zahtjevu Centralne izborne komisije BiH, odnosno nije dostavila Program utroška sredstava za 2021. godinu. U toku obavljanja pregleda godišnjeg finansijskog izvještaja za 2021. godinu od političke stranke je, aktom broj 03-07-6-511-5/22 od 19. 08. 2022. godine zatraženo da uz dodatnu finansijsku dokumentaciju dostavi i Program utroška sredstava za 2021. godinu. Nakon navedenog zahtjeva, Savez mladih snaga je 02. 12. 2022. godine dostavio dokument na kojem su navedeni: datum 07. 11. 2021. godine i naziv „Plan prihoda i utroška sredstava za 2021. godinu, rebalans – izmjena i dopuna“. S obzirom na to da politička stranka nije dostavila Plan utroška sredstava za 2021. godinu, dokument koji je sačinjen 07. 11. 2021. godine nije uzet u razmatranje, pa je ustanovljeno da je Savez mladih snaga sredstva u iznosu od 36.745,24 KM utrošio bez Programa utroška sredstava.
- (2) Pregledom finansijskog izvještaja političke stranke i druge finansijske dokumentacije, ustanovljeno je da više od polovine sredstava, koja su političkoj stranci uplaćena iz budžeta, nije utrošeno za ostvarivanje stranačkih ciljeva.
- U finansijskom izvještaju, politička stranka je prijavila humanitarne rashode u iznosu od 13.605,74 KM, dok je u poslovnim knjigama isti trošak evidentirala kao usluge održavanja opreme. Prema evidencijama iz poslovnih knjiga, stranka je za navedeni trošak isplatila sredstva pravnom licu *Penny Plus* d. o. o., Sarajevo, čija je djelatnost prodaja građevinskog materijala, metalne robe, boja i stakla sredstva, u iznosu od 9.684,29 KM. Pravnom licu *Bau & Garten* d. o. o., Sarajevo, čija je djelatnost trgovina metalnom robom, bojama i staklom, stranka je isplatila sredstva u iznosu od 3.800,00 KM. Ukupan iznos sredstava isplaćen je gotovinski, sredstvima iz blagajne stranke.
  - Troškove prevoza, u iznosu od 3.233,34 KM, politička stranka je u poslovnim knjigama i finansijskom izvještaju evidentirala na osnovu gotovinskih isplata za gorivo. Stranka nema vlastita vozila, nije izdavala putne naloge i nije vodila evidencije ko je koristio vozila, kada i u koju svrhu.
  - Politička stranka je za ljekarske preglede i nabavku lijekova utrošila sredstva u iznosu od 1.994,04 KM. Takođe, stranka nije dostavila evidenciju o korisnicima navedenih usluga.
- (3) Savez mladih snaga je, pored plaćanja troškova za koje je ustanovljeno da nisu nastali za ostvarivanje stranačkih ciljeva, dao novčane pozajmice Ugostiteljskoj radnji „Pucan“ iz Sarajeva u iznosu od 2.200,00 KM.
- b) Savez mladih snaga je ostvario prihod u iznosu od 26.664,59 KM iz izvora koji je političkim strankama zabranjen članom 8, stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka.
- Uvidom u akt Opštine Stari Grad Sarajevo, broj 07-11-19-49/22 od 07. 03. 2022. godine, koji je dostavljen Centralnoj izbornoj komisiji BiH, ustanovljeno je da iz njenog budžeta nisu izdvojena sredstva za finansiranje političke stranke Savez mladih snaga.

Opština Stari Grad Sarajevo je u pomenutom aktu navela da su sredstva, u iznosu od 14.879,00 KM, planirana i isplaćena političkoj stranci Savez za Stari Grad.

Međutim, uvidom u izvode s transakcijskog računa političke stranke Savez mladih snaga, te njene poslovne knjige i finansijski izvještaj, koji je podnijela Centralnoj izbornoj komisiji BiH, ustanovljeno je da su sredstva, koja su planirana i izdvojena za političku stranku Savez za Stari Grad, isplaćena Savezu mladih snaga.

- Iz budžeta Grada Sarajeva političkoj stranci Savez mladih snaga su isplaćena sredstva u iznosu od 11.785,59 KM. Grad Sarajevo je u svom aktu, broj 06-11-1180-1/2022 od 15. 02. 2022. godine, koji je dostavljen Centralnoj izbornoj komisiji BiH, naveo da su sredstva u iznosu od 14.385,59 KM, izdvojena za politički subjekt Savez za Stari Grad – Savez mladih snaga.

Na osnovu broja transakcijskih računa na koje su uplaćena sredstva iz budžeta Grada Sarajeva, a koji su navedeni u prethodno pomenutom aktu, ustanovljeno je da su sredstva u iznosu od 11.785,59 KM isplaćena političkoj stranci Savez mladih snaga. Pomenuta sredstva politička stranka Savez mladih snaga je u poslovnim knjigama i finansijskom izvještaju evidentirala kao njen prihod iz budžeta.

Na osnovu navedenog, a imajući u vidu činjenicu da politička stranka Savez mladih snaga nije osvojila mandate za navedene nivoe vlasti, ustanovljeno je da su političkoj stranci Savez mladih snaga isplaćena sredstva u iznosu od 26.664,59 KM, koja su iz budžeta izdvojena za finansiranje političke stranke Savez za Stari Grad.

- c) Pregledom godišnjeg finansijskog izvještaja, finansijske dokumentacije koju je politička stranka dostavila na zahtjev Centralne izborne komisije BiH, te dokaza iz drugih izvora, ustanovljeno je da politička stranka poslovne knjige nije vodila u skladu s računovodstvenim propisima, nije uspostavila potpune i tačne evidencije o novčanim tokovima, prihodima, rashodima i obavezama, te godišnji finansijski izvještaj nije popunila u skladu s odredbama Pravilnika.

- (1) Savez mladih snaga u finansijskom izvještaju nije prijavio transakcijski račun broj 1610000200530245.

U poslovnim knjigama je putem ovog računa evidentiran promet u iznosu od 35,00 KM.

Uvidom u registar transakcijskih računa kod Centralne banke BiH ustanovljeno je da je račun ugašen 26. 10. 2021. godine.

Iako je račun ugašen u toku izvještajnog perioda, politička stranka je, u skladu s odredbama iz člana 11. Pravilnika, imala obavezu da ga prijavi u finansijskom izvještaju.

- (2) Politička stranka nije uspostavila potpune i pravilne evidencije o svojim prihodima, rashodima i obavezama.
  1. Sredstva koja su iz budžeta Opštine Stari Grad Sarajevo i Grad Sarajevo isplaćena za finansiranje druge političke stranke, Savez mladih snaga je, suprotno odredbama člana 8, stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka, u poslovnim knjigama i finansijskom izvještaju evidentirao kao svoj prihod iz budžeta u iznosu od 26.664,59 KM.
  2. U poslovnim knjigama, politička stranka je evidentirala ukupne troškove u iznosu od 33.154,00 KM, a u finansijskom izvještaju koji je podnijela Centralnoj izbornoj komisiji BiH prijavila je troškove u iznosu od 36.745,24 KM.

- Uvidom u poslovne knjige i finansijsku dokumentaciju, ustanovljeno je da politička stranka nije uspostavila sistem koji bi obezbijedio transparentnost utroška sredstava, niti je ispoštovala propise kojima su uređeni uslovi i način plaćanja gotovim novcem. Sredstva koja su pristizala na transakcijski račun, stranka je odmah po njihovim uplatama podizala i prenosila kao pologe gotovine u blagajnu. Na navedeni način stranka je u poslovnim knjigama i finansijskom izvještaju evidentirala promet blagajne: početno stanje 42,56 KM, uplate u blagajnu u iznosu od 38.150,00 KM, isplate iz blagajne u iznosu od 34.079,29 KM i stanje sredstava na blagajni na dan 31. 12. 2021. godine u iznosu od 4.113,27 KM. Iako se radi o novčanicama u realnom obliku, stranka je njihove isplate i stanje na blagajni evidentirala u nepostojećim apoenima. Na zahtjev Centralne izborne komisije BiH politička stranka nije dostavila kopiju dokumentacije na osnovu koje je izvršila gotovinska plaćanja iz blagajne, te evidentirala troškove u poslovnim knjigama i finansijskom izvještaju.
  - Uvidom u izvode s transakcijskog računa i poslovne knjige političke stranke, ustanovljeno je da su svi troškovi, suprotno računovodstvenim propisima, evidentirani u momentu plaćanja, a ne u momentu kada je stranka izvršila nabavku dobara ili kada joj je izvršena usluga.
  - Politička stranka nije uspostavila evidencije o dobavljačima, već je troškove evidentirala u momentu gotovinskih isplata iz blagajne. S obzirom na to da su u poslovnim knjigama evidentirani samo plaćeni troškovi i bez evidentiranja dobavljača, nije moguće utvrditi u kojem iznosu su troškovi ostvareni, te da li politička stranka ima neizmirenih obaveza.
3. U finansijskom izvještaju politička stranka nije prijavila obaveze koje je u poslovnim knjigama evidentirala u iznosu od 543,84 KM. Obaveze se odnose na neplaćene poreze i doprinose obračunate na dodatna primanja u ranijim godinama. Neprijavlivanjem obaveza u finansijskom izvještaju, politička stranka je prekršila odredbe člana 24. Pravilnika.
- (3) U svrhu pregleda i kontrole finansijskog izvještaja, od političke stranke je zatraženo da uz dodatnu dokumentaciju dostavi kopiju dokumentacije na osnovu koje je u finansijskom izvještaju evidentirala: humanitarne rashode, troškove prevoza, troškove reklame i propagande i troškove zdravstvenih usluga. Politička stranka je umjesto tražene dokumentacije dostavila dvije odluke: Odluku o korištenju sredstva za humanitarne svrhe, broj 04-11/21 od 07. 11. 2021. godine i Odluku o korištenju sredstava za potrebe prevoza, broj 19-1/22 od 11. 01. 2020. godine. U odlukama je generalno navedeno kako se sredstva mogu isplatiti u humanitarne svrhe i za troškove prevoza. S obzirom na to da politička stranka nije dostavila dokumentaciju na osnovu koje je izvršila gotovinske isplate iz blagajne u iznosu od 21.807,67 KM za navedene troškove, prekršila je odredbe člana 12, stav (5) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

5. SRPSKA DEMOKRATSKA STRANKA (Kod 018)

Prema podacima iz godišnjeg finansijskog izvještaja, Srpska demokratska stranka se finansirala iz sljedećih izvora:

Redni broj	Izvori finansiranja	Iznos (KM)	Struktura (%)
1.	Članarina	187.719,45	13,92
2.	Prilozi fizičkih lica (3-a)	36.112,69	2,68
3.	Prilozi pravnih lica (3-b)	0,00	0,00
4.	Prihodi od imovine (3-c)	14.662,50	1,09
5.	Prihodi od dobiti preduzeća u vlasništvu političke stranke (3-d)	0,00	0,00
6.	Prihodi od poklona (3-e)	9.620,91	0,71
7.	Prihodi iz budžeta (3-f)	1.007.817,21	74,75
8.	Prihodi od propagande (3-g)	0,00	0,00
I	Ukupni prihodi (1-8)	1.255.932,76	93,15
II	Ostali prihodi i drugo	92.309,99	6,85
	Izvori finansiranja (I+II)	1.348.242,75	100,00

Pregledom godišnjeg finansijskog izvještaja za 2021. godinu, ustanovljeno je da je Srpska demokratska stranka prekršila odredbe člana 4, stav (1), člana 5, stav (4), člana 8, stav (1) i stav (4), člana 11, stav (1) i člana 12, stav (1) i stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

- a) Srpska demokratska stranka je prekršila odredbe člana 4, stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka jer nije sačinila Program utroška sredstava po vrstama troškova, odnosno na način kojim bi se obezbijedila potpuna transparentnost planiranog trošenja sredstava, kao i da je finansijska sredstva u iznosu od 67.560,63 KM utrošila mimo ustanovljenog finansijskog plana za 2021. godinu.

Srpska demokratska stranka je u godišnjem finansijskom izvještaju za 2021. godinu iskazala ukupne troškove u iznosu od 855.662,43 KM. U Bilansu uspjeha Srpske demokratske stranke za 2021. godinu ukupni rashodi iskazani su u iznosu od 937.663,00 KM, što je za 82.000,57 KM više od iznosa troškova koje je stranka iskazala u godišnjem izvještaju za 2021. godinu.

Srpska demokratska stranka je Finansijskim planom za 2021. godinu, koji je dostavila uz godišnji finansijski izvještaj za 2020. godinu, planirala ukupne troškove u iznosu od 991.000,00 KM.

Analizom dostavljenog finansijskog plana za 2021. godinu, ustanovljeno je da ga stranka nije sačinila po vrstama troškova, odnosno na način kojim bi se obezbijedila potpuna transparentnost planiranog trošenja sredstava, kao i njegovo poređenje s ostvarenim troškovima.

- Finansijskim planom nisu planirani troškovi usluga, troškovi sitnog inventara, troškovi prevoza, ostali nematerijalni troškovi, troškovi neproizvodnih usluga, troškovi reklame i propagande i troškovi ostalih zakupnina, a koje je stranka iskazala u godišnjem finansijskom izvještaju u ukupnom iznosu od 59.855,33 KM.

Naime, stranka je u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala troškove usluga u iznosu od 9.828,71 KM, troškove sitnog inventara u iznosu od 4.195,85 KM, troškove prevoza u iznosu od 400,00 KM, ostale nematerijalne troškove u iznosu od 1.396,50 KM, troškove neproizvodnih usluga u iznosu od 8.116,73 KM i troškove reklame i propagande u iznosu od 35.917,54 KM.

- Srpska demokratska stranka je planirala troškove električne energije u iznosu od 30.000,00 KM, a ostvarila ih je u iznosu od 30.475,15 KM, što je za 475,15 više od planiranih sredstava.

Isto tako, stranka je planirala troškove poreza na imovinu i komunalne naknade u iznosu od 10.000,00 KM, a ostvarila ih je u iznosu od 17.230,45 KM, što je za 7.230,45 KM više od planiranog.

Napominjemo da je stranka Centralnoj izbornoj komisiji Bosne i Hercegovine dostavila Rebalans finansijskog plana od dana 23. 12. 2021. godine, kojim je ukupne troškove planirala u iznosu od 948.000,00 KM. S obzirom na to da je plan donesen na kraju godine, kada su već poznati ostvareni troškovi, Rebalans finansijskog plana za 2021. godinu nije uzet u razmatranje.

- b) Srpska demokratska stranka je prekršila odredbe člana 5, stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Politička stranka nije u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala prilog fizičkog lica Miodraga Burdelja u iznosu od 200,00 KM, koji je ovo fizičko lice uplatilo na transakcijski račun stranke dana 26. 04. 2021. godine, čime je prekršila odredbe člana 5, stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

U Obrascu 3-a (*Prilozi fizičkih lica*) godišnjeg finansijskog izvještaja stranka je iskazala prilog Miodraga Burdelja u iznosu od 1.234,00 KM, dok je kontrolom izvoda s transakcijskih računa ustanovljeno je da je Miodrag Burdelj uplatio priloge u ukupnom iznosu od 1.434,00 KM.

- c) Srpska demokratska stranka je otpisom obaveza ostvarila nenovčane donacije koje su zabranjene članom 8, stav (1) i stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

(1) Uvidom u analitičke kartice dobavljača ustanovljeno je da je Srpska demokratska stranka u 2021. godini izvršila otpis obaveza iz ranijih godina prema Opštini Gacko u iznosu od 2.617,50 KM, čime je ostvarila nenovčanu donaciju koja je članom 8, stav (1), tačka a) Zakona o finansiranju političkih stranaka zabranjena političkim strankama.

(2) Stranka je na osnovu Odluke o otpisu obaveza, broj 02-54.1-02/22 od 17. 02. 2022. godine, izvršila otpis obaveza u iznosu od 65.670,17 KM, a zbog isteka zakonskog roka za plaćanje od tri godine. Srpska demokratska stranka je otpis obaveza u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala kao ostali prihod.

- Pregledom dostavljene dokumentacije, ustanovljeno je da je Srpska demokratska stranka u 2021. godini izvršila otpis obaveza iz ranijih godina prema Opštini Novi Grad u iznosu od 117,22 KM i Opštini Kozarska Dubica u iznosu od 187,05 KM, čime je ostvarila nenovčane donacije u iznosu od 304,27 KM koje su članom 8, stav (1), tačka a) Zakona o finansiranju političkih stranaka zabranjene političkim strankama.

- Srpska demokratska stranka je u 2021. godini iz svojih poslovnih knjiga isknjižila obaveze prema javnim ustanovama: Javna ustanova Srednjoškolski centar „Nikola Tesla“ Kotor Varoš u iznosu od 500,00 KM, Javna ustanova „Petar Kočić“ Mrkonjić Grad u iznosu od 351,00 KM, Javna ustanova „Dom za starija lica“ Doboj u iznosu od 1.275,00 KM, Javna ustanova „Dom kulture“ Bileća u iznosu od 100,00 KM, Javna ustanova „Preslica“ Doboj u iznosu od 2.565,12 KM, te je ostvarila nenovčane donacije u iznosu od 4.791,12 KM, čime je prekršila odredbe člana 8, stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

- Stranka je izvršila otpis obaveza prema pravnim licima: „Elektrodistribucija“ a. d., Pale u iznosu od 141,09 KM, Rudnik i termoelektrana „Ugljevik“ u iznosu od 90,00 KM, „Elektrobijeljina“ u iznosu od 212,51 KM, „Elektrodistribucija“ Istočno Sarajevo u iznosu

od 77,36 KM, čime je ostvarila nenovčane donacije u iznosu od 520,96 KM, te je prekršila odredbe člana 8, stav (1), tačka c) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

- Na osnovu obavljenog pregleda finansijskog izvještaja, ustanovljeno je da je Srpska demokratska stranka ostvarila nenovčanu donaciju po osnovu otpisa obaveza prema pravnim licima „Televizija K3“ d. o. o., Prnjavor u iznosu od 4.750,00 KM i „Polis“ d. o. o., Prnjavor u iznosu od 400,00 KM.

S obzirom na to da su pravna lica „Televizija K3“ d. o. o., Prnjavor i „Polis“ d. o. o., Prnjavor u toku 2021. godine imala zaključene ugovore o javnoj nabavci s Gradom Prijedorom, a „Televizija K3“ d. o. o., Prnjavor i s Gradom Prnjavorom u iznosu većem od 10.000,00 KM, stranka je prekršila odredbe člana 8, stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

- d) Pregledom godišnjeg finansijskog izvještaja i druge finansijske dokumentacije, ustanovljeno je da Srpska demokratska stranka u poslovnim knjigama i godišnjem finansijskom izvještaju nije tačno i potpuno iskazala saldo transakcijskog računa, prihode, rashode i obaveze, nije pravilno izvršila klasifikaciju prihoda i rashoda i nije obrasce godišnjeg finansijskog izvještaja za 2021. godinu popunila u skladu s Pravilnikom, čime je prekršila računovodstvene propise i odredbe člana 11, stav (1) i člana 12, stav (1) i stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

- (1) Stranka u Obrascu 2 (*Pregled prometa svih transakcijskih računa*) nije iskazala tačne podatke o saldu na transakcijskom računu broj 5551000048261251 kod Nove banke, čime je prekršila odredbe člana 11. Pravilnika.

Srpska demokratska stranka je u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala početno stanje transakcijskog računa broj 5551000048261251 kod Nove banke u iznosu od 804,04 KM, promet ulaza u iznosu od 94.456,76 KM, promet izlaza u iznosu od 95.128,87 KM i saldo na dan 31. 12. 2021. godine u iznosu 131,93 KM.

Kontrolom izvoda s transakcijskog računa ustanovljeno je da je početni saldo iznosio 797,04 KM, promet ulaza 94.456,76 KM, promet izlaza 95.128,87 KM i saldo na dan 31. 12. 2021. godine je iznosio 124,93 KM.

- (2) Podaci o prihodima, rashodima i obavezama koje je Srpska demokratska stranka iskazala u godišnjem finansijskom izvještaju ne odgovaraju iznosima prihoda, rashoda i obaveza koji su iskazani u poslovnim knjigama stranke i Završnom računu stranke. Takođe, Srpska demokratska stranka nije vodila poslovne knjige u skladu s računovodstvenim pravilima i propisima, čime je prekršila odredbe člana 11, stav (1).

- Stranka je, u godišnjem finansijskom izvještaju, ukupne prihode iskazala u iznosu od 1.348.242,75 KM, dok je u Bilansu uspjeha iskazala ukupne prihode u iznosu od 1.348.017 KM. Pregledom izvoda s transakcijskih računa i poslovnih knjiga, ustanovljeno je da su ukupni prihodi u 2021. godini iznosili 1.348.002,72 KM. Stranka nije u poslovnim knjigama izvršila zaključna knjiženja na računima prihoda.

- U godišnjem finansijskom izvještaju stranka je iskazala ukupne troškove u iznosu od 855.662,43 KM. Uvidom u Bilans uspjeha stranke, ustanovljeno je da je stranka ukupne troškove iskazala u iznosu od 937.487 KM, dok su u poslovnim knjigama ukupni troškovi evidentirani u iznosu od 937.663,15 KM.

Pregledom poslovnih knjiga stranke, ustanovljeno je da je stranka u poslovnim knjigama izvršila prenos rashoda u većem iznosu od evidentiranih troškova, čime su na dan 31. 12.

2021. godine na kontima troškova iskazana salda na potražnoj strani, što je suprotno računovodstvenim propisima.

- Stranka je u Obrascu 5 (*Obaveze*) godišnjeg finansijskog izvještaja za 2021. godinu iskazala ukupne obaveze u iznosu od 274.928,52 KM. U Bilansu stanja za 2021. godinu, stranka je iskazala obaveze u iznosu od 299.931 KM, a u poslovnim knjigama 274.000,12 KM.

(3) Srpska demokratska stranka u poslovnim knjigama i godišnjem finansijskom izvještaju nije uspostavila tačne, pravilne i potpune evidencije o prihodima, čime je prekršila odredbe članova 13, 14, 18. i 19. Pravilnika.

- Srpska demokratska stranka je prihode po osnovu otpisanih obaveza prema pravnim i fizičkim licima u ukupnom iznosu od 68.521,15 KM iskazala kao ostale prihode u Obrascu 3 finansijskog izvještaja, čime je prekršila odredbe članova 13. i 18. Pravilnika.

Kontrolom je ustanovljeno da su navedeni prihodi nastali po osnovu otpisa obaveza koje su nastale prije tri ili više godina.

Stranka je nenovčane donacije po osnovu otpisanih obaveza prema pravnim i fizičkim licima trebala iskazati u Obrascu 3-e (*Nenovčane donacije i računi koje stranka nije imala obavezu platiti*) godišnjeg finansijskog izvještaja.

- Srpska demokratska stranka u godišnjem finansijskom izvještaju nije tačno iskazala prihode od članarine i priloge fizičkih lica, čime je prekršila odredbe članova 13. i 14. Pravilnika.

Stranka je u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala prihode od članarine u iznosu od 187.719,45 KM i priloge fizičkih lica u iznosu od 36.112,00 KM. Kontrolom izvoda s transakcijskih računa, ustanovljeno je da su prihodi od članarine iznosili 187.849,31 KM, a priloge fizičkih lica 36.312,69 KM.

- Stranka nije iskazala tačan iznos prihoda iz budžeta, te je prekršila odredbe članova 13. i 19. Pravilnika.

Srpska demokratska stranka je u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala prihode iz budžeta u iznosu od 1.007.817,21 KM, a kontrolom je ustanovljeno da prihodi iz budžeta iznose 1.007.247,32 KM, tj. da su u finansijskom izvještaju prihodi iz budžeta iskazani u većem iznosu za 569,88 KM od ostvarenih.

Stranka je iskazala prihod iz budžeta Opštine Trnovo u iznosu od 289,08 KM, Opštine Novi Grad u iznosu od 3.834,78 KM, Opštine Modriča u iznosu od 5.355,95 KM, Opštine Foča u iznosu od 5.616,43 KM i Opštine Kotor Varoš u iznosu od 11.389,93 KM.

Kontrolom izvoda s transakcijskih računa i dostavljene dokumentacije, ustanovljeno je da je prihod iz budžeta Opštine Trnovo iznosio 394,20 KM, Opštine Novi Grad 3.734,78 KM, Opštine Modriča 4.780,95 KM, Opštine Foča 7.118,67 KM i Opštine Kotor Varoš 9.887,69 KM.

(4) Uvidom u ugovore o zakupu poslovnih prostora ustanovljeno je da Srpska demokratska stranka, u poslovnim knjigama i godišnjem finansijskom izvještaju, nije iskazala tačne podatke o troškovima zakupa poslovnih prostora koje je koristila u Stanarima, Han Pijesku, Derventi i Srebrenici, čime je prekršila odredbe članova 21. i 22. Pravilnika.

- Srpska demokratska stranka nije tačno iskazala troškove zakupa poslovnih prostora koje je, u toku 2021. godine, koristila u opštinama Stanari, Han Pijesak i Derventa.

Stranka je u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala troškove zakupa poslovnih prostora u Stanarima u iznosu od 3.200,00 KM i Han Pijesku u iznosu od 1.500,00 KM.

Uvidom u ugovore o zakupu poslovnog prostora, koje je stranka dostavila, ustanovljeno je da je trošak zakupa poslovnog prostora za 2021. godinu u Stanarima iznosio 3.000,00 KM, a u Han Pijesku 1.551,00 KM.

- Srpska demokratska stranka je prijavila troškove zakupa poslovnog prostora u Derventi u iznosu od 1.108,16 KM.

Uvidom u ugovor o zakupu poslovnog prostora ustanovljeno je da troškovi zakupa poslovnog prostora u Derventi iznose 758,16 KM.

Stranka je u primjedbama na preliminarni izvještaj navela da je kao trošak zakupa poslovnog prostora iskazan jednokratni zakup sale po računu Javne ustanove „Centar za kulturu“ Derventa, broj 26/21 od 19. 07. 2021. godine u iznosu od 350,00 KM. Srpska demokratska stranka je troškove zakupa sale u iznosu od 350,00 KM trebala iskazati kao troškove ostalih zakupa.

- Srpska demokratska stranka nije u poslovnim knjigama i godišnjem finansijskom izvještaju iskazala troškove po osnovu korištenja poslovnog prostora u Srebrenici, koji su prema podacima koje je dostavila Opština Srebrenica, iznosili 92,40 KM.

(5) Stranka je u godišnjem finansijskom izvještaju, a zbog pogrešnih evidencija, pogrešno iskazala podatke o troškovima, čime je prekršila odredbe članova 21. i 22. Pravilnika.

- Stranka je na kontu 5355 – *Troškovi za prospekte, plakate i afiše* evidentirala trošak po računu broj 1943/20 od 28. 12. 2020. godine dobavljača *Compex* d. o. o., Banja Luka u iznosu od 819,00 KM za usluge štampanja plakata stranke.

S obzirom na to da se račun odnosi na usluge koje su izvršene u 2020. godini, stranka je troškove po ovom računu trebala evidentirati kao rashode prethodnog perioda.

- Srpska demokratska stranka je sredstva od povrata takse po osnovu učešća na Lokalnim izborima u 2020. godini iskazala kao rashod na kontu 5594 – *Taksa prijave za izbore* u negativnom iznosu od 12.200,00 KM, čime je umanjila ukupne rashode.

Uvidom u poslovne knjige stranke, ustanovljeno je da je stranka na kontu 2899 – *Ostala aktivna vremenska razgraničenja* po početnom stanju na dan 01. 01. 2021. godine evidentirala 13.000,00 KM po osnovu plaćene takse za učešće na Lokalnim izborima, te da na dan 31. 12. 2021. godine iskazuje isti saldo.

Stranka je uplatama u iznosu od 12.200,00 KM trebala zatvoriti konto 2899 – *Ostala aktivna vremenska razgraničenja*, a razliku od 800,00 KM u poslovnim knjigama evidentirati kao trošak.

- Stranka je u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala rashode po osnovu utroška vode u Bratuncu u iznosu 33,48 KM. U Primjedbama na Preliminarni izvještaj stranka je izjavila da u svojim poslovnim knjigama nema evidentirane rashode po osnovu utroška vode u Bratuncu, što ukazuje na to da stranka nije pravilno prijavila rashode u godišnjem finansijskom izvještaju.

- Srpska demokratska stranka je na kontu 5351 – *Troškovi za prospekte, plakate i afiše* iskazala trošak po predračunu broj 167 od 16. 11. 2021. godine dobavljača „MakoPrint“ d. o. o., Banja Luka u iznosu od 212,94 KM za *roll up* i uslugu štampe plakata.

Predračun je dokument na osnovu kojeg se vrši plaćanje, a ne može biti knjigovodstvena isprava na osnovu koje se priznaje trošak u poslovnim knjigama.

(6) Srpska demokratska stranka je prekršila odredbe člana 24. Pravilnika.

Uvidom u Obrazac 5 (*Obaveze*) godišnjeg finansijskog izvještaja, ustanovljeno je da je stranka dio obaveza iskazala u negativnom iznosu, što nije uobičajeno, te da nije iskazala tačne podatke o svojim obavezama na dan 31. 12. 2021. godine.

Isto tako, u postupku pregleda finansijskog izvještaja, ustanovljeno je da Srpska demokratska stranka nije u poslovnim knjigama pravilno evidentirala obaveze prema dobavljačima na dan 31. 12. 2021. godine. Takođe, ustanovljeno je da stranka nije izvršila usaglašavanje međusobnih obaveza i potraživanja s dobavljačima, što za rezultat ima pogrešno evidentirane i iskazane obaveze stranke.

- Srpska demokratska stranka je u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala obavezu prema Opštini Gacko u negativnom iznosu od 30,00 KM.

Uvidom u Izvod otvorenih stavki Opštine Gacko, koji je stranka potpisala i ovjerala, a koji je dostavila Opština, ustanovljeno je da Srpska demokratska stranka prema Opštini Gacko ima preplatu u iznosu od 707,50 KM. Stranka je iznos od 707,50 KM evidentirala na kontu 1510 – *Dati avansi drugim licima u RS*.

- Srpska demokratska stranka je u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala obaveze u negativnom iznosu od 46.019,69 KM od čega: obaveze za bruto lična primanja -19.155,98 KM, a obaveze prema dobavljačima u ukupnom iznosu od -26.863,71 KM.

Navedeno ukazuje na to da stranka nema pravilne i tačne evidencije o svojim obavezama.

Troškovi izborne kampanje na prijevremenim izborima za gradonačelnika Grada Prijedora

Srpska demokratska stranka je u koaliciji s Partijom demokratskog progresa i Demokratskim narodnim savezom učestvovala na prijevremenim izborima za gradonačelnika Grada Prijedora.

Prema odredbama člana 15.10 Izbornog zakona BiH, Srpska demokratska stranka je u svrhu izborne kampanje na prijevremenim izborima za gradonačelnika Grada Prijedora mogla potrošiti sredstva u iznosu od 8.639,90 KM.

U godišnjem finansijskom izvještaju, Srpska demokratska stranka nije prijavila troškove izborne kampanje.

6. NEZAVISNA BOSANSKOHERCEGOVAČKA LISTA (Kod 2328)

Prema podacima iz godišnjeg finansijskog izvještaja, Nezavisna bosanskohercegovačka lista se finansirala iz sljedećih izvora:

Redni broj	Izvori finansiranja	Iznos (KM)	Struktura (%)
1.	Članarina	520,00	0,32
2.	Prilozi fizičkih lica (3-a)	5.190,00	3,16
3.	Prilozi pravnih lica (3-b)	0,00	0,00
4.	Prihodi od imovine (3-c)	0,00	0,00
5.	Prihodi od dobiti preduzeća u vlasništvu političke stranke (3-d)	0,00	0,00
6.	Prihodi od poklona (3-e)	3.902,64	2,38
7.	Prihodi iz budžeta (3-f)	141.673,36	86,32
8.	Prihodi od propagande (3-g)	0,00	0,00
I	Ukupni prihodi (1-8)	151.286,40	92,18
II	Ostali prihodi i drugo	12.837,28	7,82
	Izvori finansiranja (I+II)	164.123,68	100,00

Pregledom godišnjeg finansijskog izvještaja za 2021. godinu, ustanovljeno je da je Nezavisna bosanskohercegovačka lista prekršila odredbe člana 4, stav (1), člana 5, stav (4), člana 8, stav (1) i stav (4), člana 11, stav (1) i stav (2) i člana 12, stav (1) i stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

a) Politička stranka je troškove, koje je u finansijskom izvještaju prijavila u iznosu od 127.460,41 KM, ostvarila bez Programa utroška sredstava, dok za troškove u iznosu od 7.001,28 KM nije ustanovljeno u koju svrhu su sredstva utrošena.

(1) U skladu s odredbama iz člana 4, stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka, stranka je obavezna sačiniti Program utroška sredstava za svaku kalendarsku godinu, te u skladu s njim sredstva koristiti isključivo za ostvarivanje ciljeva ustanovljenih svojim programom i statutom. Program utroška sredstava politička stranka je obavezna dostaviti Centralnoj izbornoj komisiji BiH do 31. 03. tekuće godine.

Od Nezavisne bosanskohercegovačke liste je, obavještenjem broj 03-07-6-606-1/21 od 15. 03. 2021. godine za podnošenje godišnjeg finansijskog izvještaja za 2020. godinu, zatraženo da dostavi Program utroška sredstava za 2021. godinu.

Politička stranka nije postupila po navedenom zahtjevu, odnosno nije dostavila Program utroška sredstava.

Dokument koji je Nezavisna bosanskohercegovačka lista Centralnoj izbornoj komisiji BiH dostavila 22. 09. 2022. godine, u toku kontrole finansijskog izvještaja, nije uzet u obzir jer je politička stranka u cijelosti prepisala ostvarene režijsko-administrativne troškove iz finansijskog izvještaja, te dokument pokušala predstaviti kao Program utroška sredstava za 2021. godinu.

(2) Nezavisna bosanskohercegovačka lista je u poslovnim knjigama i finansijskom izvještaju prijavila troškove ulaganja u tuđa sredstva u iznosu od 7.001,28 KM. Na računu pravnog lica „Neimari“ d. o. o., Sarajevo, broj 74/2021 od 04. 08. 2021. godine, koje je dostavila politička stranka, u navedenom iznosu su fakturirani građevinsko-zanatski i elektroradovi u prostorijama stranke, dok su u obračunu izvedenih radova navedeni: izrada elektroinstalacija, računarske

mreže i građevinski radovi na gletovanju i bojenju zidova. Izvođač radova je potvrdio da su radovi izvedeni u objektu na adresi Obala Kulina Bana broj 24/2.

S obzirom na to da je poslovni prostor na navedenoj adresi u vlasništvu Opštine Stari Grad Sarajevo, Centralna izborna komisija BiH se obratila Opštini sa zahtjevom da odgovori da li je Nezavisna bosanskohercegovačka lista 2021. godine izvršila ulaganje u opštinski prostor, koje je politička stranka navela u svom finansijskom izvještaju.

Opština Stari Grad Sarajevo je u svom aktu broj 04-11-9338/23 od 15. 12. 2023. godine navela da Opštinska Služba za privredu nema informaciju o izvedenim radovima vezano za izradu elektroinstalacija, računarske mreže i građevinskih radova na gletovanju i bojenju zidova u poslovnom prostoru u ulici Obala Kulina Bana broj 24/2, a koji je u vlasništvu Opštine Stari Grad Sarajevo.

Takođe, Opština je konstatovala da Nezavisna bosanskohercegovačka lista, zakupoprimac poslovnog prostora u ulici Obala Kulina Bana broj 24/2, nije Službi za privredu Opštine Stari Grad Sarajevo podnijela zahtjev za izdavanje saglasnosti za tekuće održavanje.

Na osnovu navedenog nije ustanovljeno u koju svrhu i s kojim ciljem je Nezavisna bosanskohercegovačka lista ostvarila trošak sredstava u iznosu od 7.001,28 KM.

b) Politička stranka je prekršila odredbe člana 5, stav (4) i člana 8, stav (1) i stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka na sljedeći način:

(1) Nezavisna bosanskohercegovačka lista nije uspostavila evidenciju u poslovnim knjigama, niti je u finansijskom izvještaju prijavila nenovčane donacije koje je ostvarila korištenjem poslovnih prostora u Opštini Stari Grad Sarajevo i Opštini Kalesija.

- Politička stranka je za svoj rad bez plaćanja zakupnine koristila poslovni prostor Opštine Stari Grad Sarajevo, na adresi Obala Kulina bana 24. S obzirom na to da politička stranka nije plaćala zakupninu, ostvarila je nenovčanu donaciju, o kojoj nije uspostavila evidenciju u poslovnim knjigama, niti ju je prijavila u svom finansijskom izvještaju.

- Uvidom u akt Opštine Kalesija broj 02-04-1748/22 od 02. 08. 2022. godine i Odluku o načinu i uslovima raspodjele poslovnih prostora u stambeno-poslovnoj zgradi „Stari MUP“ Kalesija, stambeno-poslovnoj zgradi „Zvorničanka“ i poslovnoj zgradi „Dom mladih“ Kalesija („Službeni glasnik Opštine Kalesija“, broj 4/21 od 07. 05. 2021. godine), ustanovljeno je da je Nezavisna bosanskohercegovačka lista koristila poslovne prostorije površine 27 m² u zgradi „Zvorničanka“.

Opština Kalesija je u svom aktu navela da je zakupnina za Nezavisnu bosanskohercegovačku listu plaćena u iznosu od 172,50 KM, te da je na dan 31. 12. 2021. godine ostao dug stranke u iznosu od 27,00 KM.

Kontrolom finansijske dokumentacije i poslovnih knjiga stranke, ustanovljeno je da zakupninu nije platila Nezavisna bosanskohercegovačka lista. S obzirom na to da je obavezu političke stranke za zakupninu izmirilo drugo lice, stranka je ostvarila nenovčanu donaciju u iznosu od 172,50 KM.

Politička stranka je, u skladu s odredbama iz člana 5, stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka, bila obavezna u poslovnim knjigama uspostaviti evidenciju o navedenim donacijama i prijaviti ih u finansijskom izvještaju po tržišnoj vrijednosti.

(2) Opština Kalesija nije navela lice koje je platilo zakupninu koju je koristila Nezavisna bosanskohercegovačka lista, niti druge podatke na osnovu kojih bi se utvrdio identitet donatora, pa je donacija koju je stranka ostvarila u iznosu od 172,50 KM zabranjena u skladu s odredbom iz člana 8, stav (1), tačka e) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

(3) Nezavisna bosanskohercegovačka lista je ostvarila nenovčane donacije od pravnog lica koje je s organom izvršne vlasti imalo sklopljene ugovore o javnim nabavkama, čija vrijednost u jednoj kalendarskoj godini prelazi iznos od 10.000,00 KM.

- Politička stranka je 2021. godine evidentirala u poslovnim knjigama i prijavila u finasijskom izvještaju nenovčanu donaciju pravnog lica *Tehnograd-company* d. o. o., Tuzla u iznosu od 3.902,64 KM, te navela da ju je ostvarila otpisom dugovanja prema ovom pravnom licu.

Međutim, uvidom u poslovne knjige i finasijsku dokumentaciju, ustanovljeno je da je Nezavisna bosanskohercegovačka lista ostvarila nenovčanu donaciju od pravnog lica *Jata group* d. o. o., Srebrenik.

Pravno lice *Jata group* d. o. o., Srebrenik je 19. 08. 2020. godine donijelo Odluku o uplati novčane donacije Nezavisnoj bosanskohercegovačkoj listi u iznosu od 2.902,64 KM i Odluku broj 01-2111/20 od 01. 10. 2020. godine o uplati novčane donacije u iznosu od 1.000,00 KM. Odluku je pravno lice *Jata group* d. o. o., Srebrenik realizovalo na način da je izmirilo obaveze Nezavisne bosanskohercegovačke liste prema pravnom licu *Tehnograd-company* d. o. o., Tuzla u iznosu od 3.902,64 KM.

- Pravno lice *Jata group* d. o. o., Srebrenik je u svom aktu broj 01-3151/23 od 21. 11. 2023. godine, koji je dostavilo Centralnoj izbornoj komisiji BiH navelo da je u skladu s Odlukom o uplati nenovčane donacije, broj 01-1636/20 od 06. 08. 2020. godine Gradskom odboru Nezavisne bosanskohercegovačke liste Tuzla dalo donaciju u iznosu od 500,00 KM. Donacija je realizovana uplatom sredstava pravnom licu *OFF-SET* d. o. o., Tuzla u ime Nezavisne bosanskohercegovačke liste.

Politička stranka, suprotno odredbama člana 5, stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka, nije uspostavila evidenciju o navedenoj donaciji i nije ju prijavila u finasijskom izvještaju

Uvidom u akt Grada Srebrenika broj 02-19-537/23 od 24. 11. 2023. godine ustanovljeno je da je pravno lice *Jata group* d. o. o., Srebrenik 2020. i 2021. godine imalo sklopljene ugovore o javnim nabavkama s Gradom Srebrenikom. Ugovori su 2020. godine sklopljeni u iznosu od 3.209.504,27 KM, a 2021. godine u iznosu od 2.725.513,74 KM.

Nenovčane donacije koje je Nezavisna bosanskohercegovačka lista ostvarila od pravnog lica *Jata group* d. o. o., Srebrenik u iznosu od 4.402,64 KM, u skladu s odredbom iz člana 8, stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka, predstavljaju zabranjen izvor finansiranja političke stranke.

c) Pregledom finasijskog izvještaja, poslovnih knjiga i finasijske dokumentacije, ustanovljeno je da Nezavisna bosanskohercegovačka lista nije uspostavila adekvatne evidencije o novčanim tokovima, evidencije o prihodima, rashodima i obavezama koje su nepotpune i neblagovremene i finasijski izvještaj nije popunjen na način kako je Centralna izborna komisija BiH propisala Pravilnikom, čime su prekršene odredbe člana 11, stav (1) i člana 12, stav (1) i stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

(1) Politička stranka nije uspostavila adekvatne evidencije o novčanim tokovima u poslovnim knjigama i finasijskom izvještaju.

- U finasijskom izvještaju politička stranka nije prijavila devizni račun broj 1012722681, otvoren kod Privredne banke d. d., Sarajevo,.

Iako je banka u svom aktu, broj 03-01-02-7569/22 od 13. 09. 2022. godine navela da Nezavisna bosanskohercegovačka lista u toku 2021. godine nije ostvarila promet, stranka je u

skladu s odredbama iz člana 11. Pravilnika bila obavezna da prijavi račun u finansijskom izvještaju koji je podnijela Centralnoj izbornoj komisiji BiH.

- Politička stranka je u finansijskom izvještaju prijavila promet blagajne: početno stanje 216,15 KM, uplate u blagajnu u iznosu od 5.676,41 KM, isplate iz blagajne u iznosu od 3.854,27 KM i stanje sredstava na blagajni na dan 31. 12. 2021, godine u iznosu od 2.038,29 KM. Uvidom u izvode s transakcijskog računa ustanovljene su uplate sredstava u blagajnu, kao blagajnički maksimum, u iznosu od 4.550,00 KM. Takođe, u poslovnim knjigama su ustanovljene pogrešne evidencije, kojima su promet blagajne i stanje sredstava na blagajni neosnovano prikazani u većem iznosu za 1.126,41 KM.

Pored navedenog, politička stranka je promet gotovine putem blagajne, kao i sredstva na dan izvještajnog perioda, u poslovnim knjigama i finansijskom izvještaju iskazala u nepostojećim novčanim apoenima.

- (2) U poslovnim knjigama, politička stranka nije uspostavila evidencije o prihodima u skladu s računovodstvenim propisima i odredbama člana 1, stav (1) i člana 12. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka. Takođe, stranka nije pravilno iskazala prihode ni u finansijskom izvještaju koji je podnijela Centralnoj izbornoj komisiji BiH.

- Uvidom u dokumentaciju o ostalim prihodima ustanovljeno je da je stranka kao ostali prihod, u iznosu od 12.500,00 KM, prijavila ukupan iznos koji je ostvarila prodajom motornog vozila. Istovremeno, stranka je u poslovnim knjigama i finansijskom izvještaju iskazala gubitak od prodaje motornog vozila u iznosu od 11.592,57 KM, što odgovara knjigovodstvenoj vrijednosti vozila u momentu prodaje. Na osnovu navedenog, ustanovljeno je da je politička stranka ostvarila dobitak od prodaje motornog vozila u iznosu od 907,43 KM, a ne prihod od 12.500,00 KM, kako je evidentirala u poslovnim knjigama i prijavila u finansijskom izvještaju.
- Povrat takse za ovjeru za učešće na Lokalnim izborima 2020. godine u iznosu od 3.800,00 KM, koji je izvršen u skladu s Odlukom Centralne izborne komisije BiH o povratu uplaćenog iznosa takse za ovjeru, broj 06-1-07-3-163/21 od 25. 02. 2021. godine, politička stranka je evidentirala kao prihod iz budžeta Kantona Sarajevo. S obzirom na to da su političkoj stranci vraćena njena sredstva, te da uplata takse nije pravilno evidentirana u poslovnim knjigama 2020. godine, stranka nije ostvarila prihod iz budžeta, koji je u finansijskom izvještaju prijavila u iznosu od 3.800,00 KM. Navedeni iznos stranka je trebala evidentirati kao ostali prihod.
- Tranšu u iznosu od 2.560,00 KM, koju je ostvarila iz budžeta Bosansko-podrinjskog kantona, politička stranka je prijavila kao prihod iz budžeta Kantona Sarajevo.
- Politička stranka nije evidentirala u poslovnim knjigama, niti je prijavila u finansijskom izvještaju, nenovčane donacije ostvarene neplaćanjem zakupnina poslovnog prostora u Opštini Stari Grad Sarajevo i Opštini Kalesija, kao što je navedeno u nalazu pod b). Neprijavlivanjem nenovčanih donacija stranka je prekršila odredbe člana 13. i člana 18. Pravilnika.
- Nenovčane donacije pravnog lica *Jata group* d. o. o., Srebrenik u iznosu od 3.902,64 KM, politička stranka je evidentirala kao donaciju pravnog lica *Tehnograd-company* d. o. o., Tuzla u navedenom iznosu, a donaciju u iznosu od 500,00 KM uopšte nije prijavila u finansijskom izvještaju.

- (3) Evidencije o rashodima politička stranka nije uspostavila blagovremeno i u skladu s računovodstvenim propisima. U poslovnim knjigama, stranka je dio troškova evidentirala u momentu plaćanja, a ne u momentu kada je političkoj stranci pružena usluga, pa nije moguće ustanoviti da li je politička stranka ostvarila i druge troškove osim onih koje je prijavila u finansijskom izvještaju.
- Stranka nije evidentirala u poslovnim knjigama i nije prijavila u finansijskom izvještaju troškove zakupnine poslovnih prostora, koje su joj dodijelile Opština Stari Grad Sarajevo, Opština Kalesija i Opština Vogošća.
S obzirom na to da su druge političke stranke, koje su koristile poslovni prostor u Opštini Stari Grad Sarajevo, u svojim finansijskim izvještajima prijavile zakupninu u iznosu od 391,14 KM, da se zaključiti da je i Nezavisna bosanskohercegovačka lista ostvarila trošak u istom iznosu.
  - Prema podacima iz akta Opštine Kalesija, broj 02-04-1748/22 od 02. 08. 2022. godine, zakupnina poslovnog prostora koji je koristila Nezavisna bosanskohercegovačka lista iznosila je 199,50 KM.
  - Opština Vogošća je u svom aktu broj 03-36-Sl./22 od 10. 08. 2022. godine navela da je Nezavisna bosanskohercegovačka lista tokom 2021. godine koristila poslovni prostor površine 18 m², koji se nalazi u Upravnoj zgradi „Jasmin Isanović-Žuti“, te da cijena zakupa iznosi 11,7 KM/m². U skladu s navedenim, cijena mjesečnog zakupa je iznosila 210,60 KM, pa je zakupnina za 2021. godinu iznosila 2.527,20 KM.
  - Trošak zakupnine poslovnog prostora koji je političkoj stranci dodijelila Opština Ilidža u poslovnim knjigama i finansijskom izvještaju stranke evidentiran je u iznosu od 187,90 KM, iako je prema ugovoru o zakupu trošak iznosio 366,48 KM.
  - Politička stranka je u poslovnim knjigama i finansijskom izvještaju evidentirala gubitak od prodaje motornog vozila u iznosu od 11.592,57 KM, iako je prodajom ostvarila dobitak u iznosu od 907,43 KM, kao što je prethodno objašnjeno u stavu (2).
- (4) Politička stranka nije uspostavila potpune evidencije o svojim obavezama.
- U poslovnim knjigama i finansijskom izvještaju stranka nije evidentirala obaveze prema Opštini Vogošća u iznosu od 2.527,20 KM i Opštini Kalesija u iznosu od 27,00 KM po osnovu neplaćenih zakupnina za 2021. godinu.
  - S obzirom na to da je Nezavisna bosanskohercegovačka lista dio troškova evidentirala u momentu njihovog plaćanja, a ne u momentu kada je stranci pružena usluga, te da je pregledom finansijskog izvještaja ustanovljeno da stranka nije evidentirala dio troškova, nije moguće ustanoviti da li je na dan 31. 12. 2021. godine imala i druge obaveze, osim onih koje je prijavila u finansijskom izvještaju.
- (5) Uvidom u potvrde o primljenim donacijama od fizičkih lica, ustanovljeno je da one nisu izdate u skladu s odredbama iz člana 6, stav (1) Pravilnika.
Potvrde ne sadrže broj ličnog dokumenta donatora, niti adresu i mjesto prebivališta donatora.
- (6) Uvidom u finansijsku dokumentaciju političke stranke i knjigovodstvene isprave, ustanovljeni su nedostaci kod dijela računa dobavljača koji su knjigovodstvene isprave o nastalim poslovnim događajima.

- Na osnovu računa za reprezentaciju, koji su u procesu pregleda finansijskog izvještaja uzeti kao uzorak, nije moguće ustanoviti količinu i cijenu pruženih ugostiteljskih usluga.
Na računu pravnog lica „Europa“ d. o. o., Sarajevo, Hotel *Holiday*, broj 2021/1-80-216-502 od 19. 07. 2021. godine, na iznos od 2.098,00 KM, političkoj stranci je fakturisano piće u količini 1 po cijeni od 98,00 KM i hrana u količini 1 po cijeni od 2.000,00 KM.
Na računu istog pravnog lica, broj 2021/1-80-216-1587 od 18. 11. 2021. godine, na iznos od 1.336,50 KM, političkoj stranci je fakturisano piće u količini 1 po cijeni od 86,50 KM i hrana u količini 1 po cijeni od 1.250,00 KM.
- Račun pravnog lica „Neimari“ d. o. o., Sarajevo, broj 74/2021 od 04. 08. 2021. godine koji je stranci ispostavljen za izvedene građevinsko-zanatske i elektroradove u iznosu od 7.001,28 KM nije potpisan od strane Nezavisne bosanskohercegovačke liste kao investitora, niti postoji drugi dokument koji bi potvrdio da su izvedeni radovi koji su fakturirani i koje je politička stranka platila.
- Edukacioni centar „Barbados“ d. o. o., Sarajevo P.J. „Internet klub“ Vogošća je političkoj stranci fakturisao obradu i print flajera u vrijednosti od 1.007,00 KM. Račun nije potpisao isporučilac materijala, niti je politička stranka potvrdila njegov prijem.

Pored navedenog, ustanovljeno je da računi nisu ovjereni za plaćanje i knjiženje u poslovne knjige stranke, što potvrđuje činjenicu da politička stranka nije uspostavila sistem kontrola knjigovodstvenih isprava u skladu s računovodstvenim propisima.

- (7) Uvidom u račune za knjigovodstvene usluge koje je političkoj stranci ispostavila Agencija „Agens“ Sarajevo, vlasnica Nermina Jusić, u iznosu od 14.040,00 KM, ustanovljeno je da politička stranka nema uspostavljene interne kontrole, a što je propisano odredbom člana 11, stav (2) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Iako je vlasnica Agencije „Agens“ Sarajevo lice ovlašteno za podnošenje finansijskog izvještaja Nezavisne bosnskohercegovačke liste za 2021. godinu, račun za knjigovodstvene usluge, broj 2021-312 od 30. 07. 2021. godine na iznos od 8.190,00 KM i račun broj 2021-537 od 29. 12. 2021. godine na iznos od 5.850,00 KM, koje je ispostavila Nermina Jusić, nisu kontrolisani od strane druge ovlaštenog lica u političkoj stranci, niti su odobreni za plaćanje i knjiženje u poslovnim knjigama političke stranke.

7. STRANKA DEMOKRATSKE AKCIJE (Kod 090)

Prema podacima iz godišnjeg finansijskog izvještaja, Stranka demokratske akcije se finansirala iz sljedećih izvora:

Redni broj	Izvori finansiranja	Iznos (KM)	Struktura (%)
1.	Članarina	53.903,96	1,46
2.	Prilozi fizičkih lica (3-a)	399.531,73	10,80
3.	Prilozi pravnih lica (3-b)	11.450,00	0,31
4.	Prihodi od imovine (3-c)	57.561,09	1,56
5.	Prihodi od dobiti preduzeća u vlasništvu političke stranke (3-d)	0,00	0,00
6.	Prihodi od poklona (3-e)	61.060,02	1,65
7.	Prihodi iz budžeta (3-f)	3.068.235,39	82,91
8.	Prihodi od propagande (3-g)	0,00	0,00
I	Ukupni prihodi (1-8)	3.651.742,19	98,68
II	Ostali prihodi i drugo	48.871,69	1,32
	Izvori finansiranja (I+II)	3.700.613,88	100,00

Pregledom godišnjeg finansijskog izvještaja za 2021. godinu, ustanovljeno je da je Stranka demokratske akcije prekršila odredbe člana 4, stav (1), člana 6, stav (2), člana 8, stav (1), člana 11, stav (1) i člana 12, stav (1) i stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

- a) Politička stranka je troškove u iznosu od 3.091.903,24 KM ostvarila bez Programa utroška sredstava, čime je prekršila odredbe člana 4, stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

U skladu s odredbama iz člana 4, stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka, stranka je obavezna sačiniti Program utroška sredstava za svaku kalendarsku godinu, te u skladu s njim sredstva koristiti isključivo za ostvarivanje ciljeva ustanovljenih svojim programom i statutom. Program utroška sredstva politička stranka je obavezna dostaviti Centralnoj izbornoj komisiji BiH.

U skladu s navedenim, od Stranke demokratske akcije je, obavještenjem broj 03-07-6-606-1/21 od 15. 03. 2021. godine za podnošenje godišnjeg finansijskog izvještaja za 2020. godinu, zatraženo da dostavi Program utroška sredstava za 2021. godinu.

Politička stranka nije postupila po zahtjevu Centralne izborne komisije BiH, odnosno nije dostavila Program utroška sredstava. Takođe, Stranka demokratske akcije Program utroška sredstava nije dostavila ni nakon roka datog u navedenom aktu.

S obzirom na to da politička stranka Program utroška sredstva nije dostavila niti po obavještenju Centralne izborne komisije BiH, niti tokom 2021. godine, smatra se da je troškove ostvarila bez Programa utroška sredstava.

- b) Uvidom u finansijsku dokumentaciju Stranke demokratske akcije, ustanovljeno je da su prilozi fizičkih lica u iznosu od 295.397,66 KM i prilozi pravnih lica u iznosu od 11.450,00 KM uplaćeni na transakcijske račune nižih organizacionih dijelova, a ne na račun Centrale stranke. U skladu s odredbama člana 6, stav (2) Zakona o finansiranju političkih stranaka, dobrovoljni prilozi u novcu uplaćuju se na transakcijski račun Centrale političke stranke.
- c) Stranka demokratske akcije je prekršila odredbe člana 8, stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka na način:

- (1) Politička stranka je u svom finansijskom izvještaju prijavila nenovčanu donaciju Grada Srebrenika u iznosu od 840,00 KM, te navela da ju je ostvarila korištenjem prostora u vlasništvu Grada, bez plaćanja zakupnine.

Grad Srebrenik je Centralnoj izbornoj komisiji BiH dostavio akt broj 07-1373/2023 od 24. 11. 2023. godine, u kojem navodi da Grad nema poslovne prostore u svom vlasništvu, te prema njihovim saznanjima poslovni prostor koji je koristila Stranka demokratske akcije je u periodu od 1992. do 1995. godine bio u vlasništvu Osnovne škole „Bratstvo jedinstvo“ Srebrenik, a kasnije je prešao u vlasništvo Ministarstva obrazovanja Tuzlanskog kantona.

S obzirom na to da se, u skladu s odredbom iz člana 8, stav (1), tačka a) Zakona o finansiranju političkih stranka, zabranjuje organima uprave države BiH, entiteta, kantona, Brčko distrikta BiH, te gradskim i opštinskim organima da finansiraju političke stranke, Stranka demokratske akcije je korištenjem poslovnog prostora u vlasništvu Ministarstva obrazovanja Tuzlanskog kantona ostvarila zabranjen prilog.

- (2) Stranka je u finansijskom izvještaju prijavila nenovčane donacije Opštine Breza i Grada Livno, koje je ostvarila korištenjem opštinskog, odnosno gradskog poslovnog prostora bez naknade.

- U svom finansijskom izvještaju politička stranka je po navedenom osnovu prijavila nenovčanu donaciju Opštine Breza, u iznosu od 725,16 KM.

Opština Breza je svojim aktom broj 04/1-10-19-3624/2023 od 24. 11. 2023. godine obavijestila Centralnu izbornu komisiju BiH da nije dodijelila poslovne prostorije u svom vlasništvu Stranci demokratske akcije na korištenje.

- Stranka demokratske akcije je prijavila nenovčanu donaciju u iznosu od 3.000,00 KM, po osnovu nefakturisane zakupnine poslovnog prostora u vlasništvu Grada Livna.

Grad Livno je dostavio akt broj 07-19-2380/22 od 28. 11. 2023. godine, u kojem navodi da Stranci demokratske akcije nije dodijelio prostor na korištenje, niti postoji zakupni odnos između Grada Livna i organizacionog dijela Stranke demokratske akcije.

Politička stranka je u finansijskom izvještaju iskazala troškove zakupnine, kao i druge troškove koji ukazuju na činjenicu da je koristila poslovne prostore u Brezi i Livnu.

S obzirom na to da je Stranka demokratske akcije koristila poslovne prostore bez naknade, a koji joj nisu dodijeljeni u skladu s odlukama nadležnih organa, prekršila je odredbe člana 8, stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

- d) Pregledom finansijskog izvještaja, poslovnih knjiga i finansijske dokumentacije ustanovljeno je da politička stranka nije uspostavila potpune evidencije o novčanim tokovima, prihodima, rashodima i obavezama, godišnji finansijski izvještaj nije popunila na način kako je Centralna izborna komisija BiH propisala Pravilnikom, čime je prekršila odredbe člana 11, stav (1) i člana 12, stav (1) i stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

- (1) Politička stranka nije prijavila u finansijskom izvještaju transakcijski račun i blagajnu OO SDA Usora, kod KO SDA Hercegovačko-neretvanskog kantona upisala je nepostojeći broj transakcijskog računa, dok je kod OO SDA Prijedor pogrešno upisala broj računa.

- Stranka je kod KO SDA Hercegovačko-neretvanskog kantona prijavila transakcijski račun broj 3389002202047644 sa sljedećim prometom: početno stanje na dan 01. 01. 2021. godine u iznosu od 4.446,92 KM, uplate u iznosu od 92.689,55 KM, isplate s računa u iznosu od 87.701,02 KM i stanje na dan 31. 12. 2021. godine u iznosu od 9.435,45 KM. Nakon što je Stranka demokratske akcije dostavila izvode s transakcijskog računa ovog organizacionog

dijela stranke, ustanovljeno je da je pomenuti promet ostvaren putem transakcijskog računa broj 3387302220083909.

- Kod OO SDA Prijedor u finansijskom izvještaju je prijavljen transakcijski račun broj 5510370001276464. Prema podacima iz Jedinstvenog registra transakcijskih računa Centralne banke Bosne i Hercegovine, transakcijski račun ovog organizacionog dijela stranke je 5510370001275464.
- Uvidom u izvode s transakcijskog računa OO SDA Usora, broj 3387202213844680, ustanovljeno je da je politička stranka ostvarila sljedeći promet: početno stanje 18,49 KM, uplate iz budžeta Opštine Usora u iznosu od 849,23 KM i isplate s računa u iznosu od 867,73 KM. Račun je ugašen 16. 11. 2021. godine.

S računa OO SDA Usora izvršene su gotovinske isplate sredstva, kao blagajnički maksimum, u iznosu od 800,00 KM. U finansijskom izvještaju Stranka demokratske akcije nije prijavila blagajnu ovog organizacionog dijela stranke.

(2) Stranka demokratske akcije nije uspostavila pravilnu evidenciju o dijelu nenovčanih donacija, dijelu prihoda iz budžeta i prihoda od imovine.

1. Politička stranka je u finansijskom izvještaju prijavila nenovčane donacije Opštine Kladanj u iznosu od 180,00 KM, Grada Zavidovića u iznosu od 4.200,00 KM, Opštine Breza u iznosu od 725,16 i Grada Livna u iznosu od 3.000,00 KM, te navela da ih je ostvarila korištenjem poslovnih prostora koji su joj dodijeljeni na korištenje bez naknade.

- Opština Kladanj je u svom aktu broj 02-04-1867/22 od 02. 08. 2022. godine navela da nije izdavala poslovne prostore političkim strankama. Takođe, politička stranka u poslovnim knjigama i finansijskom izvještaju nije evidentirala troškove električne energije niti druge troškove koji bi ukazivali na korištenje poslovnog prostora.
- Grad Zavidovići je u svom aktu broj 01-04-4/23-AP-112 od 24. 11. 2023. godine naveo da Stranka demokratske akcije OO Zavidovići koristi vlastite kancelarije u Ulici dr. Pinkasa Bandta br. 10 u prizemlju zgrade „Stara opština“, koje su upisane u posjedovni list političke stranke 22. 05. 1999. godine.
- Opština Breza je u svom aktu broj 04/1-10-19-3624/2023 od 24. 11. 2023. godine navela da Stranci demokratske akcije nije dodijelila poslovni prostor na korištenje.
- Grad Livno je u aktu broj 07-19-2380/22 od 28. 11. 2023. godine naveo da političke stranke nisu 2021. godine koristile prostore u vlasništvu Grada Livna.

2. Politička stranka je evidentirala u poslovnim knjigama i prijavila u finansijskom izvještaju prihod od imovine u iznosu od 57.561,09 KM.

Uvidom u strukturu prihoda, ustanovljeno je da je dobitak od prodaje stalnih sredstava u iznosu od 8.732,46 KM stranka prijavila kao prihod od imovine na Obrascu 3-c finansijskog izvještaja. Na Obrascu 3-c iskazuje se prihod od imovine od koje stranka ostvaruje prihod, dok je imovina u njenom vlasništvu.

3. Stranka demokratske akcije je prijavila prihod iz budžeta Grada Mostara u iznosu od 92.430,84 KM. Grad Mostar je dostavio akt broj 05/1-11-2557/22-1 od 30. 11. 2023. godine u kojem navodi da su Stranci demokratske akcije 2021. godine uplaćena sredstva u iznosu od 96.526.34 KM.

4. Politička stranka u Obrascu 3-b (*Prilozi pravnih lica*) nije navela sjedište pravnih lica – donatora stranke. Takođe, politička stranka ni u Obrascu 3-c (*Prihodi od imovine u vlasništvu političke stranke*) nije navela sjedište pravnih lica korisnika imovine u vlasništvu. U skladu s važećim propisima, sjedište je sastavni dio naziva svakog pravog lica.

(3) Stranka demokratske akcije nije uspostavila blagovremene i adekvatne evidencije o dijelu rashoda, te ih u finansijskom izvještaju nije iskazala u skladu s odredbama članova 21, 22. i 23. Pravilnika.

1. U finansijskom izvještaju politička stranka je iskazala rashode prethodnih godina u iznosu od 56.524,08 KM. Ovi troškovi ukazuju na činjenicu da politička stranka dio troškova nije evidentirala u momentu kada je izvršila nabavku dobara i usluga, što je suprotno računovodstvenim propisima i odredbama člana 12, stav (1) i stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

2. Politička stranka nije pravilno iskazala dio troškova zakupnine poslovnih prostora.

- U finansijskom izvještaju prijavljeni su troškovi zakupnine poslovnog prostora u Zavidovićima u iznosu od 4.200,00 KM, iako Stranka demokratske akcije u ovom gradu ima prostor u vlasništvu, kao što je navedeno u nalazu pod tačkom (2).

- Stranka nije prijavila zakupninu poslovnog prostora u Gradu Tuzli. Ovaj grad je dostavio akt broj 04-19-12390/22 od 01. 08. 2022. godine, u kojem se navodi da je Gradski odbor SDA Tuzla u Ulici Patriotske lige broj 18 koristio poslovni prostor površine 105.77 m² i zajedničke prostorije površine 48.76 m² uz mjesečnu zakupninu od 15227 KM. Obaveza plaćanja zakupnine teče od 09. 08. 2021. godine.

U aktu se takođe navodi da su svi zakupci poslovnih prostora, uključujući i političke stranke, u skladu s Odlukom o privremenom oslobađanju plaćanja zakupnine za poslovne prostore koje Grad Tuzla izdaje („Službeni glasnik Grada Tuzle“, br. 5/21) za period od 01. 05. 2021. do 31. 10. 2021. godine bili oslobođeni plaćanja zakupnine.

- Kod KO SDA Hercegovačko-neretvanskog kantona i GO SDA Mostar nisu iskazani troškovi zakupnine.

- U finansijskom izvještaju politička stranka je troškove u iznosu od 84.111,85 KM klasifikovala na način da nije moguće ustanoviti u koju svrhu su oni nastali. Stranka je evidentirala troškove usluga u iznosu od 46.381,49 KM, troškove ostalog materijala u iznosu od 26.824,67 KM i ostale rashode u iznosu od 10.905,69 KM. Ovakva klasifikacija troškova ne obezbjeđuje transparentnost utroška sredstava, odnosno nije moguće ustanoviti koja vrsta usluga je pružena, koji materijal je stranka nabavila i u koju svrhu ga je utrošila.

(4) Stranka demokratske akcije u poslovnim knjigama nije uspostavila tačne i blagovremene evidencije o svojim obavezama na dan 31. 12. 2021. godine, čime je prekršila računovodstvene propise. U finansijskom izvještaju, na Obrascu 5 (*Obaveze političke stranke*), obaveze nisu prijavljene u skladu s odredbama člana 24. Pravilnika.

1. U poslovnim knjigama stranka je evidentirala obaveze prema dobavljačima u iznosu od 767.351,06 KM, a u finansijskom izvještaju ih je iskazala u iznosu od 773.351,06 KM.

2. Politička stranka je u finansijskom izvještaju navela da su njene obaveze u iznosu od 1.234.823,23 KM nastale u periodu od 10. 12. 2021. godine do 31. 12. 2021. godine. Takođe, stranka je navela obaveze prema pravnim licima koja su brisana iz sudskog registra

i obaveze koje prema konfirmacijama dobavljača ne postoje, ili su manje od iznosa obaveza koje je stranka prijavila u svom finansijskom izvještaju.

- Politička stranka je na dan 31. 12. 2021. godine iskazala obavezu prema pravnom licu „Bemust“ d. o. o., Sarajevo u iznosu od 37.573,36 KM, te navela da je ona nastala 10. 12. 2021. godine. Međutim, uvidom u finansijske izvještaje Stranke demokratske akcije iz ranijeg perioda, kao i ranije revizorske izvještaje, ustanovljeno je da je stranka pomenutu obavezu prijavila i u izvještaju 2016. godine, s datumom njenog nastanka 10. 12. 2016. godine. Protiv pravnog lica „Bemust“ d. o. o., Sarajevo pokrenut je stečajni postupak kod Opštinskog suda u Sarajevu 20. 10. 2016. godine, nakon čega je ovo pravno lice brisano iz sudskog registra.
- Stranka demokratske akcije je na dan 31. 12. 2021. godine iskazala obavezu prema pravnom licu „TP Marketi“ u iznosu od 56.351,42 KM, te navela da je ona nastala 10. 12. 2021. godine, iako je uvidom u finansijske izvještaje Stranke demokratske akcije iz ranijeg perioda i izvještaje revizije, ustanovljeno da je stranka pomenutu obavezu, u istom iznosu prijavila i 2016. godine, s datumom njenog nastanka 10. 12. 2016. godine. Takođe, uvidom u registar pravnih lica, ustanovljeno je da navedeno pravno lice ne postoji u registru.
- U godišnjem finansijskom izvještaju stranka je na dan 31. 12. 2021. godine iskazala svoje obaveze prema pravnom licu „Centrotrans“ u iznosu od 21.800,00 KM, navodeći da je nastala 10. 12. 2021. godine. Uvidom u finansijske izvještaje stranke iz ranijeg perioda, ustanovljeno je da je ova obaveza nastala 2016. godine.
- Stranka je u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala obavezu prema pravnom licu „Grijanje“ d. o. o., Zenica u iznosu od 17.157,66 KM i navela da je obaveza nastala 10. 12. 2021. godine. Istu obavezu politička stranka je iskazala i u svom izvještaju za 2018. godinu.
- Za obavezu prema pravnom licu „Bosnia – hoteli i restorani“ d. o. o., Sarajevo, u iznosu od 8.792,50 KM, stranka je navela da je nastala 10. 12. 2021. godine. Uvidom u izvještaj revizije finansijskog izvještaja za 2020. godinu, ustanovljeno je da je Stranka demokratske akcije ovu obavezu prijavila u izvještaju za 2017. godinu, s datumom njenog nastanka 10. 12. 2017. godine.
- Stranka je iskazala obavezu prema pravnom licu „Valicon“ u iznosu od 6.435,00 KM, te navela da je ona nastala 10. 12. 2021. godine. Uvidom u izvještaj revizije finansijskog izvještaja za 2020. godinu, ustanovljeno je da je stranka obavezu prema ovom pravnom licu, u istom iznosu, prijavila i 2018. godine, s datumom njenog nastanka 10. 12. 2018. godine.
- Stranka demokratske akcije je u poslovnim knjigama i finansijskom izvještaju iskazala obaveze prema Gradu Mostaru u iznosu od 117.224,08 KM. Iako je navedena obaveza nastala knjiženjem troškova zakupnine poslovnog prostora u periodu od 2009. do 2014. godine, stranka je kao datum nastanka obaveze navela dan 10. 12. 2021. godine. Uvidom u Aneks ugovora o zakupu poslovnih prostorija broj 05/2-25-1360/09 od 14. 04. 2022. godine, ustanovljeno je da je dug Stranke demokratske akcije na dan 31. 12. 2021. godine prema Gradu Mostaru iznosio 33.474,58 KM i činili su ga neplaćena zakupnina u iznosu od 13.960,80 KM i PDV na zakupninu u iznosu od 19.513,78 KM. Dodatno, Grad Mostar je Aneksom ugovora o zakupu priznao Stranci demokratske akcije ulaganja za sanaciju i uređenje poslovnog prostora u iznosu od 39.489,50 KM. Grad Mostar i Stranka demokratske akcije su istovremeno dogovorili da se ulaganja stranke u prostor

prebijaju sa zakupninom, a da stranka dug po osnovu PDV-a izmiri u 24 mjesečne rate u iznosima po 813,07 KM.

Revizijom finansijskih izvještaja Stranke demokratske akcije za 2020. godinu, ustanovljeno je da je stranka u poslovnim knjigama u periodu od 01. 01. 2009. do 31. 12. 2014. godine evidentirala troškove i obaveze prema Gradu Mostaru, po osnovu zakupnine u iznosima od 1.551,20 KM uvećanim za 263,70 KM po osnovu PDV-a, što je ukupno iznosilo 1.814,90 KM mjesečno.

U prethodno pomenutom aneksu ugovora o zakupu poslovnih prostorija, koji su 14. 04. 2022. godine, potpisali gradonačelnik Grada Mostara i Stranka demokratske akcije, navedeno je da je politička stranka bila obavezna sve vrijeme zakupnog odnosa plaćati samo mjesečni iznos PDV-a ustanovljen u članu 4, stav (2) Ugovora o zakupu poslovnih prostorija broj 05/2-25-1360/09 od 19. 01. 2009. godine. Ovim je zakupac, odnosno politička stranka, bila oslobođena plaćanja osnovice zakupa od početka zakupnog odnosa do 31. 05. 2019. godine, odnosno do dana trajanja zakupnog odnosa ustanovljenog u Ugovoru o sporazumnom raskidu ugovora o zakupu poslovnih prostorija broj 05/2-25-85452/19 od 27. 05. 2019. godine.

- Politička stranka je u poslovnim knjigama i finansijskom izvještaju iskazala obaveze prema Službi za zajedničke poslove organa i tijela Federacije Bosne i Hercegovine u iznosu od 42.266,18 KM, po osnovu kamata na zakupninu poslovnog prostora, koji je Stranka demokratske akcije koristila do 2011. godine.

Na zahtjev Centralne izborne komisije BiH, Služba za zajedničke poslove organa i tijela Federacije Bosne i Hercegovine dostavila je akt broj 02-11-5257/23 od 21. 12. 2023. godine u kojem navodi da je saldo potraživanja od Stranke demokratske akcije na dan 31. 12. 2021. godine 0,00 KM.

3. Stranka demokratske akcije je u finansijskom izvještaju navela da su obaveze za bruto plate u iznosu od 266.058,80 KM i obaveze po osnovu ugovora o djelu u iznosu od 131.245,68 KM nastale 10. 12. 2021. godine.

Revizijom finansijskog izvještaja Stranke demokratske akcije za 2020. godinu, ustanovljeno je da su u pitanju neizmirene obaveze za porez i doprinose na isplaćene plate zaposlenicima i ugovore o djelu u ranijim godinama, pa je političkoj stranci, bez kvalifikovanja mišljenja, skrenuta pažnja da je izložena visokom riziku od dodatnih troškova kamata i troškova prinudne naplate od strane poreznih organa.

Troškovi izborne kampanje na prijevremenim izborima za načelnika opština Travnik i Foča

Stranka demokratske akcije učestvovala je na prijevremenim izborima za načelnika opštine Travnik i načelnika opštine Foča (FBiH), koji su održani 2021. godine.

Prema odredbama člana 15.10 Izbornog zakona BiH, Stranka demokratske akcije je u svrhu izborne kampanje za prijevremene izbore za načelnika opštine Travnik mogla da potroši sredstva u iznosu od 14.295,30 KM i načelnika opštine Foča u iznosu od 481,50 KM, što ukupno iznosi 14.776,80 KM.

Politička stranka je u finansijskom izvještaju prijavila troškove izborne kampanje za prijevremene izbore za načelnika opštine Travnik u iznosu od 4.782,42 KM.

8. DEMOKRATSKI NARODNI SAVEZ (Kod 0461)

Prema podacima iz godišnjeg finansijskog izvještaja, Demokratski narodni savez se finansirao iz sljedećih izvora:

Redni broj	Izvori finansiranja	Iznos (KM)	Struktura (%)
1.	Članarina	3.730,00	0,47
2.	Prilozi fizičkih lica (3-a)	10.150,00	1,27
3.	Prilozi pravnih lica (3-b)	0,00	0,00
4.	Prihodi od imovine (3-c)	0,00	0,00
5.	Prihodi od dobiti preduzeća u vlasništvu političke stranke (3-d)	0,00	0,00
6.	Prihodi od poklona (3-e)	1.800,00	0,22
7.	Prihodi iz budžeta (3-f)	781.386,50	97,66
8.	Prihodi od propagande (3-g)	0,00	0,00
I	Ukupni prihodi (1-8)	797.066,50	99,62
II	Ostali prihodi i drugo	3.004,79	0,38
	Izvori finansiranja (I+II)	800.071,29	100,00

Pregledom godišnjeg finansijskog izvještaja za 2021. godinu, ustanovljen je da je Demokratski narodni savez prekršio odredbe člana 4, stav (1), člana 5, stav (4), člana 8, stav (1), člana 11, stav (1) i člana 12, stav (1) i stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka i člana 15.10 Izbornog zakona Bosne i Hercegovine.

- a) Demokratski narodni savez Plan prihoda i rashoda za 2021. godinu nije sačinilo na način kojim obezbjeđuje transparentnost utrošenih sredstava, kao i njegovo poređenje s ostvarenim troškovima, dok je finansijska sredstva u iznosu od 105.337,00 KM utrošio mimo ustanovljenog Plana prihoda i rashoda za 2021. godinu, čime je prekršio odredbe člana 4, stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Politička stranka je u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala ukupne troškove u iznosu od 752.930,05 KM.

U Planu prihoda i rashoda za 2021. godinu, stranka je planirala ukupne troškove u iznosu od 830.000,00 KM.

Politička stranka Plan prihoda i rashoda za 2021. godinu nije sačinila na način kojim obezbjeđuje transparentnost utrošenih sredstava, kao i njegovo poređenje s ostvarenim troškovima, odnosno on nije analitičan. U Planu prihoda i rashoda, stranka nije navela troškove po vrstama, već ih je navela paušalno, kao npr. troškove transporta, telekomunikacija i interneta u jednom iznosu od 32.500,00 KM.

Uvidom u Plan prihoda i rashoda za 2021. godinu, Služba za reviziju je ustanovila da je politička stranka prekoračila planirane troškove u ukupnom iznosu od 105.337,00 KM, i to: materijalne troškove (režijski troškovi i materijal za održavanje) u iznosu od 8.602,33 KM, troškove zakupnine poslovnih prostora u iznosu od 16.414,54 KM, troškove usluge održavanja opreme i prostora u iznosu od 5.895,92 KM, troškove osiguranja i naknade bankama u iznosu od 13,50 KM, troškove taksi, štampe i ostalih nematerijalnih troškova u iznosu od 5.486,85 KM, troškove plata i naknada za rad i usluge u iznosu od 40.541,81 KM, troškove poreza u iznosu od 84,08

KM, troškove pravnih, računovodstvenih i ostalih usluga u iznosu od 19.424,89 KM i troškove transporta, telekomunikacija i interneta u iznosu od 8.873,08 KM.

- b) Demokratski narodni savez nije prijavio nenovčanu donaciju, čime je prekršio odredbe člana 5, stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Prema dostupnim podacima iz eksternih izvora, ustanovljeno je da je stranka u svrhu predizborne kampanje za prijevremene izbore za gradonačelnika Grada Prijedora koji su održani 12. 12. 2021. godine, koristila plakat i baner s nazivom kandidata.

Uvidom u poslovne knjige stranke i dostavljene račune, nije ustanovljeno da su evidentirani troškovi plakata i banera koji su korišteni za potrebe izborne kampanje, niti su plaćeni.

S obzirom na to da nije platila plakat i baner, stranka je ostvarila nenovčanu donaciju koju je imala obavezu prijaviti u finansijskom izvještaju.

Činjenica da nema podataka o donatoru koji je izvršio plaćanje pomenutog izbornog materijala upućuje na to da je stranka primila anonimnu donaciju, što je zabranjeno odredbom člana 8, stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

- c) Demokratski narodni savez nije vodio poslovne knjige u skladu s računovodstvenim propisima, nije vodio pravilne i potpune evidencije o svojim potraživanjima, приходima, rashodima i obavezama, te obrasce godišnjeg finansijskog izvještaja nije popunio u skladu s Pravilnikom, čime je prekršio odredbe člana 11, stav (1) i člana 12, stav (1) i stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

- (1) Demokratski narodni savez nije u poslovnim knjigama na kontu prihoda, odnosno rashoda evidentirao prihode po osnovu nenovčane donacije u iznosu od 1.800,00 KM, te rashode u istom iznosu, čime podaci o ukupnim приходima i rashodima iskazani u godišnjem finansijskom izvještaju ne odgovaraju podacima iz Bilansa uspjeha za 2021. godinu i poslovnim knjigama.

Stranka je u Bilansu uspjeha za 2021. godinu iskazala prihode u ukupnom iznosu od 798.271 KM, a rashode u ukupnom iznosu od 751.130 KM, dok su u godišnjem finansijskom izvještaju iskazani prihodi u ukupnom iznosu od 800.071,29 KM, a rashodi u ukupnom iznosu od 752.930,05 KM.

- (2) Demokratski narodni savez je u godišnjem finansijskom izvještaju nepravilno iskazao podatke o приходima iz budžeta, čime je prekršio odredbe člana 19. Pravilnika.

Stranka je u Obrascu 3-f (*Prihodi iz budžeta*) iskazala prihode iz budžeta Opštine Istočno Novo Sarajevo u iznosu od 6.336,00 KM. Uvidom u izvode s transakcijskog računa broj 5620990000110783 kod NLB banke a. d., ustanovljeno je da su stranci uplaćena sredstva iz budžeta Grada Istočnog Sarajeva u tom iznosu, a ne iz budžeta Opštine Istočno Novo Sarajevo.

- (3) Demokratski narodni savez nije u godišnjem finansijskom izvještaju iskazao nenovčanu donaciju u vidu besplatnog plakata i banera, čime je prekršio odredbe člana 13. i člana 19. Pravilnika.

- (4) Demokratski narodni savez u poslovnim knjigama nije uspostavio potpune i tačne evidencije o svojim rashodima i obavezama, te ih u finansijskom izvještaju nije prijavio u skladu s odredbama članova 21, 22, 23. i 24. Pravilnika.

- Uvidom u fakturu dobavljača Novinska agencija Republike Srpske SRN“ a. d., Bijeljina broj 1003/18 i poslovne knjige stranke, ustanovljeno je da je obaveza u iznosu od 292,50 KM po predmetnoj fakturi nastala u 2018. godini, a koju je stranka platila i proknjižila kao trošak u 2021. godini. Politička stranka je obavezna troškove evidentirati u momentu nastanka obaveze, a ne u momentu plaćanja obaveze.
- Politička stranka troškove zakupa poslovnih prostora nije evidentirala u momentu nastanka obaveze, što za rezultat ima pogrešno iskazane rashode i obaveze u godišnjem finansijskom izvještaju i poslovnim knjigama stranke.

Takođe, podaci koje je stranka iskazala u godišnjem finansijskom izvještaju ne odgovaraju podacima iz ugovora o zakupu poslovnih prostora, niti podacima iz poslovnih knjiga.

U godišnjem finansijskom izvještaju Demokratski narodni savez iskazao je troškove poslovnih prostora u ukupnom iznosu od 190.980,54 KM.

Prema podacima iz ugovora o zakupu poslovnih prostora u 2021. godini, koje je dostavila stranka, ustanovljeno je da su troškovi zakupa poslovnih prostora u 2021. godini iznosili ukupno 186.283,04 KM.

1. U godišnjem finansijskom izvještaju i poslovnim knjigama, politička stranka je evidentirala troškove zakupa poslovnog prostora u Gacku u manjem iznosu za 117,00 KM u odnosu na stvarne.
2. Stranka je u Obrascu 4.1 godišnjeg finansijskog izvještaja pogrešno iskazala troškove zakupnine poslovnog prostora u Modriči. Uvidom u Ugovor o zakupu poslovnog prostora broj 01-U12/20 od 29. 12. 2020. godine, ustanovljeno je da je stranka imala obavezu da za korištenje poslovnog prostora u Modriči mjesečno plaća 350,00 KM, tj. za period od 01. 01. do 31. 12. 2021. godine iznos od 4.200,00 KM. Stranka je u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala troškove zakupnine poslovnog prostora u iznosu od 4.375,50 KM, od čega se 175,50 KM odnosi na trošak zakupa sale Srpskog kulturnog centra Modriča.

Takođe, stranka je u godišnjem finansijskom izvještaju troškove zakupa sale Doma kulture Rudo u ukupnom iznosu od 400,00 KM iskazala kao troškove zakupnine poslovnih prostora.

Stranka je troškove zakupa sala trebala iskazati u okviru ostalih zakupnina.

3. Stranka je pogrešno iskazala troškove zakupnine poslovnog prostora u Rogatici. Uvidom u Ugovor o zakupu poslovnog prostora s fizičkim licem Tomislavom Batinićem, ustanovljeno je da je stranka imala obavezu da za korištenje poslovnog prostora u Rogatici za period od 01. 01. 2021. do 31. 12. 2021. godine plati iznos od 4.800,00 KM. Stranka je u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala troškove zakupnine poslovnog prostora u iznosu od 4.872,00 KM, s obzirom na to da je u navedenu vrstu troška uključila i troškove zakupa Opštine Rogatice iz 2020. godine u iznosu od 72,00 KM.
4. Stranka je u Obrascu 4.1 godišnjeg finansijskog izvještaja iskazala troškove zakupnine poslovnog prostora u Zvorniku u iznosu od 15.645,75 KM, što je za 672,75 KM više od stvarnih.
5. Politička stranka je u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala troškove zakupnine poslovnog prostora u Kalinoviku u iznosu od 200,00 KM. Uvidom u poslovne knjige za

2021. godinu ustanovljeno je da je stranka evidentirala troškove zakupnine iz 2020. godine, tj. evidentirala je troškove u momentu plaćanja.

S obzirom na to da stranka nije evidentirala sve troškove zakupa poslovnih prostora, tako ni obaveze prema zakupodavcima nisu evidentirane u poslovnim knjigama i iskazane u godišnjem finansijskom izvještaju.

- Politička stranka nije u poslovnim knjigama evidentirala troškove takse u iznosu od 4.200,00 KM. Naime, stranka je u poslovnim knjigama na kontu 226802 – *Date takse za učešće na izborima* po početnom stanju iskazala potraživanje u iznosu od 13.400,00 KM. U toku 2021. godine izvršen je povrat takse u iznosu od 9.200,00 KM, te je preostali iznos u iznosu od 4.200,00 KM stranka trebala proknjižiti na kontu troškova, te zatvoriti potraživanje. Stranka je na ovaj način troškove iskazala u manjem iznosu u odnosu na ostvarene, odnosno neosnovano je iskazala potraživanja.
- Podaci o troškovima propagande koje je stranka iskazala u Obrascu 4.2 (*Troškovi propagande*) za Gradski odbor Prijedor nisu pravilno iskazani.

Stranka je u Obrascu 4.2 iskazala troškove propagande za Gradski odbor Prijedor u iznosu od 421,10 KM, od čega se 210,50 KM odnosi na troškove reklame po računu iz januara 2021. godine.

S druge strane, stranka je učestvovala na prijevremenim izborima za gradonačelnika Grada Prijedora koji su održani 12. 12. 2021. godine, te je prema dostavljenim računima ostvarila troškove izborne kampanje u iznosu od 12.458,60 KM. Ovaj iznos nije konačan jer stranka u poslovnim knjigama nije iskazala troškove plakata i banera koji su korišteni za potrebe izborne kampanje.

Pored navedenog, Demokratski narodni savez je u godišnjem finansijskom izvještaju iskazao troškove propagande u ukupnom iznosu od 46.353,42 KM, a njih je u poslovnim knjigama i Bilansu uspjeha iskazao u iznosu od 46.283,42 KM, čime su troškovi propagande iskazani u većem iznosu za 70,00 KM od ostvarenih.

- Uvidom u dostavljenu finansijsku dokumentaciju stranke o troškovima propagande, ustanovljeni su nedostaci kod dijela računa dobavljača koji predstavljaju knjigovodstvene isprave o nastalim poslovnim događajima. Ustanovljeno je da računi nisu ovjereni za knjiženje i plaćanje.

Uvidom u račune pravnih lica: STR Grafički atelje GRAFIT, Prijedor, broj 41-10/21 od 29. 10. 2021. godine, „BLMOJGRAD Igor Požgaj“ s. p., Banja Luka, broj 005/21 od 15. 09. 2021. godine, „ALO Media Sistem“ d. o. o., Banja Luka, broj IF-00007-1-21 od 31. 12. 2021. godine, „Televizija K3“ d. o. o., Prnjavor, broj 1/424 od 07. 12. 2021. godine, „Milmaks“ d. o. o., Kozarska Dubica, broj IF0005 od 04. 03. 2021. godine, „Reklame Darko“, Trn-Laktaši, broj 44/02/21 od 09. 02. 2021. godine, „MM Print“, Čelinac, broj 02/10/21 od 19. 10. 2021. godine i broj 01/04/21 od 01. 04. 2021. godine, D. O. O. „Tradicija“, Višegrad, broj 50/21 od 29. 09. 2021. godine, „Mania“ d. o. o., Banja Luka, broj 43/2021 od 03. 03. 2021. godine i broj 03/2021 od 15. 01. 2021. godine, Foto video „Fleš“, Gradiška, broj 32/2021 od 05. 11. 2021. godine i 36/2021 od 01. 12. 2021. godine, Štamparija *Design*, Čelinac, broj 52-11/2021 od 22. 11. 2021. godine i broj 03-11/21 od 03. 11. 2021. godine, JP „Derventski list i radio Derventa“ d. o. o., broj 22/2021 od 04. 01. 2021. godine i broj 165/2021 od 06. 05. 2021. godine, ustanovljeno je da na računima nije potvrđen prijem robe ili izvršenje usluge.

Troškovi izborne kampanje na prijevremenim izborima za gradonačelnika Grada Prijedora

Demokratski narodni savez je učestvovao na prijevremenim izborima za gradonačelnika Grada Prijedora koji su održani dana 12. 12. 2021. godine, u okviru koalicije „Za naš Prijedor“, zajedno s Partijom demokratskog progresa i Srpskom demokratskom strankom.

Prema odredbama člana 15.10 Izbornog zakona BiH, Demokratski narodni savez je kao članica koalicije u svrhu izborne kampanje za prijevremene izbore za gradonačelnika Grada Prijedora mogao da potroši sredstva u iznosu od 8.639,90 KM.

Prema podacima i dokumentaciji koju je dostavila stranka, ustanovljeno je da su troškovi izborne kampanje za prijevremene izbore za gradonačelnika Grada Prijedora iznosili 12.458,60 KM, što je za 3.818,70 KM više u odnosu na zakonom dozvoljeni limit na troškove kampanje, čime su prekršene odredbe člana 15.10 Izbornog zakona Bosne i Hercegovine. Pored iznosa troškova izborne kampanje, koji su prijavljeni u finansijskom izvještaju, ustanovljeno je da politička stranka nije prijavila troškove oglašavanja putem plakata i banera.

9. PARTIJA DEMOKRATSKOG PROGRESA (Kod 440)

Prema podacima iz godišnjeg finansijskog izvještaja, Partija demokratskog progresa se finansirala iz sljedećih izvora:

Redni broj	Izvori finansiranja	Iznos (KM)	Struktura (%)
1.	Članarina	1.504,17	0,20
2.	Prilozi fizičkih lica (3-a)	22.574,17	3,01
3.	Prilozi pravnih lica (3-b)	0,00	0,00
4.	Prihodi od imovine (3-c)	0,00	0,00
5.	Prihodi od dobiti preduzeća u vlasništvu političke stranke (3-d)	0,00	0,00
6.	Prihodi od poklona (3-e)	0,00	0,00
7.	Prihodi iz budžeta (3-f)	714.154,74	95,08
8.	Prihodi od propagande (3-g)	0,00	0,00
I	Ukupni prihodi (1-8)	738.233,08	98,29
II	Ostali prihodi i drugo	12.873,48	1,71
	Izvori finansiranja (I+II)	751.106,56	100,00

Pregledom godišnjeg finansijskog izvještaja za 2021. godinu, ustanovljeno je da je Partija demokratskog progresa prekršila odredbe člana 4, stav (1), člana 5, stav (4), člana 8, stav (1), člana 11, stav (1) i člana 12, stav (1) i stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

- a) Partija demokratskog progresa je finansijska sredstva u iznosu od 326.708,01 KM utrošila mimo ustanovljenog Finansijskog plana za 2021. godinu, čime je prekršila odredbe člana 4, stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Stranka je u godišnjem finansijskom izvještaju za 2021. godinu iskazala ukupne rashode u iznosu od 534.506,72 KM.

Uvidom u Finansijski plan za 2021. godinu koji je stranka dostavila, ustanovljeno je da je stranka planirala troškove u ukupnom iznosu od 618.000,00 KM, od čega je obaveze prema dobavljačima planirala u iznosu od 413.000,00 KM. Obaveze prema dobavljačima nisu dio Programa utroška sredstava, već trebaju biti planirane i realizovane kao trošak perioda u kojem je usluga pružena političkoj stranci ili je politička stranka izvršila nabavku materijala.

Analizom dostavljenog Finansijskog plana za 2021. godinu, ustanovljeno je da je stranka ostvarila troškove u iznosu od 175.307,88 KM, koje nije planirala Programom utroška.

Naime, stranka Finansijskim planom za 2021. godinu nije planirala, a u Obrascu 4.1 (*Režijsko-administrativni i ostali troškovi*) godišnjeg finansijskog izvještaja je iskazala troškove sitnog inventara i automobilskih guma u iznosu od 248,42 KM, troškove ostalih zakupnina u iznosu od 2.582,48 KM, troškove održavanja opreme u iznosu od 1.325,27 KM, troškove usluga u iznosu od 2.638,46 KM, troškove neproizvodnih usluga u iznosu od 13.667,17 KM, troškove ugovora o djelu u iznosu od 9.093,42 KM, troškove platnog prometa u iznosu od 2.405,40 KM, rashode kamata u iznosu od 6,18 KM, troškove dnevnica i putnih troškova u iznosu od 760,00 KM, troškove naknada za topli obrok, prevoz, regres i sl. u iznosu od 27.819,09 KM, ostale nematerijalne troškove u iznosu od 4.570,54 KM, ostale rashode u iznosu 87.994,17 KM, rashode prethodnih godina u iznosu od 1.309,60 KM, troškove prevoza u iznosu od 1.935,00 KM, troškove stručnih publikacija, časopisa, dnevnih novina u iznosu od 910,67 KM, troškove zakupnine vozila u iznosu od 10.831,95 KM, troškove hotelskih usluga u iznosu od 1.522,67 KM i troškove advokatskih usluga u iznosu od 5.687,39 KM.

Takođe, daljnjom analizom Finansijskog plana za 2021. godinu stranke, ustanovljeno je da je stranka pojedine troškove ostvarila u iznosu većem za 151.400,13 KM u odnosu na Finansijski plan, kako slijedi:

- Stranka je troškove zakupa ostvarila u iznosu većem za 32.461,52 KM u odnosu na planirani iznos. Finansijskim planom za 2021. godinu, stranka je troškove zakupa planirala u iznosu od 20.000,00 KM, a u godišnjem finansijskom izvještaju ih je iskazala u iznosu od 52.461,52 KM.
- Partija demokratskog progresa je troškove bruto plata planirala u iznosu od 82.000,00 KM, a ostvarila ih je u iznosu od 167.106,61 KM, što je za 85.106,61 KM više u odnosu na planirane.
- Stranka je planirala troškove za PTT usluge u iznosu od 18.000,00 KM, dok je u finansijskom izvještaju iskazala telefonske troškove i troškove PTT usluga, troškove mobilnih telefona i troškove poštarine i interneta u iznosu od 21.829,64 KM, što je za 3.829,64 KM više od planiranih troškova.
- Partija demokratskog progresa je planirala izborne i sudske takse u iznosu od 8.000,00 KM, a u godišnjem finansijskom izvještaju je iskazala troškove takse, novčane kazne i sl. u iznosu od 22.836,62 KM, što je za 14.836,62 KM više od planiranog iznosa.
- Stranka je planirala troškove komunalnih usluga u iznosu od 2.000,00 KM, a u godišnjem finansijskom izvještaju je iskazala troškove grijanja, komunalnih usluga i utrošene vode u iznosu od 2.062,63 KM što je za 62,63 KM više od planiranih troškova.
- Partija demokratskog progresa je planirala troškove kampanje, promocije, te oglasa, saopštenja u ukupnom iznosu od 15.000,00 KM, a u Obrascu 4.2 godišnjeg finansijskog izvještaja je iskazala troškove propagande u iznosu od 30.103,11 KM, što je za 15.103,11 KM više od planiranih sredstava.

b) Partija demokratskog progresa je prekršila odredbe člana 5, stav (4) i člana 8, stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

(1) Partija demokratskog progresa nije u poslovnim knjigama evidentirala i u godišnjem finansijskom izvještaju nije iskazala nenovčanu donaciju koju je primila po osnovu korištenja poslovnog prostora u Zvorniku, čime je prekršila odredbe člana 5, stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Partija demokratskog progresa je u Zvorniku koristila poslovni prostor u vlasništvu Grada za koji nije zaključila ugovor o korištenju, te nije platila zakupninu, čime je ostvarila nenovčanu donaciju koju nije evidentirala u godišnjem finansijskom izvještaju.

Uvidom u dostavljenu dokumentaciju, ustanovljeno je da je Partija demokratskog progresa koristila poslovni prostor u vlasništvu Grada Zvornika u 2021. godini bespravno, tj. bez odluke nadležnog organa, čime je prekršila i odredbe člana 8, stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

(2) Uvidom u dostavljenu dokumentaciju, ustanovljeno je da je stranka kao ostale prihode iskazala i prihode koji su nastali po osnovu otpisa obaveza prema dobavljačima u iznosu od 100,00 KM.

Pregledom dostavljene dokumentacije, ustanovljeno je da je Partija demokratskog progresa u 2021. godini izvršila otpis obaveza prema pravnom licu „Vodovod i kanalizacija“ a. d., Bijeljina u iznosu od 100,00 KM. Pravno lice „Vodovod i kanalizacija“ a. d., Bijeljina je akcionarsko društvo u kojem je uloženi javni kapital veći od 25%, te je Partija demokratskog progresa ostvarila nenovčanu donaciju koja je članom 8, stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka zabranjena političkim strankama.

c) Pregledom godišnjeg finansijskog izvještaja ustanovljeno je da Partija demokratskog progresa nije uspostavila pravilne, tačne i potpune evidencije o svojim prihodima, rashodima i obavezama, nije izvršila pravilnu klasifikaciju prihoda, te obrasce godišnjeg finansijskog izvještaja za 2021. godinu nije popunila u skladu s odredbama Pravilnika, čime je prekršila odredbe člana 11, stav (1) i člana 12, stav (1) i stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

(1) Partija demokratskog progresa u Obrascu 2 (*Pregled prometa svih transakcijskih računa političke partije*) godišnjeg finansijskog izvještaja nije pravilno iskazala podatke o prometu po transakcijskom računu broj 5620990000062962, čime je prekršila odredbe člana 11. Pravilnika.

Stranka je u godišnjem finansijskom izvještaju za transakcijski račun broj 5620990000062962 kod NLB razvojne banke iskazala početno stanje u iznosu od 2.691,52 KM, ukupan promet ulaza u iznosu 864.802,87 KM, ukupan promet izlaza u iznosu 829.891,08 KM i stanje na dan 31. 12. 2021. godine u iznosu od 37.603,31 KM.

Kontrolom izvoda s ovog transakcijskog računa, ustanovljeno je sljedeće: početno stanje u iznosu od 2.691,52 KM, ukupan promet ulaza u iznosu od 876.557,14 KM, ukupan promet izlaza u iznosu od 841.645,35 KM i saldo na dan 31. 12. 2021. godine u iznosu od 37.603,31 KM.

(2) Partija demokratskog progresa, suprotno računovodstvenim propisima, u poslovnim knjigama nije uspostavila potpune evidencije o svojim prihodima i u godišnjem finansijskom izvještaju nije iskazala tačne podatke o prihodima, čime je prekršila odredbe članova 13, 18. i 19. Pravilnika.

- U Obrascu 3 (*Izvori finansiranja*) i 3-e (*Nenovčane donacije i računi koje stranka nije imala obavezu platiti*) godišnjeg finansijskog izvještaja stranka nije iskazala nenovčanu donaciju po osnovu korištenja poslovnog prostora bez naknade u Zvorniku, čime je prekršila odredbe članova 13. i 18. Pravilnika.
- Stranka je prihode po osnovu otpisanih obaveza prema pravnom licu u iznosu od 100,00 KM iskazala kao ostale prihode u Obrascu 3 finansijskog izvještaja, čime je prekršila odredbe članova 13. i 18. Pravilnika.

Pregledom je ustanovljeno da su prihodi u iznosu od 100,00 KM nastali po osnovu otpisanih obaveza prema pravnom licu „Vodovod i kanalizacija“ a. d., Bijeljina, te predstavljaju nenovčanu donaciju pravnog lica koju je Partija demokratskog progresa trebala iskazati u Obrascu 3-e finansijskog izvještaja.

- U Obrascu 3-f (*Prihodi iz budžeta*) Partija demokratskog progresa nije pravilno iskazala prihode iz budžeta Bosne i Hercegovine i Opštine Kozarska Dubica, čime je prekršila odredbe člana 19. Pravilnika.
1. Stranka je kao prihod iz budžeta Bosne i Hercegovine iskazala sredstva od povrata takse u iznosu od 200,00 KM.

Partija demokratskog progresa je u 2020. godini uplatila taksu za ovjeru prijave za učešće na Lokalnim izborima 2020. godine u iznosu od 13.900,00 KM, što je u poslovnim knjigama evidentirala na kontu 2268 – *Ostala razna kratkoročna potraživanja iz poslovanja*. Dana 16. 03. 2021. godine Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine je na transakcijski račun stranke uplatila sredstva u iznosu od 7.600,00 KM po osnovu povrata uplaćenog iznosa takse za ovjeru, te je stranka u poslovnim knjigama zatvorila potraživanje i u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala rashode po osnovu takse, novčane kazne i sl. u iznosu od 6.300,00 KM.

Dana 15. 04. 2021. godine Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine je na transakcijski račun stranke izvršila povrat uplaćenog novčanog iznosa takse za ovjeru prijave za učešće na ponovljenim izborima u Doboju i Srebrenici u iznosu od 200,00 KM, što je stranka u poslovnim knjigama i godišnjem finansijskom izvještaju iskazala kao prihod iz budžeta.

Partija demokratskog progresa je za iznos od 200,00 KM trebala umanjiti rashode po osnovu takse, novčane kazne i sl.

2. U godišnjem finansijskom izvještaju stranka je iskazala prihod iz budžeta Opštine Kozarska Dubica u iznosu od 37.884,42 KM.

Kontrolom izvoda s transakcijskog računa stranke ustanovljeno je da je Opština Kozarska Dubica u toku 2021. godine Partiji demokratskog progresa uplatila ukupno 50.915,88 KM. Analizom uplata na transakcijski račun ustanovljeno je da je stranka od Opštine Kozarska Dubica primila sredstva u iznosu od 2.034,81 KM po osnovu transfera iz budžeta opštine, a sredstva u iznosu od 48.881,07 KM po osnovu sudskih presuda, od čega se iznos od 16.722,42 KM odnosi na izmirenje glavnog duga, a iznos od 32.158,65 KM na nadoknadu troškova kamate, troškova parničnog postupka i sudskih troškova.

Partija demokratskog progresa je sredstva u iznosu do 18.757,23 KM trebala iskazati kao prihod iz budžeta Opštine Kozarska Dubica, dok je sredstva u iznosu od 32.158,65 KM trebala iskazati kao ostali prihod.

- (3) Uvidom u ugovore o zakupu poslovnih prostora ustanovljeno je da Partija demokratskog progresa u poslovnim knjigama i godišnjem finansijskom izvještaju nije iskazala tačne

podatke o troškovima zakupa poslovnih prostora koje je koristila u Zvorniku, Srebrenici i Pelagićevo, čime je prekršila odredbe članova 21. i 22. Pravilnika.

- Stranka nije u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala i nije evidentirala u svojim poslovnim knjigama troškove zakupa poslovnog prostora u Zvorniku.

Uvidom u dostavljenu dokumentaciju, ustanovljeno je da Grad Zvornik u 2021. godini nije političkim strankama davao u zakup poslovne prostorije, niti je donio odluku o visini i načinu plaćanja zakupnine. Takođe je ustanovljeno da je Partija demokratskog progresa bespravno koristila poslovni prostor u Zvorniku, u ulici Svetog Save br. 33, površine 52 m², a koji nije prijavila u godišnjem finansijskom izvještaju.

Partija demokratskog progresa je u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala troškove električne energije za GO PDP Zvornik.

- Na osnovu dopisa Opštine Srebrenica, broj 01-022-147/22 od 17. 08. 2022. godine, ustanovljeno je da su troškovi zakupa OO PDP Srebrenica u 2021. godini iznosili 82,08 KM, a Partija demokratskog progresa ih nije iskazala u godišnjem finansijskom izvještaju i nije evidentirala u poslovnim knjigama.
- Partija demokratskog progresa, u Obrascu 4.1 godišnjeg finansijskog izvještaja, nije iskazala troškove zakupnine za Opštinski odbor PDP Pelagićevo, dok je za njega iskazala troškove električne energije.

(4) Na osnovu obavljenog pregleda finansijskog izvještaja za 2021. godinu, ustanovljeno je da je Partija demokratskog progresa u poslovnim knjigama izvršila pogrešnu klasifikaciju troškova, dio troškova i prihoda je iskazala u manjem iznosu u odnosu na ostvarene, što je dovelo do pogrešno iskazanih podataka o prihodima i rashodima u godišnjem finansijskom izvještaju.

1. Stranka je, u poslovnim knjigama i godišnjem finansijskom izvještaju, a zbog pogrešno izvršenih ispravki knjiženja grešaka koje su nastale u prethodnoj godini, iskazala manje troškove i prihode od ostvarenih za iznos od 2.780,48 KM, čime je prekršila odredbe članova 13, 21, 22. i 23. Pravilnika.

- Partija demokratskog progresa je u svojim poslovnim knjigama račun dobavljača *Grandcommerce* d. o. o., Kozarska Dubica, broj 11-424 od 17. 11. 2020. godine u iznosu od 297,30 KM, koji je dva puta knjižila u prethodnoj godini, evidentirala u 2021. godini u negativnom iznosu na kontu 5512 – *Troškovi ugostiteljskih usluga u užem smislu (hrana i piće)*, zbog čega su u godišnjem finansijskom izvještaju troškovi reprezentacije, odnosno ukupni troškovi iskazani u manjem iznosu za 297,30 KM od stvarnih.
- Stranka je troškove reprezentacije iskazala u manjem iznosu za 143,18 KM, jer je račun dobavljača *Trimix* d. o. o., Bijeljina, broj 25851/20 od 06. 12. 2020. godine, koji je dva puta knjižila u prethodnoj godini, stornirala na kontu 5510 – *Troškovi reprezentacije u sopstvenim poslovnim prostorijama* u iznosu od 143,18 KM, čime je troškove reprezentacije, odnosno ukupne troškove, iskazala u manjem iznosu za 143,18 KM.
- Uvidom u poslovne knjige ustanovljeno je da je stranka troškove oglašavanja u štampanim i elektronskim medijima u poslovnim knjigama i Obrascu 4.2 godišnjeg finansijskog izvještaja iskazala u manjem iznosu za 2.340,00 KM u odnosu na ostvarene.

Naime, stranka je u poslovnim knjigama za 2020. godinu račun dobavljača Radio-televizija „Slobomir“ za troškove emitovanja novogodišnjih i božićnih čestitki broj

394/20 od 31. 12. 2020. godine u iznosu od 2.340,00 KM evidentirala dva puta. Dana 05. 01. 2021. godine stranka je u poslovnim knjigama za 2021. godinu izvršila ispravku pogrešnog knjiženja navedenog računa na način da je stornirala troškove oglašavanja u štampanim i elektronskim medijima za iznos od 2.340,00 KM i umanjila obaveze prema dobavljaču u istom iznosu.

Stranka je ispravke pogrešnih knjiženja računa trebala evidentirati u poslovnim knjigama i iskazati u finansijskom izvještaju u korist prihoda u ukupnom iznosu od 2.780,48 KM, a ne umanjiti troškove tekućeg perioda.

2. Partija demokratskog progresa je po osnovu ispravke greške po početnom stanju, a koja se odnosila na pogrešno iskazane obaveze prema dobavljaču *Vilux d. o. o.*, Banja Luka, evidentirala troškove u iznosu od 1.111,50 KM na kontu 5351 – *Troškovi za prospekte, plakate i afiše*, čime je troškove tekuće godine iskazala u iznosu većem za 1.111,50 KM od stvarnih troškova.

Pored navedenog, ustanovljeno je da je stranka na analitičkoj kartici konta obaveza prema dobavljaču *Vilux d. o. o.*, Banja Luka proknjižila obaveze iz prethodne godine na dugovnoj strani konta u negativnom iznosu od 1.111,50 KM, što je suprotno računovodstvenim propisima.

3. Uvidom u poslovne knjige Partije demokratskog progresa, ustanovljeno je da je stranka u toku 2021. godine na kontu naknada štete trećim licima evidentirala troškove zakupa iz ranijih godina u iznosu od 19.648,56 KM, što ukazuje na to da nema pravilne evidencije o rashodima.

Partija demokratskog progresa je u poslovnim knjigama na kontu 5795 – *Naknada štete trećim licima* evidentirala iznos od 87.994,17 KM. U godišnjem finansijskom izvještaju stranka je ovaj iznos iskazala kao ostale rashode.

Uvidom u sudske presude, te analitičke kartice, ustanovljeno je da je Partija demokratskog progresa u 2021 godini, platila Gradu Doboju na ime glavnog duga iznos od 19.648,56 KM po osnovu neplaćene zakupnine za korištenje poslovnog prostora iz ranijih godina koji se nalazi u Doboju i 68.345,60 KM na ime pripadajuće kamate.

Partija demokratskog progresa je troškove zakupnine poslovnog prostora u Doboju trebala iskazati u periodu u kojem su nastali.

4. Kontrolom troškova kampanje koje je stranka iskazala na Obrascu 4.2 godišnjeg finansijskog izvještaja, ustanovljeno je da je stranka u okviru troškova kampanje iskazala i troškove po računu iz 2020. godine.

Stranka je u poslovnim knjigama i u godišnjem finansijskom izvještaju za 2021. godinu iskazala troškove po računu UG „Promo tim“ Banja Luka, broj 0017/2020 od 22. 12. 2020. godine za usluge objave neograničenog broja PR-tekstova i jednog banera u periodu od 30 dana u iznosu od 2.925,00 KM.

- (5) Partija demokratskog progresa u godišnjem finansijskom izvještaju nije pravilno i tačno iskazala svoje obaveze, čime je prekršila odredbe člana 24. Pravilnika.

Partija demokratskog progresa nije u godišnjem finansijskom izvještaju evidentirala i u poslovnim knjigama tačno iskazala obaveze prema dobavljačima na dan 31. 12. 2021. godine. Takođe, stranka nije izvršila usaglašavanje međusobnih obaveza i potraživanja s dobavljačima, što za rezultat ima pogrešno evidentirane i iskazane obaveze stranke.

Partija demokratskog progresa je u Obrascu 5 (*Obaveze*) godišnjeg finansijskog izvještaja iskazala obaveze prema dobavljaču „KMC“ d. o. o., Banja Luka u iznosu od 4.600,84 KM, što ne odgovara podacima koji su iskazani u poslovnim knjigama stranke, kao i podacima koje je dostavio dobavljač.

Prema podacima iz Izvoda otvorenih stavki dobavljača na dan 31. 12. 2021. godine, obaveze stranke prema pravnom licu „KMC“ d. o. o., Banja Luka iznose 3.412,91 KM. Uvidom u analitičku karticu obaveza prema dobavljaču „KMC“ u poslovnim knjigama stranke, ustanovljeno je da je stranka evidentirala obaveze prema ovom pravnom licu u iznosu od 3.304,89 KM.

Navedeno ukazuje na to da Partija demokratskog progresa nema usaglašene evidencije o svojim obavezama prema dobavljačima, kao i da su obaveze stranke pogrešno iskazane, što je suprotno odredbama člana 24. Pravilnika.

(6) Pregledom finansijske dokumentacije političke stranke, ustanovljeni su nedostaci kod računa dobavljača, koji su knjigovodstvene isprave o nastalim poslovnim događajima. U skladu s računovodstvenim propisima, knjigovodstvena isprava mora biti potpuna, istinita, računski tačna i uredna, sačinjena tako da omogućava potpun uvid u vjerodostojnost dokumenta. Sadržaj knjigovodstvene isprave mora nedvojbeno i vjerodostojno pokazivati vrstu i obim nastale promjene (kupovina, količina, cijena, ukupan iznos), karakter poslovne promjene u knjigovodstveno-tehničkom smislu, tehnička obilježja i sl.

- Uvidom u račun *Macro Media Holding* d. o. o., Banja Luka, broj FA-23-0/21 od 07. 10. 2021. godine, ustanovljeno je da je fakturisana usluga dizajna i organizacije događaja s praćenjem na internet-portalu u iznosu od 5.265,00 KM, bez opisa događaja koji je organizovan i bez detalja o pojedinačnim objavama (naziv portala, broj objava, vrijeme trajanja i sl.).

- Kontrolom blagajne ustanovljeno je da je stranka iz blagajne platila ugostiteljske usluge po osnovu sljedećih fiskalnih računa: račun broj 230330 od 10. 01. 2021. godine dobavljača „Stara Ada“ d. o. o., Banja Luka u iznosu od 236,50 KM i fiskalnog računa od 30. 12. 2020. godine dobavljača „Onset“ d. o. o., Banja Luka, PJ Restoran „Alas“ u iznosu od 226,50 KM.

Gotovinskim plaćanjem izvršenih usluga u iznosu većem od 200,00 KM, Partija demokratskog progresa je postupila suprotno odredbama Uredbe o uslovima i načinu plaćanja gotovim novcem.

- Pregledom putnih naloga koje je stranka dostavila, ustanovljeno je da na njima nema potpisa lica koje je isplatilo sredstva iz blagajne, odobrilo isplatu, kao ni potpisa lica koje je primilo novac.

Troškovi izborne kampanje na prijevremenim izborima za gradonačelnika Grada Prijedora

Partija demokratskog progresa je u koaliciji sa Srpskom demokratskom strankom i Demokratskim narodnim savezom učestvovala na prijevremenim izborima za gradonačelnika Grada Prijedora, koji su održani 12. 12. 2021. godine.

Prema odredbama člana 15.10 Izbornog zakona BiH, Partija demokratskog progresa, kao članica koalicije je u svrhu izborne kampanje za prijevremene izbore za gradonačelnika Grada Prijedora mogla da potroši sredstva u iznosu od 8.639,90 KM.

Partija demokratskog progresa u godišnjem finansijskom izvještaju za 2021. godinu nije iskazala troškove propagande za GO Prijedor.

10. HRVATSKA DEMOKRATSKA ZAJEDNICA 1990 (Kod 769)

Prema podacima iz godišnjeg finansijskog izvještaja, Hrvatska demokratska zajednica 1990 se finansirala iz sljedećih izvora:

Redni broj	Izvori finansiranja	Iznos (KM)	Struktura (%)
1.	Članarina	2.246,00	0,47
2.	Prilozi fizičkih lica (3-a)	250,00	0,05
3.	Prilozi pravnih lica (3-b)	0,00	0,00
4.	Prihodi od imovine (3-c)	0,00	0,00
5.	Prihodi od dobiti preduzeća u vlasništvu političke stranke (3-d)	0,00	0,00
6.	Prihodi od poklona (3-e)	0,00	0,00
7.	Prihodi iz budžeta (3-f)	478.339,78	99,08
8.	Prihodi od propagande (3-g)	0,00	0,00
I	Ukupni prihodi (1-8)	480.835,78	99,60
II	Ostali prihodi i drugo	1.992,88	0,40
	Izvori finansiranja (I+II)	482.756,66	100,00

Pregledom godišnjeg finansijskog izvještaja za 2021. godinu, ustanovljeno je da je Hrvatska demokratska zajednica 1990 prekršila odredbe člana 4, stav (1), člana 5, stav (4), člana 11, stav (1) i člana 12. Zakona o finansiranju političkih stranaka.

a) Hrvatska demokratska zajednica 1990 je sredstva u iznosu od 430.848,85 KM utrošila bez Programa utroška, za humanitarne rashode, troškove reprezentacije i troškove ostalog materijala u ukupnom iznosu od 96.248,99 nije ustanovljeno da su nastali isključivo za ostvarivanje ciljeva ustanovljenih njenim programom i statutom, čime su prekršene odredbe člana 4, stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

(1) U skladu s odredbama iz člana 4, stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka, stranka je obavezna sačiniti Program utroška sredstava za svaku kalendarsku godinu, te u skladu s njim sredstva koristiti isključivo za ostvarivanje ciljeva ustanovljenih svojim programom i statutom. Program utroška sredstava politička stranka je obavezna dostaviti Centralnoj izbornoj komisiji BiH.

U skladu s navedenim, od Hrvatske demokratske zajednice 1990 je, obavještenjem broj 03-07-6-606-1/21 od 15. 03. 2021. godine za podnošenje godišnjeg finansijskog izvještaja za 2020. godinu, zatraženo da dostavi Program utroška sredstava za 2021. godinu.

Politička stranka nije postupila po zahtjevu Centralne izborne komisije BiH, odnosno nije dostavila Program utroška sredstava.

U toku pregleda i kontrole godišnjeg finansijskog izvještaja za 2021. godinu od Hrvatske demokratske zajednice 1990 je aktom broj 03-07-6-342-2/22 od 15. 08. 2022. godine zatraženo da uz ostalu finansijsku dokumentaciju dostavi i Program utroška sredstava za 2021. godinu.

Politička stranka ni nakon drugog zahtjeva, koji joj je upućen od strane Centralne izborne komisije BiH, nije dostavila Program utroška, što nedvosmisleno potvrđuje činjenicu da je sredstva u iznosu od 430.848,85 KM utrošila bez donesenog Programa utroška.

(2) Uvidom u strukturu ostvarenih troškova, ustanovljeno je da je politička stranka ostvarila humanitarne rashode u iznosu od 54.442,80 KM, troškove reprezentacije u iznosu od 40.547,62 KM i troškove ostalog materijala u iznosu od 33.545,71 KM. Nekoliko njenih organizacionih dijelova ove troškove je ostvarilo u enormno visokim iznosima, pa se ne može tvrditi da su ti troškovi nastali isključivo za ostvarivanje ciljeva političke stranke.

- Centralni odbor HDZ 1990 ostvario je humanitarne rashode u iznosu od 29.615,00 KM, što čini 17,97% ukupnih rashoda ovog organizacionog dijela stranke. Humanitarni rashodi kod OO HDZ 1990 Travnik iznose 9.150,00 KM i čine 31,46% ukupnih rashoda. KO HDZ 1990 SBK ostvario je humanitarne rashode u iznosu od 7.770,00 KM i oni čine 18,65% ukupnih troškova ovog organizacionog dijela političke stranke.

Na zahtjev stranci da dostavi dokumentaciju o odobrenim i isplaćenim humanitarnim rashodima kod Centralnog odbora HDZ 1990, OO HDZ 1990 Travnik i KO HDZ 1990 SBK Travnik, koji su u humanitarne svrhe isplatili sredstva u iznosu od 46.535,00 KM, stranka je za OO HDZ 1990 Travnik dostavila samo dio odluka kojima se odobravaju isplate jednokratnih novčanih pomoći fizičkim licima u iznosu od 2.150,00 KM i isplate nevladinim organizacijama u iznosu od 2.000,00 KM. U odlukama nije navedeno u koju svrhu se pomoć isplaćuje, niti je priložena bilo kakva dokumentacija o potrebama korisnika humanitarne pomoći.

Za ostale organizacione dijelove politička stranka nije dostavila dokumentaciju na osnovu koje su isplaćena sredstva u humanitarne svrhe.

- KO HDZ 1990 HBK Livno ostvario je troškove reprezentacije u iznosu od 20.535,99 KM, što čini 59,17% ukupnih troškova ovog organizacionog dijela stranke. Politička stranka nije na zahtjev Centralne izborne komisije BiH dostavila dokumentaciju na osnovu koje su isplaćeni navedeni troškovi.
- Za troškove koji su u finansijskom izvještaju iskazani kao troškovi ostalog materijala u iznosu od 29.178,00 KM, politička stranka na zahtjev Centralne izborne komisije BiH nije dostavila dokumentaciju, pa za nabavke Centralnog odbora HDZ 1990, u iznosu od 10.912,66 KM, nabavke OO HDZ 1990 Pelagićevo, u iznosu od 11.820,00 KM i nabavke OO HDZ 1990 Čitluk, u iznosu od 6.445,75 KM, nije ustanovljeno koji je materijal nabavljen i u koju svrhu. Troškovi ostalog materijala kod OO HDZ 1990 Pelagićevo čine 98,42% ukupnih troškova, a kod OO HDZ 1990 Čitluk 60,29%.

b) Hrvatska demokratska zajednica 1990 nije uspostavila evidenciju u poslovnim knjigama, niti je u finansijskom izvještaju prijavila nenovčane donacije koje je ostvarila korištenjem poslovnih prostora bez plaćanja zakupnine, a koje su joj dodijelili gradovi Široki Brijeg i Ljubuški i fizičko lice Drago Stanić.

-Uvidom u akt Grada Širokog Brijega, broj 03-293/22 od 29. 07. 2022. godine, ustanovljeno je da je kancelarijski prostor površine 30 m² dodijeljen na korištenje Hrvatskoj demokratskoj zajednici 1990. U aktu nije navedeno da Hrvatska demokratska zajednica 1990 ima obavezu da plati zakupninu, kao što je navedeno za druge političke stranke, što ukazuje na činjenicu da je prostor dodijeljen na korištenje bez nakande.

-Uvidom u akt Grada Ljubuškog, broj 02-1-05-1971/22 od 16. 08. 2022. godine, ustanovljeno je da je Hrvatska demokratska zajednica 1990 bez naknade koristila poslovni prostor u vlasništvu ovog grada, površine 18,65 m².

-Politička stranka je na osnovu Ugovora o zakupu, zaključenog s Dragom Stanićem 01. 10. 2021. godine, bez naknade koristila poslovni prostor površine 24m².

Stranka je, u skladu s odredbama iz člana 5, stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka, bila obavezna u poslovnim knjigama uspostaviti evidenciju o navedenim donacijama i prijaviti ih u finansijskom izvještaju po tržišnoj vrijednosti.

c) Pregledom finansijskog izvještaja, poslovnih knjiga i finansijske dokumentacije, ustanovljeno je da politička stranka nije uspostavila potpune, tačne i pravovremene evidencije o novčanim tokovima, prihodima, rashodima i obavezama, godišnji finansijski izvještaj nije popunila na način kako je Centralna izborna komisija BiH propisala Pravilnikom, čime je prekršila odredbe člana 11, stav (1) i člana 12, stav (1) i stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

(1) Hrvatska demokratska zajednica 1990 nije uspostavila potpune evidencije o prometu novčanih sredstava putem transakcijskih računa i nije uspostavila sistem blagajničkog poslovanja i izvještavanja o njemu u skladu s važećim propisima.

1. Hrvatska demokratska zajednica 1990 u poslovnim knjigama i finansijskom izvještaju (na Obrascu 2 – *Promet transakcijskih računa*) nije prijavila četiri transakcijska računa, otvorena kod *UniCredit* banke d. d., Mostar (računi broj 3381302265808457, 3381302265807584, 3381302232458790 i 3381002202775253), kod jednog transakcijskog računa iskazala je pogrešan promet sredstava, dok kod jednog računa uopšte nije iskazala promet, čime je prekršila odredbe člana 11. Pravilnika.

- Uvidom u izvode s računa broj 3381302265808457 ustanovljeno je da je stranka ostvarila sljedeći promet: početno stanje na dan 01. 01. 2021. godine -10,00 KM, uplate na račun u iznosu od 14.700,00 KM, isplate s računa u iznosu od 14.423,20 KM i stanje na dan 31. 12. 2021. godine 266,84 KM.

- Putem računa broj 3381302265807584 ostvaren je sljedeći promet: početno stanje na dan 01. 01. 2021. godine -10,00 KM, uplate na račun u iznosu od 600,00 KM, isplate s računa u iznosu od 616,00 KM i stanje na dan 31. 12. 2021. godine -26,00 KM.

- Na osnovu izvoda s transakcijskog računa broj 3381302232458790, ustanovljeno je da je ostvaren promet u iznosu od 110,00 KM i to samo naknada banci za vođenje računa, te stanje na dan 31. 12. 2021. godine u iznosu od -110,00 KM.

- Za neprijavljeni račun broj 3381002202775253 politička stranka je dostavila analitičku karticu banke na kojoj nije evidentiran promet tokom 2021. godine.

- U finansijskom izvještaju politička stranka je putem transakcijskog računa kod OO HDZ 1990 Tomislavgrad, broj 3382302263388645 prijavila ukupan promet, odnosno uplate na račun u iznosu od 2.988,11 KM. Istovremeno, evidentirala je prihod koji je ostvarila iz budžeta Opštine Tomislavgrad u iznosu od 6.670,35 KM, a koji je uplaćen na navedeni račun.

- Stranka u finansijskom izvještaju nije prijavila promet putem transakcijskog računa broj 306052000550336 kod OO HDZ 1990 Gornji Vakuf-Uskoplje. Uvidom u akt Opštine Gornji Vakuf-Uskoplje, broj 02-11.2-449-1/22 od 06. 09. 2023. godine, ustanovljena je uplata sredstava političkoj stranci na navedeni račun, u iznosu od 1.832.00 KM.

2. Politička stranka nije uspostavila evidencije o novčanim tokovima putem blagajne u skladu s računovodstvenim propisima i principima blagajničkog poslovanja.

- Stranka nije evidentirala promet blagajne Centralnog odbora u Mostaru tokom 2021. godine. U poslovnim knjigama i finansijskom izvještaju (na Obrascu 2.1 – *Promet blagajne*), stranka je iskazala sredstva na blagajni u iznosu od 21.317,68 KM, kao početno stanje na dan 01. 01. 2021. godine i stanje sredstava u istom iznosu na dan 31. 12. 2021. godine. Uvidom u izvode s transakcijskog računa Centralnog odbora stranke, broj 3381002202706674, ustanovljeno je da je tokom 2021. godine s računa podignuta gotovina u iznosu od 18.000,00 KM, kao blagajnički maksimum. Politička stranka nije prijavila promet sredstava putem blagajne, ni uplate na blagajnu u iznosu od 18.000,00 KM, niti utrošak sredstava, odnosno isplate iz blagajne.
- Pored blagajne Centralnog odbora, kod kojeg je stranka na dan 31. 12. 2021. godine prijavila gotovinu u iznosu od 21.317,68 KM, visok iznos gotovine je prijavljen kod KO HDZ 1990 ZHK (u iznosu od 6.298,88 KM) i OO HDZ 1990 Neum (u iznosu od 3.400,00 KM).
Politička stranka na zahtjev Centralne izborne komisije BiH nije dostavila Inventurnu listu sredstava na blagajni na dan 31. 12. 2021. godine za navedene organizacione dijelove, pa nije ustanovljeno stvarno stanje sredstava na blagajni na dan 31. 12. 2021. godine.
- Politička stranka je iznos gotovine kod 11 organizacionih dijelova iskazala u nepostojećim apoenima.
- Politička stranka ni u poslovnim knjigama ni u finansijskom izvještaju nije evidentirala blagajnu OO HDZ 1990 Ravno. Uvidom u izvode s transakcijskog računa broj 3381302265807584, ustanovljeno je da je politička stranka iz sredstava koja su joj isplaćena iz budžeta Opštine Ravno, podigla sredstva u iznosu od 500,00 KM kao blagajnički maksimum.

Neprijavlivanjem prometa blagajne, odnosno prijavom pogrešnog prometa, politička stranka je prekršila odredbe člana 12. Pravilnika.

3. Kontrolom finansijske dokumentacije ustanovljeno je da Centralni odbor stranke ne postupa u skladu s Uredbom o uslovima i načinu plaćanja gotovim novcem.
U skladu s pomenutom Uredbom, poslovni subjekti mogu podizati gotov novac sa svojih računa do iznosa ustanovljenog blagajničkim maksimumom, a Centralni ured Hrvatske demokratske zajednice 1990 u svojoj blagajni iskazuje iznos sredstava veći od 20.000,00 KM, te ga više godina prenosi iz prethodne u narednu godinu u istom iznosu.
Visina blagajničkog maksimuma ustanovljava se na osnovu prosječnih dnevnih isplata iz blagajne u prethodnom mjesecu.
- (2) Hrvatska demokratska zajednica 1990 nije uspostavila evidenciju o nenovčanim donacijama i dijelu prihoda iz budžeta, čime je prekršila računovodstvene propise i odredbe člana 11, stav (1) i člana 12, stav (1) i stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.
    1. Politička stranka u finansijskom izvještaju nije prijavila nenovčane donacije koje je ostvarila korištenjem poslovnih prostora bez plaćanja zakupnine, kao što je navedeno u nalazu pod b).
Neprijavlivanjem pomenutih donacija politička stranka je prekršila i odredbe člana 13. i člana 18. Pravilnika.
    2. Za četiri organizaciona dijela Hrvatska demokratska zajednica 1990 u poslovnim knjigama nije evidentirala prihod iz budžeta, niti ga je prijavila u finansijskom izvještaju.

- Uvidom u izvode s transakcijskog računa političke stranke broj 3381302265807584 ustanovljeno je da je ostvarila prihod iz budžeta Opštine Ravno u iznosu od 600,00 KM. Sredstva su uplaćena stranci 03. 03. 2021. godine.
  - Iz budžeta Opštine Stolac Hrvatskoj demokratskoj zajednici 1990 isplaćena su sredstva u iznosu od 1.529,41 KM. Opština Stolac je u svom aktu, broj 01/1-272-1/22 od 02. 03. 2022. godine navela da su sredstva, po zahtjevu vijećnice Matee Raić, isplaćena na njen lični račun. U prilogu akta, Opština je dostavila kopiju ovjerene Izjave koju je dala Matea Raić, u kojoj navodi da želi da se njoj, kao vijećnici izabranoj u Opštinsko vijeće Stolac, sredstva s konta *Transfer za parlamentarne političke stranke* isplate u korist njenog ličnog računa.
  - Opština Gornji Vakuf-Uskoplje je na zahtjev Centralne izborne komisije BiH dostavila akt broj 02-11.2-449-1/22 od 06. 09. 2023. godine, u kojem navodi da su Hrvatskoj demokratskoj zajednici 1990 isplaćena sredstva u iznosu od 1.832.00 KM.
  - Iz budžeta Opštine Novi Travnik za Hrvatsku demokratsku zajednicu 1990 izdvojena su i isplaćena sredstva u iznosu od 2.700,00 KM. U aktu broj 04-262/823 od 06. 09. 2023. godine koji je Opština dostavila Centralnoj izbornoj komisiji BiH, navedeno je da su dvije tranše po 300,00 KM uplaćene na račun političke stranke, a sedam tranši po 300,00 KM uplaćeno je na račune koji ne pripadaju političkoj stranci.
3. Dio prihoda iz budžeta stranka u finansijskom izvještaju nije pravilno prijavila po organizacionim dijelovima i nivoima vlasti od kojih je prihode ostvarila, čime je prekršila odredbe članova 13. i 19. Pravilnika.
- Sredstva koja su stranci isplaćena iz budžeta Zapadnohercegovačkog kantona, stranka je u finansijskom izvještaju prijavila kao prihod KO HDZ 1990 SBK Travnik, u iznosu od 53.628,85 KM.
  - Prihod ostvaren iz budžeta Opštine Travnik, u iznosu od 32.923,58 KM, u finansijskom izvještaju prijavljen je kao prihod OO HDZ 1990 Novi Travnik.
  - Prihod u iznosu od 27.919,00 KM, koji je ostvarila iz budžeta Hercegovačko-neretvanskog kantona, stranka je prijavila kao prihod iz budžeta Grada Mostara.
  - Prihod iz budžeta Republike Srpske, u iznosu od 63.348,14 KM politička stranka je u izvještaju prijavila kao prihod iz budžeta Grada Banje Luke.
  - Iz budžeta Federacije Bosne i Hercegovine politička stranka je ostvarila prihod u iznosu od 53.082,00 KM, a u finansijskom izvještaju prijavila je prihod u iznosu od 57.941,22 KM. Tranšu iz budžeta Republike Srpske u iznosu od 4.859.22 KM stranka je evidentirala kao prihod iz budžeta Federacije Bosne i Hercegovine.
  - U finansijskom izvještaju stranka je iskazala prihod iz budžeta Opštine Tomislavgrad u iznosu od 6.670,35 KM. Uvodom u akt Opštine Tomislavgrad, broj 04-11-1834/23 od 05. 09. 2023. godine, ustanovljeno je da su Hrvatskoj demokratskoj zajednici 1990 uplaćena sredstva u iznosu od 3.170,24 KM. Sredstva u iznosu od 3.500,00 KM, koja je stranka iskazala kao prihod uz budžeta Opštine Tomislavgrad, čine interni prenos sredstava sa KO HDZ 1990 HBK Livno na OO HDZ 1990 Tomislavgrad.
- (3) Stranka nije uspostavila potpune, tačne i pravovremene evidencije o svojim rashodima, te ih u finansijskom izvještaju nije iskazala u skladu s odredbama članova 21, 22. i 23. Pravilnika.

Takođe, klasifikacija troškova po vrstama ne obezbjeđuje potpunu transparentnost utroška sredstava.

1. Pregledom finansijskog izvještaja je ustanovljeno da je Hrvatska demokratska zajednica 1990 dio troškova, suprotno računovodstvenim propisima, evidentirala u momentu plaćanja, a ne u vrijeme kada je stranka izvršila nabavku materijala i drugih dobara ili kada joj je pružena usluga. U vezi s navedenim, politička stranka je kao troškove 2021. godine evidentirala troškove koji su nastali u ranijim godinama.
  - U finansijskom izvještaju kod Centralnog odbora stranke iskazani su rashodi iz ranijih godina u iznosu od 15.957,04 KM. Ovi troškovi ukazuju na činjenicu da politička stranka troškove nije evidentirala u momentu kada su nastali već u momentu njihovog plaćanja.
  - Stranka je u izvještaju za 2021. godinu kod Centralnog odbora iskazala troškove advokatskih usluga i sudske troškove u iznosu od 12.497,79 KM. Uvidom u izvode s transakcijskog računa stranke, ustanovljeno je da su 2021. godine izvršene sudske presude za neplaćene obaveze iz ranijih godina.
2. Politička stranka je troškove zakupnine poslovnih prostora iskazala u iznosima koji se značajno razlikuju od cijena zakupnine za 2021. godinu, koje su ustanovljene ugovorima o zakupu, dok za svoja tri organizaciona dijela uopšte nije iskazala troškove zakupnine.
  - Zakupnina poslovnog prostora, prema ugovoru o zakupu zaključenim s Vjekoslavom Rašićem koji su koristili Centralni ured stranke, Gradski odbor stranke u Mostaru i KO Hercegovačko-neretvanskog kantona, ugovorena je u iznosu od 1.200,00 KM mjesečno. Iako je trošak zakupnine iznosio 14.400,00 KM, stranka ga je u poslovnim knjigama i finansijskom izvještaju iskazala u iznosu od 6.600,00 KM.
  - Zakupnina poslovnog prostora koji je koristio KO HDZ 1990 Livno, ugovorena je sa zakupodavcem Zborkom Badrov u iznosu od 3.360,00 KM. Stranka je u finansijskom izvještaju iskazala trošak zakupnine u iznosu od 5.320,00 KM. Uvidom u izvode s transakcijskog računa, ustanovljeno je da je politička stranka zakupninu iz 2020. godine, koju je platila 2021. godine u iznosu od 2.240,00 KM, u poslovnim knjigama i finansijskom izvještaju evidentirala kao trošak 2021. godine.
  - Politička stranka nije evidentirala u poslovnim knjigama, niti je u finansijskom izvještaju prijavila troškove zakupnine kod organizacionih dijelova u Tomislavgradu, Ljubuškom i Širokom Brijegu.
3. U poslovnim knjigama i finansijskom izvještaju politička stranka je prijavila humanitarne rashode u iznosu od 54.442,80 KM. Uvidom u nepotpunu finansijsku dokumentaciju koju je dostavila politička stranka, odnosno dio odluka kojima se odobravaju isplate jednokratnih novčanih pomoći fizičkim licima, ustanovljeno je da isplate imaju karakter ličnih primanja. U odlukama nije navedeno u koju svrhu se pomoć isplaćuje, niti je priložena bilo kakva dokumentacija koja bi potvrdila da su korisnici jednokratnih pomoći u stanju socijalne potrebe.

Uvidom u poslovne knjige i izvode s određenih transakcijskih računa, ustanovljeno je da politička stranka nije, u skladu s poreznim propisima, obračunala i uplatila porez i doprinose na lična primanja, čime je troškove iskazala u manjem iznosu od ostvarenih.
4. U finansijskom izvještaju politička stranka je troškove u iznosu od 33.545,71 KM klasifikovala kao troškove ostalog materijala. Ovakva klasifikacija troškova ne obezbjeđuje

transparentnost utroška sredstava, odnosno nije moguće ustanoviti koji materijal je stranka nabavila i u koju svrhu ga je utrošila.

(4) Hrvatska demokratska zajednica 1990 u poslovnim knjigama nije uspostavila tačne evidencije o svojim obavezama, čime je prekršila računovodstvene propise. U finansijskom izvještaju, na Obrascu 5 (*Obaveze političke stranke*), obaveze nije prijavila u skladu s odredbama člana 24. Pravilnika.

1. U poslovnim knjigama i finansijskom izvještaju stranka je iskazala obaveze prema dobavljačima u iznosu od 462.516,14 KM. Istovremeno je iskazala negativan saldo obaveza prema dobavljačima u iznosu od 34.899,35 KM, što je neprimjereno računovodstvenim načelima, te potvrđuje činjenicu da politička stranka nema potpune i tačne evidencije ni o svojim troškovima ni o obavezama.

- U finansijskom izvještaju politička stranka je iskazala negativan saldo obaveza prema Društvu za poslove lizinga *Porsche Leasing* d. o. o., Sarajevo u iznosu od 28.909,46 KM, što bi umjesto neplaćene obaveze dobavljaču predstavljalo preplatu, odnosno potraživanje od dobavljača.

Revizijom finansijskog izvještaja Hrvatske demokratske zajednice 1990 za 2020. godinu, ustanovljeno je da politička stranka nije evidentirala obavezu za nabavku vozila u iznosu od 30.239,99 KM. Mjesečne isplate rata lizinga stranka je evidentirala kao preplatu Društvu za poslove lizinga *Porsche Leasing* d. o. o., Sarajevo.

- Politička stranka je iskazala negativan saldo obaveza prema pravnom licu *DL press*, Ljubuški u iznosu od 4.100,00 KM i *Wiener osiguranju* u iznosu od 1.899,89 KM.

2. U poslovnim knjigama i finansijskom izvještaju Hrvatska demokratska zajednica 1990 je iskazala obaveze u iznosu od 95.839,62 KM, za koje je prema podacima njenih dobavljača ustanovljeno da su one otpisane.

- Obaveza prema pravnom licu „Europlakat BH“ d. o. o., Sarajevo koje stranka duži niz godina prijavljuje u finansijskom izvještaju u iznosu od 51.644,82 KM, otpisana je 2017. godine.

- Pravno lice „Media Res“ d. o. o., Mostar 2016. godine je otpisalo obaveze prema Hrvatskoj demokratskoj zajednici 1990 u iznosu od 44.194,80 KM.

3. Politička stranka je obaveze u iznosu od 189.058,03 KM prijavila kao obaveze prema raznim dobavljačima i pozajmice u iznosu od 14.982,00 KM kao obaveze prema građanima. U skladu s odredbama člana 24. Pravilnika, stranka je obavezna u finansijskom izvještaju navesti naziv svakog pravnog lica, odnosno ime fizičkog lica prema kojem ima dugovanje, skupa s iznosom duga na posljednji dan izvještajnog perioda.

4. U finansijskom izvještaju stranka je prijavila obaveze po osnovu pozajmica od fizičkih lica u iznosu od 50.541,00 KM, te navela da su pozajmice realizovane 31. 12. 2018. godine, a rok vraćanja im je bio 31. 12. 2019. godine.

U finansijskom izvještaju za 2020. godinu, politička stranka je pozajmice prijavila u istom iznosu, s tim da je za pozajmice u iznosu od 28.466,00 KM navela da su realizovane u periodu od 2006. do 2017. godine.

S obzirom na dužinu perioda dugovanja, te da nisu zaključeni aneksi ugovora, niti su zajmodavci koristili zakonska sredstva za naplatu svojih potraživanja, nije potvrđeno stanje obaveza po osnovu pozajmica koje je stranka prijavila u finansijskom izvještaju.

5. Od Hrvatske demoratske zajednice 1990 je, aktom broj 03-07-6-342-2/22 od 15. 08. 2022. godine, zatraženo da uz ostalu finansijsku dokumentaciju dostavi potvrde, odnosno potvrdu njenih obaveza na dan 31. 12. 2021. godine od strane dobavljača: „Media Res“, *Inter Conect*, Agencija „Milas“, „Elit Media“ i „Europlakat BH“, prema kojima je u finansijskom izvještaju iskazala obaveze u iznosu od 248.944,28 KM.

Politička stranka nije postupila po zahtjevu Centralne izborne komisije BiH, odnosno nije dostavila tražene potvrde, čime je prekršila odredbe člana 12, stav (5) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

U skladu s navedenim, a u nedostatku potvrda dobavljača, nije potvrđeno stanje obaveza koje je Hrvatska demokratska zajednica 1990 prijavila u svom finansijskom izvještaju.

- d) Politička stranka, iako je u skladu s odredbom iz člana 12, stav (2) Zakona o finansiranju političkih stranaka imala obavezu da u godišnji finansijski izvještaj uključi koristi koje je ostvarila od aktivnosti udruženja „Hrvatski narodni sabor Bosne i Hercegovine“, kao njegova članica, politička stranka to nije učinila.

11. SRPSKA NAPREDNA STRANKA FBiH (Kod 2697)

Prema podacima iz godišnjeg finansijskog izvještaja za 2021. godinu, Srpska napredna stranka FBiH se finansirala iz sljedećih izvora:

Redni broj	Izvori finansiranja	Iznos (KM)	Struktura (%)
1.	Članarina	0,00	0,00
2.	Prilozi fizičkih lica (3-a)	100,00	0,95
3.	Prilozi pravnih lica (3-b)	0,00	0,00
4.	Prihodi od imovine (3-c)	0,00	0,00
5.	Prihodi od dobiti preduzeća u vlasništvu političke stranke (3-d)	0,00	0,00
6.	Prihodi od poklona (3-e)	0,00	0,00
7.	Prihodi iz budžeta (3-f)	8.000,00	76,19
8.	Prihodi od propagande (3-g)	0,00	0,00
I	Ukupni prihodi (1-8)	8.100,00	77,14
II	Ostali prihodi i drugo	2.400,00	22,86
	Izvori finansiranja (I+II)	10.500,00	100,00

Pregledom godišnjeg finansijskog izvještaja za 2021. godinu, ustanovljeno je da je Srpska napredna stranka FBiH prekršila odredbe člana 4, stav (1), člana 8, stav (1), člana 12, stav (4) i stav (5) i člana 13, stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

- a) Srpska napredna stranka FBiH je sredstva obezbijedena za finansiranje stranke utrošila bez donesenog Programa utroška sredstava za 2021. godinu, čime je prekršila odredbe člana 4, stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Stranka je u godišnjem finansijskom izvještaju za 2021. godinu iskazala rashode u ukupnom iznosu od 10.369,20 KM.

Srpska napredna stranka FBiH nije u toku 2021. godine, a ni po zahtjevu za dostavljanje dodatne dokumentacije, dostavila Program utroška sredstava za 2021. godinu.

- b) Politička stranka je u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala prihode iz budžeta u ukupnom iznosu od 8.000,00 KM.

Na zahtjev Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine, Kanton 10 je svojim aktom broj 03-02-11-78.2/21 od 23. 02. 2021. godine, dostavio podatke o isplati sredstava i Odluku o odobravanju sredstava iz budžeta Kantona 10 za 2020. godinu broj 01-02-37/20 od 29. 12. 2020. godine na osnovu koje je izvršena uplata sredstava na račun političke stranke Srpska napredna stranka FBiH. Uvidom u dostavljenu dokumentaciju, ustanovljeno je da su sredstva koja su pripadala Srpskoj naprednoj stranci po osnovu osvojenih mandata u periodu od 2018. do 2022. godine, uplaćena na račun Srpske napredne stranke FBiH, dana 27. 01. 2021. godine, u iznosu od 8.000,00 KM za 2020. godinu.

Imajući u vidu da se prihodom iz budžeta smatra prihod definisan članom 3, stav (1), tačka e) Zakona o finansiranju političkih stranaka, odnosno da se sredstva za rad raspodjeljuju na osnovu osvojenih mandata, a da Srpska napredna stranka FBiH nije imala osvojene mandate u Kantonu 10 u periodu od 2018. do 2022. godine, kao i da je upisana u registar suda 03. 09. 2019. godine, mišljenja smo da je Srpska napredna stranka FBiH sredstva iz budžeta Kantona 10 u iznosu od 8.000,00 KM primila suprotno odredbama člana 8, stav (1), tačka a) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

- c) Na osnovu obavljenog pregleda godišnjeg finansijskog izvještaja, ustanovljeno je da Srpska napredna stranka FBiH godišnji finansijski izvještaj nije podnijela na način ustanovljen Pravilnikom i nije dostavila dodatnu dokumentaciju, čime je prekršila odredbe člana 11, stav (1) i člana 12, stav (4) i stav (5) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

- (1) Srpska napredna stranka FBiH je godišnji finansijski izvještaj podnijela suprotno odredbama člana 3, stav (1) Pravilnika, čime je prekršila odredbe člana 12, stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Uvidom u službene evidencije, ustanovljeno je da je Srpska napredna stranka FBiH godišnji finansijski izvještaj za 2021. godinu podnijela u elektronskoj formi, putem aplikacije FI CIK BiH dana 31. 03. 2022. godine. Stranka je dana 04. 04. 2022. godine Centralnoj izbornoj komisiji Bosne i Hercegovine dostavila Obrasce 1, 1.1, 2, 2.1, 3, 4 i 5 godišnjeg finansijskog izvještaja za 2021. godinu, odštampane iz aplikacije u PDF-formatu i ovjerene potpisom ovlaštenog lica i pečatom političke stranke.

U skladu s navedenim, ustanovljeno je da stranka nije dostavila prilog uz Obrasce 3 i 4, te Obrasce 3-a, 3-f, 4.1 i 4.2 godišnjeg finansijskog izvještaja, što je bila obavezna učiniti.

- (2) Politička stranka u Obrascu 1 (*Opšti podaci o političkoj stranci*) godišnjeg finansijskog izvještaja nije navela podatke o ovlaštenom licu koje je odgovorno za vođenje poslovnih knjiga političke stranke, podnošenje finansijskih izvještaja i koje je ovlašteno da kontaktira s Centralnom izbornom komisijom Bosne i Hercegovine, čime je prekršila odredbe člana 13, stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka i člana 9. Pravilnika.
- (3) Srpska napredna stranka FBiH nije u Obrascu 2 (*Pregled prometa svih transakcijskih računa političke partije*) godišnjeg finansijskog izvještaja iskazala račun broj 571300000120975 kod Komercijalne banke a. d., Banja Luka, čime je prekršila odredbe člana 11. Pravilnika.

Uvidom u Jedinstveni registar računa u Bosni i Hercegovini koji se vodi kod Centralne banke BiH, ustanovljeno je da Srpska napredna stranka FBiH kod Komercijalne banke a. d., Banja Luka ima dva transakcijska računa, i to račun broj 5713000000120975 i račun broj 5713000000121654.

Stranka je u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala transakcijski račun broj 5713000000121654 sa sljedećim prometom: početno stanje na dan 01. 01. 2021. godine u iznosu od 14,20 KM, ukupan promet ulaza u iznosu od 10.500,00 KM, ukupan promet izlaza u iznosu od 10.397,60 KM i saldo na dan 31. 12. 2021. godine u iznosu od 116,60 KM.

Uvidom u Registar naloga za plaćanje Kantona 10 od 27. 01. 2021. godine, ustanovljeno je da je Kanton 10 sredstva u iznosu od 8.000,00 KM uplatio Srpskoj naprednoj stranci FBiH na transakcijski račun broj 5713000000120975.

Stranka je sve transakcijske račune trebala iskazati u Obrascu 2 godišnjeg finansijskog izvještaja.

- (4) Dana 18. 08. 2022. godine, Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine je Srpskoj naprednoj stranci FBiH uputila Zahtjev za dostavljanje dodatne dokumentacije za 2021. godinu, kojim je tražena dostava dokumentacije o korištenju poslovnog prostora u 2021. godini, Program utroška sredstava za 2021. i 2022. godinu, kopija godišnjeg obračuna za 2021. godinu (Bilans stanja i Bilans uspjeha), Bruto bilans na dan 31. 12. 2021. godine, glavna knjiga s kompletnim analitičkim evidencijama stranke za period 01. 01–31. 12. 2021. godine, kopije izvoda s transakcijskih računa stranke broj 5713000000121654 i broj 5713000000120975 kod Komercijalne banke a. d., Banja Luka za period 01. 01–31. 12. 2021. godine i izvodi otvorenih stavki za povjerioce „Drvo best“, hotel „Drvar“ i „Kompeks“.

Srpska napredna stranka FBiH nije u ostavljenom roku dostavila traženu dokumentaciju, te je Centralna izborna komisija BiH dana 22. 02. 2023. godine Urgencijom za dostavljanje dodatne dokumentacije za 2021. godinu ponovo zatražila dostavljanje navedene dokumentacije.

Srpska napredna stranka FBiH nije u ostavljenom roku dostavila dodatnu dokumentaciju, te je prekršila odredbe člana 12, stav (5) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Troškovi izborne kampanje na prijevremenim izborima za gradonačelnika Grada Prijedora

Srpska napredna stranka FBiH je učestvovala na prijevremenim izborima za gradonačelnika Grada Prijedora, koji su održani 12. 12. 2021. godine.

Prema odredbama člana 15.10 Izbornog zakona BiH, Srpska napredna stranka FBiH je u svrhu izborne kampanje za prijevremene izbore za gradonačelnika Grada Prijedora mogla da potroši sredstva u iznosu od 25.919,70 KM.

U godišnjem finansijskom izvještaju za 2021. godinu, politička stranka je prijavila troškove izborne kampanje u iznosu od 100,00 KM.

12. POLITIČKA ORGANIZACIJA NAROD I PRAVDA (Kod 2317)

Prema podacima iz godišnjeg finansijskog izvještaja, Politička organizacija Narod i pravda se finansirala iz sljedećih izvora:

Redni broj	Izvori finansiranja	Iznos (KM)	Struktura (%)
1.	Članarina	20.376,00	2,59
2.	Prilozi fizičkih lica (3-a)	54.682,97	6,96
3.	Prilozi pravnih lica (3-b)	0,00	0,00
4.	Prihodi od imovine (3-c)	0,00	0,00
5.	Prihodi od dobiti preduzeća u vlasništvu političke stranke (3-d)	0,00	0,00
6.	Prihodi od poklona (3-e)	450,00	0,06
7.	Prihodi iz budžeta (3-f)	703.333,29	89,57
8.	Prihodi od propagande (3-g)	0,00	0,00
I	Ukupni prihodi (1-8)	778.842,26	99,18
II	Ostali prihodi i drugo	6.400,00	0,82
	Izvori finansiranja (I+II)	785.242,26	100,00

Pregledom godišnjeg finansijskog izvještaja za 2021. godinu, ustanovljeno je da je Politička organizacija Narod i pravda prekršila odredbe člana 4, stav (1), člana 11, stav (1) i člana 12, stav (1) i stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka i odredbe člana 15.10 Izbornog zakona Bosne i Hercegovine.

a) Politička stranka je prekršila odredbe člana 4, stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka na sljedeći način:

(1) Programom utroška sredstava za 2021. godinu i njegovim rebalansom, koji je predsjedništvo političke stranke usvojilo 27. 09. 2021. godine, Politička organizacija Narod i pravda planirala je ukupne troškove u iznosu od 855.500,00 KM.

Pored planiranih troškova, politička stranka je u Programu utroška sredstava navela dvije stavke, u ukupnom iznosu od 194.320,00 KM, koje ne predstavljaju troškove. To su blagajnički maksimum u iznosu od 40.000,00 KM i troškovi po nastalim obavezama u iznosu od 154.320,00 KM.

Novčana sredstva koja politička stranka s transakcijskog računa prenosi u blagajnu, kao blagajnički maksimum, ne predstavljaju trošak sve dok ona ne budu utrošena, odnosno isplaćena za usluge ili nabavke materijala u izvještajnom periodu. U skladu s navedenim, troškovi koje je politička stranka namjeravala platiti gotovinski, poštujući važeće finansijske propise, trebali su biti planirani po vrstama troškova, a ne kao blagajnički maksimum.

Isplate sredstava 2021. godine za izmirenje obaveza koje su nastale u prethodnim godinama ne predstavljaju trošak. Troškovi i obaveze se evidentiraju u momentu kada je političkoj stranci pružena usluga ili kada je stranka izvršila nabavku materijala i opreme, pa isplate sredstava u tekućoj godini za izmirenje obaveza iz ranijeg perioda ne predstavljaju trošak.

(2) Uvidom u strukturu planiranih troškova, ustanovljeno je da su pojedini troškovi planirani u nerealno visokim iznosima, dok je dio troškova planiran na način da ne obezbjeđuje potpunu transparentnost utroška sredstava, niti poređenje ostvarenih i planiranih troškova.

Da su troškovi planirani u nerealno visokim iznosima za obim poslovanja, potvrđuje činjenica da je politička stranka planirane troškove ostvarila u procentu od 71,47%, dok su neki od planiranih troškova ostvareni u procentu ispod 30%.

(3) U godišnjem finansijskom izvještaju za 2021. godinu, stranka je iskazala ostvarene troškove u iznosu od 614.987,16 KM.

Za troškove u iznosu od 14.683,45 KM nije moguće ustanoviti da li su predviđeni Programom utroška sredstava, dok su planirani troškovi prekoračeni za iznos od 13.510,52 KM.

- Stranka je troškove zaposlenika planirala kao troškove plata s pripadajućim porezima i doprinosima, te nije moguće ustanoviti da li su planom, u okviru ove kategorije troškova, obuhvaćeni troškovi toplog obroka, prevoza i regresa i u kojem iznosu. Stranka je ostvarila troškove toplog obroka, prevoza i regresa zaposlenih u iznosu od 12.829,00 KM.
- Politička stranka je u finansijskom izvještaju iskazala troškove dnevnica i putne troškove u iznosu od 258,00 KM, troškove prevoza u iznosu od 1.214,90 KM, rashode iz prethodnih godina u iznosu od 355,92 KM i kamate u iznosu od 25,63 KM koje s takvom klasifikacijom nije predvidjela svojim programom utroška sredstava.
- Uvidom u strukturu planiranih i ostvarenih troškova ustanovljeno je da je politička stranka planirane troškove reprezentacije prekoračila za iznos od 7.514,89 KM i troškove sitnog inventara za iznos od 5.995,63 KM.

b) Pregledom finansijskog izvještaja, poslovnih knjiga i finansijske dokumentacije, ustanovljeno je da politička stranka u poslovnim knjigama nije uspostavila pravilne i pravovremene evidencije o novčanim tokovima, prihodima, rashodima i obavezama, te finansijski izvještaj nije popunila na način kako je Centralna izborna komisija BiH propisala Pravilnikom, čime je prekršila odredbe člana 11, stav (1) i člana 12, stav (1) i stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

(1) Evidencije o novčanim tokovima putem blagajne nisu uspostavljene u skladu s računovodstvenim propisima i principima blagajničkog poslovanja.

U poslovnim knjigama političke stranke evidentiran je sljedeći promet blagajne: početno stanje na dan 01. 01. 2021. godine u iznosu od 1.172,45 KM, uplate sredstava u blagajnu u iznosu od 40.000,00 KM, isplate sredstava iz blagajne u iznosu od 39.754,35 KM i stanje sredstava na dan 31. 12. 2021. godine u iznosu od 1.418,10 KM.

- Primljene donacije i članarine u gotovini politička stranka nije evidentirala kao uplate sredstava u blagajnu, niti je njihov polog na transakcijski račun evidentirala kao isplate sredstava iz blagajne.

Uvidom u izvode s transakcijskog računa Centralnog ureda, ustanovljeno je da je politička stranka izvršila polog donacija i članarina, u iznosu od 13.825,00 KM, koje nije evidentirala putem blagajne.

- Kroz blagajničku dokumentaciju, promet blagajne je evidentiran na mjesečnom nivou, a ne u momentu kada je politička stranka izvršila gotovinske transakcije.

Dnevnici blagajne sačinjeni su na posljednji dan u mjesecu i na njima je navedeno da su uplate blagajničkog maksimuma u blagajnu i sve isplate iz blagajne izvršene upravo tog posljednjeg dana u mjesecu.

Isplate sredstava iz blagajne, kao i stanje blagajne, tokom cijelog perioda u poslovnim knjigama su evidentirani u nepostojećim novčanim apoenima.

- Nakon što je Služba za reviziju političkoj stranci dostavila preliminarni Izvještaj o pregledu godišnjeg finansijskog izvještaja za 2021. godinu s nalazima revizije, stranka je izvršila korekcije Obrasca 2.1. finansijskog izvještaja, te prijavila sljedeći promet blagajne: početno stanje na dan 01. 01. 2021. godine u iznosu od 1.172,45 KM, uplate sredstava u blagajnu u iznosu od 56. 519,00 KM, isplate sredstava iz blagajne u iznosu od 56. 273,35 KM i stanje sredstava na dan 31. 12. 2021. godine u iznosu od 1.418,10 KM.
- (2) Politička stranka nije u poslovnim knjigama uspostavila evidenciju o nenovčanoj donaciji koju je ostvarila korištenjem poslovnog prostora bez plaćanja zakupnine, a koji joj dodijelila Opština Ilijaš, čime je prekršila računovodstvene propise i odredbe člana 11, stav (1) i člana 12, stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka.
- U korigovanom godišnjem finansijskom izvještaju za 2021. godinu, koji je podnijela Centralnoj izbornoj komisiji BiH, politička stranka je prijavila nenovčanu donaciju Opštine Ilijaš u iznosu od 450,00 KM.
- (3) U poslovnim knjigama, dio evidencija o troškovima političke stranke nije uspostavljen blagovremeno i u skladu s računovodstvenim propisima. Takođe, klasifikacija troškova po vrstama ne obezbjeđuje potpunu transparentnost utroška sredstava.
- U poslovnim knjigama stranka je troškove evidentirala u iznosu od 628.400,21 KM, a u godišnjem finansijskom izvještaju ih je prijavila u iznosu od 614.987,16 KM. Uvidom u finansijsku dokumentaciju, ustanovljeno je da u poslovnim knjigama dio evidencija nije blagovremeno uspostavljen. Dio troškova evidentiran je u momentu plaćanja, a ne u momentu kada je političkoj stranci pružena usluga.
  - Troškovi zakupnine u poslovnim knjigama evidentirani su u iznosu od 136.406,86 KM, a u finansijskom izvještaju su prijavljeni u iznosu od 122.462,18 KM. Zakupnina iz 2020. godine, koja je plaćena 2021. godine u poslovnim knjigama je evidentirana kao trošak 2021. godine.
  - Politička stranka je trošak zakupnine poslovnog prostora kod svog organizacionog dijela u Ilijašu u finansijskom izvještaju prijavila u iznosu od 250,00 KM, koji je za 200,00 KM niži od nenovčane donacije Opštine Ilijaš, koju je stranka prijavila u finansijskom izvještaju, čime je prekršila odredbe članova 21. i 22. Pravilnika. Stranka navedeni trošak uopšte nije evidentirala u poslovnim knjigama.
  - Stranka nije u poslovnim knjigama uspostavila evidenciju o troškovima zakupnine svojih organizacionih dijelova u Opštini Kalesija i Opštini Ilidža. U korigovanom finansijskom izvještaju, politička stranka je prijavila trošak zakupnine kod svog organizacionog dijela Kalesija u iznosu od 384,00 KM, a kod organizacionog dijela Ilidža u iznosu od 6.061,00 KM. Opština Ilidža je Političkoj organizaciji Narod i pravda dodijelila na korištenje poslovni prostor površine 63 m², po cijeni zakupa od 2 KM/m² uvećanoj za PDV. Poslovni prostor površine 12 m² i po cijeni od 2 KM/m² političkoj stranci je dodijelila i Opština Kalesija.
- (4) Politička organizacija Narod i pravda je u finansijskom izvještaju, na Obrascu 5. (*Obaveze političke stranke*), iskazala obaveze na dan 31. 12. 2021. godine u iznosu od 137.414,32 KM i to: obaveze prema dobavljačima u iznosu od 125.398,80 KM, obaveze za plate i doprinose u iznosu od 11.471,50 KM i obaveze po osnovu kredita i pozajmica u iznosu od 544,03 KM. U poslovnim knjigama stranke obaveze na dan 31. 12. 2021. godine evidentirane su u iznosu od 142.520,45 KM i to: obaveze prema dobavljačima u iznosu od 128.782,05 KM, obaveze

za plate i doprinose u iznosu od 11.975,36 KM i obaveze po osnovu kredita u iznosu od 1.763,04 KM.

- Uvidom u analitičke kartice dobavljača, ustanovljeno je da su obaveze prema pravnom licu *Cafematic* d. o. o., Tuzla, po osnovu zakupnine, u poslovnim knjigama duplo evidentirane za tri mjeseca. Obaveza prema ovom pravnom licu, koja je u finansijskom izvještaju prijavljena u iznosu od 1.579,50 KM, u poslovnim knjigama je evidentirana u iznosu od za 3.159,00 KM.
- Prema pravnom licu *Farex* d. o. o., Tešanj, obaveza za zakupninu je u poslovnim knjigama evidentirana u iznosu većem za 600,00 KM.
- Obaveza prema KJKP „Centar Skenderija“ d. o. o., Sarajevo, koja je potvrđena konfirmacijom između političke stranke i ovog pravnog lica u iznosu od 4.223,70 KM, u poslovnim knjigama je evidentirana u iznosu od 3.715,82 KM.
- Dio obaveza prema zakupodavcima fizičkim licima za decembar 2021. godine nije evidentiran u poslovnim knjigama.

Troškovi izborne kampanje na prijevremenim izborima za načelnika opštine Travnik

Politička organizacija Narod i pravda je u koaliciji sa Socijaldemokratskom partijom BiH i Našom strankom učestvovala na prijevremenim izborima za načelnika opštine Travnik koji su održani 2021. godine.

Prema odredbama člana 15.10 Izbornog zakona BiH, Politička organizacija Narod i pravda je u svrhu izborne kampanje za prijevremene izbore za načelnika opštine Travnik, kao članica koalicije, mogla da potroši sredstva u iznosu od 4.765,10 KM.

U godišnjem finansijskom izvještaju za 2021. godinu, ova politička stranka je prijavila troškove izborne kampanje u iznosu od 13.129,80 KM i prekoračila je limit na troškove izborne kampanje, koji je propisan u članu 15.10 Izbornog zakona Bosne i Hercegovine, za iznos od 8.364,70 KM.

13. HRVATSKA DEMOKRATSKA ZAJEDNICA BOSNE I HERCEGOVINE (Kod 027)

Prema podacima iz godišnjeg finansijskog izvještaja za 2021. godinu, Hrvatska demokratska zajednica Bosne i Hercegovine se finansirala iz sljedećih izvora:

Redni broj	Izvori finansiranja	Iznos (KM)	Struktura (%)
1.	Članarina	94.005,47	3,92
2.	Prilozi fizičkih lica (3-a)	153.364,54	6,39
3.	Prilozi pravnih lica (3-b)	15.000,00	0,63
4.	Prihodi od imovine (3-c)	90,99	0,00
5.	Prihodi od dobiti preduzeća u vlasništvu političke stranke (3-d)	0,00	0,00
6.	Prihodi od poklona (3-e)	4.840,04	0,20
7.	Prihodi iz budžeta (3-f)	2.132.721,15	88,86
8.	Prihodi od propagande (3-g)	0,00	0,00
I	Ukupni prihodi (1-8)	2.400.022,19	100,00
II	Ostali prihodi i drugo	0,00	0,00
	Izvori finansiranja (I+II)	2.400.022,19	100,00

Pregledom godišnjeg finansijskog izvještaja za 2021. godinu, ustanovljeno je da je Hrvatska demokratska zajednica Bosne i Hercegovine prekršila odredbe člana 4, stav (1), člana 5, stav (4), člana 6, stav (2), člana 11, stav (1) i člana 12, stav (1) i stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

- a) Hrvatska demokratska zajednica Bosne i Hercegovine je finansijska sredstva u iznosu od 55.940,02 KM utrošila mimo Programa utroška sredstava, čime je prekršila je odredbe člana 4, stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

U godišnjem finansijskom izvještaju za 2021. godinu, Hrvatska demokratska zajednica Bosne i Hercegovine iskazala je ukupne rashode u iznosu od 1.913.083,68 KM.

Uvidom u Rebalans programa utroška sredstava za 2021. godinu, ustanovljeno je da je stranka planirala ukupne rashode u iznosu od 2.101.000,00 KM, od čega se 151.000,00 KM odnosi na planirane troškove amortizacije.

Pregledom finansijskog izvještaja i finansijske dokumentacije, ustanovljeno je da je politička stranka finansijska sredstva u iznosu od 55.940,02 KM utrošila mimo Rebalansa programa utroška sredstava za 2021. godinu, kako slijedi:

- U Rebalansu programa utroška sredstava za 2021. godinu stranka je humanitarne rashode planirala u iznosu od 152.000,00 KM. U godišnjem finansijskom izvještaju stranka je humanitarne rashode iskazala u iznosu od 174.067,00 KM, odnosno prekoračila je planirane humanitarne rashode za 22.067,00 KM;
- Hrvatska demokratska zajednica Bosne i Hercegovine je planirane troškove stručnog obrazovanja i intelektualne usluge prekoračila za 7.575,94 KM. Stranka je ove troškove planirala u iznosu od 107.000,00 KM, dok ih je ostvarila u ukupnom iznosu od 114.575,94 KM;
- Stranka je troškove reklame i reprezentacije planirala u iznosu od 167.000,00 KM. U godišnjem finansijskom izvještaju stranka je troškove reklame i propagande iskazala u iznosu od 18.362,03 KM, troškove reprezentacije u iznosu od 159.092,86 KM i troškove flaširane vode u iznosu od 3.768,90 KM, odnosno ukupno 181.223,79 KM, čime je planirane troškove reklame i reprezentacije prekoračila za 14.223,79 KM;
- Stranka nije planirala troškove advokatskih usluga i sudske troškove, a njih je u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala u iznosu od 1.994,00 KM; i
- Stranka je planirane ostale rashode prekoračila za 10.079,29 KM. U Rebalansu programa utroška sredstava za 2021. godinu, stranka je ostale rashode planirala u iznosu od 15.000,00 KM, dok ih je ostvarila u iznosu od 25.079,29 KM.

Pored navedenog, a uvidom u dokumentaciju koju je dostavila politička stranka, ustanovljeno je da je Centrala stranke iz svojih poslovnih knjiga na teret ostalih rashoda isknjižila potraživanja iz ranijih godina po osnovu pozajmica datih političkim strankama Hrvatska seljačka stranka u iznosu od 10.000,00 KM i Hrvatska stranka prava BiH u iznosu od 2.000,00 KM. Služba za reviziju smatra da je isknjižavanjem potraživanja u iznosu od

12.000,00 KM, Hrvatska demokratska zajednica Bosne i Hercegovine sredstva koja su obezbijeđena za finansiranje stranke utrošila mimo Rebalansa programa utroška sredstava.

b) Hrvatska demokratska zajednica Bosne i Hercegovine prekršila je odredbe člana 5, stav (4) i člana 6, stav (2) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

(1) Hrvatska demokratska zajednica Bosne i Hercegovine nije u poslovnim knjigama evidentirala i u finansijskom izvještaju nije prijavila nenovčanu donaciju Grada Lukavca po osnovu besplatnog korištenja poslovnog prostora u toku 2021. godine, čime je prekršila odredbu člana 5, stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Uvidom u podatke koje je dostavio Grad Lukavac, te Izjavu broj 14/2023 od 21. 12. 2023. godine, koju je stranka dostavila uz očitovanje na Preliminarni izvještaj o pregledu godišnjeg finansijskog izvještaja za 2021. godinu, ustanovljeno je da je GO Lukavac koristio prostor u vlasništvu Grada Lukavca bez naknade.

U skladu s Pravilnikom o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka i Zakonom o finansiranju političkih stranaka, politička stranka je imala obavezu da nenovčanu donaciju evidentira u poslovnim knjigama i prijavi u godišnjem finansijskom izvještaju za 2021. godinu.

(2) Prilozi fizičkih lica koje je primio GO Mostar u iznosu od 3.500,00 KM, Odbor za Distrikt Brčko u iznosu od 2.850,00 KM i Centrala u iznosu od 1.000,00 KM nisu uplaćeni na transakcijski račun Centrale stranke, što je suprotno odredbama člana 6, stav (2) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

c) Na osnovu obavljenog pregleda godišnjeg finansijskog izvještaja za 2021. godinu, ustanovljeno je da Hrvatska demokratska zajednica Bosne i Hercegovine nije vodila potpune, pravilne i pravovremene evidencije o novčanim sredstvima, prihodima, rashodima i obavezama, niti je obrasce godišnjeg finansijskog izvještaja popunila u skladu s Pravilnikom o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka (u daljnjem tekstu: Pravilnik), čime je prekršila odredbe člana 11, stav (1) i člana 12, stav (1) i stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

(1) Kontrolom blagajne Centrale stranke ustanovljeno je da blagajnički izvještaji nisu vođeni na dnevnom nivou. Stranka nije sačinjavala naloge naplate za uplaćene priloge, već ih je evidentirala na uplatnicama-priznanicama, što nije uobičajeno za poslovanje gotovinom putem blagajne.

(2) Hrvatska demokratska zajednica Bosne i Hercegovine nije u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala tačne podatke o članarinama, čime je prekršila odredbe člana 13. Pravilnika.

Uvidom u izvode s transakcijskog računa OO Stolac, ustanovljeno je da su prihodi od članarina ostvareni u iznosu od 2.814,00 KM, dok je stranka u Obrascu 3 (*Izvori finansiranja*) iskazala članarine OO Stolac u iznosu od 1.955,99 KM.

(3) Politička stranka je u Obrascu 3-a (*Prilozi fizičkih lica*) godišnjeg finansijskog izvještaja navela pogrešne podatke o donatorima i brojevima izdatih potvrda, čime je prekršila odredbe člana 14. Pravilnika. Takođe, ustanovljeno je da izdate potvrde o primljenim priložima od fizičkih lica ne sadrže sve potrebne podatke propisane članom 6. Pravilnika.

- Stranka je u korigovanom Obrascu 3-a godišnjeg finansijskog izvještaja za OO Grude u dijelu u kojem se upisuje broj potvrde, za donaciju fizičkog lica Ljube Grizelja u iznosu od 2.000,00 KM navela broj potvrde 02-1/21, a za donaciju istog lica u iznosu od 1.000,00 KM broj potvrde 02-1/21. Uvidom u dostavljene potvrde, ustanovljeno je da je stranka izdala potvrdu br. 1/21 za donaciju ovog fizičkog lica u iznosu od 1.000,00 KM, dok na potvrdi o primljenom prilogu u iznosu od 2.000,00 KM nije naveden broj potvrde.
  - Uvidom u dostavljene potvrde o primljenim prilogima od fizičkih lica-donatora OO Grude, ustanovljeno je da na tri (3) potvrde nije naveden broj potvrde, a da na jednoj (1) potvrdi nije navedena adresa donatora.
  - Izvršen je uvid u blagajničku dokumentaciju Centale o uplatama donacija fizičkih lica i ustanovljeno je da su u dnevniku blagajne za januar evidentirani prilozi fizičkih lica u ukupnom iznosu od 9.600,00 KM, u dnevniku blagajne za februar prilozi fizičkih lica u ukupnom iznosu od 47.500,00 KM, te u dnevniku blagajne za mart prilozi fizičkih lica u ukupnom iznosu od 23.255,00 KM, odnosno ukupno 80.355,00 KM, što čini 51% ukupno primljenih priloga fizičkih lica.
Politička stranka je za jedan dio uplata izdala izjave-potvrde o primljenim prilogima koje ne sadrže broj potvrde ili brojevi navedeni na potverdama ne odgovaraju brojevima iskazanim u Obrascu 3-a. Takođe, ustanovljeno je da brojevi potvrda nisu navođeni hronološki, što ukazuje na to da politička stranka ne izdaje potvrde na način da obezbijedi kontinuitet, odnosno postupna suprotno odredbama člana 6. Pravilnika.
1. Kontrolom blagajničkog izvještaja Centrale stranke 01/21 od 31. 01. 2023. godine, ustanovljeno je da je stranka u gotovini primila priloge pet (5) fizičkih lica u ukupnom iznosu od 9.600,00 KM, te ih je uplatila na transakcijski račun dana 25. 01. 2021. godine. Uvidom u dostavljenu dokumentaciju ustanovljeno je da politička stranka nije sačinjavala naloge uplate, već je na osnovu uplatnica-priznanica (u daljnjem tekstu: uplatnica) evidentirala ulaze u blagajnu. Takođe, ustanovljeno je da je na uplatnicama naveden datum prijema priloga 25. 01. 2021. godine, te hronološki brojevi od broja 001/2021-d do broja 005/2021-d. Uz svaku uplatnicu stranka je dostavila i izjavu-potvrdu o primljenim prilogima, međutim, na četiri (4) potvrde su navedeni brojevi iz 2020. godine, te je u dijelu u kojem se upisuje datum izdavanja potvrde navedeno 28. 12. 2020. godine.
  2. Kontrolom uplata donacija u iznosu od 12.000,00 KM na transakcijski račun Centrale stranke od 05. 02. 2021. godine, ustanovljeno je da je stranka u gotovini primila priloge osam (8) fizičkih lica u iznosima od 300,00 KM do 2.500,00 KM, te je izdala uplatnice od broja 006/2021-d do broja 013/2021-d. Uz svaku uplatnicu stranka je dostavila i izjavu-potvrdu o primljenim prilogima, međutim, na četiri (4) od osam (8) izdatih potvrda brojevi ne odgovaraju brojevima navedenim u finansijskom izvještaju. Takođe, brojevi potvrda nisu navođeni hronološki.
  3. Dana 09. 02. 2021. godine na transakcijski račun Centrale stranke uplaćena su sredstva u iznosu od 5.500,00 KM. Uvidom u dostavljenu dokumentaciju ustanovljeno je da su četiri (4) fizička lica dana 08. 02. 2021. godine dala priloge stranci u gotovini u iznosima od 1.000,00 KM do 2.000,00 KM, te je stranka izdala uplatnice od broja 014/2021-d do broja 017/2021-d. Kontrolom izdatih izjava-potvrda o primljenim prilogima ustanovljeno je da podaci o brojevima potvrda koje je stranka navela u Obrascu 3-a ne odgovaraju brojevima izdatih potvrda.
  4. Dana 10. 02. 2021. godine na transakcijski račun Centrale stranke uplaćena su sredstva u iznosu od 9.500,00 KM. Uvidom u dostavljenu dokumentaciju ustanovljeno je da je dana

09. 02. 2021. godine, sedam (7) fizičkih lica dalo priloge u gotovini u iznosima od 500,00 KM do 2.000,00 KM, te da je stranka izdala uplatnice od br. 018/2021-d do br. 024/2021-d. Kontrolom izdatih izvjava-potvrda o primljenim priložima ustanovljeno je da podaci o brojevima potvrda koje je stranka navela u Obrascu 3-a ne odgovaraju brojevima koje su navedeni na potvrdama.
5. Kontrolom dostavljene dokumentacije, ustanovljeno je da su dana 16. 02. 2021. godine na transakcijski račun Centrale stranke uplaćena sredstva u iznosu od 8.500,00 KM koja su prikupljena u gotovom novcu putem blagajne dana 15. 02. 2021. godine. Naime, četiri (4) fizička lica su uplatila priloge u gotovini u iznosima od 1.000,00 KM do 3.000,00 KM, te je stranka izdala uplatnice od br. 025/2021-d do br. 028/2021-d. Kontrolom izdatih izvjava-potvrda o primljenim priložima, ustanovljeno je da u potvrdama nisu navedeni brojevi potvrda, a da je stranka u Obrascu 3-a navela brojeve potvrda.
  6. Uvidom u dostavljenu dokumentaciju ustanovljeno je da su tri (3) fizička lica dana 16. 02. 2021. godini uplatila priloge u gotovini u ukupnom iznosu od 7.500,00 KM, te da je 17. 02. 2021. godine izvršen polog sredstava na transakcijski račun. Stranka je izdala uplatnice, te izvjava-potvrde o primljenim priložima na kojima nije navela brojeve.
  7. Dana 25. 02. 2021. godine u blagajnu stranke uplaćena su sredstva po osnovu donacija tri (3) fizička lica u ukupnom iznosu od 4.500,00 KM, te je 26. 02. 2021. godine izvršen polog sredstava na transakcijski račun. Stranka je izdala uplatnice o prijemu priloga, te izvjava-potvrde o primljenim priložima na kojima nije naveden broj potvrde.
  8. Dana 11. 03. 2021. godine u blagajnu stranke uplaćena su sredstva po osnovu donacija četiri (4) fizička lica u ukupnom iznosu od 10.000,00 KM. Stranka je izdala uplatnice o prijemu, te izvjava-potvrde o primljenim priložima na kojima nije naveden broj potvrde.
- (4) Uvidom u dostavljene potvrde o primljenim priložima od pravnih lica, ustanovljeno je da izdate potvrde ne sadrže identifikacioni broj i adresu sjedišta donatora, što je suprotno odredbama člana 6. Pravilnika.
- (5) Stranka u poslovnim knjigama nije evidentirala i u godišnjem finansijskom izvještaju nije iskazala nenovčanu donaciju Grada Lukavca po osnovu korištenja poslovnog prostora, čime je prekršila odredbe članova 13. i 18. Pravilnika.
- Politička stranka nije u poslovnim knjigama evidentirala nenovčanu donaciju Opštine Ljubuški po osnovu korištenja poslovnog prostora, koju je Obrascu 3-e (*Nenovčane donacije i računi koje politička stranka nije imala obavezu platiti*) godišnjeg finansijskog izvještaja iskazala u iznosu od 2.304,00 KM.
  - Stranka je u Obrascu 3-e iskazala nenovčanu donaciju Opštine Vareš po osnovu korištenja poslovnog prostora u iznosu od 830,00 KM, dok je Opština Vareš dostavila podatke da nijedna politička stranka nije koristila prostorije u vlasništvu Opštine Vareš u 2021. godini. Isto tako, politička stranka je u dodatnoj dokumentaciji dostavila Rješenje Opštine Vareš iz 2000. godine prema kojem se HDZ BiH daju u posjed prostorije Opštine Vareš.
- (6) Politička stranka u godišnjem finansijskom izvještaju nije iskazala tačne podatke o prihodima iz budžeta, čime je prekršila odredbe članova 13. i 19. Pravilnika.
- Hrvatska demokratska zajednica Bosne i Hercegovine nije u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala prihode iz budžeta Opštine Pelagićevo. Uvidom u podatke koje je dostavila Opština Pelagićevo ustanovljeno je da su sredstva predviđena za finansiranje

Hrvatske demokratske zajednice Bosne i Hercegovine u iznosu od 1.000,00 KM uplaćena na tekući račun fizičkog lica Ivane Nadarević, na lični zahtjev.

- Politička stranka je u Obrascu 3-f (*Prihodi iz budžeta*) godišnjeg finansijskog izvještaja iskazala prihode iz budžeta Opštine Novi Travnik u iznosu od 25.800,00 KM. Uvidom u podatke koje je dostavila Opština Novi Travnik ustanovljeno je da je političkoj stranci u toku 2021. godine uplaćeno ukupno 26.100,00 KM. Sredstva su uplaćena na transakcijski račun OO Novi Travnik, broj 1549995000504671.

- (7) Stranka je u godišnjem finansijskom izvještaju prihode Centrale stranke iz budžeta Federacije Bosne i Hercegovine iskazala u iznosu od 626.743,63 KM.

Kontrolom iskazanog prihoda ustanovljeno je da je u toku 2021. godine iz budžeta Federacije Bosne i Hercegovine na račun Hrvatske demokratske zajednice Bosne i Hercegovine uplaćeno ukupno 653.139,14 KM, od čega je na račun Hrvatske kršćanske demokratske unije BiH prebačeno 26.395,57 KM, odnosno Hrvatska demokratska zajednica Bosne i Hercegovine ostvarila je prihode iz budžeta Federacije Bosne i Hercegovine u iznosu od 626.743,63 KM.

Uvidom u poslovne knjige Centrale stranke, ustanovljeno je da je stranka u svojim poslovnim knjigama na analitičkoj kartici konta 41101 – *Prihodi iz budžeta Federacije BiH* (OJ: HDZ BiH Centrala) iskazala prihode iz budžeta Federacije Bosne i Hercegovine u iznosu od 733.025,45 KM. Stranka je sredstva isplaćena Hrvatskoj kršćanskoj demokratskoj uniji BiH u ukupnom iznosu od 26.395,57 KM evidentirala na dugovnoj strani konta 41101 – *Prihodi iz budžeta Federacije BiH*. Takođe, na dugovnoj strani konta 41101 – *Prihodi iz budžeta Federacije BiH*, stranka je evidentirala i prenos sredstava nižim organizacionim dijelovima stranke u ukupnom iznosu od 40.100,00 KM, te je proknjižila plaćanje obaveze po osnovu poreza na promet nekretnina u iznosu od 13.134,00 KM. Pored navedenog, stranka je na ovom kontu evidentirala i prenos razlike u iznosu od 256,68 KM koji je nastao kao rezultat gašenja računa OO Kotor Varoš.

Smatramo da stranka prenos sredstava Hrvatskoj kršćanskoj demokratskoj uniji BiH, interne prenose sredstava i druga plaćanja nije trebala evidentirati na dugovnoj strani konta 41101 – *Prihodi iz budžeta Federacije BiH* jer nije riječ o prenosu prihoda po obračunu rezultata, već o prenosu sredstava drugoj političkoj stranci, internom prenosu sredstava između odbora, te knjiženju plaćanja obaveza po osnovu poreza na promet nekretnina koji ulazi u trošak nabavke nekretnine.

- Podaci o ukupnim prihodima stranke iskazani u Bilansu uspjeha za 2021. godinu ne odgovaraju podacima iz korigovanog godišnjeg finansijskog izvještaja za 2021. godinu. U korigovanom godišnjem finansijskom izvještaju za 2021. godinu stranka je iskazala prihode u ukupnom iznosu od 2.400.022,19 KM, dok su u Bilansu uspjeha za 2021. godinu ukupni prihodi iskazani u iznosu od 2.403.176,00 KM.
  - Kontrolom knjigovodstvenih evidencija OO Ljubuški ustanovljeno je da nisu vođene pravilne evidencije o prihodima i rashodima, odnosno da je stranka troškove po osnovu dva računa iz 2020. godine u ukupnom iznosu od 20.250,00 KM umjesto na kontu rashoda iz ranijih godina evidentirala na dugovnoj strani konta 41102 – *Prihodi iz budžeta*, čime je izbjegla da iskaže rashode u iznosu od 20.250,00 KM.
- (8) Uvidom u analitičke kartice Opštinskog odbora Vitez ustanovljeno je da podaci koje je politička stranka iskazala u godišnjem finansijskom izvještaju ne odgovaraju podacima iz

poslovnih knjiga koje je vodio ovaj odbor za 327,33 KM, od čega se 300,00 KM odnosu na troškove zakupnine poslovnog prostora.

Naime, politička stranka je u poslovnim knjigama troškove zakupnine poslovnog prostora koji je koristio OO Vitez evidentirala u manjem iznosu za 300,00 KM u odnosu na ostvarene, odnosno nije iskazala obaveze prema dobavljaču JU „RadioVitez“ u iznosu od 300,00 KM.

Isto tako, ustanovljeno je da je Opštinski odbor Vitez plaćao naknadu fizičkom licu za vođenje poslovnih knjiga, a da na isplaćenu naknadu nije obračunao niti platio pripadajući porez na dohodak i doprinose.

Opštinski odbor Vitez nije u svojim poslovnim knjigama ukalkulisao troškove bruto plate za decembar 2021. godine, niti obaveze po istom osnovu, te ih nije ni iskazao u obrascima godišnjeg finansijskog izvještaja, čime su prekršene odredbe članova 21, 22. i 24. Pravilnika.

(9) Politička stranka nije u godišnjem finansijskom izvještaju pravilno iskazala podatke o svojim rashodima, čime je prekršila odredbe članova 21. i 22. Pravilnika. Takođe, pregledom finansijskih izvještaja ustanovljeno je da dio rashoda nije pravilno klasifikovan, kao i da stranka u poslovnim knjigama nije evidentirala sve rashode.

- Kontrolom iskazanih podataka o rashodima Centrale stranke ustanovljeno je da je stranka troškove reprezentacije za flaširanu vodu iskazala u poslovnim knjigama na kontu 4003 – *Utrošena voda*, te iskazala kao utrošak vode u godišnjem finansijskom izvještaju.
- Uvidom u blagajnički izvještaj Centrale br. 01/21 od 31. 01. 2021. godine, ustanovljeno je da su putem blagajne isplaćeni računi za gorivo iz 2020. godine u iznosu od 147,49 KM. Stranka je navedene račune evidentirala kao troškove 2021. godine.
- Politička stranka nije u poslovnim knjigama evidentirala i u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala troškove zakupnine poslovnog prostora koji je koristila u Lukavcu.
- Kontrolom iskazanih troškova zakupnine poslovnih prostorija, ustanovljeno je da su troškovi zakupnine iskazani u manjem iznosu u odnosu na ugovorenu cijenu zakupnine, kako slijedi: GO Bihać u iznosu od 15.311,16 KM i KO SBK Busovača u iznosu od 400,00 KM.
- Politička stranka je u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala troškove zakupnine poslovnih prostorija OO Kakanj u iznosu od 2.250,00 KM, OO Vareš u iznosu od 830,00 KM i KO ZE-DO Žepče u iznosu od 5.700,00 KM.

Uvidom u dostavljenu dokumentaciju, ustanovljeno je da je stranka za OO Kakanj dostavila izjavu da ovaj odbor koristi prostorija GO Zenica u 2020. godini, zatim, dostavila je Rješenje Opštine Vareš iz 2000. godine prema kojem se HDZ BiH daju u posjed prostorije Opštine Vareš, dok je za KO ZE-DO Žepče navela da koristi prostorije koje su u vlasništvu OO Žepče. Takođe, Opština Vareš je dostavila podatke da nijedna politička stranka nije koristila prostorije u vlasništvu Opštine Vareš u 2021. godini.

S obzirom na to da nije dostavljena dokumentacija, nije moglo biti potvrđeno da li su troškovi zakupnine koje su iskazali Odbor za Distrikt Brčko u iznosu od 3.600,00 KM i OO Teslić u iznosu od 73,81 KM, pravilno iskazani.

(10) Politička stranka nije u Obrascu 5 (*Obaveze*) iskazala tačne podatke o svojim obavezama na dan 31. 12. 2021. godine, čime je prekršila odredbe člana 24. Pravilnika.

- Politička stranka je u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala obaveze prema Opštini Grude u iznosu od 2.878,20 KM, što ne odgovara podacima koje je dostavila Opština. Prema podacima koje je dostavila Opština Grude, obaveze stranke prema ovoj opštini na dan 31. 12. 2021. godine iznose 1.439,10 KM.
- U Obrascu 5 politička stranka je iskazala da su obaveze OO Ljubuški iznosile 287,49 KM, što odgovara podacima iz poslovnih knjiga. Međutim, politička stranka u svojim poslovnim knjigama vodi preplatu kod dobavljača „Motel Restoran Most“ u iznosu od 343,00 KM, što ukazuje na to da stranka ne vodi svoje poslovne evidencije u skladu s računovodstvenim propisima.

(11) Uvidom u finansijsku dokumentaciju političke stranke i knjigovodstvene isprave, ustanovljeni su nedostaci kod dijela računa dobavljača koji su knjigovodstvene isprave o nastalim poslovnim događajima, dok je neke troškove stranka evidentirala na osnovu predračuna. Takođe, ustanovljeno je da računi nisu ovjereni za knjiženje i plaćanje.

- Stranka je evidentirala troškove usluga portala i domene po računu pravnog lica „Federalna novinska-agencija – FENA“, Sarajevo br. 661/2021 od 30. 11. 2021. godine na iznos od 100,00 KM na kojoj je navedeno da je fakturisano na osnovu narudžbenice broj 20/21 za mjesec novembar 2021. godine, bez navođenja vrste usluge i količine.
- Na kontu 40154 – *Ostali troškovi promocije*, stranka je evidentirala račun pravnog lica „Mirovec“ d. o. o., Čitluk br. 6/21 od 22. 02. 2021. godine na iznos od 2.340,00 KM na kojoj je navedeno da je fakturisano izvođenje usluga, bez navođenja vrste usluge i količine.

14. STRANKA ZA BOSNU I HERCEGOVINU (Kod 004)

Prema podacima iz godišnjeg finansijskog izvještaja, Stranka za Bosnu i Hercegovinu se finansirala iz sljedećih izvora:

Redni broj	Izvori finansiranja	Iznos	Struktura
		(KM)	(%)
1.	Članarina	2.641,59	0,83
2.	Prilozi fizičkih lica (3-a)	3.250,00	1,03
3.	Prilozi pravnih lica (3-b)	0,00	0,00
4.	Prihodi od imovine (3-c)	0,00	0,00
5.	Prihodi od dobiti preduzeća u vlasništvu političke stranke (3-d)	0,00	0,00
6.	Prihodi od poklona (3-e)	453,06	0,14
7.	Prihodi iz budžeta (3-f)	310.508,21	98,00
8.	Prihodi od propagande (3-g)	0,00	0,00
I	Ukupni prihodi (1-8)	316.852,86	100,00
II	Ostali prihodi i drugo	0,00	0,00
	Izvori finansiranja (I+II)	316.852,86	100,00

Pregledom godišnjeg finansijskog izvještaja za 2021. godinu, ustanovljeno je da je Stranka za Bosnu i Hercegovinu prekršila odredbe člana 4, stav (1), člana 5, stav (4), člana 6, stav (2), člana 11, stav (1) i stav (2) i člana 12, stav (1), stav (4) i stav (5) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

- a) Stranka za Bosnu i Hercegovinu Plan utroška sredstava nije sačinila na način da obezbjeđuje dovoljnu transparentnost utrošenih sredstava, kao i njegovo poređenje s ostvarenim troškovima, finansijska sredstva u ukupnom iznosu od 88.864,25 KM utrošila je mimo ustanovljenog Plana utroška sredstava za 2021. godinu, dok za troškove usluga nije ustanovljeno u kojem iznosu su planirani, čime su prekršene odredbe člana 4, stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Politička stranka je u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala ukupne troškove u iznosu od 255.426,07 KM.

U Planu utroška sredstava za 2021. godinu koji je stranka dostavila uz godišnji finansijski izvještaj za 2020. godinu, planirani su ukupni troškovi u iznosu od 335.000,00 KM.

Analizom Plana utroška sredstava za 2021. godinu, ustanovljene su manjkavosti samog plana s obzirom na to da on ne sadrži podatke koji organ političke stranke ga je donio i kada, te je sačinjen na način da ne obezbjeđuje dovoljnu transparentnost utrošenih sredstava, kao i njegovo poređenje s ostvarenim troškovima, odnosno nije dovoljno analitičan.

U Planu utroška, stranka je planirala sljedeće vrste troškova: materijal i energija, usluge, plate i ostala primanja zaposlenih, amortizacija, finansijski rashodi, putni troškovi, humanitarni rashodi i ostali rashodi.

U postupku pregleda finansijskog izvještaja ustanovljeno je sljedeće:

- Uvidom u Plan utroška sredstava za 2021. godinu, Služba za reviziju je ustanovila da je politička stranka finansijska sredstva u iznosu od 69.961,11 KM utrošila mimo ustanovljenog Plana utroška sredstava na način da nije planirala troškove zakupnine poslovnih prostora, troškove ostalih zakupnina, troškove održavanja opreme, troškove ugovora o djelu, troškove reprezentacije, troškove takse, novčane kazne i troškove premije osiguranja.
- Politička stranka je prekoračila planirane troškove plata i ostalih primanja zaposlenih u ukupnom iznosu od 18.903,14 KM. Stranka je u planu utroška sredstava planirala plate i ostala primanja zaposlenih u iznosu od 65.000,00 KM, a ostvarila ih je u iznosu od 83.903,14 KM.
- U postupku pregleda nije bilo moguće ustanoviti u kojem iznosu su planirani troškovi usluga, troškovi neproizvodnih usluga, troškovi knjigovodstvenih usluga, troškovi komunalnih usluga, troškovi ugostiteljskih usluga, troškovi advokatskih usluga, troškovi telefonskih usluga i troškovi poštarine i internet-usluga.

U finansijskom izvještaju stranka je iskazala troškove usluga u iznosu od 21.394,07 KM, troškove neproizvodnih usluga u iznosu od 2.380,37 KM, troškove knjigovodstvenih usluga u iznosu od 9.564,00 KM, troškove komunalnih usluga u iznosu od 2.508,51 KM, troškove ugostiteljskih usluga u iznosu od 461,40 KM, troškove advokatskih usluga u iznosu od 2.633,80 KM, troškove telefonskih usluga u iznosu od 6.296,54 KM i troškove poštarine i

internet-usluga u iznosu od 452,35 KM. Stranka je, međutim, troškove usluga planirala u ukupnom iznosu od 130.000,00 KM.

- b) Stranka za Bosnu i Hercegovinu nije u poslovnim knjigama evidentirala i u Obrascu 3-e (*Nenovčane donacije i računi koje politička stranka nije imala obavezu platiti*) godišnjeg finansijskog izvještaja prijavila nenovčanu donaciju po osnovu besplatnog korištenja poslovnog prostora u Ključu, čime je prekršila odredbe člana 5, stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Na osnovu akta Opštine Ključ broj 02-45-1981/22 od 13. 09. 2022. godine, ustanovljeno je da je Stranka za Bosnu i Hercegovinu u 2021. godini besplatno koristila poslovne prostorije u vlasništvu Opštine Ključ, a koje su na osnovu Odluke Opštinskog vijeća date na upravljanje Udruženju žena „Ključki biseri“.

U skladu s Pravilnikom o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka i Zakonom o finansiranju političkih stranaka, stranka je imala obavezu da sve donacije evidentira u poslovnim knjigama i prijavi u godišnjem finansijskom izvještaju za 2021. godinu.

- c) Kontrolom godišnjeg finansijskog izvještaja i transakcijskih računa stranke, ustanovljeno je da stranka priloge fizičkih lica koje su primili niži organizacioni dijelovi u ukupnom iznosu od 2.750,00 KM, nije uplaćivala na transakcijski račun Centrale stranke, čime je prekršila odredbe člana 6, stav (2) Zakona o finansiranju političkih stranaka.
- d) Politička stranka nije vodila poslovne knjige u skladu s računovodstvenim propisima, nije uspostavila sistem internih kontrola, nije vodila pravilne i potpune evidencije o svojim prihodima, rashodima i obavezama, obrasce godišnjeg finansijskog izvještaja nije popunila u skladu s Pravilnikom i nije dostavila cjelokupnu dodatnu dokumentaciju, čime je prekršila odredbe člana 11, stav (1) i stav (2) i člana 12, stav (1), stav (4) i stav (5) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

- (1) Politička stranka nema uspostavljen sistem unutrašnje finansijske kontrole nad nižim organizacionim dijelovima.

Kontrolom godišnjeg finansijskog izvještaja, poslovnih knjiga i dokumentacije koju je stranka dostavila, ustanovljeno je da Stranka za Bosnu i Hercegovinu vodi poslovne knjige po organizacionim dijelovima, odvojeno od Centrale stranke.

Centrala stranke nema uspostavljen sistem internih finansijskih kontrola nad nižim nivoima stranke, niti kontrolu nad trošenjem novčanih sredstava. Iako su pojedini odbori u 2021. godini ostvarili značajan promet sredstava, nisu uspostavljene knjigovodstvene evidencije za svaki od organizacionih dijelova stranke.

Pored navedenog, u godišnjem finansijskom izvještaju za 2021. godinu, stranka nije prijavila sve transakcijske račune kao ni promet ostvaren po njima, niti je evidentirala i prijavila sve prihode i rashode.

U skladu s članom 11, stav (2) Zakona o finansiranju političkih stranaka, stranka je dužna svojim internim aktima urediti sistem unutrašnje finansijske kontrole nad nižim organizacionim dijelovima radi sprečavanja pogrešnog evidentiranja prihoda i rashoda, te zloupotrebe finansijskih sredstava.

(2) U poslovnim knjigama i Obrascu 2 (*Pregled prometa svih transakcijskih računa političke stranke*) godišnjeg finansijskog izvještaja, Stranka za Bosnu i Hercegovinu nije evidentirala i prijavila sve transakcijske račune, kao ni promet ostvaren po njima, čime je prekršila računovodstvene propise i odredbe člana 11. Pravilnika.

- Uvidom u Izvještaj Centralne banke Bosne i Hercegovine, potvrde banaka o ostvarenom prometu i službene podatke o prihodima političke stranke iz budžeta, ustanovljeno je da stranka u godišnjem finansijskom izvještaju nije prijavila sljedeće transakcijske račune: račun broj 1994400051980357 koji pripada OO SBiH Ključ otvoren kod *Sparkasse* banke, račun broj 1321102014596495 koji pripada OO SBiH Kladanj otvoren kod NLB banke d. d., Sarajevo, račun broj 5510040001110338 koji pripada OO SBiH Doboj otvoren kod *UniCredit* banke a. d., Banja Luka, računi broj 3387302238597038, 3389002206020861 i 387302207615335 otvoreni kod *UniCredit* banke d. d., Sarajevo, računi broj 1610000016480020 i 1610000016480214 otvoreni kod *Raiffeisen* banke d. d., Sarajevo i račun broj 3060150000408381 otvoren kod *Addiko* banke d. d., Sarajevo.

Pored navedenog, Stranka za Bosnu i Hercegovinu nije dostavila Centralnoj izbornoj komisiji Bosne i Hercegovine potvrde banaka o ostvarenom prometu za transakcijske račune koje nije prijavila u godišnjem finansijskom izvještaju 1415455320004081 kod BBI banke d. d., Sarajevo, 5540080001128818 kod Naše banke a. d. Bijeljina i 5673631900094196 kod Atos banke a. d., Banja Luka, čime je prekršila odredbe člana 12. stav (5) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

(3) Uvidom u potvrde o primljenim priložima koje je stranka izdala fizičkim licima, ustanovljeno je da potvrda izdata fizičkom licu Salemu Haliloviću ne sadrži potpis ovlaštenog lica. Pored toga, dostavljeni nalozi blagajne koji su izdati donatorima za Opštinsko vijeće SBiH Kakanj ne predstavljaju potvrdu čiji sadržaj je propisan odredbama člana 6. Pravilnika.

U skladu s odredbama iz člana 6. Pravilnika, politička stranka je dužna svakom fizičkom i pravnom licu od kojeg je primila članarinu ili prilog izdati potvrdu u kojoj su sadržani sljedeći podaci: naziv političke stranke, serijski broj potvrde, ukupan iznos članarine/priloga, ime i prezime/naziv donatora, broj ličnog dokumenta/identifikacioni broj donatora, adresa i mjesto prebivališta/sjedišta donatora, datum uplate, datum izdavanja potvrde i potpis ovlaštenog lica.

Pored navedenog, stranka je prekršila i odredbe člana 14. Pravilnika. Naime, u Obrascu 3-a (*Prilozi fizičkih lica*) za Opštinsko vijeće SBiH Kakanj, stranka je u kolonu u kojoj se upisuje „broj potvrde iz člana 6. Pravilnika“, upisala brojeve naloga blagajni umjesto broja potvrde.

(4) Stranka u poslovnim knjigama nije uspostavila potpune i tačne evidencije o svojim prihodima, čime je prekršila računovodstvene propise, odredbe člana 11. Zakona o finansiranju političkih stranaka i odredbe članova 13. i 19. Pravilnika.

- Podaci o ukupnim prihodima koje je stranka iskazala u godišnjem finansijskom izvještaju koji je dostavila Centralnoj izbornoj komisiji Bosne i Hercegovine ne odgovaraju podacima koji su evidentirani u poslovnim knjigama niti podacima iz Završnog računa za 2021. godinu.

- Stranka za Bosnu i Hercegovinu je u Obrascu 3 (*Izvori finansiranja*) godišnjeg finansijskog izvještaja iskazala prihode u ukupnom iznosu od 316.852,86 KM, dok je u Bilansu uspjeha za 2021. godinu iskazala prihode u ukupnom iznosu od 269.555,00 KM.

U poslovnim knjigama stranke koje vodi Centrala stranke i koje su u postupku pregleda dostavljene kao poslovne knjige na nivou stranke, evidentirani su prihodi u iznosu od 313.086,01 KM, od čega se 107.611,41 KM odnosi na interne prenose sredstava između organizacionih dijelova stranke, koje stranka u skladu s članom 13, stav (5) Pravilnika nije iskazala u godišnjem finansijskom izvještaju.

Također, uvidom u poslovne knjige, ustanovljeno je da je stranka u poslovnim knjigama evidentirala prihode Centrale stranke i prihode pojedinih organizacionih dijelova i to: Zeničko-dobojski kanton, Živinice, Goražde, Zavidovići i Hadžići.

- Stranka je u Obrascu 3-f (*Prihodi iz budžeta*) godišnjeg finansijskog izvještaja iskazala prihode iz budžeta u ukupnom iznosu od 310.508,21 KM, dok ih je u poslovnim knjigama iskazala u ukupnom iznosu od 295.780,03 KM, što je za 14.728,18 KM više u odnosu na ostvarene.

U godišnjem finansijskom izvještaju stranka je pogrešno iskazala prihode iz budžeta Federacije Bosne i Hercegovine i gradova i opština: Goražde, Gračanica, Kladanj, Novi Travnik i Konjic.

1. Stranka je u Obrascu 3-f iskazala prihode iz budžeta Federacije Bosne i Hercegovine u iznosu od 89.474,10 KM. Uvidom u akt Vlade Federacije Bosne i Hercegovine, broj 06-11-52/2021 od 18. 02. 2021. godine, ustanovljeno je da je stranka iz pomenutog budžeta dobila sredstva u iznosu od 86.174,00 KM.
2. Na osnovu akta broj 03-11-2-597/22 od 22. 02. 2022. godine od Grada Goražda, ustanovljeno je da je stranka iz budžeta grada dobila sredstva u iznosu od 1.012,27 KM. U godišnjem finansijskom izvještaju, stranka je iskazala prihode iz budžeta Grada Goražda u iznosu od 692,27 KM.
3. Uvidom u akt broj 02-11/sl/2022 od 28. 02. 2022. godine od Grada Gračanice, ustanovljeno je da je stranka iz budžeta grada u 2021. godini primila sredstva u iznosu od 4.333,00 KM, dok je u Obrascu 3-f iskazala prihode u iznosu od 3.740,40 KM.
4. Aktom broj 03/1-11-515/22 od 03. 03. 2023. godine, Opština Kladanj je dostavila podatke da u 2021. godini nije vršila isplate iz budžeta opštine u korist političkih stranaka. Stranka za Bosnu i Hercegovinu je u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala prihod iz ove opštine u iznosu od 26.182,27 KM.
5. Politička stranka je u Obrascu 3-f iskazala prihode iz budžeta Opštine Novi Travnik u iznosu od 3.740,00 KM. Na osnovu akta Opštine Novi Travnik broj 04-82/2022 od 15. 02. 2022. godine, ustanovljeno je da je stranka iz budžeta Opštine Novi Travnik primila sredstva u iznosu od 7.200,00 KM.
6. Uvidom u akt Opštine Konjic broj 08-45-1-794/2022-1 od 23. 03. 2022. godine, ustanovljeno je da je stranka iz budžeta grada u 2021. godini dobila sredstva u iznosu od 21.086,52 KM. U godišnjem finansijskom izvještaju, stranka je iskazala iznos od 19.329,31 KM.

Pored navedenog, Stranka za Bosnu i Hercegovinu u Obrascu 3-f godišnjeg finansijskog izvještaja nije iskazala prihode iz budžeta Tuzlanskog kantona u iznosu od 26.600,00 KM, Grada Bihaća u iznosu od 2.238,04 KM, Grada Srebrenika u iznosu od 2.894,94 KM, Opštine Ključ u iznosu od 1.671,43 KM i Opštine Doboj Istok u iznosu od 840,00 KM, čime je prekršila odredbe člana 19. Pravilnika.

Takođe, na osnovu akta Grada Bihaća broj 01-04-36 od 03. 03. 2022. godine, ustanovljeno je da je za uplatu sredstava u iznosu od 2.238,04 KM iz budžeta ovog grada u 2021. godini naveden transakcijski račun broj 1610000000000011. Navedeni transakcijski račun pripada *Raiffeisen* banci d. d., Sarajevo, te se pregledom ne može sa sigurnošću ustanoviti da li je i kome izvršena transakcija.

- Uvidom u izvode s transakcijskog računa, ustanovljeno je da je stranka primila sredstva iz budžeta Ministarstva finansija i trezora Bosne i Hercegovine na ime povrata takse za ovjeru učešća političke stranke na Lokalnim izborima 2020. godine u ukupnom iznosu od 3.600,00 KM. Stranka je sredstva u iznosu od 3.300,00 KM evidentirala u poslovnim knjigama i iskazala u godišnjem finansijskom izvještaju kao prihode iz budžeta Federacije Bosne i Hercegovne. Sredstva u iznosu od 300,00 KM stranka je evidentirala u poslovnim knjigama na kontu 4173 – *Ostali prihodi*, ali ih nije iskazala u godišnjem finansijskom izvještaju.

Stranka je u finansijskom izvještaju navedena sredstva trebala iskazati u Obrascu 3 kao ostale prihode.

- (5) Politička stranka u poslovnim knjigama nije uspostavila potpune i tačne evidencije o svojim rashodima, te ih u finansijskom izvještaju nije prijavila u skladu s odredbama člana 21. i člana 22. Pravilnika.

U godišnjem finansijskom izvještaju, Stranka za Bosnu i Hercegovinu je iskazala rashode u ukupnom iznosu od 255.426,07 KM. U Bilansu uspjeha za period 01. 01–31. 12. 2021. godine, stranka je iskazala rashode u iznosu od 263.339,00 KM, dok je u poslovnim knjigama iskazala rashode u iznosu od 309.910,12 KM, što dokazuje da stranka nema uspostavljen sistem kontrole i evidencije za svaki od organizacionih dijelova stranke, niti kontrolu nad trošenjem novčanih sredstava.

1. Stranka za Bosnu i Hercegovinu je u poslovnim knjigama evidentirala i rashode samo za pojedine organizacione dijelove stranke i to: Centrala, Zeničko-dobojski kanton, Živinice, Goražde, Zavidovići i Hadžići.
2. Stranka za Bosnu i Hercegovinu nije u godišnjem finansijskom izvještaju prijavila rashode Tuzlanskog kantona, gradova i opština Bihać, Srebrenik, Ključ i Doboj Istok. Kao što je ustanovljeno u nalazu pod (4), navedeni organizacioni dijelovi su ostvarili prihode iz budžeta, što implicira da su imali i rashode u izvještajnom periodu.
3. Politička stranka u godišnjem finansijskom izvještaju nije potpuno i pravilno iskazala troškove zakupa poslovnih prostora koje je koristila u 2021. godini. Podaci koje je stranka iskazala u godišnjem finansijskom izvještaju ne odgovaraju podacima iz ugovora o zakupu poslovnih prostora, niti podacima iz poslovnih knjiga.

U godišnjem finansijskom izvještaju, Stranka za Bosnu i Hercegovinu je iskazala troškove zakupa poslovnih prostora u ukupnom iznosu od 25.429,66 KM.

Prema podacima iz ugovora o zakupu poslovnih prostora u 2021. godini, koje je dostavila stranka, ustanovljeno je da su troškovi zakupa poslovnih prostora u 2021. godini iznosili ukupno 67.297,82 KM.

- Politička stranka u poslovnim knjigama i godišnjem finansijskom izvještaju nije prijavila troškove zakupa kod sljedećih organizacionih dijelova: KV SBiH Tuzla u iznosu od 5.089,44 KM, KV SBiH Mostar u iznosu od 3.600,00 KM, OO SBiH Tešanj u iznosu od 1.560,00 KM, OO SBiH Travnik u iznosu od 1.170,00 KM, OO SBiH Novi Grad Sarajevo u iznosu od 1.888,38 KM, OO SBiH Stari Grad Sarajevo u iznosu od 25.170,96 KM, OO SBiH Živinice u iznosu od 582,72 KM i OO SBiH Kakanj u iznosu od 2.692,80 KM.

- Troškovi zakupnine poslovnih prostorija koje su koristili sljedeći organizacioni dijelovi stranke iskazani su u godišnjem finansijskom izvještaju u većem iznosu u odnosu na ugovorenu cijenu zakupa: OO SBiH DC Brčko u iznosu od 50,00 KM i OS SBiH Tešanj u iznosu od 1.820,00 KM.

Osim toga, na osnovu podataka iz ugovora o zakupu ustanovljeno je da je stranka u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala troškove zakupnine poslovnih prostora u manjem iznosu u odnosu na ugovorenu zakupninu za organizacione dijelove Centrala stranke u iznosu od 2.945,92 KM i OS SBiH Konjic u iznosu od 237,94 KM.

Pored navedenog, stranka je u Obrascu 4.1 godišnjeg finansijskog izvještaja iskazala troškove zakupa poslovnog prostora u Čeliću u iznosu od 1.200,00 KM. U postupku kontrole nije moglo biti ustanovljeno koliko su iznosili troškovi zakupa poslovnih prostorija koje je koristio OS SBiH Čelić, jer stranka nije predložila ugovor o zakupu, niti ga evidentirala u poslovnim knjigama.

- Stranka u poslovnim knjigama i godišnjem finansijskom izvještaju nije prijavila troškove zakupa poslovnih prostora kod organizacionih dijelova Jablanica, Srebrenica i Ključ koje su im na korištenje dodijelili Opština Jablanica, Opština Srebrenica i Udruženje žena „Ključki biseri“ Ključ.

4. Stranka za Bosnu i Hercegovinu nije u godišnjem finansijskom izvještaju i poslovnim knjigama pravilno iskazala troškove propagande, čime je prekršila odredbe člana 23. Pravilnika.

Stranka je u Obrascu 4.2 godišnjeg finansijskog izvještaja iskazala troškove propagande u ukupnom iznosu od 12.032,88 KM koje su ostvarili sljedeći organizacioni dijelovi stranke: OS SBiH Kakanj u iznosu od 1.127,88 KM, OO SBiH Tuzla u iznosu od 5.380,00 KM, KVSBiH Zenica u iznosu od 2.000,00 KM i KV SBiH Goražde u iznosu od 3.525,00 KM.

U poslovnim knjigama stranke, troškovi za reprezentaciju, reklamu i propagandu su iskazani u iznosu od 1.869,90 KM i to za organizacione dijelove: Zavidovići u iznosu od 830,40 KM i Zeničko-dobojski kanton u iznosu od 1.039,50 KM. Troškovi štamparskih usluga u poslovnim knjigama stranke su iskazani u iznosu od 3.637,60 KM koje je ostvario organizacioni dio KV SBiH Goražde.

S obzirom na to da politička stranka nije vodila pravilne i potpune evidencije o svojim rashodima, da u poslovnim knjigama nisu evidentirani troškovi svih organizacionih dijelova stranke, te da troškovi propagande iskazani u finansijskom izvještaju po organizacionim odborima ne odgovaraju podacima koji su evidentirani u poslovnim

knjigama, u postupku pregleda nije mogao biti ustanovljen stvarni iznos troškova propagande.

- (6) Stranka za Bosnu i Hercegovinu u poslovnim knjigama nije uspostavila potpune i tačne evidencije o svojim obavezama, nije vršila usaglašavanje svojih obaveza s dobavljačima, niti je u finansijskom izvještaju prijavila sve obaveze na dan 31. 12. 2021. godine, čime je prekršila odredbe člana 24. Pravilnika,

Stranka za Bosnu i Hercegovinu je u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala ukupne obaveze u iznosu od 180.406,39 KM, od čega obaveze po osnovu pozajmica u iznosu od 45.495,00 KM i ostale obaveze (obaveze prema dobavljačima, obaveze za plate, porez i doprinose, te druge obaveze) u iznosu od 134.911,39 KM. U Završnom računu, stranka je prijavila ukupne obaveze na dan 31. 12. 2021. godine u iznosu od 147.197,00 KM.

- Uvidom u Obrazac 5.1 (*Obaveze političke stranke po kreditima i pozajmicama*) ustanovljeno je da je stranka u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala obaveze po osnovu pozajmica u iznosu većem za 6.500,00 KM u odnosu na stvarne.

Stranka je u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala obaveze po osnovu pozajmica prema fizičkim licima Smajl Grizić u iznosu od 4.500,00 KM i Senad Džaja u iznosu od 2.000,00 KM. Uvidom u poslovne knjige ustanovljeno je da nisu evidentirane obaveze po osnovu pozajmica od navedenih lica.

- Kontrolom iskazanih obaveza u Obrascu 5.2 (*Ostale obaveze*) ustanovljeno je da politička stranka nije iskazala sve obaveze, te da podaci iskazani u Obrascu 5.2 ne odgovaraju podacima iz poslovnih knjiga i izvodima otvorenih stavki dobavljača.

Uvidom u poslovne knjige ustanovljeno je da Stranka za Bosnu i Hercegovinu u godišnjem finansijskom izvještaju nije prijavila sve obaveze. Naime, stranka je propustila da prijavi obaveze prema 26 dobavljača u ukupnom iznosu od 19.161,24 KM, dok je za 19 dobavljača iskazala pretplate u ukupnom iznosu od 16.330,22 KM.

1. Stranka je u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala obaveze prema dobavljaču „Projektni zavod Hercegovina“ u iznosu od 9.900,00 KM. Uvidom u Izvod otvorenih stavki na dan 12. 09. 2022. godine, ustanovljeno je da navedeni dobavljač na dan 31. 12. 2021. godine od stranke potražuje sredstva u iznosu od 14.400,00 KM.
2. Politička stranka je iskazala obaveze prema dobavljaču „Grad Zenica“ u iznosu od 6.673,58 KM. Uvidom u analitičku karticu „Grad Zenica – Služba za privredu i upravljanje razvojem“ za period od 01. 01. do 31. 12. 2021. godine, ustanovljeno je da obaveze političke stranke na dan 31. 12. 2021. godine prema navedenom dobavljaču iznose 1.110,08 KM.
3. Uvidom u Izvod otvorenih stavki dobavljača „Opština Stari Grad Sarajevo“ ustanovljeno je da obaveze stranke na dan 31. 12. 2021. godine iznose 9.844,04 KM. Stranka je u Obrascu 5.2 iskazala obaveze prema ovom dobavljaču u iznosu od 8.824,84 KM.
4. Na analitičkoj kartici obaveze prema dobavljaču „Televizija Jedan“ d. o. o. (partner 1230), politička stranka je iskazala pretplatu u iznosu od 1.000,00 KM, koja se odnosi na početno stanje na dan 01. 01. 2021. godine.

Prema podacima dobavljača „Televizija Jedan“ d. o. o., stranka je na dan 01. 01. 2021. godine imala obaveze prema ovom dobavljaču u iznosu od 6.780,50 KM.

Stranka tokom obavljanja pregleda finansijskog izvještaja nije dostavila izvod otvorenih stavki na dan 31. 12. 2021. godine za ovog dobavljača, ali je dostavila analitičku karticu dobavljača „Televizija Jedan“ d. o. o. o potraživanjima od kupca Stranke za Bosnu i Hercegovinu za period 01. 01–31. 12. 2020. godine. Uvidom u podatke iz navedene analitičke kartice, ustanovljeno je da su obaveze stranke u iznosu od 7.780,50 KM nastale 2018. godine, te da je dio obaveza u iznosu od 1.000,00 KM izmiren 27. 02. 2020. godine, odnosno da su obaveze Stranke za Bosnu i Hercegovinu na dan 31. 12. 2020. godine iznosile 6.780,50 KM.

5. Prema podacima iz Izvoda otvorenih stavki na dan 31. 12. 2021. godine, stranka prema pravnom licu „Oslobođenje servisi“ d. o. o., Sarajevo ima obaveze u iznosu od 58,00 KM. Stranka u Obrascu 5 (*Obaveze*) nije iskazala obaveze prema ovom pravnom licu, dok je u poslovnim knjigama iskazala obaveze prema ovom dobavljaču u ukupnom iznosu od 5.349,72 KM.

15. SOCIJALISTIČKA PARTIJA (Kod 074)

Prema podacima iz korigovanog godišnjeg finansijskog izvještaja, Socijalistička partija se finansirala iz sljedećih izvora:

Redni broj	Izvori finansiranja	Iznos (KM)	Struktura (%)
1.	Članarina	33.409,00	5,33
2.	Prilozi fizičkih lica (3-a)	16.850,00	2,69
3.	Prilozi pravnih lica (3-b)	0,00	0,00
4.	Prihodi od imovine (3-c)	0,00	0,00
5.	Prihodi od dobiti preduzeća u vlasništvu političke stranke (3-d)	0,00	0,00
6.	Prihodi od poklona (3-e)	4.000,00	0,64
7.	Prihodi iz budžeta (3-f)	558.204,81	89,06
8.	Prihodi od propagande (3-g)	0,00	0,00
I	Ukupni prihodi (1-8)	612.463,81	97,71
II	Ostali prihodi i drugo	14.328,86	2,29
	Izvori finansiranja (I+II)	626.792,67	100,00

Pregledom godišnjeg finansijskog izvještaja za 2021. godinu, ustanovljeno je da je Socijalistička partija prekršila odredbe člana 4, stav (1), člana 5, stav (4), člana 6, stav (3), člana 11, stav (1) i člana 12, stav (1) i stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

- a) Socijalistička partija prekršila je odredbe člana 4, stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka, jer je finansijska sredstva u ukupnom iznosu od 28.235,12 KM utrošila mimo ustanovljenog Plana utroška sredstava za 2021. godinu.

Politička stranka je u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala ukupne troškove u iznosu od 538.616,77 KM.

U Planu utroška sredstava za 2021. godinu, stranka je planirala ukupne troškove u iznosu od 556.000,00 KM.

Uvidom u Plan utroška sredstava za 2021. godinu, Služba za reviziju je ustanovila da je politička stranka prekoračila planirane troškove u ukupnom iznosu od 25.816,36 KM, i to: troškove zakupa u iznosu od 6.931,23 KM, troškove usluga održavanja u iznosu od 2.079,89 KM, troškove otpremnina, pomoći i nagrada u iznosu od 600,00 KM, troškove poreza u iznosu od 461,31 KM, troškove zaposlenih na službenom putu u iznosu od 3.255,50 KM, troškove neproizvodnih usluga u iznosu od 1.408,63 KM, rashode po osnovu zaliha materijala, robe i usluga u iznosu od 5.617,22 KM i ostale nematerijalne troškove u iznosu od 5.462,58 KM.

Osim toga, analizom Plana utroška sredstava za 2021. godinu, Služba za reviziju je ustanovila da je stranka finansijska sredstva u iznosu od 2.418,76 KM utrošila mimo ustanovljenog Programa utroška sredstava, na način da nije planirala rashode prethodnih godina.

- b) Socijalistička partija prekršila je odredbe člana 5. stav (4) i člana 6, stav (3) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Stranka je u Obrascu 3-e (*Nenovčane donacije i računi koje politička stranka nije imala obavezu platiti*) godišnjeg finansijskog izvještaja iskazala nenovčane donacije po osnovu besplatnih koncerata u Brčkom u ukupnom iznosu od 4.000,00 KM, dok ih u poslovnim knjigama nije evidentirala.

Prema podacima iz Obrasca 3-e, politička stranka je primila nenovčanu donaciju od estradnog umjetnika Saše Matića po osnovu besplatno održanog koncerta u Brčkom u iznosu od 2.500,00 KM, kao i nenovčanu donaciju benda „Magla bend“ u iznosu od 1.500,00 KM.

Stranka je dostavila ugovore o donaciji od 30. 08. 2021. godine s navedenim donatorima u kojima je navedeno da donator prihvata molbu Opštinskog odbora SP Brčko za donacije koje primalac nije u obavezi platiti.

Imajući u vidu podatke iz eksternih izvora, prema kojim tržišne cijene nastupa estradnih umjetnika koji su dali nenovčane donacije iznose 5.000,00 do 10.000,00 eura, politička stranka je navedene donacije evidentirala i u finansijskom izvještaju prijavila u iznosima koji su niži od tržišne vrijednosti pruženih usluga, čime je prekršila odredbe člana 5, stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

S obzirom na to da u skladu s odredbom iz člana 6, stav (3) Zakona o finansiranju političkih stranaka, ukupan iznos dobrovoljnih priloga fizičkog lica jednoj političkoj stranci ne smije prelaziti iznos od 10.000,00 KM, Socijalistička partija je ostvarila priloge iznad zakonom propisanog limita.

- c) Pregledom finansijskih izvještaja, ustanovljeno je da Socijalistička partija nije u poslovnim knjigama uspostavila pravilne i potpune evidencije o novčanim sredstvima, prihodima, rashodima i obavezama, obrasce godišnjeg finansijskog izvještaja za 2021. godinu nije popunila u skladu s odredbama Pravilnika, čime su prekršene odredbe člana 11, stav (1) i člana 12, stav (1) i stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

- (1) Uvidom u poslovne knjige, ustanovljeno je da stranka nije uspostavila pravilne i potpune evidencije o prometu putem transakcijskog računa broj 5621008000040234 kod NLB banke a. d., Banja Luka, na način da iskazano početno stanje, promet ulaza i saldo na dan 31. 12. 2021. godine u poslovnim knjigama ne odgovara podacima iskazanim u Obrascu 2 (*Pregled*

prometa svih transakcijskih računa političke stranke) godišnjeg finansijskog izvještaja i izvodima s navedenog transakcijskog računa.

Stranka je u godišnjem finansijskom izvještaju po transakcijskom računu broj 5621008000040234 iskazala sljedeći promet: početno stanje na dan 01. 01. 2021. godine u iznosu od 18.971,67 KM, ukupan promet ulaza u iznosu od 631.961,38 KM, ukupan promet izlaza u iznosu od 611.285,79 KM i stanje na dan 31. 12. 2021. godine u iznosu od 39.647,26 KM. U poslovnim knjigama, stranka je iskazala sljedeći promet: početno stanje na dan 01. 01. 2021. godine u iznosu od 19.950,13 KM, ukupan promet ulaza u iznosu od 651.911,51 KM, ukupan promet izlaza u iznosu od 611.285,79 KM i stanje na dan 31. 12. 2021. godine u iznosu 40.625,72 KM.

Uočene razlike u podacima o prometu po transakcijskom računu posljedica su pogrešnih knjigovodstvenih evidencija, jer je stranka u poslovnim knjigama evidentirala početno stanje u ukupnom iznosu od 19.950,13 KM, a koje se sastoji od četiri stavke i to u iznosima od 18.971,67 KM, 0,65 KM, 5,81 KM i 972,00 KM.

- (2) Podaci koje je stranka iskazala u Obrascu 2.1 (*Pregled stanja blagajne političke stranke*) godišnjeg finansijskog izvještaja o prometu ostvarenom putem blagajne ne odgovaraju podacima iskazanim u poslovnim knjigama.

Stranka je u Obrascu 2.1 iskazala sljedeće podatke o stanju i prometu putem blagajne: početno stanje u iznosu od 0,34 KM, ukupan promet ulaza u iznosu od 22.950,00 KM, ukupan promet izlaza u iznosu od 22.940,78 KM i stanje na dan 31. 12. 2021. godine u iznosu od 9,56 KM.

U poslovnim knjigama, stranka je iskazala sljedeći promet: početno stanje na dan 01. 01. 2021. godine u iznosu od 397,32 KM, ukupan promet ulaza u iznosu od 23.347,32 KM, ukupan promet izlaza u iznosu od 22.940,78 KM i stanje na dan 31. 12. 2021. godine u iznosu od 406,54 KM.

- (3) Stranka u poslovnim knjigama nije uspostavila potpune i tačne evidencije o svojim prihodima, niti ih je pravilno iskazala u obrascima godišnjeg finansijskog izvještaja, čime je prekršila računovodstvene propise i odredbe članova 13, 14. i 18. Pravilnika.

- Podaci o ukupnim prihodima koje je stranka iskazala u godišnjem finansijskom izvještaju koji je dostavila Centralnoj izbornoj komisiji Bosne i Hercegovine ne odgovaraju podacima koji su evidentirani u poslovnim knjigama, niti podacima iz Završnog računa za 2021. godinu.

Socijalistička partija je u korigovanom godišnjem finansijskom izvještaju iskazala prihode u ukupnom iznosu od 626.792,67 KM, dok je u poslovnim knjigama i Bilansu uspjeha za 2021. godinu iskazala prihode u ukupnom iznosu od 621.241,15 KM.

- Uvidom u potvrde o primljenim priložima koje je stranka izdala fizičkim licima, ustanovljeno je da potvrde ne sadrže naziv političke partije i serijski broj potvrde, čime je prekršila odredbe člana 6. Pravilnika.

Pored navedenog, u Obrascu 3-a godišnjeg finansijskog izvještaja, u kolonu u kojoj se upisuje „broj potvrde iz člana 6. Pravilnika“, stranka je upisala broj blagajničkog dnevnika umjesto broja potvrde.

- Stranka je u Obrascu 3-e (*Nenovčane donacije i računi koje politička stranka nije imala obavezu platiti*) godišnjeg finansijskog izvještaja nenovčane donacije po osnovu besplatnih koncerata u Brčkom, kao što je navedeno u nalazu pod b), iskazala u manjem iznosu u odnosu na tržišnu cijenu nastupa.

- (4) Socijalistička partija nije u finansijskom izvještaju iskazala tačne podatke o rashodima, čime je prekršila odredbe članova 21. i 22. Pravilnika.

Politička stranka troškove zakupa poslovnih prostora nije evidentirala u momentu nastanka, već u momentu plaćanja obaveze, što za rezultat ima pogrešno iskazane rashode i obaveze u godišnjem finansijskom izvještaju i poslovnim knjigama stranke. Takođe, podaci koje je stranka iskazala u godišnjem finansijskom izvještaju ne odgovaraju podacima iz ugovora o zakupu poslovnih prostora niti podacima iz poslovnih knjiga.

U godišnjem finansijskom izvještaju, Socijalistička partija je iskazala troškove poslovnih prostora u ukupnom iznosu od 95.036,83 KM.

Prema podacima iz ugovora o zakupu poslovnih prostora u 2021. godini koje je dostavila stranka, ustanovljeno je da su troškovi zakupa poslovnih prostora u 2021. godini iznosili ukupno 89.646,25 KM.

U postupku pregleda ustanovljeno je:

1. Socijalistička partija je u 2021. godini imala zaključena dva ugovora o zakupu poslovnih prostora u Gacku i to: Ugovor s Momikom Šupićem s cijenom zakupnine u iznosu od 300,00 KM mjesečno (300,00 KM za jedan mjesec) i Ugovor s Draganom Skokom s cijenom zakupnine u iznosu od 200,00 KM mjesečno (2.200,00 KM za jedanaest mjeseci), odnosno ukupno 2.500,00 KM. Stranka je u godišnjem finansijskom izvještaju troškove zakupnine poslovnog prostora iskazala u iznosu od 2.800,00 KM, s obzirom na to da je u navedenu vrstu troška uključila i troškove zakupa iz 2020. godine prema Momiru Šupiću u iznosu od 300,00 KM.
2. Stranka je pogrešno iskazala troškove zakupnine poslovnog prostora u Zvorniku. Uvidom u Ugovor o zakupu poslovnog prostora s fizičkim licem Spasom Birčakovićem, ustanovljeno je da je stranka imala obavezu da za korištenje poslovnog prostora u Zvorniku za period od 01. 01. 2021. do 31. 12. 2021. godine plati iznos od 2.760,00 KM. Stranka je u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala troškove zakupnine poslovnog prostora u iznosu od 7.163,92 KM, od čega se 4.403,92 KM odnosi na troškove zakupa poslovnog prostora iz ranijih godina. Stranka troškove zakupa iz ranijih godina nije trebala iskazati kao troškove zakupnine poslovnog prostora već kao rashode ranijeg perioda.
3. Troškove zakupnine poslovnog prostora u Palama, politička stranka je u godišnjem finansijskom izvještaju i poslovnim knjigama prikazala u iznosu manjem za 2.298,00 KM u odnosu na stvarne. Stranka je bila obavezna u 2021. godini isplatiti iznos od 3.000,00 KM. Uvidom u poslovne knjige stranke, proknjižen je trošak u iznosu od 702,00 KM za juni i juli 2020. godine.
4. Politička stranka u Obrascu 4.1 godišnjeg finansijskog izvještaja nije prikazala troškove zakupnine poslovnog prostora u Kotor Varošu. Uvidom u Ugovor o zakupu poslovnog prostora s pravnim licem UG „Centar mladih“ Kotor Varoš, stranka je bila obavezna u 2021. godini isplatiti iznos od 2.808,00 KM.

5. Troškove zakupnine poslovnih prostora u Tesliću, politička stranka je iskazala u iznosu većem za 150,00 KM u odnosu na ugovorene obaveze, s obzirom na to da je u Obrascu 4.1 iskazala i trošak iz decembra 2020. godine.
6. Politička stranka je u godišnjem finansijskom izvještaju i poslovnim knjigama troškove zakupnine poslovnog prostora u Trnovu prikazala u iznosu manjem za 60,00 KM u odnosu na stvarne. Uvidom u poslovne knjige stranke, ustanovljeno je da je trošak zakupnine poslovnog prostora proknjižen u iznosu od 660,00 KM. Prema podacima iz Ugovora o zakupu poslovnog prostora broj 03-374-5/21, koji je zaključen za period od 01. 01. 2021. do 31. 12. 2021. godine, troškovi zakupnine poslovnog prostora u Trnovu iznosili su 720,00 KM.
7. Stranka je u Obrascu 4.1 godišnjeg finansijskog izvještaja pogrešno iskazala troškove zakupnine poslovnog prostora u Ugljeviku. Uvidom u Ugovor o zakupu poslovnog prostora s pravnim licem *Collonia* d. o. o., Brčko od 01. 01. 2021. godine, ustanovljeno je da je stranka imala obavezu da za korištenje poslovnog prostora u Ugljeviku mjesečno plaća 117,00 KM, tj. za period od 01. 01. 2021. do 31. 12. 2021. godine iznos od 1.404,00 KM. Stranka je u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala troškove zakupnine poslovnog prostora u iznosu od 1.287,00 KM, što je za 117,00 KM manje od stvarnih.
8. Stranka je u Obrascu 4.1 godišnjeg finansijskog izvještaja pogrešno iskazala troškove zakupnine poslovnog prostora u Mrkonjić Gradu. Uvidom u Ugovor o zakupu poslovnog prostora broj 01-052-15/08 od 29. 05. 2008. godine, ustanovljeno je da je stranka imala obavezu da za korištenje poslovnog prostora u Mrkonjić Gradu mjesečno plaća 10,40 KM, tj. za period od 01. 01. 2021. do 31. 12. 2021. godine iznos od 124,80 KM. Stranka je u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala troškove zakupnine poslovnog prostora u iznosu od 228,80 KM koji uključuju i obaveze ranijih godina.

Pored navedenog, stranka je u Obrascu 4.1 godišnjeg finansijskog izvještaja iskazala troškove zakupa poslovnih prostora koje su koristili GO Banja Luka u iznosu od 4.110,96 KM, OO Gradiška u iznosu od 2.021,76 KM, OO Milići u iznosu od 600,00 KM, OO Rogatica u iznosu od 20,00 KM i OO Glamoč u iznosu od 100,00 KM, a koji se odnose na obaveze po osnovu ugovora o zakupu poslovnih prostora u 2020. godini.

- (5) Socijalistička partija nije pravilno iskazala obaveze u godišnjem finansijskom izvještaju i nije vršila usaglašavanje svojih obaveza s dobavljačima, čime je prekršila odredbe člana 24. Pravilnika.
- Uvidom u poslovne knjige stranke ustanovljeno je da je stranka na kontu 4302 – *Primljene pozajmice* iskazala iznos od 2.000,00 KM. Stranka je navedenu pozajmicu bila obavezna iskazati na Obrascu 5.1 (*Obaveze političke stranke po kreditima i pozajmicama*) godišnjeg finansijskog izvještaja.
  - Stranka je u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala obaveze prema dobavljaču „Šumsko gazdinstvo Doboj“ u iznosu od 3.484,95 KM. Uvidom u Izvod otvorenih stavki dobavljača, ustanovljeno je da navedeni dobavljač na dan 31. 12. 2021. godine od stranke potražuje sredstva u iznosu od 3.853,92 KM.
  - Stranka nije dostavila Izvod otvorenih stavki na dan 31. 12. 2021. godine za dobavljača Vlada Brčko distrikta, pa tokom obavljanja pregleda finansijskog izvještaja nije moglo biti ustanovljeno koliko su iznosile stvarne obaveze za ovog dobavljača.

16. PLATFORMA ZA PROGRES (Kod 2320)

Prema podacima iz godišnjeg finansijskog izvještaja za 2021. godinu, Platforma za progres se finansirala iz sljedećih izvora:

Redni broj	Izvori finansiranja	Iznos (KM)	Struktura (%)
1.	Članarina	37.403,38	15,46
2.	Prilozi fizičkih lica (3-a)	68.886,06	28,47
3.	Prilozi pravnih lica (3-b)	0,00	0,00
4.	Prihodi od imovine (3-c)	0,00	0,00
5.	Prihodi od dobiti preduzeća u vlasništvu političke stranke (3-d)	0,00	0,00
6.	Prihodi od poklona (3-e)	12.490,00	5,16
7.	Prihodi iz budžeta (3-f)	122.818,36	50,75
8.	Prihodi od propagande (3-g)	0,00	0,00
I	Ukupni prihodi (1-8)	241.597,80	99,84
II	Ostali prihodi i drugo	393,92	0,16
	Izvori finansiranja (I+II)	241.991,72	100,00

Pregledom godišnjeg finansijskog izvještaja za 2021. godinu, ustanovljeno je da je Platforma za progres prekršila odredbe člana 4, stav (1), člana 8, stav (1) i stav (6), člana 11, stav (1) i člana 12, stav (1), stav (4) i stav (5) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

- a) Platforma za progres je finansijska sredstva u iznosu od 56.716,64 KM utrošila mimo Programa utroška sredstava za 2021. godinu, čime je prekršila je odredbe člana 4, stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Uvidom u Program utroška sredstava za 2021. godinu, ustanovljeno je da je stranka planirala ukupne rashode u iznosu od 228.546,39 KM.

U godišnjem finansijskom izvještaju za 2021. godinu, Platforma za progres je iskazala ukupne rashode u iznosu od 166.468,06 KM, dok je u Bilansu uspjeha za period od 01. 01. 2021. do 31. 12. 2021. godine iskazala rashode u ukupnom iznosu od 170.023,00 KM.

Pregledom finansijskog izvještaja i finansijske dokumentacije, ustanovljeno je da je politička stranka finansijska sredstva utrošila mimo svog programa utroška sredstava za 2021. godinu, kako slijedi:

- Stranka nije planirala troškove platnog prometa, humanitarne rashode, troškove grijanja, negativne kursne razlike, troškove hotelskih usluga, takse i novčane kazne i troškove zakupa opreme.

Uvidom u godišnji finansijski izvještaj, ustanovljeno je da je stranka troškove platnog prometa ostvarila u iznosu od 3.735,35 KM, humanitarne rashode u iznosu od 1.000,00 KM, troškove grijanja u iznosu od 1.837,95 KM, negativne kursne razlike u iznosu od 189,52 KM, troškove hotelskih usluga u iznosu od 2.034,14 KM, troškove takse i novčanih kazni u

iznosu od 7.507,50 KM i troškove zakupa opreme u iznosu od 2.317,00 KM, odnosno ukupno 18.621,46 KM.

- Stranka je planirane troškove zakupnine poslovnih prostora prekoračila za 13.350,00 KM. Troškove zakupnine poslovnih prostora stranka je planirala u iznosu od 19.800,00 KM, a u poslovnim knjigama ih je iskazala u iznosu od 33.150,00 KM.
- U Programu utroška sredstava za 2021. godinu, stranka je planirala troškove ugovora o djelu u iznosu od 12.357,00 KM. Uvidom u godišnji finansijski izvještaj ustanovljeno je da je stranka troškove ugovora o djelu ostvarila u iznosu od 37.102,18 KM, čime je planirane troškove ugovora o djelu prekoračila za 24.745,18 KM.
- Stranka je planirane troškove reprezentacije prekoračila za 4.418,69 KM, planirane troškove sitnog inventara za 303,38 KM, planirane troškove telefona za 889,85 KM, planirane dnevnice i putne troškove za 2.294,58 KM, dok je planirane troškove štampanja prekoračila za 60,51 KM.

b) Platforma za progres je prekršila odredbe člana 8, stav (1) i člana 8, stav (6) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

- (1) Platforma za progres je tokom 2021. godine putem *PayPal* računa primila uplate od pravnih lica iz inostranstva i uplate za koje nema dovoljno podataka o identitetu donatora, čime je prekršila odredbe člana 8, stav (1), tačka i) i tačka e) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Uvidom u podatke o pregledu transakcija putem *PayPal* računa u periodu od 01. 01. do 31. 12. 2021. godine, ustanovljeno je da je stranka primila sredstva od sljedećih donatora: *20 Kronar Till Manniskan* u iznosu od 58,67 KM, *Creating New You* u iznosu od 48,30 KM, *ITCV GLOBAL FX* u iznosu od 143,28 KM, „Kameni APP“ u iznosu od 29,34 KM, *YouTube* u iznosu od 28,34 KM, odnosno ukupno 307,93 KM.

- (2) Platforma za progres je tokom 2021. godine primila priloge posredstvom trećih lica, u ukupnom iznosu od 135,87 KM, čime je prekršila odredbe člana 8, stav (6) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

c) Na osnovu obavljenog pregleda godišnjeg finansijskog izvještaja za 2021. godinu, ustanovljeno je da Platforma za progres nije vodila poslovne knjige u skladu s računovodstvenim propisima, nije vodila pravilne, pravovremene i potpune evidencije o transakcijskim računima, potraživanjima, приходima, rashodima i obavezama, godišnji finansijski izvještaj nije podnijela u zakonom propisanom roku, obrasce godišnjeg finansijskog izvještaja nije popunila u skladu s Pravilnikom i nije dostavila svu traženu dokumentaciju, čime je prekršila odredbe člana 11, stav (1) i člana 12, stav (1), stav (4) i stav (5) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Potrebno je napomenuti da je knjigovodstvena agencija vodila poslovne knjige stranke u periodu od 01. 01. do 31. 03. 2021. godine, a da je stranka nastavila voditi poslovne knjige od 01. 04. do 31. 12. 2021. godine, tako da postoje odvojene analitičke kartice za ove periode, a one su u postupku pregleda dostavljene Službi za reviziju.

- (1) Uvidom u poslovne evidencije (analitičke kartice) za period od 01. 01. do 31. 03. 2021. godine, ustanovljeno je da je na karticama prihoda evidentirano početno stanje, koje je knjiženjima na dan 01. 01. 2021. godine dovedeno na saldo 0,00 KM, ali je dovelo do uvećanog prometa po karticama konta 410000 (*Prihodi od članarine*) u iznosu od 27.038,29 KM, konta 412000 (*Prihodi od donacija*) u iznosu od 222.805,98 KM i konta 411000

(*Prihodi opštine*) u iznosu od 897,20 KM. U Bruto bilansu za ovaj period nisu vidljiva ova početna stanja.

- (2) Platforma za progres godišnji finansijski izvještaj nije podnijela u zakonom propisanom roku i na način propisan odredbom člana 3, stav (1) Pravilnika.

Uvidom u službene evidencije, ustanovljeno je da je Platforma za progres godišnji finansijski izvještaj za 2021. godinu podnijela u elektronskoj formi putem aplikacije FI CIK BiH dana 06. 06. 2022. godine. Stranka je odštampane obrasce godišnjeg finansijskog izvještaja za 2021. godini u čvrstoj kopiji dostavila dana 20. 05. 2022. godine, te dana 20. 06. 2022. godine.

- (3) U Obrascu 1-1 (*Organizaciona struktura političke stranke*) godišnjeg finansijskog izvještaja, Platforma za progres je navela da ima samo jedan organizacioni dio, Centralu stranke.

Uvidom u ugovore o zakupu poslovnih prostorija i podatke iz poslovnih knjiga za 2021. godinu, ustanovljeno je da je, osim prostorija koje je koristila Centrala, Platforma za progres koristila i prostorije u Bihaću, Tuzli i Sarajevu. Takođe, uvidom u obrasce godišnjeg finansijskog izvještaja ustanovljeno je da se politička stranka finansirala sredstvima iz budžeta sljedećih opština i gradova: Tešanj, Ilidža, Novi Grad Sarajevo, Vogošća, Centar Sarajevo, Novo Sarajevo, Hadžići, Konjic, Gračanica, Sarajevo i Tuzla.

S obzirom na to da u godišnjem finansijskom izvještaju nije iskazala cjelokupnu organizacionu strukturu, tj. nije iskazala niže organizacione odbore, stranka je prekršila odredbe člana 10. Pravilnika.

- (4) Platforma za progres nije u Obrascu 2 (*Pregled prometa svih transakcijskih računa političke stranke*) godišnjeg finansijskog izvještaja iskazala tri (3) transakcijska računa, čime je prekršila odredbe člana 11. Pravilnika.

Prema podacima iz Jedinstvenog registra računa u Bosni i Hercegovini, stranka je u toku 2021. godine imala aktivne račune kod *Sparkasse* banke d. d., Sarajevo, broj: 1994990000255514, 1994990000255708 i 1994990000256581, ali ih nije iskazala u godišnjem finansijskom izvještaju.

- (5) Kontrolom iskazanih podataka o prihodima iz budžeta, ustanovljeno je da politička stranka nije u obrascima godišnjeg finansijskog izvještaja pravilno iskazala prihode iz budžeta, čime je prekršila odredbe članova 13. i 19. Pravilnika.

Politička stranka je u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala prihode iz budžeta u iznosu od 122.818,36 KM, dok je u poslovnim knjigama evidentirala prihode iz budžeta u iznosu od 124.357,52 KM.

Kontrolom iskazanih podataka o prihodima iz budžeta, ustanovljeno je sljedeće:

- Stranka je u Obrascu 3-f (*Prihodi iz budžeta*) iskazala prihode iz budžeta Grada Tuzle u iznosu od 37.772,84 KM. Uvidom u izvode s transakcijskih računa stranke, ustanovljeno je da je stranka iz budžeta Grada Tuzle primila sredstva u ukupnom iznosu od 40.209,20 KM.
- U Obrascu 3-f Platforma za progres iskazala je prihode iz budžeta Opštine Centar Sarajevo u iznosu od 11.726,64 KM. Kontrolom izvoda s transakcijskih računa stranke,

ustanovljeno je da su iz budžeta Opštine Centar Sarajevo na račun stranke uplaćena sredstva u ukupnom iznosu od 10.829,44 KM.

- (6) Stranka je u finansijskom izvještaju propustila da iskaže ostale prihode u iznosu od 2.300,00 KM, čime je i ukupne prihode iskazala u manjem iznosu u odnosu na ostvarene, što je suprotno odredbama člana 13. Pravilnika.

Naime, u toku 2021. godine na transakcijski račun stranke uplaćena su sredstva s transakcijskog računa Ministarstva finansija i trezora BiH u iznosu od 2.300,00 KM, a po osnovu povrata takse za ovjeru prijave političke stranke za učešće na Lokalnim izborima 2020. godine.

Stranka je u poslovnim knjigama navedena sredstva, umjesto na kontima prihoda, evidentirala na kontu obaveza prema dobavljačima, tako da su i u poslovnim knjigama pogrešno iskazani podaci o prihodima i obavezama.

- (7) Stranka nije vodila pravilne i pravovremene evidencije o svojim prihodima, odnosno podaci o članarinama i priložima koji su iskazani u obrascima godišnjeg finansijskog izvještaja za 2021. godinu ne odgovaraju iznosu ostvarenih prihoda u 2021. godini, čime su prekršene odredbe članova 13, 14. i 15. Pravilnika.

Uvidom u poslovne knjige, ustanovljeno je da je stranka na istom kontu u poslovnim knjigama evidentirala priloge i fizičkih i pravnih lica, odnosno nije uspostavila pravilne evidencije o priložima, kao pretpostavku za pravilno finansijsko izvještavanje. Takođe, ustanovljeno je da stranka evidencije o uplatama članarine, donacija i prihoda iz budžeta i uplatama na *PayPal* račun vodila i na kontu potraživanja, te na dan 31. 12. 2021. godine iskazuje saldo na računu 121001 – *Potraživanje od članarina* u iznosu od 1.033,88 KM, a na kontu 121002 – *Potraživanja od donacija* saldo u iznosu od 3.089,90 KM

- Služba za reviziju je ustanovila da je stranka, na isti način kao i u prethodnom periodu, uplatu sredstava na *PayPal* račun iz decembra 2020. godine u ukupnom iznosu od 7.601,14 KM u poslovnim knjigama za 2021. godinu iskazala kao prihode od članarine i priloge fizičkih lica, te iskazala u godišnjem finansijskom izvještaju za 2021. godinu na Obrascu 3 (*Izvori finansiranja*) i 3-a (*Prilozi fizičkih lica*).

Uvidom u Obrazac 3-a ustanovljeno je da je stranka iskazala priloge fizičkih lica veće od 100,00 KM, a koji su uplaćeni na *PayPal* račun u decembru 2020. godine, u ukupnom iznosu od 3.744,31 KM.

- Pregledom obrazaca godišnjeg finansijskog izvještaja, izvoda i podataka s transakcijskih i deviznih računa i *PayPal* računa stranke, ustanovljeno je da stranka prilikom popunjavanja podataka o donatorima i iznosima pojedinačnih priloga u obrascima godišnjeg finansijskog izvještaja nije postupala u skladu s odredbama člana 14. Pravilnika.

Podaci koje je stranka iskazala u Obrascu 3-a odstupaju od evidencija s transakcijskih računa, kako slijedi:

1. Stranka je u Obrascu 3-a (*Prilozi fizičkih lica*) navela da je primila priloge fizičkog lica Adele Kadrić u iznosu od 219,43 KM.
Uvidom u pomoćnu evidenciju, koju je stranka dostavila u postupku pregleda finansijskog izvještaja, ustanovljeno je da je navedeno lice stranci dalo novčane priloge u iznosu od 284,69 KM, te članarinu u iznosu od 60,00 KM. Takođe, uvidom

u izvod br. 21 od 30. 01. 2021. godine s transakcijskog računa broj 1994990011790463, ustanovljeno je da Filzeta Kadirić uplatila donaciju za Adelu Kadirić u iznosu od 50,00 KM, što je suprotno odredbi člana 8, član (6) Zakona o finansiraju političkih stranaka.

2. Politička stranka je u Obrascu 3-a iskazala prilog fizičkog lica Armina Šestana u iznosu od 481,85 KM. Uvidom u dokumentaciju o uplatama na *PayPal* račun, ustanovljeno je da je fizičko lice Armin Šestan uplatio donacije stranci u ukupnom iznosu od 1.518,12 KM.

Takođe, podaci koje je stranka iskazala u Obrascu 3-a za fizičko lice Hanku Mešanović ne odgovaraju podacima o uplatama na *PayPal* računu. U Obrascu 3-a navedene su donacije Hanke Mešanović u ukupnom iznosu od 1.185,10 KM, dok su na *PayPal* računu evidentirane uplate u ukupnom iznosu od 1.697,57 KM.

3. Politička stranka je u Obrascu 3-a iskazala prilog fizičkog lica Esane Huskanović Kavazbašić u ukupnom iznosu od 600,00 KM.

Prema podacima iz pomoćne evidencije, fizičko lice Esana Huskanović Kavazbašić stranci je dala priloge u ukupnom iznosu od 650,00 KM. Kontrolom izvoda s transakcijskih računa, ustanovljeno je da je ovo fizičko lice uplatilo na račun stranke 650,00 KM, dok je 19. 02. 2021. godine uplaćeno 50,00 KM posredstvom treće osobe, Selme Čatibušić.

- Platforma za progres je u Obrascu 3-a iskazala pogrešne podatke o prilogu fizičkog lica Dine Zilića. Naime, stranka je u Obrascu 3-a iskazala da je fizičko lice Dino Zilić dao priloge u iznosu od 429,83 KM, što je za 235,51 manje u odnosu na ostvarene. Uvidom u uplate na *PayPal* račun, ustanovljeno je da je ovo lice uplatilo sredstva u ukupnom iznosu od 724,01 KM, od čega se dio odnosi na članarinu. Prema evidencijama, stranka je uplate u ukupnom iznosu od 60,00 EUR, odnosno 117,34 KM evidentirala kao prihode od članarine, čime je prihode od članarine iskazala u većem iznosu za 58,67 KM u odnosu na ostvarene.
- Stranka je u Obrascu 3-a iskazala donaciju Amne Popovac u iznosu od 150,00 KM, dok je na račun stranke uplaćeno 400,00 KM.
- U godišnjem finansijskom izvještaju, stranka je iskazala donacije Mirsade Memić u iznosu od 821,46 KM. Uvidom u uplate putem *PayPal* računa ustanovljeno je da je navedeno fizičko lice uplatilo ukupno 1.638,96 KM.
- Stranka je primila priloge Jasmine Vranjače u iznosu od 850,00 KM i Mehdina Mehića u iznosu od 851,26 KM. Stranka je, međutim, u finansijskom izvještaju prijavila donaciju Jasmine Vranjače u iznosu od 300,00 KM, a Mehdina Mehića u iznosu od 259,23 KM.

Stranka je, između ostalih, pogrešno iskazala članarine i priloge fizičkih lica Adile Čizmić, Amine Madžak, Hasana Komića, Đane Šehović, Emira Zubovića i Envera Šehovića.

4. Kontrolom uplata na *PayPal* račun, ustanovljeno je da stranka nije u Obrascu 3-a iskazala priloge fizičkih lica veće od 100,00 KM u ukupnom iznosu od 7.850,74 KM, kako slijedi: Almir Hećimović u iznosu od 516,92 KM, Emina Haskić u iznosu od 286,67 KM, Enes Redžepović u iznosu od 243,98 KM, Kemal Garić u iznosu od 508,52

KM, Kenan Porobić u iznosu od 333,41 KM, Merhunisa Veselji u iznosu od 529,94 KM, Mirhad Baručić u iznosu od 200,80 KM, Nadia Kozlica u iznosu od 715,02 KM, Nadira Nurkić u iznosu od 293,61 KM, Senaidin Omahać u iznosu od 3.616,74 KM i Zineta Kasić u iznosu od 605,13 KM.

- Stranka je uplatu Kenana Porobića u iznosu od 333,41 KM evidentirala kao uplatu Sanje Porobić u iznosu od 314,94 KM.
  - Dana 12. 01. 2021. godine, fizičko lice Nadia Kozlica je putem *PayPal* računa uplatila sredstva u iznosu od 110,00 CHF, odnosno 251,11 KM. Uvidom u pomoćnu evidenciju ustanovljeno je da su sredstva evidentirana kao članarine sljedećih fizičkih lica: Nadia Kozlica, Zumreta Kozlica, Samra Kozlica i Halid Kozlica u iznosima od po 30,00 CHF, te kao donacija Zumrete Kozlice u iznosu od 20,00 CHF (35,87 KM), što je zabranjeno članom 8, stav (6) Zakona o finansiranju političkih stranaka.
Dana 15. 01. 2021. godine, odnosno 12. 04. 2021. godine, fizičko lice Nadia Kozlica uplatila je sredstva u ukupnom iznosu od 260,00 CHF, odnosno 463,91 KM. Stranka u pomoćnoj evidenciji nije iskazala da je primila sredstva u iznosu od 463,91 KM od navedenog fizičkog lica.
  - Stranka je u Obrascu 3-a iskazala priloge fizičkog lica Zumrete Kozlice u ukupnom iznosu od 984,19 KM. Uvidom u dostavljenu dokumentaciju potvrđene su uplate priloga u iznosu od 900,00 KM.
5. Stranka je u Obrascu 3-a iskazala donacije Sakibe Hotović u iznosu od 1.500,00 KM, 300,00 KM, 150,00 KM i 120,00 KM, odnosno ukupno 2.070,00 KM. Uvidom u bankovne račune ustanovljeno je da je navedeno fizičko lice uplatilo prilog u iznosu od 1.500,00 KM, dok ostale uplate nisu evidentirane na računima. U pomoćnoj evidenciji stranke evidentirane su uplate ovog lica u ukupnom iznosu od 520,00 KM.
6. Stranka je u Obrascu 3-a iskazala prilog fizičkog lica Sejde Čavčić u iznosu od 168,68 KM. Uvidom u uplate izvršene putem *PayPal* računa, ustanovljeno je da je ovo lice uplatilo sredstva u iznosu od 351,09 KM. U pomoćnoj evidenciji stranke nije evidentirana uplata donacije ovog lica, već samo članarina u iznosu od 30,00 EUR (58,67 KM).
7. Stranka je u Obrascu 3-a iskazala priloge fizičkog lica Samire Muhtari-Puškar u iznosima od 103,67 KM i 103,68 KM, odnosno ukupno 207,35 KM. Uvidom u uplate na deviznom računu ustanovljeno je da je navedeno lice uplatilo sredstva u 299,24 KM. Stranka je razliku u iznosu od 33,23 KM iskazala kao prihode od članarine, odnosno unaprijed naplaćene prihode u iznosu od 58,66 KM.
8. Platforma za progres je uplate primljene od pravnih lica putem *PayPal* računa u iznosu od 307,93 KM iskazala u Obrascu 3-a kao priloge fizičkih lica niže od 100,00 KM.

Pored navedenog, a nakon izvršenog uvida u dostavljene potvrde o primljenim donacijama izdate fizičkim licima, ustanovljeno je da na njima nisu navedeni podaci o broju identifikacionog dokumenta donatora, što je suprotno odredbama iz člana 6. Pravilnika.

- (8) Politička stranka nije uspostavila potpune i pravilne evidencije o rashodima i u obrascima godišnjeg finansijskog izvještaja nije iskazala sve rashode, čime je prekršila odredbe člana 7, stav (2), stav (21), stav (22) i stav (23) Pravilnika.

- Podaci o rashodima koje je politička stranka iskazala u godišnjem finansijskom izvještaju ne odgovaraju podacima iskazanim u poslovnim knjigama i Bilansu uspjeha za 2021. godinu.

Naime, u godišnjem finansijskom izvještaju za 2021. godinu, Platforma za progres iskazala je ukupne rashode u iznosu od 166.468,06 KM, dok je u Bilansu uspjeha za period od 01. 01. 2021. do 31. 12. 2021. godine i poslovnim knjigama iskazala rashode u ukupnom iznosu od 170.023,52 KM.

- Stranka u poslovnim knjigama nije uspostavila evidencije o troškovima po svojim organizacionim dijelovima, niti je u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala podatke o troškovima u Obrascima 4.1 (*Režijsko-administrativni i ostali troškovi*) za svaki organizacioni dio posebno, a što je bila obavezna u skladu s odredbama člana 7, stav (2) Pravilnika.
- U godišnjem finansijskom izvještaju i poslovnim knjigama, politička stranka nije pravilno iskazala troškove reprezentacije i troškove ostalih zakupina. Stranka je troškove reprezentacije u poslovnim knjigama i godišnjem finansijskom izvještaju iskazala u iznosu od 1.750,69 KM. Uvidom u račune Hotela *Holiday* ustanovljeno je da je stranka u okviru troškova ostalih zakupa za potrebe održavanja konferencije evidentirala i troškove pića u ukupnom iznosu od 181,00 KM. Stranka je, takođe, račun Hotela *Holiday*, broj 2021/1-80-216-1550 od 27. 11. 2021. godine u iznosu od 2.487,00 KM za hranu i piće evidentirala na kontu 401020 – *Ostali zakupi za potrebe održavanja konferencija*.
- Stranka je u Obrascu 4.1 koji je popunjen na nivou političke stranke, iskazala troškove zakupa poslovnih prostora u ukupnom iznosu od 33.150,00 KM.

U postupku pregleda godišnjeg finansijskog izvještaja, stranka je dostavila dokumentaciju o korištenju poslovnih prostora u Sarajevu za Centralu stranke, te prostore koje je koristila u Tuzli, Mostaru i Bihaću. Uvidom u poslovne knjige, ustanovljeno je da je stranka evidentirala i troškove zakupa poslovnog prostora koji je koristila na Ilidži.

Naime, stranka je u poslovnim knjigama evidentirala troškove zakupa poslovnih prostora, kako slijedi: Centrala u iznosu od 21.000,00 KM, Tuzla u iznosu od 7.000,00 KM, Mostar u iznosu od 1.500,00 KM, Bihać u iznosu od 2.450,00 KM i Ilidža u iznosu od 1.200,00 KM. Uvidom u analitičku karticu konta 401010 – *Zakup poslovnog prostora*, ustanovljeno je da je stranka troškove zakupa za Centralu evidentirala za devet (9) mjeseci u iznosima od 1.000,00 KM, a, zatim je evidentirala i troškove za dvanaest (12) mjeseci u ukupnom iznosu od 12.000,00 KM, tj. troškove zakupa je evidentirala u većem iznosu za 9.000,00 KM u odnosu na ugovorenu cijenu zakupa.

Prema podacima iz ugovora o zakupu, troškovi zakupa poslovnog prostora koje je koristila Centrala iznosili su 12.000,00 KM, troškovi zakupa poslovnog prostora u Tuzli 7.200,00 KM, troškovi zakupa poslovnog prostora u Mostaru 3.600,00 KM, a troškovi zakupa poslovnog prostora u Bihaću 4.200,00 KM.

Stranka nije dostavila pregled uz ugovore o zakupu, pa samo na osnovu ugovora nije moglo biti ustanovljeno u kojem periodu su korišteni prostori, ni da li je cijena zakupa u

izvještajnom periodu mijenjana. Pored navedenog, stranka nije dostavila ugovor za poslovni prostor koji je koristila na Ilidži.

- Stranka je troškove provizije *PayPal* računa evidentirala u poslovnim knjigama u iznosu od 943,50 KM, dok je kontrolom evidencije o prometu ostvarenom putem *PayPal* računa ustanovljeno da je provizija iznosila 1.912,01 KM.

(9) Platforma za progres nije u Obrascu 5 (*Obaveze*) godišnjeg finansijskog izvještaja iskazala sve obaveze na dan 31. 12. 2021. godine, nije vodila pravilne evidencije o svojim obavezama i nije vršila usaglašavanje salda obaveza s dobavljačima/povjericima, čime je prekršila odredbe člana 24. Pravilnika.

Platforma za progres je u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala obaveze prema dobavljačima, odnosno ukupne obaveze u iznosu od 1.209,49 KM.

Prema podacima iz Bruto bilansa, ukupne kratkoročne obaveze stranke na dan 31. 12. 2021. godine iznosile su 23.521,09 KM, i to: obaveze prema dobavljačima 1.922,16 KM, obaveze za bruto plate, ugovore o djelu i poreze 11.598,90 KM i ostali kratkoročni zajmovi u iznosu od 10.000,03 KM. Stranka je na dan 31. 12. 2021. godine iskazala i dugoročna rezervisanja u iznosu od 2.174,00 KM.

- Uvidom u pomoćnu evidenciju obaveza prema dobavljačima, ustanovljeno je da je saldo obaveza prema dobavljačima iznosio 6.086,76 KM, što ne odgovara podacima iz Bruto bilansa.

Takođe, ustanovljeno je da stranka iskazuje pretplate kod pojedinih dobavljača, što ukazuje na to da svi računi nisu knjiženi.

Isto tako, ustanovljeno je da je stranka obaveze i plaćanje obaveza prema dobavljaču *Duga shop* d. o. o. evidentirala na dvije analitičke kartice, na način da je na jednoj kartici evidentirala obaveze, a na drugoj plaćanje.

Stranka je na analitičkim karticama obaveza prema dobavljaču Ministarstvo finansija i trezora (partner 2968 i partner 8004) evidentirala povrat takse za učešće na Lokalnim izborima 2020. godine u ukupnom iznosu od 2.300,00 KM, čime je ukupne obaveze iskazala u većem iznosu u odnosu na stvarne.

- S obzirom na to da politička stranka nije evidentirala sve troškove zakupa, tako ni obaveze prema dobavljačima nisu pravilno iskazane.

(10) Politička stranka nije postupila u skladu sa Zahtjevom Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine za dostavljanje dodatne dokumentacije za 2021. godinu, tj. nije dostavila Izvode otvorenih stavki na dan 31. 12. 2021. godine za dobavljače: *Ecoton* d. o. o., *BH Petrol oil company* d. o. o. i JU „Bosanski kulturni centar TK“, čime je prekršila odredbe člana 12, stav (5) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

17. BOSANSKA NARODNA STRANKA (Kod 2319)

Prema podacima iz godišnjeg finansijskog izvještaja, Bosanska narodna stranka se finansirala iz sljedećih izvora:

Redni broj	Izvori finansiranja	Iznos	Struktura
		(KM)	(%)
1.	Članarina	0,00	0,00
2.	Prilozi fizičkih lica (3-a)	0,00	0,00
3.	Prilozi pravnih lica (3-b)	0,00	0,00
4.	Prihodi od imovine (3-c)	0,00	0,00
5.	Prihodi od dobiti preduzeća u vlasništvu političke stranke (3-d)	0,00	0,00
6.	Prihodi od poklona (3-e)	0,00	0,00
7.	Prihodi iz budžeta (3-f)	0,00	0,00
8.	Prihodi od propagande (3-g)	0,00	0,00
I	Ukupni prihodi (1-8)	0,00	0,00
II	Ostali prihodi i drugo	118.249,01	100,00
	Izvori finansiranja (I+II)	118.249,01	100,00

Pregledom godišnjeg finansijskog izvještaja za 2021. godinu, ustanovljeno je da je Bosanska narodna stranka prekršila odredbe člana 4, stav (1), člana 11, stav (1) i člana 12, stav (1) i stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

a) Bosanska narodna stranka je prekršila odredbe člana 4, stav (1) na način:

Politička stranka je u godišnjem finansijskom izvještaju za 2021. godinu iskazala ukupne rashode u iznosu od 132.962,10 KM.

Uvidom u Program utroška sredstava za 2021. godinu, ustanovljeno je da su troškovi planirani u iznosu od 107.200,00 KM i to: plata tehničkog sekretara i isplate rukovodiocima stranke vezane za aktivnosti i promociju stranke u iznosu od 32.000,00 KM; troškovi održavanja Godišnje skupštine stranke i sastanaka organa stranke u iznosu od 12.000,00 KM; administrativni troškovi, materijalni troškovi, putni troškovi i troškovi goriva u iznosu od 14.000,00 KM; troškovi zakupnine i režijski troškovi u iznosu od 8.000,00 KM; troškovi edukacije članova stranke u iznosu od 8.000,00 KM; troškovi korištenja motornih vozila, po ugovoru, za potrebe stranke u iznosu od 18.800,00 KM i pomoć socijalno ugroženim i bolesnim članovima stranke u iznosu od 15.200,00 KM.

Politička stranka Program utroška sredstava za 2021. godinu nije sačinila na način da obezbjeđuje transparentnost utrošenih sredstava, kao i njegovo poređenje s ostvarenim troškovima, odnosno on nije analitičan. U Programu utroška sredstava, stranka nije navela troškove po vrstama, već ih je navela paušalno, kao npr. administrativne troškove, materijalne troškove, putne troškove i troškove goriva u jednom iznosu od 14.000,00 KM.

(1) Uvidom u poslovne knjige stranke, ustanovljeno je da je Bosanska narodna stranka ostvarila troškove za koje nije moguće ustanoviti u kojem iznosu su planirani. To su: troškovi materijala u iznosu od 427,90 KM, troškovi kancelarijskog materijala u iznosu od 323,00 KM, troškovi ostalog materijala u iznosu od 4.370,62 KM, troškovi električne energije u iznosu od 1.198,42 KM, troškovi bankarskih usluga u iznosu od 893,30 KM, troškovi usluga održavanja opreme u iznosu od 7.600,10 KM, troškovi telekomunikacijskih usluga u iznosu od 4.508,10 KM, troškovi komunalnih usluga u iznosu od 400,00 KM, troškovi usluga vođenja knjigovodstva u iznosu od 2.423,00 KM, troškovi ostalih usluga u iznosu od 269,00 KM, troškovi ugovora o djelu u iznosu od 20.080,00 KM, troškovi poreza na dohodak u iznosu od 22.440,16 KM, troškovi doprinosa i drugih poreza u iznosu od 20.837,04 KM,

troškovi kamata po zapisniku u iznosu od 5.739,99 KM, novčane kazne u iznosu od 4.500,00 KM, naknada za registraciju motornog vozila u iznosu od 3.000,00 KM, troškovi ostalih rashoda u iznosu od 2.177,30 KM i troškovi stipendije u iznosu 1.920,00 KM. U okviru Programa utroška sredstava, stranka je planirala administrativne troškove, materijalne troškove, putne troškove i troškove goriva u jednom iznosu od 12.000,00 KM, tj. nije planirala troškove po vrstama.

- (2) Stranka je prekoračila planirane humanitarne rashode za iznos od 28.710,00 KM. Stranka je planirala humanitarne rashode u iznosu od 15.200,00 KM, a ostvarila u iznosu od 43.910,00 KM.
- (3) Za humanitarne rashode u iznosu od 43.910,00 KM, koji čine 33% od ukupnih troškova u 2021. godini, ne može se potvrditi da su nastali isključivo za ostvarivanje ciljeva političke stranke.

Bosanska narodna stranka je vršila isplate fizičkim licima i funkcionerima stranke na ime jednokratne pomoći, pomoći za nabavku lijekova, liječenje, nabavku namirnica i troškove školovanja. Za navedene isplate sačinjavane su pojedinačne odluke o isplati za koje ne postoji medicinska dokumentacija, niti bilo koja dokumentacija o socijalnom statusu lica kojima je vršena isplata, što je potvrdio i Kantonalni porezni ured Goražde – Odsjek za prinudnu naplatu i inspekcijски nadzor nad poreznim obveznikom vršeći inspekcijски nadzor dana 21. 12. 2021. godine.

Neki od funkcionera političke stranke kojima su isplaćena sredstva su Sejad Tatarin kojem je na ime pomoći za nabavku lijekova i liječenja kardiovaskularne bolesti u 2021. godini isplaćen iznos od 10.500 KM i Edim Fejzić kojem je po osnovu liječenja isplaćen iznos od 6.900,00 KM.

- (4) Uvidom u finansijsku dokumentaciju i izvode s transakcijskih računa, ustanovljeno je da je Bosanska narodna stranka fizičkom licu Edimu Fejziću isplatila sredstva u iznosu od 17.000,00 KM, a na ime korištenja putničkog motornog vozila. Politička stranka je ove isplate pogrešno evidentirala na kontu 4087 – *Korištenje vlastitog automobila* i 4081 – *Naknada za registraciju motornog vozila*.

Pored navedenog, ističemo da je stranka u postupku pregleda dostavila pet odluka za isplatu sredstava na ime korištenja vozila u kojima je navedeno da se sredstva isplaćuju za korištenje vozila po odluci Predsjedništva i Glavnog odbora broj 01-16/21 od 03. 03. 2021. godine, dok na njima nije navedeno lice kojem se isplaćuju sredstva. Takođe, u odlukama broj 01-25/21 i 01-61/21 navedeni su isti periodi za koji se isplaćuju sredstva. Uvidom u poslovne knjige političke stranke, strukturu troškova koje je ostvarila, kao i dostavljenu dokumentaciju, nije ustanovljeno da je vozilo korišteno za obavljanje stranačkih aktivnosti. Naime, politička stranka nije prijavila troškove službenih putovanja, niti druge troškove koji bi ukazivali na to da je politička stranka koristila vozilo.

Takođe, uvidom u poslovne knjige i dostavljenu dokumentaciju, ustanovljeno je da je stranka u okviru konta 40009 – *Ostali materijal* koji je iskazan u iznosu od 4.370,62 KM i konta 4083 – *Ostali rashodi* koji je iskazan u iznosu od 2.177,30 KM, evidentirala račune za troškove nabavke kuhinjskog namještaja, nabavke peći za grijanje i građevinskog materijala.

Imajući u vidu da je stranka vršila nabavku građevinskog materijala i kuhinjskog namještaja, a da nema nekretnine u svom vlasništvu i da iznajmljuje poslovni prostor, nije moguće ustanoviti u koju svrhu su utrošena finansijska sredstva stranke.

b) Bosanska narodna stranka nije vodila poslovne knjige u skladu s računovodstvenim propisima, nije vodila pravilne i potpune evidencije o svojim rashodima i obavezama, te obrasce godišnjeg finansijskog izvještaja nije popunila u skladu s Pravilnikom, čime je prekršila odredbe člana 11, stav (1) i člana 12, stav (1) i stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

(1) Stranka u Obrascu 2 (*Pregled prometa svih transakcijskih računa političke stranke*) godišnjeg finansijskog izvještaja nije iskazala transakcijski račun broj 1995430049642363 kod *Sparkasse* banke d. d. koji je bio aktivan u 2021. godini, niti tačne podatke o prometu ostvarenom putem transakcijskog računa broj 1995430047588776 kod *Sparkasse* banke d. d., čime je prekršila odredbe člana 11. Pravilnika.

- Bosanska narodna stranka u finansijskom izvještaju nije prijavila transakcijski račun broj 1995430049642363 kod *Sparkasse* banke d. d., koji je ugašen 16. 07. 2021. godine.

Uvidom u izvod broj 1 s navedenog računa ustanovljeno je da je početni saldo iznosio 16,80 KM, da je naplaćena naknada za neaktivne račune u iznosu od 12,00 KM, te da je stranka na dan 30. 06. 2021. godine imala saldo u iznosu od 4,80 KM.

- U Obrascu 2 iskazan je transakcijski račun broj 1995430047588776 kod *Sparkasse* banke d. d. sa sljedećim podacima: početno stanje na dan 01. 01. 2021. godine u iznosu od 16,80 KM, ukupan promet ulaza u iznosu od 100.869,01 KM, ukupan promet izlaza u iznosu od 100.845,64 KM i stanje na dan 31. 12. 2021. godine u iznosu od 40,17 KM.

Kontrolom izvoda s transakcijskog računa koje je stranka dostavila za period 01. 01. 2021. godine do 31. 12. 2021. godine, ustanovljeno je sljedeće: početno stanje na dan 01. 01. 2021. godine u iznosu od 17,27 KM, ukupan promet ulaza u iznosu od 100.869,01 KM, ukupan promet izlaza u iznosu od 100.845,64 KM i saldo na dan 31. 12. 2021. godine u iznosu od 40,64 KM.

Pored navedenog, ustanovljeno je da analitičke kartice transakcijskih računa političke stranke, kao i obaveza na dan 31. 12. 2021. godine imaju saldo 0,00 KM, što ne odgovara stvarnom stanju.

(2) Stranka u godišnjem finansijskom izvještaju nije iskazala pojedinačan promet ostvaren putem blagajni, čime je prekršila odredbe člana 12. Pravilnika.

Stranka je u Obrascu 2.1 (*Pregled stanja blagajne*) godišnjeg finansijskog izvještaja iskazala samo promet blagajne „Bosanska narodna stranka“ i to: saldo na dan 01. 01. 2021. godine u iznosu od 14,76 KM, ukupan promet ulaza u iznosu od 0,00 KM, ukupan promet izlaza u iznosu od 0,00 KM i saldo na dan 31. 12. 2021. godine u iznosu od 14,76 KM.

Uvidom u poslovne knjige ustanovljeno je da je stranka u poslovnim knjigama evidentirala promet blagajne na dvije analitičke kartice i to: „Blagajna“ sa sljedećim prometom: saldo na dan 01. 01. 2021. godine u iznosu od 7,20 KM, ukupan promet ulaza u iznosu od 0,00 KM, ukupan promet izlaza u iznosu od 0,00 KM i saldo na dan 31. 12. 2021. godine u iznosu od 7,20 KM, te „Blagajna posebna namjena“ sa sljedećim prometom: saldo na dan 01. 01. 2021. godine u iznosu od 7,56 KM, ukupan promet ulaza u iznosu od 0,00 KM, ukupan promet izlaza u iznosu od 0,00 KM i saldo na dan 31. 12. 2021. godine u iznosu od 7,56 KM.

Imajući u vidu činjenicu da je stranka u poslovnim knjigama uspostavila odvojene evidencije, na isti način je imala obavezu iskazati odvojen promet „Blagajne“ i „Blagajne posebne namjene“ u finansijskom izvještaju.

(3) Stranka je u godišnjem finansijskom izvještaju pogrešno iskazala prihode iz budžeta i novčani prilog fizičkog lica, čime je prekršila odredbe člana 13, člana 14. i člana 19. Pravilnika.

- U finansijskom izvještaju, politička stranka je prijavila ostali prihod u iznosu od 118.249,01 KM. Uvidom u finansijsku dokumentaciju i revizorske dokaze, ustanovljeno je da je Bosanska narodna stranka ostvarila prihode iz budžeta u ukupnom iznosu od 107,069.01 KM, a koji se sastoje od: prihoda iz budžeta Bosansko-podrinjskog kantona u iznosu od 5.760,00 KM, prihoda iz budžeta Federacije Bosne i Hercegovine u iznosu od 100.789,00 KM i prihoda iz budžeta Grada Goražda u iznosu od 520,00 KM.
- Politička stranka je novčani prilog Edima Fejzića u iznosu od 80,00 KM suprotno odredbama članova 13. i 14. Pravilnika, evidentirala kao ostali prihod. Fizičko lice Edim Fejzić je navedeni prilog uplatio Bosanskoj narodnoj stranci dana 25. 02. 2021. godine na transakcijski račun broj 1995430047588776 otvoren kod *Sparkasse* banke.

(4) Bosanska narodna stranka u poslovnim knjigama nije uspostavila potpune i tačne evidencije o svojim rashodima, te ih u finansijskom izvještaju nije prijavila u skladu s odredbama člana 21. i člana 22. Pravilnika.

- U godišnjem finansijskom izvještaju, Bosanska narodna stranka je iskazala rashode u manjem iznosu za 24.022,90 KM u odnosu na ostvarene. Bosanska narodna stranka je u obrascima godišnjeg finansijskog izvještaja iskazala rashode u ukupnom iznosu od 132.962,10 KM, a oni su, prema podacima iz poslovnih knjiga, iznosili 156.985,00 KM.
- Politička stranka je u poslovnim knjigama i godišnjem finansijskom izvještaju prijavila troškove zakupnine poslovnog prostora u iznosu od 3.567,00 KM, što je za 645,00 KM manje u odnosu na ugovorenu zakupninu.

Na osnovu Ugovora o zakupu poslovnog prostora, zaključenog sa „Sarajevo-osiguranjem“ d. d., Sarajevo za period od 01. 06. 2020. do 31. 05. 2021. godine, te period od 01. 06. 2021. do 31. 05. 2022. godine, uz mjesečnu zakupninu od 351,00 KM, koja uključuje i električnu energiju, vodu, grijanje, parking i odvoz smeća, politička stranka je imala obavezu da na ime zakupnine uplati i u godišnjem finansijskom izvještaju iskaže iznos od 4.212,00 KM.

Uvidom u poslovne knjige ustanovljeno je da je politička stranka troškove zakupnine evidentirala u iznosu plaćenih obaveza, a ne u momentu kada je stranci pružena usluga ili kada je izvršena nabavka, što je suprotno računovodstvenim propisima i odredbama člana 11, stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

(5) Politička stranka u finansijskom izvještaju nije prijavila obaveze, što je suprotno odredbama člana 24. Pravilnika.

- Prema podacima iz poslovnih knjiga i završnog računa, obaveze političke stranke na dan 31. 12. 2021. godine iznosile su 61.674,46 KM.

Obaveza u iznosu od 12.100,00 KM odnosi se na pozajmicu Stranke dijaspore BiH. Prema podacima iz finansijskih izvještaja Bosanske narodne stranke iz ranijeg perioda, pozajmica je uplaćena 14. 05. 2018. godine.

Obaveza, koju je politička stranka u poslovnim knjigama evidentirala u iznosu od 49.574,46 KM, odnosi se na obaveze po osnovu ugovora o djelu.

- Politička stranka u svojim poslovnim knjigama i godišnjem finansijskom izvještaju nije prijavila obaveze prema zakupodavcu „Sarajevo-osiguranje“ d. d., Sarajevo u iznosu od 645,00 KM.

18. STRANKA PENZIONERA-UMIROVLJENIKA BOSNE I HERCEGOVINE (Kod 513)

Prema podacima iz korigovanog godišnjeg finansijskog izvještaja, Stranka penzionera-umirovljenika Bosne i Hercegovine se finansirala iz sljedećih izvora:

Redni broj	Izvori finansiranja	Iznos	Struktura
		(KM)	(%)
1.	Članarina	89.811,55	90,58
2.	Prilozi fizičkih lica (3-a)	1.000,00	1,01
3.	Prilozi pravnih lica (3-b)	0,00	0,00
4.	Prihodi od imovine (3-c)	0,00	0,00
5.	Prihodi od dobiti preduzeća u vlasništvu političke stranke (3-d)	0,00	0,00
6.	Prihodi od poklona (3-e)	700,00	0,71
7.	Prihodi iz budžeta (3-f)	4.869,22	4,91
8.	Prihodi od propagande (3-g)	0,00	0,00
I	Ukupni prihodi (1-8)	96.380,77	97,20
II	Ostali prihodi i drugo	2.771,50	2,80
	Izvori finansiranja (I+II)	99.152,27	100,00

Pregledom godišnjeg finansijskog izvještaja za 2021. godinu, ustanovljeno je da je Stranka penzionera-umirovljenika Bosne i Hercegovine prekršila odredbe člana 4, stav (1), člana 5, stav (4), člana 8, stav (1), člana 11, stav (1) i člana 12, stav (1) i stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

- a) Uvidom u Plan utroška sredstava za 2021. godinu, Služba za reviziju je ustanovila da je politička stranka finansijska sredstva u iznosu od 9.257,75 KM utrošila mimo ustanovljenog Plana utroška sredstava za 2021. godinu, čime je prekršila odredbe člana 4, stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Politička stranka je u korigovanom godišnjem finansijskom izvještaju iskazala ukupne troškove u iznosu od 84.234,90 KM. U Planu utroška sredstava za 2021. godinu, stranka je planirala ukupne troškove u iznosu od 117.450,00 KM.

- Stranka je prekoračila planirane troškove telefona za 81,03 KM, troškove utrošene vode za 168,15 KM, troškove ostalih zakupnina za 60,25 KM, troškove ostalih rashoda za 1.191,76 KM i troškove prijevoza za 180,00 KM; i

- U Planu utroška sredstava za 2021. godinu, stranka nije predvidjela troškove taksi i novčanih kazni koje je ostvarila u iznosu od 132,40 KM i troškove dnevnica i putnih troškova koje je ostvarila u iznosu od 7.444,16 KM.

- b) Stranka penzionera-umirovljenika Bosne i Hercegovine prekršila je odredbe člana 5, stav (4) i člana 8, stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Stranka penzionera-umirovljenika Bosne i Hercegovine je u toku 2021. godine koristila prostorije u vlasništvu Opštine Centar. Za korištenje prostorija, Opština Centar je stranci fakturisala zakupninu za januar 2021. godine, te je aktom od 19. 01. 2021. godine obavijestila stranku da je Ugovor o zakupu poslovnih prostorija broj 04-49-4-45/09 od 25. 06. 2009. godine, u ulici Hasana Kikića br. 8, istekao danom prestanka učešća vijećnika Stranke penzionera-umirovljenika Bosne i Hercegovine u radu Opštinskog vijeća Centar, te je obavijestila o komercijalnoj cijeni zakupa.

Prema odredbama Ugovora o zakupu poslovnih prostorija broj 04-49-4-45/09 od 25. 06. 2009. godine, Stranka penzionera-umirovljenika Bosne i Hercegovine plaćala je mjesečnu zakupninu Opštini Centar Sarajevo po ustanovljenoj cijeni u iznosu od 1,00 KM po m² za 18,81 m², što ukupno iznosi 18,81 KM bez PDV-a, odnosno 22,01 KM s PDV-om.

Prema odredbama Ugovora o zakupu poslovnih prostorija broj 16-19-55-32/22 od 19. 01. 2022. godine, Stranka penzionera-umirovljenika Bosne i Hercegovine koristi poslovne prostorije u vlasništvu Opštine Centar Sarajevo ukupne površine 24 m² uslovnog dijela prostora po cijeni od 16,80 KM/m².

Na osnovu navedenog, ustanovljeno je da je stranka u periodu od 01. 02. 2021. godine do 15. 02. 2022. godine, kada je zaključen novi Ugovor o zakupu poslovnih prostorija broj 16-19-55-32/22, u potpunosti bila oslobođena plaćanja zakupnine.

Služba za reviziju, na osnovu gore navedenih činjenica, smatra da je korištenjem poslovnih prostorija Opštine Centar Sarajevo površine 18,81 m² bez naknade u periodu od 01. 02. 2021. godine do 31. 12. 2021. godine, Stranka penzionera-umirovljenika Bosne i Hercegovine ostvarila nenovčanu donaciju od Opštine Centar Sarajevo u iznosu od 3.476,09 KM, koja joj je odredbama člana 8, stav (1), tačka a) Zakona o finansiranju političkih stranaka zabranjena.

Stranka penzionera-umirovljenika Bosne i Hercegovine prekršila je i odredbu člana 5, stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka, jer u finansijskom izvještaju nije prijavila nenovčanu donaciju Opštine Centar Sarajevo.

- c) Stranka penzionera-umirovljenika Bosne i Hercegovine nije vodila poslovne knjige u skladu s računovodstvenim propisima, nije vodila potpune i pravilne evidencije o svojim novčanim sredstvima na računima i blagajni, prihodima, rashodima i obavezama, te obrasce godišnjeg finansijskog izvještaja nije popunila u skladu s Pravilnikom, čime je prekršila odredbe člana 11, stav (1) i člana 12, stav (1) i stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

(1) Stranka u finansijskom izvještaju nije iskazala podatke o prometu ostvarenom putem transakcijskih računa u 2021. godini, čime je prekršila odredbe člana 11. Pravilnika. Takođe, stranka u poslovnim knjigama nije uspostavila pravilne i potpune evidencije o prometu putem transakcijskih računa, te je dio evidencija iz ranijih godina evidentirala kao promet tekuće godine, što za posljedicu ima manje iskazane prihode i rashode političke stranke.

- U Obrascu 2 iskazan je transakcijski račun OO Teočak broj 1322700309772527 kod NLB banke d. d., s sljedećim podacima: početno stanje na dan 01. 01. 2021. godine u iznosu od

300,78 KM, ukupan promet ulaza u iznosu od 497,92 KM, ukupan promet izlaza u iznosu od 484,50 KM i stanje na dan 31. 12. 2021. godine u iznosu od 314,20 KM.

Uvidom u poslovne knjige, ustanovljeno je da politička stranka na analitičkom kontu 1010023 – *Transakcijski račun OO Teočak* iskazala početno stanje na dan 01. 01. 2021. godine u iznosu od 300,78 KM, te je proknjižila izvode iz 2019. godine s prometom ulaza u iznosu od 497,92 KM i prometom izlaza u iznosu od 484,50 KM.

Stranka u poslovnim knjigama nije evidentirala izvode iz 2021. godine, već je promet ostvaren u 2019. godini iskazala kao promet 2021. godine.

Takođe je ustanovljeno da je stranka izvršila knjiženje izvoda iz 2020. godine na analitičkim karticama konta transakcijskih računa OO Lukavac, OO Čapljina, OO Glamoč i OO Donji Vakuf. Stranka je troškove po osnovu naknada i prihode iz ranijeg perioda po osnovu budžeta evidentirala na kontima rashoda i prihoda iz ranijeg perioda.

- U poslovnim knjigama, stranka na kontu 1009 – *Prelazni konto* iskazuje saldo u iznosu od 8.445,43 KM, od čega se 8.290,90 KM odnosi na početno stanje. Navedeno ukazuje da na to računovodstvene evidencije stranke nisu ispravno vođene, odnosno da nije evidentirana sva dokumentacija (izvodi, blagajnički izvještaji).
- (2) Stranka penzionera-umirovljenika Bosne i Hercegovine nije u poslovnim knjigama uspostavila potpune i pravilne evidencije o prihodima od članarina, čime je prekršila odredbe člana 13. Pravilnika.

- Uvidom u blagajničke izvještaje OO Centar Sarajevo ustanovljeno je da je Stranka penzionera-umirovljenika Bosne i Hercegovine u periodu od 08. 12. 2021. godine do 13. 12. 2021. godine naplatila članarinu od svojih članova za 2020, 2021. i 2022. godinu u ukupnom iznosu od 242,00 KM. Stranka je, međutim, dio prihoda od članarine u iznosu od 54,00 KM evidentirala u poslovnim knjigama na kontu 41808 – *Prihodi ranijeg perioda*, sredstva u iznosu od 172,00 KM je evidentirala na kontu 41003 – *Članarina u gotovini*, dok je članarinu za 2022. godinu u iznosu od 6,00 KM evidentirala na kontu 3810 – *Unaprijed naplaćeni prihodi od članarine u gotovini*.

Stranka je imala obavezu da svu naplaćenu članarinu evidentira na kontu prihoda od članarine u tekućoj godini.

Pored navedenog, a uvidom u dostavljene blagajničke izvještaje, ustanovljeno je da podaci o saldu blagajne u poslovnim knjigama na dan 14. 12. 2021. godine ne odgovaraju podacima iz blagajničkog izvještaja od 14. 12. 2021. godine. Naime, saldo blagajne na dan 14. 12. 2021. godine je, prema podacima iz poslovnih knjiga, iznosio 181,29 KM, dok je u blagajničkom izvještaju iskazan saldo u iznosu od 179,20 KM.

- Politička stranka u poslovnim knjigama nije evidentirala prihode KO Tuzla po osnovu naplaćene članarine u iznosu od 66,20 KM i prihode OO Tuzla po osnovu naplaćene članarine u iznosu od 207,60 KM. Prihodi po osnovu članarina, odnosno ukupni prihodi su, takođe, u godišnjem finansijskom izvještaju iskazani u manjem iznosu za 273,80 KM.

- (3) Uvidom u analitičke kartice dobavljača ustanovljeno je da se na pojedinačnim karticama dobavljača prenosi ukupan promet prethodne godine umjesto početnog salda, što je suprotno računovodstvenim propisima. Pored navedenog, ističemo da je stranka u poslovnim knjigama izvršila međusobno zatvaranje potraživanja i obaveza na kontima 12802 – *Ostala kratkoročna potraživanja po osnovu članarina* i 32802 – *Ostale kratkoročne obaveze po osnovu članarina*.

19. NARODNI DEMOKRATSKI POKRET (Kod 1718)

Prema podacima iz godišnjeg finansijskog izvještaja, Narodni demokratski pokret se finansirao iz sljedećih izvora:

Redni broj	Izvori finansiranja	Iznos	Struktura
		(KM)	(%)
1.	Članarina	7.876,00	2,22
2.	Prilozi fizičkih lica (3-a)	28.770,00	8,12
3.	Prilozi pravnih lica (3-b)	3.000,00	0,85
4.	Prihodi od imovine (3-c)	0,00	0,00
5.	Prihodi od dobiti preduzeća u vlasništvu političke stranke (3-d)	0,00	0,00
6.	Prihodi od poklona (3-e)	16.801,00	4,74
7.	Prihodi iz budžeta (3-f)	297.810,00	84,07
8.	Prihodi od propagande (3-g)	0,00	0,00
I	Ukupni prihodi (1-8)	354.257,00	100,00
II	Ostali prihodi i drugo	0,00	0,00
Izvori finansiranja (I+II)		354.257,00	100,00

Pregledom godišnjeg finansijskog izvještaja za 2021. godinu, ustanovljeno je da je Narodni demokratski pokret prekršio odredbe člana 4, stav (1), člana 5, stav (4), člana 8, stav (4), člana 11, stav (1) i člana 12, stav (1) i stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

a) Narodni demokratski pokret Program utroška sredstava nije sačinio na način kojim bi se obezbijedila potpuna transparentnost planiranog trošenja sredstava. Finansijska sredstva u iznosu od 75.384,67 KM utrošio je mimo svog programa utroška sredstava, te nije ustanovljeno da li je nabavka goriva u vrijednosti od 3.367,61 KM izvršena za potrebe ove političke stranke, čime su prekršene odredbe člana 4, stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka

(1) Narodni demokratski pokret je u godišnjem finansijskom izvještaju iskazao ukupne troškove u iznosu od 227.062,00 KM. U svom programu utroška sredstava za 2021. godinu, stranka je planirala ukupne troškove u iznosu od 253.900,00 KM.

Analizom Programa utroška sredstava za 2021. godinu, Služba za reviziju je ustanovila da Program utroška sredstava nije sačinjen na način kojim bi se obezbijedila potpuna transparentnost planiranog trošenja sredstava, odnosno nije dovoljno analitičan.

Stranka je troškove goriva i energije planirala u iznosu od 62.000,00 KM bez navođenja koliko sredstava planira utrošiti za gorivo, a koliko za električnu energiju. Isto tako, troškove knjigovodstvenih usluga planirala je u okviru troškova ostalih neproizvodnih usluga.

Politička stranka je finansijska sredstva utrošila mimo ustanovljenog Programa utroška sredstava za 2021. godinu, kako slijedi:

- Stranka je prekoračila planirane troškove zakupnine poslovnih prostora u iznosu od 70.063,00 KM. U godišnjem finansijskom izvještaju, politička stranka je iskazala

troškove zakupnine poslovnih prostora u iznosu od 95.063,00 KM, dok je u Programu utroška sredstava planirala ove troškove u iznosu od 25.000,00 KM.

- U Programu utroška sredstava stranka nije planirala troškove sudskih, dr. sporova i kazne CIK-a, a ostvarila ih je u iznosu od 4.004,50 KM.

Stranka nije planirala ni ostale nematerijalne troškove, utrošenu vodu i ostale rashode. U godišnjem finansijskom izvještaju, stranka je ostale nematerijalne troškove iskazala u iznosu od 424,00 KM, utrošenu vodu u iznosu od 260,00 KM, a ostale rashode u iznosu od 633,17 KM.

- (2) Uvidom u račun pravnog lica „Nestro petrol“ a. d., Banja Luka, broj 2-5123/2021 od 28. 02. 2021. godine u iznosu od 3.367,61 KM, ustanovljeno je da na računu nisu navedeni podaci o vozilu, odnosno registarskoj oznaci vozila. Na računu je samo naveden tip vozila: ostala vozila.

Uvidom u specifikaciju računa ustanovljeno je da je gorivo točeno u Brodu – BS Doboj 2 u periodu od 16. 02. 2021. godine do 28. 02. 2021. godine i u količinama od 15 litara do 448 litara. Tako je dana 17. 02. 2021. godine izdato gorivo u količinama: 15,08 litara, 118,92 litara, 488,98 litara i 187,57 litara.

S obzirom na to da na računu nisu navedeni podaci o vozilu, odnosno registarskoj oznaci vozila kojem je izdato gorivo, te da stranka nije dostavila podatke o vozilu niti je račun ovjeren od strane korisnika, nije moguće ustanoviti u koju svrhu je utrošeno gorivo, tj. u koju svrhu su utrošena finansijska sredstva stranke.

- b) Politička stranka je prekršila odredbe člana 5, stav (4) i člana 8, stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Politička stranka nije u godišnjem finansijskom izvještaju prijavila nenovčanu donaciju po osnovu otpisa obaveza prema dobavljaču, čime je prekršila odredbe člana 5, stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Uvidom u poslovne knjige, ustanovljeno je da je politička stranka ostvarila prihode od otpisa obaveza iz kupoprodajnih odnosa prema dobavljaču N. I. G. D. „Dnevne nezavisne novine“ d. o. o., Banja Luka u iznosu od 1.755,00 KM. Uvidom u knjižno obavještenje 72-11/2021 od 02. 04. 2021. godine, ustanovljeno je da je otpisana obaveza po fakturi broj 70-3731/2020 od 06. 11. 2020. godine, koju je stranka uredno evidentirala u svojim poslovnim knjigama u 2020. godini. Takođe, na osnovu dokumentacije koju je dostavio dobavljač N. I. G. D. „Dnevne nezavisne novine“ d. o. o., Banja Luka, ustanovljeno je da je i u poslovnim knjigama dobavljača evidentirano potraživanje od Narodnog demokratskog pokreta na dan 31. 12. 2020. godine po osnovu navedene fakture, te da je obaveza u iznosu od 1.755,00 KM isknjižena 02. 04. 2021. godine uz napomenu da se otpis vrši zbog greške u nazivu kupca. Dobavljač N. I. G. D. „Dnevne nezavisne novine“ d. o. o., Banja Luka nije dostavio obrazloženje niti dokaze kako bi potkrijepio navod da je stranku oslobodio plaćanja zbog greške u fakturi, odnosno da je izvršio fakturisanje robe drugom komitentu.

Imajući u vidu da politička stranka nije imala obavezu da plati fakturu, a da u toku obavljanja pregleda nije dokazala da je prihod po osnovu otpisa obaveze nastao kao rezultat knjigovodstvene greške, ostvarila je nenovčanu donaciju pravnog lica N. I. G. D. „Dnevne nezavisne novine“ d. o. o., Banja Luka u iznosu od 1.755,00 KM, koju je u skladu sa Zakonom o finansiranju političkih stranaka i Pravilnikom o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka imala obavezu da prijavi u godišnjem finansijskom izvještaju za 2021. godinu.

S obzirom na to da je pravno lice N. I. G. D „Dnevne nezavisne novine“ d. o. o., Banja Luka u toku 2021. godine imalo zaključen Ugovor s Ministarstvom prosvjete i kulture Republike Srpske o javnoj nabavci ukupne vrijednosti 10.266,75 KM, politička stranka je prekršila i odredbe člana 8, stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

c) Narodni demokratski pokret nije uspostavio potpune, tačne i pravovremene evidencije o svojim prihodima, rashodima i obavezama, pomoćnu knjigu blagajne nije vodio na pravilan način, te obrasce godišnjeg finansijskog izvještaja nije popunio u skladu s Pravilnikom, čime je prekršio odredbe člana 11, stav (1) i člana 12, stav (1) i stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

(1) Narodni demokratski pokret nije vodio pravilne evidencije o prihodima, te ih je u godišnjem finansijskom izvještaju iskazao suprotno odredbama članova 13. i 19. Pravilnika.

- Kontrolom iskazanih podataka o prihodima iz budžeta ustanovljeno je da politička stranka nije pravilno evidentirala i iskazala podatke o prihodima iz budžeta, odnosno povrat takse za ovjeru učešća na Lokalnim izborima 2020. godine u iznosu od 2.700,00 KM pogrešno je iskazala kao prihode iz budžeta Republike Srpske.
- Stranka je povrat takse za ovjeru učešća na Lokalnim izborima u Mostaru 2020. godine u iznosu od 100,00 KM iskazala kao prihode od članarine, čime je prihode od članarine iskazala u većem iznosu za 100,00 KM u odnosu na ostvarene.

(2) Stranka nije u poslovnim knjigama evidentirala prihode po osnovu nenovčanih donacija, te u Obrascima 3 (*Izvori finansiranja*) i 3-e (*Nenovčane donacije i računi koje stranka nije imala obavezu platiti*) godišnjeg finansijskog izvještaja nije iskazala tačne podatke o nenovčanim donacijama i donatorima, čime je prekršila odredbe članova 13. i 18. Pravilnika.

- Pregledom knjigovodstvenih evidencija političke stranke, ustanovljeno je da stranka u poslovnim knjigama nije evidentirala prihode od nenovčanih donacija po osnovu besplatnog korištenja poslovnih prostora koji su, prema podacima iz godišnjeg finansijskog izvještaja i izjava fizičkih lica, iznosili 16.081,00 KM.
- Prema podacima iz poslovnih knjiga, politička stranka je ostvarila prihode po osnovu otpisa obaveza iz kupoprodajnih odnosa prema dobavljaču N. I. G. D „Dnevne nezavisne novine“ d. o. o., Banja Luka u iznosu od 1.755,00 KM. Uvidom u knjižno obavještenje broj 72-11/2021 od 02. 04. 2021. godine ustanovljeno je da je otpisana obaveza po fakturi broj 70-3731/2020 od 06. 11. 2020. godine, koju je stranka uredno evidentirala u svojim poslovnim knjigama u 2020. godini. Stranka nije u obrascima godišnjeg finansijskog izvještaja iskazala prihode po osnovu nenovčane donacije u iznosu od 1.755,00 KM.
- Uvidom u izjave koje je dostavila politička stranka, ustanovljeno je da podaci koje je stranka navela o donatorima ne odgovaraju podacima iz izjava. Naime, prema Izjavi od 21. 03. 2022. godine, politička stranka je bez naknade koristila prostorije kuće u Tesliću u vlasništvu fizičkog lica Aleksandra Pavličevića. Stranka je, međutim, u godišnjem finansijskom izvještaju navela da je donator Aleksandra Pavlović. Takođe, stranka je u Obrascu 3-e iskazala nenovčanu donaciju fizičkog lica Velibora Mikića, dok je u izjavi navedeno da je fizičko lice Velibor Mikić ustupio vlastite prostorije bez naknade stranci.

(3) Pregledom godišnjeg finansijskog izvještaja, poslovnih knjiga i dodatne dokumentacije, ustanovljeno je da stranka nije uspostavila potpune i tačne evidencije o rashodima, te ih nije tačno iskazala u godišnjem finansijskom izvještaju u Obrascima 4 (*Rashodi političke*

stranke) i 4.1 (*Režijsko-administrativni i ostali troškovi*), čime je prekršila odredbe članova 21. i 22. Pravilnika.

- Politička stranka je u Obrascu 4.1 iskazala troškove advokatskih usluga i sudske troškove u iznosu od 5.604,00 KM. Uvidom u poslovne knjige ustanovljeno je da je stranka ostvarila troškove sudskih, dr. sporova i kazne CIK-a u iznosu od 4.004,50 KM, te izdatke za humanitarne i kulturne namjene i pomoć u iznosu od 1.600,00 KM.
- Stranka je troškove knjigovodstvenih usluga u iznosu od 4.800,00 KM iskazala kao troškove neproizvodnih usluga.
- Uvidom u poslovne knjige ustanovljeno je da je politička stranka preplate s analitičkih kartica dobavljača u ukupnom iznosu od 633,17 KM isknjižila na teret konta 5699 – *Ostali rashodi*.
- Narodni demokratski pokret troškove zakupa poslovnih prostora ne evidentira u momentu nastanka, već u momentu plaćanja obaveze, što za rezultat ima pogrešno iskazane rashode i obaveze za 29 organizacionih dijelova stranke.

U godišnjem finansijskom izvještaju, Narodni demokratski pokret je iskazao troškove poslovnih prostora u ukupnom iznosu od 95.063,00 KM. Uvidom u poslovne knjige ustanovljeno je da su troškovi zakupa poslovnih prostora evidentirani u ukupnom iznosu od 78.261,98 KM, a da stranka troškove zakupa poslovnih prostorija koje je stranka koristila bez naknade, procijenjene vrijednosti 16.801,00 KM nije evidentirala.

Takođe, uvidom u izvode s transakcijskog računa, ustanovljeno je da je stranka plaćala obaveze po osnovu zakupa poslovnih prostora iz 2020. godine i proknjižila ih kao troškove tekućeg perioda, na kontu troškova zakupa u ukupnom iznosu od 22.618,30 KM. S druge strane, stranka nije evidentirala troškove zakupa za decembar 2021. godine koji su iznosili 4.405,90 KM, niti je iskazala obaveze prema zakupodavcima.

Pored navedenog, ustanovljeno je da je stranka u poslovnim knjigama evidentirala i u godišnjem finansijskom izvještaju troškove zakupa poslovnog prostora u Derventi u iznosu od 351,00 KM za 2021. godinu, dok su oni prema podacima iz ugovora iznosili 412,80 KM.

- (4) Narodni demokratski pokret u svojim poslovnim knjigama ne vodi evidencije o obavezama prema dobavljačima po osnovu zakupa poslovnih prostorija.

Kontrolom troškova zakupa poslovnih prostorija koje koristi politička stranka ustanovljeno je da nisu iskazane obaveze prema zakupodavcima-fizičkim licima po osnovu zakupa za decembar 2021. godine. Takođe, stranka u svojim poslovnim knjigama nije iskazala podatke o stanju obaveza niti potraživanja za uplaćene avanse po osnovu zakupa kancelarije prema Opštini Srbac. Prema podacima koje je dostavila Opština Srbac, stranka na dan 31. 12. 2021. godine ima preplatu u iznosu od 197,20 KM.

U glavnoj knjizi, politička stranka iskazuje preplate na analitičkim karticama kod osam (8) dobavljača u ukupnom iznosu od 1.167,30 KM, od čega se dio odnosi na preplate po početnom stanju na dan 01. 01. 2021. godine.

Navedeno ukazuje na to da politička stranka nema potpune i pravilne evidencije o svojim rashodima i obavezama.

- (5) Pregledom su ustanovljeni nedostaci kod računa dobavljača koji su knjigovodstvene isprave o nastalim poslovnim događajima. Takođe je ustanovljeno da računi nisu ovjereni i odobreni za knjiženje niti plaćanje, što ukazuje na to da stranka nema uspostavljene interne kontrole.
- Račun pravnog lica „Nestro petrol“ a. d., Banja Luka, broj 2-5123/2021 od 28. 02. 2021. godine za ispostavljeno gorivo u iznosu od 3.367,61 KM nije ovjeren za knjiženje niti plaćanje od strane odgovornog lica političke stranke. Takođe, na računu nisu navedeni podaci o vozilu – registarska oznaka, a točeno je gorivo u količinama od 15 l do 448 l. Na računu je samo naveden tip vozila: ostala vozila.
  - Računi dobavljača „Gas Petrol“ d. o. o., Mrkonjić Grad za gorivo, računi za propagandni materijal, troškove obezbjeđenja i dr., koje je stranka dostavila u toku obavljanja pregleda, nisu ovjereni potpisom ovlaštenog lica političke stranke za knjiženje i plaćanje.
- (6) Uvidom u kopiju dnevnika blagajne broj 139 od 11. 09. 2021. godine, broj 140 od 12. 09. 2021. godine i broj 175 od 03. 11. 2021. godine ustanovljeno je da dnevnicima blagajne nisu potpisani od strane blagajnika. Takođe, na nalogima isplate nije navedeno ime lica kojem su isplaćena sredstva, niti su potpisani od strane blagajnika. Nalog isplate broj 137 od 12. 09. 2021. godine nije potpisan od strane lica kojem je novac isplaćen. Računi na osnovu kojih su isplaćena sredstva iz blagajne, takođe, nisu ovjereni od strane ovlaštenog lica za isplatu.
- (7) Uvidom u dostavljene potvrde o primljenim priložima od fizičkih lica ustanovljeno je da na potvrdama nije navedena adresa i broj ličnog dokumenta fizičkih lica, što je suprotno odredbama člana 6. Pravilnika. Na potvrdama su ustanovljene i tehničke greške u datumima izdavanja potvrda.
- Isto tako, uvidom u izdatu potvrdu o prilogu primljenom od pravnog lica, ustanovljeno je da u potvrdi nije naveden tačan naziv donatora.

20. UNIJA SOCIJALDEMOKRATA BH (Kod 1989)

Prema podacima iz godišnjeg finansijskog izvještaja za 2021. godinu, Unija socijaldemokrata BH se finansirala iz sljedećih izvora:

Redni broj	Izvori finansiranja	Iznos (KM)	Struktura (%)
1.	Članarina	0,00	0,00
2.	Prilozi fizičkih lica (3-a)	0,00	0,00
3.	Prilozi pravnih lica (3-b)	0,00	0,00
4.	Prihodi od imovine (3-c)	0,00	0,00
5.	Prihodi od dobiti preduzeća u vlasništvu političke stranke (3-d)	0,00	0,00
6.	Prihodi od poklona (3-e)	0,00	0,00
7.	Prihodi iz budžeta (3-f)	29.302,21	100,00
8.	Prihodi od propagande (3-g)	0,00	0,00
I	Ukupni prihodi (1-8)	29.302,21	100,00
II	Ostali prihodi i drugo	0,00	0,00
Izvori finansiranja (I+II)		29.302,21	100,00

Pregledom godišnjeg finansijskog izvještaja za 2021. godinu, ustanovljeno je da je Unija socijaldemokrata BH prekršila odredbe člana 4, stav (1), člana 8, stav (1), člana 11, stav (1) i člana 12, stav (1), stav (4) i stav (5) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

- a) Unija socijaldemokrata BH je finansijska sredstva stranke u iznosu od 3.403,80 KM utrošila mimo Programa utroška sredstava za 2021. godinu, čime je prekršila odredbe člana 4, stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Politička stranka je u godišnjem finansijskom izvještaju za 2021. godinu iskazala rashode u ukupnom iznosu od 24.801,59 KM.

U Programu utroška sredstava za 2021. godinu, Unija socijaldemokrata BH planirala je rashode u ukupnom iznosu od 30.026,00 KM.

Analizom Programa utroška sredstava za 2021. godinu i podataka iz godišnjeg finansijskog izvještaja za 2021. godinu, ustanovljeno je da je stranka rashode ostvarila u većem iznosu u odnosu na planirane, kako slijedi:

- Planirane troškove platnog prometa stranka je prekoračila za 403,80 KM. Troškove platnog prometa stranka je planirala u iznosu od 120,00 KM, a ostvarila ih je u iznosu od 523,80 KM.
- Stranka nije planirala troškove takse, novčanih kazni i sl., a ostvarila ih je u iznosu od 3.000,00 KM.

- b) Pregledom godišnjeg finansijskog izvještaja ustanovljeno je da je Unija socijaldemokrata BH primila nenovčanu donaciju Opštine Centar u iznosu od 3.300,00 KM, čime je prekršila odredbu člana 8, stav (1), tačka a) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Uvidom u dostavljene račune Opštine Centar Sarajevo broj 5001-10/20 od 20. 10. 2020. godine i broj 5002-10/20-1 od 20. 10. 2020. godine, ustanovljeno je da je stranka oslobođena plaćanja naknade za korištenje javne površine za postavljanje info-stola i transparenta u periodu izborne kampanje 2020. godine u ukupnom iznosu od 3.300,00 KM, čime je ostvarila prihod u iznosu od 3.300,00 KM.

Unija socijaldemokrata BH je troškove naknade za korištenje javne površine za postavljanje info-stola i transparenta u 2020. godini evidentirala i iskazala u godišnjem finansijskom izvještaju za 2021. godinu samo u vrijednosti PDV-a u ukupnom iznosu od 391,00 KM.

- c) Na osnovu obavljenog pregleda godišnjeg finansijskog izvještaja, ustanovljeno je da Unija socijaldemokrata BH nije vodila pravilne, pravovremene i potpune evidencije o prihodima i rashodima, obrasce godišnjeg finansijskog izvještaja nije popunila u skladu s odredbama Pravilnika i nije dostavila dodatnu dokumentaciju, čime je prekršila odredbe člana 11, stav (1) i člana 12, stav (1), stav (4) i stav (5) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

- (1) Unija socijaldemokrata BH u Obrascu 2 (*Pregled prometa svih transakcijskih računa političke stranke*) godišnjeg finansijskog izvještaja nije iskazala transakcijski račun broj 199499004962212, dok je transakcijski račun broj 1994990031155931 iskazala dva puta s dva različita prometa, čime je prekršila odredbe člana 11. Pravilnika.

Unija socijaldemokrata BH je u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala transakcijski račun broj 1994990031155931 otvoren kod *Sparkasse* banke sa sljedećim prometom: početno stanje u iznosu od 16.235,94 KM, ukupan promet ulaza u iznosu od 29.652,21 KM,

ukupan promet izlaza u iznosu od 24.893,32 KM i saldo na dan 31. 12. 2021. godine u iznosu od 20.994,83 KM, što odgovara podacima iz izvoda s transakcijskog računa.

Stranka je za transakcijski račun broj 1994990031155931 otvoren kod *Sparkasse* banke iskazala i sljedeći promet: početno stanje u iznosu od 371,67 KM, ukupan promet ulaza u iznosu od 1.050,00 KM, ukupan promet izlaza u iznosu od 1.352,00 KM i saldo na dan 31. 12. 2021. godine u iznosu od 69,67 KM. Navedeni promet odgovara podacima o prometu ostvarenom putem transakcijskog računa broj 199499004962212.

- (2) U Obrascu 3-e (*Nenovčane donacije i računi koje politička stranka nije imala obavezu platiti*) godišnjeg finansijskog izvještaja stranka je iskazala nenovčanu donaciju po osnovu besplatnog korištenja poslovnog prostora u vlasništvu Opštine Novi Grad Sarajevo u iznosu od 0,00 KM, te je iskazala datum primljenog poklona 01. 01. 2019. godine.

Stranka je imala obavezu da procijeni vrijednost nenovčane donacije, te da je evidentira u poslovnim knjigama i iskaže u godišnjem finansijskom izvještaju za 2021. godinu.

S obzirom na to da nije iskazala stvarnu vrijednost nenovčane donacije, stranka je i ukupne prihode iskazala u manjem iznosu u odnosu na ostvarene, čime je prekršila odredbe članova 13. i 18. Pravilnika.

Unija socijaldemokrata BH u godišnjem finansijskom izvještaju nije iskazala ni troškove zakupnine poslovnog prostora, čime je prekršila odredbe članova 21. i 22. Pravilnika.

- (3) Unija socijaldemokrata BH je u Obrascu 3-f (*Prihodi iz budžeta*) godišnjeg finansijskog izvještaja iskazala prihode iz budžeta Bosne i Hercegovine u iznosu za 1.000,00 KM.

Uvidom u izvode s transakcijskog računa političke stranke ustanovljeno je da su sredstva u iznosu od 1.000,00 KM uplaćena s računa Ministarstva finansija i trezora Bosne i Hercegovine, odnosno da je izvršen povrat uplaćene takse za ovjeru učešća političke stranke na Lokalnim izborima 2020. godine.

S obzirom na to da je riječ o povratu takse, koja je na račun stranke uplaćena 16. 03. 2021. godine, stranka je navedena sredstva trebala iskazati u Obrascu 3 (*Izvori finansiranja*) kao ostali prihod.

- (4) Stranka je rashode po osnovu računa iz 2020. godine, koje je platila u toku 2021. godine, u poslovnim knjigama i godišnjem finansijskom izvještaju iskazala kao rashode 2021. godine, što ukazuje na to da poslovne knjige ne vodi u skladu s računovodstvenim propisima.

Takođe, stranka u godišnjem finansijskom izvještaju nije evidentirala troškove naknade u iznosu od 3.300,00 KM, odnosno nenovčanu donaciju Opštine Centar Sarajevo u iznosu od 3.300,00 KM, čime je prekršila odredbe članova 13, 18, 21. i 22. Pravilnika.

Uvidom u račune Opštine Centar Sarajevo broj 5001-10/20 od 20. 10. 2020. godine i broj 5002-10/20-1 od 20. 10. 2020. godine, ustanovljeno je da je Unija socijaldemokrata BH troškove naknade za korištenje javne površine za postavljanje info-stola i transparenta u 2020. godini evidentirala i iskazala u godišnjem finansijskom izvještaju za 2021. godinu kao ostale rashode u ukupnom iznosu od 391,00 KM. Takođe, ustanovljeno je da je stranka bila oslobođena plaćanja naknade u vrijednosti od 3.300,00 KM, te da je imala obavezu da plati samo PDV-a na vrijednost naknade.

- (5) Unija socijaldemokrata BH nije na zahtjev Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine dostavila dodatnu dokumentaciju, čime je prekršila odredbe člana 12, stav (5) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Naime, Centralna izborna komisije Bosne i Hercegovine je dana 06. 09. 2022. godine stranci uputila Zahtjev za dostavljanje dodatne dokumentacije za 2021. godinu u kojem je zatražila da dostavi Bruto bilans na dan 31. 12. 2021. godine i glavnu knjigu s kompletnim analitičkim evidencijama za period 01. 01–31. 12. 2021. godine. S obzirom na to da je politička stranka umjesto glavne knjige za 2021. godinu dostavila dnevnik perioda i dnevnik naloga, Centralna izborna komisije Bosne i Hercegovine je dana 24. 02. 2023. godine stranci uputila Zahtjev za dostavljanje dokumentacije za 2021. godinu u kojem je zatražila da dostavi glavnu knjigu s kompletnim analitičkim evidencijama za period 01. 01–31. 12. 2021. godine, te kopiju Završnog računa za 2021. godinu.

U ostavljenom roku, politička stranka nije dostavila glavnu knjigu s kompletnim analitičkim evidencijama za period 01. 01–31. 12. 2021. godine, niti kopiju Završnog računa za 2021. godinu.

Napominjemo da je politička stranka 05. 04. 2023. godine Centralnoj izbornoj komisiji Bosne i Hercegovine ponovo dostavila dnevnik naloga i dnevnik perioda, tj. naloge za knjiženje za 2021. godinu.

21. NARODNA PARTIJA SRPSKE (Kod 3035)

Prema podacima iz godišnjeg finansijskog izvještaja, Narodna partija Srpske se finansirala iz sljedećih izvora:

Redni broj	Izvori finansiranja	Iznos (KM)	Struktura (%)
1.	Članarina	3.300,00	3,28
2.	Prilozi fizičkih lica (3-a)	82.107,03	81,50
3.	Prilozi pravnih lica (3-b)	0,00	0,00
4.	Prihodi od imovine (3-c)	0,00	0,00
5.	Prihodi od dobiti preduzeća u vlasništvu političke stranke (3-d)	0,00	0,00
6.	Prihodi od poklona (3-e)	0,00	0,00
7.	Prihodi iz budžeta (3-f)	15.332,84	15,22
8.	Prihodi od propagande (3-g)	0,00	0,00
I	Ukupni prihodi (1-8)	100.739,87	100,00
II	Ostali prihodi i drugo	0,00	0,00
	Izvori finansiranja (I+II)	100.739,87	100,00

Pregledom godišnjeg finansijskog izvještaja za 2021. godinu, ustanovljeno je da je Narodna partija Srpske prekršila odredbe člana 4, stav (1), člana 5, stav (4), člana 11, stav (1) i člana 12, stav (1) i stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

- a) Narodna partija Srpske je sredstva u iznosu od 89.910,13 KM utrošila bez Programa utroška sredstava, dok je za sredstva u iznosu od 18.089,08 KM ustanovljeno da nisu utrošena isključivo za ostvarivanje njenih ciljeva političke stranke.

U godišnjem finansijskom izvještaju, koji je podnijela Centralnoj izbornoj komisiji BiH, politička stranka je iskazala troškove u iznosu od 89.910,13 KM.

- (1) U postupku pregleda finansijskog izvještaja od Narodne partije Srpske je, aktom Centralne izborne komisije BiH broj 03-07-6-426-3/22 od 19. 08. 2022. godine, zatraženo da dostavi Program utroška sredstava za 2021. godinu.

Politička stranka nije postupila po navedenom zahtjevu, odnosno nije dostavila Program utroška sredstava za 2021. godinu, pa je zaključeno da je sredstva u iznosu od 89.910,13 KM utrošila bez Programa utroška.

- (2) U finansijskom izvještaju, politička stranka je prijavila troškove kampanje u iznosu od 14.460,36 KM.

Uvidom u račune dobavljača, ustanovljeno je da je politička stranka u mjesecu oktobru 2021. godine za kampanju utrošila sredstva u iznosu od 18.089,08 KM.

Na osnovu fakturisanog promotivnog materijala i fakturisanog zakupa za reklamnu kampanju, ustanovljeno je da oni nisu korišteni za aktivnosti Narodne partije Srpske, niti za ostvarivanje ciljeva ove političke stranke.

- Na računu broj U903/21 od 18. 10. 2021. godine Narodnoj partiji Srpske je od strane pravnog lica „Nova oprema“ d. o. o., Banja Luka fakturisana usluga u iznosu od 4.095,00 KM, pod nazivom „Kampanja: osnivačka skupština“.

S obzirom na to da je Narodna partija Srpske u registar političkih organizacija upisana Rješenjem Osnovnog suda u Banjoj Luci, broj Rp-4/20 od 15. 12. 2020. godine, a upisu u sudski registar je, u skladu s odredbama iz člana 13. i člana 16. Zakona o političkim organizacijama („Službeni glasnik RS“, broj 15/96 i 17/02), prethodilo održavanje Osnivačke skupštine, nedvosmisleno je ustanovljeno da navedeni trošak nije nastao za obavljanje aktivnosti ove političke stranke.

- Narodna partija Srpske nije 2021. godine učestvovala na prijevremenim izborima za organe vlasti, pa prema tome toškovi nabavke promotivnog materijala (plakata, letaka i bilborda), kao i zakup reklamnog prostora, u ukupnom iznosu od 13.994,08 KM, nisu nastali za ostvarivanje njenih ciljeva.

- b) Politička stranka nije uspostavila evidenciju o nenovčanoj donaciji, čime je prekršila odredbe člana 5, stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Aneksom ugovora o zakupu poslovnog prostora, koji je Narodna partija Srpske 01. 10. 2021. godine zaključila sa svojim zakupodavcem, pravnim licem *DDE Export* d. o. o., Banja Luka, zakupodavac je političkoj stranci dao donaciju u vidu besplatnog korištenja poslovnog prostora, površine 170 m², u periodu od 01. 10. do 31. 10. 2021. godine.

Na osnovu Ugovora o zakupu ovog prostora koji je politička stranka 01. 07. 2021. godine zaključila s istim zakupodavcem, po cijeni zakupa od 3.000,00 KM mjesečno, ustanovljeno je da donacija Narodnoj partiji Srpske, u vidu besplatnog korištenja poslovnog prostora u mjesecu oktobru, iznosila 3.000,00 KM.

U skladu s odredbama iz člana 5, stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka, Narodna partija Srpske je bila obavezna ovu nonovčanu donaciju evidentirati u poslovnim knjigama i prijaviti u finansijskom izvještaju.

c) Pregledom finansijskog izvještaja, poslovnih knjiga i finansijske dokumentacije, ustanovljeno je da Narodna partija Srpske poslovne knjige nije vodila u skladu s računovodstvenim propisima i odredbama člana 11, stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka. Stranka nije uspostavila pravilne i potpune evidencije o prihodima, rashodima i obavezama, te finansijski izvještaj nije popunila na način kako je Centralna izborna komisija BiH propisala Pravilnikom, čime je prekršila odredbe člana 12, stav (1) i stav (4) istog zakona.

(1) Politička stranka u svojim poslovnim knjigama i finansijskom izvještaju nije evidentirala nenovčanu donaciju pravnog lica u iznosu od 3.000,00 KM, kao što je navedeno u nalazu pod b), čime je prekršila računovodstvene propise i odredbe članova 13. i 18. Pravilnika.

(2) U poslovnim knjigama politička stranka je evidentirala prihod iz budžeta u iznosu od 14.352,84 KM, a u finansijskom izvještaju koji je podnijela Centralnoj izornoj komisiji BiH, prijavila je prihod iz budžeta u iznosu od 15.332,84 KM.

Na osnovu izvoda s transakcijskog računa ustanovljeno je da su političkoj stranci isplaćena sredstva iz budžeta u iznosu od 20.939,87 KM. Ta sredstva politička stranka je u finansijskom izvještaju prijavila kao prihod iz budžeta u iznosu od 15.332,84 KM i donaciju organizacionog dijela Saveza nezavisnih socijaldemokrata u Brčko distriktu BiH, u iznosu od 5.607,03 KM.

- Uvidom u revizorske dokaze pribavljene od Narodne skupštine Republike Srpske, ustanovljeno je da su Narodnoj partiji Srpske uplaćena sredstva u iznosu od 15.332,84 KM, koja su iz budžeta izdvojena za pokriće troškova rada poslanika u Narodnoj skupštini Republike Srpske: Darka Banjca, Dike Cvjetinovića, Željka Babića i Dragana Galića.

- Iz budžeta Brčko distrikta BiH, sredstva u iznosu od 5.607,03 KM, prema podacima Skupštine Brčko distrikta BiH izdvojena su za pokriće troškova rada poslanika u Skupštini Brčko distrikta BiH Đorđa Popovića. Direkcija za finansije Brčko distrikta BiH ta sredstva je isplatila Savezu nezavisnih socijaldemokrata, skupa sa sredstvima namijenjenim klubu zastupnika SNSD – DEMOS i nezavisnom zastupniku Đorđu Popoviću.

Savez nezavisnih socijaldemokrata izvršio je transfer sredstava izdvojenih za Đorđa Popovića sa svog računa na račun Narodne partije Srpske.

S obzirom na to da Narodna partija Srpske nije učestvovala na izborima i nije imala osvojene mandate, sredstva koja su joj iz budžeta isplaćena za pokriće troškova rada nezavisnih poslanika u klubu poslanika u Narodnoj skupštini Republike Srpske i nezavisnog zastupnika u Skupštini Brčko distrikta BiH, predstavljaju donacije tih poslanika, odnosno zasupnika, a ne budžetski prihod.

(3) Politička stranka je u poslovnim knjigama evidentirala prihod od članarine u iznosu od 3.300,00 KM, te ga je u istom iznosu prijavila i u finansijskom izvještaju koji je podnijela Centralnoj izornoj komisiji BiH.

Uvidom u izvode s transakcijskog računa stranke ustanovljeno je da su joj po osnovu članarina uplaćena sredstva u iznosu od 3.600,00 KM i to: jednokratna uplata Božidara Nikoletića u iznosu od 3.000,00 KM i šest uplata Nevena Bućana u iznosima po 100,00 KM.

Pored navedenog, ustanovljeno ja da je politička stranka članarinu Božidara Nikoletića u finansijskom izvještaju prijavila kao prilog u iznosu od 3.000,00 KM, a prilog Željka Radonjića, u iznosu od 3.000,00 KM, prijavila je kao članarinu.

- (4) Narodna partija Srpske nije uspostavila potpune i tačne evidencije o troškovima zakupnine poslovnih prostora, te drugim troškovima proisteklim korištenjem prostora.

U poslovnim knjigama i finansijskom izvještaju politička stranka je evidentirala troškove zakupnine poslovnih prostora u iznosu od 25.200,00 KM. Prema zaključenim ugovorima o zakupu poslovnih prostora, zakupnina je iznosila 28.350,00 KM.

- Pregledom finansijskog izvještaja ustanovljeno je da politička stranka nije evidentirala zakupninu poslovnog prostora u Banjoj Luci za mjesec oktobar, u iznosu od 3.000,00 KM.
- Zakupninu poslovnog prostora u Brčko distriktu BiH, koja je prema ugovoru o zakupu iznosila 3.200,00 KM, politička stranka je evidentirala u iznosu od 3.600,00 KM. Trošak zakupnine prostora u Ugljeviku stranka je evidentirala u iznosu od 1.400,00 KM, iako je zakupnina ugovorena u iznosu od 1.800,00 KM. Za korištenje poslovnog prostora u Loparama politička stranka je prijavila trošak zakupnine u iznosu od 1.000,00 KM, a prema ugovoru o zakupu zakupnina je ustanovljena u iznosu od 1.500,00 KM. Zakupninu poslovnog prostora u Šekovićima, koja je prema ugovoru o zakupu iznosila 1.050,00 KM, politička stranka je evidentirala kao trošak u iznosu od 1.400,00 KM.
- Politička stranka nije evidentirala, niti prijavila u finansijskom izvještaju trošak električne energije i trošak komunalnih usluga koji su nastali korištenjem poslovnih prostora od strane njenih organizacionih dijelova u Banjoj Luci, Šekovićima i Loparama.
Uvidom u ugovore o zakupu ustanovljeno je da se Narodna partija Srpske obavezuje da uredno plaća sve komunalne naknade za korištenje poslovnih prostora (grijanje, električnu energiju, komunalne usluge, telefon).

- (5) Politička stranka nije uspostavila potpunu evidenciju o svojim obavezama. U poslovnim knjigama i finansijskom izvještaju nisu iskazane obaveze prema dobavljačima za isporučenu električnu energiju i pružene komunalne usluge organizacionim dijelovima stranke u Banjoj Luci, Šekovićima i Loparama.

22. LIBERALNA STRANKA BOSNE I HERCEGOVINE (Kod 1728)

Prema podacima iz godišnjeg finansijskog izvještaja za 2021. godinu, Liberalna stranka Bosne i Hercegovine se finansirala iz sljedećih izvora:

Redni broj	Izvori finansiranja	Iznos (KM)	Struktura (%)
1.	Članarina	1.500,00	1,28
2.	Prilozi fizičkih lica (3-a)	0,00	0,00
3.	Prilozi pravnih lica (3-b)	0,00	0,00
4.	Prihodi od imovine (3-c)	0,00	0,00
5.	Prihodi od dobiti preduzeća u vlasništvu političke stranke (3-d)	0,00	0,00
6.	Prihodi od poklona (3-e)	0,00	0,00
7.	Prihodi iz budžeta (3-f)	115.589,89	98,72
8.	Prihodi od propagande (3-g)	0,00	0,00
I	Ukupni prihodi (1-8)	117.089,89	100,00
II	Ostali prihodi i drugo	0,00	0,00
Izvori finansiranja (I+II)		117.089,89	100,00

Pregledom godišnjeg finansijskog izvještaja za 2021. godinu, ustanovljeno je da je Liberalna stranka Bosne i Hercegovine prekršila odredbe člana 4, stav (1), člana 11, stav (1) i člana 12, stav (1), stav (4) i stav (5) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

- a) Liberalna stranka Bosne i Hercegovine Program utroška sredstava nije sačinila na način kojim bi se obezbijedila transparentnost planiranog trošenja sredstava, kao i poređenje ostvarenih troškova s planiranim, te je finansijska sredstva stranke u iznosu od 29.019,58 KM utrošila mimo Programa utroška sredstava za 2021. godinu, čime je prekršila odredbe člana 4, stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Liberalna stranka Bosne i Hercegovine je u godišnjem finansijskom izvještaju za 2021. godinu iskazala rashode u ukupnom iznosu od 119.366,64 KM.

U Programu utroška sredstava za 2021. godinu, Liberalna stranka Bosne i Hercegovine planirala je rashode u ukupnom iznosu od 116.232,24 KM, i to: 1) troškove platnog prometa u iznosu od 2.000,00 KM, 2) troškove električne energije u iznosu od 3.000,00 KM, 3) telefonske troškove i PTT usluge u iznosu od 5.000,00 KM, 4) troškove plata za uposlene u iznosu od 25.000,00 KM, 5) troškove za topli obrok, prevoz, dnevnice i sl. u iznosu od 8.000,00 KM, 6) troškove goriva i maziva u iznosu od 20.000,00 KM, 7) troškove servisiranja i održavanja vozila u iznosu od 5.000,00 KM, 8) otplatu dugovanja iz prethodnih godina u iznosu od 5.000,00 KM, 9) humanitarne rashode u iznosu od 15.000,00 KM, 10) troškove kancelarije (zakup, repro-materijal) u iznosu od 5.000,00 KM, 11) ugovore od djelu u iznosu od 5.000,00 KM, 12) ostale nepredviđene troškove u iznosu od 3.232,24 KM i 13) doprinose i porez u iznosu od 15.000,00 KM.

Analizom Programa utroška sredstava za 2021. godinu i podataka iz finansijskog izvještaja, ustanovljeno je da program nije sačinjen na način kojim bi se obezbijedila transparentnost planiranog trošenja sredstava, kao i poređenje ostvarenih troškova s planiranim. Stranka je u okviru Programa utroška za 2021. godinu planirala i sredstva u iznosu od 5.000,00 KM za otplatu dugovanja iz prethodnih godina, što nije trebalo biti obuhvaćeno navedenim programom.

Naime, plaćanje dugovanja iz ranijeg perioda ne treba biti obuhvaćeno Programom utroška sredstava u tekućoj godini, jer su bila planirana i realizovana kao trošak u ranijim godinama, kada je političkoj stranci pružena usluga ili je politička stranka izvršila nabavku materijala.

Isto tako, ustanovljeno je da politička stranka nije planirala sve rashode, dok je pojedine rashode ostvarila u većem iznosu u odnosu na planirane.

Politička stranka nije planirala troškove knjigovodstvenih usluga, troškove ugostiteljskih usluga, troškove usluga, ostale nematerijalne troškove, troškove reprezentacije, ostale rashode – poklone i usluge volontera.

Stranka je u 2021. godini navedene troškove ostvarila u ukupnom iznosu od 8.443,71 KM, i to: troškove knjigovodstvenih usluga u iznosu od 1.076,40 KM, troškove ugostiteljskih usluga u iznosu od 598,10 KM, troškove usluga u iznosu od 98,60 KM, ostale nematerijalne troškove u iznosu od 3.500,00 KM, troškove reprezentacije i ostale rashode-poklone u ukupnom iznosu od 2.270,61 KM i usluge volontera u iznosu od 900,00 KM.

Takođe, ustanovljeno je da je stranka prekoračila planirane troškove plata za uposlene, humanitarne rashode – troškove novčane pomoći, troškove električne energije i ostale rashode – novčane kazne za ukupno 20.577,87 KM, kako slijedi:

- Stranka je planirala troškove plata za uposlene u iznosu od 25.000,00 KM, a ostvarila ih je u iznosu od 31.875,69 KM, što je za 6.875,69 KM više u odnosu na planirane;
- Stranka je humanitarne rashode – troškove novčane pomoći planirala u iznosu od 15.000,00 KM, dok ih je ostvarila u iznosu od 23.630,00 KM, što je za 8.630,00 KM više u odnosu na plan;
- U Programu utroška sredstava za 2021. godinu, Liberalna stranka Bosne i Hercegovine je troškove električne energije planirala u iznosu od 3.000,00 KM, dok ih je ostvarila u iznosu od 4.802,42 KM; i
- Ostale rashode – novčane kazne stranka je prekoračila za 3.267,76 KM. U Programu utroška sredstava stranka je planirala ostale nepredviđene troškove u iznosu od 3.232,24 KM, a ostvarila ih je u iznosu od 6.500,00 KM.

b) Na osnovu obavljenog pregleda godišnjeg finansijskog izvještaja, ustanovljeno je da Liberalna stranka Bosne i Hercegovine nije vodila pravilne, pravovremene i potpune evidencije rashodima i obavezama, obrasce godišnjeg finansijskog izvještaja nije popunila u skladu s odredbama Pravilnika i nije dostavila dodatnu dokumentaciju, čime je prekršila odredbe člana 11, stav (1) i člana 12, stav (1), stav (4) i stav (5) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

(1) Pregledom godišnjeg finansijskog izvještaja ustanovljeno je da stranka nije vodila pravilne i pravovremene evidencije o svojim rashodima, niti ih je pravilno iskazala u godišnjem finansijskom izvještaju, čime su prekršeni računovodstveni propisi i odredbe članova 21, 22. i 23. Pravilnika.

Takođe, dio troškova plaćen je samo na osnovu odluka iz kojih nije moguće nedvojbeno i vjerodostojno ustanoviti vrstu i obim nastale promjene, karakter poslovne promjene u knjigovodstveno-tehničkom smislu, tehnička obilježja i sl.

- Liberalna stranka Bosne i Hercegovine je u Obrascu 4.1 (*Režijsko-administrativni i ostali troškovi*) godišnjeg finansijskog izvještaja troškove zakupnine poslovnog prostora u iznosu od 365,04 KM iskazala kao troškove ostalih zakupnina.

- Uvidom u poslovne knjige ustanovljeno je da stranka nije evidentirala troškove električne energije za decembar 2021. godine, a samim tim, nije ih iskazala ni u godišnjem finansijskom izvještaju.
- Politička stranka je u poslovnim knjigama iskazala troškove goriva u iznosu od 3.743,02 KM. Uvidom u dokumentaciju koju je dostavio dobavljač *TZS Oil* Gorazde, analitičke kartice i račune, ustanovljeno je da stranka u poslovnim knjigama nije proknjižila račun za gorivo broj V-952/21 od 30. 11. 2021. godine u iznosu od 591,85 KM, čime je troškove goriva iskazala u manjem iznosu u odnosu na stvarne.
- Stranka je u okviru troškova reprezentacije iskazala i ostale rashode – poklone u iznosu od 1.783,80 KM.

Uvidom u dokumentaciju ustanovljeno je da su sredstva u iznosu od 500,00 KM isplaćena gotovinski iz blagajne stranke na osnovu Odluke predsjednice stranke broj 01-1-3-B-5/21 od 05. 03. 2021. godine. U navedenoj odluci se navodi da se odobravaju sredstva povodom 8. marta u svrhu proslave. Stranka je troškove iskazala u iznosu isplaćenih sredstava, a bez računa.

Takođe, uvidom u poslovne knjige, analitičku karticu konta obaveze prema dobavljaču „OR Zlatara S“ Gorazde i analitičku karticu konta 40805 – *Ostali rashodi – pokloni*, ustanovljeno je da je stranka evidentirala i tri računa iz 2020. godine u ukupnom iznosu od 870,00 KM.

- Uvidom u dostavljenu dokumentaciju ustanovljeno je da su sredstva u iznosu od 500,00 KM isplaćena predsjednici stranke gotovinski, putem blagajne dana 08. 06 .2021. godine. Sredstva su isplaćena na osnovu Odluke predsjednice stranke broj 01-1-6-B-30/21 od 08. 06. 2021. godine u kojoj je navedeno da se sredstva isplaćuju za službeno putovanje predsjednice stranke u Budvu, Crna Gora, na poziv Liberala Crne Gore. Stranka je ove troškove evidentirala na kontu 4108 – *Usluge volontera* u iznosu isplaćenih sredstava, a bez druge prateće dokumentacije, kao što su nalog za službeni put i računi.

Stranka je troškove isplate volonterima u iznosu od 400,00 KM i isplatu predsjednici stranke u iznosu od 500,00 KM u poslovnim knjigama evidentirala na kontu 4108 – *Usluge volontera*, te umjesto u Obrascu 4.1 (*Režijsko-administrativni i ostali troškovi*) iskazala u Obrascu 4.2 (*Troškovi propagande*) godišnjeg finansijskog izvještaja.

- Politička stranka je na analitičkom kontu 4014 – *Usluge po ugovoru AUG-neto* evidentirala troškove naknada isplaćenih fizičkim licima u ukupnom iznosu od 15.918,00 KM. Trošak je ukalkulisan 31. 12. 2021. godine u jednom iznosu, a na osnovu prethodno evidentiranih isplata na analitičkim kontima obaveza 30101–30109 (*Obaveze po AUG*).

Kontrolom dostavljenih odluka o isplatama sredstava fizičkim licima koje je stranka evidentirala na kontima 30101–30109, ustanovljeno je da su isplate vršene za različite vrste usluga, i to samo na osnovu odluka, a bez zaključenih ugovora o djelu i pojedinačnih izvještaja o izvršenom poslu. Takođe, ustanovljeno je da troškovi nisu evidentirani u momentu kada su izvršene isplate, obračun poreza na dohodak i pripadajućih doprinosa na isplaćena sredstva nije izvršen u momentu isplate, niti su isti plaćeni u toku 2021. godine.

1. Uvidom u dostavljene odluke, ustanovljeno je da je stranka dana 08. 06. 2021. godine isplatila sredstava u iznosu od 500,00 KM fizičkom licu Dženiti Hadžić za pripremu lanč-paketa za druženje članova stranke u Goraždu, te dana 29. 11. 2021. godine sredstava u iznosu od 500,00 KM za pripremanje hrane za učesnike i prezentacije. Stranka je isplate evidentirala na dva različita konta i to na kontu 301017 – *AUG-Džafović Dženita* i kontu 301020 – *AUG-Hadžić Dženita*.
  2. Stranka je dana 21. 07. 2021. godine sredstva u iznosu od 400,00 KM isplatila fizičkom licu Arminu Žigi za servisiranje vozila.
  3. Dana 29. 07. 2021. godine isplaćena su sredstva u iznosu od 350,00 KM fizičkom licu Zoranu Sokoloviću za korištenje prostora za mjesec juli. Stranka nije dostavila ugovor o zakupu iz kojeg bi se moglo ustanoviti koji prostor je stranka koristila, odnosno da li je imala druge prostorije osim prostorija u Goraždu. Naime, prema podacima iz poslovnih knjiga – analitičke kartice troškova zakupnine i dokumentacije o korištenju poslovnih prostora, Liberalna stranka je koristila samo prostorije u Goraždu.
  4. Sredstva u ukupnom iznosu od 2.500,00 KM stranka je isplatila advokatu Elmiru Jahiću, i to: dana 20. 09. 2021. godine sredstva u iznosu od 1.000,00 KM, a dana 10. 11. 2021. godine sredstva u iznosu od 1.500,00 KM. Sredstva su isplaćena na osnovu odluke predsjednice stranke u kojoj je navedeno da advokat Elmir Jahić zastupa predsjednicu stranke.
  5. Dana 29. 11. 2021. godine fizičkom licu Elviru Hodi isplaćena su sredstva u iznosu od 500,00 KM. Uvidom u Odluku predsjednice stranke broj 01-1-11-O-61/21 od 26. 11. 2021. godine, ustanovljeno je da se sredstva isplaćuju za učešće na prezentaciji, i to u iznosu od 1.000,00 KM.
  6. Fizičkom licu Nedeljku Stefanoviću u toku 2021. godine isplaćena su sredstva u ukupnom iznosu od 1.500,00 KM. Uvidom u Odluku predsjednice stranke broj 01-1-5-O-26/21 od 17. 05. 2021. godine ustanovljeno je da se sredstva u iznosu od 500,00 KM odobravaju za zaključivanje ugovora o djelu za organizaciju stranačkog druženja i sastanaka u Višegradu. Sredstva za ovu namjenu isplaćena su putem transakcijskog računa stranke dana 21. 05. 2021. godine.
  7. Stranka je sredstva isplatila i sljedećim fizičkim licima: Milanu Mačaru u iznosu od 300,00 KM za organizaciju stranačkog druženja i sastanaka u Novom Goraždu, Goranu Mašiću u iznosu od 250,00 KM za krećenje kancelarije, Maji Ćorić u iznosu od 200,00 KM za uslugu fotografisanja s druženja članova stranke u Višegradu i Novom Goraždu, Senadu Čelji u iznosu od 2.000,00 KM za održavanje trodnevne radionice na temu „Mladi u politici“ za sve članove stranke, i Adviji Halilović u iznosu od 1.000,00 KM za dekoraciju i pripremu skupa za članove i simpatizere stranke.
- (2) Liberalna stranka Bosne i Hercegovine za 2021. godinu nije na pravilan način popunila Obrazac 5 (*Obaveze*) godišnjeg finansijskog izvještaja, čime je prekršila odredbe člana 24. Pravilnika.
- Stranka je u Obrascu 5 godišnjeg finansijskog izvještaja iskazala obaveze prema dobavljačima u ukupnom iznosu od 9.437,14 KM, bez navođenja podataka o svakom dobavljaču pojedinačno.

Uvidom u poslovne knjige, ustanovljeno je da stranka ima neizmirene obaveze prema dobavljačima u ukupnom iznosu od 10.013,75 KM, kako slijedi: *BH Telecom* d. d. u iznosu od 727,14 KM, „Biro tehnika“ d. o. o., Goražde u iznosu od 260,00 KM, „Centar za kulturu Goražde“ d. o. o. u iznosu od 234,00 KM, *CM-Cosmetics market* d. o. o., Vitez u iznosu od 413,80 KM, „Čojo“ TR Goražde u iznosu od 3.349,85 KM, *Drinex* d. o. o., Goražde u iznosu od 45,00 KM, „FMB Komerc“ d. o. o., Goražde u iznosu od 0,07 KM, „Foto Pršeš“ u iznosu od 257,30 KM, Grad Goražde za električnu energiju i zakupninu u ukupnom iznosu od 158,17 KM, „Inovest“ d. o. o., Goražde u iznosu od 1.248,00 KM, „Lelo“ Goražde u iznosu od 37,00 KM, „Markan“ d. o. o., Goražde u iznosu od 0,36 KM, „Novogradnja“ d. o. o., Goražde u iznosu od 1.331,66 KM, „Polokem-ading“ d. o. o., Goražde u iznosu od 850,35 KM i *TZS Oil* Goražde u iznosu od 1.101,05 KM.

Pored navedenog, ustanovljeno je da je stranka u poslovnim knjigama na analitičkim karticama konta obaveza prema dobavljačima *Fortex*, „Turkiš“ TR Goražde, „Vizion“ d. o. o., Rogatica i „Dino Vektor“ iskazala preplatu u ukupnom iznosu od 612,61 KM, što upućuje da nema tačne evidencije o svojim rashodima.

- Uvidom u Izvod otvorenih stavki na dan 31. 12. 2021. godine ustanovljeno je da podaci koje je stranka iskazala o svojim obavezama prema dobavljaču *TZS Oil* Goražde ne odgovaraju stvarnom stanju.

Politička stranka je u poslovnim knjigama iskazala obaveze prema dobavljaču *TZS Oil* Goražde u iznosu od 1.101,05 KM. Prema podacima koje je dostavio dobavljač, obaveze političke stranke na dan 31. 12. 2021. godine iznosile su 1.692,90 KM.

- Politička stranka je u poslovnim knjigama iskazala obaveze prema dobavljaču „Novogradnja“ d. o. o., Goražde u iznosu od 1.331,66 KM. Prema podacima koje je dostavio dobavljač, obaveze političke stranke na dan 31. 12. 2021. godine iznose 20,52 KM.

Uvidom u analitičke kartice potraživanja „Novogradnja“ d. o. o., Goražde od političke stranke za period 01. 01. 2019. godine do 31. 12. 2021. godine ustanovljeno je da je početno stanje potraživanja od političke stranke na dan 01. 01. 2020. godine iznosilo 2.520,00 KM, što odgovara podacima koje je stranka evidentirala u svojim poslovnim knjigama. Međutim, dobavljač je na analitičkoj kartici potraživanja u toku 2020. godine evidentirao naplatu u iznosu od 2.500,00 KM, dok je u poslovnim knjigama stranke evidentirano plaćanje samo u iznosu od 1.000,00 KM.

Na dan 01. 01. 2021. godine u poslovnim knjigama dobavljača u „Novogradnja“ d. o. o., Goražde evidentirano je potraživanje od političke stranke u iznosu od 20,52 KM, dok je stranka u svojim poslovnim knjigama evidentirala obaveze u iznosu od 1.520,52 KM. U toku 2021. godine, dobavljač u svojim poslovnim evidencijama nije imao knjiženja, dok je politička stranka izvršila umanjenje obaveze za 188,86 KM po osnovu prenosa uplate s konta obaveze prema dobavljaču „Elektrodistribucija“.

Pored navedenog, ustanovljeno je da je stranka dana 10. 10. 2021. godine izvršila zatvaranje obaveze u iznosu od 447,72 KM prema dobavljaču „Faceart“ i to, takođe, prenosom uplate s konta obaveze prema dobavljaču „Elektrodistribucija“.

Gore navedeno ukazuje da poslovne knjige stranke nisu vođene u skladu s računovodstvenim propisima i da politička stranka ne vodi pravilne evidencije o svojim obavezama.

- (3) Uvidom u poslovne knjige, ustanovljeno je da je stranka u 2021. godini iskazala potraživanja po osnovu datih avansa dobavljaču „OR Zlatara S“ Goražde u iznosu od 260,00 KM.

S obzirom na to da stranka u svojim poslovnim knjigama iskazuje avanse, evidentno je da stranka ne iskazuje sve troškove, odnosno da nema tačne evidencije o svojim troškovima.

Pored navedenog, ističemo da stranka i na dan 31. 12. 2021. godine ima potraživanja po osnovu pozajmica datih fizičkim i pravnom licu u ukupnom iznosu od 51.000,00 KM, kako slijedi: Mirsad Dizdar u iznosu od 15.000,00 KM, Slobodan Janković u iznosu od 15.000,00 KM, Bojan Milović u iznosu od 11.000,00 KM i *OPS Raspberry* u iznosu od 10.000,00 KM. Kao što je i konstatovano u Izvještaju o pregledu godišnjeg finansijskog izvještaja za 2019. godinu, stranka je u toku 2015. i 2016. godine dala pozajmice jednom pravnom licu i tri fizička lica, u ukupnom iznosu od 51.000,00 KM. Na dva ugovora nije naveden rok za vraćanje pozajmice, već je navedeno da će one biti vraćene. Na trećem ugovoru je navedeno da je rok za vraćanje pozajmice 36 mjeseci, tj. 11. 04. 2020. godine, dok je na četvrtom navedeno da je rok za vraćanje pozajmice 31. 12. 2015. godine. Nijedna od navedenih pozajmica nije vraćena stranci.

- (4) Dana 05. 05. 2023. godine, Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine je Liberalnoj stranci Bosne i Hercegovine uputila Zahtjev za dostavljanje dokumentacije za 2021. godinu, kojim je od stranke traženo da dostavi: akt kojim je propisana članarina, kopiju blagajničkih izvještaja za period 01. 01–31. 12. 2021. godine, analitičku karticu ili potvrdu banke o prometu ostvarenom putem računa broj 19905430049696683 kod *Sparkasse* banke d. d. BiH za period 01. 01–13. 12. 2021. godine, kopiju računa za troškove materijala i energije (konto 4000 i 4001), troškove kancelarijskog materijala (konto 40005) i troškove poklona (konto 40805), dokumentaciju za isplatu ugovora o djelu, plata i volontera i spisak osnovnih sredstava političke stranke na dan 31. 12. 2021. godine.

Uvidom u službene evidencije ustanovljeno je da Liberalna stranka Bosne i Hercegovine nije dostavila traženu dokumentaciju.

Nedostavljanjem navedene dodatne finansijske dokumentacije, stranka je prekršila odrebe člana 12, stav (5) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

23. POLITIČKA ORGANIZACIJA NAŠA STRANKA (Kod 877)

Prema podacima iz korigovanog godišnjeg finansijskog izvještaja, Politička organizacija građana Naša stranka se finansirala iz sljedećih izvora:

Redni broj	Izvori finansiranja	Iznos (KM)	Struktura (%)
1.	Članarina	13.913,00	1,82
2.	Prilozi fizičkih lica (3-a)	46.536,94	6,09
3.	Prilozi pravnih lica (3-b)	0,00	0,00
4.	Prihodi od imovine (3-c)	0,00	0,00
5.	Prihodi od dobiti preduzeća u vlasništvu političke stranke (3-d)	0,00	0,00
6.	Prihodi od poklona (3-e)	5.807,52	0,30
7.	Prihodi iz budžeta (3-f)	661.539,64	86,62
8.	Prihodi od propagande (3-g)	0,00	0,00
I	Ukupni prihodi (1-8)	727.797,10	94,83
II	Ostali prihodi i drugo	39.483,00	5,17
	Izvori finansiranja (I+II)	767.280,10	100,00

Pregledom godišnjeg finansijskog izvještaja za 2021. godinu, ustanovljeno je da je Politička organizacija građana Naša stranka prekršila odredbe člana 4, stav (1), člana 11, stav (1) i člana 12, stav (1) i stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

- a) Politička organizacija građana Naša stranka ostvarila troškove u većem iznosu za 66.830,87 KM od troškova predviđenih njenim Finansijskim planom za 2021. godinu.

U korigovanom godišnjem finansijskom izvještaju za 2021. godinu, Politička organizacija građana Naša stranka je iskazala troškove u iznosu od 518.154,33 KM.

Uvidom u Finansijski plan za 2021. godinu koji je stranka dostavila uz godišnji finansijski izvještaj za 2020. godinu, ustanovljeno je da je stranka planirala troškove u ukupnom iznosu od 604.434,00 KM. Napominjemo da je stranka dana 31. 12. 2021. godine dostavila Izmjenu Finansijskog plana za 2021. godinu od 29. 12. 2021. godine. Izmjena Finansijskog plana za 2021. godinu sačinjena je na kraju godine kada su rashodi već poznati, te ona nije uzeta u razmatranje.

Finansijskim planom za 2021. godinu stranka je planirala Dug iz ranijeg perioda – povrat pozajmica u iznosu od 46.450,00 KM i Ukupan dug – Lokalni izbori 2020 dobavljači u iznosu od 49.116,00 KM. Dug iz ranijeg perioda – povrat pozajmica i Ukupan dug – lokalni izbori 2020 dobavljači nisu trošak tekuće godine, te ne mogu biti uključeni u program utroška sredstava.

- (1) Finansijskim planom za 2021. godinu, stranka nije planirala troškove sitnog inventara i automobilskih guma, troškove održavanja opreme, troškove kamate, troškove negativnih kursnih razlika, ostale rashode i rashode prethodnih godina, a ostvarila ih je u iznosu od 4.265,81 KM.

Prema podacima iz finansijskog izvještaja, stranka je u toku godine ostvarila troškove sitnog inventara i automobilskih guma u iznosu od 763,24 KM, troškove održavanja opreme u iznosu od 113,60 KM, troškove kamate u iznosu od 63,25 KM, troškove negativnih kursnih razlika u iznosu od 3,95 KM, ostale rashode u iznosu od 91,50 KM i rashode prethodnih godina u iznosu od 3.230,27 KM.

- (2) Politička organizacija građana Naša stranka je u 2021. godini prekoračila planirane troškove reklame i propagande, usluga, ugovora o djelu, reprezentacije, takse, novčane kazne i slično,

zakupnine poslovnih prostora, ostalih zakupnina i knjigovodstvenih usluga za ukupno 62.565,06 KM, kako slijedi:

Stranka je planirala sredstva za troškove reklame i propagande u iznosu od 2.000,00 KM, troškove usluga u iznosu od 3.000,00 KM, troškove ugovora o djelu u iznosu od 94.548,00 KM, troškove reprezentacije u iznosu od 7.000,00 KM, takse, novčane kazne i slično u iznosu od 1.090,00 KM, troškove zakupnine poslovnih prostora u iznosu od 73.000,00 KM, troškove ostalih zakupnina u iznosu od 2.000,00 KM i troškove knjigovodstvenih usluga u iznosu od 12.130,00 KM.

U 2021. godini stranka je ostvarila troškove reklame i propagande u iznosu od 3.134,29 KM, troškove usluga u iznosu od 6.885,34 KM, troškove ugovora o djelu u iznosu od 114.475,58 KM, troškove reprezentacije u iznosu od 11.203,94 KM, takse, novčane kazne i slično u iznosu od 21.620,00 KM, troškove zakupnine poslovnih prostora u iznosu od 82.848,90 KM, troškove ostalih zakupnina u iznosu od 3.759,22 KM i troškove knjigovodstvenih usluga u iznosu od 13.405,79 KM.

- b) Politička organizacija građana Naša stranka nije vodila poslovne knjige u skladu s računovodstvenim propisima, nije uspostavila tačne i pravilne evidencije o svojim rashodima i blagajničkom poslovanju i nije popunila obrasce godišnjeg finansijskog izvještaja u skladu s odredbama Pravilnika, čime je prekršila odredbe člana 11, stav (1) i člana 12, stav (1) i stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

- (1) Stranka je u poslovnim knjigama za 2021. godinu naknadno, nakon Preliminarnog izvještaja o pregledu godišnjeg finansijskog izvještaja, koji je stranci dostavljen 02. 02. 2024. godine, evidentirala korekcije na kontu zakup poslovnog prostora i kontu prihoda od nenovčane donacije u iznosu od 3.503,52 KM. Takođe, stranka je u poslovnim knjigama za 2021. godinu, naknadno, izvršila reklasifikaciju troškova, te je korigovala konta troškova zakupa poslovnih prostora, zakupa ostalih prostora, grafičkih usluga i troškova izrade naljepnica, letaka kartica, takse za učešće na izborima i rashoda prethodnog perioda. Stranka je dostavila i nalog za knjiženje glavne knjige broj OS-000022 (31. 12. 2021) i korigovani Bruto bilans na dan 31. 12. 2021. godine.

U skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u Federaciji Bosne i Hercegovine, poslovne knjige se zaključuju poslije knjiženja svih poslovnih promjena i obračuna na dan završetka poslovne godine najkasnije do roka za dostavljanje finansijskih izvještaja. Rok za predaju godišnjeg finansijskog izvještaja za 2021. godinu Finansijsko-informatičkoj agenciji bio je 28. 02. 2022. godine.

- (2) Stranka u korigovanom godišnjem finansijskom izvještaju nije pravilno iskazala podatke o troškovima, odnosno nije pravilno klasifikovala svoje rashode, čime je prekršila odredbe članova 21. i 22. Pravilnika.

Uvidom u ugovore o zakupu poslovnih prostora ustanovljeno je da stranka nije u poslovnim knjigama i godišnjem finansijskom izvještaju pravilno iskazala troškove zakupa poslovnog prostora koje je koristio odbor u Cazinu.

Stranka je troškove zakupa sale po računu dobavljača JU „Centar za kulturu i turizam“ Cazin broj 01-0-32/21 od 20. 12. 2021. godine u iznosu od 200,00 KM iskazala u korigovanom godišnjem finansijskom izvještaju kao troškove zakupa poslovnog prostora. Trošak zakupa sale stranka je trebala iskazati kao troškove ostalih zakupa.

(3) Politička organizacija građana Naša stranka nema pravilnu dokumentaciju o poslovanju gotovinom.

- Uvidom u naloge naplate ustanovljeno je da stranka nije pravilno vodila evidenciju o isplati sredstava iz blagajne. Stranka je na nalogima naplate broj NU 01-12/2 od 31. 12. 2021. godine, NU 07-07/2021 od 31. 07. 2021. godine, NI 02-04/21 od 30. 04. 2021. godine, NI 03-04/21 od 30. 04. 2021. godine i NI 05-03/21 od 31. 03. 2021. godine iskazala i iznos koji je iz blagajne uplaćen na transakcijski račun.
- Stranka je dnevnik blagajne vodila mjesečno, a promjene koje su nastale u konkretnom mjesecu, u dnevniku blagajne za taj mjesec je evidentirala po datumima nastanka promjene. Na nalogima naplate i isplate, kao datum naloga, naveden je posljednji dan u mjesecu, te datum u blagajničkom dnevniku ne odgovara datumu na nalogima naplate i isplate.
- Nalozi blagajne, kao i dnevnik blagajne, potpisani su samo od strane osobe koja je kontrolisala blagajnu, ali ne i od strane blagajnika i osobe koja je dala ili primila novac.

Troškovi izborne kampanje na prijevremenim izborima za načelnika opštine Travnik

Politička organizacija Naša stranka je u koaliciji sa Socijaldemokratskom partijom BiH i Političkom organizacijom Narod i pravda učestvovala na prijevremenim izborima za načelnika opštine Travnik koji su održani 2021. godine.

Prema odredbama člana 15.10 Izbornog zakona BiH, Politička organizacija Naša stranka je u svrhu izborne kampanje za prijevremene izbore za načelnika opštine Travnik, kao članica koalicije, mogla potrošiti sredstva u iznosu od 4.765,10 KM.

Politička organizacija Naša stranka nije u godišnjem finansijskom izvještaju za 2021. godinu iskazala troškove kampanje.

24. POKRET DEMOKRATSKE AKCIJE (KOD 2321)

Prema podacima iz godišnjeg finansijskog izvještaja, Pokret demokratske akcije se finansirao iz sljedećih izvora:

Redni broj	Izvori finansiranja	Iznos	Struktura
		(KM)	(%)
1.	Članarina	11.956,00	3,55
2.	Prilozi fizičkih lica (3-a)	3.950,00	1,17
3.	Prilozi pravnih lica (3-b)	3.000,00	0,89
4.	Prihodi od imovine (3-c)	0,00	0,00
5.	Prihodi od dobiti preduzeća u vlasništvu političke stranke (3-d)	0,00	0,00
6.	Prihodi od poklona (3-e)	0,00	0,00
7.	Prihodi iz budžeta (3-f)	311.765,91	92,69
8.	Prihodi od propagande (3-g)	0,00	0,00
I	Ukupni prihodi (1-8)	330.671,91	98,31
II	Ostali prihodi i drugo	5.676,00	1,69
Izvori finansiranja (I+II)		336.347,91	100,00

Pregledom godišnjeg finansijskog izvještaja za 2021. godinu, ustanovljeno je da je Pokret demokratske akcije prekršio odredbe člana 5. stav (4), člana 11, stav (1) i člana 12, stav (1) i stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

- a) Pokret demokratske akcije je prekršio odredbe člana 5, stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka jer u finansijskom izvještaju nije prijavio nenovčanu donaciju Opštine Zavidovići po osnovu besplatnog korištenja poslovnog prostora u periodu od 25. 01. 2021. do 31. 12. 2021. godine.

Naime, uvidom u Odluku o davanju na korištenje poslovne prostorije u vlasništvu Opštine Zavidovići broj 01-19-57/21-AP-4 od 25. 01. 2021. godine, ustanovljeno je da je Opštinsko vijeće Zavidovići dodijelilo političkoj stranci na korištenje poslovnu prostoriju-kancelariju, površine 13,00 m² na adresi dr. Pinkasa Bandta broj 10, te da stranka nije imala obavezu da plaća zakupninu za poslovnu prostoriju u periodu od 25. 01. 2021. godine do 31. 12. 2021. godine.

Stranka je u skladu s Pravilnikom o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka i Zakonom o finansiranju političkih stranaka bila dužna da nenovčanu donaciju evidentira u poslovnim knjigama i prijavi u godišnjem finansijskom izvještaju za 2021. godinu.

- b) Pokret demokratske akcije nije vodio poslovne knjige u skladu s računovodstvenim propisima, nije vodio potpune i pravilne evidencije o svojim prihodima, rashodima i obavezama, te obrasce godišnjeg finansijskog izvještaja nije popunio u skladu s Pravilnikom, čime je prekršio odredbe člana 11, stav (1) i člana 12, stav (1) i stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

(1) U poslovnim knjigama i Obrascima 3 (*Izvori finansiranja*) i 3-e (*Nenovčane donacije i računi koje stranka nije imala obavezu platiti*) godišnjeg finansijskog izvještaja, stranka nije iskazala nenovčanu donaciju Opštine Zavidovići po osnovu besplatnog korištenja poslovnog prostora na adresi dr. Pinkasa Bandta broj 10, Zavidovići, čime je prekršila odredbe članova 13. i 18. Pravilnika.

(2) Pokret demokratske akcije u poslovnim knjigama nije uspostavio potpune i pravilne evidencije o troškovima zakupnine poslovnih prostora i rashoda komunalija i nije pravilno iskazao rashode u godišnjem finansijskom izvještaju, čime je prekršio odredbe članova 21. i 22. Pravilnika.

S obzirom na to da politička stranka nije evidentirala sve troškove zakupnine poslovnih prostora i rashode komunalija za zakupljene prostore koje su koristili odbori u Banovićima, Gradačcu i Srebreniku, nisu evidentirane ni iskazane obaveze prema zakupodavcima, čime su prekršene odredbe člana 24. Pravilnika.

Kontrolom troškova iskazanih u poslovnim knjigama stranke na kontu 401302 – *Rashodi komunalija za zakupljene prostore*, a koje je stranka u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala u okviru troškova zakupnine poslovnih prostora, ustanovljeno je da stranka nije vodila potpune i pravilne evidencije o troškovima, tj. nije ih evidentirala po vrstama troška.

Takođe je ustanovljeno je da stranka u godišnjem finansijskom izvještaju nije pravilno iskazala troškove zakupa poslovnih prostora i rashode komunalija za zakupljene prostore (električna energija, voda, odvoz smeća i otpada, grijanje), kako slijedi:

1. Ugovorom o zakupu poslovnog prostora broj 980-1/18 od 30. 03. 2018. godine i anekse ugovora zaključene s *Tehnograd-company* d. o. o., Tuzla, stranka kao zakupoprimac se

obavezuje mjesečno isplaćivati iznos od 1.369,63 KM na ime zakupnine, odnosno 16.435,56 KM za period 01. 01–31. 12. 2021 godine. Stranka je u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala troškove zakupnine poslovnih prostora u iznosu 19.229,86 KM, na način da je u iznos uključila i rashode proknjižene na kontu 401302 – *Rashodi komunalija za zakupljene prostore* u iznosu od 2.296,26 KM, čime je troškove zakupnine poslovnih prostorija u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala u većem iznosu u odnosu na ugovorenu cijenu zakupa.

2. Stranka je u Obrascu 4.1 godišnjeg finansijskog izvještaja pogrešno iskazala troškove zakupnine poslovnog prostora i rashode komunalija u Banovićima. Uvidom u Ugovor o zakupu poslovnog prostora broj 11-A/18 od 02. 07. 2018. godine, ustanovljeno je da je stranka imala obavezu da za korištenje poslovnog prostora u Banovićima mjesečno plaća 131,44 KM, tj. za period od 01. 01. do 31. 12. 2021. godine iznos od 1.577,28 KM. Stranka je u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala troškove zakupnine poslovnog prostora u iznosu od 1.463,76 KM, koji se sastoji od devet mjesečnih zakupnina u iznosu od po 131,44 KM i rashoda proknjiženih na kontu 401302 – *Rashodi komunalija za zakupljene prostore* u iznosu od 280,80 KM. Na osnovu navedenog, ustanovljeno je da stranka nije evidentirala, niti je u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala troškove zakupnine poslovnog prostora za tri mjeseca 2021. godine u ukupnom iznosu od 394,32 KM, te troškove komunalija za isti period.
3. Uvidom u Ugovor o zakupu poslovnog prostora u Čeliću, ustanovljeno je da je politička stranka koristila prostorije Medžlisa Islamske zajednice Čelić u periodu od 01. 08. 2021. do 31. 12. 2021. godine, te da je na ime zakupnine bila obavezna platiti 250,00 KM. Uvidom u dostavljeni godišnji finansijski izvještaj, ustanovljeno je da je stranka troškove zakupnine poslovnog prostora iskazala u iznosu od 361,65 KM, odnosno da je u navedenu vrstu troška uključila i rashode proknjižene na kontu 401302 – *Rashodi komunalija za zakupljene prostore* u iznosu od 111,65 KM.
4. Politička stranka je troškove zakupa poslovnog prostora koji je koristila u Gračanici, u godišnjem finansijskom izvještaju evidentirala u većem iznosu za 71,53 KM u odnosu na stvarne, s obzirom na to da je na ime troškova zakupnine poslovnih prostora uključila i rashode proknjižene na kontu 401302 – *Rashodi komunalija za zakupljene prostore*.
5. Troškove zakupnine poslovnog prostora u Gradačcu, politička stranka je u godišnjem finansijskom izvještaju prikazala u iznosu manjem za 90,00 KM u odnosu na stvarne. Na osnovu Ugovora o zakupu s fizičkim licem, stranka je bila obavezna u 2021. godini isplatiti iznos od 3.000,00 KM. Uvidom u poslovne knjige stranke, ustanovljeno je da je 01. 01. 2021. godine proknjižen trošak u iznos 2.810,00 KM. U troškove zakupnine poslovnih prostora, stranka je uključila i rashode proknjižene na kontu 401302 – *Rashodi komunalija za zakupljene prostore* u iznosu od 100,00 KM.
6. Uvidom u Ugovor o zakupu s Opštinom Kalesija, ustanovljeno je da je stranka u periodu od 19. 05. 2021. do 31. 12. 2021. godine koristila prostor u vlasništvu Opštine Kalesija uz obavezu da na ime zakupnine plati ukupno 114,66 KM. U godišnjem finansijskom izvještaju i poslovnim knjigama, stranka je evidentirala troškove u iznosu od 98,28 KM, tj. iskazala je troškove zakupnine u manjem iznosu za 16,38 KM.
7. Stranka je u Obrascu 4.1 godišnjeg finansijskog izvještaja pogrešno iskazala troškove zakupnine poslovnog prostora i rashode komunalija u Srebreniku. Naime, stranka je u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala troškove zakupnine poslovnog prostora u iznosu od 4.078,24 KM, koji se sastoji od jedanaest mjesečnih zakupnina u iznosu od po 250,01 KM i rashoda proknjiženih na kontu 401302 –

Rashodi komunalija za zakupljene prostore u iznosu od 1.328,14 KM. Uvidom u Ugovor o zakupu poslovnog prostora s pravnim licem „Veda“ d. o. o., Srebrenik, ustanovljeno je da je stranka koristila poslovni prostor u Srebreniku u periodu od 01. 01–31. 12. 2021. godine, te da je imala obavezu da plati zakupninu u ukupnom iznosu od 3.000,00 KM.

8. Stranka je u Obrascu 4.1 OO PDA Zavidovići rashode komunalija u iznosu od 129,18 KM iskazala kao troškove zakupa poslovnog prostora. Uvidom u poslovne knjige ustanovljeno da je stranka na kontu 401302 – *Rashodi komunalija za zakupljene prostore* evidentirala rashode komunalija za poslovni prostor koji je koristila u Zavidovićima u iznosu od 129,18 KM. S obzirom na to da je koristila poslovni prostor bez naknade, kao što je i navedeno u nalazu pod b), stranka je imala obavezu da procijeni iznos zakupnine, te ga iskaže u poslovnim knjigama i godišnjem finansijskom izvještaju.
9. Politička stranka je troškove zakupa poslovnih prostorija koje je koristila u Srebrenici u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala u iznosu od 936,00 KM, što je za 234,00 KM više u odnosu na ugovorene. Stranka je na ime troškova zakupnine poslovnih prostora proknjižila iznos od 819,00 KM, te rashode proknjižene na kontu 401302 – *Rashodi komunalija za zakupljene prostore* u iznosu od 117,00 KM.

Pored navedenog, u postupku revizije nije moglo biti ustanovljeno koliko su iznosili troškovi zakupnine poslovnih prostorija koje su koristili organizacioni dijelovi stranke u Sapni, Doboj Istoku, Lukavcu, Kladrju, Zenici, Kaknju, Brezi, Visokom, Tešnju, Maglaju, Žepču, Novom Travniku, Prijedoru i Brčko distriktu BiH jer stranka nije predočila ugovore o zakupu ili drugu dokumentaciju.

- (3) Kontrolom ostalih prihoda koje je stranka iskazala u godišnjem finansijskom izvještaju, ustanovljeno je da stranka nije vodila pravilne evidencije o svojim rashodima i obavezama, niti je vršila usaglašavanje obaveza s dobavljačima, što za rezultat ima pogrešno iskazane prihode, rashode i obaveze.

- Uvidom u analitičke kartice obaveza prema dobavljaču *Carlos signs* d. o. o., Prijedor ustanovljeno je da je stranka izvršila uplatu avansa 08. 11. 2019. godine u iznosu od 2.316,60 KM po predračunu broj 178 od 04. 11. 2019. godine. Takođe, ustanovljeno je da je stranka na dan 31. 12. 2019. godine, odnosno 01. 01. 2020. godine na analitičkoj kartici potraživanja po osnovu avansa datog dobavljaču *Carlos signs* d. o. o., Prijedor imala iskazan saldo u iznosu od 2.379,04 KM. U toku 2020. godine stranka je evidentirala trošak i obavezu u iznosu od 2.316,60 KM, koja se po objašnjenju stranke odnosilo na knjiženje predračuna broj 178 od 04. 11. 2019. godine. Dana 21. 06. 2021. godine, stranka je proknjižila račun dobavljača *Carlos signs* d. o. o., Prijedor, broj 94 od 21. 06. 2021. godine u iznosu od 2.316,60 KM na teret konta 400200 – *Rashodi izrade članskih kartica* i na konto obaveze prema dobavljaču. Zatim je izvršila otpis obaveze u korist konta 418700 – *Prihodi po osnovu pogrešno knjiženih rashoda*.

Na dan 31. 12. 2020. godine, odnosno 31. 12. 2021. godine, stranka iskazuje potraživanje po osnovu avansa datog dobavljaču *Carlos signs* d. o. o., Prijedor u iznosu od 62,44 KM, što ne odgovara podacima s analitičkih kartica koje je dostavio dobavljač. Naime, dobavljač *Carlos signs* d. o. o., Prijedor u svojim poslovnim knjigama na dan 31. 12. 2021. godine na kartici potraživanja od kupca Pokret demokratske akcije iskazuje preplatu (avans koji je uplatila stranka 2019. godine) u iznosu od 2.316,60 KM. Takođe, na analitičkoj kartici potraživanja od kupca Pokret demokratske akcije nije evidentirano

potraživanje po osnovu računa dobavljača *Carlos signs* d. o. o., Prijedor, broj 94 od 21. 06. 2021. godine u iznosu od 2.316,60 KM.

- Uvidom u analitičke kartice obaveza prema dobavljaču „Rizvić print“ d. o. o., Banovići i kartice prihoda ustanovljeno je da je stranka isknjižila razliku od 359,40 KM, tj. evidentirala je prihod po osnovu povrata sredstava.

Naime, prema podacima s analitičkih kartica koje su vodili dobavljač „Rizvić print“ d. o. o. i Pokret demokratske akcije, ustanovljeno je da je na dan 31. 12. 2020. godine stranka imala preplatu u iznosu od 1.138,10 KM, što odgovara podacima s analitičke kartice *konta 1250018 – Potraživanja od Rizvić print* koju je vodio Pokret demokratske akcije.

Dobavljač je, s druge strane, u Izvodu otvorenih stavki na dan 31. 12. 2020. godine koji nije potvrđen od strane stranke, iskazao da ima obaveze prema stranci po osnovu avansa u iznosu od 1.497,50 KM, što nije potkrijepljeno dokumentacijom.

Dobavljač „Rizvić print“ d. o. o. je dana 07. 01. 2021. godine izvršio povrat avansa političkoj stranci u iznosu od 1.497,50 KM, što je stranka evidentirala na kontu *Obaveze prema dobavljaču*. Umjesto kao prilog pravnog lica „Rizvić print“ d. o. o., Banovići, stranka je razliku u iznosu od 359,40 KM evidentirala kao *Prihod po osnovu pogrešno knjiženih rashoda*.

- Stranka u svojim poslovnim knjigama iskazuje potraživanja po osnovu datih avansa prema dobavljačima, što ukazuje na to da nije vodila pravilne evidencije o svojim rashodima i obavezama.

25. LIBERALNO DEMOKRATSKA STRANKA BIH (Kod 455)

Prema podacima iz godišnjeg finansijskog izvještaja, Liberalno demokratska stranka BiH se finansirala iz sljedećih izvora:

Redni broj	Izvori finansiranja	Iznos (KM)	Struktura (%)
1.	Članarina	140,00	1,05
2.	Prilozi fizičkih lica (3-a)	0,00	0,00
3.	Prilozi pravnih lica (3-b)	0,00	0,00
4.	Prihodi od imovine (3-c)	0,00	0,00
5.	Prihodi od dobiti preduzeća u vlasništvu političke stranke (3-d)	0,00	0,00
6.	Prihodi od poklona (3-e)	0,00	0,00
7.	Prihodi iz budžeta (3-f)	13.065,07	97,53
8.	Prihodi od propagande (3-g)	0,00	0,00
I	Ukupni prihodi (1-8)	13.205,07	98,58
II	Ostali prihodi i drugo	190,08	1,42
	Izvori finansiranja (I+II)	13.395,15	100,00

Pregledom godišnjeg finansijskog izvještaja za 2021. godinu, ustanovljeno je da je Liberalno demokratska stranka BiH prekršila odredbe člana 4, stav (1), člana 5, stav (4), člana 8, stav (1), člana 11, stav (1) i člana 12, stav (1), stav (4) i stav (5) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

a) Liberalno demokratska stranka BiH je prekršila odredbe člana 4, stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka na način:

Politička stranka je svojim programom utroška sredstava za 2021. godinu predvidjela troškove u iznosu od 26.500,00 KM.

U godišnjem finansijskom izvještaju koji je podnijela Centralnoj izbornoj komisiji BiH, Liberalno demokratska stranka BiH je prijavila ostvarene troškove u iznosu od 23.367,79 KM.

Pregledom finansijskog izvještaja i revizorskih dokaza za troškove zakupnine poslovnih prostora koje je koristila politička stranka, ustanovljeno je da u njenim poslovnim knjigama i finansijskom izvještaju nisu evidentirani troškovi zakupnine u iznosu od 6.830,40 KM.

- Uvidom u strukturu planiranih i ostvarenih troškova ustanovljeno je da je politička stranka ostvarila troškove reprezentacije u iznosu od 2.515,50 KM i troškove knjigovodstvenih usluga u iznosu od 200,00 KM, koje nije predvidjela svojim programom utroška.

- Troškove zakupnine, koje je planirala u iznosu od 3.000,00 KM, politička stranka je ostvarila u iznosu od 6.830,40 KM.

Programom utroška sredstva politička stranka je predvidjela troškove takse, novčane kazne i sl. u iznosu od 6.500,00 KM. U finansijskom izvještaju ove troškove stranka je prijavila u iznosu od 19.495,27 KM. Uvidom u izvode s transakcijskog računa, ustanovljeno je da su s računa Liberalno demokratske stranke BiH izvršene prinudne naplate u iznosu od 19.495,27 KM, na osnovu sudskog rješenja o izvršenju obaveza stranke, koje su nastale u ranijim godinama.

b) Politička stranka nije uspostavila evidenciju o donacijama, niti ih je prijavila u finansijskom izvještaju, čime je prekršila odredbe člana 5, stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka na sljedeći način:

- Uvidom u izvode s transakcijskog računa političke stranke, ustanovljeno je da je stranka ostvarila novčani prilog Hasiba Salkića, u iznosu od 100,00 KM, o kojem nije uspostavila evidenciju, odnosno, nije ga prijavila u finansijskom izvještaju.

- Politička stranka nije uspostavila evidenciju u poslovnim knjigama i nije prijavila u finansijskom izvještaju nenovčanu donaciju Opštine Jablanica. Uvidom u akt Opštine Jablanica broj 01-11-2060/22 od 09. 09. 2022. godine, ustanovljeno je da je Liberalno demokratska stranka BiH koristila prostor površine 25,20 m², koji joj je Opština dodijelila na korištenje bez naknade.

U skladu s odredbama člana 5, stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka, Liberalno demokratska stranka BiH je bila obavezna uspostaviti evidenciju o novčanim i nenovčanim donacijama, prijaviti ih u finansijskom izvještaju i izdati potvrdu svakom donatoru od kojeg je primila donaciju.

c) Pregledom godišnjeg finansijskog izvještaja i druge finansijske dokumentacije, nije moguće ustanoviti iz kojeg izvora je Liberalno demokratska stranka BiH ostvarila sredstva u iznosu od 1.356,69 KM.

Na transakcijski račun Centralnog ureda stranke u Sarajevu 07. 12.2021. godine uplaćena su sredstva u iznosu od 9.165,85 KM. Navedena sredstva politička stranka je u poslovnim knjigama evidentirala kao prihod iz budžeta, bez navođenja nivoa vlasti.

Uvidom u podatke svih nivoa vlasti koji su 2021. godine, u skladu s odredbom iz člana 3, stav (1), tačka e) Zakona o finansiranju političkih stranaka finansirali političke stranke, ustanovljeno je da su Liberalno demokratskoj stranci BiH uplaćena sredstva iz budžeta Opštine Jablanica, u iznosu od 7.809,16 KM, koja stranka nije prijavila u finansijskom izvještaju koji je podnijela Centralnoj izbornoj komisiji BiH.

Na osnovu prometa transakcijskih računa koje je politička stranka prijavila u finansijskom izvještaju, ustanovljeno je da je ostvarila priliv sredstava na Centralni ured, u iznosu od 1.356,69 KM, čiji izvor nije poznat, što ukazuje na činjenicu da je Liberalno demokratska stranka ostvarila prihod iz anonimnog izvora, što je suprotno odredbama člana 8, stav (1), tačka e) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

d) Pregledom godišnjeg finansijskog izvještaja, finansijske dokumentacije koju je politička stranka dostavila na zahtjev Centralne izborne komisije BiH, te dokaza iz drugih izvora, ustanovljeno je da politička stranka poslovne knjige nije vodila u skladu s računovodstvenim propisima, nije uspostavila potpune i tačne evidencije o novčanim tokovima, prihodima, rashodima i obavezama, te godišnji finansijski izvještaj nije popunila u skladu s odredbama Pravilnika.

(1) Liberalno demokratska stranka BiH godišnji finansijski izvještaj za 2021. godinu nije podnijela na način ustanovljen Pravilnikom, čime je prekršila odredbe člana 12, stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

- Politička stranka je, u skladu s odredbom iz člana 4, stav (2) Pravilnika imala obavezu da zajedno s finansijskim izvještajem do 31. 03. 2022. godine dostavi i godišnji obračun ovjeren od nadležne institucije u BiH, odnosno završni račun ovjeren od strane Finansijsko informatičke agencije – FIA-e. Pomenuti obračun Liberalno demokratska stranka BiH je dostavila Centralnoj izbornoj komisiji BiH 21. 09. 2022. godine.
- Uvidom u finansijski izvještaj koji je Liberalno demokratska stranka BiH podnijela Centralnoj izbornoj komisiji BiH i završni račun koji je podnijela Agenciji FIA, ustanovljene su značajne razlike kod novčanih tokova, prihoda, rashoda i obaveza koje je politička stranka iskazala u navedenim izvještajima, što ukazuje na činjenicu da stranka nije uspostavila potpune i tačne evidencije o svojim novčanim tokovima, prihodima, rashodima i obavezama stranke, čime je prekršila računovodstvene propise, odredbe člana 11, stav (1) i člana 12., stav (1) i stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

(2) Evidencije političke stranke o novčanim tokovima putem transakcijskih računa, kao i prijavljeni iznosi u finansijskom izvještaju, su nepotpuni i netačni.

- Liberalno demokratska stranka BiH u finansijskom izvještaju nije prijavila transakcijski račun broj 161300009599660. Uvidom u podatke o finansiranju političkih stranaka iz budžeta svih nivoa vlasti, ustanovljeno je da su na ovaj račun Liberalno demokratskoj stranci BiH uplaćena sredstva iz ustanovljeno Opštine Jablanica u iznosu od 7.809,16 KM. Promet novčanih sredstava putem navedenog računa politička stranka, suprotno računovodstvenim propisima, nije evidentirala ni u poslovnim knjigama.
- Podaci o prometu novčanih sredstava putem transakcijskih računa koje je politička stranka prijavila u finansijskom izvještaju koji je podnijela Centralnoj izbornoj komisiji BiH, su

nepotpuni i netačni. Kako bi se ustanovili stvarni izvori finansiranja, te u vezi s time promet novčanih sredstava, od političke stranke je zatraženo da dostavi izvode s tri transakcijska računa. Na zahtjev Centralne izborne komisije BiH, stranka je dostavila samo dio izvoda sa dva računa i to: izvode s računa broj 1321500309497107 u periodu od 01. 01. 2021. do 21. 07. 2021. godine i izvode s računa broj 3383102200358781 u periodu od 01. 01. 2021. godine do 16. 12. 2021. godine. S transakcijskog računa broj 613000009599660 politička stranka nije dostavila izvode.

- U finansijskom izvještaju politička stranka je prijavila stanje sredstava na četiri računa u ukupnom iznosu od 1.411,03 KM i na pet računa negativan saldo u iznosu od - 463,55 KM. Istovremeno, u poslovnim knjigama stranke stanje sredstva na posljednji dan izvještajnog perioda, odnosno 31. 12. 2023. godine je 0,00 KM.

S obzirom na nepotpune evidencije u poslovnim knjigama, te da politička stranka nije dostavila tražene izvode s transakcijskih računa, nije ustanovljen stvarni promet sredstava, kao i stanje sredstva na transakcijskim računima na dan 31. 12. 2021. godine.

- (3) Liberalno demokratska stranka BiH u poslovnim knjigama nije uspostavila evidencije o prometu gotovine putem blagajne centralnog ureda, kao i blagajni nižih organizacionih dijelova stranke.

- U poslovnim knjigama evidentirana je samo blagajna Centralnog ureda stranke, s prometom u iznosu od 202,29 KM i bez sredstava na blagajni na dan 31. 12. 2021. godine.

- U finansijskom izvještaju koji je politička stranka podnijela Centralnoj izbornoj komisiji BiH, pored blagajne Centralnog ureda, evidentirane su blagajne kod sedam nižih organizacionih dijelova.

Na zahtjev političkoj stranci da dostavi kopiju blagajničke dokumentacije i popisne liste gotovine na dan 31. 12. 2021. godine kod OO LDS BiH Travnik, OO LDS BiH Tešanj i KO LDS BiH Goražde, kod kojih je evidentirano stanje gotovine u iznosu od 6.555,25 KM, politička stranka je odgovorila da su izabrani vijećnici iz tih organizacionih dijelova prešli u samostalne vijećnike, te politička stranka s njima nema komunikaciju i nije u mogućnosti dostaviti traženu dokumentaciju.

S obzirom na to da politička stranka nije dostavila traženu blagajničku dokumentaciju, nije ustanovljeno da li je na dan 31. 12. 2021. godine na blagajni imala sredstva koja je prijavila u finansijskom izvještaju.

- (4) Politička stranka nije uspostavila potpune, pravilne i tačne evidencije o svojim prihodima, te u finansijskom izvještaju nije prijavila tačan iznos ostvarenih prihoda.

U poslovnim knjigama Liberalno demokratske stranke BiH evidentiran je prihod u iznosu od 20.558,00 KM, a u finansijskom izvještaju on je prijavljen u iznosu od 13.395,15 KM.

- Stranka nije uspostavila evidenciju, niti je u finansijskom izvještaju prijavila novčanu donaciju Hasiba Salkića u iznosu od 100,00 KM i nenovčanu donaciju Opštine Jablanica, koju je ostvarila korištenjem poslovnog prostora bez naknade kao što je navedeno u nalazu pod b).
- Liberalno demokratska stranka BiH nije uspostavila evidenciju o prihodu koji je ostvarila iz budžeta Opštine Jablanica, a koji je prema zvaničnim podacima Opštine navedenim u aktu

broj 01-11-518/22 od 28. 02. 2022. godine iznosio 7.809,16 KM. Navedeni prihod politička stranka nije prijavila ni u finansijskom izvještaju.

- Pregledom je ustanovljeno da je politička stranka ostvarila prihod iz anonimnog izvora u iznosu od 1.356,69 KM, koji nije prijavila u finansijskom izvještaju, kao što je navedeno u nalazu pod c).
- Uvidom u poslovne knjige stranke, ustanovljeno je da su prihodi iz budžeta u iznosu od 809,14 KM i članarina u iznosu od 100,00 KM evidentirani kao novčani prilozi.
- Pozajmica Amira Husarića u iznosu od 90,00 KM u finansijskom izvještaju je prijavljena kao ostali prihod u navedenom iznosu.

(5) Evidencije o rashodima političke stranke nisu uspostavljene u skladu s računovodstvenim propisima, pa prema tome troškovi koji su prijavljeni u finansijskom izvještaju ne prikazuju stvarno stanje.

1. Politička stranka troškove je evidentirala u momentu plaćanja, a ne u momentu kada joj je pružena usluga ili isporučen proizvod. Plaćanje obaveza iz ranijih godina evidentirala je kao trošak 2021. godine, a troškove koji su nastali 2021. godine koji nisu plaćeni iste godine, nisu evidentirani u poslovnim knjigama, niti su prijavljeni u finansijskom izvještaju.
2. Prinudne naplate s računa u iznosu od 19.495,27 KM, na osnovu sudskog rješenja o izvršenju obaveza, koje su nastale u ranijim godinama, politička stranka je u poslovnim knjigama i finansijskom izvještaju iskazala kao troškove novčanih kazni 2021. godine.
3. Liberalno demokratska stranka BiH nije evidentirala, niti je u finansijskom izvještaju prijavila troškove zakupnine poslovnih prostora koje su koristila njena četiri organizaciona dijela.
  - Ugovorom o zakupu koji je politička stranka 01. 11. 2020. godine zaključila sa Zlatkom Mecom iz Travnika, mjesečna zakupnina poslovnog prostora površine 40 m², što uključuje i troškove režija, ustanovljena je u iznosu od 500,00 KM mjesečno. U skladu s navedenim ugovorom, organizacioni dio stranke u Travniku ostvario je trošak zakupnine u iznosu od 6.000,00 KM.
  - Uvidom u akt Opštine Donji Vakuf broj 02-04-01261/22-1 od 10. 08. 2022. godine, ustanovljeno je da je Liberalno demokratska stranka BiH, po cijeni opštinske mjesečne zakupnine poslovnog prostora od 5,00 KM/m², ostvarila trošak u iznosu od 732,00 KM.
  - Na osnovu akta Grada Lukavca broj 04-19-22-215/22 od 01. 06. 2022. godine, ustanovljen je trošak zakupnine poslovnog prostora u iznosu od 98,40 KM.
  - U svom aktu broj 01-11-2060/22 od 09. 09. 2022. godine, Opština Jablanica navodi da je Liberalno demokratskoj stranci BiH dodijelila na korištenje bez naknade poslovni prostor, površine 25,20 m².

(6) Liberalno demokratska stranka BiH nije uspostavila evidencije o svojim obavezama, niti je na Obrascu 5 (*Obaveze*) godišnjeg finansijskog izvještaja iskazala tačne podatke o svojim obavezama na dan 31. 12. 2021. godine, čime je prekršila odredbe člana 24. Pravilnika.

1. U poslovnim knjigama obaveze po osnovu pozajmica od fizičkih lica evidentirane su u iznosu od 11.291,58 KM, a u finansijskom izvještaju su prijavljene u iznosu od 14.345,00

KM. U izvještaju je navedeno da su obaveze u iznosu od 2.000,00 KM nastale 2014. godine, obaveze u iznosu od 300,00 KM nastale su 2015. godine, obaveze u iznosu od 645,00 KM nastale su 2016. godine, dok su obaveze u iznosu od 11.400,00 KM nastale 2018. godine.

Politička stranka na zahtjev Centralne izborne komisije BiH nije dostavila kopije ugovora o pozajmicama, niti druge isprave kojima se potvrđuju obaveze stranke, odnosno potraživanja zajmodavaca.

2. Liberalno demokratska stranka BiH duži niz godina u svojim finansijskim izvještajima iskazuje obaveze u istom iznosu od 101.633,88 KM i to: obaveze prema Službi za zajedničke poslove organa i tijela Federacije BiH u iznosu od 43.970,65 KM, obaveze prema pravnom licu „Via Media“ d. o. o., Sarajevo u iznosu od 16.925,45 KM i obaveze prema ostalim dobavljačima u iznosu od 40.737,78 KM.

- Političkoj stranci su u izvještajima revizije finansijskih izvještaja, koje su obavljene u ranijem periodu, date preporuke da u skladu s računovodstvenim propisima uspostavi potpune i tačne evidencije o svojim obavezama po povjericima pa ih, u skladu s odredbama člana 24. Pravilnika iskaže u finansijskom izvještaju na način da navede datum nastanka obaveze i iznos obaveze na određeni dan, odnosno posljednji dan izvještajnog perioda, prema svakom povjeriocu pojedinačno. Politička stranka nije ispoštovala date preporuke.

Na zahtjev Liberalno demokratskoj stranci BiH da dostavi analitiku dobavljača prema kojima je i u finansijskom izvještaju za 2021. godinu prijavila obaveze u iznosu od 40.737,78 KM, stranka je odgovorila da ne posjeduje analitiku dobavljača, da su te obaveze zastarjele, ali ih nije otpisala iz razloga što organi stranke nisu donijeli odluku o otpisu obaveza.

- Pregledom finansijskog izvještaja i finansijske dokumentacije, odnosno izvoda s transakcijskog računa, ustanovljena su sudska izvršenja obaveza Liberalno demokratske stranke BiH iz ranijeg perioda. Međutim, politička stranka ta izvršenja ne evidentira kao izmirivanje dijela obaveza.

S obzirom na to da politička stranka sudska izvršenja ne evidentira kao izmirenje dijela obaveza, te da na zahtjev Centralne izborne komisije BiH nije dostavila potvrđivanje dobavljača „Via media“ Sarajevo i Službe za zajedničke poslove organa i tijela Federacije Bosne i Hercegovine o obavezama političke stranke na dan 31. 12. 2021. godine, nije ustanovljen iznos stvarnih obaveza Liberalno demokratske stranke BiH.

3. Liberalno demokratska stranka BiH nije evidentirala, niti je u finansijskom izvještaju prijavila obavezu po osnovu neplaćenih kazni po odlukama Centralne izborne komisije BiH. Uvidom u Službene evidencije na dan 31. 12. 2021. godine, ustanovljeno je da politička stranka nije platila dio kazne, u iznosu od 2.200,00 KM, po odluci broj 05-1-07-6-1287/20 od 26. 05. 2021. godine.

- (7) Liberalno demokratska stranka BiH nije dostavila dio tražene dodatne dokumentacije, čime je prekršila odredbe člana 12, stav (5) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Dana 18. 08. 2022. godine, Centralna izborna komisija BiH je stranci uputila Zahtjev za dostavljanje dodatne dokumentacije za 2021. godinu, broj 03-07-6-497-2/22, kojim je od stranke zatraženo da dostavi: dokumentaciju o korištenju poslovnih prostora, Bruto bilans političke stranke na dan 31. 12. 2021. godine, glavnu knjigu političke stranke, s analitičkim evidencijama u periodu od 01. 01. 2021. do 31. 12. 2021. godine, Program utroška sredstva za 2021. godinu i Program utroška sredstava za 2022. godinu, kopiju izvoda dva transakcijska računa u periodu od 01. 01. 2020. do 31. 12. 2020. godine, koji su prijavljeni u finansijskom izvještaju i izvode s računa koji stranka nije prijavila, kopiju blagajničke dokumentacije za OO LDS Tešanj, OO LDS Travnik i KO LDS Goražde, kopiju ugovora o novčanim pozajmicama političkoj stranci, konfirmacije dobavljača „Via media“ d. o. o., Sarajevo i Službe za zajedničke poslove organa i tijela Federacije Bosne i Hercegovine o obavezama političke stranke na dan 31. 12. 2021. godine i analitiku dobavljača prema kojima je u finansijskom izvještaju prijavila obaveze u iznosu od 40.737,78 KM.

Od svega navedenog, politička stranka je dostavila sljedeće: Bruto bilans i glavnu knjigu s nepotpunim evidencijama o poslovnim događajima u periodu od 01. 01. 2021. do 31. 12. 2021. godine, Završni račun stranke (Bilans stanja i Bilans uspjeha) za 2021. godinu, Program utroška sredstava za 2021. godinu, dio izvoda s dva transakcijska računa koja su prijavljena u izvještaju i kopiju ugovora o zakupu poslovnog prostora u Travniku.

S obzirom na to da Liberalno demokratska stranka BiH nije postupila u skladu sa zahtjevom Centralne izborne komisije BiH, odnosno nije dostavila svu traženu dokumentaciju, prekršila je odredbe člana 12, stav (5) Zakona o finansiranju političkih stranaka, te ograničila djelokrug kontrole njenog finansijskog izvještaja.

U nedostatku kompletnih poslovnih knjiga i finansijske dokumentacije, nije ustanovljeno da li je Liberalno demokratska stranka BiH ostvarila i druge prihode i rashode osim onih koje je prijavila u finansijskom izvještaju.

26. HRVATSKA STRANKA PRAVA BIH (Kod 017)

Prema podacima iz godišnjeg finansijskog izvještaja, Hrvatska stranka prava BiH se finansirala iz sljedećih izvora:

Redni broj	Izvori finansiranja	Iznos (KM)	Struktura (%)
1.	Članarina	0,00	0,00
2.	Prilozi fizičkih lica (3-a)	0,00	0,00
3.	Prilozi pravnih lica (3-b)	0,00	0,00
4.	Prihodi od imovine (3-c)	0,00	0,00
5.	Prihodi od dobiti preduzeća u vlasništvu političke stranke (3-d)	0,00	0,00
6.	Prihodi od poklona (3-e)	3.000,00	4,81
7.	Prihodi iz budžeta (3-f)	59.349,86	95,19
8.	Prihodi od propagande (3-g)	0,00	0,00
I	Ukupni prihodi (1-8)	62.349,86	100,00
II	Ostali prihodi i drugo	0,00	0,00
	Izvori finansiranja (I+II)	62.349,86	100,00

Pregledom godišnjeg finansijskog izvještaja za 2021. godinu, ustanovljeno je da je Hrvatska stranka prava BiH prekršila odredbe člana 4, stav (1), člana 8, stav (1), člana 11, stav (1) i člana 12, stav (1) i stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

a) Hrvatska stranka prava BiH je finansijska sredstva u iznosu od 44.455,71 KM utrošila mimo ustanovljenog Plana utroška sredstava za period od 01. 01. do 31. 12. 2021. godine, dok za sredstva u iznosu od 4.818,35 KM nije ustanovljeno u koju svrhu su utrošena, čime je stranka prekršila odredbe člana 4, stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

(1) Hrvatska stranka prava BiH je u Planu utroška sredstava za period od 01. 01. do 31. 12. 2021. godine planirala ukupne rashode u iznosu od 20.406,00 KM. Uvidom u poslovne knjige ustanovljeno je da je u 2021. godini stranka ostvarila ukupne rashode u iznosu od 49.448,44 KM.

Analizom Plana utroška sredstava stranke za 2021. godinu ustanovljeno je da plan nije sačinjen na način kojim bi se obezbijedila transparentnost planiranog trošenja sredstava, kao i poređenje ostvarenih troškova s planiranim.

Pregledom finansijskog izvještaja i finansijske dokumentacije, ustanovljeno je da je politička stranka sredstva utrošila mimo svog plana utroška sredstava, kako slijedi:

- Stranka u Planu utroška sredstava nije planirala troškove goriva i maziva, električne energije, zakupnine poslovnih prostora, održavanja opreme, neproizvodnih usluga, platnog prometa, reklamiranja, takse, novčane kazne i slično, troškove ostalog materijala i troškove donacija pravnim licima, koje je u 2021. godini ostvarila u ukupnom iznosu od 40.356,08 KM.

- Hrvatska stranka prava BiH je prekoračila troškove reprezentacije za 4.099,63 KM. Stranka je planirala troškove reprezentacije u iznosu od 500,00 KM, a ostvarila ih je u iznosu od 4.599,63 KM.

(2) Stranka je u poslovnim knjigama troškove goriva i maziva iskazala u iznosu od 4.818,35 KM.

Stranka je dostavila kopije fiskalnih računa za gorivo, ali na računima nije navedeno ko je koristio gorivo. Hrvatska stranka prava BiH nije dostavila naloge za službena putovanja niti putne naloge, te nije moguće ustanoviti korisnika, relaciju putovanja i pređenu kilometražu, odnosno svrhu putovanja.

Prema podacima iz poslovnih knjiga, stranka u svom vlasništvu nema motorno vozilo, niti zaposlena lica.

Imajući u vidu sve navedeno, nije moguće ustanoviti u koju svrhu je utrošeno gorivo, tj. u koju svrhu su utrošena finansijska sredstva stranke.

b) Hrvatska stranka prava BiH prekršila je odredbe člana 8, stav (1), člana 11, stav (1) i člana 12, stav (1) i stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Pregledom godišnjeg finansijskog izvještaja, ustanovljeno je da Hrvatska stranka prava BiH nije u poslovnim knjigama i godišnjem finansijskom izvještaju pravilno iskazala prihode, rashode i obaveze i nije popunila obrasce godišnjeg finansijskog izvještaja za 2021. godinu u skladu s odredbama Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka (u daljnjem tekstu: Pravilnik), čime su prekršene odredbe člana 11, stav (1) i člana 12, stav (1) i stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

- (1) Na Obrascu 1.1 (*Opšti podaci o političkoj stranci – teritorijalna organizacija političke stranke*) godišnjeg finansijskog izvještaja, stranka je navela je da ima samo Centralni ured. Pregledom godišnjeg finansijskog izvještaja, ustanovljeno je da je stranka koristila poslovne prostore u Mostaru, Ljubuškom i Stocu, te da je ostvarila prihode iz budžeta Hercegovačko-neretvanskog kantona i Zapadnohercegovačkog kantona, gradova Široki Brijeg i Orašje, te opština Odžak, Posušje, Grude i Stolac, što ukazuje na to da je imala i niže nivoe organizovanja.

Hrvatska stranka prava BiH u Obrascu 1.1 nije navela podatke o svim organizacionim nivoima, čime je prekršila odredbe člana 10. Pravilnika.

- (2) Stranka u Obrascu 2 (*Pregled prometa svih transakcijskih računa političke stranke*) nije iskazala tačne podatke o transakcijskom računu, čime je prekršila odredbe člana 11. Pravilnika.

Stranka je u Obrascu 2 iskazala transakcijski račun broj 1544802009137017 kod *Intesa Sanpaolo* banke d. d., BiH sa sljedećim podacima: početno stanje u iznosu od 7.167,46 KM, ukupan promet ulaza u iznosu od 62.124,14 KM, ukupan promet izlaza u iznosu od 54.064,64 KM i saldo na dan 31. 12. 2021. godine u iznosu od 15.226,96 KM.

Pregledom godišnjeg finansijskog izvještaja i druge finansijske dokumentacije, ustanovljeno je da je stranka u godišnjem finansijskom izvještaju pogrešno iskazala broj transakcijskog računa. Prema Izvještaju Centralne banke BiH o računima poslovnog subjekta, broj transakcijskog računa stranke kod *Intesa Sanpaolo banke* d. d., BiH je 1544802009137014. Stranka je dostavila izjavu u kojoj navodi da su prilikom izrade godišnjeg izvještaja kao posljednju cifru broja računa upisali broj 7 umjesto broja 4.

- (3) Hrvatska stranka prava BiH, u godišnjem finansijskom izvještaju, nije pravilno iskazala podatke o prihodima iz budžeta, čime je prekršila odredbe člana 13, člana 15. i člana 19. Pravilnika.

U Obrascu 3-f (*Prihodi iz budžeta*) stranka je iskazala prihode iz budžeta u ukupnom iznosu od 59.349,86 KM i to: Federacija BiH u iznosu od 23.854,00 KM, Hercegovačko-neretvanski kanton u iznosu od 8.225,00 KM, Zapadnohercegovački kanton u iznosu od 9.000,00 KM, Grad Široki Brijeg u iznosu od 1.200,00 KM, Grad Orašje u iznosu od 5.710,04 KM, Opština Odžak u iznosu od 1.314,00 KM, Opština Posušje u iznosu od 3.535,50 KM, Opština Grude u iznosu od 2.000,00 KM i Opština Stolac u iznosu od 4.511,32 KM.

- Uvidom u izvode s transakcijskog računa i podatke koje su dostavili različiti nivoi vlasti, ustanovljeno je da je Hrvatska stranka prava BiH ostvarila prihode iz budžeta u iznosu od 57.820,45 KM, kako slijedi: Federacija BiH u iznosu od 23.854,00 KM, Hercegovačko-neretvanski kanton u iznosu od 8.225,00 KM, Zapadnohercegovački kanton u iznosu od 9.000,00 KM, Grad Široki Brijeg u iznosu od 1.200,00 KM, Grad Orašje u iznosu od 5.624,04 KM, Opština Odžak u iznosu od 1.400,00 KM, Opština Posušje u iznosu od 3.535,50 KM, Opština Grude u iznosu od 2.000,00 KM i Opština Stolac u iznosu od 2.981,91 KM.
- Prema podacima koje je dostavila Opština Stolac dana 02. 03. 2022. godine, ustanovljeno je da su iz budžeta ove opštine na transakcijski račun Hrvatske stranke prava BiH (kod 017) isplaćena sredstva u iznosu od 1.529,41 KM koja su budžetom planirana za političku stranku HSP BiH (kod 734). Opština Stolac je dostavila i izjavu

vijećnika Hrvatske stranke prava BiH (kod 734) Ivica Džakule kojom vijećnik izjavljuje da se sredstva uplaćuju na transakcijski račun Hrvatske stranke prava BiH (kod 017) broj 15448002009137014 kod *Intesa San Paolo* d. d. banke.

Imajući u vidu da se prihodom iz budžeta smatra prihod definisan članom 3, stav (1), tačka e) Zakona o finansiranju političkih stranaka, odnosno da se sredstva za rad raspodjeljuju na osnovu osvojenih mandata, a da je politička stranka primila sredstva koja su pripadala drugoj političkoj stranci, mišljenja smo da je Hrvatska stranka prava BiH (kod 017) sredstva iz budžeta Opštine Stolac u iznosu od 1.529,41 KM primila suprotno odredbama člana 8, stav (1), tačka a) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

- (4) U Obrascu 3-e (*Nenovčane donacije i računi koje politička stranka nije imala obavezu platiti*) godišnjeg finansijskog izvještaja stranka nije navela tačne podatke o imenu donatora, čime je prekršila odredbe člana 18. Pravilnika.

Stranka je u Obrascu 3-e navela da je fizičko lice Zdravko Hrkač dao nenovčanu donaciju stranci u vidu zakupa poslovnog prostora bez naknade u iznosu od 3.000,00 KM.

Uvidom u Izjavu o korištenju poslovnog prostora, ustanovljeno je da vlasnik poslovnog prostora Zdravko Hrčić iz Ljubuškog daje Hrvatskoj stranci prava BiH poslovni prostor na korištenje bez naknade. Stranka je procijenila da tržišna vrijednost najma poslovnog prostora iznosi 250,00 KM mjesečno, što za godinu iznosi 3.000,00 KM.

- (5) Hrvatska stranka prava BiH nije uspostavila potpune i tačne evidencije o rashodima stranke, te ih nije pravilno iskazala u godišnjem finansijskom izvještaju, čime je prekršila odredbe člana 21, člana 22. i člana 23. Pravilnika. Takođe, stranka je sve troškove u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala kao troškove Centralnog ureda, čime je prekršila i odredbe člana 7, stav (2) Pravilnika.

- Hrvatska stranka prava BiH nije u poslovnim knjigama i godišnjem finansijskom izvještaju iskazala tačne podatke o troškovima zakupnine poslovnih prostora, odnosno humanitarnim rashodima. Isto tako, ustanovljeno je da je stranka u godišnjem finansijskom izvještaju troškove zakupnine tri poslovna prostora iskazala kao troškove Centralnog ureda u Ljubuškom, iako je iz priložene dokumentacije ustanovljeno da se poslovni prostori nalaze u Stocu, Mostaru i Ljubuškom.

Naime, politička stranka je u poslovnim knjigama i godišnjem finansijskom izvještaju, u Obrascu 4.1 Centralnog ureda, iskazala troškove zakupnine poslovnih prostora u iznosu od 11.120,00 KM.

Uvidom u dostavljene ugovore o zakupu poslovnih prostora u Stocu, Mostaru i Ljubuškom, ustanovljeno je da su troškovi zakupnine poslovnih prostora za 2021. godinu iznosili 11.250,00 KM, kako slijedi: troškovi zakupnine poslovnog prostora Centralnog ureda u Ljubuškom u iznosu od 3.000,00 KM, troškovi zakupnine poslovnog prostora u Stocu u iznosu od 5.500,00 KM i troškovi zakupnine poslovnog prostora u Mostaru u iznosu od 2.750,00 KM.

Kontrolom podataka iskazanih u poslovnim knjigama, ustanovljeno je da je stranka troškove zakupnine poslovnih prostorija evidentirala u iznosu od 10.800,00 KM, odnosno u manjem iznosu u odnosu na ugovorenu cijenu zakupnine za 450,00 KM.

Takođe, uvidom u izvode s transakcijskog računa, ustanovljeno je da je Hrvatska stranka prava BiH humanitarne troškove u iznosu od 320,00 KM, koje je ostvarila po osnovu isplate potpore u radu Udruzi građana Domovina i dijaspora, u poslovnim knjigama i

godišnjem finansijskom izvještaju pogrešno iskazala kao troškove zakupnine poslovnih prostora.

- Stranka je u Obrascu 4.2 (*Troškovi propagande*) iskazala ostale troškove propagande u iznosu od 500,00 KM.

Uvidom u izvod broj 1 s transakcijskog računa broj: 1544802009137014 kod *Intesa Sanpaolo* banke d. d., ustanovljeno je da je stranka 05. 01. 2021. godine platila medijsko oglašavanje promocija blagdanske čestitke.

S obzirom na to da je riječ o redovnim troškovima reklame (blagdanske čestitke), stranka je navedene troškove trebala iskazati u Obrascu 4.1 (*Režijsko-administrativni i ostali troškovi*) kao troškove reklame i propagande.

- (6) Hrvatska stranka prava BiH nije u poslovnim knjigama i godišnjem finansijskom izvještaju iskazala obaveze po osnovu zakupa poslovnih prostora, čime je prekršila odredbe člana 24. Pravilnika.
- (7) Politička stranka u godišnji finansijski izvještaj nije uključila koristi ostvarene od aktivnosti Udruženja Hrvatski narodni sabor Bosne i Hercegovine, koje je povezano s političkom strankom, jer je stranka članica ovog udruženja, čime je prekršila odredbe člana 12, stav (2) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

27. DEMOKRATSKA FRONTA (Kod 1698)

Prema podacima iz korigovanog godišnjeg finansijskog izvještaja, Demokratska fronta se finansirala iz sljedećih izvora:

Redni broj.	Izvori finansiranja	Iznos (KM)	Struktura (%)
1.	Članarina	3.631,80	0,44
2.	Prilozi fizičkih lica (3-a)	55.875,25	6,80
3.	Prilozi pravnih lica (3-b)	2.000,00	0,24
4.	Prihodi od imovine (3-c)	0,00	0,00
5.	Prihodi od dobiti preduzeća u vlasništvu političke stranke (3-d)	0,00	0,00
6.	Prihodi od poklona (3-e)	7.260,00	0,88
7.	Prihodi iz budžeta (3-f)	748.750,25	91,06
8.	Prihodi od propagande (3-g)	0,00	0,00
I	Ukupni prihodi (1-8)	817.517,30	99,43
II	Ostali prihodi i drugo	4.700,00	0,57
	Izvori finansiranja (I+II)	822.217,29	100,00

Pregledom godišnjeg finansijskog izvještaja za 2021. godinu, ustanovljeno je da je Demokratska fronta prekršila odredbe člana 4, stav (1), člana 11, stav (1) i člana 12, stav (1) i stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

- a) Demokratska fronta je finansijska sredstva u ukupnom iznosu od 27.382,70 KM utrošila mimo ustanovljenog finansijskog plana za 2021. godinu, čime je prekršila odredbe člana 4, stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Politička stranka je u korigovanom godišnjem finansijskom izvještaju za 2021. godinu, koji je dostavila nakon Preliminarnog izvještaja o pregledu godišnjeg finansijskog izvještaja iskazala ukupne rashode u iznosu od 512.575,82 KM. Uvidom u korigovani Bruto bilans za period 01. 01. 2021. godine do 31. 12. 2021. godine ustanovljeno je da stranka iskazala ukupne rashode u iznosu od 516.243,13 KM.

U Rebalansu finansijskog plana Demokratske fronte za 2021. godinu, stranka je planirala ukupne rashode u iznosu od 706.993,00 KM.

Uvidom u Rebalans finansijskog plana za 2021. godinu i Bruto bilans za period od 01. 01. 2021. godine do 31. 12. 2021. godine, Služba za reviziju je ustanovila da je politička stranka prekoračila planirane troškove u ukupnom iznosu od 27.382,70 KM, i to: prekoračila je planirane troškove poreza i drugih obaveza za 19,24 KM, dok je ostvarila rashode iz ranijih godina u iznosu od 27.363,46 KM, a da ih nije planirala.

- b) Demokratska fronta nije vodila poslovne knjige u skladu s računovodstvenim propisima, nije vodila pravilne i potpune evidencije o svojim prihodima, rashodima i obavezama, te obrasce godišnjeg finansijskog izvještaja nije popunila u skladu s Pravilnikom o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka (u daljnjem tekstu: Pravilnik), čime je prekršila odredbe člana 11, stav (1) i člana 12, stav (1) i stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

- (1) Demokratska fronta nije u poslovnim knjigama uspostavila evidencije o prihodima iz budžeta po nivoima vlasti već je prihode iz budžeta evidentirala u okviru četiri analitičke kartice konta: 41103 – *Opština*, 41104 – *Kanton*, 41105 – *Entitet* i 41106 – *Država*.

Kako je i navedeno u preliminarnom izvještaju, stranka je imala obavezu da uspostavi analitičke evidencije o prihodima iz budžeta pojedinačno za svaki nivo vlasti, tj. za svaku jedinicu lokalne samouprave, administrativno-teritorijalnu jedinicu (npr. Tuzlanski kanton, Grad Sarajevo, Opština Travnik i sl.), kao pretpostavku za pravilno finansijsko izvještavanje.

- (2) Uvidom u potvrde o primljenim članarinama i priložima koje je stranka izdala fizičkim licima, ustanovljeno je da potvrde ne sadrže broj ličnog dokumenta i adresu prebivališta donatora, a potvrde o članarini niti potpis ovlaštenog lica, što je suprotno odredbama člana 6. Pravilnika.

U skladu s odredbama iz člana 6. Pravilnika, politička stranka je dužna svakom fizičkom i pravnom licu od kojeg je primila članarinu ili prilog izdati potvrdu u kojoj su sadržani sljedeći podaci: naziv političke stranke, serijski broj potvrde, ukupan iznos članarine/priloga, ime i prezime/naziv donatora, broj ličnog dokumenta/identifikacioni broj donatora, adresa i mjesto prebivališta/sjedišta donatora, datum uplate, datum izdavanja potvrde i potpis ovlaštenog lica.

- (3) Demokratska fronta u poslovnim knjigama nije uspostavila potpune i tačne evidencije o svojim rashodima, te ih u finansijskom izvještaju nije prijavila u skladu s odredbama člana 21. i člana 22. Pravilnika.

- Demokratska fronta je u korigovanom godišnjem finansijskom izvještaju iskazala rashode u ukupnom iznosu od 512.575,82 KM, a njih je u korigovanom Bilansu uspjeha iskazala u iznosu od 516.243,13 KM, odnosno ukupne rashode je iskazala u manjem iznosu za 3.667,31 KM od ostvarenih.
- Politička stranka troškove zakupa poslovnih prostora nije evidentirala u momentu nastanka, već u momentu plaćanja obaveza, što za rezultat ima pogrešno iskazane rashode i obaveze u godišnjem finansijskom izvještaju i poslovnim knjigama stranke. Takođe, podaci koje je stranka iskazala u godišnjem finansijskom izvještaju ne odgovaraju podacima iz ugovora o zakupu poslovnih prostora niti podacima iz poslovnih knjiga.

Prema podacima iz ugovora o zakupu poslovnih prostora u 2021. godini, koje je dostavila stranka, ustanovljeno je da su troškovi zakupa poslovnih prostora u 2021. godini iznosili ukupno 122.553,90 KM.

Uvidom u korigovani Bruto bilans za period od 01. 01. 2021. godine do 31. 12. 2021. godine ustanovljeno je da su troškovi zakupa poslovnih prostora evidentirani u ukupnom iznosu od 127.438,01 KM.

U korigovanom godišnjem finansijskom izvještaju, Demokratska fronta je iskazala troškove zakupa poslovnih prostora u ukupnom iznosu od 147.338,84 KM. Poređenjem podataka o troškovima zakupnine koje je stranka iskazala u Obrascu 4.1 korigovanog godišnjeg finansijskog izvještaja, za 45 organizacionih odbora ustanovljeno je neslaganje između prijavljenih troškova zakupnine poslovnih prostora i podataka iz dostavljenih ugovora o zakupu poslovnih prostora.

- (4) Uvidom u finansijsku dokumentaciju političke stranke i knjigovodstvene isprave, ustanovljeni su nedostaci kod dijela računa dobavljača koji su knjigovodstvene isprave o nastalim poslovnim događajima. Takođe, ustanovljeno je da računi nisu ovjereni za knjiženje i plaćanje.

U skladu s računovodstvenim propisima, knjigovodstvena isprava mora biti potpuna, istinita, računski tačna i uredna, sačinjena tako da omogućava potpun uvid u vjerodostojnost dokumenta. Sadržaj knjigovodstvene isprave mora nedvojbeno i vjerodostojno pokazivati vrstu i obim nastale promjene (kupovina, količina, cijena, ukupan iznos), karakter poslovne promjene u knjigovodstveno-tehničkom smislu, tehnička obilježja i sl.

- Na računima dobavljača *Premium car* d. o. o., Sarajevo za rezervne dijelove i usluge servisa vozila nisu navedeni podaci o vozilu za koje je vršen servis, odnosno ugradnja dijelova. Takođe, računi dobavljača *Premium car* d. o. o., Sarajevo i „Vesprom“ d. o. o., Sarajevo nisu ovjereni od strane ovlaštenog lica za knjiženje i plaćanje, odnosno nije potvrđeno da je izvršena usluga i na kojem vozilu.
- (5) Demokratska fronta u poslovnim knjigama nije uspostavila potpune i tačne evidencije o svojim obavezama, nije vršila usaglašavanje svojih obaveza s dobavljačima, niti je u skladu sa odredbama člana 24. Pravilnika u finansijskom izvještaju prijavila sve obaveze na dan 31. 12. 2021. godine.

- U korigovanom godišnjem finansijskom izvještaju, Demokratska fronta je iskazala ukupne obaveze u iznosu od 400.781,84 KM. Politička stranka je u korigovanom godišnjem obračunu – Bilansu stanja na dan 31. 12. 2021. godinu, koji je predat Finansijsko-informatičkoj agenciji dana 26. 12. 2023. godine, iskazala ukupne obaveze u iznosu od 448.396,00 KM.

- Kontrolom iskazanih obaveza u Obrascu 5.2 (*Ostale obaveze*), ustanovljeno je da politička stranka nije iskazala sve obaveze, te da podaci iskazani u Obrascu 5.2 ne odgovaraju podacima iz poslovnih knjiga.

Stranka je u Obrascu 5.2 iskazala obaveze u ukupnom iznosu od 285.781,84 KM, i to: obaveze prema dobavljačima u iznosu od 271.731,02 KM, obaveze po osnovu ugovora o djelu 4.625,16 KM, obaveze po osnovu zakupa u ukupnom iznosu od 6.425,66 KM i obaveze po odluci CIK-a u iznosu od 3.000,00 KM po osnovu kazne.

U korigovanom Bruto bilansu obaveze prema dobavljačima iskazane su u ukupnom iznosu u 328.249,06 KM.

Uvidom u analitičke kartice dobavljača ustanovljeno je da stranka u poslovnim knjigama za određeni broj dobavljača iskazuje preplate. Isto tako, ustanovljeno je da stranka u godišnjem finansijskom izvještaju nije iskazala obaveze prema pojedinim dobavljačima, te da u svojim poslovnim knjigama iskazuje i obaveze u iznosu od 63.446,65 KM prema partneru 03940 – *Razni domaći dobavljači*.

Gore navedeno ukazuje na to da stranka ne vodi pravilne evidencije o svojim rashodima i obavezama, te da nije vršila usaglašavanje obaveza s dobavljačima.

- S obzirom na to da nije iskazala sve troškove po osnovu zakupa poslovnih prostora, tako ni obaveze prema zakupodavcima nisu evidentirane u poslovnim knjigama i godišnjem finansijskom izvještaju.

28. LABURISTIČKA STRANKA BOSNE I HERCEGOVINE (Kod 1701)

Prema podacima iz godišnjeg finansijskog izvještaja, Laburistička stranka Bosne i Hercegovine se finansirala iz sljedećih izvora:

Redni broj	Izvori finansiranja	Iznos (KM)	Struktura (%)
1.	Članarina	382,32	0,18
2.	Prilozi fizičkih lica (3-a)	9.516,00	4,48
3.	Prilozi pravnih lica (3-b)	0,00	0,00
4.	Prihodi od imovine (3-c)	0,00	0,00
5.	Prihodi od dobiti preduzeća u vlasništvu političke stranke (3-d)	0,00	0,00
6.	Prihodi od poklona (3-e)	0,00	0,00
7.	Prihodi iz budžeta (3-f)	200.468,70	94,40
8.	Prihodi od propagande (3-g)	0,00	0,00
I	Ukupni prihodi (1-8)	210.367,02	99,06
II	Ostali prihodi i drugo	2.001,87	0,94
	Izvori finansiranja (I+II)	212.368,89	100,00

Pregledom godišnjeg finansijskog izvještaja za 2021. godinu, ustanovljeno je da je Laburistička stranka Bosne i Hercegovine prekršila odredbe člana 4, stav (1), člana 11, stav (1) i člana 12, stav (1) i stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

a) Laburistička stranka Bosne i Hercegovine nije sačinila Program utroška sredstava za 2021. godinu na način kojim bi se obezbijedila potpuna transparentnost trošenja sredstava, kao i njegovo poređenje s ostvarenim troškovima. Finansijska sredstva u iznosu od 8.341,08 KM utrošila je mimo Programa sredstava, za troškove goriva nije ustanovljeno u kojem iznosu su planirani, te je vršila isplate sredstava za koje nije moguće ustanoviti koju svrhu su ona utrošena, čime je prekršila odredbe člana 4, stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

(1) Prema podacima iz godišnjeg finansijskog izvještaja stranka je ostvarila rashode u ukupnom iznosu od 190.380,96 KM.

Laburistička stranka Bosne i Hercegovine je uz godišnji finansijski izvještaj za 2020. godinu dostavila Program utroška sredstava za 2021. godinu. U okviru ovog programa stranka je planirala ukupne rashode u iznosu od 234.650,00 KM, te nabavku opreme i sitnog inventara u iznosu od 10.000,00 KM.

Analizom dostavljenog programa ustanovljeno je da je stranka različite vrste troškove planirala u jednom iznosu, kao što su npr. troškovi goriva i zakup vozila. Stranka je u programu troškove goriva i zakup vozila planirala u iznosu od 10.000,00 KM, što nije uobičajeno jer se radi o različitim vrstama troškova. Takođe, stranka je planirala troškove kancelarijskog materijala u iznosu od 3.500,00 KM, te troškove materijala za održavanje i režijskog materijala u iznosu od 10.000,00 KM.

Pregledom finansijskog izvještaja i finansijske dokumentacije, ustanovljeno je da je politička stranka ostvarila troškove u iznosu od 8.341,08 KM mimo Programa utroška, dok za troškove goriva nije moguće ustanoviti u kojem iznosu su planirani, kako slijedi:

- Troškove električne energije politička stranka je prekoračila za 566,16 KM. U Programu utroška sredstava stranka je planirala troškove električne energije u iznosu od 7.000,00 KM, a ostvarila ih je u iznosu od 7.566,16 KM;
- Programom utroška sredstava za 2021. godinu predviđeni su troškovi bruto plata i ostalih naknada u iznosu od 55.000,00 KM. Stranka je troškove bruto plata iskazala u iznosu od 52.352,25 KM, a naknade za topli obrok, prevoz, regres i sl. u iznosu od 6.570,67 KM, odnosno ukupno 61.922,91 KM, što je za 6.922,92 KM više u odnosu na planirane troškove;
- Politička stranka u Programu utroška sredstava nije planirala ostale usluge, a u godišnjem finansijskom izvještaju ih je iskazala u iznosu od 852,00 KM; i
- Politička stranka je troškove goriva iskazala u iznosu od 11.016,99 KM. Stranka je u Programu utroška sredstava troškove goriva i zakup vozila planirala u iznosu od 10.000,00 KM, pa nije moguće ustanoviti u kojem iznosu su planirani troškovi goriva.

Napominjemo da je politička stranka Izmijenjeni program utroška sredstava za 2021. godinu u iznosu od 218.650,00 KM, Centralnoj izbornoj komisiji Bosne i Hercegovine dostavila tek uz godišnji finansijski izvještaj za 2021. godinu, dana 01. 04. 2022. godine, tj. nakon završetka izvještajnog perioda, te on nije ni razmatran.

- (2) Politička stranka je u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala troškove goriva u iznosu od 11.016,99 KM.

Kontrolom računa za gorivo koje je stranka dostavila u postupku pregleda, ustanovljeno je da na računima dobavljača JKUP „Komunalije“ d. o. o. i „Sestre“ d. o. o. nedostaju podaci o vozilu u koje je točeno gorivo, te da oni nisu potpisani od strane političke stranke. Na računima dobavljača „EUROJET“ d. o. o., Ćoralići naveden je broj tablica vozila u koje je točeno gorivo, te podaci o vozaču.

Prema podacima iz poslovnih knjiga, stranka nema vozila u svom vlasništvu, te nije koristila zakupljena vozila.

Imajući u vidu navedeno, nije moglo biti ustanovljeno da li su finansijska sredstva u iznosu od 11.016,99 KM korištena isključivo u svrhu obavljanja djelatnosti političke stranke.

Takođe, u postupku kontrole finansijskih izvještaja nije ustanovljeno u koju svrhu su utrošena sredstva stranke koja su isplaćena po računima dobavljača „Alatuša“ Velika Kladuša u iznosu od 116,90 KM i 403,19 KM, te računa Grafičkog preduzeća Velika Kladuša u iznosu od 260,00 KM.

- b) Pregledom godišnjeg finansijskog izvještaja, ustanovljeno je da Laburistička stranka Bosne i Hercegovine nije vodila poslovne knjige u skladu s računovodstvenim propisima, nije uspostavila pravilne evidencije o svojim rashodima i nije obrasce godišnjeg finansijskog izvještaja za 2021. godinu popunila u skladu s Pravilnikom o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka (u daljnjem tekstu: Pravilnik), čime je prekršila odredbe člana 11, stav (1) i člana 12, stav (1) i stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

- (1) Laburistička stranka Bosne i Hercegovine nije u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala sve organizacione dijelove političke stranke, čime je prekršila odredbe člana 10. Pravilnika.

Politička stranka je u Obrascu 1.1 (*Organizaciona struktura političke stranke*) godišnjeg finansijskog izvještaja iskazala samo Centralni ured u Velikoj Kladuši, iako je evidentno da ima organizacioni odbor i u Cazinu.

Naime, uvidom u Ugovor o zakupu poslovnih prostorija broj 076/18 od 27. 11. 2015. godine, ustanovljeno je da je Laburistička stranka Bosne i Hercegovine koristila poslovni prostor površine 40 m² u Cazinu, ulica Ćoralići Križ 139. Takođe, politička stranka je ostvarila i prihode iz budžeta Grada Cazina, što je i prijavila u svom finansijskom izvještaju.

- (2) Uvidom u dnevnik blagajne, čiji je promet u 2021. godini evidentiran u iznosu od 4.078,32 KM, ustanovljeno je da su u toku godine putem blagajane uplaćena sredstva po osnovu članarine i donacija fizičkih lica, a koje su naknadno uplaćene na transakcijski račun stranke, kao polog pazara. Kontrolom pojedinačnih uplata, ustanovljeno je da su sredstva na blagajni u blagajničkoj dokumentaciji i poslovnim knjigama evidentirana u nepostojećim novčanim apoenima, kao i da je članarina Amire Đogić koja je 31. 12. 2021. godine uplaćena na blagajnu u gotovini, evidentirana u iznosu od 2,32 KM.

- (3) Politička stranka nije uspostavila potpune i tačne evidencije o rashodima stranke, te ih nije pravilno iskazala u godišnjem finansijskom izvještaju u Obrascu 4.1 (*Režijsko-administrativni i ostali troškovi*), čime je prekršila odredbe člana 7, stav (2) i člana 22. Pravilnika.

- Politička stranka je sve troškove u finansijskom izvještaju prijavila kao troškove Centralnog ureda stranke u Velikoj Kladuši. U skladu s odredbom člana 7, stav (2) Pravilnika, politička stranka ima obavezu da uspostavi evidencije o troškovima po organizacionim dijelovima, odnosno za svaki odbor pojedinačno, te da u godišnjem finansijskom izvještaju troškove iskaže za svaki organizacioni dio pojedinačno.
- Kontrolom iskazanih troškova zakupa poslovnih prostora i ugovora o zakupu koje je stranka dostavila, ustanovljeno je da je stranka troškove zakupa poslovnog prostora u Cazinu u iznosu od 6.000,00 KM iskazala u godišnjem finansijskom izvještaju kao troškove zakupa Centralnog ureda stranke u Velikoj Kladuši.
- Stranka je u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala troškove amortizacije u iznosu od 4.000,00 KM. Uvidom u dostavljenu dokumentaciju, ustanovljeno je da stranka nije vršila obračun amortizacije već je izvršila smanjenje vrijednosti opreme u iznosu od 4.000,00 KM na način da je proknjižila trošak amortizacije i ispravku vrijednosti opreme. Stranka pri tome nije sačinila dokument o procjeni vrijednosti opreme na osnovu koje je izvršeno knjiženje u poslovnim knjigama.
- Kontrolom dostavljenih računa za troškove materijala za promociju stranke, koje je stranka u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala kao troškove ostalog materijala, ustanovljeno je da su na ovom kontu knjiženi troškovi reprezentacije (pića i prehrambenih artikala), troškovi školskog materijala (bojanke, vježbanke, tuševi, olovke, šestar, geometrijski set i sl.) i cvjetni aranžman. Takođe, ustanovljeno je da pojedini računi nisu potpisani od strane lica koje je primilo robu, odnosno materijal. Naloge za knjiženje računa odobrila je predsjednica stranke.

Uvidom u račun dobavljača „Alatuša“ Velika Kladuša broj 0015 od 12. 03. 2021. godine u iznosu od 116,90 KM, ustanovljeno je da je izvršena nabavka prehrambenih artikala i sredstava za higijenu, kao što su: jogurt, supa, hrenovke, sardina, deterđent i sl. Takođe, na računu broj 0130 od 30. 12. 2021. godine u iznosu od 403,19 KM ustanovljeno je da je izvršena nabavka prehrambenih artikala i sredstava za higijenu, kao što su: paštete, supa, riža, deterđent, kalodont, četkica za zube i sl. Na računima nije navedeno u koju svrhu je izvršena nabavka navedene robe.

Prema podacima s računa Grafičkog preduzeća Velika Kladuša broj 013605 od 03. 11. 2021. godine u iznosu od 260,00 KM, stranka je nabavila školski materijal (bojanke, vježbanke, tuševi, olovke, šestar, geometrijski set i sl.), ali na računu nije navedeno u koju svrhu je izvršena nabavka materijala.

- Uvidom u ugovore o djelu koje je stranka evidentirala na kontu 402005 i iskazala u godišnjem finansijskom izvještaju, ustanovljeno je da je stranka umjetniku-slikaru izvršila isplatu sredstava u iznosu od 500,00 KM na ime izrade umjetničkih slika i suvenira. U poslovnim knjigama nije evidentirana nabavka umjetničke slike niti suvenira, niti je stranka dostavila dokumentaciju iz koje bi se ustanovilo da je usluga izvršena.
- Sredstva koja je isplatila predsjednici stranke u iznosu od 30.450,00 KM i sredstva isplaćena za osam fizičkih lica-funkcionera stranke u ukupnom iznosu od 7.200,00 KM, kao i porez na dohodak i doprinose u iznosu od 8.325,32 KM, politička stranka je u poslovnim knjigama evidentirala na kontu 408001 – *Naknada za funkcije u stranci i*

ostale naknade, te u finansijskom izvještaju iskazala kao troškove neproizvodnih usluga u iznosu od 45.975,32 KM.

U skladu s računovodstvenim propisima i odredbama člana 12, stav (1) i stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka, stranka je bila obavezna pravilno klasifikovati troškove, te ih u finansijskom izvještaju, u skladu s odredbama člana 22. Pravilnika, prijaviti po vrstama i u ostvarenom iznosu svakog troška pojedinačno.

- (4) Uvidom u potvrde o primljenim priložima koje su izdate fizičkim licima koje je dostavila politička stranka, ustanovljeno je da je politička stranka umjesto broja ličnog dokumenta upisala jedinstveni matični broj ili datum rođenja fizičkog lica, što nije u skladu s odredbama člana 6. Pravilnika.

U skladu s odredbama iz člana 6. Pravilnika, politička stranka je dužna svakom fizičkom i pravnom licu od kojeg je primila članarinu ili prilog izdati potvrdu u kojoj su sadržani sljedeći podaci: naziv političke stranke, serijski broj potvrde, ukupan iznos članarine/priloga, ime i prezime/naziv donatora, broj ličnog dokumenta/identifikacioni broj donatora, adresa i mjesto prebivališta/sjedišta donatora, datum uplate, datum izdavanja potvrde i potpis ovlaštenog lica.

- (5) Uvidom u finansijsku dokumentaciju političke stranke i knjigovodstvene isprave, ustanovljeni su nedostaci kod dijela računa dobavljača koji su knjigovodstvene isprave o nastalim poslovnim događajima.

U skladu s računovodstvenim propisima, knjigovodstvena isprava mora biti potpuna, istinita, računski tačna i uredna, sačinjena tako da omogućava potpun uvid u vjerodostojnost dokumenta. Sadržaj knjigovodstvene isprave mora nedvojbeno i vjerodostojno pokazivati vrstu i obim nastale promjene (kupovina, količina, cijena, ukupan iznos), karakter poslovne promjene u knjigovodstveno-tehničkom smislu, tehnička obilježja i sl.

-Na računima dobavljača za gorivo JKUP „Komunalije“ d. o. o. i „Sestre“ d. o. o., koje je stranka dostavila u dodatnoj dokumentaciji, ustanovljeno je da na računima nedostaju podaci o vozilu u koje je točeno gorivo, te prijem goriva nije potvrđen potpisom vozača (predstavnik političke stranke) na računima.

- c) Bez kvalifikovanja mišljenja, skrenuta je pažnja na troškove ugovora o djelu po osnovu knjigovodstvenih poslova

Stranka je za potrebe knjigovodstvenih poslova zaključila ugovore o djelu s tri fizička lica, od kojih su kod dva lica ugovoreni isti poslovi.

Naime, Laburistička stranka Bosne i Hercegovine je u toku 2021. godine za potrebe knjigovodstvenih poslova i izrade završnog računa isplatila naknade po ugovorima o djelu zaključenim s tri fizička lica u ukupnom iznosu od 13.200,00 KM.

Stranka je, 31. 12. 2020. godine, zaključila Ugovor o djelu s licem ovlaštenim za finansijske izvještaje političke stranke, kojim mu je povjereno obavljanje knjigovodstvenih poslova i poslova finansijskog izvještavanja u 2021. godini uz neto naknadu od 600,00 KM mjesečno, te jednokratno 3.000,00 KM za obavljanje poslova ovlaštenog lica za finansijske izvještaje. Prema podacima iz poslovnih knjiga, ovlaštenom licu je u toku 2021. godine po ovom osnovu isplaćeno 9.600,00 KM.

Stranka je, dana 01. 04. 2021. godine, zaključila Ugovor o djelu s fizičkim lice iz Velike Kladuše, za obavljanje knjigovodstvenih poslova i poslova finansijskog izvještavanja prema

CIK-u u periodu od 01. 04. do 31. 12. 2021. godine uz neto naknadu od 400,00 KM mjesečno, kojem je 14. 12. 2021. godine isplaćeno 3.200,00 KM.

Pored navedenog, stranka je 01. 02. 2021. godine isplatila neto naknadu certificiranom knjigovođi za izradu i ovjeru obrazaca Završnog računa za 2020. godinu, a po osnovu ugovora o djelu. Uvidom u Završni račun za 2021. godinu, koji je ovjeren od strane Finansijsko-informatičke agancije – Poslovna jedinica Bihać, Ispostava Velika Kladuša, 15. 03. 2022. godine, ustanovljeno je da je i Završni račun za 2021. godinu pripremila isto lice.

U skladu s odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u Federaciji Bosne i Hercegovine, vođenje poslovnih knjiga pravno lice može povjeriti ugovorom, uz određenu naknadu, drugom pravnom licu ili preduzetniku registrovanom za pružanje računovodstvenih usluga.

29. SRPSKA NAPREDNA STRANKA (Kod 1200)

Prema podacima iz godišnjeg finansijskog izvještaja za 2021. godinu, Srpska napredna stranka se finansirala iz sljedećih izvora:

Redni broj	Izvori finansiranja	Iznos (KM)	Struktura (%)
1.	Članarina	0,00	0,00
2.	Prilozi fizičkih lica (3-a)	0,00	0,00
3.	Prilozi pravnih lica (3-b)	0,00	0,00
4.	Prihodi od imovine (3-c)	0,00	0,00
5.	Prihodi od dobiti preduzeća u vlasništvu političke stranke (3-d)	0,00	0,00
6.	Prihodi od poklona (3-e)	0,00	0,00
7.	Prihodi iz budžeta (3-f)	44.770,00	100,00
8.	Prihodi od propagande (3-g)	0,00	0,00
I	Ukupni prihodi (1-8)	44.770,00	100,00
II	Ostali prihodi i drugo	0,00	0,00
Izvori finansiranja (I+II)		44.770,00	100,00

Pregledom godišnjeg finansijskog izvještaja za 2021. godinu, ustanovljeno je da je Srpska napredna stranka prekršila odredbe člana 4, stav (1), člana 11, stav (1) i člana 12, stav (1) i stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

- a) Srpska napredna stranka je finansijska sredstva u iznosu od 44.079,09 KM utrošila mimo ustanovljenog Programa utroška sredstava, čime je prekršila odredbe člana 4 stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

U godišnjem finansijskom izvještaju za 2021. godinu, Srpska napredna stranka je iskazala ukupne rashode u iznosu od 100.991,79 KM.

Uvidom u Program utroška sredstava Srpske napredne stranke za 2021. godinu, ustanovljeno je da je stranka planirala ukupne troškove u iznosu od 149.000,00 KM.

Analizom Programa utroška sredstava stranke za 2021. godinu, ustanovljeno je da plan nije sačinjen na način kojim bi se obezbijedila transparentnost planiranog trošenja sredstava, kao i poređenje ostvarenih troškova s planiranim.

Politička stranka je u Programu utroška sredstava planirala i sredstva za obaveze iz ranijih godina u iznosu od 68.000,00 KM, koja ne predstavljaju trošak. Naime, troškovi i obaveze se evidentiraju u momentu kada je političkoj stranci pružena usluga ili kada je stranka izvršila nabavku materijala, pa isplate sredstava u 2021. godini za izmirenje obaveza koje su nastale u prethodnim godinama ne predstavljaju trošak 2021. godine i ne bi trebale biti obuhvaćene Programom utroška sredstava za 2021. godinu.

Služba za reviziju ustanovila je da je stranka finansijska sredstva u iznosu od 44.079,09 KM utrošila mimo ustanovljenog Programa utroška sredstava stranke za 2021. godinu, i to:

- Srpska napredna stranka nije u Programu utroška sredstava za 2021. godinu planirala troškove neproizvodnih usluga, troškove platnog prometa, troškove takse, troškove poreza i drugih obaveza, troškove knjigovodstvenih usluga, troškove komunalnih usluga, troškove ostalog materijala, troškove advokatskih usluga i sudskih troškova i telefonske troškove i PTT usluge, a ostvarila ih je u iznosu od 7.572,42 KM.

Uvidom u godišnji finasijski izvještaj, ustanovljeno je da su troškovi neproizvodnih usluga iznosili 280,65 KM, troškovi platnog prometa 108,75 KM, troškovi takse 3.983,49 KM, troškovi poreza i drugih obaveza 626,16 KM, troškovi knjigovodstvenih usluga 819,00 KM, troškovi komunalnih usluga 575,37 KM, troškovi ostalog materijala 20,00 KM, troškovi advokatskih usluga i sudskih troškova 1.059,00 KM i telefonski troškovi i PTT usluge 100,00 KM.

- Stranka je troškove po osnovu sudskih presuda ostvarila više od planiranih za iznos od 36.506,67 KM.
Naime, stranka je troškove po osnovu sudskih presuda planirala u iznosu od 40.000,00 KM, dok ih je ostvarila u iznosu od 76.506,67 KM.

b) Srpska napredna stranka nije vodila poslovne knjige u skladu s računovodstvenim propisima, nije uspostavila pravilne evidencije o novčanim sredstvima, rashodima i obavezama i obrasce godišnjeg finasijskog izvještaja nije popunila u skladu s Pravilnikom, čime je prekršila odredbe člana 11, stav (1) i člana 12, stav (1) i stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

- (1) U Obrascu 1.1 (*Teritorijalna struktura političke stranke*), stranka nije iskazala sve organizacione odbore stranke, čime je prekršila odredbe člana 10. Pravilnika.

Pregledom godišnjeg finasijskog izvještaja, ustanovljeno je da je stranka u 2021. godini ostvarila prihode iz budžeta opština Čajniče i Bratunac.

Naprijed navedeno ukazuje na to da u ovim opštinama stranka ima organizacione odbore koje nije iskazala u Obrascu 1.1 finasijskog izvještaja.

- (2) Srpska napredna stranka u godišnjem finasijskom izvještaju nije prijavila transakcijski račun broj 5673432700001796 kod *Sberbank* a. d., Banja Luka, čime je prekršila odredbe člana 11. Pravilnika.

Uvidom u poslovne knjige i dostavljeni izvod broj 1 od 07. 05. 2021. godine s navedenog transakcijskog računa, ustanovljeno je da stranka na transakcijskom računu na dan 07. 05. 2021. godine nije imala sredstava, da je promet ulaza iznosio 35,00 KM, promet izlaza 10,00

KM, a da je saldo na dan 07. 05. 2021. godine iznosio 25,00 KM. Stranka je 10. 05. 2021. godine podnijela zahtjev za zatvaranje transakcijskog računa.

Uvidom u Izvještaj o računima poslovanja subjekta Centralne banke Bosne i Hercegovine, ustanovljeno je da su transakcijski računi stranke blokirani.

- (3) Pregledom dostavljene dokumentacije o blagajničkom poslovanju stranke, ustanovljeno je da stranka nije postupala u skladu s pravilima i principima blagajničkog poslovanja i Uredbom o uslovima i načinu plaćanja gotovim novcem u Republici Srpskoj.

- Uvidom u poslovne knjige stranke i drugu finansijsku dokumentaciju, ustanovljeno je da je politička stranka vršila podizanje novca s transakcijskog računa broj 5540120000024956 kod Naše banke i izvršila polog u blagajnu u periodu od 04. 01. 2021. do 10. 05. 2021. godine u ukupnom iznosu od 7.783,00 KM. Novčana sredstva u blagajni po početnom saldu iskazana su u iznosu od 1.702,67 KM, a ukupna gotovinska plaćanja tokom 2021. godine iznosila su 4.423,35 KM.

Činjenica da je stranka od 9.485,67 KM gotovinskih sredstava na blagajni isplatila 4.423,35 KM, te da je na dan 31. 12. 2021. godine na blagajni iskazala sredstva u iznosu od 5.062,32 KM, ukazuje na to da je stranka odstupila od propisa i principa blagajničkog poslovanja koji su regulisani Uredbom o uslovima i načinu plaćanja gotovim novcem u Republici Srpskoj.

Podizanje gotovine s transakcijskog računa i njen polog na blagajnu vrši se u slučaju kada u blagajni nedostaju gotovinska sredstva za tekuće potrebe.

- Srpska napredna stranka je novčanim sredstvima iz blagajne plaćala svoje obaveze prema fizičkim i pravnim licima u pojedinačnim iznosima većim od 200,00 KM, suprotno odredbama Uredbe o uslovima i načinu plaćanja gotovim novcem prema kojima sva pravna lica, pa i političke stranke, imaju obavezu da sve račune u iznosima većim od 200,00 KM plaćaju putem transakcijskog računa.

Stranka je dana 17. 03. 2021. godine iz blagajne na ime zakupnine isplatila Kati Jović 300,00 KM, a dana 26. 03. 2021. godine Peri Manojloviću 3.600,00 KM. Takođe, dana 07. 05. 2021. godine, stranka je iz blagajne platila račun broj 12534 u iznosu od 280,65 KM dobavljača „Prodhosting“ – Prodavnica biz., Marketing agencija, Beograd.

- Uvidom u blagajničke naloge za isplatu, nije moguće ustanoviti kome su sredstva isplaćena putem blagajne jer na njima nedostaju potpisi lica kojima su sredstva isplaćena.

Isto tako, uvidom u dostavljeni Dnevnik blagajne od 01. 01. 2021. do 31. 12. 2021. godine, ustanovljeno je da je stranka blagajničko poslovanje, odnosno blagajnički dnevnik, vodila na godišnjem nivou, a ne kada je promet ostvaren.

- (4) U Obrascu 3 finansijskog izvještaja (*Izvori finansiranja*), stranka nije prijavila prihod po osnovu povrata takse za ovjeru prijave za učešće na Lokalnim izborima 2020. godine, čime je prekršila odredbe člana 13. Pravilnika.

Srpska napredna stranka je u godišnjem finansijskom izvještaju za 2021. godinu iskazala ukupne prihode u iznosu od 44.770,00 KM, dok je ukupne prihode u poslovnim knjigama i Bilansu uspjeha iskazala u iznosu od 45.970,00 KM.

Pregledom poslovnih knjiga i izvoda s transakcijskog računa, ustanovljeno je da je Srpska napredna stranka u 2021. godini ostvarila prihode iz budžeta Opštine Bratunac u iznosu od 1.085,00 KM, budžeta Opštine Čajniče u iznosu od 187,00 KM i budžeta Federacije Bosne i

Hercegovine u iznosu od 43.498,00 KM, što je i iskazala u Obrascu 3-f (*Prihodi iz budžeta*) godišnjeg finansijskog izvještaja.

Takođe, uvidom u dostavljenu dokumentaciju, ustanovljeno je da je stranka u poslovnim knjigama novčana sredstva koja je primila po osnovu povrata preplaćenog novčanog iznosa takse za ovjeru prijave za učešće na Lokalnim izborima u iznosu od 1.000,00 KM i sredstva po osnovu povrata uplaćenog novčanog iznosa takse za ovjeru prijave za učešće na Lokalnim izborima u iznosu od 200,00 KM evidentirala kao ostali prihodi iz budžeta, odnosno kao ostali finansijski prihod, a da ih nije iskazala u godišnjem finansijskom izvještaju za 2021. godinu.

Srpska napredna stranka je u godišnjem finansijskom izvještaju sredstva u iznosu od 1.200,00 KM trebala iskazati kao ostali prihod.

- (5) Srpska napredna stranka nije u poslovnim knjigama i godišnjem finansijskom izvještaju pravilno iskazala troškove zakupa poslovnih prostora, čime je prekršila odredbe člana 22. Pravilnika.

Stranka je u poslovnim knjigama i finansijskom izvještaju iskazala troškove zakupa poslovnih prostora Glavnog odbora u iznosu od 16.800,00 KM.

Uvidom u ugovore o zakupu poslovnih prostora, ustanovljeno je da su troškovi zakupa Gradskog odbora Zvornik iznosili 9.600,00 KM, Gradskog odbora Bijeljina 3.600,00 KM i Opštinskog odbora Ugljevik 3.600,00 KM, odnosno ukupno 16.800,00 KM.

Stranka je imala obavezu da troškove rasporedi po mjestu nastanka troška, odnosno da troškove zakupa poslovnih prostora u godišnjem finansijskom izvještaju iskaže po odborima.

- (6) Stranka na kontu *Dati avansi* na dan 01. 01. 2021. godine, odnosno 31. 12. 2021. godine iskazuje saldo u iznosu od 11.761,07 KM, što upućuje na to da nije vršila usaglašavanje svojih obaveza s dobavljačima, odnosno da stranka račune ne knjiži u poslovnim knjigama u momentu nastanka troška.

30. BOSS – BOSANSKA STRANKA – MIRNES AJANOVIĆ (Kod 036)

Prema podacima iz godišnjeg finansijskog izvještaja, BOSS – Bosanska stranka – Mirnes Ajanović se finansirala iz sljedećih izvora:

Redni broj	Izvori finansiranja	Iznos (KM)	Struktura (%)
1.	Članarina	0,00	0,00
2.	Prilozi fizičkih lica (3-a)	0,00	0,00
3.	Prilozi pravnih lica (3-b)	0,00	0,00
4.	Prihodi od imovine (3-c)	0,00	0,00
5.	Prihodi od dobiti preduzeća u vlasništvu političke stranke (3-d)	0,00	0,00
6.	Prihodi od poklona (3-e)	0,00	0,00
7.	Prihodi iz budžeta (3-f)	73.317,08	99,86
8.	Prihodi od propagande (3-g)	0,00	0,00
I	Ukupni prihodi (1-8)	73.317,08	99,86
II	Ostali prihodi i drugo	100,00	0,14
	Izvori finansiranja (I+II)	73.417,08	100,00

Pregledom godišnjeg finansijskog izvještaja za 2021. godinu, ustanovljeno je da je BOSS – Bosanska stranka – Mirnes Ajanović prekršila odredbe člana 4, stav (1), člana 5, stav (4), člana 8, stav (1), člana 11, stav (1) i člana 12, stav (1) i stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

a) BOSS – Bosanska stranka – Mirnes Ajanović nije postupila u skladu s odredbama člana 4, stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

(1) U godišnjem finansijskom izvještaju za 2021. godinu, BOSS – Bosanska stranka – Mirnes Ajanović iskazala je ukupne rashode u iznosu od 75.198,36 KM.

Uvidom u Program utroška sredstava za 2021. godinu, ustanovljeno je da je stranka planirala ukupne rashode u iznosu od 91.950,00 KM i sredstva za nabavku osnovnih sredstava u iznosu od 2.000,00 KM, odnosno ukupno 93.950,00 KM.

S obzirom na to da je stranka, dana 26. 01. 2022. godine, tj. nakon završetka kalendarske godine, Centralnoj izbornoj komisiji Bosne i Hercegovine dostavila Rebalans programa utroška sredstava za 2021. godine, on nije uzet u razmatranje.

Pregledom finansijskog izvještaja i finansijske dokumentacije, ustanovljeno je da je politička stranka dio finansijskih sredstava utrošila mimo svog programa utroška sredstava za 2021. godinu.

Stranka nije planirala troškove takse i novčanih kazni i troškove sitnog inventara. Uvidom u godišnji finansijski izvještaj, ustanovljeno je da je stranka troškove takse i novčanih kazni ostvarila u iznosu od 1.473,21 KM, a troškove sitnog inventara i automobilskih guma u iznosu od 199,00 KM.

Stranka je planirane troškove zakupnine vozila prekoračila za 600,00 KM, dok je planirane troškove platnog prometa prekoračila za 121,60 KM.

S obzirom na to da je politička stranka finansijska sredstva utrošila mimo Programa utroška sredstava za 2021. godinu, prekršila je odredbe člana 4, stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

(2) Uvidom u račune dobavljača *BH Telecom* za telefonske usluge i drugu dokumentaciju koju je dostavila stranka, ustanovljeno je da je stranka plaćala račune za predsjednika političke

stranke, Mirnesa Ajanovića, te da je Glavni odbor dana 07. 01. 2021. godine donio Odluku o plaćanju troškova za mobilni telefon predsjednika stranke.

Međutim, uvidom u pojedinačne račune, ustanovljeno je da je politička stranka osim troškova mobilnog telefona plaćala u uslugu Moja TV, dodatni priključak, dodatne TV-kanale i sl. Takođe, ustanovljeno je da je dio troškova evidentiran samo na osnovu naloga uplatnice za plaćanje, a bez računa.

Imajući u vidu činjenicu da je u toku 2021. godine po osnovu korištenja mobilnog telefona predsjednika stranke plaćeno ukupno 1.670,90 KM, a da su pored telefonskih usluga plaćani i priključak za Moja TV-paket, dodatni paket TV-kanala i sl., nije moguće ustanoviti da li su finansijska sredstva političke stranke i u kojem iznosu utrošena u cilju obavljanja djelatnosti političke stranke, tj. da li su finansijska sredstva stranke korištena i u privatne svrhe.

- b) BOSS – Bosanska stranka – Mirnes Ajanović prekršila je odredbe člana 5, stav (4) i člana 8, stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

BOSS – Bosanska stranka – Mirnes Ajanović je u toku 2021. godine koristila prostorije u vlasništvu Grada Tuzle. Za korištenje prostorija Grad Tuzla je stranci fakturisao zakupninu za šest mjeseci, dok je u periodu od 01. 05. 2021. do 30. 10. 2021. godine stranka, kao i svi zakupci poslovnih prostora koje izdaje Grad Tuzla, a u cilju ublažavanja ekonomskih posljedica izazvanih pandemijom virusa COVID-19, u potpunosti bila oslobođena plaćanja zakupnine.

Uvidom u podatke i dokumentaciju koju je dostavio Grad Tuzla, ustanovljeno je da je Grad Tuzla, putem Gradskog pravobranilaštva, dana 10. 03. 2021. godine, podnio tužbu protiv političke stranke iz razloga što je u skladu s odredbom člana 7. Ugovora o zakupu broj 17-23-10.622 od 27. 11. 2006. godine, kojom je propisano da se ugovor zaključuje na period dok zakupac participira u radu Opštinskog vijeća Tuzla, ugovor istekao i da stranka nije predala prostor Gradu Tuzli.

Uvidom u Odluku Gradskog vijeća Grada Tuzle o davanju u zakup poslovnih zgrada, poslovnih prostorija i garaža, ustanovljeno je da je polazna cijena po m² u trećoj zoni za poslovne prostorije na spratu 3,00 KM, a u potkrovlju 2,00 KM.

Prema odredbama Ugovora o zakupu broj 17-23-10.622 od 27. 11. 2006. godine, BOSS – Bosanska stranka – Mirnes Ajanović koristila je prostorije površine 98,76 m² po cijeni od 1,00 KM/m², te tavske prostorije površine 97,96 m² po cijeni od 0,50 KM/m², tj. po cijenama koje su ustanovljene za političke stranke koje participiraju u radu Opštinskog vijeća Tuzla. Ukupan iznos pojedinačnih računa iznosio je 147,74 KM bez PDV-a, odnosno 172,86 KM s PDV-om.

Imajući u vidu navedeno, mišljenja smo da je korištenjem poslovnih prostorija po povoljnijim uslovima, odnosno po cijenama koje su ustanovljene za političke stranke koje participiraju u radu Opštinskog vijeća Grada Tuzle, a da stranka nakon Lokalnih izbora 2020. godine ne participira u radu Opštinskog vijeća Grada Tuzle, BOSS – Bosanska stranka – Mirnes Ajanović ostvarila nenovčanu donaciju Grada Tuzle u iznosu od 2.066,64 KM, koja joj je odredbama člana 8, stav (1), tačka a) Zakona o finansiranju političkih stranaka zabranjena.

BOSS – Bosanska stranka – Mirnes Ajanović prekršila je i odredbu člana 5, stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka, jer u finansijskom izvještaju nije prijavila nenovčanu donaciju Grada Tuzle.

- c) Na osnovu obavljenog pregleda godišnjeg finansijskog izvještaja za 2021. godinu, ustanovljeno je da BOSS – Bosanska stranka – Mirnes Ajanović nije vodila pravilne i pravovremene evidencije o prihodima, rashodima i obavezama, niti je godišnji finansijski izvještaj podnijela na

način i u formi koju je Centralna izborna komisija BiH propisala Pravilnikom, čime je prekršila odredbe člana 11, stav (1) i člana 12, stav (1) i stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

- (1) BOSS – Bosanska stranka – Mirnes Ajanović nije podnijela godišnji finansijski izvještaj za 2021. godinu u skladu s članom 3, stav (1) Pravilnika.

Uvidom u službene evidencije, ustanovljeno je da je BOSS – Bosanska stranka – Mirnes Ajanović godišnji finansijski izvještaj za 2021. godinu podnijela u elektronskoj formi putem aplikacije FI CIK BiH dana 23. 03. 2022. godine, dok je odštampane obrasce godišnjeg finansijskog izvještaja za 2021. godinu u čvrstoj kopiji dostavila dana 21. 10. 2022. godine.

Pored navedenog, a uvidom u dostavljene obrasce godišnjeg finansijskog izvještaja, ustanovljeno je da politička stranka nije dostavila Obrazac 1 (*Opšti podaci o političkoj stranci*) ovjeren potpisom ovlaštenog lica i pečatom političke stranke u čvrstoj kopiji, a što je bila obavezna.

- (2) BOSS – Bosanska stranka – Mirnes Ajanović nije u poslovnim knjigama i godišnjem finansijskom izvještaju iskazala nenovčanu donaciju Grada Tuzle, te je troškove zakupnine iskazala u manjem iznosu u odnosu na stvarnu cijenu zakupa, čime je prekršila odredbe članova 13, 18, 21. i 22. Pravilnika.

- (3) Politička stranka nije u Obrascu 4.1 (*Režijsko-administrativni i ostali troškovi*) godišnjeg finansijskog izvještaja pravilno iskazala rashode, čime je prekršila odredbe člana 22. Pravilnika.

Takođe, u postupku pregleda finansijskog izvještaja, ustanovljeno je da stranka nije uspostavila evidencije o rashodima u skladu računovodstvenim propisima i kontnim planom, te da sve rashode nije evidentirala pravovremeno.

- Uvidom u poslovne knjige i godišnji finansijski izvještaj, ustanovljeno je da je stranka troškove po osnovu doprinosa i vodne naknade u iznosu od 834,59 KM umjesto kao poreze i doprinose iskazala kao ostale rashode.
- Kontrolom iskazanih troškova vode i uvidom u dostavljene račune, ustanovljeno je da stranka u poslovnim knjigama i godišnjem finansijskom izvještaju nije evidentirala troškove vode za decembar 2021. godine, dok je račun za utrošenu vodu u periodu 17. 06–17. 07. 2020. godine u iznosu od 4,10 KM evidentirala kao troškove 2021. godine.
- Politička stranka nije u svojim poslovnim knjigama evidentirala račun za obezbjeđenje za decembar 2021. godine, čime je i ukupne rashode iskazala u manjem iznosu u odnosu na ostvarene.
- Uvidom u analitičku karticu konta 40110 – *Troškovi zakupnine poslovnih prostora*, ustanovljeno je da je politička stranka u svojim poslovnim knjigama račun za zakup poslovnih prostorija za novembar 2021. godine u iznosu od 172,86 KM evidentirala dva puta.
- Stranka je u poslovnim knjigama troškove ugovora o djelu u ukupnom iznosu od 17.055,73 KM iskazala na kontu 401300 – *Troškovi vođenja administrativno-tehničkih poslova*.

Iako je zaključila ugovor o djelu s fizičkim licem za obavljanje administrativno-tehničkih poslova i rad na terenu s članovima stranke opštinskih odbora BOSS Novi Grad Sarajevo, Centar Sarajevo, Vogošća i Ilijaš, te ugovor o obavljanju poslova po ugovoru o djelu s fizičkim licem za obavljanje administrativno-tehničkih poslova i rad

na terenu s članovima stranke u Tuzli, stranka je troškove ugovora o djelu evidentirala na analitičkoj kartici konta 401300 – *Troškovi vođenja administrativno-tehničkih poslova*, te ih je iskazala u Obrascima 4.1 Glavnog odbora i Regionalnog odbora u Sarajevu.

Stranka je u poslovnim knjigama troškove ugovora o djelu trebala evidentirati u skladu s kontnim planom.

Činjenica da je stranka zaključila ugovor o djelu s fizičkim licem za obavljanje administrativno-tehničkih poslova i rad na terenu s članovima stranke OO BOSS-a Novi Grad Sarajevo, Centar Sarajevo, Vogošća i Ilijaš, te da se finansira iz budžeta Opštine Novi Grad Sarajevo i Grada Sarajevo, ukazuje na to da stranka ima organizacione dijelove koje nije prijavila u godišnjem finansijskom izvještaju za 2021. godinu, čime je prekršila odredbe člana 10. Pravilnika.

Ističemo da je stranka u Obrascu 1-1 (*Teritorijalna organizacija političke stranke*) godišnjeg finansijskog izvještaja iskazala dva organizaciona odbora: Glavni odbor i Regionalni odbor u Sarajevu, te da je sve troškove iskazala kao troškove ovih organizacionih odbora.

(4) BOSS – Bosanska stranka – Mirnes Ajanović nije u Obrascu 5 (*Obaveze političke stranke*) godišnjeg finansijskog izvještaja iskazala sve obaveze na dan 31. 12. 2021. godine, čime je prekršila odredbe člana 24. Pravilnika.

- Uvidom u analitičke kartice potraživanja Grada Tuzle od BOSS – Bosanske stranke – Mirnes Ajanović za 2021. godinu: konto 131111 (*Isporučene usluge i robe*), konto 131351 (*Sumnjiva i sporna potraživanja*) i konto 131391 (*Ostala potraživanja*), ustanovljeno je da ukupna potraživanja Grada Tuzle od političke stranke iznose 1.057,50 KM. Takođe, ustanovljeno je da potraživanja za isporučene usluge i robe iznose 197,57 KM, sumnjiva i sporna potraživanja 853,13 KM i ostala potraživanja 6,80 KM.

BOSS – Bosanska stranka – Mirnes Ajanović u svojim poslovnim knjigama za 2021. godinu iskazuje obaveze prema Gradu Tuzli u iznosu od 345,72 KM

- S obzirom na to da politička stranka nije evidentirala sve troškove, tako ni obaveze prema dobavljačima nisu pravilno iskazane.

d) Bez kvalifikovanja revizorskog mišljenja, skrenuta je pažnja na visinu troškova zakupa motornih vozila.

Kao i u ranijim periodima, politička stranka je koristila putnička motorna vozila koja je uzela u zakup od fizičkih lica. U toku 2021. godine, troškovi Regionalnog odbora Sarajevo – Goražde po ovom osnovu iznosili su 27.600,00 KM, što čini 29,37% od ukupnih rashoda stranke.

Uvidom u poslovne knjige i dokumentaciju ustanovljeno je sljedeće:

- Uvidom u ugovore o zakupu putničkog motornog vozila ustanovljeno je da je stranka iznajmila putničko motorno vozilo od Rasima Smajića na period od 01. 01. do 30. 05. 2021. godine, uz mjesečnu zakupninu od 1.700,00 KM za period od 01. 01. do 28. 02. 2021. godine, te 1.300,00 KM za period od 01. 03. do 30. 05. 2021. godine, odnosno ukupno 7.300,00 KM.
- Uvidom u Ugovor o zakupu putničkog motornog vozila ustanovljeno je da je stranka iznajmila putničko motorno vozilo od Enise Smajić na period od 01. 06. do 31. 12. 2021. godine, uz mjesečnu zakupninu od 800,00 KM, odnosno ukupno 5.600,00 KM.

- Prema podacima iz ugovora o zakupu putničkog motornog vozila, stranka je iznajmila putničko motorno vozilo od Harisa Plehe, i to: za period od 01. 02. do 28. 02. 2021. godine uz mjesečnu zakupninu od 1.700,00 KM, za period od 01. 03. do 30. 05. 2021. godine uz mjesečnu zakupninu u iznosu od 1.300,00 KM, te za period od 01. 06. do 31. 12. 2021. godine uz mjesečnu zakupninu u iznosu od 800,00 KM, odnosno ukupno 14.700,00 KM.

31. POLITIČKA ORGANIZACIJA SOCIJALDEMOKRATE BOSNE I HERCEGOVINE (Kod 2711)

Prema podacima iz godišnjeg finansijskog izvještaja, Politička organizacija Socijaldemokrate Bosne i Hercegovine se finansirala iz sljedećih izvora:

Redni broj	Izvori finansiranja	Iznos	Struktura
		(KM)	(%)
1.	Članarina	7.474,50	6,89
2.	Prilozi fizičkih lica (3-a)	2.600,00	2,40
3.	Prilozi pravnih lica (3-b)	0,00	0,00
4.	Prihodi od imovine (3-c)	0,00	0,00
5.	Prihodi od dobiti preduzeća u vlasništvu političke stranke (3-d)	0,00	0,00
6.	Prihodi od poklona (3-e)	3.510,00	3,23
7.	Prihodi iz budžeta (3-f)	94.874,01	87,43
8.	Prihodi od propagande (3-g)	0,00	0,00
I	Ukupni prihodi (1-8)	108.458,51	99,95
II	Ostali prihodi i drugo	51,60	0,05
Izvori finansiranja (I+II)		108.510,11	100,00

Pregledom godišnjeg finansijskog izvještaja za 2021. godinu, ustanovljeno je da je Politička organizacija Socijaldemokrate Bosne i Hercegovine prekršila odredbe člana 4, stav (1), člana 5, stav (4), člana 8, stav (4), člana 11, stav (1) i člana 12, stav (1) i stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

a) Politička organizacija Socijaldemokrate Bosne i Hercegovine je finansijska sredstva u ukupnom iznosu od 19.364,69 KM utrošila mimo ustanovljenog Programa utroška sredstava za 2021. godinu, dok za sredstva u iznosu od 553,00 KM nije ustanovljeno u koju svrhu su utrošena, čime su prekršene odredbe člana 4, stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

(1) Politička stranka je u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala ukupne troškove u iznosu od 98.511,69 KM. U Programu utroška sredstava za 2021. godinu, stranka je planirala ukupne troškove u iznosu od 80.800,00 KM.

Politička stranka Program utroška sredstava za 2021. godinu nije sačinila na način da obezbjeđuje transparentnost utrošenih sredstava, kao i njegovo poređenje s ostvarenim troškovima, odnosno program nije analitičan. U Programu utroška, stranka je planirala samo sedam vrsta troškova, dok je u 2021. godini ostvarila 22 vrste troškova.

Uvidom u Program utroška sredstava za 2021. godinu, Služba za reviziju je ustanovila da je politička stranka prekoračila planirane troškove u ukupnom iznosu od 2.270,77 KM, i to:

troškove reprezentacije u iznosu od 1.584,15 KM i troškove ostalog materijala u iznosu od 686,62 KM.

Osim toga, analizom Programa utroška sredstava za 2021. godinu, Služba za reviziju je ustanovila da je stranka finansijska sredstva u iznosu od 17.093,92 KM utrošila mimo ustanovljenog Programa utroška sredstava na način da nije planirala troškove goriva i maziva, troškove sitnog inventara i automobilskih guma, troškove poštarine i internet-usluga, troškove održavanja opreme, troškove reklame i propagande, troškove amortizacije, troškove platnog prometa, troškove takse, novčane kazne i sl., troškove dnevnica i putnih troškova, troškove telefona (fiksni telefon), troškove knjigovodstvenih usluga, troškove komunalnih usluga, troškove prevoza, troškove usluga oglašavanja u dnevnim novinama i telefonske troškove i PTT usluge.

- (2) Uvidom u poslovne knjige, ustanovljeno je da je stranka imala troškove godišnje parking-karte u iznosu od 400,00 KM i troškove goriva i maziva u iznosu od 153,00 KM. Imajući u vidu da stranka u svom vlasništvu ne posjeduje motorno vozilo, nije moglo biti utvrđeno u koju svrhu je izvršena nabavka navedenih sredstava, tj. u koju svrhu su utrošena finansijska sredstva stranke.
- b) Politička stranka je prekršila odredbe člana 5, stav (4) i člana 8, stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

- (1) Politička organizacija Socijaldemokrate Bosne i Hercegovine nije u poslovnim knjigama evidentirala i u finansijskom izvještaju prijavila nenovčane donacije po osnovu besplatnog korištenja poslovnih prostora u Srebreniku, Gračanici i Zenici, čime je prekršila odredbe člana 5, stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

- Prema podacima iz Izjava fizičkih lica Mehmedalije Omića i Denisa Bajraktarevića, ustanovljeno je da je stranka u 2021. godini u Srebreniku i Gračanici koristila prostorije u vlasništvu navedenih fizičkih lica bez naknade.
- Uvidom u Izjavu Muhdina Mujačića, direktora pravnog lica *Procom* d. o. o., Tuzla, o korištenju prostora bez naknade, ustanovljeno je da je Gradska organizacija SDBiH Zenica u toku 2021. godine, a u svrhu povremenog održavanja sastanaka koristila bez naknade prostorije u vlasništvu pravnog lica *Procom* d. o. o., Tuzla na adresi Školska br. 10/2, Zenica.

Politička stranka je imala obavezu u godišnjem finansijskom izvještaju prijaviti nenovčane donacije pravnog lica *Procom* d. o. o., Tuzla i fizičkih lica Mehmedalije Omića i Denisa Bajraktarevića po osnovu besplatnog korištenja poslovnih prostora u 2021. godini.

- (2) Kontrolom godišnjeg finansijskog izvještaja, kao što je navedeno u stavu (1), ustanovljeno je da je Politička organizacija Socijaldemokrate Bosne i Hercegovine primila nenovčanu donaciju pravnog lica *Procom* d. o. o., Tuzla koje je u toku 2021. godine imalo sklopljen ugovor o javnoj nabavci usluga s organom izvršne vlasti čija je vrijednost veća od 10.000,00 KM, što je suprotno odredbama člana 8, stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Pravno lice *Procom* d. o. o., Tuzla je s Kantonalnom upravom za inspeksijske poslove Kantona Sarajevo zaključilo Okvirni sporazum broj 14-03-11-00161/21-10 od 08. 02. 2021. godine, ukupne vrijednosti 42.120,00 KM. U okviru ovog sporazuma, u 2021. godini je

zaključen Ugovor o javnoj nabavci usluga, i to Ugovor o pružanju usluga tekućeg održavanja aplikacije „IBM Lotus Domino i Notes platforme“ Kantonalne uprave za inspeksijske poslove Kantona Sarajevo u ukupnom iznosu od 14.040,00 KM.

c) Politička stranka nije vodila poslovne knjige u skladu s računovodstvenim propisima, nije vodila pravilne i potpune evidencije o svojim prihodima, rashodima i obavezama, te obrasce godišnjeg finansijskog izvještaja nije popunila u skladu s Pravilnikom, čime je prekršila odredbe člana 11, stav (1) i člana 12, stav (1) i stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

(1) Stranka u poslovnim knjigama nije uspostavila potpune i tačne evidencije o svojim prihodima iz budžeta i ostalim prihodima, te ih u finansijskom izvještaju nije prijavila u skladu s odredbama članova 13. i 19. Pravilnika.

- Politička organizacija Socijaldemokrate Bosne i Hercegovine je u Obrascu 3 (*Izvori finansiranja*) godišnjeg finansijskog izvještaja iskazala prihode u ukupnom iznosu od 108.510,11 KM, a u poslovnim knjigama i Bilansu uspjeha ih je iskazala u iznosu od 111.510,11 KM.
- Stranka je u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala prihode iz budžeta u ukupnom iznosu od 94.874,01 KM, dok ih je u poslovnim knjigama iskazala u ukupnom iznosu od 97.874,01 KM, što je za 3.000,00 KM više u odnosu na ostvarene.

Uvidom u izvode s transakcijskog računa, ustanovljeno je da je stranka primila sredstva iz budžeta Ministarstva finansija i trezora Bosne i Hercegovine na ime povrata takse za ovjeru učešća političke stranke na Lokalnim izborima 2020. godine u iznosu od 3.000,00 KM. Stranka je navedena sredstva trebala iskazati u Obrascu 3 kao ostale prihode.

Takođe, ustanovljeno je da stranka nije u poslovnim knjigama uspostavila evidencije o prihodima iz budžeta po nivoima vlasti, već je sve prihode iz budžeta evidentirala na istoj analitičkoj kartici konta 411000. Stranka je imala obavezu da uspostavi analitičke evidencije o prihodima iz budžeta pojedinačno za svaki nivo vlasti (npr. Lukavac, Tuzla, Gradačac i sl.), kao pretpostavku za pravilno finansijsko izvještavanje.

(2) Stranka u poslovnim knjigama i godišnjem finansijskom izvještaju nije prijavila nenovčane donacije po osnovu besplatnog korištenja poslovnih prostorija u Srebreniku, Gračanici i Zenici, čime je prekršila odredbe članova 13. i 18. Pravilnika.

Takođe, ustanovljeno je da je stranka pogrešno u Obrascu 3-e godišnjeg finansijskog izvještaja iskazala nenovčanu donaciju pravnog lica *Green Energy Solutions* d. o. o., Sarajevo po osnovu besplatnog korištenja poslovnog prostora u Sarajevu, u ulici Marka Marulića br. 6 i komunalnih usluga koje su nastale prilikom njihovog korištenja.

Uvidom u dostavljenu dokumentaciju, ustanovljeno je da je sva dugovanja po osnovu korištenja poslovnog prostora i komunalnih usluga u Sarajevu izmirilo fizičko lice Saudin Porović, te je on u Obrascu 3-e trebao biti evidentiran kao donator, a ne zakupodavac pravno lice *Green Energy Solutions* d. o. o., Sarajevo.

(3) Politička stranka u poslovnim knjigama nije uspostavila potpune i tačne evidencije o svojim rashodima, te ih u finansijskom izvještaju nije prijavila u skladu s odredbama člana 21. i člana 22. Pravilnika.

- Stranka prilikom popunjavanja Obrasca 4.1 (*Režijsko-administrativni i ostali troškovi*) nije unijela tačne podatke o troškovima. Tako je troškove potrošnog materijala (konto 400001) u iznosu od 4.798,97 KM u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala kao troškove ostalog materijala u iznosu od 6.886,62 KM.
- Politička stranka troškove zakupa poslovnih prostora nije evidentirala u momentu nastanka već u momentu plaćanja obaveze, što za rezultat ima pogrešno iskazane rashode i obaveze u godišnjem finansijskom izvještaju i poslovnim knjigama stranke. Takođe, podaci koje je stranka iskazala u godišnjem finansijskom izvještaju ne odgovaraju podacima iz ugovora o zakupu poslovnih prostora niti podacima iz poslovnih knjiga.

U godišnjem finansijskom izvještaju, Politička organizacija Socijaldemokrate Bosne i Hercegovine, iskazala je troškove zakupa poslovnih prostora u ukupnom iznosu od 33.747,45 KM.

Prema podacima iz ugovora o zakupu poslovnih prostorija u 2021. godini, koje je dostavila stranka, ustanovljeno je da su troškovi zakupa poslovnih prostora u 2021. godini iznosili ukupno 55.835,71 KM.

1. Stranka nije u poslovnim knjigama i godišnjem finansijskom izvještaju iskazala troškove zakupa poslovnog prostora koji je koristila u Lukavcu u iznosu od 280,80 KM. Prema podacima koje je dostavio Grad Lukavac, Politička organizacija Socijaldemokrate Bosne i Hercegovine je koristila poslovnu prostoriju u vlasništvu Grada Lukavca površine 23,40 m² po cijeni 1,00 KM/m², što za 12 mjeseci čini iznos od 280,80 KM. Stranka, takođe, nije prijavila troškove zakupa poslovnih prostora koje je koristila u Srebreniku, Gračanici i Zenici.
2. Troškovi zakupa poslovnih prostora iskazani su u manjem iznosu u odnosu na stvarne troškove za sljedeće organizacione dijelove: Centralni ured u iznosu od 19.224,96 KM, GO Brčko distrikt BiH u iznosu od 1.474,03 i KO Sarajevo u iznosu od 1.755,00 KM.
3. Na osnovu raspoložive dokumentacije (pregled dostavljene dokumentacije, ugovori o zakupu i podaci s analitičkih kartica), ustanovljeno je da je stranka u poslovnim knjigama evidentirala i u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala troškove zakupa poslovnih prostora u većem iznosu u odnosu na ugovorenu cijenu zakupa za poslovne prostore koje su koristili OO Banovići u iznosu od 47,34 KM i GO Živinice u iznosu od 614,19 KM.

(4) Politička organizacija Socijaldemokrate Bosne i Hercegovine u poslovnim knjigama nije uspostavila potpune i tačne evidencije o svojim obavezama, nije vršila usaglašavanje svojih obaveza s dobavljačima, niti je u skladu s odredbama člana 24. Pravilnika, u finansijskom izvještaju prijavila sve obaveze na dan 31. 12. 2021. godine.

U godišnjem finansijskom izvještaju, stranka je iskazala ukupne obaveze u iznosu od 2.341,21 KM.

- Kontrolom iskazanih obaveza u Obrascu 5.2 (*Ostale obaveze*) ustanovljeno je da politička stranka nije iskazala sve obaveze, te da podaci iskazani u Obrascu 5.2 ne odgovaraju podacima iz poslovnih knjiga.
Stranka je u Obrascu 5.2 iskazala obaveze u ukupnom iznosu od 2.341,21 KM, i to: obaveze prema dobavljačima u ukupnom iznosu od 978,09 KM i obaveze za bruto plate u iznosu od 1.363,12 KM.
Uvidom u analitičke kartice dobavljača ustanovljeno je da su obaveze prema dobavljačima na dan 31. 12. 2021. godine iznosile 1.273,88 KM. Stranka je u godišnjem finansijskom izvještaju obaveze prema dobavljaču Centralno grijanje Tuzla iskazala u manjem iznosu za 4,21 KM, te nije iskazala obaveze prema sljedećim dobavljačima u ukupnom iznosu od 295,79 KM: Cvjećara „Ljiljan“ Gradačac u iznosu od 280,00 KM, Facebook u iznosu od 2,40 KM, „Vodovod i kanalizacija“ u iznosu od 11,59 KM i „Mamić“ d. o. o. u iznosu od 1,80 KM.
  - Politička stranka u svojim poslovnim knjigama iskazuje obaveze prema dobavljaču *Telemach* d. o. o. Sarajevo u iznosu od 195,50 KM, koliko je i iskazala u Obrascu 5.2. Uvidom u Izvod otvorenih stavki na dan 31. 12. 2021. godine ustanovljeno je da obaveze političke stranke prema dobavljaču *Telemach* d. o. o. Sarajevo iznose 240,95 KM.
  - S obzirom na to da nije iskazala sve troškove po osnovu zakupa poslovnih prostora, tako ni obaveze prema zakupodavcima nisu evidentirane u poslovnim knjigama i godišnjem finansijskom izvještaju.
- (5) Uvidom u dostavljene fakture o zakupu poslovnog prostora u Tuzli, ustanovljeno je da fakture nisu potpisane od strane korisnika usluga, niti su ovjerene za knjiženje i plaćanje od ovlaštenih lica u političkoj stranci.

32. SOCIJALISTIČKA PARTIJA SRPSKE (Kod 2447)

Prema podacima iz godišnjeg finansijskog izvještaja, Socijalistička partije Srpske – SPS se finansirala iz sljedećih izvora:

Redni broj	Izvori finansiranja	Iznos	Struktura
		(KM)	(%)
1.	Članarina	1.466,00	2,08
2.	Prilozi fizičkih lica (3-a)	4.442,60	6,29
3.	Prilozi pravnih lica (3-b)	0,00	0,00
4.	Prihodi od imovine (3-c)	0,00	0,00
5.	Prihodi od dobiti preduzeća u vlasništvu političke stranke (3-d)	0,00	0,00
6.	Prihodi od poklona (3-e)	0,00	0,00
7.	Prihodi iz budžeta (3-f)	64.723,51	91,63
8.	Prihodi od propagande (3-g)	0,00	0,00
I	Ukupni prihodi (1-8)	70.632,11	100,00
II	Ostali prihodi i drugo	3,00	0,00
Izvori finansiranja (I+II)		70.635,11	100,00

Pregledom godišnjeg finansijskog izvještaja za 2021. godinu, ustanovljeno je da je Socijalistička partija Srpske – SPS prekršila odredbe člana 4, stav (1), člana 5, stav (4), člana 11, stav (1), člana 12, stav (1) i stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

- a) Socijalistička partija Srpske – SPS Program utroška sredstava za 2021. godinu nije sačinila na način da obezbjeđuje transparentnost utrošenih sredstava, kao i njegovo poređenje s ostvarenim troškovima, te je finansijska sredstva u iznosu od 24.609,82 KM utrošila mimo ustanovljenog Programa utroška sredstava, čime je prekršila odredbe člana 4, stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Socijalistička partija Srpske – SPS je u godišnjem finansijskom izvještaju za 2021. godinu iskazala ukupne rashode u iznosu od 57.465,57 KM.

U Programu utroška sredstava za 2021. godinu, stranka je planirala ukupne troškove u iznosu od 76.900,00 KM, kako slijedi: troškovi električne energije u iznosu od 3.000,00 KM, troškovi bruto zarada u iznosu od 13.000,00 KM, troškovi PTT usluga (telefon i internet) u iznosu od 5.000,00 KM, troškovi zakupa u iznosu od 15.000,00 KM, troškovi reklame i propagande (dug iz 2020. godine) u iznosu od 39.800,00 KM, troškovi platnog prometa u iznosu od 600,00 KM, ostali nematerijalni troškovi (takse i dr.) u iznosu od 500,00 KM i ostali rashodi u iznosu od 1.000,00 KM.

Analizom Programa utroška sredstava za 2021. godinu, ustanovljeno je da je sačinjen na način da ne obezbjeđuje transparentnost utrošenih sredstava, kao i njegovo poređenje s ostvarenim troškovima. Plan nije sačinjen analitički po vrsti troškova kako ih je stranka iskazala u finansijskom izvještaju. Politička stranka je u Programu utroška sredstava navela otplatu duga iz 2020. godine po osnovu troškova reklame i propagande u ukupnom iznosu od 39.800,00 KM, koje ne predstavlja troškove.

Naime, troškovi i obaveze se evidentiraju u momentu kada je političkoj stranci pružena usluga ili kada je stranka izvršila nabavku materijala, pa isplate sredstava u 2021. godini za izmirenje obaveza koje su nastale u prethodnim godinama ne predstavljaju trošak 2021. godine i ne bi trebale biti obuhvaćene Programom utroška za 2021. godinu.

Politička stranka je finansijska sredstva u iznosu od 24.609,82 KM utrošila mimo ustanovljenog Programa utroška za 2021. godinu.

Stranka je troškove platnog prometa ostvarila u iznosu većem za 34,40 KM u odnosu na planirani iznos. Programom utroška sredstava za 2021. godinu troškovi platnog prometa planirani su u iznosu od 600,00 KM, a ostvareni su u ukupnom iznosu od 634,40 KM.

Socijalistička partija Srpske – SPS je troškove takse, novčane kazne i sl. planirala u iznosu od 500,00 KM, a ostvarila ih je u iznosu od 796,00 KM, što je za 296,00 KM više u odnosu na planirane.

Stranka je troškove bruto zarade zaposlenih prekoračila u iznosu od 277,46 KM, s obzirom na to da su oni planirani u iznosu od 13.000,00 KM, a ostvareni u iznosu od 13.277,46 KM.

U Programu utroška sredstava za 2021. godinu, stranka nije predvidjela sljedeće troškove: troškove utrošene vode, troškove ostalih zakupnina, troškove usluga, troškove reprezentacije, troškove kamate, troškove reklame i propagande i troškove poreza i drugih obaveza.

Stranka je u 2021. godini navedene troškove ostvarila u ukupnom iznosu od 24.001,96 KM, i to: troškove utrošene vode u iznosu od 47,78 KM, troškove ostalih zakupnina u iznosu od 1.415,50 KM, troškove usluga u iznosu od 47,25 KM, troškove reprezentacije u iznosu od 299,90 KM, troškove kamate u iznosu od 5,73 KM, troškove reklame i propagande u iznosu od 22.172,62 KM i troškove poreza i drugih obaveza u iznosu od 13,18 KM.

- b) Socijalistička partija Srpske – SPS nije u poslovnim knjigama evidentirala i u finansijskom izvještaju prijavila nenovčane donacije po osnovu besplatnog korištenja poslovnih prostora, čime je prekršila odredbe člana 5, stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.
- Uvidom u Izjavu Socijalističke partije Srpske – SPS broj 70-02/23 od 15. 09. 2023. godine, ustanovljeno je da je Socijalistička partija Srpske – SPS bez naknade koristila poslovni prostor u Bijeljini u vlasništvu fizičkog lica Ljubomira Stevića.
  - Socijalistička partija Srpske – SPS je u toku 2021. godine koristila poslovni prostor u Banjoj Luci za potrebe rada Glavnog odbora stranke. Uvidom u Izjavu Socijalističke partije Srpske – SPS broj 71-02/23 od 15. 09. 2023. godine, ustanovljeno je da je navedeni prostor u vlasništvu pravnog lica „Slobo-prom“ d. o. o., Lončari, te da je stranka prostor koristila bez naknade.
- c) Pregledom godišnjeg finansijskog izvještaja i dodatne finansijske dokumentacije, ustanovljeno je da Socijalistička partija Srpske – SPS nije vodila potpune i pravilne evidencije o prihodima, rashodima i obavezama i obrasce godišnjeg finansijskog izvještaja nije popunila u skladu s odredbama Pravilnika, čime je prekršila odredbe člana 11, stav (1) i člana 12. stav (1) i stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

- (1) Stranka nije u Obrascu 1 (*Opšti podaci o političkoj stranci*) godišnjeg finansijskog izvještaja iskazala podatke o broju zaposlenih u političkoj stranci, čime je prekršila odredbe člana 9. Pravilnika.

Kontrolom poslovnih knjiga stranke, ustanovljeno je da je Socijalistička partija Srpske – SPS u Obrascu 4.1 godišnjeg finansijskog izvještaja i poslovnim knjigama stranke evidentirala troškove bruto plate zaposlenih u iznosu od 13.277,46 KM, što inicira da je politička stranka imala zaposlena lica u 2021. godini.

- (2) U Obrascu 1.1 (*Organizaciona struktura političke stranke*) godišnjeg finansijskog izvještaja, politička stranka nije iskazala sve organizacione odbore, čime je prekršila odredbe člana 10. Pravilnika.

Socijalistička partija Srpske – SPS je u Obrascu 1.1 iskazala samo Glavni odbor. Pregledom godišnjeg finansijskog izvještaja, ustanovljeno je da je stranka ostvarila prihode iz budžeta gradova Banje Luke, Prijedora, Gradiške, Dervente i Istočnog Sarajeva, te opština Petrovo, Kneževo, Modriča, Šamac, Pale, Šekovići, Gacko, Foča, Bratunac, Ljubinje, Bileća, Rudo i Nevesinje.

Takođe, uvidom u poslovne knjige i ugovore o zakupu poslovnih prostorija, ustanovljeno je da je stranka koristila prostorije u Bileći, Brčkom, Nevesinju, Istočnoj Ilidži, Čelincu, Laktašima i Sokocu, što upućuje na to da stranka ima organizacione dijelove u navedenim gradovima i opštinama koje nije iskazala u godišnjem finansijskom izvještaju.

- (3) U Obrascu 3-a (*Prilozi fizičkih lica*) godišnjeg finansijskog izvještaja stranka nije navela tačne podatke o donatoru i iznosu priloga, čime je prekršila odredbe člana 14. Pravilnika.

Stranka je u Obrascu 3-a iskazala da je fizičko lice Dušica Pjević dala prilog u iznosu od 842,60 KM. Uvidom u izvode s transakcijskog računa stranke i izdate potvrde o primljenim priložima, ustanovljeno je da je donator Dušica Pjević dala priloge stranci u ukupnom

iznosu od 800,00 KM, dok je fizičko lice Slađana Ivaniš dala prilog stranci u iznosu od 42,60 KM.

Pored navedenog, uvidom u potvrde o primljenim članarinama i priložima koje je stranka izdala fizičkim licima, ustanovljeno je da potvrde ne sadrže serijski broj potvrde, adresu, broj ličnog dokumenta i mjesto prebivališta fizičkog lica, što je suprotno odredbama člana 6. Pravilnika.

U skladu s odredbama iz člana 6. Pravilnika, politička stranka je dužna svakom fizičkom i pravnom licu od kojeg je primila članarinu ili prilog izdati potvrdu u kojoj su sadržani sljedeći podaci: naziv političke stranke, serijski broj potvrde, ukupan iznos članarine/priloga, ime i prezime/naziv donatora, broj ličnog dokumenta/identifikacioni broj donatora, adresa i mjesto prebivališta/sjedišta donatora, datum uplate, datum izdavanja potvrde i potpis ovlaštenog lica.

- (4) U godišnjem finansijskom izvještaju stranka nije prijavila nenovčane donacije po osnovu besplatnog korištenja poslovnih prostora, čime je prekršila odredbe članova 13. i 18. Pravilnika.

U postupku pregleda finansijskog izvještaja ustanovljeno je da je stranka koristila prostorije u Banjoj Luci, te prostorije u kojima je sjedište političke stranke u Bijeljini, a da stranka u poslovnim knjigama i godišnjem finansijskom izvještaju nije iskazala troškove zakupa navedenih prostora.

- (5) Socijalistička partija Srpske – SPS nije u godišnjem finansijskom izvještaju pravilno iskazala podatke o prihodima iz budžeta i ostalim prihodima, čime je prekršila odredbe članova 13. i 19. Pravilnika.

Takođe, ustanovljeno je da stranka nije u poslovnim knjigama uspostavila evidencije o prihodima iz budžeta po nivoima vlasti, već je sve prihode iz budžeta evidentirala na istoj analitičkoj kartici konta 6550. Stranka je imala obavezu da uspostavi analitičke evidencije o prihodima iz budžeta pojedinačno za svaki nivo vlasti (npr. Opština Modriča, Grad Banja Luka, Grad Prijedor i sl.), kao pretpostavku za pravilno finansijsko izvještavanje.

- Stranka je u poslovnim knjigama i Obrascu 3-f (*Prihodi iz budžeta*) iskazala prihode iz budžeta Republike Srpske u iznosu od 10.948,00 KM, što je za 3.500,00 KM više u odnosu na ostvarene.

Uvidom u izvode s transakcijskog računa, ustanovljeno je da je stranka primila sredstva iz budžeta Republike Srpske u ukupnom iznosu od 7.448,00 KM, a iz budžeta Ministarstva finansija i trezora Bosne i Hercegovine na ime povrata takse za ovjeru učešća političke stranke na Lokalnim izborima 2020. godine sredstva u iznosu od 3.500,00 KM, koja je stranka pogrešno prikazala kao prihod iz budžeta Republike Srpske.

Stranka je sredstva u iznosu od 3.500,00 KM na ime povrata takse za ovjeru učešća političke stranke na Lokalnim izborima 2020. godine trebala iskazati u Obrascu 3 kao ostale prihode.

- Stranka je u poslovnim knjigama i Obrascu 3-f (*Prihodi iz budžeta*) iskazala prihode iz budžeta Grada Banje Luke u ukupnom iznosu od 25.691,95 KM i prihode iz budžeta Opštine Modriče u iznosu od 526,98.

Uvidom u izvode s transakcijskog računa, ustanovljeno je da je stranka iz budžeta Grada Banje Luke u 2021. godini primila sredstva u ukupnom iznosu od 24.637,99 KM, dok je iz budžeta Opštine Modriče primila sredstva u ukupnom iznosu od 1.580,94 KM.

Stranka je takođe u poslovnim knjigama dvije transakcije koje je uplatila Opština Modriča u ukupnom iznosu od 1.053,96 KM evidentirala kao prihod iz budžeta Grada Banje Luke.

- (6) Pregledom godišnjeg finansijskog izvještaja, uvidom u poslovne knjige i dodatnu dokumentaciju, ustanovljeno je da Socijalistička partija Srpske – SPS nije uspostavila potpune i tačne evidencije o rashodima i obavezama stranke, te ih nije pravilno iskazala u finansijskom izvještaju, što je suprotno računovodstvenim propisima i odredbama članova 21. i 22. Pravilnika.

Kontrolom troškova zakupa poslovnih prostora koje je stranka iskazala u godišnjem finansijskom izvještaju, ustanovljeno je da je stranka pogrešno i nepotpuno iskazala troškove zakupa, te da je u Obrascu 4.1 u okviru troškova zakupnine poslovnih prostora iskazala i troškove ostalih zakupnina.

Stranka je u Obrascu 4.1 (*Režijsko-administrativni i ostali troškovi*) koji je popunjen na nivou Glavnog odbora, iskazala troškove zakupa poslovnih prostora u ukupnom iznosu od 14.899,82 KM, od čega se 917,54 KM odnosi na porez na dohodak od kapitala.

- Uvidom u dostavljene ugovore o zakupu poslovnih prostora koje je stranka koristila u Bileći, Brčkom, Nevesinju, Istočnoj Ilidži, Čelincu, Laktašima i Sokocu ustanovljeno je sljedeće:
  1. Uvidom u poslovne knjige stranke i Ugovor o zakupu poslovnog prostora koji je stranka koristila u Bileći, ustanovljeno je da je stranka troškove zakupnine poslovnog prostora iskazala u manjem iznosu za 175,50 KM u odnosu na ugovorenu cijenu zakupnine.
  2. Politička stranka je troškove zakupa poslovnog prostora koji je koristila u Nevesinju, u poslovnim knjigama evidentirala u manjem iznosu za 200,00 KM. Na osnovu Ugovora o zakupu s fizičkim licem, stranka je bila obavezna u 2021. godini isplatiti iznos od 2.000,00 KM, a evidentirala je 1.800,00 KM.
  3. Uvidom u Ugovor o zakupu poslovnog prostora u Istočnoj Ilidži, politička stranka se obavezala na zakupninu u iznosu od 200,00 KM mjesečno, što čini iznos od 2.000,00 KM za 10 mjeseci korištenja poslovnog prostora u 2021. godini. Stranka je u poslovnim knjigama evidentirala troškove od 1.000,00 KM.
  4. Troškove zakupnine poslovnih prostora u Čelincu i Laktašima, politička stranka je u poslovnim knjigama iskazala u iznosu većem za 634,78 KM, odnosno 762,00 KM, u odnosu na ugovorene obaveze.

5. Uvidom u poslovne knjige ustanovljeno je da je stranka troškove zakupa poslovnog prostora koji je koristila u Sokocu evidentirala u manjem iznosu za 200,00 KM. Naime, stranka je zakup za decembar 2020. godine koji je platila u toku 2021. godine evidentirala kao trošak 2021. godine, dok trošak zakupa za decembar 2021. godine nije evidentirala u poslovnim knjigama.
- Takođe, uvidom u poslovne knjige ustanovljeno je da je stranka troškove ostalih zakupa koji se odnose na zakup galerije u JU „Centar za kulturu Laktaši“ u iznosu od 175,50 KM i zakup konferencijske sale po računu pravnog lica „Slobo-prom“ d. o. o., Lončari u iznosu od 150,00 KM, evidentirala u Obrascu 4.1 godišnjeg finansijskog izvještaja u okviru troškova zakupnine poslovnih prostora.

S obzirom na to da stranka u godišnjem finansijskom izvještaju nije navela niže organizacione dijelove, u poslovnim knjigama nije uspostavila evidencije o troškovima po svojim organizacionim dijelovima, niti je u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala podatke o troškovima u Obrascima 4.1 (*Režijsko-administrativni i ostali troškovi*) za svaki organizacioni dio posebno, prekršene su i odredbe člana 7, stav (2) Pravilnika.

- (7) Uvidom u finansijsku dokumentaciju koja je dostavljena u toku obavljanja pregleda, ustanovljeni su nedostaci kod dijela računa dobavljača, koji su knjigovodstvene isprave o nastalim poslovnim događajima.

Na računu dobavljača *Euroblic press* d. o. o., Banja Luka, broj 76-169/2021 od 30. 07. 2021. godine faktirisan je iznos od 11.700,00 KM za objave saopštenja i praćenja rada stranke za 2021. godinu po ugovoru, bez specifikacije o broju i datumu objava saopštenja.

33. HRVATSKA KRŠĆANSKA DEMOKRATSKA UNIJA BOSNE I HERCEGOVINE (Kod 005)

Prema podacima iz godišnjeg finansijskog izvještaja, Hrvatska kršćanska demokratska unija Bosne i Hercegovine se finansirala iz sljedećih izvora:

Redni broj	Izvori finansiranja	Iznos (KM)	Struktura (%)
1.	Članarina	0,00	0,00
2.	Prilozi fizičkih lica (3-a)	0,00	0,00
3.	Prilozi pravnih lica (3-b)	0,00	0,00
4.	Prihodi od imovine (3-c)	0,00	0,00
5.	Prihodi od dobiti preduzeća u vlasništvu političke stranke (3-d)	0,00	0,00
6.	Prihodi od poklona (3-e)	0,00	0,00
7.	Prihodi iz budžeta (3-f)	32.679,57	100,00
8.	Prihodi od propagande (3-g)	0,00	0,00
I	Ukupni prihodi (1-8)	32.679,57	100,00
II	Ostali prihodi i drugo	0,00	0,00
	Izvori finansiranja (I+II)	32.679,57	100,00

Pregledom godišnjeg finansijskog izvještaja za 2021. godinu, ustanovljeno je da je Hrvatska kršćanska demokratska unija Bosne i Hercegovine prekršila odredbe člana 4, stav (1), člana 5, stav (4), člana 8, stav (4), člana 11, stav (1) i člana 12. Zakona o finansiranju političkih stranaka.

- a) Politička stranka je troškove, koje je u finansijskom izvještaju prijavila u iznosu od 10.810,14 KM, ostvarila bez Programa utroška sredstava, čime je prekršila odredbe člana 4, stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

U skladu s odredbama iz člana 4, stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka, stranka je obavezna sačiniti Program utroška sredstava za svaku kalendarsku godinu, te u skladu s njim sredstva koristiti isključivo za ostvarivanje ciljeva ustanovljenih svojim programom i statutom. Program utroška sredstva politička stranka je obavezna dostaviti Centralnoj izbornoj komisiji BiH.

Od Hrvatske kršćanske demokratske unije Bosne i Hercegovine je, obavještenjem broj 03-07-6-606-1/21 od 15. 03. 2021. godine za podnošenje godišnjeg finansijskog izvještaja za 2020. godinu, zatraženo da dostavi Program utroška sredstava za 2021. godinu.

Politička stranka nije postupila po navedenom zahtjevu, odnosno nije dostavila Program utroška sredstava.

- b) Hrvatska kršćanska demokratska unija Bosne i Hercegovine je prekršila odredbe člana 5, stav (4) i člana 8, stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka na sljedeći način:

- (1) Politička stranka nije uspostavila evidenciju u poslovnim knjigama, niti je u finansijskom izvještaju prijavila nenovčanu donaciju koju je ostvarila korištenjem poslovnog prostora u Mostaru, površine 59,40 m², bez plaćanja zakupnine. Prostor je političkoj stranci dodijelilo pravno lice „Toro“ d. o. o., Mostar na korištenje bez naknade u periodu od 01. 06. do 31. 12. 2021. godine.

Stranka je, u skladu s odredbama iz člana 5, stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka, bila obavezna u poslovnim knjigama uspostaviti evidenciju o navedenoj donaciji i prijaviti je u finansijskom izvještaju po tržišnoj vrijednosti.

- (2) Pravno lice „Toro“ d. o. o., Mostar je 2021. godine sa Službom za zajedničke poslove institucija Bosne i Hercegovine zaključilo Ugovor o pružanju usluga klimatizacije i grijanja radnog prostora u objektu institucija Bosne i Hercegovine „ORCA“ u Mostaru, broj 01-50-1-1262/21 od 15. 06. 2021. godine na iznos od 82.865,20 KM bez PDV-a, koji je u potpunosti realizovan.

S obzirom na to da u skladu s odredbom iz člana 8, stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka privatna preduzeća koja su s organima izvršne vlasti na svim nivoima u Bosni i Hercegovini sklopila ugovor o javnoj nabavci usluga, ugovor o javnoj nabavci roba ili ugovor o javnoj nabavci radova u skladu s propisima o javnim nabavkama u Bosni i Hercegovini ne mogu finansijski pomagati političke stranke ako vrijednost ugovora u jednoj kalendarskoj godini prelazi iznos od 10.000,00 KM, Hrvatska kršćanska demokratska unija Bosne i Hercegovine je korištenjem poslovnog prostora bez plaćanja zakupnine pravnom licu „Toro“ d. o. o., Mostar u periodu od 01. 06. do 31. 12. 2021. godine ostvarila zabranjen prilog.

- c) Pregledom finansijskog izvještaja, poslovnih knjiga i finansijske dokumentacije, ustanovljeno je da Hrvatska kršćanska demokratska unija Bosne i Hercegovine nije uspostavila potpune

evidencije o svojim prihodima i rashodima, finansijski izvještaj nije popunila na način kako je Centralna izborna komisija BiH propisala Pravilnikom i izvještaj nije podnijela u zakonom propisanom roku, čime je prekršila odredbe člana 11, stav (1) i člana 12, stav (1) i stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

(1) Godišnji finansijski izvještaj politička stranka je Centralnoj izornoj komisiji BiH podnijela nakon zakonom propisanog roka. Iako je u skladu s odredbom iz člana 12, stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka izvještaj bila dužna podnijeti do 31. 03. 2022. godine, stranka je izvještaj podnijela 19. 05. 2022. godine i to nakon što je Centralna izborna komisija BiH svojim Zaključkom broj 03-07-6-1058/22 od 11. 05. 2022. godine pokrenula postupak ustanovljavanja odgovornosti Hrvatske kršćanske demokratske unije Bosne i Hercegovine zbog osnovane sumnje da je prekršila odredbe člana 10, stav (8) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

(2) Politička stranka je finansijski izvještaj popunila na nivou stranke, iako u svojoj organizacionoj strukturi ima niže organizacione dijelove koji su ostvarili prihode i rashode.

- Uvidom u poslovne knjige i izvode s transakcijskog računa, ustanovljeno je da je stranka koristila poslovni prostor u Vitezu i po tom osnovu fizičkom licu Anti Frljiću platila zakupninu u iznosu od 900,00 KM. Pored zakupnine, politička stranka je istom licu dala novčanu donaciju u iznosu od 900,00 KM.
- Prihod iz budžeta su, pored Glavnog odbora stranke, ostvarili Opštinski odbor u Vitezu i Opštinski odbor u Neumu.

Hrvatska kršćanska demokratska unija Bosne i Hercegovine je, u skladu s odredbama iz člana 5. i člana 7. Pravilnika, bila obavezna da režijsko-administrativne troškove, koje je u izvještaju prijavila u iznosu od 10.810,14 KM, iskaže po organizacionim dijelovima.

(3) U poslovnim knjigama politička stranka nije uspostavila potpune evidencije o svojim prihodima, niti ih je pravilno iskazala u finansijskom izvještaju koji je podnijela Centralnoj izornoj komisiji BiH.

- Povrat takse za ovjeru za učešće na Lokalnim izborima 2020. godine u iznosu od 500,00 KM, koji je izvršen u skladu s Odlukom Centralne izborne komisije BiH o povratu uplaćenog iznosa takse za ovjeru broj 06-1-07-3-163/21 od 25. 02. 2021. godine, politička stranka je evidentirala kao prihod iz budžeta entiteta Federacija Bosne i Hercegovine. S obzirom na to da su političkoj stranci vraćena njena sredstva, te da uplata takse nije pravilno evidentirana u poslovnim knjigama 2020. godine, stranka nije ostvarila prihod iz budžeta koji je u finansijskom izvještaju prijavila u iznosu od 500,00 KM. Navedeni iznos stranka je trebala evidentirati kao ostali prihod.
- Politička stranka nije evidentirala u poslovnim knjigama, niti je prijavila u finansijskom izvještaju, nenovčanu donaciju koju je ostvarila korištenjem poslovnog prostora bez nakade, kao što je navedeno u nalazu pod b). Neprijavlivanjem nenovčane donacije stranka je prekršila odredbe člana 13. i člana 18. Pravilnika.

(4) Politička stranka nije uspostavila potpune evidencije o svojim rashodima, pa u finansijskom izvještaju koji je podnijela Centralnoj izornoj komisiji BiH nije prijavila dio troškova.

- Stranka nije evidentirala trošak zakupnine poslovnog prostora u Mostaru, koji je koristila u periodu od 01. 06. do 31. 12. 2021. godine. Ugovorom o zakupu koji je Hrvatska kršćanska

demokratska unija Bosne i Hercegovine zaključila s pravnim licem „Toro“ d. o. o., Mostar, pored mjesečne zakupnine ugovoreno je da politička stranka mjesečno, a počev od 01. 06. 2021. godine, plaća utrošak električne energije u iznosu od 58,50 KM, zajedničke troškove održavanja objekta u iznosu od 21,06 KM, troškove klimatizacije u iznosu od 127,71 KM i zajedničke troškove električne energije u iznosu od 25,00 KM. Navedene troškove, koji su prema odredbama iz ugovora, u periodu od 01. 06. do 31. 12. 2021. godine iznosili 1.625,89 KM, politička stranka nije iskazala u poslovnim knjigama i finansijskom izvještaju, niti je iskazala obaveze po tom osnovu.

- Politička stranka je troškove po osnovu ugovora o djelu iskazala u manjem iznosu od ostvarenog. Uvidom u izvode s transakcijskog računa, ustanovljeno je da je politička stranka po ugovoru o djelu isplatila sredstva Ivanki Barić u iznosu od 2.800,00 KM, a porez i doprinose je obračunala i uplatila na iznos od 1.000,00 KM.

U skladu s poreznim propisima, stranka je bila obavezna porez i doprinose obračunati na ukupno isplaćeni iznos od 2.800,00 KM.

- d) Politička stranka nije postupila u skladu s odredbama iz člana 12, stav (2) Zakona o finansiranju političkih stranaka. Stranka nije u godišnji finansijski izvještaj uključila koristi koje je ostvarila od aktivnosti udruženja „Hrvatski narodni sabor Bosne i Hercegovine“, kao njegova članica, kako je propisano u navedenom članu Zakona.

34. POLITIČKA ORGANIZACIJA POKRET USPJEŠNA SRPSKA (Kod 1872)

Prema podacima iz godišnjeg finansijskog izvještaja, Politička organizacija Pokret uspješna Srpska se finansirala iz sljedećih izvora:

Redni broj	Izvori finansiranja	Iznos (KM)	Struktura (%)
1.	Članarina	18.052,00	100,00
2.	Prilozi fizičkih lica (3-a)	0,00	0,00
3.	Prilozi pravnih lica (3-b)	0,00	0,00
4.	Prihodi od imovine (3-c)	0,00	0,00
5.	Prihodi od dobiti preduzeća u vlasništvu političke stranke (3-d)	0,00	0,00
6.	Prihodi od poklona (3-e)	0,00	0,00
7.	Prihodi iz budžeta (3-f)	0,00	0,00
8.	Prihodi od propagande (3-g)	0,00	0,00
I	Ukupni prihodi (1-8)	18.052,00	100,00
II	Ostali prihodi i drugo	0,00	0,00
	Izvori finansiranja (I+II)	18.952,00	100,00

Pregledom godišnjeg finansijskog izvještaja za 2021. godinu, ustanovljeno je da je Politička organizacija Pokret uspješna Srpska prekršila odredbe člana 4, stav (1), člana 11, stav (1) i člana 12, stav (1), stav (4) i stav (5) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

- a) U skladu s odredbama iz člana 4, stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka, stranka je obavezna sačiniti Program utroška sredstava za svaku kalendarsku godinu, te u skladu s njim sredstva koristiti isključivo za ostvarivanje ciljeva ustanovljenih svojim programom i statutom. Obavještenjem broj 03-07-6-606-1/21 od 15. 03. 2021. godine za podnošenje godišnjeg finansijskog izvještaja za 2020. godinu, od političke stranke je zatraženo da dostavi Program utroška sredstava za 2021. godinu. Politička stranka nije postupila po zahtjevu Centralne izborne komisije BiH, odnosno nije dostavila Program utroška sredstava za 2021. godinu.

U godišnjem finansijskom izvještaju, koji je podnijela Centralnoj izbornoj komisiji BiH, politička stranka je iskazala ukupne rashode u iznosu od 639,00 KM. U poslovnim knjigama stranke rashodi su u istom periodu evidentirani u iznosu od 31.820,61 KM. Da su rashodi otvoreni u iznosu koji je evidentiran u poslovnim knjigama potvrđuju izvodi s transakcijskih računa političke stranke, ugovori o zakupu poslovnih prostora i druga finansijska dokumentacija koju je stranka dostavila na zahtjev Centralne izborne komisije BiH.

Na osnovu navedenog, ustanovljeno je da je Politička organizacija Pokret uspješna Srpska sredstva u iznosu od 31.820,61 KM utrošila bez Programa utroška sredstava za 2021. godinu, čime je prekršila odredbe člana 4, stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

- b) Pregledom finansijskog izvještaja, poslovnih knjiga i finansijske dokumentacije, ustanovljeno je da Politička organizacija Pokret uspješna Srpska nije uspostavila blagovremene i potpune evidencije o prihodima, rashodima i novčanim tokovima i finansijski izvještaj nije popunila na način kako je Centralna izborna komisija BiH propisala Pravilnikom, čime je prekršila odredbe člana 11, stav (1) i člana 12, stav (1) i stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

- (1) Politička organizacija Pokret uspješna Srpska u finansijskom izvještaju, koji je podnijela Centralnoj izbornoj komisiji BiH, nije prijavila dva transakcijska računa, dok je na računu prijavljenom u finansijskom izvještaju iskazala pogrešan promet, čime je prekršila odredbe člana 11. Pravilnika.

- Politička stranka nije prijavila transakcijske račune broj 5540010000558898 i broj 5540020000073849.

Uvidom u izvode, koje je politička stranka dostavila na zahtjev Centralne izborne komisije BiH, ustanovljeno je da je putem transakcijskog računa broj 5540020000073849 ostvaren sljedeći promet: početno stanje 42,02 KM, uplate na račun u iznosu od 4.163,50 KM, isplate s računa u iznosu od 4.173,19 KM i stanje sredstava na dan 31. 12. 2021. godine u iznosu od 32,33 KM.

- Politička stranka nije dostavila izvode s transakcijskog računa broj 5540010000558898, pa nije ustanovljeno da li je putem njega ostvaren promet i u kojem iznosu. U poslovnim knjigama stranke evidentirana su sredstva po navedenom računu u iznosu od 196,81 KM, bez prometa tokom 2021. godine.

- Politička stranka je u finansijskom izvještaju, putem transakcijskog računa broj 5540010000516897, prijavila sljedeći promet: početno stanje 01. 01. 2021. u iznosu od 3.121,06 KM, uplate na račun u iznosu od 18.052,00 KM i stanje na dan 31. 12. 2021. godine u iznosu od 21.173,06 KM.

Po istom računu, u poslovnim knjigama je evidentiran promet: početno stanje 01. 01. 2021. u iznosu od 3.255,92 KM, uplate na račun u iznosu od 13.892,15 KM, isplate s računa u iznosu od 16.443,27 KM i stanje 31. 12. 2021. godine u iznosu od 704,08 KM.

Uvidom u izvode s ovog transakcijskog računa ustanovljeno je sljedeće: početno stanje na dan 01. 01. 2021. u iznosu od 3.255,92 KM, uplate na račun u iznosu od 13.892,15 KM, isplate s računa u iznosu od 17.103,63 KM i stanje sredstava na dan 31. 12. 2021. godine u iznosu od 44,44 KM.

(2) U finansijskom izvještaju politička stranka nije prijavila blagajnu, čime je prekršila odredbe člana 12. Pravilnika.

Za razliku od godišnjeg finansijskog izvještaja, politička stranka je u poslovnim knjigama evidentirala sredstva na blagajni u iznosu od 2.608,53 KM. Sredstva su evidentirana kao početno stanje, bez prometa tokom 2021. godine, te stanje na dan 31. 12. 2021. godine u iznosu od 2.608,53 KM.

(3) U finansijskom izvještaju, koji je podnijela Centralnoj izbornoj komisiji BiH, politička stranka je prijavila prihod u iznosu od 18.052,00 KM, te ga klasifikovala kao članarinu.

- U poslovnim knjigama stranka je prihod klasifikovala kao prihod od donacija primljenih od državnih organa u iznosu od 6.322,40 KM i prihod od donacija drugih lica u iznosu od 11.730,00 KM.

- Uvidom u dostavljene izvode s transakcijskih računa, ustanovljeno je da je Politička organizacija Pokret uspješna Srpska ostvarila prihod od donacija fizičkih lica u iznosu od 11.730,00 KM i prihod iz budžeta u iznosu od 6.322,40 KM. Iz budžeta Opštine Ugljevik politička stranka je ostvarila prihod u iznosu od 4.163,50 KM i budžeta Grada Bijeljine prihod u iznosu od 2.158,90 KM.

U skladu s odredbama člana 14. Pravilnika, politička stranka je bila obavezna da u finansijskom izvještaju (na Obrascu 3-a), koji je podnijela Centralnoj izbornoj komisiji BiH, navede: iznos priloga svakog donatora pojedinačno, prezime i ime donatora i datum kada je prilog dat. U skladu s odredbom iz člana 6. Pravilnika, stranka je bila obavezna svakom donatoru izdati potvrdu o primljenom prilogu.

U skladu s odredbama iz člana 19. Pravilnika, politička stranka je bila obavezna da prihod koji je ostvarila iz budžeta iskaže u finansijskom izvještaju na Obrascu 3-f, da navede nivoe vlasti i iznos ostvarenog prihoda od svakog nivoa vlasti pojedinačno.

(4) Politička stranka, suprotno računovodstvenim propisima i odredbama člana 11, stav (1) i člana 12, stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka, u poslovnim knjigama nije uspostavila pravovremene i potpune evidencije o svojim troškovima.

U poslovnim knjigama troškovi su evidentirani u momentu plaćanja, a ne u momentu kada je političkoj stranci pružena usluga.

- Zakupninu poslovnog prostora za 2020. godinu svog organizacionog dijela u Ugljeviku, koja je plaćena 2021. godine u iznosu od 3.000,00 KM, skupa s pripadajućim porezom na iznajmljenu nekretninu u iznosu od 260,90 KM, politička stranka je evidentirala kao trošak zakupnine 2021. godine.

Troškove zakupnine u 2021. godini, koji su iznosili 12.810,00 KM, stranka je evidentirala u iznosu od 15.810,00 KM. Porez na iznajmljene nekretnine koje su korištene 2021. godine iznosio je 1.043,52 KM, a ne 1.304,00 KM, koliko je stranka evidentirala u poslovnim knjigama.

- Na osnovu poslovnih knjiga i dostavljenih računa za električnu energiju, na osnovu kojih je evidentiran trošak u iznosu od 601,67 KM, ustanovljeno je da nije knjižen trošak za mjesec

avgust. S obzirom na to da politička stranka nije dostavila račun, nije ustanovljen stvarni trošak električne energije u 2021. godini.

- Troškove telefonskih usluga politička stranka je u poslovnim knjigama evidentirala u iznosu od 1.086,13 KM. Uvidom u poslovne knjige, ustanovljeno je da nisu evidentirani troškovi po računima za mjesec april i avgust, dok je ukupno ustanovljeni dug stranke prema pravnom licu „TelradNet“ na dan 31. 12. 2021. godine evidentiran kao trošak u iznosu od 499,94 KM. Na osnovu navedenog, nisu ustanovljeni stvarni troškovi telefonskih usluga 2021. godine.

(5) U godišnjem finansijskom izvještaju, koji je podnijela Centralnoj izbornoj komisiji BiH, politička stranka je prijavila ukupne troškove u iznosu od 639,00 KM, iako je u poslovnim knjigama evidentirala troškove u iznosu od 31.820,61 KM. Neprijavlivanjem ukupnog iznosa ostvarenih troškova u finansijskom izvještaju, politička stranka je prekršila odredbe člana 12, stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranka i odredbe članova 21. i 22. Pravilnika.

(6) Politička stranka u finansijskom izvještaju nije iskazala obaveze na dan 31. 12. 2021. godine, čime je prekršila odredbe člana 24, stav (1) Pravilnika.

Iako su poslovnim knjigama stranke obaveze evidentirane u iznosu od 3.615,81 KM i to: obaveze prema dobavljačima u iznosu od 2.975,11 KM i obaveze po osnovu poreza i doprinosa u iznosu od 640,70 KM, politička stranka je na Obrascu 5 finansijskog izvještaja navela da nema neizmirenih obaveza.

(7) Na zahtjev Centralne izborne komisije BiH političkoj stranci da dostavi kopiju izvoda s dva transakcijska računa koja nije prijavila u finansijskom izvještaju, stranka je dostavila izvode samo s jednog računa.

S obzirom na to da nije dostavila izvode s računa broj 5540010000558898 kod Naše banke a. d., Bijeljina, prekršila je odredbe člana 12, stav (5) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

35. HRVATSKA STRANKA PRAVA DR. ANTE STARČEVIĆ BOSNE I HERCEGOVINE (Kod 1178)

Prema podacima iz godišnjeg finansijskog izvještaja za 2021. godinu, Hrvatska stranka prava dr. Ante Starčević Bosne i Hercegovine se finansirala iz sljedećih izvora:

Redni broj	Izvori finansiranja	Iznos (KM)	Struktura (%)
1.	Članarina	0,00	0,00
2.	Prilozi fizičkih lica (3-a)	0,00	0,00
3.	Prilozi pravnih lica (3-b)	0,00	0,00
4.	Prihodi od imovine (3-c)	0,00	0,00
5.	Prihodi od dobiti preduzeća u vlasništvu političke stranke (3-d)	0,00	0,00
6.	Prihodi od poklona (3-e)	0,00	0,00
7.	Prihodi iz budžeta (3-f)	12.600,00	87,61
8.	Prihodi od propagande (3-g)	0,00	0,00
I	Ukupni prihodi (1-8)	12.600,00	87,61
II	Ostali prihodi i drugo	1.782,50	12,39
	Izvori finansiranja (I+II)	14.382,50	100,00

Pregledom godišnjeg finansijskog izvještaja za 2021. godinu, ustanovljeno je da je Hrvatska stranka prava dr. Ante Starčević Bosne i Hercegovine prekršila odredbe člana 4, stav (1), člana 5, stav (4), člana 11, stav (1) i člana 12. Zakona o finansiranju političkih stranaka.

- a) Hrvatska stranka prava dr. Ante Starčević Bosne i Hercegovine je finansijska sredstva stranke utrošila bez donesenog Programa utroška sredstava, čime je prekršila odredbe člana 4, stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Hrvatska stranka prava dr. Ante Starčević Bosne i Hercegovine je u godišnjem finansijskom izvještaju za 2021. godinu iskazala rashode u ukupnom iznosu od 13.379,00 KM.

Uvidom u službene evidencije, ustanovljeno je da stranka nije Centralnoj izbornoj komisiji Bosne i Hercegovine dostavila Program utroška sredstava za 2021. godinu, a koji je bila dužna dostaviti najkasnije uz godišnji finansijski izvještaj za 2020. godinu, tj. do 31. 03. 2021. godine.

- b) Na osnovu obavljenog pregleda godišnjeg finansijskog izvještaja za 2021. godinu, ustanovljeno je da Hrvatska stranka prava dr. Ante Starčević Bosne i Hercegovine nije vodila pravilne i potpune evidencije o prihodima i rashodima, nije prijavila nenovčanu donaciju po osnovu korištenja poslovnog prostora bez naknade, godišnji finansijski izvještaj nije dostavila i popunila u skladu s odredbama Pravilnika i nije dostavila dodatnu dokumentaciju, čime je prekršila odredbe člana 5, stav (4), člana 11, stav (1) i člana 12, stav (1), stav (4) i stav (5) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

- (1) Politička stranka je godišnji finansijski izvještaj podnijela suprotno odredbama člana 12, stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka i člana 3, stav (1) i člana 7, stav (1) Pravilnika.

Uvidom u službene evidencije, ustanovljeno je da je Hrvatska stranka prava dr. Ante Starčević Bosne i Hercegovine godišnji finansijski izvještaj za 2021. godinu podnijela u elektronskoj formi, putem aplikacije FI CIK BiH, dana 31. 03. 2022. godine. Stranka je dana 04. 04. 2022. godine Centralnoj izbornoj komisiji Bosne i Hercegovine dostavila obrasce godišnjeg finansijskog izvještaja za 2021. godinu, odštampane iz aplikacije u PDF-formatu, bez potpisa ovlaštenog lica i pečata političke stranke.

Nakon zahtjeva i urgencije Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine, Hrvatska stranka prava dr. Ante Starčević Bosne i Hercegovine je, dana 24. 01. 2023. godine, dostavila godišnji finansijski izvještaj za 2021. godinu u čvrstoj kopiji ovjeren potpisom ovlaštenog lica i pečatom političke stranke. Međutim, stranka nije dostavila Obrasce 1.1 (*Organizaciona struktura političke stranke*) i 5 (*Obaveze političke stranke*) godišnjeg finansijskog izvještaja u čvrstoj kopiji, a što je bila obavezna.

- (2) U Obrascu 3-e (*Nenovčane donacije i računi koje politička stranka nije imala obavezu platiti*) godišnjeg finansijskog izvještaja stranka nije iskazala nenovčanu donaciju po osnovu besplatnog korištenja poslovnog prostora u vlasništvu fizičkog lica, čime je prekršila odredbe člana 5, stav (4) i člana 12, stav (1) i stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka i odredbe članova 13. i 18. Pravilnika.

Uvidom u Ugovor o zakupu poslovnog prostora bez naknade koji je zaključen s fizičkim licem Žanom Nakić, ustanovljeno je da je stranka počev od 27. 01. 2021. godine koristila prostor, površine 10 m², bez naknade.

Stranka je imala obavezu da procijeni vrijednost nenovčane donacije, te da je evidentira u poslovnim knjigama i iskaže u Završnom računu i godišnjem finansijskom izvještaju za 2021. godinu.

- (3) Hrvatska stranka prava dr. Ante Starčević Bosne i Hercegovine je u Obrascu 3 (*Izvori finansiranja političke stranke*) godišnjeg finansijskog izvještaja iskazala ostale prihode u iznosu od 1.782,50 KM, što na osnovu dostavljene dokumentacije (izvoda s transakcijskih računa i primitaka i izdataka iz blagajne) nije moglo biti potvrđeno.

Naime, uvidom u izvode s transakcijskog računa političke stranke broj 3382202265155408 kod *UniCredit* banke d. d., ustanovljeno je da su sredstva u iznosu od 1.300,00 KM uplaćena s računa Ministarstva finansija i trezora Bosne i Hercegovine, odnosno da je izvršen povrat uplaćene takse za ovjeru učešća političke stranke za Lokalne izbore 2020. godine. Takođe, kontrolom prometa izvoda s transakcijskog računa broj 3382202257007117 kod *UniCredit* banke d. d., ustanovljeno je da je fizičko lice Milijan Nakić dana 10. 03. 2021. godine izvršio polog sredstava u iznosu od 20,00 KM, te da je ostvaren prihod od kamata na novčana sredstva na transakcijskom računu u iznosu od 0,04 KM.

- (4) Hrvatska stranka prava dr. Ante Starčević Bosne i Hercegovine je u Obrascu 4.1 (*Režijsko-administrativni i ostali troškovi*) iskazala troškove zakupa poslovnog prostora u iznosu od 2.000,00 KM.

Uvidom u Izdatak broj 3367991 od 04. 01. 2021. godine, ustanovljeno je da su sredstva u iznosu od 2.000,00 KM isplaćena fizičkom licu Verici Grbešić na ime duga za zakup i adaptaciju prostora.

S druge strane, Hrvatska stranka prava dr. Ante Starčević Bosne i Hercegovine u godišnjem finansijskom izvještaju nije iskazala troškove zakupnine poslovnog prostora po osnovu zaključenog ugovora s fizičkim licem Žanom Nakić, čime je prekršila odredbe članova 21. i 22. Pravilnika.

- (5) Hrvatska stranka prava dr. Ante Starčević Bosne i Hercegovine je u Obrascu 2.1 (*Pregled stanja blagajne*) godišnjeg finansijskog izvještaja za 2021. godinu iskazala sljedeće podatke o stanju i prometu ostvarenom putem blagajne: početno stanje u iznosu od 0,00 KM, promet ulaza u iznosu od 8.670,00 KM, promet izlaza u iznosu od 8.670,00 KM i stanje na dan 31. 12. 2021. godine u iznosu od 0,00 KM.

Prema podacima iz primitaka i izdataka, koji su dostavljeni u dodatnoj dokumentaciji, ustanovljeno je da je ukupan promet ulaza iznosio 8.170,00 KM, a ukupan promet izlaza 8.170,00 KM. Stranka uz primitke i izdatke nije dostavila blagajničke dnevnike, račune za usluge i robe, niti dokaze o podizanju novca s transakcijskog računa stranke za potrebe blagajne.

Uvidom u izvode s transakcijskog računa 3382202257007117 ustanovljeno je da su s ovog računa isplaćena sredstva u gotovom novcu u iznosu od 9.148,50 KM.

Imajući u vidu činjenicu da stranka nije dostavila poslovne knjige i da podaci o isplaćenim sredstvima ne odgovaraju podacima koje je stranka iskazala u godišnjem finansijskom izvještaju, kao i da stranka nije dostavila kopiju dokumentacije na osnovu koje su vršene isplate, nije moguće ustanoviti koliko je iznosio promet putem blagajne, te da li je stranka na dan 31. 12. 2021. godine imala sredstva u blagajni.

Pored navedenog, a uvidom u dostavljenu finansijsku dokumentaciju političke stranke, ustanovljeni su nedostaci kod računa koji su knjigovodstvene isprave o nastalim poslovnim događajima.

- Na osnovu dostavljenih kopija računa SUR „Vikend“ Široki Brijeg, ustanovljeno je da na računima nije navedena vrsta usluge-robe, a da su računi izdati na ukupno 3.790,00 KM.

- Stranka je izvršila plaćanje usluge servisa vozila po računu „Autoservis Topić“ Široki Brijeg broj 24/21 od 05. 06. 2021. godine u iznosu od 480,00 KM, te je putem transkcijskog računa plaćala troškove goriva, a da prema podacima iz Bilansa stanja na dan 31. 12. 2021. godine u svojoj imovini nema osnovna sredstva, pa samim tim ni automobil. Na osnovu navedenog, nije moglo biti utvrđ ustanovljeno eno u koju svrhu su utrošena finansijska sredstva stranke.
- (6) Centralna izborna komisija BiH je političkoj stranci dana 16. 08. 2022. godine uputila Zahtjev za dostavljanje dodatne dokumentacije broj 03-07-6-444-2/22, te je dana 15. 12. 2022. godine uputila i Urgenciju za dostavljanje dodatne dokumentacije broj 03-07-6-444-3/22 kojom je od stranke zatražila da dostavi sljedeću dokumentaciju: dokumentaciju o korištenju poslovnog prostora u 2021. godini, glavnu knjigu s kompletnim analitičkim evidencijama za period 01. 01. –31. 12. 2021. godine, kopiju blagajničkih dnevnika za period 01. 01. –31. 12. 2021. godine i dokumentaciju o ostalim prihodima.
- Stranka je dana 24. 01. 2023. godine dostavila Ugovor o zakupu poslovnog prostora bez naknade, kopiju računa za pojedine troškove i kopiju izdataka i primitaka iz blagajne, bez blagajničkih dnevnika i dokumentacije o isplatama.
- S obzirom na to da stranka nije dostavila traženu finansijsku dokumentaciju, prekršila je odredbe člana 12, stav (5) Zakona o finansiranju političkih stranaka.
- (7) Hrvatska stranka prava dr. Ante Starčević Bosne i Hercegovine je u skladu s odredbom člana 12, stav (2) Zakona o finansiranju političkih stranaka imala obavezu da u godišnji finansijski izvještaj uključi koristi ostvarene od aktivnosti udruženja „Hrvatski narodni sabor Bosne i Hercegovine“, koje je povezano s političkom strankom, jer je stranka članica ovog udruženja.

36. HRVATSKA NEZAVISNA LISTA (Kod 1703)

Prema podacima iz godišnjeg finansijskog izvještaja, Hrvatska nezavisna lista se finansirala iz sljedećih izvora:

Redni broj	Izvori finansiranja	Iznos (KM)	Struktura (%)
1.	Članarina	0,00	0,00
2.	Prilozi fizičkih lica (3-a)	0,00	0,00
3.	Prilozi pravnih lica (3-b)	0,00	0,00
4.	Prihodi od imovine (3-c)	0,00	0,00
5.	Prihodi od dobiti preduzeća u vlasništvu političke stranke (3-d)	0,00	0,00
6.	Prihodi od poklona (3-e)	0,00	0,00
7.	Prihodi iz budžeta (3-f)	97.364,72	97,68
8.	Prihodi od propagande (3-g)	0,00	0,00
I	Ukupni prihodi (1-8)	97.364,72	97,68
II	Ostali prihodi i drugo	2.310,23	2,32
	Izvori finansiranja (I+II)	99.674,95	100,00

Pregledom godišnjeg finansijskog izvještaja za 2021. godinu, ustanovljeno je da je Hrvatska nezavisna lista prekršila odredbe člana 4, stav (1) i člana 12, stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

- a) Politička stranka nije sačinila precizan plan Programa utroška sredstava za 2021. godinu, te je ostvarila troškove za koje nije moguće ustanoviti da li su predviđeni Programom utroška sredstava, prekršila je odredbe člana 4, stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Politička stranka je svojim programom utroška sredstava za 2021. godinu predvidjela troškove u iznosu od 67.200,00 KM.

U godišnjem finansijskom izvještaju, koji je podnijela Centralnoj izbornoj komisiji BiH, stranka je prijavila ostvarene troškove u iznosu od 28.500,45 KM, a u poslovnim knjigama ih je evidentirala u iznosu od 24.308,22 KM.

Uvidom u strukturu planiranih troškova ustanovljeno je da su pojedini troškovi planirani u nerealno visokim iznosima, dok je dio troškova planiran na način da ne obezbjeđuje transparentnost utroška sredstava, niti poređenje ostvarenih i planiranih troškova.

Da su troškovi planirani u nerealno visokim iznosima, potvrđuje činjenica da je politička stranka planirane troškove ostvarila u procentu od 42,41%, dok su pojedini troškovi ostvareni u procentu od 5,69%.

Hrvatska nezavisna lista je za organizacije i održavanja različitih političkih susreta i sastanaka, osnivanje novih ogranaka, tribine i sl. predvidjela troškove u iznosu od 15.000,00 KM. S obzirom na to da stranka nije precizirala vrstu troškova za navedene manifestacije, nije ustanovljeno da li su i u kojem iznosu planirani troškovi reprezentacije koje je politička stranka ostvarila u iznosu od 10.355,41 KM. Troškovi reprezentacije čine 36,33% ukupnih troškova koje je politička stranka ostvarila 2021. godine.

- b) Pregledom finansijskog izvještaja, poslovnih knjiga i finansijske dokumentacije, ustanovljeno je da Hrvatska nezavisna lista finansijski izvještaj nije podnijela na način kako je Centralna izborna komisija BiH propisala Pravilnikom, čime je prekršila odredbe člana 12, stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

(1) U finansijskom izvještaju, politička stranka nije prijavila blagajnu, odnosno nije iskazala stanje gotovine u blagajni na dan izvještajnog perioda, čime je prekršila odredbe člana 12. Pravilnika. U poslovnim knjigama političke stranke evidentirana su sredstva u blagajni u iznosu od 768,91 KM. Sredstva su evidentirana i kao početno stanje gotovine na dan 01. 01. 2021. godine i kao krajnje stanje na dan 31. 12. 2021. godine u navedenom iznosu, bez prometa tokom izvještajne godine.

(2) Politička stranka u finansijskom izvještaju nije prijavila troškove u skladu s odredbama člana 21. i člana 22. Pravilnika.

U poslovnim knjigama, stranka je troškove evidentirala u iznosu od 24.308,22 KM, a u godišnjem finansijskom izvještaju ih je prijavila u iznosu od 28.500,45 KM.

- Uvidom u strukturu troškova ustanovljeno je da su u poslovnim knjigama troškovi zakupnine evidentirani u iznosu od 3.600,00 KM, a u finansijskom izvještaju su prijavljeni u iznosu od 7.200,00 KM. U ugovoru o zakupu poslovnog prostora, koji je politička stranka zaključila s fizičkim licem, ustanovljena je zakupnina u iznosu od 300,00 KM mjesečno, što na godišnjem nivou iznosi 3.600,00 KM.

Takođe, uvidom u izvode s transakcijskog računa, ustanovljeno je da je politička stranka zakupninu za 2021. godinu platila 06. 12. 2021. godine, u iznosu od 3.600,00 KM.

- Trošak knjigovodstvenih usluga, koji je u poslovnim knjigama evidentiran u iznosu od 1.404,00 KM, stranka je u finansijskom izvještaju prijavila u iznosu od 936,00 KM.
  - U finansijskom izvještaju politička stranka nije prijavila troškove zaposlenih, koje je u poslovnim knjigama evidentirala kao: plate u iznosu od 1.137,32 KM, troškove toplog obroka u iznosu od 104,40 KM i troškove prevoza u iznosu od 91,00 KM.
  - Politička stranka je u finansijskom izvještaju prijavila rashode iz prethodnih godina u iznosu od 2.157,55 KM, dok u poslovnim knjigama oni nisu evidentirani. Na osnovu raspoložive finansijske dokumentacije nije potvrđen iznos navedenih troškova.
- (3) Hrvatska nezavisna lista je u finansijskom izvještaju, na Obrascu 5 *Obaveze političke stranke*, iskazala obaveze na dan 31. 12. 2021. godine u iznosu od 1.431,00 KM i to: obaveze prema dobavljačima u iznosu od 98,28 KM i obavezu za platu i doprinose u iznosu od 1.332,72 KM.
- U poslovnim knjigama stranke obaveze na dan 31. 12. 2021. godine evidentirane su u iznosu od 2.835,61 KM. Uvidom u strukturu obaveza, ustanovljeno je da politička stranka u finansijskom izvještaju nije prijavila obaveze prema dobavljačima u iznosu od 1.404,61 KM, čime je prekršila odredbe člana 24. Pravilnika.

37. STRANKA DEMOKRATSKE SRPSKE SEMBERIJA – MIĆO MIĆIĆ (Kod 2426)

Prema podacima iz godišnjeg finansijskog izvještaja, Stranka demokratske Srpske Semberija – Mićo Mićić se finansirala iz sljedećih izvora:

Redni broj	Izvori finansiranja	Iznos (KM)	Struktura (%)
1.	Članarina	8.738,43	14,68
2.	Prilozi fizičkih lica (3-a)	0,00	0,00
3.	Prilozi pravnih lica (3-b)	0,00	0,00
4.	Prihodi od imovine (3-c)	0,00	0,00
5.	Prihodi od dobiti preduzeća u vlasništvu političke stranke (3-d)	0,00	0,00
6.	Prihodi od poklona (3-e)	0,00	0,00
7.	Prihodi iz budžeta (3-f)	40.748,36	68,48
8.	Prihodi od propagande (3-g)	0,00	0,00
I	Ukupni prihodi (1-8)	49.486,79	83,16
II	Ostali prihodi i drugo	10.019,36	16,84
	Izvori finansiranja (I+II)	59.506,15	100,00

Pregledom godišnjeg finansijskog izvještaja za 2021. godinu, ustanovljeno je da je Stranka demokratske Srpske Semberija – Mićo Mićić prekršila odredbe člana 4, stav (1), člana 11, stav (1) i člana 12, stav (1) i stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

- a) Stranka demokratske Srpske Semberija – Mićo Mićić je finansijska sredstva u iznosu od 20.464,51 KM utrošila mimo ustanovljenog Programa utroška sredstava za 2021. godinu, čime je prekršila odredbe člana 4, stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Prema podacima iz poslovnih knjiga, Stranka demokratske Srpske Semberija – Mićo Mićić je u toku 2021. godine ostvarila rashode u iznosu od 42.498,45 KM.

Uvidom u Program utroška sredstava za 2021. godinu koji je stranka dostavila, ustanovljeno je da je stranka planirala troškove u ukupnom iznosu od 22.250,00 KM.

Analizom Programa utroška sredstava za 2021. godinu, ustanovljeno je da stranka nije planirala sve troškove koje je iskazala u godišnjem finansijskom izvještaju za 2021. godinu, a da je pojedine troškove ostvarila u većem iznosu od planiranih, kako slijedi:

- Stranka demokratske Srpske Semberija – Mićo Mićić je u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala troškove kancelarijskog materijala, troškove neproizvodnih usluga, takse, novčane kazne i slično, troškove poreza i drugih obaveza i troškove propagande u ukupnom iznosu od 4.110,84 KM, koje nije planirala Programom utroška za 2021. godinu.

Uvidom u dostavljenu dokumentaciju, ustanovljeno je da su troškovi kancelarijskog materijala iznosili 52,65 KM, troškovi neproizvodnih usluga 590,00 KM, takse, novčane kazne i slično 2.400,00 KM, troškovi poreza i drugih obaveza 25,18 KM i troškovi propagande 1.043,01 KM.

- Stranka je troškove PTT usluga, troškove zakupa, troškove platnog prometa, troškove takse za registraciju i troškove kampanje iskazala u većem iznosu od planiranih za 16.353,67 KM.

Programom utroška sredstava za 2021. godinu, stranka je planirala troškove bruto plata u iznosu od 12.900,00 KM, troškove zakupa u iznosu od 4.200,00 KM, troškove knjigovodstvenih usluga u iznosu od 2.800,00 KM, troškove platnog prometa u iznosu od 250,00 KM i troškove reprezentacije u sopstvenim prostorijama u iznosu od 1.100,00 KM.

Stranka demokratske Srpske Semberija – Mićo Mićić je u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala troškove bruto plata u iznosu od 25.264,50 KM, troškove zakupa u iznosu od 5.331,77 KM, troškove knjigovodstvenih usluga u iznosu od 2.808,00 KM, troškove platnog prometa u iznosu od 340,78 KM i troškove reprezentacije u sopstvenim prostorijama u iznosu od 3.858,62 KM.

- b) Pregledom godišnjeg finansijskog izvještaja za 2021. godinu, ustanovljeno je da Stranka demokratske Srpske Semberija – Mićo Mićić nije uspostavila potpune i pravilne evidencije o prihodima i rashodima, te da obrasce godišnjeg finansijskog izvještaja za 2021. godinu nije popunila u skladu s odredbama Pravilnika, čime je prekršila odredbe člana 11, stav (1) i člana 12, stav (1) i stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

- (1) Stranka demokratske Srpske Semberija – Mićo Mićić nije pravilno popunila Obrazac 1 (*Opšti podaci o političkoj stranci*) godišnjeg finansijskog izvještaja, čime je prekršila odredbe člana 9. Pravilnika.

U Obrascu 1 (*Opšti podaci o političkoj stranci*) godišnjeg finansijskog izvještaja za 2021. godinu stranka je navela da je lice ovlašteno za zastupanje stranke Mićo Mićić. Uvidom u Rješenje Osnovnog suda u Bijeljini broj 080-0-F1-21-000 053 od 28. 07. 2021. godine ustanovljeno je da su lica ovlaštena za zastupanje stranke Predrag Jović, predsjednik i Slavko Novaković, sekretar stranke.

- (2) U godišnjem finansijskom izvještaju stranka nije pravilno iskazala prihode iz budžeta i prihod po osnovu povrata dijela takse uplaćene za ovjeru prijave za učešće na Lokalnim izborima 2020. godine, čime je prekršila odredbe članova 13. i 19. Pravilnika.

U godišnjem finansijskom izvještaju stranka je iskazala prihode iz budžeta Grada Bijeljine u iznosu od 40.748,36 KM.

Pregledom poslovnih knjiga i kontrolom izvoda s transakcijskih računa ustanovljeno je da je stranka iz budžeta Grada Bijeljine primila sredstva u iznosu od 38.748,36 KM.

Kontrolom izvoda s transakcijskog računa ustanovljeno je da je stranka novčana sredstva u iznosu od 2.000,00 KM, koja je primila na transakcijski račun po osnovu Odluke o povratu uplaćenog novčanog iznosa takse za ovjeru Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine, iskazala u Obrascu 3-f (*Prihodi iz budžeta*) kao prihod iz budžeta Grada Bijeljine.

Stranka demokratske Srpske Semberija – Mićo Mičić je novčana sredstva u iznosu od 2.000,00 KM trebala iskazati u Obrascu 3 kao ostali prihod.

- (3) Stranka demokratske Srpske Semberija – Mićo Mičić nije u poslovnim knjigama i u Obrascu 4.1 (*Režijsko-administrativni i ostali troškovi*) godišnjeg finansijskog izvještaja za 2021. godinu pravilno iskazala troškove zakupa poslovnog prostora, troškove električne energije, komunalnih usluga i ostalog zakupa, čime je prekršila odredbe člana 22. Pravilnika.

U Obrascu 4.1 godišnjeg finansijskog izvještaja stranka je iskazala troškove zakupa poslovnog prostora u iznosu od 5.331,77 KM.

Uvidom u Ugovor o podzakupu ustanovljeno je da je stranka ugovorila podzakup poslovnog prostora u periodu od 01. 01. 2021. godine do 31. 12. 2025. godine i da mjesečni zakup iznosi 234,00 KM, odnosno da za 2021. godinu troškovi zakupa iznose 2.808,00 KM. Ugovorom je, takođe, ustanovljeno da je stranka dužna plaćati i troškove električne energije i utrošene vode u iznosu od 40% od iznosa prispjelih računa.

Stranka demokratske Srpske Semberija – Mićo Mičić je, u godišnjem finansijskom izvještaju, troškove električne energije, utrošene vode i ostalog zakupa iskazala kao troškove zakupa, čime je izvršila pogrešnu klasifikaciju troškova.

- (4) Potvrde o primljenoj članarini koje je izdala Stranka demokratske Srpske Semberija – Mićo Mičić ne sadrže podatke koji su propisani odredbama člana 6. Pravilnika.

Stranka je u Obrascu 3 (*Izvori finansiranja*) godišnjeg finansijskog izvještaja iskazala članarine u iznosu od 8.738,43 KM.

Uvidom u izdate potvrde o primljenoj članarini fizičkih lica, ustanovljeno je da one ne sadrže datum izdavanja potvrde, te broj ličnog dokumenta, adresu i mjesto prebivališta fizičkog lica koje je uplatilo članarinu.

- (5) Kontrolom blagajne ustanovljeno je da stranka poslovanje gotovim novcem obavlja suprotno propisima o blagajničkom poslovanju.

Kontrolom blagajne ustanovljeno je da je stranka u blagajnu primila pozajmice od fizičkih lica u iznosu od 4.020,00 KM. Slaviša Savić je dana 21. 08. 2021. godine u blagajnu stranke uplatio pozajmicu u iznosu od 550,00 KM, a dana 27. 08. 2021. godine u iznosu od 450,00 KM. Drago Stajić je dana 06. 07. 2021. godine u blagajnu stranke uplatio pozajmicu u iznosu od 3.020,00 KM. Stranka je navedene pozajmice vratila povjericima isplatom novca iz blagajne dana 27. 08. 2021. godine, odnosno 02. 09. 2021. godine.

Takođe je ustanovljeno da je stranka iz blagajne izvršila plaćanje zakupa poslovnog prostora za mart i april po osnovu računa dobavljača JIP „Semberija i Majejica“ Bijeljina, broj 257/21 od 24. 03. 2021. godine u iznosu od 448,33 KM i broj 295/21 od 08. 04. 2021.

godine u iznosu od 476,45 KM, troškove objave oglasa u „Službenom glasniku Republike Srpske“ u iznosu od 442,00 KM od 28. 07. 2021. godine i troškove reprezentacije po računu dobavljača TR – Ribara „Željko“ s. p. Željko Savić, Bijeljina od 26. 08. 2021. godine u iznosu od 549,84 KM.

Primanjem i vraćanjem pozajmica u gotovini, kao i gotovinskim plaćanjem izvršenih usluga u iznosu većem od 200,00 KM, Stranka demokratske Srpske Semberija – Mićo Mičić je postupila suprotno odredbama Uredbe o uslovima i načinu plaćanja gotovim novcem.

38. POLITIČKA ORGANIZACIJA ZAJEDNO ZA BOLJI SREBRENİK (Kod 2622)

Prema podacima iz godišnjeg finansijskog izvještaja, Politička organizacija Zajedno za bolji Srebrenik se finansirala iz sljedećih izvora:

Redni broj	Izvori finansiranja	Iznos (KM)	Struktura (%)
1.	Članarina	0,00	0,00
2.	Prilozi fizičkih lica (3-a)	11.969,00	44,48
3.	Prilozi pravnih lica (3-b)	0,00	0,00
4.	Prihodi od imovine (3-c)	0,00	0,00
5.	Prihodi od dobiti preduzeća u vlasništvu političke stranke (3-d)	0,00	0,00
6.	Prihodi od poklona (3-e)	0,00	0,00
7.	Prihodi iz budžeta (3-f)	13.936,41	51,80
8.	Prihodi od propagande (3-g)	0,00	0,00
I	Ukupni prihodi (1-8)	25.905,41	96,28
II	Ostali prihodi i drugo	1.000,00	3,72
Izvori finansiranja (I+II)		26.905,41	100,00

Pregledom godišnjeg finansijskog izvještaja za 2021. godinu, ustanovljeno je da je Politička organizacija Zajedno za bolji Srebrenik prekršila odredbe člana 4, stav (1), člana 11, stav (1) i člana 12, stav (1) i stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

a) Politička stranka je sredstva u iznosu od 19.043,39 KM utrošila mimo Programa utroška sredstava, dok za troškove goriva u iznosu od 3.169,00 KM nije ustanovljeno da su nastali isključivo za ostvarivanje ciljeva ustanovljenih programom i statutom stranke.

(1) Politička stranka je svojim programom utroška sredstava za 2021. godinu predvidjela troškove u iznosu od 19.000,00 KM, a ostvarila ih je u iznosu od 37.207,41 KM.

Uvidom u strukturu planiranih i ostvarenih troškova, ustanovljeno je da su troškovi u iznosu od 19.043,39 KM ostvareni mimo plana i Programa utroška. Politička stranka je planirane troškove prekoračila za iznos od 13.933,51 KM, dok troškove koje je ostvarila u iznosu od 5.109,88 KM, nije predvidjela svojim programom utroška sredstava.

- Programom utroška sredstava, stranka je predvidjela troškove bruto plata u iznosu od 12.000,00 KM, a ostvarila ih je u iznosu od 17.730,96 KM. Trošak zakupnine poslovnog prostora stranka je planirala u iznosu od 3.600,00 KM, a u finansijskom izvještaju ga je iskazala u iznosu od 4.950,00 KM, iako je prema ugovoru u zakupu ovaj trošak iznosio 5.400,00 KM. Troškove reprezentacije, koje je planirala u iznosu od 500,00 KM, stranka je ostvarila u iznosu od 4.002,00 KM. Stranka je planirala troškove reklame i propagande u iznosu od 1.000,00 KM, a ostvarila ih je u iznosu od 3.489,50 KM. Troškove platnog prometa, koje je planirala u iznosu od 100,00 KM, stranka je ostvarila u iznosu od 511,50 KM.
  - Politička stranka je ostvarila troškove goriva u iznosu od 3.169,02 KM, troškove toplog obroka u iznosu od 1.253,70 KM, troškove telefona u iznosu od 406,88 KM, troškove usluga u iznosu od 110,28 KM i troškove po osnovu takse u iznosu od 170,00 KM, koje nije predvidjela svojim programom utroška sredstava.
- (2) Uvidom u poslovne knjige Političke organizacije Zajedno za bolji Srebrenik, ustanovljeno je da stranka nema motorna vozila u svom vlasništvu, niti je koristila iznajmljena vozila, a 07. 10. 2021. godine je pravnom licu *Kopex Sarajlić* d. o. o., Srebrenik isplatila sredstva za nabavku goriva u vrijednosti od 3.169,00 KM.
- Pregledom finansijskog izvještaja političke stranke nisu ustanovljena službena putovanja, niti je stranka dostavila druge dokaze na osnovu kojih bi se ustanovilo kada i u koju svrhu je utrošeno gorivo.
- b) Pregledom finansijskog izvještaja, poslovnih knjiga i finansijske dokumentacije, ustanovljeno je da politička stranka nije vodila poslovne knjige u skladu s računovodstvenim propisima, nije uspostavila evidenciju o novčanim tokovima gotovine, kao i potpunu evidenciju o prihodima i rashodima, te godišnji finansijski izvještaj nije popunila na način kako je Centralna izborna komisija BiH propisala Pravilnikom, čime je prekršila odredbe člana 11, stav (1) i člana 12, stav (1) i stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.
- (1) Politička stranka nije uspostavila evidenciju o blagajničkom poslovanju, niti je u poslovnim knjigama i finansijskom izvještaju evidentirala promet gotovine.
- Uvidom u izvode s transakcijskog računa ustanovljeno je da je stranka izvršila polog gotovine na transakcijski račun u iznosu od 2.470,00 KM. Uplate u navedenom iznosu u finansijskom izvještaju je prijavila kao priloge fizičkih lica.
- Polog gotovine u iznosu od 470,00 KM stranka je izvršila 11. 03. 2021. godine, a polog u iznosu od 2.000,00 KM izvršila je 09. 08. 2021. godine.
- U skladu s računovodstvenim propisima i odredbama člana 11, stav (1) i člana 12, stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka, Politička organizacija Zajedno za bolji Srebrenik bila je obavezna donacije koje je primila u gotovini evidentirati kroz blagajnu, kao i polog sredstava iz blagajne na transakcijski račun.
- U skladu s odredbama člana 12, stav (4) istog zakona i odredbama člana 12. Pravilnika, stranka je bila obavezna da u finansijskom izvještaju, na Obrascu 2.1, iskaže promet sredstava putem blagajne.
- (2) U poslovnim knjigama, politička stranka je izvršila pogrešnu klasifikaciju dijela prihoda, koje je u finansijskom izvještaju prijavila u skladu s odredbama Pravilnika.
- Donacije fizičkih lica, u iznosu od 2.470,00 KM, u poslovnim knjigama su evidentirane kao članarine.

- Uplate sredstava iz budžeta Opštine Srebrenik, u iznosu od 3.096,98 KM i povrat dijela takse koju je politička stranka uplatila za ovjeru za učešće na Lokalnim izborima 2020. godine, u iznosu od 1.000,00 KM, u poslovnim knjigama su evidentirane kao prihod od donacija pravnih lica.
- (3) Politička stranka nije uspostavila potpunu evidenciju o troškovima zakupnine poslovnog prostora. Stranka je kao trošak evidentirala plaćenu zakupninu za period od 11 mjeseci, u iznosu od 4.950,00 KM. Trošak zakupnine za izvještajni period iznosio je 5.400,00 KM. Neprijavlivanjem ukupnog iznosa troškova politička stranka je prekršila odredbe 21. i člana 22. Pravilnika.

39. DEMOKRATSKA NARODNA ZAJEDNICA BIH – KRAJIŠKA STRANKA (Kod 028)

Prema podacima iz godišnjeg finansijskog izvještaja, Demokratska narodna zajednica BiH – Krajiška stranka se finansirala iz sljedećih izvora:

Redni broj	Izvori finansiranja	Iznos	Struktura
		(KM)	(%)
1.	Članarina	0,00	0,00
2.	Prilozi fizičkih lica (3-a)	0,00	0,00
3.	Prilozi pravnih lica (3-b)	0,00	0,00
4.	Prihodi od imovine (3-c)	0,00	0,00
5.	Prihodi od dobiti preduzeća u vlasništvu političke stranke (3-d)	0,00	0,00
6.	Prihodi od poklona (3-e)	6.000,00	29,87
7.	Prihodi iz budžeta (3-f)	12.857,14	64,01
8.	Prihodi od propagande (3-g)	0,00	0,00
I	Ukupni prihodi (1-8)	18.857,14	93,88
II	Ostali prihodi i drugo	1.228,42	6,12
Izvori finansiranja (I+II)		20.085,56	100,00

Pregledom godišnjeg finansijskog izvještaja za 2021. godinu, ustanovljeno je da je Demokratska narodna zajednica BiH – Krajiška stranka prekršila odredbe člana 4, stav (1), člana 8, stav (1), člana 11, stav (1) i člana 12, stav (1) i stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

- a) Demokratska narodna zajednica BiH – Krajiška stranka nije sačinila Finansijski plan na način kojim bi se obezbijedila transparentnost planiranog trošenja sredstava, kao i poređenje ostvarenih troškova s planiranim, te je finansijska sredstva u iznosu od 9.785,10 KM utrošila mimo svog plana finansiranja za 2021. godinu, čime je prekršila odredbe člana 4, stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

U godišnjem finansijskom izvještaju za 2021. godinu stranka je iskazala rashode u ukupnom iznosu od 11.611,15 KM.

Uvidom u Plan finansiranja za 2021. godinu koji je Centralnoj izbornoj komisiji Bosne i Hercegovine dostavljen uz godišnji finansijski izvještaj za 2020. godinu, ustanovljeno je da je stranka predvidjela ukupne troškove u iznosu od 10.300,00 KM.

Analizom Plana finansiranja za 2021. godinu, ustanovljene su manjkavosti samog finansijskog plana, tj. on sadrži formalne greške koje se odnose na period, te je sačinjen na način da ne obezbjeđuje transparentnost utrošenih sredstava, kao i njegovo poređenje s ostvarenim troškovima, odnosno nije analitičan.

U postupku kontrole strukture planiranih i ostvarenih troškova u 2021. godini, ustanovljeno je da je stranka troškove telefona i interneta planirala u iznosu od 500,00 KM, a njih je ostvarila u iznosu od 773,25 KM, čime je prekoračila planirane troškove u iznosu od 273,25 KM.

Pored navedenog, politička stranka je u 2021. godini finansijska sredstva utrošila mimo svog plana finansiranja za 2021. godinu, na način da nije predvidjela sljedeće troškove: troškove ostalog materijala, troškove utrošene vode, troškove komunalnih usluga, troškove usluga, troškove platnog prometa, troškove zakupnine poslovnih prostora, troškove održavanja opreme, troškove poreza i drugih obaveza, te troškove advokatskih usluga i sudskih troškova.

Stranka je u 2021. godini navedene troškove ostvarila u ukupnom iznosu od 9.511,85 KM, i to: troškove ostalog materijala u iznosu od 241,36 KM, troškove utrošene vode u iznosu od 51,46 KM, troškove komunalnih usluga u iznosu od 561,60 KM, troškove usluga u iznosu od 70,00 KM, troškove platnog prometa u iznosu od 374,40 KM, troškove zakupnine poslovnog prostora u iznosu od 6.000,00 KM, troškove održavanja opreme u iznosu 599,00 KM, troškove poreza i drugih obaveza u iznosu od 126,03 KM i troškove advokatskih usluga i sudskih troškova u iznosu od 1.488,00 KM.

- b) Uvidom u godišnji finansijski izvještaj za 2021. godinu, ustanovljeno je da je politička stranka na Obrascu 3 u okviru ostalih prihoda iskazala prihod u iznosu od 201,42 KM.

Uvidom u poslovne knjige ustanovljeno je da je stranka ostvarila prihod u navedenom iznosu na osnovu otpisa obaveza po osnovu troškova zatezних kamata prema dobavljaču JP „BH Pošta“ d. o. o., čime je prekršila odredbe člana 8, stav (1), tačka c) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

- c) Na osnovu obavljenog pregleda godišnjeg finansijskog izvještaja i dodatne dokumentacije, ustanovljeno je da Demokratska narodna zajednica BiH – Krajiška stranka nije uspostavila potpune i vjerodostojne evidencije o troškovima i obavezama, te obrasce godišnjeg finansijskog izvještaja nije popunila u skladu s Pravilnikom, čime je prekršila odredbe člana 11, stav (1) i 12, stav (1) i stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

- (1) Stranka u Obrascu 2 (*Pregled prometa svih transakcijskih računa političke stranke*) godišnjeg finansijskog izvještaja i poslovnim knjigama nije iskazala tačne podatke o prometu ostvarenom putem transakcijskog računa broj 1980013040004918 kod Komercijalno-investicione banke d. d., Velika Kladuša, čime je prekršila odredbe člana 11. Pravilnika.

U poslovnim knjigama i Obrascu 2 iskazan je transakcijski račun broj 1980013040004918 kod Komercijalno-investicione banke d. d., Velika Kladuša sa sljedećim podacima: početno stanje na dan 01. 01. 2021. godine u iznosu od 24,00 KM, ukupan promet ulaza u iznosu od 1.000,00 KM, ukupan promet izlaza u iznosu od 96,20 KM i stanje na dan 31. 12. 2021. godine u iznosu od 927,80 KM.

Kontrolom izvoda s transakcijskog računa koje je stranka dostavila za period 01. 01. 2021. do 31. 12. 2021. godine, ustanovljeno je sljedeće: početno stanje na dan 01. 01. 2021. godine u iznosu od 2,80 KM, ukupan promet ulaza u iznosu od 1.000,00 KM, ukupan promet izlaza u iznosu od 75,00 KM i saldo na dan 31. 12. 2021. godine u iznosu od 927,80 KM.

(2) Nakon izvršenog uvida u dostavljenu potvrdu o primljenoj nenovčanoj donaciji izdatoj fizičkom licu Hasanu Šehiću, ustanovljeno je da na njoj nisu navedeni podaci o broju identifikacionog dokumenta donatora, što je suprotno odredbama iz člana 6. Pravilnika.

(3) Demokratska narodna zajednica BiH – Krajiška stranka u Obrascu 5 godišnjeg finansijskog izvještaja nije pravilno iskazala tačan datum nastanka obaveza, čime je prekršila odredbe člana 24. Pravilnika.

- Uvidom u Obrazac 5 ustanovljeno je da je stranka za 10 povjerilaca kao datum nastanka obaveze navela datum 01. 01. 2021. godine, tj. početno stanje, iako je evidentno da su obaveze nastale prije navedenog datuma.

- Demokratska narodna zajednica BiH – Krajiška stranka je u godišnjem finansijskom izvještaju prijavila obaveze prema fizičkom licu Hasanu Šehiću u iznosu od 13.400,00 KM, po osnovu zakupnine poslovnog prostora.

U Izvještaju o pregledu godišnjeg finansijskog izvještaja za 2020. godinu konstatovano je da je obaveza prema fizičkom licu Hasanu Šehiću u iznosu od 1.400,00 KM nastala 2016. godine, a obaveze u iznosima od po 6.000,00 KM nastale su 2017. i 2018. godine.

Imajući u vidu da zakupodavac nije koristio zakonska sredstva za naplatu navedenih potraživanja, a da je Aneksom ugovora o zakupu od 27. 11. 2018. godine političku stranku oslobodio plaćanja zakupnine u 2019. godini, te da je politička stranka po istom osnovu i 2020. i 2021. godine prijavila nenovčane donacije u iznosima od po 6.000,00 KM, nesporna je činjenica da poslovne knjige i finansijski izvještaj stranke ne pružaju tačne i vjerodostojne podatke o njenim obavezama.

(4) Stranka je u Obrascu 4.1 (*Režijsko-administrativni i ostali troškovi*) godišnjeg finansijskog izvještaja prijavila troškove advokatskih usluga i sudskih troškova u iznosu od 1.488,00 KM. Uvidom u poslovne knjige i izvod broj 38 s transakcijskog računa broj 198001-1050000157 kod Komercijalno-investicione banke d. d., Velika Kladuša, ustanovljeno je da je iznos od 1.488,00 KM uplaćen na račun lica Elvire Abdić Jelenović, i to 1.200,00 KM na ime glavnog duga i 228,00 KM po rješenju broj 65 0 1873013 20 I.

Stranka u postupku pregleda finansijskog izvještaja izuzev rješenja o mjesnoj nenadležnosti Opštinskog suda u Sarajevu broj 65 0 1873013 20 I od 12. 03. 2021. godine, nije dostavila dokumentaciju na osnovu koje je bi se ustanovilo po kojem osnovu je izvršena isplata predmetnih sredstava, što ukazuje na to da stranka ne raspolaže dokumentacijom, odnosno da poslovne knjige stranke nisu vođene na pravilan način.

U skladu s računovodstvenim propisima, sadržaj knjigovodstvene isprave mora nedvojbeno i vjerodostojno pokazivati vrstu i obim nastale promjene, karakter poslovne promjene u knjigovodstveno-tehničkom smislu, tehnička obilježja i sl.

(5) Uvidom u dnevnik blagajne od 07. 01. 2021. godine, ustanovljeno je da je izvršen gotovinski povrat pozajmice fizičkom licu u iznosu od 2.000,00 KM, što je suprotno Uredbi o uslovima i načinu plaćanja gotovim novcem.

40. POKRET ZA MODERNU I AKTIVNU KRAJINU (Kod 2423)

Prema podacima iz godišnjeg finansijskog izvještaja, politička stranka Pokret za modernu i aktivnu Krajinu finansirala se iz sljedećih izvora:

Redni broj	Izvori finansiranja	Iznos (KM)	Struktura (%)
1.	Članarina	0,00	0,00
2.	Prilozi fizičkih lica (3-a)	11.361,00	49,66
3.	Prilozi pravnih lica (3-b)	250,00	1,09
4.	Prihodi od imovine (3-c)	0,00	0,00
5.	Prihodi od dobiti preduzeća u vlasništvu političke stranke (3-d)	0,00	0,00
6.	Prihodi od poklona (3-e)	0,00	0,00
7.	Prihodi iz budžeta (3-f)	11.266,21	49,25
8.	Prihodi od propagande (3-g)	0,00	0,00
I	Ukupni prihodi (1-8)	22.877,21	100,00
II	Ostali prihodi i drugo	0,17	0,00
	Izvori finansiranja (I+II)	22.877,38	100,00

Pregledom godišnjeg finansijskog izvještaja za 2021. godinu, ustanovljeno je da je politička stranka Pokret za modernu i aktivnu Krajinu prekršila odredbe člana 4, stav (1), člana 8, stav (4), člana 11, stav (1) i člana 12, stav (1) i stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

- a) Pokret za modernu i aktivnu Krajinu utrošio je sredstva u iznosu od 5.399,14 KM mimo ustanovljenog Programa utroška sredstava za 2021. godinu, čime je prekršio odredbe člana 4, stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

U godišnjem finansijskom izvještaju za 2021. godinu, Pokret za modernu i aktivnu Krajinu iskazao je troškove u iznosu od 14.572,78 KM.

Uvidom u Program utroška sredstava za 2021. godinu koji je stranka dostavila, ustanovljeno je da je stranka planirala troškove u ukupnom iznosu od 17.230,00 KM.

Prema podacima iz finansijskog izvještaja za 2021. godinu, Pokret za modernu i aktivnu Krajinu iskazao je troškove reklame i propagande u iznosu od 4.040,00 KM, troškove reprezentacije u iznosu od 1.135,14 KM i troškove ugostiteljskih usluga u iznosu od 224,00 KM, koje nije planirao svojim programom utroška sredstava.

Pokret za modernu i aktivnu Krajinu utrošio je sredstva u iznosu od 5.399,14 KM mimo ustanovljenog Programa utroška sredstava za 2021. godinu, čime je prekršio odredbe člana 4, stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

- b) Politička stranka Pokret za modernu i aktivnu Krajinu prekršila je odredbe člana 8, stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Na osnovu obavljenog pregleda godišnjeg finansijskog izvještaja, ustanovljeno je da je politička stranka primila priloge u ukupnom iznosu od 250,00 KM od pravnog lica koje je imalo zaključene ugovore o javnoj nabavci usluga s Upravom za indirektno oporezivanje Bosne i Hercegovine, čija je vrijednost veća od 10.000,00 KM, čime su prekršene odredbe člana 8, stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Politička stranka Pokret za modernu i aktivnu Krajinu je, dana 16. 02. 2021. godine, od pravnog lica „BEHIĆ SANNY BOY“ d. o. o., Bihać primila prilog u iznosu od 100,00 KM, a dana 08. 04. 2021. godine primila je, od istog pravnog lica, prilog u iznosu od 150,00 KM.

Prema aktu broj 02-07-2-11-2-2/24 od 08. 02. 2024. godine koji je dostavila Uprava za indirektno oporezivanje, ustanovljeno je da je pravno lice „BEHIĆ SANNY BOY“ d. o. o.,

Bihać imalo zaključen Ugovor o javnoj nabavci broj 01-16-13-25-307-2/21 od 14. 04. 2021. godine, ukupne vrijednosti 17.550,00 KM s uračunatim PDV-om, koji se odnosio na vršenje usluga sezonskog čišćenja snijega na području graničnih prelaza Užljebić, Izačić, Kladaša i Pašin Potok.

- c) Politička stranka Pokret za modernu i aktivnu Krajinu nije vodila poslovne knjige u skladu s računovodstvenim propisima, te nije uspostavila tačne evidencije o prihodima, rashodima i obavezama, nije iskazala tačan promet po transakcijskim računima i obrasce finansijskog izvještaja nije popunila u skladu s odredbama Pravilnika, čime je prekršila odredbe člana 11, stav (1) i člana 12, stav (1) i stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

(1) Stranka je u Obrascu 2 (*Pregled prometa svih transakcijskih računa političke stranke*) pogrešno iskazala podatke o transakcijskim računima i prometu koji je ostvarila, čime je prekršila odredbe člana 11. Pravilnika.

- Stranka je u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala transakcijski račun broj 3385002285934123 kod *UniCredit* banke, bez početnog stanja, te prometom ulaza u iznosu od 22.877,38 KM, prometom izlaza u iznosu od 14.580,67 KM i stanjem na dan 31. 12. 2021. godine u iznosu od 8.296,61 KM.

Uvidom u izvode s pomenutog transakcijskog računa, ustanovljeno je da je početno stanje bilo negativno i iznosilo je -4,10 KM, promet ulaza je iznosio 22.877,38 KM, promet izlaza 14.576,67 KM, te je stanje novčanih sredstava na transakcijskom računu na dan 31. 12. 2021. godine iznosilo 8.296,61 KM.

- Pokret za modernu i aktivnu Krajinu nije u godišnjem finansijskom izvještaju iskazao transakcijski račun broj 3385002286012402 kod *UniCredit* banke.

Uvidom u izvod broj 1 na dan 27. 01. 2021. godine s ovog transakcijskog računa, ustanovljeno je da je početno stanje bilo negativno i iznosilo je -5,11 KM, promet ulaza je iznosio 15,11 KM, promet izlaza 10,00 KM, tj. saldo na kraju dana iznosio je 0,00 KM. Račun je zatvoren dana 28. 01. 2021. godine. Stranka nije evidentirala transakcijski račun broj 3385002286012402 kod *UniCredit* banke ni u poslovnim knjigama.

(2) Politička stranka nije u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala sve donacije fizičkih lica, čime je prekršila odredbe člana 14. Pravilnika.

Kontrolom izvoda s transakcijskog računa broj 3385002286012402 kod *UniCredit* banke ustanovljeno je da je fizičko lice Edin Moranjić dana 27. 01. 2021. godine dao donaciju Pokretu za modernu i aktivnu Krajinu u iznosu od 15,11 KM, koju stranka nije evidentirala u svojim poslovnim knjigama i nije iskazala u godišnjem finansijskom izvještaju.

(3) Stranka u godišnjem finansijskom izvještaju i svojim poslovnim knjigama nije iskazala tačne i potpune podatke o rashodima i nije pravilno klasifikovala rashode, čime je prekršila odredbe članova 21. i 22. Pravilnika.

- Pokret za modernu i aktivnu Krajinu u godišnjem finansijskom izvještaju je iskazao troškove električne energije u iznosu od 182,82 KM, troškove komunalnih usluga u iznosu od 221,00 KM i troškove zakupa u iznosu od 6.000,00 KM.

Uvidom u analitičke kartice ustanovljeno je da politička stranka nije u svojim poslovnim knjigama evidentirala i u godišnjem finansijskom izvještaju nije iskazala troškove električne energije za decembar, troškove komunalnih usluga za juni, septembar i oktobar, te troškove zakupa poslovnog prostora za novembar i decembar 2021. godine.

- Pokret za modernu i aktivnu Krajinu nije iskazao tačne podatke o troškovima ugovora o djelu koji je zaključio s fizičkim licem Edinom Moranjkićem za obavljanje poslova tehničkog sekretara u toku 2021. godine. Ugovorena naknada prema ugovoru iznosila je 1.000,00 KM neto, a ugovor je zaključen dana 02. 01. 2021. godine.

Stranka je u poslovnim knjigama i finansijskom izvještaju iskazala troškove po osnovu ovog ugovora u iznosu od 500,00 KM i pripadajuće poreze i doprinose u iznosu od 92,97 KM.

- Na osnovu podataka iz poslovnih knjiga, ugovora o zakupu poslovnog prostora i računa za izvršene usluge, ustanovljeno je da stranka u poslovnim knjigama nije pravilno evidentirala troškove zakupa poslovnog prostora i troškove komunalnih usluga, odnosno da navedene troškove nije evidentirala u momentu nastanka troška, već u momentu plaćanja, što je suprotno računovodstvenim propisima.

1. Uvidom u račun broj 411-010068-20 od 23. 12. 2020. godine u iznosu od 22,10 KM pravnog lica JKP „KOMRAD“ d. o. o., Bihać, ustanovljeno je da se on odnosi na usluge odvoza smeća za period od 01. 12. 2020. do 31. 12. 2020. godine.

Stranka je račun evidentirala u svojim poslovnim knjigama i godišnjem finansijskom izvještaju kao trošak komunalnih usluga 2021. godine, umjesto kao rashod prethodnih godina.

2. Uvidom u analitičku karticu troškova zakupa poslovnog prostora, ustanovljeno je da je stranka kao troškove zakupa u 2021. godini iskazala troškove u iznosu od 1.000,00 KM koji se odnose na novembar i decembar 2020. godine, koje je trebala iskazati kao rashode prethodnih godina.
3. Uvidom u račun broj 101-1256836-31012 od 31. 01. 2022. godine u iznosu od 8,21 KM dobavljača JP „Elektroprivreda Bosne i Hercegovine“ Bihać, koji je stranka evidentirala u poslovnim knjigama i iskazala u godišnjem finansijskom izvještaju za 2021. godinu, ustanovljeno je da se on odnosi na utrošenu električnu energiju za januar 2022. godine.

(4) Stranka nije u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala tačan iznos svojih obaveza, čime je prekršila odredbe člana 24. Pravilnika.

- Uvidom u poslovne knjige i dokumentaciju koju je stranka dostavila, ustanovljeno je da politička stranka nije u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala obaveze po osnovu zakupa poslovnog prostora za novembar i decembar 2021. godine u iznosu od 1.000,00 KM i obaveze po osnovu ugovora o djelu u neto iznosu od 500,00 KM, kao i obaveze za pripadajuće poreze i doprinose u iznosu od 92,97 KM.
- Pokret za modernu i aktivnu Krajinu nije u poslovnim knjigama i godišnjem finansijskom izvještaju iskazao obaveze po osnovu utroška električne energije za mjesec decembar i troškove komunalnih usluga za juni, septembar i oktobar 2021. godine.

41. SRPSKA RADIKALNA STRANKA DR VOJISLAV ŠEŠELJ (Kod 1730)

Prema podacima iz godišnjeg finansijskog izvještaja, Srpska radikalna stranka dr Vojislav Šešelj sefinansirala iz sljedećih izvora:

Redni broj	Izvori finansiranja	Iznos (KM)	Struktura (%)
1.	Članarina	0,00	3,28
2.	Prilozi fizičkih lica (3-a)	0,00	81,50
3.	Prilozi pravnih lica (3-b)	0,00	0,00
4.	Prihodi od imovine (3-c)	0,00	0,00
5.	Prihodi od dobiti preduzeća u vlasništvu političke stranke (3-d)	0,00	0,00
6.	Prihodi od poklona (3-e)	180,00	0,99
7.	Prihodi iz budžeta (3-f)	18.046,20	99,01
8.	Prihodi od propagande (3-g)	0,00	0,00
I	Ukupni prihodi (1-8)	18.226,20	100,00
II	Ostali prihodi i drugo	0,00	0,00
	Izvori finansiranja (I+II)	18.226,20	100,00

Pregledom godišnjeg finansijskog izvještaja za 2021. godinu, ustanovljeno je da je Srpska radikalna stranka dr Vojislav Šešelj prekršila odredbe člana 4, stav (1), člana 11, stav (1) i člana 12, stav (1) i stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

- a) Politička stranka je sredstva u iznosu od 3.940,91 KM utrošila mimo ustanovljenog Programa utroška finansijskih sredstava za 2021. godinu, dok za nabavku goriva u vrijednosti od 3.192,68 KM nije ustanovljeno da je sredstva za utrošila isključivo za ostvarivanje stranačkih ciljeva i stranačkih aktivnosti, čime je prekršila odredbe člana 4, stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Srpska radikalna stranka dr Vojislav Šešelj je Programom utroška sredstava za 2021. godinu predvidjela ukupne troškove u iznosu od 12.000,00 KM.

U godišnjem finansijskom izvještaju, koji je podnijela Centralnoj izbornoj komisiji BiH, Srpska radikalna stranka dr Vojislav Šešelj je prijavila ukupne rashode u iznosu od 15.259,07 KM.

- (1) Uvidom u strukturu ostvarenih troškova, ustanovljeno je da je politička stranka mimo finansijskog plana, odnosno Programa utroška sredstava ostvarila troškove u iznosu od 3.940,91 KM, kako slijedi:
- Troškove advokatskih usluga i sudske troškove, koje je planirala u iznosu od 1.000,00 KM stranka je ostvarila u iznosu od 3.221,00 KM.
  - Troškove reprezentacije stranka je ostvarila u iznosu od 1.977,31 KM, a planirala ih je u iznosu od 1.000,00 KM.
  - Stranka je planirala troškove energije i goriva u iznosu od 3.500,00 KM, a ostvarila je troškove goriva u iznosu od 3.192,68 KM i troškove električne energije u iznosu od 408,28 KM.
  - Planirani iznos troškova zakupnine poslovnih prostora i održavanja opreme stranka je prekoračila za 105,50 KM.
  - Politička stranka je ostvarila troškove knjigovodstvenih usluga u iznosu od 234,00 KM, troškove takse, novčane kazne i slično u iznosu od 126,00 KM, troškove telefona i internet-

usluga u iznosu od 100,00 KM i troškove kancelarijskog materijala u iznosu od 76,14 KM, koje nije predvidjela svojim programom utroška sredstava.

- (2) Za troškove goriva za motorna vozila, u vrijednosti od 3.192,68 KM, ne može se pouzdano tvrditi da su nastali isključivo za obavljanje stranačkih aktivnosti, odnosno ostvarivanje ciljeva ustanovljenih programom i statutom političke stranke.

Uvidom u izvode s transakcijskog računa, ustanovljeno je da su isplate za gorivo, u navedenom iznosu, izvršene s transakcijskog računa stranke, a putem biznis kartice predsjednika političke stranke.

Srpska radikalna stranka dr Vojislav Šešelj nema motorna vozila u svom vlasništvu, a prema podacima iz poslovnih knjiga i finansijske dokumentacije nije koristila iznajmljena vozila. Takođe, politička stranka nema putne naloge, niti raspolaže drugom dokumentacijom o službenim putovanjima, kojom bi mogla opravdati utrošak goriva za stranačke aktivnosti.

- b) Pregledom finansijskog izvještaja, poslovnih knjiga i finansijske dokumentacije, ustanovljeno je da Srpska radikalna stranka dr Vojislav Šešelj poslovne knjige nije vodila u skladu s računovodstvenim propisima i odredbama člana 11, stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka. Stranka nije uspostavila pravilne i potpune evidencije o prihodima, rashodima i obavezama, te finansijski izvještaj nije popunila na način kako je Centralna izborna komisija BiH propisala Pravilnikom, čime je prekršila odredbe člana 12, stav (1) i stav (4) istog zakona.

- (1) Politička stranka u svojim poslovnim knjigama i finansijskom izvještaju nije uspostavila pravilne i tačne evidencije o prihodima iz budžeta.

- U poslovnim knjigama stranka je evidentirala prihod iz budžeta u iznosu od 19.322,08 KM, a u finansijskom izvještaju koji je podnijela Centralnoj izornoj komisiji BiH, prijavila je prihod iz budžeta u iznosu od 18.046,20 KM.
- Uvidom u izvode s transakcijskog računa, ustanovljeno je da je stranka kao prihod iz budžeta evidentirala povrat takse za ovjeru za učešće na izborima 2020. godine, u iznosu od 1.300,00 KM i naplaćene troškove i kamate po sudskim presudama, u iznosu od 4.358,96 KM.
- Politička stranka je uplate iz budžeta Opštine Srebrenica, u iznosu od 6.098,04 KM, evidentirala kao prihod iz budžeta 2021. godine. Uvidom u izvode s transakcijskog računa, ustanovljeno je da su političkoj stranci uplaćena sredstva po sudskoj presudi u iznosu od 3.617,66 KM, troškovi parničnog postupka u iznosu od 1.680,00 KM i kamate u iznosu od 800,38 KM.
- Stranka je evidentirala prihod iz budžeta Opštine Šekovići u iznosu od 2.929,00 KM. Pregledom finansijskog izvještaja i druge dokumentacije ustanovljeno je da su političkoj stranci isplaćena sredstva u iznosu od 2.453,96 KM. U okviru navedenih sredstava kao prihod iz budžeta Opštine Šekovići 2021. godine isplaćena su sredstva u iznosu od 484,96 KM, dok iznos od 1.969,00 KM čine isplate po sudskom rješenju, koje uključuju troškove parničnog postupka i kamate.
- Sredstva koja su političkoj stranci uplaćena iz budžeta Opštine Teslić, u iznosu od 2.100,56 KM, u poslovnim knjigama i finansijskom izvještaju evidentirana su kao prihod iz budžeta. Uvidom u izvode s transakcijskog računa ustanovljeno je da iznos od 1.182,00 KM predstavlja prihod iz budžeta, dok je iznos od 918,56 KM isplaćen po sudskom rješenju za troškove postupka po tužbi i taksa za tužbu.
- Prihod iz budžeta Opštine Pelagićevo, koji je ostvaren u iznosu od 1.000,00 KM, politička stranka je u finansijskom izvještaju prijavila kao prihod iz budžeta Grada Banje Luke.

- Politička stranka u finansijskom izvještaju nije prijavila prihod iz budžeta Opštine Rudo u iznosu od 173,42 KM, Opštine Han Pijesak u iznosu od 85,56 KM i Opštine Istočna Ilidža u iznosu od 84,61 KM.
- (2) U poslovnim knjigama politička stranka, suprotno računovodstvenim propisima i odredbama člana 11, stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka nije evidentirala donaciju Opštine Srebrenica, koju je ostvarila korištenjem poslovnog prostora bez plaćanja zakupnine. U finansijskom izvještaju, koji je podnijela Centralnoj izbornoj komisiji BiH, politička stranka je ovu nenovčanu donaciju prijavila kao prihod u iznosu od 180,00 KM.
- (3) Politička stranka u finansijskom izvještaju nije prijavila ostale prihode, koji prema evidencijama iz poslovnih knjiga iznose 1.509,07 KM. Prihod u navedenom iznosu ostvaren je po osnovu naknadno odobrenih rabata od strane dobavljača političke stranke.
- (4) Politička stranka nije uspostavila potpune i pravile evidencije o troškovima zakupnine poslovnih prostora.
- U poslovnim knjigama nije evidentirana zakupnina poslovnog prostora koji je politička stranka koristila u Srebrenici. U finansijskom izvještaju trošak zakupnine organizacionog dijela stranke u Srebrenici evidentiran je u iznosu od 180,00 KM.
  - Kod organizacionog dijela političke stranke u Tesliću, troškovi zakupnine su u poslovnim knjigama evidentirani u momentu plaćanja, a ne u periodu u kojem je političkoj stranci pružena usluga. Zakupninu za 2020. godinu, koju je politička stranka platila 05. 02. 2021. godine, evidentirala je kao trošak zakupnine iz 2021. godine.
- (5) Politička stranka nije uspostavila potpune i tačne evidencije o svojim obavezama i potraživanjima.
- U poslovnim knjigama iskazane su ukupne obaveze na dan 31. 12. 2021. godine u iznosu od 35.015,00 KM, od čega su ostale kratkoročne finansijske obaveze u iznosu od 1.800,00 KM i ostale obaveze, odnosno obaveze prema dobavljačima u iznosu od 35.215,00 KM.
U finansijskom izvještaju, koji je podnijela Centralnoj izbornoj komisiji BiH, politička stranka je prijavila obaveze prema dobavljačima u ukupnom iznosu od 49.559,77 KM.
  - Uvidom u poslovne knjige stranke, ustanovljeno je da su obaveze u iznosu od 1.300,00 KM evidentirane kao početno stanje na dan 01. 01. 2021. godine, što znači da su one nastale u ranijem periodu.
U poslovnim knjigama Srpske radikalne stranke dr Vojislav Šešelj nisu evidentirana potraživanja za date pozajmice. Međutim, uvidom u izvode s transakcijskog računa, ustanovljen je povrat pozajmice političkoj stranci u iznosu od 500,00 KM.
Povrat pozajmice političkoj stranci, uplatom sredstava 29. 04. 2021. godine na njen transakcijski račun, u iznosu od 500,00 KM, u poslovnim knjigama je evidentiran kao primljena pozajmica koju je Srpskoj radikalnoj stranci dr Vojislav Šešelj dao njen predsjednik.
  - Pregledom je ustanovljeno da pozajmica političke stranke Demokratski narodni savez, u iznosu od 2.000,00 KM, koja je prijavljena u godišnjem finansijskom izvještaju Srpske radikalne stranke dr Vojislav Šešelj za 2020. godinu, kao obaveza na dan 31. 12. nije vraćena, a nije evidentirana u poslovnim knjigama, niti je prijavljena u finansijskom izvještaju za 2021. godinu.

Da je Srpska radikalna stranka dr Vojislav Šešelj na dan 31. 12. 2021. godine imala obavezu po osnovu pozajmice od Demokratskog narodnog saveza, potvrđuje činjenica da je Demokratski narodni savez u svojim poslovnim knjigama na dan 31. 12. 2021. godine iskazao potraživanje od Srpske radikalne stranke dr Vojislav Šešelj u iznosu od 2.000,00 KM.

- Na zahtjev Centralne izborne komisije BiH, politička stranka je dostavila potvrđene činjenice kojima se potvrđuju njene obaveze prema dobavljačima na posljednji dan izvještajnog perioda. Konfirmacijama pet dobavljača, od ukupno 17 dobavljača čije je obaveze politička stranka prijavila u finansijskom izvještaju, potvrđene su obaveze Srpske radikalne stranke dr Vojislav Šešelj u iznosu od 37.650,80 KM.

Navedeno potvrđuje činjenicu da su evidencije o obavezama Srpske radikalne stranke dr Vojislav Šešelj netačne i nepotpune.

42. STRANKA DEMOKRATSKE AKTIVNOSTI (Kod 882)

Prema podacima iz godišnjeg finansijskog izvještaja za 2021. godinu, Stranka demokratske aktivnosti se finansirala iz sljedećih izvora:

Redni broj	Izvori finansiranja	Iznos (KM)	Struktura (%)
1.	Članarina	0,00	0,00
2.	Prilozi fizičkih lica (3-a)	27.403,93	6,05
3.	Prilozi pravnih lica (3-b)	0,00	0,00
4.	Prihodi od imovine (3-c)	0,00	0,00
5.	Prihodi od dobiti preduzeća u vlasništvu političke stranke (3-d)	0,00	0,00
6.	Prihodi od poklona (3-e)	1.207,50	0,27
7.	Prihodi iz budžeta (3-f)	424.098,42	93,68
8.	Prihodi od propagande (3-g)	0,00	0,00
I	Ukupni prihodi (1-8)	452.709,85	100,00
II	Ostali prihodi i drugo	0,00	0,00
	Izvori finansiranja (I+II)	452.709,85	100,00

Pregledom godišnjeg finansijskog izvještaja za 2021. godinu, ustanovljeno je da je Stranka demokratske aktivnosti prekršila odredbe člana 4, stav (1), člana 5, stav (4), člana 11, stav (1) i stav (2) i člana 12, stav (1) i stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

- a) Stranka demokratske aktivnosti nije sačinila Program utroška sredstva na način da se obezbijedi potpuna transparentnost utroška sredstva, dok je manji dio sredstava utrošila mimo Programa utroška, čime je prekršila je odredbe člana 4, stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Stranka demokratske aktivnosti je u godišnjem finansijskom izvještaju za 2021. godinu iskazala rashode u ukupnom iznosu od 365.919,39 KM.

Politička stranka je Programom o izmjenama utroška sredstava za 2021. godinu planirala ukupne rashode u iznosu od 413.400,00 KM.

Analizom Programa o izmjenama utroška sredstava za 2021. godinu ustanovljeno je da program nije dovoljno analitičan. Naime, politička stranka je planirala obaveze prema zaposlenima u iznosu od 60.000,00 KM. U poslovnim knjigama i godišnjem finansijskom izvještaju politička stranka je iskazala troškove bruto plata u iznosu od 46.440,05 KM, te naknade za topli obrok, prevoz, regres i sl. u iznosu od 10.380,00 KM.

Pored navedenog, a uvidom u račun JP „Radio Ključ“, broj 4375 od 29. 04. 2021. godine u iznosu od 15,00 KM za troškove propagande koje je politička stranka iskazala u godišnjem finansijskom izvještaju, ustanovljeno je da su Stranci demokratske aktivnosti fakturirani troškovi saopštenja NES.

- b) Stranka demokratske aktivnosti je prekršila odredbe člana 5, stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Politička stranka je u godišnjem finansijskom izvještaju za 2021. godinu nenovčanu donaciju Udruženja žena „Ključki biseri“ Ključ po osnovu besplatnog korištenja poslovnog prostora iskazala u znatno manjem iznosu u odnosu na visinu zakupnine koja je ustanovljena Odlukom Opštinskog vijeća opštine Ključ.

Uvidom u akt Opštine Ključ broj 02-45-1981/22 od 13. 09. 2022. godine, ustanovljeno je da je Opština Ključ prostorije dala na upravljanje Udruženju žena „Ključki biseri“ Ključ, koje je, zatim, sklopilo posebne ugovore s političkim strankama. Visina zakupnine propisana Odlukom Opštinskog vijeća opštine Ključ o visini zakupnine za poslovne prostore na području opštine Ključ u državnom vlasništvu, iznosi od 6,00 KM do 10,00 KM po m², u zavisnosti od zone.

U Obrascu 3-e (*Nenovčane donacije i računi koje stranka nije imala obavezu platiti*) godišnjeg finansijskog izvještaja za 2021. godinu, Stranka demokratske aktivnosti iskazala je nenovčanu donaciju Udruženja žena „Ključki biseri“ Ključ po osnovu besplatnog korištenja poslovnog prostora, površine 34,5 m², u ukupnom iznosu od 325,50 KM.

- c) Na osnovu obavljenog pregleda godišnjeg finansijskog izvještaja za 2021. godinu, ustanovljeno je da Stranka demokratske aktivnosti nije vodila potpune, pravilne i pravovremene evidencije o prihodima, rashodima i obavezama, nije uspostavila unutrašnje kontrole, niti je obrasce godišnjeg finansijskog izvještaja popunila u skladu s Pravilnikom, čime je prekršila odredbe člana 11, stav (1) i stav (2) i člana 12, stav (1) i stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

(1) Stranka demokratske aktivnosti nije u godišnjem finansijskom izvještaju za 2021. godinu pravilno iskazala nenovčane donacije, čime je prekršila odredbe članova 13. i 18. Pravilnika.

- Stranka je u poslovnim knjigama i godišnjem finansijskom izvještaju nenovčanu donaciju Udruženja žena „Ključki biseri“ Ključ po osnovu besplatnog korištenja poslovnog prostora iskazala u znatno manjem iznosu u odnosu na stvarnu vrijednost.
- U Obrascu 3-e (*Nenovčane donacije i računi koje politička stranka nije imala obavezu platiti*) politička stranka iskazala je nenovčanu donaciju Opštine Bosanska Krupa po osnovu besplatnog korištenja poslovnog prostora u iznosu u 442,00 KM. Uvidom u podatke i Odluku Opštinskog vijeća opštine Bosanska Krupa o dodjeli u zakup poslovnih prostora

političkim strankama broj 01/V-02-8950-2a/17 od 14. 12. 2017. godine, koje je aktom broj 07-11-6387/22 od 02. 08. 2022. godine dostavio Grad Bosanska Krupa, ustanovljeno je da je Stranka demokratske aktivnosti u toku 2021. godine koristila kancelarije u vlasništvu ovog grada, te da je mjesečna zakupnina iznosila 1,00 KM.

S obzirom na to da je imala obavezu da plati zakupninu u godišnjem iznosu od 12,00 KM, politička stranka nije ostvarila nenovčanu donaciju Grada Bosanska Krupa, te je nije trebala iskazati u poslovnim knjigama i godišnjem finansijskom izvještaju.

- (2) Kontrolom iskazanih priloga fizičkih lica, ustanovljeno je da politička stranka nije vodila tačne evidencije o pojedinačnim priložima fizičkih lica, te je u Obrascu 3-a (*Prilozi fizičkih lica*) godišnjeg finansijskog izvještaja iskazala pogrešne podatke o priložima, čime je prekršila odredbe člana 14. Pravilnika.

Stranka je u Obrascu 3-a iskazala priloge sljedećih fizičkih lica: Nedima Zulić u iznosu od 2.052,00 KM, Irma Fatkić u iznosu od 2.927,13 KM, Hajrudin Halilović u iznosu od 2.036,00 KM i Rasim Pajić u iznosu od 2.225,00 KM, te je izdala potvrde o primljenim priložima u istim iznosima.

Uvidom u podatke koje je stranka dostavila, dopis Skupštine Unsko-sanskog kantona o uplatama dijela paušala za period januar – septembar 2021. godine i podatke za uplate izvršene za oktobar i novembar 2021. godine, ustanovljeno je da su navedena fizička lica dala priloge stranci, kako slijedi: Nedima Zulić 1.874,00 KM, Irma Fatkić 2.540,76 KM, Hajrudin Halilović u iznosu od 1.879,00 KM i Rasim Pajić u iznosu od 2.038,00 KM. Stranka za uplate izvršene na račun političke stranke u januaru 2021. godine, a koje se odnose na uplate paušala iz budžeta Skupštine Unsko-sanskog kantona za decembar 2020. godine nije dostavila specifikacije, tako da u postupku pregleda nije moglo biti potvrđeno koliko su iznosili prilozi navedenih lica.

Stranka je u potvrdama o primljenim priložima izdatim fizičkim licima Nedimi Zulić i Hajrudinu Haliloviću pogrešno iskazala podatke o iznosu priloga za april 2021. godine, odnosno u Obrascu 3-a nije iskazala tačne podatke o pojedinačnim priložima fizičkih lica.

Pored navedenog, a uvidom u dostavljene potvrde o primljenim priložima od fizičkih lica, ustanovljeno je da na potvrdama nije naveden broj ličnog dokumenta. Takođe, na većem broju potvrda nije navedena adresa fizičkog lica, odnosno navedena je ista adresa (Cazin bb, Cazin).

S obzirom na to da politička stranka u potvrdama o primljenim priložima nije navela sve potrebne podatke, te da nije iskazala tačne podatke o iznosu priloga, prekršila je odredbe člana 6. Pravilnika.

- (3) Politička stranka u poslovnim knjigama nije uspostavila pravovremene i pravilne evidencije o rashodima, niti je u obrascima godišnjeg finansijskog izvještaja iskazala tačne podatke o rashodima, čime je prekršila odredbe članova 21, 22. i 23. Pravilnika.

- Stranka je u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala troškove zakupnine poslovnih prostorija koje je koristila u Bosanskoj Krupi u iznosu od 442,00 KM, dok je prema podacima koje je dostavio Grad Bosanska Krupa zakupnina iznosila 12,00 KM.

- Politička stranka je troškove zakupnine poslovnih prostorija koje je koristila u Brezi iskazala u većem iznosu u odnosu na ugovorenu cijenu za 153,76 KM.

U poslovnim knjigama i godišnjem finansijskom izvještaju stranka je iskazala troškove zakupnine poslovnih prostorija u Brezi u iznosu od 358,72 KM. Prema podacima koje je

dostavila Opština Breza, mjesečna zakupnina iznosila je 17,08 KM, odnosno 204,96 KM godišnje.

- Stranka je u Obrascu 4.2 (*Troškovi propagande*) godišnjeg finansijskog izvještaja iskazala troškove zakupa sale po računima JU „Centar za kulturu i obrazovanje“ Cazin broj 27/18 od 23. 08. 2018. godine u iznosu od 200,00 KM i broj 21/17 od 05. 09. 2017. godine u iznosu od 200,00 KM. Takođe, stranka je račun JU „Kulturno-sportski centar“ Kakanj broj 862/1-U od 02. 10. 2018. godine u iznosu od 400,00 KM iskazala kao troškove propagande.

S obzirom na to da je riječ o troškovima nastalim u prethodnim godinama, stranka je navedene troškove trebala iskazati u Obrascu 4.1 (*Režijsko-administrativni i ostali troškovi*) kao rashode iz prethodnog perioda.

- Stranka je u poslovnim knjigama i godišnjem finansijskom izvještaju iskazala troškove ranijeg perioda u iznosu od 5.991,56 KM. Uvidom u račun dobavljača „USKINFOR PROMOCIJA“ d. o. o., Bihać, broj 103-11-2020 od 17. 11. 2020. godine, ustanovljeno je da je stranka troškove za marketinške usluge za Izbore 2020. u iznosu od 3.077,10 KM evidentirala u poslovnim knjigama za 2021. godinu kao troškove ranijeg perioda. Navedeno ukazuje da stranka ne vodi pravovremene evidencije o svojim rashodima i obavezama.
- Uvidom u račune za hotelske usluge ustanovljeno je da su troškovi noćenja isplaćeni i licima koja nisu zaposlena niti angažovana u političkoj stranci, a koja s poreskog aspekta imaju karakter ličnih primanja. Stranka na navedene isplate nije obračunala i platila porez na dohodak i pripadajuće doprinose, čime troškovi i obaveze po ovom osnovu nisu evidentirani ni iskazani u godišnjem finansijskom izvještaju.
- Pregledom godišnjeg finansijskog izvještaja ustanovljeno je da je stranka u Obrascu 4.1 troškove takse u iznosu od 3.700,00 KM iskazala kao ostale troškove.
- Stranka je troškove zakupa vozila po ugovorima zaključenim s fizičkim licima u ukupnom iznosu od 8.300,00 KM u poslovnim knjigama evidentirala na kontu 40100 – *Transportne usluge*.

(4) Uvidom u finansijsku dokumentaciju političke stranke i knjigovodstvene isprave ustanovljeni su nedostaci kod dijela računa dobavljača koji su knjigovodstvene isprave o nastalim poslovnim događajima. Takođe, ustanovljeno je da je stranka pojedine troškove evidentirala na osnovu predračuna. Pored navedenog, ustanovljeno je da računi nisu ovjereni za knjiženje i plaćanje.

- Uvidom u račune koje je stranka evidentirala na kontu 40870 – *Ostali troškovi*, ustanovljeno je da je stranka evidentirala troškove za hosting i domenu za 2020. godinu po predračunu dobavljača *Green hosting* br. 21-088 od 20. 03. 2021. godine u iznosu od 125,00 KM i troškove za hosting i domenu za 2021. godinu po predračunu dobavljača *Green hosting* broj 21-0126 od 13. 05. 2021. godine u iznosu od 125,00 KM.
- Na računu dobavljača *Copy.ba* Sarajevo, broj 108/21 od 01. 11. 2021. godine u iznosu od 836,00 KM navedeno je „po otpremnici 791/1“, bez navođenja vrste usluge i količine. Račun dobavljača nije ovjeren od strane političke stranke za knjiženje i plaćanje.
- Kontrolom troškova usluga koje je stranka u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala u iznosu od 2.340,00 KM, ustanovljeno je da je stranka dana 02. 01. 2021. godine zaključila Ugovor s pravnim licem *QM Solutions* d. o. o., Tuzla o pružanju usluga

interne revizije za 2019. i 2020. godinu. Račun nije ovjeren od strane odgovornog lica za knjiženje, odnosno nije potvrđeno izvršenje usluge. Uvidom u izvještaje o internoj reviziji, koje je stranka dostavila u postupku pregleda, ustanovljeno je da je izvještaje potpisao certificirani računovođa i direktor pravnog lica *QM Solutions* d. o. o., Tuzla, te da se u njima daje mišljenje o finansijskom položaju, rezultatu poslovanja, gotovinskom toku, promjenama u kapitalu i usklađenosti s Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja (MSFI), što je uobičajeno sadržaj izvještaja o reviziji, a ne izvještaja o internoj reviziji. Takođe, ni u jednom dijelu izvještaja nije navedeno da li politička stranka ima pravilnike o internim kontrolama i da li su uspostavljene interne kontrole, odnosno da li je politička stranka svojim internim aktima uredila sistem unutrašnje finansijske kontrole nad nižim organizacionim dijelovima radi sprečavanja pogrešnog evidentiranja prihoda i rashoda, te zloupotrebe finansijskih sredstava.

Navedeno ukazuje da politička stranka nema uspostavljene interne kontrole, a što je propisano odredbom člana 11, stav (2) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

- (5) Stranka demokratske aktivnosti nije u Obrascu 5 (*Obaveze*) godišnjeg finansijskog izvještaja iskazala sve obaveze na dan 31. 12. 2021. godine, čime je prekršila odredbe člana 24. Pravilnika.
- Politička stranka nije iskazala obaveze prema Gradu Bosanskoj Krupi po osnovu zakupnine poslovnih prostorija, a koje su iznosile 12,00 KM.
  - S obzirom na to da politička stranka nije evidentirala sve troškove, tako ni obaveze nisu pravilno iskazane.
  - Stranka demokratske aktivnosti nije na zahtjev Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine dostavila konfirmacije na dan 31. 12. 2021. godine za dobavljače Opština Breza i „Grijanje“ d. o. o., Kakanj, što ukazuje na to da nije vršila usaglašavanje obaveza s dobavljačima.

Troškovi izborne kampanje na prijevremenim izborima za načelnika opštine Foča (FBiH)

Stranka demokratske aktivnosti je u okviru koalicije učestvovala na prijevremenim izborima za načelnika opštine Foča (FBiH) koji su održani 11. 04. 2021. godine.

Prema odredbama člana 15.10 Izbornog zakona Bosne i Hercegovine, Stranka demokratske aktivnosti je u svrhu izborne kampanje za prijevremene izbore za načelnika opštine Foča (FBiH) mogla da potroši sredstva u iznosu od 240,75 KM.

Stranka u godišnjem finansijskom izvještaju nije iskazala troškove izborne kampanje za prijevremene izbore za načelnika opštine Foča (FBiH).

43. REPUBLIČKA STRANKA SRPSKE (Kod 3037)

Prema podacima iz godišnjeg finansijskog izvještaja za 2021. godinu, Republička stranka Srpske se finansirala iz sljedećih izvora:

Redni broj	Izvori finansiranja	Iznos (KM)	Struktura (%)
1.	Članarina	550,00	1,47
2.	Prilozi fizičkih lica (3-a)	36.911,66	98,53
3.	Prilozi pravnih lica (3-b)	0,00	0,00
4.	Prihodi od imovine (3-c)	0,00	0,00
5.	Prihodi od dobiti preduzeća u vlasništvu političke stranke (3-d)	0,00	0,00
6.	Prihodi od poklona (3-e)	0,00	0,00
7.	Prihodi iz budžeta (3-f)	0,00	0,00
8.	Prihodi od propagande (3-g)	0,00	0,00
I	Ukupni prihodi (1-8)	37.461,66	100,00
II	Ostali prihodi i drugo	0,08	0,00
Izvori finansiranja (I+II)		37.461,74	100,00

Pregledom godišnjeg finansijskog izvještaja za 2021. godinu, ustanovljeno je da je Republička stranka Srpske prekršila odredbe člana 4, stav (1), člana 11, stav (1) i člana 12, stav (1) i stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

- a) Republička stranka Srpske je finansijska sredstva stranke u iznosu od 9.757,79 KM utrošila mimo Programa utroška sredstava za 2021. godinu, čime je prekršila odredbe člana 4, stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

U Programu utroška sredstava za 2021. godinu, Republička stranka Srpske planirala je rashode u ukupnom iznosu od 25.225,00 KM.

Republička stranka Srpske je u godišnjem finansijskom izvještaju za 2021. godinu iskazala rashode u ukupnom iznosu od 32.936,31 KM.

Analizom Programa utroška sredstava za 2021. godinu i podataka iz godišnjeg finansijskog izvještaja za 2021. godinu, ustanovljeno je da je stranka rashode ostvarila u većem iznosu za 9.757,79 KM u odnosu na planirane, kako slijedi:

- Stranka nije planirala troškove električne energije, troškove poreza i dr. obaveza, troškove komunalnih usluga i troškove advokatskih usluga i sudskih troškova, a njih je u Obrascu 4.1 (*Režijsko-administrativni i ostali troškovi*) godišnjeg finansijskog izvještaja iskazala u iznosu od 2.850,28 KM, i to: troškove električne energije u iznosu od 2.166,16 KM, troškove poreza i dr. obaveza u iznosu od 530,89 KM, troškove komunalnih usluga u iznosu od 82,44 KM i troškove advokatskih usluga i sudskih troškova u iznosu od 70,79 KM.
- Republička stranka Srpske je planirane troškove reprezentacije prekoračila za 376,63 KM, planirane troškove platnog prometa za 112,10 KM, planirane bruto plate zaposlenih za 1.133,98 KM, te planirane troškove reklame za 5.284,80 KM.

- b) Na osnovu obavljenog pregleda godišnjeg finansijskog izvještaja, ustanovljeno je da Republička stranka Srpske nije vodila potpune evidencije o rashodima i obavezama i nije obrasce godišnjeg finansijskog izvještaja popunila u skladu s odredbama Pravilnika, čime je prekršila odredbe člana 11, stav (1) i člana 12, stav (1) i stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

- (1) Republička stranka Srpske nije u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala devizni račun otvoren kod *UniCredit* banke, čime je prekršila odredbe člana 11. Pravilnika.
Uvidom u Potvrdu *UniCredit* banke broj BJ01-0042/23 od 21. 02. 2023. godine, ustanovljeno je da je Republička stranka Srpske imala otvoren devizni račun broj 20036186101, IBAN BA39 3381 9048 1227 2506, te da putem ovog računa nije ostvarila promet u toku 2021. godine.
- (2) Republička stranka Srpske je u poslovnim knjigama i godišnjem finansijskom izvještaju iskazala troškove zakupa poslovnog prostora u manjem iznosu za 2.400,00 KM u odnosu na ugovorenu cijenu zakupa, čime je prekršila odredbe članova 21. i 22. Pravilnika.
Naime, Republička stranka Srpske je u Obrascu 4.1 (*Režijsko-administrativni i ostali troškovi*) iskazala troškove zakupa poslovnog prostora u iznosu od 6.000,00 KM. Uvidom u Ugovor o zakupu poslovnog prostora, ustanovljeno je da su troškovi zakupa poslovnog prostora iznosili 1.200,00 KM mjesečno, odnosno 8.400,00 KM za period od 01. 06. do 31. 12. 2021. godine.
Stranka u poslovnim knjigama i godišnjem finansijskom izvještaju nije iskazala ni obaveze prema zakupodavcu u iznosu od 2.400,00 KM, čime je prekršila odredbe člana 24. Pravilnika.
- (3) Republička stranka Srpske na potvrdama izdatim fizičkim licima o primljenim priložima nije upisala adresu prebivališta fizičkog lica koje je uplatilo prilog, što je suprotno odredbama člana 6. Pravilnika.
U skladu s odredbama iz člana 6. Pravilnika, politička stranka je dužna svakom fizičkom i pravnom licu od kojeg je primila članarinu ili prilog izdati potvrdu u kojoj su sadržani sljedeći podaci: naziv političke stranke, serijski broj potvrde, ukupan iznos članarine/priloga, ime i prezime/naziv donatora, broj ličnog dokumenta/identifikacioni broj donatora, adresa i mjesto prebivališta/sjedišta donatora, datum uplate, datum izdavanja potvrde i potpis ovlaštenog lica.

44. BOSANSKOHERCEGOVAČKA PATRIOTSKA STRANKA – SEFER HALILOVIĆ (Kod 001)

Prema podacima iz godišnjeg finansijskog izvještaja, Bosanskohercegovačka patriotska stranka – Sefer Halilović se finansirala iz sljedećih izvora:

Redni broj	Izvori finansiranja	Iznos (KM)	Struktura (%)
1.	Članarina	1.884,00	8,77
2.	Prilozi fizičkih lica (3-a)	0,00	0,00
3.	Prilozi pravnih lica (3-b)	0,00	0,00
4.	Prihodi od imovine (3-c)	0,00	0,00
5.	Prihodi od dobiti preduzeća u vlasništvu političke stranke (3-d)	0,00	0,00
6.	Prihodi od poklona (3-e)	0,00	0,00
7.	Prihodi iz budžeta (3-f)	18.991,31	88,43
8.	Prihodi od propagande (3-g)	0,00	0,00
I	Ukupni prihodi (1-8)	20.875,31	100,00
II	Ostali prihodi i drugo	600,00	0,00
Izvori finansiranja (I+II)		21.475,31	100,00

Pregledom godišnjeg finansijskog izvještaja za 2021. godinu, ustanovljeno je da je Bosanskohercegovačka patriotska stranka – Sefer Halilović prekršila odredbe člana 4, stav (1), 5, stav (4), člana 11, stav (1) i člana 12, stav (1) i stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

- a) Bosanskohercegovačka patriotska stranka – Sefer Halilović je Plan utroška sredstava za 2021. godinu sačinila nerealno, te je finansijska sredstva u iznosu od 540,00 KM utrošila mimo ustanovljenog Programa utroška, čime je prekršila je odredbe člana 4, stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Bosanskohercegovačka patriotska stranka – Sefer Halilović nije sačinila Program utroška sredstva na način da se obezbijedi transparentnost troškova, dok je dio sredstva utrošila mimo Programa utroška.

Bosanskohercegovačka patriotska stranka – Sefer Halilović je u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala ukupne troškove u iznosu od 45.502,39 KM, što čini 19,97% od ukupno planiranih rashoda.

U Planu utroška sredstava za 2021. godinu, stranka je planirala ukupne troškove u iznosu od 227.860,00 KM.

Analizirajući cjelokupan Plan utroška sredstava za 2021. godinu, uočeno je da je stranka nerealno sačinila Plan utroška, jer su planirani troškovi četiri puta veći od izvršenja u 2021. godini, što posebno dolazi do izražaja kod pojedinih planiranih stavki.

Troškovi goriva i maziva koji su planirani u iznosu od 15.000,00 KM, ostvareni su u iznosu od 3.438,15 KM, *troškovi zakupnine poslovnih prostora* planirani su u iznosu od 47.000,00 KM, a iskazani su u iznosu od 7.227,01 KM, *troškovi reklame i propagande* koji su planirani u iznosu od 20.000,00 KM, ostvareni su u iznosu od 449,00 KM, dok su *troškovi ugostiteljskih usluga* koje je stranka planirala u iznosu od 25.000,00 KM, ostvareni su u iznosu od 3.366,59 KM.

Osim toga, analizom Plana utroška sredstava za 2021. godinu, Služba za reviziju je ustanovila da je stranka finansijska sredstva u iznosu od 540,00 KM utrošila mimo ustanovljenog

Programa utroška sredstava na način da nije planirala troškove knjigovodstvenih usluga, a koje je ostvarila u tom iznosu.

- b) Bosanskohercegovačka patriotska stranka – Sefer Halilović u finansijskom izvještaju nije prijavila nenovčanu donaciju Grada Lukavca, nije vodila potpune evidencije o svojim prihodima i rashodima, te obrasce godišnjeg finansijskog izvještaja nije popunila u skladu s Pravilnikom, čime je prekršila odredbe člana 5, stav (4), člana 11, stav (1) i člana 12, stav (1) i stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.
- (1) Na osnovu službenih podataka Grada Lukavca ustanovljeno je da je Bosanskohercegovačka patriotska stranka – Sefer Halilović u 2021. godini koristila poslovne prostorije u ulici Septembarska 8, i to kancelariju broj 9, smještenu na I spratu objekta, površine 13,00 m², bez novčane naknade.
Stranka u poslovnim knjigama nije evidentirala niti iskazala u Obrascu 3-e (*Nenovčane donacije i računi koje politička stranka nije imala obavezu platiti*) godišnjeg finansijskog izvještaja, čime je prekršila odredbe člana 5, stav (4), člana 11, stav (1) i člana 12, stav (1) i stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka i odredbe članova 13. i 18. Pravilnika.
- (2) Stranka u poslovnim knjigama nije evidentirala, niti je iskazala u godišnjem finansijskom izvještaju, troškove zakupnine poslovnog prostora koji je koristila u Lukavcu, čime je prekršila odredbe članova 21. i 22. Pravilnika.

45. POLITIČKA ORGANIZACIJA NARODNI POKRET (Kod 2497)

Prema podacima iz godišnjeg finansijskog izvještaja, Politička organizacija Narodni pokret se finansirala iz sljedećih izvora:

Redni broj	Izvori finansiranja	Iznos (KM)	Struktura (%)
1.	Članarina	120,00	1,20
2.	Prilozi fizičkih lica (3-a)	0,00	0,00
3.	Prilozi pravnih lica (3-b)	0,00	0,00
4.	Prihodi od imovine (3-c)	0,00	0,00
5.	Prihodi od dobiti preduzeća u vlasništvu političke stranke (3-d)	0,00	0,00
6.	Prihodi od poklona (3-e)	0,00	0,00
7.	Prihodi iz budžeta (3-f)	9.903,82	98,80
8.	Prihodi od propagande (3-g)	0,00	0,00
I	Ukupni prihodi (1-8)	10.023,82	100,00
II	Ostali prihodi i drugo	0,00	0,00
	Izvori finansiranja (I+II)	10.023,82	100,00

Pregledom godišnjeg finansijskog izvještaja za 2021. godinu, ustanovljeno je da je Politička organizacija Narodni pokret prekršila odredbe člana 5, stav (4), člana 11. stav (1) i člana 12, stav (1) i stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

a) Politička organizacija Narodni pokret je prekršila odredbe člana 5, stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka na način:

(1) Politička stranka u poslovnim knjigama i godišnjem finansijskom izvještaju nije iskazala nenovčanu donaciju fizičkog lica koju je ostvarila po osnovu besplatnog korištenja poslovnog prostora. Uvidom u Ugovor o zakupu poslovnog prostora koji je zaključen 15. 01. 2020. godine s Erminom Karićem, na neodređeno vrijeme, počev od 09. 03. 2020. godine, a koji se nalazi u Sanskom Mostu, Prijedorska 92B, ustanovljeno je da je stranka koristila poslovni prostor bez naknade.

(2) Uvidom u blagajničku dokumentaciju stranke, ustanovljeno je da članarina u iznosu od 120,00 KM, koja je primljena u blagajnu, nije uplaćena na transakcijski račun stranke u roku od 10 dana od dana prijema uplate.

b) Stranka nije uspostavila potpune i tačne evidencije o svojim prihodima i rashodima, godišnji finansijski izvještaj nije podnijela u zakonom propisanom roku i na način ustanovljen Pravilnikom, čime je prekršila odredbe člana 11, stav (1) i člana 12, stav (1) i stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

(1) Politička organizacija Narodni pokret nije dostavila godišnji finansijski izvještaj za 2021. godinu do 31. 03. 2022. godine, čime je prekršila odredbe člana 4. Pravilnika. Uvidom u godišnji finansijski izvještaj za 2021. godinu, ustanovljeno je da je on podnesen 21. 04. 2022. godine u elektronskoj formi putem aplikacije FI CIK BiH, a da su odštampani obrasci finansijskog izvještaja zajedno s potvrdom o podnesenom godišnjem izvještaju dostavljeni Centralnoj izbornoj komisiji Bosne i Hercegovine dana 25. 04. 2022. godine.

(2) Politička organizacija Narodni pokret nije u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala kompletnu organizacionu strukturu, čime je prekršila odredbe člana 10. Pravilnika. Pregledom godišnjeg finansijskog izvještaja i finansijske dokumentacije, ustanovljeno je da je stranka, osim Centrale stranke koju je navela u Obrascu 1-1 (*Organizaciona struktura političke stranke*) godišnjeg finansijskog izvještaja, imala i niže nivoe organizovanja. Stranka je u godišnjem finansijskom izvještaju kao adresu stranke navela Prijedorska 92 B u Sanskom Mostu. Uvidom u poslovne knjige i finansijski izvještaj ustanovljeno je da politička organizacija Narodni pokret po osnovu ugovora o zakupu koristi i poslovni prostor u ulici Prijedorska 22 u Sanskom Mostu, koji nije navela u Obrascu 1-1.

(3) Politička organizacija Narodni pokret nije u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala sve transakcijske račune i nije iskazala tačne podatke o prometu ostvarenom putem transakcijskog računa broj 5556000048834174 kod Nove banke, čime je prekršila odredbe člana 11. Pravilnika.

Uvidom u poslovne knjige ustanovljeno je da stranka nije u godišnjem finansijskom izvještaju koji je podnijela Centralnoj izbornoj komisiji Bosne i Hercegovine iskazala transakcijske račune broj 5556000048834174 i 5550000048735243 otvorene kod Nove banke a. d.

Kontrolom izvoda s transakcijskog računa broj 5556000048834174 kod Nove banke ustanovljeno je da je stranka na ovom računu na dan 01. 01. 2021. godine imala sredstva u iznosu od 30,77 KM, da je ukupan promet ulaza u toku 2021. godine iznosio 1.000,00 KM, ukupan promet izlaza u istom periodu je iznosio 1.014,00 KM i da je saldo na transakcijskom računu na dan 31. 12. 2021. godine negativan i iznosi 16,77 KM.

Prema izjavi računovođe, s računa 5550000048735243 kod Nove banke nije bilo transakcija u 2021. godini, te je račun zatvoren 04. 11. 2021. godine. Politička organizacija Narodni pokret dostavila je Potvrdu Nove banke a. d., Banja Luka, Filijala Sarajevo, Ekspozitura Sanski Most od 31. 08. 2022. godine, kojom banka potvrđuje da transakcijski račun broj 5550000048735243 ima status neaktivnog računa.

- (4) Politička organizacija Narodni pokret u godišnjem finansijskom izvještaju nije pravilno iskazala članarine i priloge fizičkih lica, čime je prekršila odredbe članova 13. i 14. Pravilnika.

Stranka je u Obrascu 3 (*Izvori finansiranja*) finansijskog izvještaja iskazala prihod od članarine u iznosu od 120,00 KM.

Uvidom u Odluku o visini članarine za 2021. godinu, ustanovljeno je da visina članarine za članove Narodnog pokreta iznosi 40,00 KM i da će se uplaćivati u blagajnu stranke. Prema tome, a u skladu s članom 5, stav (2) Zakona o finansiranju političkih stranaka sve uplate fizičkih lica – članova stranke u iznosu većem od 40,00 KM smatraju se dobrovoljnim prilozi fizičkih lica.

Kontrolom dokumentacije iz blagajne ustanovljeno je da je jedno fizičko lice, Neja Dizdarević, dva puta uplatila članarinu u blagajnu stranke u ukupnom iznosu od 120,00 KM. Kako je Odlukom ustanovljen iznos članarine od 40,00 KM, Narodni pokret je uplate veće od iznosa članarine trebao iskazati u Obrascu 3-a (*Prilozi fizičkih lica*) godišnjeg finansijskog izvještaja u dijelu Obrasca u koji se upisuju prilozi čija je pojedinačna vrijednost manja od 100,00 KM.

- (5) U Obrascu 3 (*Izvori finansiranja*) i 3-e finansijskog izvještaja (*Nenovčane donacije i računi koje stranka nije imala obavezno platiti*) stranka nije iskazala nenovčanu donaciju fizičkog lica ostvarenu po osnovu korištenja poslovnog prostora bez naknade, čime je prekršila odredbe članova 13. i 18. Pravilnika.

Takođe, stranka nije iskazala ni troškove zakupa koji su nastali besplatnim korištenjem poslovnog prostora, čime je prekršila odredbe članova 21. i 22. Pravilnika.

- (6) U godišnjem finansijskom izvještaju stranka nije pravilno iskazala prihode iz budžeta i prihod po osnovu povrata dijela novčanog iznosa uplaćenog za ovjeru prijave za učešće na Lokalnim izborima 2020. godine, čime je prekršila odredbe članova 13. i 19. Pravilnika.

U godišnjem finansijskom izvještaju stranka je iskazala prihode iz budžeta u ukupnom iznosu od 9.903,82 KM.

Pregledom poslovnih knjiga i kontrolom izvoda s transakcijskih računa ustanovljeno je da je stranka iz budžeta Opštine Sanski Most primila sredstva u iznosu od 8.903,82 KM.

Isto tako, kontrolom izvoda s transakcijskog računa, ustanovljeno je da je stranka novčana sredstva u iznosu od 1.000,00 KM, koja je primila na transakcijski račun po osnovu Odluke o povratu uplaćenog novčanog iznosa takse za ovjeru Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine, takođe, iskazala u Obrascu 3-f (*Prihodi iz budžeta*). Politička organizacija Narodni pokret je ova sredstva trebala iskazati u Obrascu 3 kao ostali prihod.

46. TUZLANSKA ALTERNATIVA (Kod 1882)

Prema podacima iz godišnjeg finansijskog izvještaja, Tuzlanska alternativa se finansirala iz sljedećih izvora:

Redni broj	Izvori finansiranja	Iznos	Struktura
		(KM)	(%)
1.	Članarina	0,00	0,00
2.	Prilozi fizičkih lica (3-a)	0,00	0,00
3.	Prilozi pravnih lica (3-b)	0,00	0,00
4.	Prihodi od imovine (3-c)	0,00	0,00
5.	Prihodi od dobiti preduzeća u vlasništvu političke stranke (3-d)	0,00	0,00
6.	Prihodi od poklona (3-e)	0,00	0,00
7.	Prihodi iz budžeta (3-f)	40.209,20	100,00
8.	Prihodi od propagande (3-g)	0,00	0,00
I	Ukupni prihodi (1-8)	40.209,20	97,67
II	Ostali prihodi i drugo	1.000,00	2,43
Izvori finansiranja (I+II)		41.209,20	100,00

Pregledom godišnjeg finansijskog izvještaja za 2021. godinu, ustanovljeno je da je Tuzlanska alternativa prekršila odredbe člana 4, stav (1), člana 11, stav (1) i člana 12, stav (1) i stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

- a) Tuzlanska alternativa Plan utroška sredstava nije sačinila na način da obezbjeđuje dovoljnu transparentnost utrošenih sredstava, kao i njegovo poređenje s ostvarenim troškovima, dok je finansijska sredstva u iznosu od 6.508,37 KM utrošila mimo svog plana utroška sredstava, te su prekršene odredbe člana 4, stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

U godišnjem finansijskom izvještaju za 2021. godinu, Tuzlanska alternativa je iskazala ukupne rashode u iznosu od 21.724,29 KM.

Uvidom u Okvirni finansijski plan za 2021. godinu koji je dostavila Tuzlanska alternativa, ustanovljeno je da je stranka predvidjela ukupne troškove u iznosu od 41.940,00 KM.

Analizom Okvirnog finansijskog plana, ustanovljene su manjkavosti samog plana, tj. on sadrži formalne greške koje se odnose na period, te je sačinjen na način da ne obezbjeđuje dovoljnu transparentnost utrošenih sredstava, kao i njegovo poređenje s ostvarenim troškovima, odnosno nije dovoljno analitičan. Tako je stranka planirala sredstva za troškove usluga, a kontrolom Bruto bilansa ustanovljeno je da se ova planirana stavka sastoji iz 14 različitih vrsta usluga. Stranka je imala obavezu da planira usluge po vrsti, na primjer bankarske usluge, telefonske usluge, knjigovodstvene usluge i slično.

U postupku kontrole ustanovljeno je da je stranka finansijska sredstva trošila mimo svog okvirnog finansijskog plana za 2021. godinu, kako slijedi:

- Stranka je planirane troškove ličnih primanja radnika (plata, topli obrok, prevoz) prakoračila za 2.775,06 KM, s obzirom na to da je finansijskim planom predviđen trošak u iznosu od 5.000,00 KM, a ostvaren je trošak u iznosu od 7.775,06 KM.

- U Planu utroška sredstava stranka nije predvidjela sljedeće troškove: troškove knjigovodstvenih usluga, troškove platnog prometa, troškove poštarine i interneta, troškove telefona, troškove goriva i maziva, utrošenu vodu, troškove taksi, novčanih kazni i sl., troškove obezbjeđenja i rashode ranijih godina.

Stranka je u 2021. godini navedene troškove ostvarila u ukupnom iznosu od 3.732,81 KM, i to: troškove knjigovodstvenih usluga u iznosu od 1.755,00 KM, troškove platnog prometa u iznosu od 526,70 KM, troškove poštarine i interneta u iznosu od 146,35 KM, troškove telefona u iznosu od 491,53 KM, troškove goriva i maziva u iznosu od 107,83 KM, utrošenu vodu u iznosu od 127,00 KM, troškove taksi, novčanih kazni i sl. u iznosu od 16,70 KM, troškove obezbjeđenja u iznosu od 11,70 KM i rashode ranijih godina u iznosu od 550,00 KM.

- b) Tuzlanska alternativa nije vodila poslovne knjige u skladu s računovodstvenim propisima, nije vodila potpune evidencije o svojim rashodima i obaveze, te obrasce godišnjeg finansijskog izvještaja nije popunila u skladu s Pravilnikom, čime je prekršila odredbe člana 11, stav (1) i člana 12, stav (1) i stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

- (1) Stranka u Obrascu 2 (*Pregled prometa svih transakcijskih računa političke stranke*) godišnjeg finansijskog izvještaja nije iskazala tačne podatke o prometu ostvarenom putem transakcijskog računa, čime je prekršila odredbe člana 11. Pravilnika.

U Obrascu 2 iskazan je transakcijski račun broj 1995060042669585 kod *Sparkasse* banke d. d. sa sljedećim podacima: početno stanje na dan 01. 01. 2021. godine u iznosu od 560,28 KM, ukupan promet ulaza u iznosu od 836,40 KM, ukupan promet izlaza u iznosu od 1.255,00 KM i stanje na dan 31. 12. 2021. godine u iznosu od 141,68 KM.

Kontrolom izvoda s transakcijskog računa koje je stranka dostavila za period od 01. 01. 2021. do 31. 12. 2021. godine, ustanovljeno je sljedeće: početno stanje na dan 01. 01. 2021. godine u iznosu od 560,28 KM, ukupan promet ulaza u iznosu od 819,00 KM, ukupan promet izlaza u iznosu od 1.255,00 KM i saldo na dan 31. 12. 2021. godine u iznosu od 124,28 KM.

- (2) Stranka u godišnjem finansijskom izvještaju nije iskazala promet ostvaren putem blagajne podračuna, čime je prekršila odredbe člana 12. Pravilnika.

Stranka je u Obrascu 2.1 finansijskog izvještaja (*Pregled stanja blagajne*) iskazala samo promet blagajne Gradske organizacije i to: saldo na dan 01. 01. 2021. godine u iznosu od 388,74 KM, ukupan promet ulaza u iznosu od 2.950,00 KM, ukupan promet izlaza u iznosu od 3.028,67 KM i saldo na dan 31. 12. 2021. godine u iznosu od 310,07 KM.

Uvidom u poslovne knjige ustanovljeno je da je stranka u poslovnim knjigama evidentirala promet blagajne na dvije analitičke kartice i to: *Novac u blagajni* s prometom iskazanim u godišnjem finansijskom izvještaju, te *Novac u blagajni podračuna* sa sljedećim prometom: saldo na dan 01. 01. 2021. godine u iznosu od 0,00 KM, ukupan promet ulaza u iznosu od 550,00 KM, ukupan promet izlaza u iznosu od 550,00 KM i saldo na dan 31. 12. 2021. godine u iznosu od 0,00 KM.

Politička stranka je imala obavezu da u finansijskom izvještaju iskaže odvojeno promet blagajne i promet blagajne podračuna, s obzirom na to da je i u poslovnim knjigama uspostavila odvojene evidencije o prometu gotovim novcem.

- (3) Stranka je u 2021. godini isplatila i u poslovnim knjigama evidentirala na kontu *Rashodi ranijih godina* isplate dnevnica posmatračima iz 2020. godine u iznosu od 550,00 KM. Stranka nije obračunala porez i doprinose na isplaćena sredstva.

S obzirom na to da je riječ o isplatama dnevnica fizičkim licima koja nisu zaposlena u stranci, tj. isplatama koja imaju karakter ličnih primanja, stranka je imala obavezu da na isplaćena sredstva obračuna porez i doprinose, te ih iskaže u poslovnim knjigama i godišnjem finansijskom izvještaju.

- (4) Knjigovodstvene evidencije o blagajni, transakcijskim računima, potraživanjima stranke, obaveze prema dobavljačima, odnosno njihovom prometu, kao i rashodima i prihodima tokom izvještajne godine nisu uspostavljene u skladu s računovodstvenim propisima.

U poslovnim knjigama, odnosno pojedinačnim analitičkim karticama za 2021. godinu, promet navedenih stavki je iskazan u višestruko većem iznosu od stvarnog prometa. Iako se u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji Federacije BiH poslovne knjige zaključuju poslije knjiženja svih poslovnih promjena i obračuna na dan završetka poslovne godine, stranka je u poslovnim knjigama za izvještajnu 2021. godinu, umjesto početnog salda, prenijela ukupan promet iz prethodnih godina.

47. POSAVSKA STRANKA (Kod 1188)

Prema podacima iz godišnjeg finansijskog izvještaja, Posavska stranka se finansirala iz sljedećih izvora:

Redni broj	Izvori finansiranja	Iznos (KM)	Struktura (%)
1.	Članarina	0,00	0,00
2.	Prilozi fizičkih lica (3-a)	0,00	0,00
3.	Prilozi pravnih lica (3-b)	0,00	0,00
4.	Prihodi od imovine (3-c)	2,51	0,01
5.	Prihodi od dobiti preduzeća u vlasništvu političke stranke (3-d)	0,00	0,00
6.	Prihodi od poklona (3-e)	0,00	0,00
7.	Prihodi iz budžeta (3-f)	31.936,25	99,99
8.	Prihodi od propagande (3-g)	0,00	0,00
I	Ukupni prihodi (1-8)	31.938,76	100,00
II	Ostali prihodi i drugo	0,00	0,00
	Izvori finansiranja (I+II)	31.938,76	100,00

Pregledom godišnjeg finansijskog izvještaja za 2021. godinu, ustanovljeno je da je Posavska stranka prekršila odredbe člana 4, stav (1) i člana 12, stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

- a) Pregledom godišnjeg finansijskog izvještaja ustanovljeno je da je stranka sredstva u iznosu od 3.805,78 KM utrošila mimo Programa utroška sredstava za 2021. godinu, tj. nije planirala sve troškove, dok je pojedine troškove ostvarila u većem iznosu u odnosu na planirane.

U godišnjem finansijskom izvještaju stranka je iskazala ukupne troškove u iznosu od 10.126,08 KM.

Uvidom u Program utroška sredstava za 2021. godinu, ustanovljeno je da je stranka planirala rashode u ukupnom iznosu od 14.300,00 KM.

- Pregledom finansijskog izvještaja i finansijske dokumentacije stranke, ustanovljeno je da politička stranka u Programu utroška sredstava nije planirala troškove reprezentacije, troškove poštarine i internet-usluga, troškove usluga i troškove takse i novčanih kazni.

Stranka je u 2021. godini navedene troškove ostvarila u ukupnom iznosu od 1.690,79 KM, i to: troškove reprezentacije u iznosu od 335,50 KM, troškove poštarine i internet-usluga u iznosu od 75,29 KM, troškove usluga u iznosu od 70,00 KM i troškove takse i novčanih kazni u iznosu 1.210,00 KM.

- Stranka je ostvarila troškove zakupnine poslovnih prostora u ukupnom iznosu od 6.000,00 KM, dok je navedene troškove planirala u iznosu od 4.000,00 KM. Isto tako, stranka je iskazala troškove električne energije u iznosu od 314,99 KM, a planirala ih je u iznosu od 200,00 KM.

- b) Pregledom godišnjeg finansijskog izvještaja i finansijske dokumentacije, ustanovljeno je da obrasci godišnjeg finansijskog izvještaja za 2021. godinu nisu popunjeni u skladu s odredbama Pravilnika, čime je prekršila odredbe člana 12, stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Posavska stranka nije u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala tačne podatke o adresi sjedišta stranke i nije iskazala kompletnu organizacionu strukturu, čime je prekršila odredbe člana 10. i člana 11. Pravilnika.

Pregledom godišnjeg finansijskog izvještaja i finansijske dokumentacije, ustanovljeno je da je stranka, osim Centrale stranke koju je navela u Obrascu 1-1 (*Organizaciona struktura političke stranke*) godišnjeg finansijskog izvještaja, imala i niže nivoe organizovanja.

Kontrolom finansijskog izvještaja ustanovljeno je da se stranka finansirala iz budžeta Opštine Odžak, budžeta Opštine Brod, budžeta Posavskog kantona, kao i budžeta Federacije Bosne i Hercegovine.

Takođe, uvidom u dostavljeni ugovor o zakupu poslovnog prostora, ustanovljeno je da se poslovni prostor, nalazi u Orašju u 5. ulici na broju 2 u prizemlju zgrade, te da je namijenjen za sjedište zakupca.

Posavska stranka je, međutim, u Obrascu 1 (*Opšti podaci o političkoj stranci*) godišnjeg finansijskog izvještaja kao adresu sjedišta stranke navela 3. ulica 2G, Orašje.

48. HRVATSKA SELJAČKA STRANKA STJEPANA RADIĆA (Kod 1270)

Prema podacima iz godišnjeg finansijskog izvještaja za 2021. godinu, Hrvatska seljačka stranka Stjepana Radića se finansirala iz sljedećih izvora:

Redni broj	Izvori finansiranja	Iznos (KM)	Struktura (%)
1.	Članarina	0,00	0,00
2.	Prilozi fizičkih lica (3-a)	0,00	0,00
3.	Prilozi pravnih lica (3-b)	0,00	0,00
4.	Prihodi od imovine (3-c)	0,00	0,00
5.	Prihodi od dobiti preduzeća u vlasništvu političke stranke (3-d)	0,00	0,00
6.	Prihodi od poklona (3-e)	0,00	0,00
7.	Prihodi iz budžeta (3-f)	46.729,62	99,77
8.	Prihodi od propagande (3-g)	0,00	0,00
I	Ukupni prihodi (1-8)	46.729,62	99,77
II	Ostali prihodi i drugo	107,26	0,23
Izvori finansiranja (I+II)		46.836,88	100,00

Pregledom godišnjeg finansijskog izvještaja za 2021. godinu, ustanovljeno je da je Hrvatska seljačka stranka Stjepana Radića prekršila odredbe člana 4, stav (1), člana 11, stav (1) i člana 12. Zakona o finansiranju političkih stranaka.

a) Hrvatska seljačka stranka Stjepana Radića je dio sredstava utrošila mimo Programa utroška sredstava, dok za dio sredstava nije ustanovljeno da li su utošena za potrebe političke stranke, čime su prekršene odredbe člana 4, stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

(1) Hrvatska seljačka stranka Stjepana Radića je u godišnjem finansijskom izvještaju za 2021. godinu iskazala rashode u ukupnom iznosu od 43.417,03 KM, od čega se 5.018,59 KM odnosi na troškove amortizacije.

Uvidom u Program utroška sredstava za 2021. godinu ustanovljeno je da je politička stranka rashode planirala u ukupnom iznosu od 38.830,00 KM, te da u Programu nije planirala troškove amortizacije.

Takođe, ustanovljeno je da politička stranka nije planirala ostale rashode (nabavka vijenca), a da ih je ostvarila u iznosu od 148,00 KM.

(2) Uvidom u račune koje je stranke evidentirala na kontu troškova goriva za grijanje ustanovljeno je da je Hrvatska seljačka stranka Stjepana Radića izvršila nabavku peleta u količini od 1.050 kg dana 26. 01. 2021. godine i 1.500 kg dana 09. 10. 2021. godine u ukupnom iznosu od 942,98 KM, te je platila prevoz u ukupnom iznosu od 30,00 KM. Stranka je dana 09. 10. 2021. godine od istog dobavljača izvršila i nabavku električnog panela-konvektora u iznosu od 215,70 KM.

Imajući u vidu navedeno, te da je u ugovorima o zakupu poslovnih prostora koje je stranka koristila u Novom Travniku, Travniku i Vitezu navedeno da komunalni troškovi, među kojima i troškovi električne energije, padaju na teret najmodavca, kao i činjenicu da stranka nije uspostavila evidencije o troškovima po organizacionim odborima, nije moguće ustanoviti u koju svrhu je izvršena nabavka peleta, tj. u koju svrhu su utrošena finansijska sredstva stranke.

b) Na osnovu obavljenog pregleda godišnjeg finansijskog izvještaja za 2021. godinu, ustanovljeno je da Hrvatska seljačka stranka Stjepana Radića nije vodila pravilne i potpune evidencije o poslovanju gotovim novcem, prihodima, rashodima i obavezama, niti je godišnji finansijski izvještaj popunila u skladu s odredbama Pravilnika, čime je prekršila odredbe člana 11, stav (1) i člana 12, stav (1) i stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

(1) Hrvatska seljačka stranka Stjepana Radića je u Obrascu 3-f (*Prihodi iz budžeta*) godišnjeg finansijskog izvještaja sredstva po osnovu povrata takse za učešće na Lokalnim izborima 2020. godine u iznosu od 1.800,00 KM iskazala kao prihode iz budžeta Srednjobosanskog kantona, čime je prekršila odredbe člana 13. i člana 18. Pravilnika.

Uvidom u izvode s transakcijskog računa političke stranke broj 3060002939014222 kod *Addiko* banke d. d., ustanovljeno je da su, dana 16. 03. 2021. godine, sredstva u iznosu od 1.800,00 KM uplaćena s računa Ministarstva finansija i trezora Bosne i Hercegovine, odnosno da je izvršen povrat uplaćene takse za ovjeru učešća političke stranke na Lokalnim izborima 2020. godine.

Stranka je sredstva u iznosu od 1.800,00 KM trebala iskazati u Obrascu 3 (*Izvori finansiranja političke stranke*) kao ostale prihode.

(2) Kontrolom poslovanja gotovim novcem putem blagajne, ustanovljeno je da blagajnički izvještaji i nalozi isplate nisu potpisani od strane blagajnika, niti lica kojima su sredstva isplaćena. Takođe, ustanovljeno je da na nalogima isplate umjesto podataka o licu kojem su isplaćena sredstva (ime i prezime), stoji *obveze s temelja plaćanja gotovinom komitent 0745 -Lozančić Anto i dobavljači u zemlji Jysk d. o. o.*

Pored navedenog, ustanovljeno je da računi, među kojima i računi isplaćeni putem blagajne, nisu ovjereni od strane ovlaštenog lica za plaćanje, odnosno knjiženje u poslovnim knjigama, što ukazuje na to da politička stranka nije uspostavila interne kontrole.

(3) Uvidom u dostavljenu dokumentaciju, ustanovljeno je da je stranka na osnovu pojedinačnih odluka o novčanoj pomoći za liječenje isplatila sredstva fizičkim licima u ukupnom iznosu od 950,00 KM, te ih je evidentirala na kontu humanitarnih rashoda.

Stranka je, takođe, na osnovu odluke izvršila isplatu stipendije fizičkom licu za školovanje u iznosu od 200,00 KM.

S obzirom na to da su novčana sredstva isplaćena fizičkim licima, navedene isplate imaju karakter ličnih primanja na koje je stranka imala obavezu da obračuna i plati porez na dohodak i doprinose u skladu s poreskim propisima.

Stranka troškove i obaveze po osnovu poreza na dohodak i doprinosa na isplaćena novčana sredstva fizičkim licima nije evidentirala u poslovnim knjigama, niti iskazala u godišnjem finansijskom izvještaju, čime je prekršila odredbe članova 21, 22. i 24. Pravilnika.

(4) Stranka nije u godišnjem finansijskom izvještaju pravilno iskazala rashode, čime je prekršila odredbe članova 21. i 22. Pravilnika. Takođe, ustanovljeno je da je stranka u poslovnim knjigama sve rashode evidentirala na nivou političke stranke, na istim analitičkim karticama, odnosno nije uspostavila evidencije o troškovima za svaki organizacioni dio pojedinačno.

- Uvidom u račun „Sofa MM“ d. o. o., Vitez, broj 00567-S od 29. 05 .2021. godine u iznosu od 993,00 KM ustanovljeno je da je stranka na kontu 4013 – *Usluge održavanja opreme* evidentirala nabavku automobilskih guma u iznosu od 957,00 KM i ugradnju automobilskih guma u iznosu od 36,00 KM. Takođe, ustanovljeno je da je stranka

troškove održavanja opreme u iznosu od 500,00 KM iskazala kao troškove sitnog inventara i automobilskih guma.

- Kontrolom iskazanih troškova ustanovljeno je da je stranka dana 13. 05. 2021. godine izvršila plaćanje troškova registracije vozila (osiguranje, tehnički pregled i takse) u ukupnom iznosu od 707,63 KM, što je evidentirala na kontu 40894 – *Troškovi registracije vozila*.

Uvidom u analitičku karticu kontu 4040 – *Troškovi osiguranja vozila* ustanovljeno je da je stranka trošak osiguranja vozila i tehničkog pregleda u ukupnom iznosu od 511,63 KM evidentirala i na kontu 4040 – *Troškovi osiguranja vozila*. Ovaj konto nije naveden u Bruto bilansu na dan 31. 12. 2021. godine, što ukazuje na to da analitičke evidencije stranke ne odgovaraju podacima navedenim u Bruto bilansu.

- U postupku pregleda finansijskog izvještaja, ustanovljeno je da je stranka račun darovnog dućana „Ruža“ broj 22/21 od 04. 10. 2021. godine u iznosu od 148,00 KM za nabavku vijenca evidentirala na kontu humanitarnih rashoda, te iskazala u Obrascu 4.1 (*Režijsko-administrativni i ostali troškovi*) kao humanitarne rashode.

- (5) Hrvatska seljačka stranka Stjepana Radića nije pravilno popunila Obrazac 5 (*Obaveze*) godišnjeg finansijskog izvještaja, čime je prekršila odredbe člana 24. Pravilnika.

Stranka je u dijelu Obrasca 5 u koji se upisuju podaci o datumu obaveze, a obaveze je trebala iskazati na dan 31. 12. 2021. godine, navela datum 15. 01. 2021. godine.

- (6) Hrvatska seljačka stranka Stjepana Radića je u skladu s odredbom člana 12, stav (2) Zakona o finansiranju političkih stranaka imala obavezu da u godišnji finansijski izvještaj uključi koristi ostvarene od aktivnosti udruženja „Hrvatski narodni sabor Bosne i Hercegovine“, koje je povezano s političkom strankom, jer je stranka članica ovog udruženja.

49. PRVA MOSTARSKA PARTIJA (Kod 2292)

Prema podacima iz godišnjeg finansijskog izvještaja, Prva mostarska partija se finansirala iz sljedećih izvora:

Redni broj	Izvori finansiranja	Iznos (KM)	Struktura (%)
1.	Članarina	0,00	0,00
2.	Prilozi fizičkih lica (3-a)	2.987,00	6,37
3.	Prilozi pravnih lica (3-b)	0,00	0,00
4.	Prihodi od imovine (3-c)	0,00	0,00
5.	Prihodi od dobiti preduzeća u vlasništvu političke stranke (3-d)	0,00	0,00
6.	Prihodi od poklona (3-e)	0,00	0,00
7.	Prihodi iz budžeta (3-f)	43.894,98	93,63
8.	Prihodi od propagande (3-g)	0,00	0,00
I	Ukupni prihodi (1-8)	46.881,98	100,00
II	Ostali prihodi i drugo	0,00	0,00
	Izvori finansiranja (I+II)	46.881,98	100,00

Pregledom godišnjeg finansijskog izvještaja za 2021. godinu, ustanovljeno je da je Prva mostarska partija prekršila odredbe člana 4, stav (1), člana 11, stav (1) i člana 12, stav (1) i (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

- a) Prva mostarska partija je mimo Programa utroška sredstava ostvarila troškove u iznosu od 5.626,16 KM, dok za troškove goriva, u iznosu od 1.449,51 KM, nije ustanovljeno da su nastali isključivo za ostvarivanje stranačkih ciljeva.

Politička stranka je svojim programom utroška sredstava za 2021. godinu predvidjela troškove u iznosu od 43.940 KM.

U godišnjem finansijskom izvještaju, koji je podnijela Centralnoj izbornoj komisiji BiH, stranka je prijavila ostvarene troškove u iznosu od 28.500,45 KM.

- (1) Uvidom u strukturu planiranih i ostvarenih troškova, ustanovljeno je da je politička stranka troškove u iznosu od 5.626,16 KM ostvarila mimo Programa utroška.

- Troškove zakupnine poslovnog prostora, koje je planirala u iznosu od 4.200,00 KM, stranka je u finansijskom izvještaju iskazala u iznosu od 4.900,00 KM.

- Stranka je troškove održavanja prostorija ostvarila u iznosu od 1.261,75 KM, a planirala ih je u iznosu od 240,00 KM.

- Troškove donacija fizičkim i pravnim licima stranka je ostvarila u iznosu od 2.605,00 KM, a Programom utroška sredstava ih je predvidjela kao jednokratne pomoći u iznosu od 600,00 KM.

- Troškove goriva, koje je planirala u iznosu od 600,00 KM, stranka je ostvarila u iznosu od 1.449,51 KM.

- Troškove knjigovodstvenih usluga stranka je planirala u iznosu od 1.800,00 KM, a u finansijskom izvještaju ih je iskazala u iznosu od 2.720,00 KM.

- Troškovi platnog prometa Programom utroška su predviđeni u iznosu od 300,00 KM, a ostvareni su u iznosu od 379,10 KM

- Politička stranka je ostvarila troškove u iznosu od 50,80 KM koje nije predvidjela Programom utroška sredstava. To su trošak reklame i propagande u iznosu od 30,00 KM i trošak ostalog materijala u iznosu od 20,80 KM.

- (2) Pregledom finansijskog izvještaja i finansijske dokumentacije, ustanovljeno je da je Prva mostarska partija za utrošeno gorivo za motorna vozila, u periodu od 06. 01. 2021. do 21. 06. 2021. godine, putem blagajne isplatila sredstva u iznosu od 1.449,51 KM.

Uvidom u poslovne knjige ustanovljeno je da politička stranka nema vlastita vozila, niti dokaze da je za svoje potrebe koristila iznajmljena vozila, pa nije ustanovljeno za čija vozila je nabavljeno gorivo i da li je ono utrošeno u svrhu obavljanja stranačkih aktivnosti.

Pored navedenog, bitno je istaknuti da datumi nabavki goriva ne odgovaraju datumima službenih putovanja koja je politička stranka u poslovnim knjigama evidentirala s datumima: 31. 10, 24. 11. i 30. 11. 2021. godine.

- b) Pregledom finansijskog izvještaja, poslovnih knjiga i finansijske dokumentacije, ustanovljeno je da Prva mostarska partija nije uspostavila pravilne i blagovremene evidencije o svojim prihodima i rashodima, te finansijski izvještaj nije popunila na način kako je Centralna izborna komisija BiH propisala Pravilnikom, čime je prekršila odredbe člana 11, stav (1) i člana 12, stav (1) i stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

(1) U poslovnim knjigama politička stranka nije uspostavila pravilnu evidenciju o svojim prihodima, niti ih je pravilno iskazala u finansijskom izvještaju koji je podnijela Centralnoj izbornoj komisiji BiH.

Povrat uplaćenog novčanog iznosa takse za ovjeru za učešće na Lokalnim izborima 2020. godine u Gradu Mostaru u iznosu od 1.000,00 KM, koji je izvršen u skladu s Odlukom Centralne izborne komisije BiH o povratu uplaćenog iznosa takse za ovjeru, broj 06-1-07-3-221/21 od 01. 04. 2021. godine, politička stranka je evidentirala kao prihod iz budžeta Bosne i Hercegovine.

S obzirom na to da su političkoj stranci vraćena njena sredstva, te da uplata takse nije pravilno evidentirana u poslovnim knjigama 2020. godine, stranka nije ostvarila prihod iz državnog budžeta, koji je u finansijskom izvještaju prijavila u iznosu od 1.000,00 KM.

(2) U poslovnim knjigama stranka je, suprotno računovodstvenim propisima i odredbama člana 11, stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka, troškove evidentirala u momentu plaćanja računa, a ne u momentu pružanja usluge.

- Troškove zakupnine, koji su skladu s ugovorom o zakupu iznosili 350,00 KM mjesečno, odnosno 4.200,00 KM za period od 01. 01. do 31. 12. 2021. godine, politička stranka je evidentirala u poslovnim knjigama u iznosu od 4.900,00 KM, te isti iznos prijavila i u finansijskom izvještaju. Zakupnina iz 2020. godine, u iznosu od 700,00 KM, evidentirana je kao trošak 2021. godine, kada je plaćena.

- Troškove telefona i komunalne usluge iz 2020. godine u iznosu od 165,07 KM politička stranka je evidentirala u momentu plaćanja, kao troškove 2021. godine.

(3) Na potvrdama o primljenim priložima od dva fizička lica, u ukupnom iznosu od 2.987,00 KM, politička stranka nije navela adresu, odnosno mjesto prebivališta donatora, iako se ovaj podatak zahtijeva odredbom iz člana 6, stav (1) Pravilnika.

50. POLITIČKA STRANKA ZA PRAVDU I RED – LISTA NEBOJŠE VUKANOVIĆA (Kod 1702)

Prema podacima iz godišnjeg finansijskog izvještaja, politička stranka Za pravdu i red – Lista Nebojša Vukanovića se finansirala iz sljedećih izvora:

Redni broj	Izvori finansiranja	Iznos (KM)	Struktura (%)
1.	Članarina	0,00	0,00
2.	Prilozi fizičkih lica (3-a)	550,00	8,95
3.	Prilozi pravnih lica (3-b)	0,00	0,00
4.	Prihodi od imovine (3-c)	0,00	0,00
5.	Prihodi od dobiti preduzeća u vlasništvu političke stranke (3-d)	0,00	0,00
6.	Prihodi od poklona (3-e)	0,00	0,00
7.	Prihodi iz budžeta (3-f)	0,00	0,00
8.	Prihodi od propagande (3-g)	0,00	0,00
I	Ukupni prihodi (1-8)	550,00	8,95
II	Ostali prihodi i drugo	5.595,14	91,05
	Izvori finansiranja (I+II)	6.145,14	100,00

Pregledom godišnjeg finansijskog izvještaja za 2021. godinu, ustanovljeno je da je politička stranka Za pravdu i red – Lista Nebojše Vukanovića prekršila odredbe člana 4, stav (1), člana 11, stav (1) i člana 12, stav (1), stav (4) i stav (5) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

- a) Politička stranka je mimo Programa utroška sredstava uočila sredstva u iznosu od 111,99 KM, čime je prekršila odredbe člana 4, stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka. Programom utroška sredstava za 2021. godinu, politička stranka Za pravdu i red – Lista Nebojše Vukanovića predvidjela je ukupne troškove u iznosu od 1.000,00 KM. U godišnjem finansijskom izvještaju, koji je podnijela Centralnoj izbornoj komisiji BiH, politička stranka je iskazala troškove u iznosu od 547,99 KM. Uvidom u strukturu ostvarenih troškova, ustanovljeno je da je dio troškova ostvaren mimo Programa utroška. Troškove knjigovodstvenih usluga stranka je planirala u iznosu od 300,00 KM, a ostvarila ih je u iznosu od 380,00 KM. Stranka nije planirala troškove platnog prometa, koje je ostvarila u iznosu od 31,99 KM.
- b) Pregledom finansijskog izvještaja, poslovnih knjiga i finansijske dokumentacije, ustanovljeno je da politička stranka Za pravdu i red – Lista Nebojše Vukanovića poslovne knjige nije vodila u skladu s računovodstvenim propisima i odredbama člana 11, stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka. Stranka nije uspostavila pravilne i tačne evidencije o prihodima i obavezama, finansijski izvještaj nije popunila na način kako je Centralna izborna komisija BiH propisala Pravilnikom, te na zahtjev Centralne izborne komisije BiH nije dostavila izvod s transakcijskog računa, čime je prekršila odredbe člana 12, stav (1), stav (4) i stav (5) istog zakona.
- (1) U finansijskom izvještaju, koji je podnijela Centralnoj izbornoj komisiji BiH, politička stranka je prijavila prihod u iznosu od 6.145,14 KM. U strukturi prihoda stranka je prijavila novčanu donaciju fizičkog lica u iznosu od 550,00 KM, dok je prihode u iznosu od 5.595,14 KM prijavila kao ostale prihode. Uvidom u izvode s transakcijskih računa, koje je dostavila politička stranka, te akt Grada Trebinja, broj 11-400-192/22 od 12. 04. 2022. godine, ustanovljeno je da je politička stranka Za pravdu i red – Lista Nebojše Vukanovića prihod u iznosu od 5.595,14 KM ostvarila iz budžeta Grada Trebinja. U skladu s odredbama iz člana 19. Pravilnika, politička stranka je bila obavezna da prihod koji je ostvarila iz budžeta iskaže u finansijskom izvještaju na Obrascu 3-f, da navede nivo vlasti i iznos ostvarenog prihoda.
- (2) U poslovnim knjigama politička stranka je uplate sredstava iz budžeta Grada Trebinja evidentirala kao prihod od donacija državnih organa u iznosu od 5.595,14 KM. Na dan 31. 12. 2021. godine stranka je stornirala dio prihoda u iznosu od 4.255,01 KM i prenijela ga na knjigovodstvenu stavku odloženi prihod po osnovu donacija, koja predstavlja obavezu političke stranke. Nakon navedenih knjiženja, politička stranka je u poslovnim knjigama i Završnom računu, koji je u skladu s računovodstvenim propisima podnijela nadležnoj agenciji (Agencija za posredničke, informatičke i finansijske usluge – APIF) iskazala ukupan prihod u iznosu od 1.340,13 KM, i on je za 4.255,01 KM manji od prihoda koji je politička stranka ostvarila.
- (3) Politička stranka je u poslovnim knjigama i završnom računu evidentirala kratkoročne obaveze u iznosu od 6.605,00 KM, i to obaveze prema dobavljačima u iznosu od 800,00 KM i

pasivna vremenska razgraničenja i rezervisanja u iznosu od 5.805,00 KM. U finansijskom izvještaju, koji je stranka podnijela Centralnoj izbornoj komisiji BiH, prijavljene su samo obaveze prema dobavljačima u iznosu od 800,00 KM.

Kontrolom poslovnih knjiga i finansijske dokumentacije, ustanovljena su pogrešna evidentiranja prihoda i finansijskog rezultata poslovne godine, što je za rezultat imalo iskazivanje u poslovnim knjigama nepostojećih obaveza.

(4) Politička stranka u finansijskom izvještaju, koji je podnijela Centralnoj izbornoj komisiji BiH nije prijavila jedan transakcijski račun, čime je prekršila odredbe člana 11. Pravilnika.

Na zahtjev Centralne izborne komisije BiH političkoj stranci da dostavi kopiju izvoda s transakcijskih računa, stranka je dostavila izvode s dva računa koje je prijavila u finansijskom izvještaju.

Prema evidencijama Centralne Banke Bosne i Hercegovine, ustanovljeno je da je politička stranka Za pravdu i red – Lista Nebojše Vukanovića imala i treći transakcijski račun, broj 5520051586401741 kod *Addiko* banke a. d., Banja Luka, koji je bio aktivan do 19. 01. 2021. godine.

S obzirom na to da stranka nije dostavila izvode i s ovog računa, prekršila je odredbe člana 12, stav (5) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

51. DEMOKRATSKA STRANKA BOSNE I HERCEGOVINE (Kod 2323)

Prema podacima iz godišnjeg finansijskog izvještaja za 2021. godinu, Demokratska stranka Bosne i Hercegovine se finansirala iz sljedećih izvora:

Redni broj	Izvori finansiranja	Iznos (KM)	Struktura (%)
1.	Članarina	0,00	0,00
2.	Prilozi fizičkih lica (3-a)	5.550,00	98,23
3.	Prilozi pravnih lica (3-b)	100,00	1,77
4.	Prihodi od imovine (3-c)	0,00	0,00
5.	Prihodi od dobiti preduzeća u vlasništvu političke stranke (3-d)	0,00	0,00
6.	Prihodi od poklona (3-e)	0,00	0,00
7.	Prihodi iz budžeta (3-f)	0,00	0,00
8.	Prihodi od propagande (3-g)	0,00	0,00
I	Ukupni prihodi (1-8)	5.650,00	100,00
II	Ostali prihodi i drugo	0,00	0,00
	Izvori finansiranja (I+II)	5.650,00	100,00

Pregledom godišnjeg finansijskog izvještaja za 2021. godinu, ustanovljeno je da je Demokratska stranka Bosne i Hercegovine prekršila odredbe člana 4, stav (1), člana 11, stav (1) i člana 12, stav (1), stav (4) i stav (5) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

- a) Demokratska stranka Bosne i Hercegovine je finansijska sredstva stranke utrošila bez donesenog Programa utroška sredstava, čime je prekršila odredbe člana 4, stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Demokratska stranka Bosne i Hercegovine je u godišnjem finansijskom izvještaju za 2021. godinu koji je dostavila Centralnoj izbornoj komisiji Bosne i Hercegovine, iskazala rashode u ukupnom iznosu od 352,00 KM, dok je u poslovnim knjigama za 2021. godinu iskazala rashode u ukupnom iznosu od 5.852,00 KM.

Uvidom u službene evidencije, ustanovljeno je da stranka nije Centralnoj izbornoj komisiji Bosne i Hercegovine dostavila Program utroška sredstava za 2021. godinu, a koji je bila dužna dostaviti najkasnije uz godišnji finansijski izvještaj za 2020. godinu, tj. do 31. 03. 2021. godine.

- b) Na osnovu obavljenog pregleda godišnjeg finansijskog izvještaja za 2021. godinu, ustanovljeno je da Demokratska stranka Bosne i Hercegovine nije vodila potpune evidencije o rashodima i obavezama, godišnji finansijski izvještaj nije popunila u skladu s odredbama Pravilnika i nije dostavila kompletnu dodatnu dokumentaciju, čime je prekršila odredbe člana 11, stav (1) i člana 12, stav (1), stav (4) i stav (5) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

- (1) Demokratska stranka Bosne i Hercegovine u Obrascu 2 (*Pregled prometa svih transakcijskih računa političke stranke*) godišnjeg finansijskog izvještaja nije iskazala transakcijski račun broj 1413065320160419 otvoren kod *Bosna Bank International* d. d., Sarajevo.

Prema podacima iz Jedinstvenog registra računa u Bosni i Hercegovini, stranka je u 2021. godini imala otvoren račun broj 1413065320160419 kod *Bosna Bank International* d. d., Sarajevo, koji je 06. 01. 2022. godine ugašen. Na zahtjev Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine da dostavi kopiju izvoda s navedenog računa za period 01. 01–31. 12. 2021. godine, Demokratska stranka Bosne i Hercegovine dostavila je *e-mail* banke od 02. 12. 2021. godine u kojem je navedeno da je račun broj 1413065320160419 neaktivan, te da će banka naplaćivati naknadu za vođenje računa do iznosa raspoloživog salda, odnosno da će izvršiti zatvaranje računa ukoliko na računu nema sredstva, a stranka u roku od 7 dana od dana dobijanja obavijesti ne izvrši aktivaciju računa.

- (2) Demokratska stranka Bosne i Hercegovine u poslovnim knjigama i godišnjem finansijskom izvještaju nije iskazala sve rashode, odnosno nije pravilno popunila podatke o režijsko-administrativnim i ostalim troškovima, čime je prekršila odredbe članova 21. i 22. Pravilnika.

- Demokratska stranka Bosne i Hercegovine je u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala ostale rashode u iznosu od 352,00 KM, odnosno ukupne rashode u iznosu od 352,00 KM.

Uvidom u poslovne knjige za 2021. godinu ustanovljeno je da su ukupni rashodi stranke iznosili 5.852,00 KM, i to: bankarske usluge u iznosu od 131,79 KM, usluge vođenja knjigovodstva u iznosu od 219,99 KM i kazne za presteupe i prekršaje u iznosu od 5.500,00 KM.

- Politička stranka nije u poslovnim knjigama evidentirala, niti u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala troškove zakupa poslovnog prostora.

Uvidom u Ugovor o zakupu poslovnog prostora od 03. 01. 2021. godine, ustanovljeno je da je mjesečni zakup poslovnog prostora iznosio 280,80 KM, odnosno 3.369,60 KM za 2021. godinu.

- (3) Demokratska stranka Bosne i Hercegovine u poslovnim knjigama i godišnjem finansijskom izvještaju nije iskazala obaveze na dan 31. 12. 2021. godine, čime je prekršila odredbe člana 24. Pravilnika.

U Obrascu 5 (*Obaveze*) godišnjeg finansijskog izvještaja, Demokratska stranka Bosne i Hercegovine nije iskazala obaveze.

Uvidom u poslovne knjige ustanovljeno je da je stranka na dan 31. 12. 2021. godine imala obaveze prema dobavljaču *City park* d. d., Sarajevo u iznosu od 3.035,60 KM, te da su navedene obaveze nastale prije 01. 01. 2021. godine.

U postupku kontrole finansijskog izvještaja, ustanovljeno je da stranka u poslovnim knjigama nije evidentirala obaveze po osnovu zakupa poslovnog prostora prema dobavljaču *City park* d. d., Sarajevo za period od 01. 01. do 31. 12. 2021. godine u ukupnom iznosu od 3.369,60 KM, odnosno da obaveze na dan 31. 12. 2021. godine prema ovom dobavljaču iznose ukupno 6.405,20 KM.

- (4) Uvidom u dostavljene potvrde o primljenim donacijama koje su izdate fizičkim licima, ustanovljeno je da na njima nisu navedeni podaci o broju identifikacionog dokumenta donatora, kao i da brojevi potvrda koji su navedeni u Obrascu 3-a ne odgovaraju brojevima na izdatim potvrdama, što je suprotno odredbama članova 6. i 14. Pravilnika.

Stranka nije dostavila kopiju izdate potvrde o primljenoj donaciji od pravnog lica *City park* d. d., Sarajevo u iznosu od 100,00 KM, koja je od nje zatražena u Zahtjevu za dostavljanje dodatne dokumentacije za 2021. godinu, broj 03-07-6-381-2/22 od 06. 09. 2022. godine, čime je prekršila odredbe člana 12, stav (5) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

52. ŽUPANIJSKA NEOVISNA LISTA (Kod 2322)

Prema podacima iz korigovanog godišnjeg finansijskog izvještaja za 2021. godinu, Županijska neovisna lista se finansirala iz sljedećih izvora:

Redni broj	Izvori finansiranja	Iznos (KM)	Struktura (%)
1.	Članarina	120,00	0,57
2.	Prilozi fizičkih lica (3-a)	900,00	4,31
3.	Prilozi pravnih lica (3-b)	0,00	0,00
4.	Prihodi od imovine (3-c)	0,00	0,00
5.	Prihodi od dobiti preduzeća u vlasništvu političke stranke (3-d)	0,00	0,00
6.	Prihodi od poklona (3-e)	0,00	0,00
7.	Prihodi iz budžeta (3-f)	18.893,55	95,12
8.	Prihodi od propagande (3-g)	0,00	0,00
I	Ukupni prihodi (1-8)	19.913,55	100,00
II	Ostali prihodi i drugo	1.000,71	0,00
Izvori finansiranja (I+II)		20.914,26	100,00

Pregledom godišnjeg finansijskog izvještaja za 2021. godinu, ustanovljeno je da je Županijska neovisna lista prekršila odredbe člana 12, stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Županijska neovisna lista nije Obrazac 2 (*Pregled prometa svih transakcijskih računa političke stranke*) popunila u skladu s članom 11. Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka, čime je prekršila odredbe člana 12, stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Stranka je u korigovanom Obrascu 2 godišnjeg finansijskog izvještaja, za transakcijski račun broj 3381502289626991 kod *UniCredit* banke, iskazala dva različita podatka o prometu i saldu računa.

Naime, stranka je u Obrascu 2 za transakcijski račun broj 3381502289626991 kod *UniCredit* banke iskazala početno stanje u iznosu od 14.264,61 KM, promet ulaza u iznosu od 879,34 KM, promet izlaza u iznosu od 2.228,71 KM i stanje na dan 31. 12. 2021. godine u iznosu od 12.915,24 KM, a zatim je ponovo iskazala isti račun za koji je navela da je početno stanje iznosilo 275,09 KM, promet ulaza 20.914,22 KM, promet izlaza 5.424,38 KM i stanje na dan 31. 12. 2021. godine je iznosilo 15.764,93 KM.

Uvidom u poslovne knjige i kontrolom izvoda s transakcijskog računa za period 01. 01–31. 12. 2021. godine, ustanovljeno je da početno stanje na ovom transakcijskom računu iznosi 275,09 KM, promet ulaza 20.914,22 KM, promet izlaza 5.424,38 KM, te da stanje na dan 31. 12. 2021. godine iznosi 15.764,93 KM.

53. STRANKA ZA NAŠ GRAD (Kod 1804)

Prema podacima iz godišnjeg finansijskog izvještaja, Stranka za naš grad se finansirala iz sljedećih izvora:

Redni broj	Izvori finansiranja	Iznos (KM)	Struktura (%)
1.	Članarina	0,00	0,00
2.	Prilozi fizičkih lica (3-a)	0,00	0,00
3.	Prilozi pravnih lica (3-b)	0,00	0,00
4.	Prihodi od imovine (3-c)	0,00	0,00
5.	Prihodi od dobiti preduzeća u vlasništvu političke stranke (3-d)	0,00	0,00
6.	Prihodi od poklona (3-e)	250,00	14,93
7.	Prihodi iz budžeta (3-f)	1.424,55	85,07
8.	Prihodi od propagande (3-g)	0,00	0,00
I	Ukupni prihodi (1-8)	1.674,55	100,00
II	Ostali prihodi i drugo	0,00	0,00
	Izvori finansiranja (I+II)	1.674,55	100,00

Pregledom godišnjeg finansijskog izvještaja za 2021. godinu, ustanovljeno je da je Stranka za naš grad prekršila odredbe člana 4, stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

U skladu s odredbama iz člana 4, stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka, stranka je obavezna sačiniti Program utroška sredstava za svaku kalendarsku godinu, te u skladu s njim sredstva koristiti isključivo za ostvarivanje ciljeva ustanovljenih svojim programom i statutom.

Programom utroška sredstava, Stranka za naš grad je predvidjela troškove u iznosu od 1.667,36 KM.

U godišnjem finansijskom izvještaju, politička stranka je iskazala troškove u iznosu od 1.608,71 KM.

Uvidom u strukturu planiranih i ostvarenih troškova, ustanovljeno je da su troškovi u iznosu od 940,71 KM ostvareni mimo Programa utroška.

U finansijskom izvještaju politička stranka je iskazala ostale rashode u iznosu od 788,11 KM, troškove platnog prometa u iznosu od 147,00 KM, te druge troškove u iznosu od 5,60 KM, koje nije predvidjela Programom utroška sredstava.

54. HRVATSKA DEMOKRATSKA UNIJA BOSNE I HERCEGOVINE (Kod 521)

Prema podacima iz godišnjeg finansijskog izvještaja, Hrvatska demokratska unija Bosne i Hercegovine se finansirala iz sljedećih izvora:

Redni broj	Izvori finansiranja	Iznos (KM)	Struktura (%)
1.	Članarina	0,00	0,00
2.	Prilozi fizičkih lica (3-a)	0,00	0,00
3.	Prilozi pravnih lica (3-b)	0,00	0,00
4.	Prihodi od imovine (3-c)	0,08	0,00
5.	Prihodi od dobiti preduzeća u vlasništvu političke stranke (3-d)	0,00	0,00
6.	Prihodi od poklona (3-e)	0,00	0,00
7.	Prihodi iz budžeta (3-f)	4.073,00	100,00
8.	Prihodi od propagande (3-g)	0,00	0,00
I	Ukupni prihodi (1-8)	4.073,08	100,00
II	Ostali prihodi i drugo	0,00	0,00
	Izvori finansiranja (I+II)	4.073,08	100,00

Pregledom godišnjeg finansijskog izvještaja za 2021. godinu, ustanovljeno je da je Hrvatska demokratska unija Bosne i Hercegovine prekršila odredbe člana 4, stav (1) i člana 12. Zakona o finansiranju političkih stranaka.

- a) Hrvatska demokratska unija Bosne i Hercegovine nije sačinila Program utroška sredstava na način kojim bi se obezbijedila transparentnost planiranog trošenja sredstava i njihovo poređenje s ostvarenim troškovima.

U Programu utroška sredstava za 2021. godinu, koji je sačinila 29. 03. 2021. godine, politička stranka je navela da očekuje oko 4.000,00 KM sredstava iz budžeta, koja će usmjeravati na jačanje infrastrukture opštinskih i kantonalnih organizacija, kao i jačanje stranke na državnom nivou.

S obzirom na to da politička stranka utrošak sredstava nije predvidjela po vrstama troškova, smatra se da je troškove, koje je u svom finansijskom izvještaju prijavila u iznosu od 987,33

KM, ostvarila mimo Programa utroška sredstava, čime je prekršila odredbe člana 4, stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

- b) Politička stranka, iako je u skladu s odredbom iz člana 12, stav (2) Zakona o finansiranju političkih stranaka imala obavezu da u godišnji finansijski izvještaj uključi koristi koje je ostvarila od aktivnosti udruženja „Hrvatski narodni sabor Bosne i Hercegovine“, kao njegova članica, nije prijavila koristi.

55. BOSANSKOHERCEGOVAČKI BH ZELENI (Kod 2495)

Prema podacima iz godišnjeg finansijskog izvještaja, Bosanskohercegovački BH zeleni su se finansirali iz sljedećih izvora:

Redni broj	Izvori finansiranja	Iznos (KM)	Struktura (%)
1.	Članarina	0,00	0,00
2.	Prilozi fizičkih lica (3-a)	0,00	0,00
3.	Prilozi pravnih lica (3-b)	0,00	0,00
4.	Prihodi od imovine (3-c)	0,00	0,00
5.	Prihodi od dobiti preduzeća u vlasništvu političke stranke (3-d)	0,00	0,00
6.	Prihodi od poklona (3-e)	1.200,00	10,80
7.	Prihodi iz budžeta (3-f)	9.911,33	89,20
8.	Prihodi od propagande (3-g)	0,00	0,00
I	Ukupni prihodi (1-8)	11.111,33	100,00
II	Ostali prihodi i drugo	0,00	0,00
Izvori finansiranja (I+II)		11.111,33	100,00

Pregledom godišnjeg finansijskog izvještaja za 2021. godinu, ustanovljeno je da su Bosanskohercegovački BH zeleni prekršili odredbe člana 4, stav (1) i člana 12, stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

- a) Politička stranka je finansijska sredstva u iznosu od 1.648,75 KM utrošila mimo ustanovljenog Programa utroška sredstava za 2021. godinu, čime je prekršila je odredbe člana 4, stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

U godišnjem finansijskom izvještaju za 2021. godinu, Bosanskohercegovački BH zeleni iskazali su ukupne rashode u iznosu od 2.103,15 KM.

Uvidom u Program utroška sredstava za 2021. godinu koji je stranka dostavila, ustanovljeno je da je stranka planirala rashode u ukupnom iznosu od 454,40 KM, kako slijedi: provizija banke u iznosu od 50,00 KM, knjigovodstvene usluge u iznosu od 300,00 KM i porez na zakup u iznosu od 104,40 KM.

Stranka je troškove knjigovodstvenih usluga prekoračila za 300,00 KM, a troškove platnog prometa za iznos od 76,75 KM. U Programu utroška sredstava stranka je planirala troškove knjigovodstvenih usluga u iznosu od 300,00 KM, a u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala ih je u iznosu od 600,00 KM, dok je troškove platnog prometa planirala u iznosu od 50,00 KM, a ostvarila ih je u iznosu od 126,75 KM.

Stranka nije planirala troškove zakupnine poslovnog prostora i troškove usluga. U godišnjem finansijskom izvještaju stranka je iskazala troškove zakupnine poslovnog prostora u iznosu od 1.200,00 KM i troškove usluga u iznosu od 72,00.

b) Bosanskohercegovački BH zeleni obrasce godišnjeg finansijskog izvještaja nisu popunili u skladu s Pravilnikom, čime su prekršili odredbe člana 12, stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

(1) U godišnjem finansijskom izvještaju stranka je prihod po osnovu povrata dijela novčanog iznosa uplaćenog za ovjeru prijave za učešće na Lokalnim izborima 2020. godine u iznosu od 1.100,00 KM iskazala kao prihode iz budžeta, čime je prekršila odredbe članova 13. i 19. Pravilnika.

Bosanskohercegovački BH zeleni su u Obrascima 3 (*Izvori finansiranja*) i 3-f (*Prihodi iz budžeta*) godišnjeg finansijskog izvještaja iskazali ukupne prihode iz budžeta u iznosu od 9.911,33 KM.

Pregledom poslovnih knjiga i kontrolom izvoda s transakcijskih računa ustanovljeno je da je stranka primila sredstva iz budžeta Grada Doboja u iznosu od 7.971,33 KM, a iz budžeta Opštine Doboj Jug u iznosu od 840,00 KM.

Kontrolom izvoda s transakcijskog računa, ustanovljeno je da je stranka novčana sredstva u iznosu od 1.100,00 KM, koja je primila na transakcijski račun po osnovu Odluke Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine o povratu uplaćenog novčanog iznosa takse za ovjeru učešća na Lokalnim izborima 2020. godine, takođe, iskazala u Obrascu 3-f (*Prihodi iz budžeta*). Politička stranka je ova sredstva trebala iskazati u Obrascu 3 kao ostali prihod.

(2) U Obrascu 4.1 (*Režijsko-administrativni i ostali troškovi*) godišnjeg finansijskog izvještaja stranka je trošak poreza u iznosu od 104,40 KM iskazala u okviru troškova zakupnine poslovnog prostora, čime je prekršila odredbe člana 22. Pravilnika.

56. NARODNI POKRET BANJALUKA ZOVE (KOD 2460)

Prema podacima iz godišnjeg finansijskog izvještaja, Narodni pokret Banjaluka zove se finansirao iz sljedećih izvora:

Redni broj	Izvori finansiranja	Iznos	Struktura
		(KM)	(%)
1.	Članarina	0,00	0,00
2.	Prilozi fizičkih lica (3-a)	0,00	0,00
3.	Prilozi pravnih lica (3-b)	0,00	0,00
4.	Prihodi od imovine (3-c)	0,00	0,00
5.	Prihodi od dobiti preduzeća u vlasništvu političke stranke (3-d)	0,00	0,00
6.	Prihodi od poklona (3-e)	0,00	0,00
7.	Prihodi iz budžeta (3-f)	11.288,23	100,00
8.	Prihodi od propagande (3-g)	0,00	0,00
I	Ukupni prihodi (1-8)	11.288,23	100,00
II	Ostali prihodi i drugo	0,00	0,00
	Izvori finansiranja (I+II)	11.288,23	100,00

Pregledom godišnjeg finansijskog izvještaja za 2021. godinu, ustanovljeno je da je Narodni pokret Banjaluka zove prekršio odredbe člana 4, stav (1) i člana 11, stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

- a) Pregledom godišnjeg finansijskog izvještaja ustanovljeno je da je Narodni pokret Banjaluka zove finansijska sredstva stranke u iznosu od 1.165,07 KM utrošio mimo ustanovljenog Plana utroška sredstava za 2021. godinu, dok za sredstva u iznosu od 422,30 KM nije ustanovljeno u koju su svrhu utrošena, čime su prekršene odredbe člana 4, stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

U godišnjem finansijskom izvještaju za 2021. godinu, Narodni pokret Banjaluka zove iskazao je ukupne rashode u iznosu od 6.649,66 KM.

Uvidom u Plan utroška sredstava za 2021. godinu, koji je stranka dostavila uz godišnji finansijski izvještaj za 2020. godinu, ustanovljeno je da je stranka planirala ukupne troškove u iznosu od 12.459,24 KM.

Pregledom finansijskog izvještaja i finansijske dokumentacije, ustanovljeno je da je politička stranka ostvarila troškove sitnog inventara i automobilskih guma u iznosu od 55,00 KM, troškove ostalih zakupnina u iznosu od 300,00 KM i troškove advokatskih usluga u iznosu od 200,00 KM koji nisu predviđeni Planom utroška sredstava za 2021. godinu.

Stranka je Planom utroška sredstava za 2021. godinu predvidjela troškove poreza i drugih obaveza u iznosu od 216,00 KM, dok je uvidom u poslovne knjige i finansijski izvještaj ustanovljeno da je po tom osnovu ostvarila troškove u iznosu od 226,07 KM, što predstavlja prekoračenje u iznosu od 10,07 KM.

Stranka je Planom utroška za 2021. godinu predvidjela troškove knjigovodstvenih usluga u iznosu od 600,00 KM. Uvidom u poslovne knjige i finansijski izvještaj ustanovljeno je da je stranka ostvarila troškove knjigovodstvenih usluga u iznosu od 1.200,00 KM, tj. prekoračila je planirane troškove za 600,00 KM.

b) Narodni pokret Banjaluka zove nije vodio poslovne knjige u skladu s računovodstvenim propisima, čime je prekršio odredbe člana 11, stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

(1) Stranka je u poslovnim knjigama za 2021. godinu naknadno, nakon Preliminarnog izvještaja o pregledu godišnjeg finansijskog izvještaja koji je stranci dostavljen 19. 04. 2023. godine, evidentirala promet ostvaren putem transakcijskog računa broj 5551000048527322 kod Nove banke a. d., Banja Luka, i to: promet ulaza u iznosu od 1.000,00 KM, a koji se odnosi na uplatu sredstava od strane Ministarstva finansija i trezora Bosne i Hercegovine na osnovu Odluke Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine o povratu uplaćenog novčanog iznosa takse za ovjeru broj 06-1-07-3-163/21 od 25. 02. 2021. godine, i promet izlaza u iznosu od 7,00 KM, koji se odnosi na troškove platnog prometa.

Stranka je takođe evidentirala prihode u iznosu od 1.000,00 KM, rashode u iznosu od 7,00 KM, te saldo na računu u iznosu od 993,00 KM.

U skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji Republike Srpske, poslovne knjige se zaključuju nakon svih potrebnih knjiženja, uključujući predzaključna i zaključna knjiženja, a najkasnije do roka za predaju godišnjih finansijskih izvještaja. Rok za predaju godišnjeg finansijskog izvještaja za 2021. godinu Agenciji za posredničke, informatičke i finansijske usluge bio je 28. 02. 2022. godine.

(2) Pregledom finansijske dokumentacije političke stranke, ustanovljeno je da računi za gorivo nisu ovjereni za knjiženje i plaćanje. Uvidom u račun dobavljača „Ceger“ d. o. o., broj 04116 od 29. 12. 2021. godine, ustanovljeno je da račun nije potpisan od strane primaoca robe, te da nije ovjeren za knjiženje i plaćanje.

Takođe, stranka nije dostavila dokumentaciju o podacima o licima kojima su dati novogodišnji pokloni.

U skladu s računovodstvenim propisima, knjigovodstvena isprava mora biti potpuna, istinita, računski tačna i uredna i sačinjena tako da omogućava potpun uvid u vjerodostojnost dokumenta. Sadržaj knjigovodstvene isprave mora nedvojbeno i vjerodostojno pokazivati vrstu i obim nastale promjene (kupovina, količina, cijena, ukupan iznos), karakter poslovne promjene u knjigovodstveno-tehničkom smislu, tehnička obilježja i sl.

57. SRPSKA NAPREDNA STRANKA 2020 (Kod 2771)

Prema podacima iz godišnjeg finansijskog izvještaja za 2021. godinu, Srpska napredna stranka 2020 se finansirala iz sljedećih izvora:

Redni broj	Izvori finansiranja	Iznos (KM)	Struktura (%)
1.	Članarina	150,00	9,25
2.	Prilozi fizičkih lica (3-a)	0,00	0,00
3.	Prilozi pravnih lica (3-b)	0,00	0,00
4.	Prihodi od imovine (3-c)	0,00	0,00
5.	Prihodi od dobiti preduzeća u vlasništvu političke stranke (3-d)	0,00	0,00
6.	Prihodi od poklona (3-e)	240,00	14,79
7.	Prihodi iz budžeta (3-f)	0,00	0,00
8.	Prihodi od propagande (3-g)	0,00	0,00
I	Ukupni prihodi (1-8)	390,00	24,04
II	Ostali prihodi i drugo	1.232,30	75,96
Izvori finansiranja (I+II)		1.622,30	100,00

Pregledom godišnjeg finansijskog izvještaja za 2021. godinu, ustanovljeno je da je Srpska napredna stranka 2020 prekršila odredbe člana 4, stav (1), člana 11, stav (1) i člana 12, stav (1), stav (4) i stav (5) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

- a) Politička stranka nije planirala sve rashode, tj. rashode u iznosu od 690,00 KM ostvarila je mimo Programa utroška sredstava, čime je prekršila odredbe člana 4, stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Srpska napredna stranka 2020 je u godišnjem finansijskom izvještaju za 2021. godinu iskazala rashode u ukupnom iznosu od 1.108,80 KM.

U Programu utroška sredstava za 2021. godinu, Srpska napredna stranka 2020 planirala je rashode u ukupnom iznosu od 3.520,00 KM.

Analizom Programa utroška sredstava za 2021. godinu i podataka iz godišnjeg finansijskog izvještaja za 2021. godinu, ustanovljeno je da stranka nije planirala sve rashode.

Stranka nije planirala troškove zakupnine poslovnih prostora i troškove dnevnica i službenih putovanja, a njih je u Obrascu 4.1 (*Režijsko-administrativni i ostali troškovi*) godišnjeg finansijskog izvještaja iskazala u ukupnom iznosu od 690,00 KM, i to: troškove zakupnine poslovnih prostora u iznosu od 240,00 KM, a troškove dnevnica i službenih putovanja u iznosu od 450,00 KM.

- b) Na osnovu obavljenog pregleda godišnjeg finansijskog izvještaja, ustanovljeno je da Srpska napredna stranka 2020 nije vodila pravilne evidencije o prihodima, nije prijavila jedan transakcijski račun, obrasce godišnjeg finansijskog izvještaja nije dostavila i popunila u skladu s Pravilnikom i nije dostavila dodatnu dokumentaciju, čime je prekršila odredbe člana 11, stav (1) i člana 12, stav (1), stav (4) i stav (5) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

(1) Srpska napredna stranka 2020 nije dostavila Obrazac 1 (*Opšti podaci o političkoj stranci*) godišnjeg finansijskog izvještaja u čvrstoj kopiji, čime je prekršila odredbe člana 3, stav (1) i člana 7. Pravilnika.

(2) Srpska napredna stranka 2020 nije u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala račun broj 5672412700041714 otvoren kod Atos banke a. d., Banja Luka, čime je prekršila odredbe člana 11. Pravilnika.

Uvidom u Izvještaj o računima poslovnog subjekta, koji se vodi kod Centralne banke BiH, ustanovljeno je da je stranka imala otvoren račun broj 5672412700041714 kod Atos banke a. d., Banja Luka, ali da ga nije iskazala u godišnjem finansijskom izvještaju. Stranka je Centralnoj izbornoj komisiji Bosne i Hercegovine dostavila samo izvod broj 14 od 13. 11. 2020. godine s transakcijskog računa stranke broj 5672412700041714.

(3) Kontrolom iskazanih prihoda ustanovljeno je da je stranka početno stanje na transakcijskom računu broj 5672412700041617 u iznosu od 32,30 KM iskazala kao ostale prihode, čime je prekršila odredbe člana 13. Pravilnika.

Stranka je, takođe, u svojim poslovnim knjigama izvršila prenos viška prihoda nad rashodima iz 2020. godine u iznosu od 32,30 KM na konto 6690 – *Ostali prihodi*, čime je prihode iskazala u većem iznosu u odnosu na ostvarene, a što je suprotno i računovodstvenim propisima.

(4) Srpska napredna stranka 2020 nije na zahtjev Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine dostavila dodatnu dokumentaciju, čime je prekršila odredbe člana 12, stav (5) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Naime, Centralna izborna komisije Bosne i Hercegovine je dana 06. 09. 2022. godine stranci uputila Zahtjev za dostavljanje dodatne dokumentacije za 2021. godinu u kojem je zatražila da dostavi sljedeću dokumentaciju: akt kojim je propisana članarina, dokumentaciju o korištenju poslovnog prostora u 2021. godini, Bruto bilans na dan 31. 12. 2021. godine, glavnu knjigu s kompletnim analitičkim evidencijama za period 01. 01–31. 12. 2021. godine, dokumentaciju o nenovčanoj donaciji koja je iskazana u Obrascu 3-e, dokumentaciju o ostalim приходima i kopiju izvoda s transakcijskih računa političke stranke kod Atos banke a. d.. Banja Luka za period 01. 01–31. 12. 2021. godine, računa broj 5672412700041617 i računa broj 5672412700041714.

U ostavljenom roku, politička stranka nije dostavila kopiju izvoda a transakcijskog računa političke stranke broj 5672412700041714 kod Atos banke a. d., Banja Luka.

58. POLITIČKA ORGANIZACIJA SNAGA NARODA (Kod 1722)

Prema podacima iz godišnjeg finansijskog izvještaja, Politička organizacija Snaga naroda se finansirala iz sljedećih izvora:

Redni broj	Izvori finansiranja	Iznos	Struktura
		(KM)	(%)
1.	Članarina	0,00	0,00
2.	Prilozi fizičkih lica (3-a)	0,00	0,00
3.	Prilozi pravnih lica (3-b)	0,00	0,00
4.	Prihodi od imovine (3-c)	0,00	0,00
5.	Prihodi od dobiti preduzeća u vlasništvu političke stranke (3-d)	0,00	0,00
6.	Prihodi od poklona (3-e)	1.200,00	92,31
7.	Prihodi iz budžeta (3-f)	100,00	7,69
8.	Prihodi od propagande (3-g)	0,00	0,00
I	Ukupni prihodi (1-8)	1.300,00	100,00
II	Ostali prihodi i drugo	0,00	0,00
Izvori finansiranja (I+II)		1.300,00	100,00

Pregledom godišnjeg finansijskog izvještaja za 2021. godinu, ustanovljeno je da je Politička organizacija Snaga naroda prekršila odredbe člana 4, stav (1), člana 11, stav (1) i člana 12, stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

- a) Stranka je finansijska sredstva u iznosu od 424,20 KM utrošila mimo ustanovljenog Programa utroška sredstava za 2021. godinu, čime je prekršila odredbe člana 4, stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

U godišnjem finansijskom izvještaju za 2021. godinu, Politička organizacija Snaga naroda iskazala je ukupne rashode u iznosu od 1.674,20 KM.

Uvidom u Program utroška sredstava za 2021. godinu, koji je stranka dostavila uz godišnji finansijski izvještaj za 2020. godinu, ustanovljeno je da je stranka planirala ukupne troškove u iznosu od 1.250,00 KM.

Pregledom finansijskog izvještaja i finansijske dokumentacije, ustanovljeno je da je politička stranka ostvarila troškove dnevnica i putne troškove u iznosu od 415,00 KM, koji nisu planirani Programom utroška za 2021. godinu.

Stranka je Programom utroška za 2021. godinu predvidjela troškove platnog prometa u iznosu od 14,00 KM, dok je uvidom u poslovne knjige i finansijski izvještaj ustanovljeno da je po tom osnovu ostvarila troškove u iznosu od 23,20 KM, što predstavlja prekoračenje u iznosu od 9,20 KM.

- b) Pregledom godišnjeg finansijskog izvještaja i dodatne finansijske dokumentacije, ustanovljeno je da politička organizacija Snaga naroda nije vodila potpune evidencije o svojim transakcijskim računima i obrascu godišnjeg finansijskog izvještaja nije popunila u skladu s odredbama Pravilnika, čime je prekršila odredbe člana 11, stav (1) i člana 12, stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

- (1) Uvidom u Izvještaj o računima poslovnog subjekta koji se vodi kod Centralne banke Bosne i Hercegovine od 15. 07. 2022. godine, ustanovljeno je da stranka u svojim poslovnim knjigama i na Obrascu 2 (*Pregled prometa svih transakcijskih računa stranke*) finansijskog izvještaja nije iskazala transakcijski račun broj 5550000038725716 otvoren kod Nove banke a. d., Banja Luka, čime je prekršila odredbe člana 11. Pravilnika.

Transakcijski račun je prema podacima iz Izvještaja Centralne banke Bosne i Hercegovine bio aktivan do 04. 11. 2021. godine.

- (2) Politička organizacija Snaga naroda nije u Obrascu 3-f (*Prihodi iz budžeta*) godišnjeg finansijskog izvještaja pravilno iskazala podatke o prihodima iz budžeta, čime je prekršila odredbe člana 19. Pravilnika.

U Obrascu 3-f stranka je iskazala prihode iz budžeta Grada Banje Luke u iznosu od 100,00 KM. Kontrolom izvoda s transakcijskog računa političke stranke broj 5550000048759105 kod Nove banke a. d., ustanovljeno je da je izvršena uplata sredstava u iznosu od 100,00 KM od strane Ministarstva finansija i trezora Bosne i Hercegovine na osnovu Odluke Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine o povratu uplaćenog novčanog iznosa takse za ovjeru broj 06-1-07-3-163/21 od 25. 02. 2021. godine.

Politička stranka je sredstva na ime povrata uplaćenog novčanog iznosa takse za ovjeru trebala iskazati u Obrascu 3 kao ostale prihode, s obzirom na to da se uplata odnosi na taksu za Lokalne izbore 2020. godine, te on ne predstavlja prihod iz budžeta, već povrat sredstava (takse) uplaćene od strane političke stranke.

- (3) Politička organizacija Snaga naroda je Centralnoj izbornoj komisiji Bosne i Hercegovine dostavila Obrazac 3-e (*Nenovčane donacije i računi koje politička stranka nije imala obavezu platiti*) u čvrstoj kopiji, u kojem je rukom dopisan iznos vrijednosti nenovčane donacije, što je suprotno članu 3, stav (1) Pravilnika.

Uvidom u aplikaciju FI CIK BiH, putem koje političke stranke podnose godišnji finansijski izvještaj u elektronskoj formi, ustanovljeno je da je politička stranka popunila Obrazac 3-e dva puta, jedan, u kojem nije iskazala nenovčanu donaciju, te drugi, u kojem je iskazala nenovčanu donaciju u iznosu od 1.200,00 KM, a koji nije dostavljen Centralnoj izbornoj komisiji Bosne i Hercegovine u čvrstoj kopiji.

Politička stranka je imala obavezu da dostavi odštampan Obrazac 3-e iz aplikacije FI CIK BiH, u PDF-formatu.

- (4) Podaci koje je stranka iskazala u Obrascu 5 (*Obaveze političke stranke*) o svojim povjericima ne odgovaraju podacima iskazanim u poslovnim knjigama stranke, čime je prekršila odredbe člana 24. Pravilnika.

Stranka je u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala obaveze prema fizičkim licima po osnovu pozajmica u ukupnom iznosu od 19.400,00 KM i to: Aleksa Milojević u ukupnom iznosu od 15.100,00 KM, Marko Lazarević u iznosu od 4.000,00 KM i Đurađ Kušljić u iznosu od 300,00 KM. U poslovnim knjigama evidentirane su obaveze prema fizičkim licima po osnovu pozajmica u ukupnom iznosu od 19.400,00 KM, ali prema fizičkom licu Aleksa Milojević u ukupnom iznosu od 15.400,00 KM i fizičkom licu Marko Lazarević u iznosu od 4.000,00 KM.

59. POLITIČKA STRANKA SPAS NEZAVISNIH LISTA DOBOJ (Kod 2062)

Prema podacima iz godišnjeg finansijskog izvještaja za 2021. godinu, Spas nezavisnih lista Doboj se finansirao iz sljedećih izvora:

Redni broj	Izvori finansiranja	Iznos (KM)	Struktura (%)
1.	Članarina	0,00	0,00
2.	Prilozi fizičkih lica (3-a)	0,00	0,00
3.	Prilozi pravnih lica (3-b)	0,00	0,00
4.	Prihodi od imovine (3-c)	0,00	0,00
5.	Prihodi od dobiti preduzeća u vlasništvu političke stranke (3-d)	0,00	0,00
6.	Prihodi od poklona (3-e)	1.200,00	100,00
7.	Prihodi iz budžeta (3-f)	0,00	0,00
8.	Prihodi od propagande (3-g)	0,00	0,00
I	Ukupni prihodi (1-8)	1.200,00	100,00
II	Ostali prihodi i drugo	0,00	0,00
Izvori finansiranja (I+II)		1.200,00	100,00

Pregledom godišnjeg finansijskog izvještaja za 2021. godinu, ustanovljeno je da je politička stranka Spas nezavisnih lista Doboj prekršila odredbe člana 12, stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Pregledom godišnjeg finansijskog izvještaja za 2021. godinu, ustanovljeno je da politička stranka Spas nezavisnih lista Doboj nije popunila obrasce godišnjeg finansijskog izvještaja za 2021. godinu u skladu s odredbama Pravilnika, čime je prekršila odredbe člana 12, stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

U godišnjem finansijskom izvještaju, koji je podnijela Centralnoj izbornoj komisiji BiH, politička stranka nije iskazala obaveze, dok je uvidom u Bilans stanja na dan 31. 12. 2021. godine ustanovljeno da su obaveze stranke iznosile 28,00 KM. Neiskazivanjem svojih obaveza u finansijskom izvještaju politička stranka je prekršila odredbe člana 24. Pravilnika.

60. NEZAVISNI-NEOVISNI (Kod 2765)

Prema podacima iz godišnjeg finansijskog izvještaja za 2021. godinu, politička stranka Nezavisni-Neovisni se finansirala iz sljedećih izvora:

Redni broj	Izvori finansiranja	Iznos (KM)	Struktura (%)
1.	Članarina	0,00	0,00
2.	Prilozi fizičkih lica (3-a)	0,00	0,00
3.	Prilozi pravnih lica (3-b)	0,00	0,00
4.	Prihodi od imovine (3-c)	0,00	0,00
5.	Prihodi od dobiti preduzeća u vlasništvu političke stranke (3-d)	0,00	0,00
6.	Prihodi od poklona (3-e)	0,00	0,00
7.	Prihodi iz budžeta (3-f)	5.624,00	100,00
8.	Prihodi od propagande (3-g)	0,00	0,00
I	Ukupni prihodi (1-8)	5.624,00	100,00
II	Ostali prihodi i drugo	0,00	0,00
Izvori finansiranja (I+II)		5.624,00	100,00

Pregledom godišnjeg finansijskog izvještaja za 2021. godinu, ustanovljeno je da je politička stranka Nezavisni-Neovisni prekršila odredbe člana 4, stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

U godišnjem finansijskom izvještaju za 2021. godinu, stranka je iskazala rashode u ukupnom iznosu od 949,19 KM.

Analizom Programa utroška sredstava stranke za 2021. godinu koji je Centralnoj izbornoj komisiji Bosne i Hercegovine dostavljen uz godišnji finansijski izvještaj za 2020. godinu, ustanovljeno je da je stranka u Programu utroška isključivo citirala odredbe člana 3, stav (1) i člana 4, stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka („Službeni glasnik BiH“, broj 95/12 i 41/16), te nije sačinila Program utroška na način kojim bi se obezbijedila transparentnost planiranog trošenja sredstava. On nema formu plana i nije određena svrha i iznos planiranih troškova za 2021. godinu.

S obzirom na to da stranka nije sačinila Program utroška sredstava na način kojim bi se obezbijedila transparentnost planiranog trošenja sredstava, kao i poređenje ostvarenih troškova s planiranim, te da je finansijska sredstva u iznosu od 949,19 KM utrošila bez plana troškova, prekršene su odredbe člana 4, stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

61. POKRET ZA BIJELJINU (Kod 2418)

Prema podacima iz godišnjeg finansijskog izvještaja za 2021. godinu, Pokret za Bijeljinu se finansirao iz sljedećih izvora:

Redni broj	Izvori finansiranja	Iznos (KM)	Struktura (%)
1.	Članarina	0,00	0,00
2.	Prilozi fizičkih lica (3-a)	800,00	5,08
3.	Prilozi pravnih lica (3-b)	0,00	0,00
4.	Prihodi od imovine (3-c)	0,00	0,00
5.	Prihodi od dobiti preduzeća u vlasništvu političke stranke (3-d)	0,00	0,00
6.	Prihodi od poklona (3-e)	960,00	6,10
7.	Prihodi iz budžeta (3-f)	11.909,64	75,67
8.	Prihodi od propagande (3-g)	0,00	0,00
I	Ukupni prihodi (1-8)	13.669,64	86,85
II	Ostali prihodi i drugo	2.070,20	13,15
	Izvori finansiranja (I+II)	15.739,84	100,00

Pregledom godišnjeg finansijskog izvještaja za 2021. godinu, ustanovljeno je da je Pokret za Bijeljinu prekršio odredbe člana 4, stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Pokret za Bijeljinu je u godišnjem finansijskom izvještaju za 2021. godinu iskazao rashode u ukupnom iznosu od 9.754,20 KM.

U Rebalansu plana utroška za 2021. godinu, Pokret za Bijeljinu je planirao ukupne rashode u iznosu 9.971,00 KM.

Analizom Rebalansa plana utroška sredstava za 2021. godinu i podataka iz godišnjeg finansijskog izvještaja za 2021. godinu, ustanovljeno je da je stranka troškove električne energije ostvarila u većem iznosu za 124,00 KM u odnosu na planirane, čime su prekršene odredbe člana 4, stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

62. STRANKA ZA OPŠTINU OLOVO (Kod 1217)

Prema podacima iz godišnjeg finansijskog izvještaja, Stranka za Opštinu Olovo se finansirala iz sljedećih izvora:

Redni broj	Izvori finansiranja	Iznos (KM)	Struktura (%)
1.	Članarina	0,00	0,00
2.	Prilozi fizičkih lica (3-a)	0,00	0,00
3.	Prilozi pravnih lica (3-b)	0,00	0,00
4.	Prihodi od imovine (3-c)	0,00	0,00
5.	Prihodi od dobiti preduzeća u vlasništvu političke stranke (3-d)	0,00	0,00
6.	Prihodi od poklona (3-e)	1.200,00	100,00
7.	Prihodi iz budžeta (3-f)	0,00	0,00
8.	Prihodi od propagande (3-g)	0,00	0,00
I	Ukupni prihodi (1-8)	1.200,00	100,00
II	Ostali prihodi i drugo	0,06	0,00
	Izvori finansiranja (I+II)	1.200,06	100,00

Pregledom godišnjeg finansijskog izvještaja za 2021. godinu, ustanovljeno je da je Stranka za Opštinu Olovo prekršila odredbe člana 4. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

U godišnjem finansijskom izvještaju stranka za Opštinu Olovo je iskazala ukupne troškove u iznosu od 1.753,29 KM.

Uvidom u Program utroška sredstava za 2021. godinu, ustanovljeno je da je stranka planirala rashode u ukupnom iznosu od 270,00 KM, i to: troškove usluga FIA-e u iznosu od 70,00 KM, troškove bankarskih usluga u iznosu od 100,00 KM i 3) ostale troškove u iznosu od 100,00 KM.

Analizom dostavljenog Program utroška sredstava za 2021. godinu i godišnjeg finansijskog izvještaja, ustanovljeno je da je stranka sredstva u iznosu od 1.583,29 KM utrošila mimo Programa utroška sredstava za 2021. godinu, tj. nije planirala sve troškove, dok je troškove platnog prometa ostvarila u većem iznosu u odnosu na planirane, kako slijedi:

Politička stranka u Programu utroška sredstava nije planirala troškove zakupnine poslovnih prostora i troškove ugovora o djelu.

Stranka je u 2021. godini navedene troškove ostvarila u ukupnom iznosu od 1.496,49 KM, i to: troškove zakupnine poslovnih prostora u iznosu od 1.200,00 KM i troškove ugovora o djelu u iznosu od 296,49 KM.

Stranka je ostvarila troškove platnog prometa u ukupnom iznosu od 186,80 KM, dok ih je planirala u iznosu od 100,00 KM.

63. NARODNI EVROPSKI SAVEZ BOSNE I HERCEGOVINE (Kod 3038)

Prema podacima iz godišnjeg finansijskog izvještaja za 2021. godinu, Narodni evropski savez Bosne i Hercegovine finansirao se iz sljedećih izvora:

Redni broj	Izvori finansiranja	Iznos	Struktura
		(KM)	(%)
1.	Članarina	1.165,00	7,03
2.	Prilozi fizičkih lica (3-a)	15.013,82	90,61
3.	Prilozi pravnih lica (3-b)	0,00	0,00
4.	Prihodi od imovine (3-c)	0,00	0,00
5.	Prihodi od dobiti preduzeća u vlasništvu političke stranke (3-d)	0,00	0,00
6.	Prihodi od poklona (3-e)	391,14	2,36
7.	Prihodi iz budžeta (3-f)	0,00	0,00
8.	Prihodi od propagande (3-g)	0,00	0,00
I	Ukupni prihodi (1-8)	16.569,96	100,00
II	Ostali prihodi i drugo	0,00	0,00
Izvori finansiranja (I+II)		16.569,96	100,00

Pregledom godišnjeg finansijskog izvještaja za 2021. godinu, ustanovljeno je da je Narodni evropski savez Bosne i Hercegovine prekršio odredbe člana 12, stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Uvidom u dostavljene potvrde o primljenim priložima od fizičkih lica koje je stranka dostavila u toku obavljanja pregleda, ustanovljeno je da na potvrdama nije naveden broj ličnog dokumenta. Takođe, na određenom broju potvrda nije navedena adresa fizičkog lica ili je navedena ista adresa (Cazin bb, Cazin).

S obzirom na to da politička stranka u potvrdama o primljenim priložima nije navela sve potrebne podatke, prekršila je odredbe člana 12, stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka i člana 6. Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka.

64. NEZAVISNA LISTA (Kod 2044)

Prema podacima iz godišnjeg finansijskog izvještaja, Nezavisna lista se finansirala iz sljedećih izvora:

Redni broj	Izvori finansiranja	Iznos (KM)	Struktura (%)
1.	Članarina	12,00	0,26
2.	Prilozi fizičkih lica (3-a)	0,00	0,00
3.	Prilozi pravnih lica (3-b)	0,00	0,00
4.	Prihodi od imovine (3-c)	0,00	0,00
5.	Prihodi od dobiti preduzeća u vlasništvu političke stranke (3-d)	0,00	0,00
6.	Prihodi od poklona (3-e)	0,00	0,00
7.	Prihodi iz budžeta (3-f)	3.666,00	78,36
8.	Prihodi od propagande (3-g)	0,00	0,00
I	Ukupni prihodi (1-8)	3.678,00	78,62
II	Ostali prihodi i drugo	1.000,25	21,38
Izvori finansiranja (I+II)		4.678,25	100,00

Pregledom godišnjeg finansijskog izvještaja za 2021. godinu Nezavisne liste, nismo zapazili ništa značajno što bi ukazalo na nedostatke u finansijskom izvještaju ili na finansiranje ove političke stranke suprotno odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka.

SADRŽAJ

1. UVOD	3
2. PRAVNI OKVIR	3
2.1. Finansijsko izvještavanje političkih stranaka	6
2.2. Finansijska kontrola političkih stranaka	7
3. AKTIVNOSTI CENTRALNE IZBORNE KOMISIJE BIH U IZVJEŠTAJNOM PERIODU	8
4. NALAZI REVIZIJE	15
5. ZAKLJUČNA RAZMATRANJA	19
6. PREPORUKE	20
Prilog br. 1. – Nalazi revizije iz izvještaja o reviziji godišnjih finansijskih izvještaja političkih stranaka za 2021. godinu	25
1. HRVATSKI NACIONALNI POMAK (Kod 2802)	25
2. UJEDINJENA SRPSKA (Kod 1972)	30
3. DEMOKRATSKI SAVEZ – DEMOS (Kod 2420)	37
4. POLITIČKA ORGANIZACIJA NEZAVISNI BLOK (Kod 2314)	44
5. HRVATSKA REPUBLIKANSKA STRANKA (Kod 1705)	49
6. NAPREDNA SRPSKA – NS (Kod 1694)	52
Prilog br. 2. – Nalazi revizije iz izvještaja o pregledu godišnjih finansijskih izvještaja političkih stranaka za 2021. godinu	55
1. SAVEZ NEZAVISNIH SOCIJALDEMOKRATA – SNSD (Kod 515)	55
2. SOCIJALDEMOKRATSKA PARTIJA BOSNE I HERCEGOVINE (Kod 008)	61
3. SAVEZ ZA BOLJU BUDUĆNOST BIH (Kod 1182)	74
4. SAVEZ MLADIH SNAGA (Kod 2325)	82
5. SRPSKA DEMOKRATSKA STRANKA (Kod 018)	85
6. NEZAVISNA BOSANSKOHERCEGOVAČKA LISTA (Kod 2328)	91
7. STRANKA DEMOKRATSKE AKCIJE (Kod 090)	97
8. DEMOKRATSKI NARODNI SAVEZ (Kod 0461)	104
9. PARTIJA DEMOKRATSKOG PROGRESA (Kod 440)	108
10. HRVATSKA DEMOKRATSKA ZAJEDNICA 1990 (Kod 769)	115
11. SRPSKA NAPREDNA STRANKA FBIH (Kod 2697)	122
12. POLITIČKA ORGANIZACIJA NAROD I PRAVDA (Kod 2317)	124
13. HRVATSKA DEMOKRATSKA ZAJEDNICA BOSNE I HERCEGOVINE (Kod 027) ..	128
14. STRANKA ZA BOSNU I HERCEGOVINU (Kod 004)	135
15. SOCIJALISTIČKA PARTIJA (Kod 074)	143
16. PLATFORMA ZA PROGRES (Kod 2320)	148
17. BOSANSKA NARODNA STRANKA (Kod 2319)	155
18. STRANKA PENZIONERA-UMIROVLJENIKA BOSNE I HERCEGOVINE (Kod 513) ..	160
19. NARODNI DEMOKRATSKI POKRET (Kod 1718)	163
20. UNIJA SOCIJALDEMOKRATA BH (Kod 1989)	167
21. NARODNA PARTIJA SRPSKE (Kod 3035)	170
22. LIBERALNA STRANKA BOSNE I HERCEGOVINE (Kod 1728)	173
23. POLITIČKA ORGANIZACIJA NAŠA STRANKA (Kod 877)	179
24. POKRET DEMOKRATSKE AKCIJE (KOD 2321)	182
25. LIBERALNO DEMOKRATSKA STRANKA BIH (Kod 455)	186
26. HRVATSKA STRANKA PRAVA BIH (Kod 017)	192
27. DEMOKRATSKA FRONTA (Kod 1698)	196

28.	LABURISTIČKA STRANKA BOSNE I HERCEGOVINE (Kod 1701).....	199
29.	SRPSKA NAPREDNA STRANKA (Kod 1200)	204
30.	BOSS – BOSANSKA STRANKA – MIRNES AJANOVIĆ (Kod 036)	207
31.	POLITIČKA ORGANIZACIJA SOCIJALDEMOKRATE BOSNE I HERCEGOVINE (Kod 2711)	212
32.	SOCIJALISTIČKA PARTIJA SRPSKE (Kod 2447).....	216
33.	HRVATSKA KRŠĆANSKA DEMOKRATSKA UNIJA BOSNE I HERCEGOVINE.....	221
34.	POLITIČKA ORGANIZACIJA POKRET USPJEŠNA SRPSKA (Kod 1872).....	224
35.	HRVATSKA STRANKA PRAVA DR. ANTE STARČEVIĆ BOSNE I HERCEGOVINE (Kod 1178).....	227
36.	HRVATSKA NEZAVISNA LISTA (Kod 1703)	230
37.	STRANKA DEMOKRATSKE SRPSKE SEMBERIJA – MIĆO MIĆIĆ (Kod 2426).....	232
38.	POLITIČKA ORGANIZACIJA ZAJEDNO ZA BOLJI SREBRENİK (Kod 2622)	235
39.	DEMOKRATSKA NARODNA ZAJEDNICA BIH – KRAJIŠKA STRANKA (Kod 028) 237	
40.	POKRET ZA MODERNU I AKTIVNU KRAJINU (Kod 2423)	239
41.	SRPSKA RADIKALNA STRANKA DR VOJISLAV ŠEŠELJ (Kod 1730)	242
42.	STRANKA DEMOKRATSKE AKTIVNOSTI (Kod 882).....	246
43.	REPUBLIČKA STRANKA SRPSKE (Kod 3037)	250
44.	BOSANSKOHERCEGOVAČKA PATRIOTSKA STRANKA – SEFER HALILOVIĆ (Kod 001) 252	
45.	POLITIČKA ORGANIZACIJA NARODNI POKRET (Kod 2497).....	254
46.	TUZLANSKA ALTERNATIVA (Kod 1882).....	257
47.	POSAVSKA STRANKA (Kod 1188)	259
48.	HRVATSKA SELJAČKA STRANKA STJEPANA RADIĆA (Kod 1270).....	260
49.	PRVA MOSTARSKA PARTIJA (Kod 2292).....	263
50.	POLITIČKA STRANKA ZA PRAVDU I RED – LISTA NEBOJŠE VUKANOVIĆA (Kod 1702).....	265
51.	DEMOKRATSKA STRANKA BOSNE I HERCEGOVINE (Kod 2323).....	267
52.	ŽUPANIJSKA NEOVISNA LISTA (Kod 2322)	269
53.	STRANKA ZA NAŠ GRAD (Kod 1804).....	270
54.	HRVATSKA DEMOKRATSKA UNIJA BOSNE I HERCEGOVINE (Kod 521)	271
55.	BOSANSKOHERCEGOVAČKI BH ZELENİ (Kod 2495)	272
56.	NARODNI POKRET BANJALUKA ZOVE (KOD 2460).....	273
57.	SRPSKA NAPREDNA STRANKA 2020 (Kod 2771)	275
58.	POLITIČKA ORGANIZACIJA SNAGA NARODA (Kod 1722).....	277
59.	POLITIČKA STRANKA SPAS NEZAVISNIH LISTA DOBOJ (Kod 2062)	279
60.	NEZAVISNI-NEOVISNI (Kod 2765).....	280
61.	POKRET ZA BIJELJINU (Kod 2418)	281
62.	STRANKA ZA OPŠTINU OLOVO (Kod 1217).....	282
63.	NARODNI EVROPSKI SAVEZ BOSNE I HERCEGOVINE (Kod 3038)	282
64.	NEZAVISNA LISTA (Kod 2044).....	283

